PROLOGUS IN LIBRUM
CONSTITUTIONUM
Fratrum Ordinis Prædicatorum.

CUpientes nonnulla loca Constitutionum nostri Ordinis Prædicatorum declarare, à titulo exordium sumendum esse censemus: declarantes, quod hoc Nomen PRÆDICATORUM, fuit Ordini nostro impositum à Papa Innocentio III. per literas, quas direxit Beato Patri DOMINICO, & Sociis ejus: & ab HONORIO III. fuit hoc nomen approbatum, & à Gregorio IX. in Bulla Canonizationis Beatiss. Patris DOMINICI confirmatum; ac demum ab aliis Pontificibus commendatum: qui miris laudibus, & præclarissimis privilegiis prædictum Ordinem exornarunt. Unde Dominus Alexander IV. in laudem, & commendationem præfati Ordinis sic dixit: Cœlestis ille Agricola summus auctor fidei, præcipuusque protector, sacrum Fratrum Pædicatorum Ordinem, quasi lignum fertile in Ecclesiæ Paradiso inseruit, ut delectaret amœnitate, ubertate satiaret, & fructuum suavitate mulceret. Hoc itaque speciosum, fœcundum, ac dulce lignum, imbre superno irrigatum, pulchra plurima, ac dulcia poma profert: quorum odore, ac sapore confortantur, & conualescunt debiles, variisque detenti languoribus liberantur. In hoc utique vitæ ligno mortales homines carnis infirmatibus prægravati, pabulum salutis inveniunt, & internam recipiunt sospitatem. Hujus inquam ligni percepta fragrantia, undique ad libamen ipsius concurrunt innumeri Professores fidei: qui assiduè illo perfruentes, & ejus salutaribus fructibus convescentes, de ipsorum prægustata dulcedine, ministrant & ipsi aliis, suavia libamenta salutis. Hæc est illa generosa plantatio, quæ ramos suos undique expandens, flores plurimos honoris, & honestatis, fructusque uberrimos doctrinæ profert, & virtutis; & odorem sanctæ, ac laudabilis conversationis longè, latèque diffundit. Hic est Ordo Sacer Prædicatorum, honestate floridus, præclarus scientia, virtute fœcundus, à Sedè Apostolica meritò approbatus: qui inter alia plantaria Dominica, puritate conversationis, sapientiæ dono, & virtutis merito dignoscitur specialiter insignitus. Hujus sacri, clari, conspicui, & approbati Ordinis Fratres, Sacrarum Scripturarum studio instanter incumbunt, animarum profectibus, Divinis officiis, & orationibus incessanter intendunt, atque Evangelicæ prædicationi ardenter insistentes, lumen Divinæ doctrinæ ubique per orbem diffundunt. Hi sunt viri doctrina clarissimi, qui contemplationi cœlestium ferventer invigilant, & piæ vitæ studio sine intermissione desudant. Hi sunt viri probati, & plenè in lege Domini eruditi, efficaces quidem in opere, & in prædicatione potentes; quorum labia gratia cœlestis edocuit ad propinandam salubrem doctrinam aliis, & commodum, ac profectum animarum Christi fidelibus exponendum. Unde ubique per mundum ora ipsorum intonant veluti tubæ, ac in omnem terram exit sonus prædicationis eorum, & usque ad fines Orbis sua salutifera verba sonant. Hi sunt viri præclari, conspicua religione fulgentes, qui tamquam lucentia sydera in Ecclesiæ firmamento, suis splendidissimis documentis, viam cælestis vitæ mortalibus insinuant. Hi sunt phialæ aureæ plenæ odoramentis, qui sua sacra conversatione suaviter redolentes, hortantur per hanc alios, & inducunt à somno negligentiæ celeriter surgere: & excussa prorsùs inertia, ad opera lucis, & bonitatis festinanter properare. Hi sunt dilecti Deo, & hominibus, Fratres videlicet Prædicatores, morum honestate conspicui, scientiæ titulis insigniti; quos æterni Patris benignitas inter plurimas personas divinis obsequiis deputatas, pro sui nominis attollenda gloria, & Fidelium procuranda salute, specialiter elegit: qui suum semper effectum ad amorem cælestium dirigentes, virtutem Divini nominis ubique publicant, & pro Christianæ Religionis ampliando cultu, vigili attentione laborant. Hi sunt, qui vitam, & merita Beatissimi Pauli Apostoli contemplantes, gloriantur in sola Cruce Domini nostri JEsu Christi; & mundi pompas, ac solatia spernentes, ad solam cælestem patriam, & ad Paradisi delitias recta intentione suspirant. Hi sunt, qui propter Deum semetipsos salubriter abnegantes, elegerunt sub arctissima paupertate Deo deservire: tamquam nihil habentes, & omnia possidentes. Hi postremò sunt, qui cùm omnia terrena propter amorem bonorum cælestium reliquerint, sobriè, justè, piè, & castè viventes, ac exilia vitæ subsidia mendicantes, Christum pauperem imitantur, perfectionem Evangelicam amplexando. Unde clarissimè constat, eos in statu perfectio-

nis exiſtere, & per ſuæ Religionis obſervantiam, quæ quidem ipſius Evangelicæ perfectionis continet formam, in æternæ retributionis præmio præcellentem gloriam promereri.

Quanti autem Ordinem noſtrum fecerit, quidvè de ſucceſſoribus S. Patris DOMINICI præſagiverit Honorius, ex bulla confirmationis Ordinis certiſſimum eſt, quæ ita habet ad Verbum: Honorius Epiſcopus, Servus Servorum Dei. Dilecto Filio Fratri Dominico Priori Sancti Romani de Toloſa, & Fratribus tuis regularem vitam profeſſis, & profeſſuris ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Nos attendentes Fratres Ordinis tui futuros pugiles fidei, & vera mundi lumina: confirmamus Ordinem tuum cum omnibus caſtris, & poſſeſſionibus habitis, & habendis; & ipſum Ordinem, ejuſque poſſeſſiones, & jura, ſub noſtra gubernatione, & protectione ſuſcipimus. Datum Romæ apud Sanctam Sabinam XI. Kalendas Januarii, Pontificatus noſtri Anno primo.

TEXTUS I.

QUoniam (*a*) ex præcepto Regulæ jubemur habere cor unum, & animam unam in Domino; Juſtum eſt, ut qui ſub una Regula (*b*) & unius profeſſionis voto vivimus, (*c*) uniformes in obſervantiis canonicæ Religionis inveniamur; quatenus unitatem, quæ interius eſt ſervanda in cordibus foveat, & repræſentet uniformitas exterius ſervata in moribus.

(a) *Quoniam ex præcepto Regulæ jubemur habere cor unum, & animam unam in Domino.*] Declaramus, quòd unitas cordium in his, quæ Dei ſunt, ſecundùm Regulam noſtram eſt in præcepto, ſicut & communitas rerum, ſed ratione diverſa. Nam ad unitatem cordis ſervandam ex divinæ legis generali præcepto, de quo in Regula admonemur: ad communitatem autem rerum ex ipſius Regulæ præcepto adſtringimur. Et ideo circa unitatem cordium, & communitatem rerum magna diligentia adhibenda eſt.

(b) *Et unius profeſſionis voto vivimus.*] Declaramus, quòd ideo ſub unius profeſſionis voto vivere dicimur, quia ſub unius Generalis Capituli, & ſub unius Generalis Magiſtri obedientia regimur, & gubernamur. Sicut enim unitas Eccleſiæ ex unitate capitis dependet, ita & unitas Ordinis noſtri ex unitate unius Generalis Capituli, & unius Generalis Magiſtri, cui ſecundùm unam Regulam, & ſecundùm eaſdem Conſtitutiones ex Voto noſtræ profeſſionis tenemur obedire, abſque dubio dependere dignoſcitur. Quamobrem in Capitulis Generalibus Romæ celebratis an. 1589. 1601. & Venetiis 1592. & Pariſiis 1611. prohibitum fuit ſtrictiſſimè, ne dimiſſionem Ordinis quocumque modo Fratres procurent.

(c) *Uniformes in obſervantiis canonicæ Religionis inveniamur.*] Declaramus, quòd ſicut ex voto noſtræ profeſſionis tenemur caſtè, & ſine proprio, & ſub unius Generalis Prælati obedientia vivere, ita & exterioribus obſervantiis, cæremoniis, jejuniis, abſtinentiis, & in aliis ſtatutis, quæ ad ornatum, & decorem canonicæ Religionis, ſeu regularis vitæ obſervantiam pertinent, uniformes eſſe debemus. Ideo particulares conſuetudines præter Regulam, Conſtitutiones, & Ordinationes Capitulorum Generalium fugiendæ ſunt, & amputandæ: ut uniformitas exterius ſervata in moribus, foveat, & repræſentet illam unitatem, quam interius ſervare debemus in cordibus. Quare in Capitulo Generali Valliſoleti 1605. fuit ordinatum, quòd ſi quis in fundatione alicujus Conventus, novas cæremonias, quæ non ſunt in Conſtitutionibus noſtris voluerit introducere, talis Conventus nulla ratione acceptetur. In Capitulo etiam Bononienſi 1564. admonentur Prælati, ut diligenter attendant, ne contra Conſtitutiones, abuſus, aut conſuetudines prævalere incipiant: ſuper quo Provincialium, & Viſitatorum conſcientias oneramus, ut ſi quos Priores, aut Præſidentes invenerint, qui abuſus inducant, aut conſuetudines noſtris legibus contrarias in communi tolerent, in pœnam ab officiis abſolvant.

II.

QUod profectò eò competentius, & perfectius poterit obſervari; ſi ea quæ agenda ſunt, ſcripto fuerint commendata; ſi omnibus qualiter ſit vivendum ſcriptura teſte innoteſcat: ſi mutare, vel addere, vel minuere nulli, quidquam propria voluntate liceat; (d) ne ſi minima neglexerimus, paulatim defluamus.

(d) *Ne ſi minima neglexerimus, paulatim defluamus.*] Declaramus, quòd illa, quæ ponuntur in noſtris Conſtitutionibus, & non habent præceptum annexum, ſed ſunt purè ſtatuta ad ornatum, & decorem Regularis vitæ pertinentia, videntur eſſe minima reſpectu illorum, quæ pertinent ad ſubſtantiam Religionis, vel quæ habent præceptum annexum. Tamen illorum transgreſſio ex negligentia, non eſt ſine veniali culpa: quæ diſponit ad mortalem, ut docet S. Thom. 2. 2. q. 186. art. 9. ad 1. Et ideo bene dicit Conſtitutio in textu: Ne ſi minima neglexerimus, paulatim defluamus: Nam ut eſt in Eccleſiaſt. 18. cap. *Qui minima negligit, paulatim decidet.* Et S. Bernardus dicit. *Neglectus ſemper culpabilis eſt.* Et S. Hieronymus: *Mens Chriſto dedita*, inquit, *ſic caveat minora,*

quomodo & majora; ſciens etiam pro verbo otioſo reddendam eſſe rationem. Et Iſidorus: *Qui otioſa verba non deprimit, ad noxia cito tranſit. Paulatim creſcunt vitia, & dum parva non cavemus, in magna prolabimur.*

I I I.

Ad hæc tamen in ſuo Conventu (*e*) (*f*) Prælatus diſpenſandi cum Fratribus habeat poteſtatem, cum ſibi (*g*) aliquando videbitur expedire; in his præcipue quæ ſtudium, vel prædicationem, vel animarum fructum videbuntur impedire. (*h*) Cùm Ordo noſter ſpecialiter ob prædicationem, (*i*) & animarum ſalutem ab initio noſcatur inſtitutus fuiſſe, & ſtudium noſtrum ad hoc debeat principaliter intendere, ut proximorum animabus poſſimus utiles eſſe. (*k*) Priores etiam utantur diſpenſationibus, ut alii Fratres.

(e) *Ad hæc tamen in ſuo Conventu Prælatus diſpenſandi cum Fratribus habeat poteſtatem.*] Declaramus, quòd Prælatus hìc vocatur ſolus ille, qui habet curam animarum ſicut Prior in ordine noſtro canonicè electus, & per Superiores confirmatus, ut dicit Gloſſ. Clement. c. 1. de elect. Supprior verò, & Vicarius, cum non habeant curam animarum, niſi ex commiſſione Prioris, vel alterius Superioris, neuter eorum poteſt dici Prælatus, nec poteſt ſibi eligere Confeſſorem, nec Priore præſente in domo poteſt cum fratribus diſpenſare ex virtute Conſtitutionum, ſed ſolum ex commiſſione Prælati: niſi fortè quando mortuo Priore, vel amoto, ipſe ſit quaſi Ordinarius, vices ejus in omnibus gerens. Et ideo in Capitulis Pariſiis 1246. & Metis 1251. celebratis, fuit ordinatum, quòd cum Priores ſunt præſentes in domo, Suppriores, & Vicarii diſpenſandi non habeant poteſtatem. Cæterum, cùm contingat Priorem à ſuo Conventu abeſſe, declaramus Priorem teneri in primo Capitulo ſui Prioratus conferre authoritatem neceſſariam Suppriori, & in abſentia illius ſuo Vicario, pro omnibus caſibus neceſſariis emergentibus, & præſertim pro pertinentibus ad forum conſcientiæ, quotieſcumque, & quomodocumque ipſe Prior ſit extra Conventum, præſertim per diætam abſens. Et quamvis hoc non habeatur expreſſum in Conſtitutionibus, conforme tamen eſt diſpoſitioni earumdem Conſtitutionum.

(f) *In ſuo Conventu.*] Declaramus, quòd quilibet Prælatus poteſt in ſuo, non autem in alieno Conventu, cum Fratribus non ſolum ſuis, ſed etiam alienis ex honeſta, & rationabili cauſa diſpenſare in vigiliis, jejuniis, abſtinentiis, & in aliis, quæ diſpenſabilia ſunt, & quæ non ſunt ſibi expreſſe prohibita: dummodo hoc non regulariter faciat, nec de facili, ſed cùm rationabiles cauſæ id expoſcunt: ſicut fuit ordinatum Barcinonæ 1261. Quare Magiſter Humbertus dicit, quòd Prælatus honeſta, rationabilique de cauſa, poteſt compellere Fratrem ſubditum, & etiam extraneum in ſuo Conventu, ad recipiendam diſpenſationem in jejuniis, & comedendis carnibus, aliiſque ſimilibus, utpote in caſu, in quo non uti diſpenſatione illa eſſet peccatum, ac proinde contra Ordinem: aliter, non poteſt compellere. Unde S. Bernardus in lib. de diſpenſatione ſic ait: *Votum meum non augeat Prælatus abſque mea voluntate, nec minuat ſine certa neceſſitate: ſed alioquin remiſſio voti abſque neceſſitate, non diſpenſatio eſt, ſed diſſipatio.* Quando tamen Prælatus præcipit Fratri in ſuo Conventu, ut diſpenſationem accipiat, non debet de facili judicare, quòd Prælatus non habeat cauſam rationabilem; quia fortè facit cauſa humiliandi eum, vel alia, quam ipſe neſcit: videlicet quia probabiliter de ejus debilitate dubitat, quamvis ſubditus ſibi fortis eſſe videatur. Et in hoc debet judicium ſuum judicio ſupponere Prælati, & ei obedire, quia ſæpe evenit, ut alii magis perpendant debilitatem alterius ex aſpectu, quàm ipſemet qui eam patitur. Et ideo in dubio tenetur ſubditus Prælato obedire, quia obedientia excuſat in dubiis, 23. quæſt. 1. cap. Quid culpatur. Item declaramus, quod Priores in Conventu ſuo, & in eorum abſentia Suppriores, & eorum Vicarii, omnes Fratres noſtri Ordinis ad eorum Conventus declinantes, ab omnibus peccatis, & cenſuris, tam à jure, quàm ab homine generaliter prolatis, Sedi Apoſtolicæ ſpecialiter non reſervatis (ut infra magis explicabitur in cap. de profeſſione) poſſunt abſolvere, ac etiam Sacramentum Euchariſtiæ, & Extremæ Unctionis adminiſtrare, ſicut fuit declaratum Valencenis 1337. & conceſſum per privilegium, quod dicitur Mare magnum.

(g) *Aliquando.*] Declaramus, quòd diſpenſationes in jejuniis, & abſtinentiis nunquam ſunt faciendæ, niſi ex magna cauſa cum toto Conventu, etſi perſonis aliquibus merito interdum ſint indulgendæ: nec etiam ſemper fieri debent, & aſſiduè, ſed ſolum aliquando: juxta quod Prælato propter aliquam utilitatem, vel neceſſitatem, vel honeſtam, & rationabilem cauſam videbitur expedire, ſicut fuit declaratum Valentiæ 1364. Barcinonæ 1461. & Venetiis 1592.

(h) *Cùm Ordo noſter ſpecialiter ob prædicationem, & animarum ſalutem ab initio noſcatur fuiſſe inſtitutus.*] Declaramus, quòd illa Religio, cujus inſtitutio, & obedientia eſt eſſentialiter, principaliter, & nominatim ordinata ad docendum & prædicandum, ſeu illuminandum & ſalvandum animos per doctrinam, & prædicationis officium; eſt omnibus aliis excellentior, & perfectior: quia prædicare, & docere, ſunt actus ex abundantia, & plenitudine contemplationis procedentes, & ut dicit S. Gregorius, *doctrina, & prædicatio præfertur ſimplici contemplationi.* Et ſicut majus eſt illuminare, quàm lucere ſolùm, ita majus eſt contemplata aliis tradere, quàm ſolùm contemplari. Et ſic Religio ad docendum & prædicandum principaliter, & eſſentialiter ordinata, tenet ſupremum gradum in Religionibus, utpote inſtituto Chriſti Domini magis conformis, ùt docet S. Thom. 2. 2. quæſt. 188. art. 6. in hæc verba: Summum gradum in Religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum, & prædicandum, quæ & propinquiſſimæ ſunt perfectioni Epiſcoporum: ſicut & in aliis rebus, fines primorum conjunguntur principiis ſecundorum, ut docet Divus Dionyſius c. 7. de Divin. nominib. Hujuſmodi autem eſt Ordo no-

noſter Prædicatorum, qui ex ſua prima inſtitutione eſt principaliter, eſſentialiter, & nominatim, ad docendum, & prædicandum, ad communicandum aliis contemplata, & ad procurandam animarum ſalutem inſtitutus. Cùm itaque finis Ordinis noſtri ſit prædicatio, & ſalus animarum, ideo ſtatuta Ordinis non debent ita rigide ſervari, quod impediant illud, propter quod Ordo principaliter eſt inſtitutus: quia quod propter aliquid inſtitutum eſt, non debet contra illud militare: Et quæ ſunt ad aliquem finem ordinata, debent eſſe proportionata, & commenſurata eidem fini, & regulari ſecundùm congruentiam ad illum finem. Ea propter bene dicit Conſtitutio, quòd Prælatus poterit in ſuo Conventu cum Fratribus diſpenſare, in iis præcipuè, quæ ſtudium, vel prædicationem, vel animarum fructum videbuntur impedire.

(i) *Animarum ſalutem.*] Declaramus, quòd tria ſunt præcipuè, quæ ſalutem impediunt animarum, licèt non ſint contra Ordinem. Primum eſt, quæſtus immoderatus. Mundus enim eſt cautus, & fugit quæſtores importunos, & immoderatos. Secundum eſt, officia odioſa, ut ſunt Inquiſitiones ad Tribunal Sancti Officii non pertinentes, viſitationes, correctiones violentæ, executiones teſtamentorum, vel arbitrorum ſententiæ, & aliæ cauſæ arduæ, & odioſæ, ex quibus frequenter perturbatur hominum devotio ad Ordinem, & Fratres. Tertium eſt nimia auſteritas in conſiliis, & opinionibus: terrentur enim homines ex hoc in tantùm, ut ſalutem propriam negligant. Quapropter parcendum eſt ab importunitate notabilis quæſtus: fugienda ſunt omnino officia odioſa, licet alicujus ſint utilitatis: & relaxanda eſt (quantùm fieri poteſt) rigiditas & auſteritas in conſiliis, ac homines benignè tractandi ſunt. Et ideo in Capitulo Pariſiis 1234. ſic fuit ordinatum: Strictiſſimè prohibemus, ne Fratres ſuſcipiant commiſſiones cauſarum, arbitria, ſive judicia, nec pignora, ſive obſides, neque per juriſdictionem Epiſcopalem aliquos coerceant, & qui contra fecerint graviter puniantur. Et Bononiæ 1252. fuit prohibitum, ne Fratres eſſent diſpenſatores alienarum pecuniarum, nec Teſtamentorum executores. Et Burdegalæ 1287. fuit diſtrictè prohibitum, ne aliquis Frater de cætero intromittat ſe de matrimoniis conciliandis, ſeu etiam de magnis, & arduis negotiis ſecularium pertractandis, & abſtineat a cauſis odioſis ſuſcipiendis. In Capitulo quoque Generali Romæ 1601. fuit diſtrictè omnibus noſtri Ordinis Fratribus inhibitum, ut neque poſſint ſecularium negotia litigioſa apud quæcumque Tribunalia procurare, neque ſe negotiis ſecularibus, mercimoniis, aut aliis hujuſmodi, quæ vitio proprietatis vicinia ſunt, immergere. Ne igitur ſalus animarum impediatur, debemus ab his omnibus odioſis negotiis abſtinere, & laborare, ut noſtra converſatio ſit bona, & ſancta, & ſummam diligentiam adhibere, ut fama Ordinis, & Fratrum integra ſervetur: ac ſtudendum eſt, ut in his, quæ non ſunt reprehenſibilia amicabiles nos hominibus reddamus, ac humaniter, & benignè cum eis converſemur.

(k) *Priores etiam utantur diſpenſationibus, ut alii Fratres.*] Declaramus, quòd Fratres noſtri inferiores, & ſubditi non poſſunt propria auctoritate ſeipſos in his, quæ ad Conſtitutiones pertinent diſpenſare, ſed debent à Prælatis, ſub quorum juriſdictione, & foro ſunt, diſpenſationem accipere. Superiores verò, & Prælati per iſtam Conſtitutionem, quando judicaverint expedire, ſunt diſpenſati, & poſſunt ſicut & cæteri, diſpenſatione uti.

I V.

(*l*) UT igitur unitati, & paci totius Ordinis provideamus, volumus & declaramus, ut Regula noſtra, & Conſtitutiones noſtræ non obligent nos ad culpam, ſed ad pœnam: (*m*) niſi propter præceptum, (*n*) vel contemptum. Pœnis tamen abſolutionis ab officio, privationis vocis activæ vel paſſivæ, gravioris culpæ, & aliis majoribus (quantumcumque tàm in Conſtitutionibus, quàm extra, ipſo facto ſint incurrendæ) niſi ſit pœna excommunicationis latæ ſententiæ, nullus ſit ſubjectus, (*o*) niſi ſuperveniat declaratio Prælati in particulari reſpectu, hujus, quantumcumque etiam notorium facti, vel juris, aut utriuſque interveniat. Præceptum autem in Regula nullum (niſi quod de natura ſua eſt, ratione trium votorum, vel Divinæ, aut Eccleſiaſticæ legis) contineri volumus, & declaramus. Et idem in Conſtitutionibus: niſi ubi ponitur ſententia excommunicationis, aut formaliter exprimitur per verbum (præcipimus in virtute ſanctæ Obedientiæ) & hoc idem in Ordinationibus, & Prælatorum verbis, & litteris intelligi volumus: Pœnam Excommunicationis, & Excommunicationem latæ ſententiæ, per nulla verba tàm in Conſtitutionibus, quàm extra in noſtro Ordine intelligimus, niſi ubi explicitè, & verbaliter pœna Excommunicationis, & Excommunicatio latæ ſententiæ, exprimitur.

V.

POrro Prælati non faciant præcepta obligantia ad mortale peccatum, in ira exteriori, maximè contra ſubditos turbatos: & ſi fecerint, irrita ſint & inania: facta tamen valeat, quoad quaſcumque pœnas temporales. Præcepta quoque in ſcriptis facta cenſeantur ſine ira facta. Nec faciant præcepta quieto animo, niſi in ſcriptis, extra neceſſitatis articulum, quod fit à Viſitatoribus in viſitationibus: facta tamen valeant. Nec damnent aliquem ad pœnam gravioris culpæ, aut car-

carceris, nisi in judicio confessum, vel conjunctum, & in scriptis. Et si secus factum fuerit, totum sit irritum, & inane.

V I.

STatuimus etiam, quòd tàm in Constitutionibus, quàm extra, quidquid non secundum se mortale, mandatur sub quacumque pœna nisi Excommunicationis, ad solam pœnam obliget; non obstante, quòd in Capitulo de graviori culpa dicitur: ut qui membrum Diaboli culpam perpetrando non erubuit fieri, &c.

(l) *Ut unitati, & paci totius Ordinis Provideamus, volumus, & declaramus, quod Constitutiones nostræ non obligent nos ad culpam, sed ad pœnam.*] Declaramus, quòd cum in statutis maxime sit attendenda intentio, & voluntas statuentis, & quæ intentio, ac voluntas eorum, qui nostras Constitutiones ediderunt fuerit, ut nos non obligarent ad culpam: sicut patet ex Capitulo secundo Generalissimo Parisiis celebrato 1236. in quo ista Constitutio propter pacem, & quietem conscientiæ Fratrum fuit confirmata. Idcircò transgressores nostrarum Constitutionum, quando sunt purè Constitutiones, & non habent præceptum annexum, & id quod est in eis non est aliàs lege Divina, vel humana prohibitum, vel mandatum; non obligantur ad aliquam culpam, sed tantùm ad pœnam in Constitutionibus taxatam; vel per Prælatos imponendam, vel taxandam: quam si facere recusaverint, non evadent culpam. Nam, ut docet S. Thom. 2. 2. quæst. 186. art. 4. ad 1. In Religione Ordinis Fratrum Prædicatorum, transgressio, vel omissio (scilicet Regulæ, sive Constitutionum) ex suo genere non obligat ad culpam, nec mortalem, neque venialem, sed solùm ad pœnam taxatam sustinendam, quia per hunc modum, ad talia observanda obligantur; qui tamen possent venialiter, vel mortaliter peccare, ex negligentia, vel libidine, seu contemptu. Et quamvis pœna non debeat infligi nolenti sine culpa: ei tamen, qui voluntariè se obligavit ad aliquam pœnam, potest talis pœna sine culpa infligi. Tales autem sunt Fratres Ordinis nostri, qui voluntariè in sua professione huic legi se obligaverunt.

(m) *Nisi propter præceptum.*] Declaramus, quòd Priores in suis Conventibus possunt ex rationabili causa in his, quæ ad Regulam, vel Constitutiones explicitè, vel implicitè pertinent, præcepta facere; quæ transgressores obligabunt non solùm ad pœnam, sed etiam ad mortalem culpam: quia ex voto nostræ professionis tenemur Regulam, & Constitutiones non contemnere; & præceptis Prælati nostri in his, quæ sunt secundùm Regulam, & Constitutiones obedire. Non debent tamen Prælati esse faciles, nec præcipitanter, & indiscretè præcepta, & excommunicationes fulminare, sed cum maturo consilio, & ex diligenti deliberatione præhabita, & ex causa urgenti, & necessaria hujusmodi præcepta discretè facere, sicut fuit ordinatum Parisiis 1269. Oxoniæ 1280. Ferrariæ 1290. Cæterùm, de excommunicatione ferenda illud in mente habeant, quod decernitur à Concil. Triden. sess. 25. cap. 3. his verbis: Quamvis excommunicationis gladius, nervus sit Ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valdè salutaris; sobriè tamen, magnâque circumspectione exercendus est: cum experientia doceat, si temerè, aut levibus de causis incutiatur, magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parere, quam salutem. Unde & in primo Capitulo Generali post Concilium Tridentinum Bononiæ celebrato anno 1564. de sententia excommunicationis sic habetur: Et quoniam in hujusmodi sententiis ferendis S. Synodus moderamen esse voluit, deinceps attendant Reverendi Provinciales, & Diffinitores, ut nisi pro gravioribus causis, quæ præsentaneum exigunt remedium, non imponantur. Priores etiam Conventuales, quàm rarissimè, & matura deliberatione censuris uti debent: & qui in hoc faciles inventi fuerint, à suis Superioribus corrigantur. Præcepta etiam ad peccatum mortale obligantia, aut nulla, aut quàm paucissima fiant: maximè circa eas ordinationes, quæ longo tempore sunt duratura. In aliis quoque omnibus, quæ ad relevandas subditorum conscientias necessaria videbuntur, Prælati se benignos, & faciles exhibeant, memores illud, qui magis misericordiam dilexit, quàm sacrificium.

(n) *Vel propter contemptum*] Declaramus, quòd sicut transgressio præcepti in Regula, vel Constitutione positi, sive à Prælato facti obligat ad culpam; ità & transgressio Constitutionis quantumcumque minimæ ex contemptu facta obligat ad culpam mortalem: quia, ut dicit S. Bernardus: *Neglectus semper culpabilis est, contemptus verò damnabilis.* Dicitur autem aliquis peccare ex contemptu, juxtà doctrinam S. Thomæ. 2. 2. q. 186. art 9. ad 3. quando voluntas ejus renuit subiici ordinationi legis, vel Regulæ, & ex hoc procedit ad faciendum contra legem, vel Regulam. Quando autem è converso propter aliquam particularem causam (puta concupiscentiam, vel iram) inducitur ad aliquid faciendum contra statuta legis, vel Regulæ, non peccat ex contemptu, sed ex aliqua alia causa: etiamsi frequenter ex eadem causa, vel alia simili peccatum iteret, sicut dicit Sanctus Augustinus in lib. de natura, & gratia cap. 29. *Quod non omnia peccata committuntur ex contemptu superbiæ; frequentia tamen peccati dispositivè inducit ad contemptum*: secundùm illud Proverb. 18. *Impius cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.*

(o) *Nisi superveniat declaratio Prælati.*] Denunciamus, juxtà declarationem factam Januæ 1513. quòd pœnæ exigant declarationem Superioris in particulari, nisi ipsemet reus seipsum declaret. Quod facere debet, humiliter cognoscens errorem suum, si factum est publicum, vel notorium. Si enim ipse se declaraverit, alia non est opus declaratione. Et 1518. additum fuit declarando, quòd nullus Præsidens potest seipsum declarare absolutum ab officio suo, propter quamcumque transgressionem commissam.

VII.

VII.

ET ut multitudo Conſtitutionum vitetur, (*p*) prohibemus, ne de cætero aliquid ſtatuatur, niſi per duo Capitula Generalia continua fuerit approbatum, & tunc in tertio Capitulo immediatè ſequenti poterit confirmari, vel deleri: ſive per Priores Provinciales, ſive per alios Diffinitores, ubicumque illud tertium Capitulum celebretur.

(p) *Prohibemus ne de cætero aliquid ſtatuatur.*] Declaramus, quòd nec Prior Provincialis, nec Magiſter Ordinis, nec aliquod Capitulum, poteſt facere Conſtitutionem: ſed oportet, quòd ad Conſtitutionem faciendam concurrant tria Capitula Generalia & continua; vel unum Capitulum Generaliſſimum, quod tribus Generalibus Capitulis continuis æquipollet. Poſſunt tamen Capitula Generalia, & Magiſter Ordinis facere ordinationes, & admonitiones, quæ perpetuo durabunt, quouſque non fuerint revocatæ, & poterunt ſecundùm ipſas Prælati corrigere Fratres, & etiam in ipſis ex cauſa rationabili diſpenſare, ut communiter tenetur. Et idem dicimus de gratiis factis per Capitula Generalia, & Magiſtrum Ordinis.

VIII.

INchoationes autem, quæ fiunt in Capitulis Generalibus, non mandentur executioni uſquequò approbatæ fuerint per alia duo Capitula, & factæ ſint Conſtitutiones: niſi fortè eadem inchoatio fiat per modum ordinationis. (*q*) Interpretationes Regulæ, vel Conſtitutionum, factæ à Generali Capitulo, (*r*) non habeant vim Conſtitutionis, niſi per tria Capitula Generalia continua in modum aliarum Conſtitutionum, ſcilicet per viam inchoationis, & confirmationis continuatè fuerint approbatæ.

IX.

ORdinationes tàm Capitulorum Generalium, quàm Magiſtri Ordinis, quoad vim præcepti, & cenſurarum Eccleſiaſticarum, cum ipſis expirare volumus. Vita verò Capituli, uſque ad ſequens Capitulum intelligitur. Quoad reliqua verò quomodolibet per Generale Capitulum, vel Magiſtrum Ordinis facta durare volumus, donec fuerint revocata per ſimilem poteſtatem, excepto ſi quem Magiſter Ordinis Vicarium totius Ordinis inſtituiſſet; hunc enim volumus cum ipſo expirare. Ab inferioribus autem Capitulis, & Prælatis quomodolibet ordinata, cum ipſis tanquam ab homine ordinata, expirare volumus: exceptis Supprioribus, Confeſſoribus tàm Fratrum, quàm Monialium, Vicariis Monialium, & Magiſtris perſonarum utriuſque ſexus tertii habitus, & Officialibus Conventuum abſque jurisdictione: hos enim volumus durare cum ea quam habeant auctoritate, donec revocentur ab habente poteſtatem deſtituendi eoſdem.

X.

POrrò Prælati omnes à multitudine præceptorum, & ordinationum abſtineant, ne laqueum animabus ſubditorum injiciant; nec propter defectum unius, vel paucorum, quem, vel quos non audent corrigere, communitatem involvant. Nulla quoque poteſtate in Ordine noſtro in communi, vel particulari aliquid ordinetur, vel prohibeatur cum hac pœna, quod non poſſit abſolvi à peccatis ſuis. (*ſ*) Priores tamen poſſunt aliquos determinatos caſus peccati mortalis ſibi reſervare, ut viderint expedire animabus.

(q) *Interpretationes Regulæ, vel Conſtitutionum.*] Declaramus, quòd ſi in aliquo paſſu Regulæ, vel Conſtitutionum occurrerit aliquod dubium, ſtabitur interpreationi, & declarationi Generalis Capituli, vel Magiſtri Ordinis; dummodò illa declaratio non contineat manifeſtum errorem, quia in dubiis ſequenda eſt majorum ſententia, & obedientia excuſat in dubiis. Et Julius III. Pont. Max. Generali Magiſtro conceſſit, ut ambiguitates in Conſtitutionibus; aut circa privilegia, gratias, exemptioneſque à Sede Apoſtolica Ordini conceſſas, poſſit auctoritate Apoſtolica declarare. Et ideò interpretatio, vel declaratio facta per Capitulum Generale, vel per Magiſtrum Ordinis, licèt non habeat vim Conſtitutionis, à ſubditis tamen tenenda, & obſervanda eſt. Et propterea in pluribus Capitulis Generalibus, à principio Ordinis uſque ad hæc tempora celebratis, ſæpiſſimè fuit ordinatum, ut admonitiones, ordinationes, ac declarationes Capitulorum Generalium, à ſingulis Conventibus in aliquo libro debeant ſcribi, atque ter, vel quater in anno congregatis Fratribus legi: neque deleri debent, niſi fuerint revocatæ, ſicut habetur in Capitulo Colonienſi 1245. In Capitulo etiam Biſuntino 1353. ſic dicitur: Imponimus diſtrictè omnibus

nibus, & singulis Prioribus Provincialibus, ut declarationes hujus anni, & omnes alias præteritis temporibus factas, quas habere poterunt, diligenter in uno volumine scribant, & cum aliis scriptis Provinciæ custodiant, & Conventibus suis communicent, ac eas sæpius legi faciant. Omnia autem acta Generalis Capituli, illicò in toto Ordine publicentur per Provinciales, vel per Visitatores, non exspectato Provinciali Capitulo, ut Romæ 1542. 1546. & novissimè 1589. in hunc modum ordinatu m, & Parisiis 1611. confirmatum fuit.

Item conformiter adea, quæ in pluribus Capitulis Generalibus sancita fuere declaramus, non esse in potestate alicujus Provinciæ, prætextu cujusvis consuetudinis, aut privilegii, non acceptare acta, seu statuta Capitulorum Generalium, sed omnes, & singulas Provincias decretis, & ordinatis in eisdem Capitulis, ita subjectas esse, ut unaquæque earum teneatur ipsa acta in unoquoque Conventu publicare, acceptare, & inviolabiliter observare, utpotè pro communi bono universitatis Provinciarum, Conventuum, & Fratrum facta. Et quatenùs opus esset auctoritate Apostolica revocamus, & annullamus quamcumque consuetudinem, aut privilegium quomodolibet prætensum, aut in contrarium existens.

Mandamus insuper, ut singulis diebus non solemnibus cujuslibet hebdomadæ per totum annum lectioni mensæ inferatur lectio de sacris Constitutionibus, & quater in anno Acta Capitulorum Generalium coram toto Conventu publicentur, & cum aliis scripturis exemplaria eorum ad eum modum conserventur; ut unum exemplar sit penès Priorem, alterum in deposito communi, tertium penès Magistrum Novitiorum. Romæ 1532. 1580. 1589. 1601. 1608. & Barcinonæ 1574.

(r) *Non habeant vim Constitutionis, nisi per tria Capitula Generalia continua in modum aliarum Constitutionum, scilicet per viam inchoationis, & confirmationis continuatè fuerint approbatæ.*] Declaramus, non sufficere ad constitutionem faciendam, ut sint tria Capitula Generalia continuata quomodolibet idem ordinantia, & confirmantia: sed oportere, ut primum Capitulum id ordinet per viam inchoationis, & alia duo immediatè subsequentia, eandem inchoationem confirment, ut apertissimè textus Constitutionis insinuat.

(s) *Priores tamen possunt aliquos determinatos casus peccati mortalis sibi reservare.*] Denunciamus fel. rec. Clementem VIII. Apostolicam Constitutionem circa reservationem casuum edidisse in hunc modum: Sanctissimus Dominus Clemens VIII. qui jàm pridem accuratè perpendit, quòd reservatio facultatis absolvendi Religiosos pœnitentes à quibusdam gravioribus delictis, nisi moderatè fiat, nonnullos infirmiores in æternæ damnationis periculum, & desperationem inducere posset: ideò decrevit, ut nemo Superior Regularis peccatorum absolutiones sibi reservet, exceptis his, quæ sequuntur: aut aliquibus illorum, prout in Domino expedire judicaverit.

Venefica, Incantationes, & Sortilegia.

Apostosia à Religione, sive habitu dimisso, sive retento; quandò eò pervenerit, ut extra septa Conventus fiat egressio.

Nocturna, & furtiva è Conventu egressio, etiam non animo apostatandi facta.

Proprietas contrà votum paupertatis, quæ sit mortale peccatum.

Juramentum falsum in judicio regulari, sive legitimo.

Procuratio, auxilium, sive consilium ad abortum faciendum post animatum fœtum, etiam effectu non secuto.

Falsificatio manus, aut sigilli Officialium Conventus.

Furtum de rebus Conventus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.

Lapsus carnis voluntarius opere consummatus.

Occisio, vulneratio, seu gravis percussio cujuscumque personæ.

Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut apertio litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

Si quod aliud peccatum grave pro Religionis conservatione, aut pro conscientiæ puritate reservandum videbitur, id non aliter fiat, quàm Generalis Capituli in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia matura discussione, & assensu. Non liceat Superioribus Regularium confessiones subditorum audire, nisi quando peccatum aliquod reservatum commiserint; aut ipsimet subditi sponte id petierint. Superiores in singulis domibus duos, vel tres, aut plures Confessarios pro subditorum numero majori, vel minori designent: Iique sint docti, prudentes, & charitate præditi; qui à non reservatis eos absolvant, & quibus etiam reservatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit: in quo casu debere committi, ipse imprimis Confessarius judicaverit. Tàm Superiores pro tempore existentes, quàm Confessarii, qui posteà ad Superioritatis gradum assumpti fuerint; caveant diligentissimè, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem utantur. Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graves, quibusdam peccatis etiam non reservatis, à Confessariis imponendas, quæ subditos ab illis cohibere possint. Et ità mandat servari ab omnibus, non obstantibus &c.

Librum autem istum diligenter conscripsimus, in quo duas Distinctiones adnotavimus.

Explicit Prologus cum suis Declarationibus.

PRIMA DISTINCTIO

Continet viginti Capitula.

I. *De Officio Ecclesiæ.*
II. *De Inclinationibus.*
III. *De Suffragiis mortuorum.*
IV. *De Jejuniis.*
V. *De Cibo.*
VI. *De Collatione.*
VII. *De Infirmis.*
VIII. *De Minutione.*
IX. *De Lectis.*
X. *De Vestitu.*
XI. *De Rasura.*
XII. *De Silentio.*
XIII. *De Recipiendis.*
XIV. *De Novitiis, & eorum instructione.*
XV. *De Professione.*
XVI. *De levi Culpa*
XVII. *De gravi Culpa.*
XVIII. *De graviori Culpa.*
XIX. *De gravissima Culpa.*
XX. *De Apostatis.*

SECUNDA DISTINCTIO

Continet novendecem Capitula.

I. *De Domibus concedendis, & construendis.*
II. *De Electione Prioris Conventualis, & institutione Supprioris.*
III. *De Electione Prioris Provincialis.*
IV. *De Electione Magistri Ordinis.*
V. *De Electione Diffinitorum Capituli Provincialis, & Generalis.*
VI. *De Capitulo Provinciali.*
VII. *De Capitulo quotidiano.*
VIII. *De Capitulo Generali*
IX. *De solemni celebratione Capituli.*
X. *De Capitulo Generalissimo.*
XI. *De Visitatoribus.*
XII. *De Prædicatoribus.*
XIII. *De Itinerantibus.*
XIV. *De Studentibus*
XV. *De Conversis.*
XVI. *De Constitutionibus Capituli Perpiniani.*
XVII. *De Capitulo Biennali, vel Triennali.*
XVIII. *De Constitutionibus Bonifacii Papæ IX.*
XIX. *De Constitutione Alexandri VI. de Electione Magistri Ordinis.*

CONSTITUTIONES FRATRUM ORDINIS PRÆDICATORUM.

PRIMA DISTINCTIO.

CAPUT I.

De Officio Ecclesiæ.

CONSTITUTIO I.

(*a*) AUdito primo signo, surgant Fratres, (*b*) & stando dicant Officium de B. Virgine, (*c*) pro tempore; (*d*) Matutinas autem & Missam, & omnes alias Horas Canonicas simul audiant Fratres nostri, (*e*) nisi cum aliquibus Prælatus aliter dispensare voluerit.

(a) *Audito primo signo*) Declaramus, quòd ad Horas Canonicas non debemus regulariter habere nisi duo signa. Primum debet esse breve, quo audito, Fratres debent se præparare, & occupationes, in quibus tunc versantur dimittere, nec novas assumere. Secundum autem signum debet esse ità prolixum, ut ante ejus terminationem, possint Fratres de omni remotiori loco Domus, secundùm existimationem pulsantis, ad Ecclesiam convenire. Inter primum autem, & secundum signum debet esse tantum spatium, ut Fratres se possint præparare.

(b) *Et stando dicant Officium de Beata Virgine.*) Declaramus, quòd in Matutinis, audito primo signo, debent in Dormitorio Fratres stando dicere Officium de B. Virgine, quando pro tempore est dicendum: uno incipiente, & dicente unum versum, & aliis respondentibus, & dicentibus alium versum: & post secundum signum debent Officium de Tempore in Choro devotè, & distinctè cantare. Verumtamen, ut majori qua potest pietate, & devotione erga B. Virginem, specialem Ordinis Advocatam, Officium illius in Dormitorio recitetur, in Dormitoriis Conventuum, locorumque nostrorum, debet esse erectum Altare cum imagine ejusdem Beatiss. Virginis, sicut fuit ordinatum Barcinonæ 1574.

1574. & Valentiæ 1596. In aliis verò Horis debent post secundum signum in Choro antè Officium de Tempore, stando Officium Beatæ Virginis præmittere: nisi in Completorio, ubi post Officium de Tempore, Officium Beatæ Virginis dicitur, sicut fuit ordinatum Metis 1421.

(c) *Pro tempore.*) Declaramus, quòd Officium B. Virginis certis diebus in Dormitorio, & in Choro intermittitur, & ad ipsum dicendum Fratres non obligantur: videlicet in Festis Duplicibus, & supra: & in Octavis Solemnibus, & quando de Beata Virgine fit Officium, sive in Octava ipsius, sive extrà Octavam; & certis aliis diebus in Ordinario adnotatis. Et propter hoc dicit Constitutio, quòd Fratres audito primo signo dicant Officium de Beata Virgine, pro tempore, & non semper: propter illos dies, in quibus intermittitur; quamvis & illis diebus ex devotione in privato, semper dici debeat, eò præsertim, quòd beatæ memoriæ Pius V. illud devotè recitantibus quando non tenentur, concessit centum dies indulgentiarum litteris Apostolicis.

(d) *Matutinas autem, & Missam, & omnes Horas Canonicas simul audiant Fratres.*) Declaramus, quòd omnes Fratres Clerici simul in Ecclesia Missam Conventualem debent audire, & Horas Canonicas dicere; quia Ecclesiæ nostræ sunt Conventuales: nisi Prælatus cum aliquibus propter honestas, & legitimas occupationes voluerit dispensare, ut privatas Missas audiant, & in privato Officium dicant.

Declaramus autem, quòd Fratres Sacerdotes, si à celebratione Sacrosancti Sacrificii Missæ sint legitimè impediti, debent illi aliàs cum magna devotione interesse: & quæ à Sacerdote in Missa dicuntur, quantùm fieri poterit, attentè audire, sicut fuit ordinatum Barcinonæ 1574. & Romæ 1589., quia valdè irreligiosum est, quòd Frater quotidiè, maximè quando est in domo, non audiat Missam. Nec super hoc debet Prælatus de facili dispensare, sed potiùs per pœnitentias debet Fratres ad audiendam quotidiè Missam compellere. Si qui autem sint, qui vel senio confecti, vel aliqua infirmitate, vel quocumque alio impedimento detenti celebrare non possint; teneantur saltem in qualibet Generali Communione sacram Eucharistiam sumere, confessione sacramentali præmissa. Communionem verò Generalem haberi volumus tempore Adventus, & Quadragesimæ singulis diebus Dominicis: reliquis verò temporibus ad minus de quindena in quindenam, & aliis quibusdam solemnitatibus, arbitrio Prælati determinandis, sicut fuit ordinatum Barcinonæ 1574. & Romæ 1589. Horæ autem Canonicæ, quando in privato dicuntur, taliter recitari debent, ut ille qui dicit, nisi sit surdus, vocem propriam possit audire.

Debet etiam quilibet distinctè, tractim, & cum debitis punctis, & attentione tàm in Choro, quàm extra Chorum, Divinum Officium persolvere. Non requiritur tamen actualis attentio per totum Officium, nec sufficit sola habitualis: sed requiritur virtualis attentio, quæ ex primo proposito per totum Officium continuatur; quando scilicet quis ponit se ad dicendum Officium cum intentione attendendi ad illud, vel saltem solvendi suum debitum, quo obligatur ad Officium recitandum: etiamsi frequenter intra ipsum Officium ex quadam infirmitate & negligentia distrahatur: dùm tamen contraria intentio (scilicet nullo modo volendi attendere) non interveniat. Sed si quis dicendo Officium, per magnam ejus partem occupet se in aliquo exercitio manuali distractivo, talis non continuaret virtualem attentionem, nec præcepto Ecclesiæ satisfaceret.

Fratres autem Conversi, quia vocati sunt ad officia corporalia, & ut in sudore vultus sui vescantur pane suo, ad prædicta non tenentur: sed sufficit eis audire Missam privatam sine nota, & loco Officii, sua Pater noster, & Ave Maria dicere. Nec debent propter particulares devotiones opera corporalia dimittere, sed in ipsis se debent continuè exercere. Ad Completorium tamen, & ad Salutationem B. Virginis, nisi eos magna excuset necessitas semper cum aliis debent venire. Item declaramus, quod sicut Clerici seculares, qui non sunt in sacris, si sint Beneficiati, tenentur & obligantur dicere Officium; ità & quilibet Religiosus Clericus, qui ex Eleëmosynis vivit, & ab Ordine provisionem victus, & vestitus habet, tenetur de necessitate salutis Officium dicere. Nec in hoc potest cum eo Prælatus dispensare, nisi fortè sit Novitius, qui non est adhuc Religioni obligatus, nec fortè scit Officium recitare. Debet tamen aliquas orationes pro satisfactione loco Officii dicere. Et debent Fratres libentiùs in Ecclesia Officium dicere, quàm extrà, propter devotionem loci, propter præsentiam Divinissimi Sacramenti Corporis Christi, propter Reliquias Sanctorum, propter Angelos assistentes, propter societatem Fratrum, & denique propter majorem diligentiam, quæ in Officio dicendo solet ibi apponi quàm extrà. Ideo non sunt querendæ occasiones, vel licentiæ de facili recedendi a Choro: sed omnes simul ad Officium dicendum, debent in Ecclesia, & Choro convenire. Quapropter in Cap Placentino 1310. sic dicitur: Volumus, & ordinamus, ut nullus Frater, etiam prætextu Prælationis, vel lecturæ præteritæ, seu alterius officii cujuscumque, à communibus Fratrum obsequiis, & officiis, seu à Choro aliquatenus sit exemptus. Gratias autem quibuscumque super hoc hactenus per Priores Provinciales, vel inferiores eis concessas, ordinatione præsenti penitùs revocamus. Et in Capitulo Avenionen. 1561. statutum fuit: Nullus Frater nostri Ordinis, ratione paternitatis, aut alterius gradus exemptionem prætendere possit à sequela Chori, aut aliis gravaminibus Ordinis, Magistris in Theologia Provinciarum, Lectoribus actu legentibus, & Prædicatoribus actu prædicantibus, dumtaxat exceptis. Circa quos tamen legitimè consuetudines Provinciarum observentur. Prædicatores autem actu prædicantes illi intelliguntur, qui in aliquo Conventu designati sunt ad conciones habendas per totum annum, easque continuò diebus Dominicis, & festivis habent; sicut fuit declaratum in Cap. Avenion. 1561. Lugduni 1536. Venetiis 1542, Valentiæ 1596. & confirmatum in Cap. Generali Parisien. 1611. Quod si in aliqua Provincia mos est, ut nec etiam Prædicatores actu prædicantes sint exempti a Choro; observetur circa eos hujusmodi consuetudo, ut in eodem Capitulo ordinatum est. Additum est etiam istud Venetiis 1592. Reliqui verò tam Lectores, quam Prædicatores nullis prorsus gaudeant privilegiis, & exemptionibus, sed ad sequelam Chori die, noctuque, & ad cætera communia Fratrum officia, ac gravamina, necnon ad Hebdomadariam respectivè teneantur: nec eis exemptionibus gaudere illos permittant Prælati, sub pœna absolutio-

nis a suis officiis, & privatione vocis activæ, & passivæ.

(e) *Nisi cum aliquibus Prælatus aliter dispensare voluerit.*) Declaramus, quòd Prælati sicut possunt Fratres ex causa rationabili dispensare à Choro, ita possunt eos dispensare quoad proprietatem. officii, quæ inducta est ab Ordine: non tamen possunt eos dispensare quoad substantiam Officii, quin illud dicant Fratres quoquo modo, utpote, quando deberet fieri de feria, possunt ex aliqua honesta, & devota causa dispensare, quod fieret de aliquo Sancto Officium trium lectionum, vel novem, vel sicut fit de festo Duplici, & supra. In quo casu Fratres, qui non dixerunt Officium Beatæ Virginis in Choro, tenentur illud dicere in privato. Item declaramus, quòd Fratres tenentur ex præcepto semel in Hebdomada totum Officium Defunctorum dicere, cum dici debet infra Hebdomadam in Choro, omni antiqua consuetudine rationabiliter prætermissa. Nam in Capitulo Salmanticen. 1551. auctoritate Apostolica statutum fuit tam de Officio Defunctorum, quam de Litaniis hoc modo: Absolvimus tam Chorum, quam Ministros Altaris ab obligatione recitandi Vigilias trium Lectionum pro mortuis, prout hactenùs observatum est. Et in recompensationem, pro debito justitiæ, & charitatis, ordinamus, & ita servari volumus, ut nullis Festis aut Octavis etiam Solemnibus obstantibus (præter Octavas Paschæ, & Pentecostes) totum Officium pro ipsis Defunctis cum novem lectionibus qualiber Hebdomada semel ab omnibus, & singulis Fratribus tam in Choro, quam extra existentibus persolvatur. Et manè sequenti, pro ipsis una Missa de Requiem cantetur, si non sit dies multùm solemnis: aliàs cantetur Missa ordinaria, cum Oratione: *Omnipotens sempiterne Deus, qui vivorum dominaris &c.* & cum aliqua processione per claustrum, vel per Ecclesiam, cum Responsorio, vel Responsoriis &c. & hoc inviolabiliter in omnibus Conventibus Ordinis nostri observetur: super quo tam Prælatorum, quam Cantorum conscientias oneramus. Qui etiam curent, ut tali die, & hora, prædicta fiant, quibus omnes possint melius interesse. Ad quæ omnes, & singuli teneantur, etiam Magistri, & actuales Lectores, suis dispensationibus non obstantibus.

Item declaramus Litanias debere dici in Choro quando fit de feria, prout hactenus factum est; sed in eis non repetatur à Choro nomen alicujus Sancti, sed solùm respondeatur: *Ora pro nobis.* Neque dicantur post Matutinas, sed in serò præcedenti post Completorium, ubi melius omnes Fratres conveniunt. Qui autem non convenerint, vel extra Conventum fuerint, ad eas minimè teneantur. Item quòd in ipsis Litaniis nomina Sanctorum, qui non habentur in Ordinario à nemine apponantur, & apposita deleantur.

Pro singulari autem Ordinis nostri erga Beatam Virginem, ejusdem Ordinis Patronam devotione, & ut pro innumeris ab ejusdem Virgineis manibus acceptis beneficiis aliquales gratias rependamus, & Ordo noster (cujus singulari favore, ac beneficio procreatus est) ipsius patrocinio protegatur: volumus, & ordinamus, ut in omnibus nostri Ordinis Conventibus, locis, domibus, ac Monasteriis, etiam Monialium, ejusdem Deiparæ Virginis Litaniæ singulis diebus Sabbati, prout in multis nostri Ordinis Conventibus, pie fieri jam consueverat, post Salve Regina decantentur. Item ut Octavæ solemnes festi Sanctissimi Rosarii mense Octobri celebrentur, ità tamen, ut Festum Angelorum non prætermittatur.

Ut autem cultus ergà Divinissimum Eucharistiæ Sacramentum magis elucescat, confirmamus illam jam in multis Capitulis Generalibus sancitam Ordinationem: ut videlicet in diebus Cœnæ Domini, & Parasceves antè sepulchrum, ubi Sacratissimum Christi Corpus asservatur, à nostris Fratribus cum devotione, & religiosa gravitate, vigiliæ fiant: quod & fieri, ac diligentissimè observari volumus, quoties Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum publicè adorandum proponitur. Præcipimus etiam omnibus Conventuum nostrorum, & Provinciarum Præsidentibus, ut singulis septimanis Sacrosancti Eucharistiæ Sacramenti formæ, seu particulæ, etiam illæ, quæ secularibus porrigi solent, qua par est reverentia, inspectione, ac munditia, prout tantum Sacramentum decet renoventur. Et quoties Sacerdos ad thurificandum Altaria cappa, seu pluviali indutus procedit, stolam deferat. Bononiæ 1615.

II.

Horæ omnes tàm diei, quàm noctis in Ecclesia (*f*) breviter, & succinctè taliter dicantur; ne Fratres devotionem amittant, & studium eorum minimè impediatur. Quod ita dicimus esse faciendum, ut in medio versus metrum cum pausa servetur: non protrahendo vocem in pausa, vel in fine versus; sed sicut dictum est, breviter & succinctè terminetur. (*g*) Hoc autem magis, & minus pro tempore observetur.

(f) *Breviter, & succinctè*) Declaramus, quòd Divinum Officium debet cantari devotè cum quadam dulcedine, & suavitate vocis, non cum rigiditate, nec cum asperitate, nec nimis altè, sed voce mediocri. Breviter, hoc est, distinctè, expeditè, & non nimis morosè. Debet etiam dici succinctè, hoc est sine caudis, & protractione vocis in pausis, vel in fine versuum; & hoc ne Fratres devotionem amittant, si festinanter, confusè, & sine pausis: & non tractim, & distinctè dicatur, & ne etiam studium eorum impediatur, si nimis morosè, & cum caudis, & protractione vocis in medio, vel in fine versuum decantetur. Et quando versus est longus, debet fieri duplex causa inter principium, & finem versus; una brevis, seu minor, & alia major in medio versus: & hujusmodi pausæ fiunt propter resumptionem anhelitus, & propter decentiam, & decorem psalmodiæ. In fine autem versuum non debet fieri pausa inter versum, & versum, quamvis non debeat incipi sequens versus, antè terminationem versus præcedentis. Pulchritudo enim Officii consistit in pausis, & deturpatio ejus consistit in festinatione, & confusione, quæ causatur per remotionem pausæ. Prolixitas autem Officii causatur ex protractione vocis in medio, vel in fine versus. Et ideò ut Officium tractim, & distinctè, & devotè dicatur; pausæ sunt faciendæ, & caudæ amputandæ.

(g) *Hoc autem magis, & minus pro tempore obſervetur.*) Declaramus, quòd pro varietate dierum eſt major, vel minor ſolemnitas in Officio Divino obſervanda. In diebus enim feſtivis eſt Divinum Officium cum majoribus pauſis celebrandum, quia tunc Fratres ſunt minus in ſtudio, & lectionibus occupati; & etiam ſeculares in præfatis diebus ſolent magis ad Divinum Officium convenire; & etiam illis diebus magis tenemur Deo vacare, quia ad hoc tales feſtivitates ſunt inſtitutæ. Ideò illis diebus devotè, alacriter, & ſolemniter Divinum Officium decantandum eſt: aliis vero diebus poterit minùs ſolemniter, & cum minori pauſa, tractim tamen & diſtinctè, ac devotè celebrari.

III.

TEmpore quo bis reficiuntur Fratres, (*h*) legatur antè Completorium in Eccleſia lectio: Fratres ſobrii eſtote, &c. (*i*) & facta confeſſione, & dicto Completorio, det qui præeſt benedictionem; (*k*) & Hebdomadarius aquam aſpergat benedictam, (*l*) poſtea dicatur Pater noſter, & Credo in Deum; quod etiam fieri debet ante Primam, & Matutinas.

(h) *Legatur in Eccleſia Lectio: Fratres ſobrii eſtote, &c.*) Declaramus, quòd quando in Eccleſia antè Completorium legitur lectio: *Fratres ſobrii eſtote &c.* debet præmitti: *Jube Domne benedicere*: & Hebdomadarius ſubjungere benedictionem; ad quam omnes Fratres inclinare debent uſque ad genua, ſicut ad benedictionem, quæ datur antè Lectionem in Refectorio, in prandio, & in cœna. Sicut declaratum fuit Salmanticæ 1551.

(i) *Et facta confeſſione, & dicto Completorio, det qui præeſt benedictionem*) Declaramus, quòd quando plures Prælati ſunt in Choro, ille qui præeſt aliis loco, debet dicere *Confiteor*, & dare benedictionem: & in fine Horæ *Fidelium* dicere, cum gravitate, & tali voce, ut poſſit ab omnibus audiri. In domibus autem, ſeu Vicariatibus locorum, ſi Prior Conventualis fuerit præſens, præcedere debet Vicarium, & dicere *Fidelium*, etiam ipſo Vicario præſente: ſicut fuit ordinatum Barcinonæ 1574. In abſentia autem Prælatorum, & Supprioris, Hebdomadarius omnia illa prædicta facere debet. Qui etſi non præſit aliis loco, præeſt tamen eis pro tunc officio, & auctoritate. Item declaramus, quòd in fine cujuslibet Horæ, quando poſt ipſam non eſt immediatè alia Hora, neque Miſſa dicenda; debet dici *Fidelium*, & ſtatim poſt *Pater noſter*, flexis genibus, debent Fratres dicere: *Salve Regina &c. Pie Pater Dominice, &c.* cum verſibus, & orationibus notatis. Quando verò Miſſa Conventualis dicitur poſt aliquam Horam, & alia Hora non ſequitur; debet immediatè poſt Miſſam dici *Fidelium*, & *Salve Regina*. Si verò Miſſa fuerit de Mortuis, dicto *Requieſcant in pace*, & reſponſo, *Amen*, debet dici *Pater noſter*, & *Salve*, ut ſupra: ſicut fuit ordinatum Bononiæ 1252. & apud Lemovicum 1384.

(k) *Et Hebdomadarius aquam aſpergat benedictam.*) Declaramus, quòd in feſtis Duplicibus, & ſupra, & quando fit de B. Virgine, & infrà Octavas Solemnes, & quando in Choro non recitatur Officium quotidianum B. Virginis; ſtatim poſt Completorium de Tempore, hora populo opportuna, debet cantari Antiphona. *Salve Regina.* Cujus in Eccleſia proceſſionaliter decantandæ inſtitutio cum ipſo Ordine à Sancto Patre noſtro Dominico ortum habuit: ſicut fuit denunciatum Barcinonæ 1574. In aliis verò diebus, quando in Choro recitatur Officium quotidianum Beatiſſimæ Virginis, prædicta Antiphona poſt Completorium ejuſdem Virginis Beatiſſimæ decantari debet. Ad quam ſanè proceſſionem omnes Fratres, etiam quocumque modo à Choro exempti debent convenire; tùm propter devotionem erga ſacroſanctam Deiparam ſpecialem Ordinis noſtri Advocatam, tum propter Indulgentiam ducentorum dierum, omnibus non ſolum Religioſis, ſed etiam ſecularibus, qui adſunt in Eccleſia dùm prædicta Antiphona cantatur, à Paulo Quinto conceſſam: ut fuit denunciatum Romæ 1608. Quando autem Fratres proceſſionaliter procedendo fuerint in Eccleſia laicorum, debet Hebdomadarius aqua benedicta Fratres omnes aſpergere, incipiendo à Choro dextro; niſi major Prælatus, qui loco omnes alios Fratres præcederet, eſſet in Choro ſiniſtro: quia tunc ille primò eſſet aſpergendus, & poſteà Chorus dexter. Et idem faciendum eſt in thurificatione, ut ſcilicet poſt eum, qui facit officium, & Acolythos, & Cantores, Prælatus, qui ſuperiorem locum inter alios Fratres tenet, ſi fuerit in ſiniſtro Choro prius thurificetur, & deindè Chorus dexter. Si autem Prælatus, qui eſt in ſiniſtro Choro haberet aliquem Fratrem Magiſtrum ſupra ſe, tunc aſpergendus, & thurificandus eſſet prius Chorus dexter. Sed ſi Magiſter Ordinis (qui in ſua ſemper ſede manere debet) fuerit in Choro, thurificato eo qui fecit officium exiſtente in Choro ſiniſtro, debet thurificari ipſe Magiſter Ordinis, deindè Acolythi, ac poſtremò alii per ordinem.

(l) *Poſtea dicatur Pater noſter, & Credo in Deum.*) Declaramus in Capitulo Bononienſi 1564. & in quamplurimis aliis Capitulis ordinatum fuiſſe, ut poſt *Pater noſter, & Credo in Deum*, recitata in fine Completorii, Fratres in Choro perſiſtant ad orationem mentalem ſaltem per quartam partem horæ. Quæ ſanè Oratio poſt Completorium ſingulis diebus, & poſt Matutinas hyberno, poſt Nonam verò æſtivo tempore habenda eſt. Curent igitur diligenter Prælati, ut tàm ſalubris inſtitutio, ubi jam eſt inducta ſervetur: ubi verò intermiſſa eſt, omninò reſtituatur. Quod ſi in ea re fuerint negligentes, à ſuis Provincialibus, vel à Viſitatoribus corripiantur; ſicut fuit ordinatum Romæ 1571. Barcinonæ 1574.

I V.

TOtum Officium, tàm diurnum, quàm nocturnum, ſecundùm correctionem, & ordinationem Venerabilis P. F. Humberti Magiſtri Ordinis noſtri confirmamus, & volumus uniformiter ab omnibus obſervari: (*m*) ità quòd nulli liceat aliquid de cætero innovare. (*n*) Fratres noſtri non habeant in domibus noſtris, niſi unam campanam ad omnes Horas. Solus Hebdomadarius tàm in Choro, quàm in proceſſione cappa ſerica utatur.

(m) *Aliquid de cætero innovare.* (Declaramus, quòd Magister Ordinis non potest aliquid innovare circa Divinum Officium ad durandum perpetuò per modum Constitutionis, vel consuetudinis generalis: sicut non potest tollere consuetudines communiter approbatas, & observatas in Ordine, neque novas inducere. Potest tamen ex devotione, vel ex alia causa rationabili in aliquo Conventu, vel aliqua Provincia dispensare, quod ad horam aliquid immutetur circa proprietatem Officii, inductam ab Ordine: puta, quod fiat de aliquo Sancto festum Simplex, vel Duplex (obtento tamen prius Sacræ Rituum Congregationis consensu): servato quoque ordine secundùm correctionem Magistri Humberti inducto: videlicet si sit Confessor, dicantur Psalmi, Hymni, Versiculi, & Responsoria de Confessore; si verò fuerit Martyr dicantur Psalmi, Hymni, Versiculi, & Responsorii de uno Martyre, & sic de reliquis. Salmanticæ etiam 1551. Apostolica auctoritate fuit ordinatum Officium commune unius Sanctæ nec Virginis, nec Martyris, sicut in nostro Breviario habetur, & Bononiæ institutum 1615. quod sequitur: Unanimi omnium nostrum voto, pro omnibus nostris Provinciis statuimus, ut festum de Angelo Custode sub Toto Duplici (Officio B. Virginis Mariæ non prætermisso,) singulis annis celebretur. Item S. Caroli Borromæi festum 4. Novembris volumus à Fratribus nostris, & Sororibus sub Toto Duplici celebrari. Circumcisionis quoque Dominicæ festivitas sub Toto Duplici in posterum celebretur, ibidem Bononiæ 1615. & SS. Virginis ad Nives die 5. Augusti, & S. Francisci 4. Octobris, utrumque sub toto Duplici; sicut & Festum Cathedræ S. Petri sub Duplici. Vallisoleti 1605. In omnibus autem Conventibus, ubi viget studium Artium simul, & Theologiæ; singulis quartis Feriis fiat Officium de S. Thoma Aquinate; eodem modo, quo in tertiis Feriis fit Officium de S. Dominico; excepto si in Feria quarta occurrat Festum 3. lectionum, quod ad quindecim dies differri non possit, quia tunc de eo fiet Officium, cum memoria de S. Thoma Aquinate. Parisiis 1611. Neque etiam in Officio quotidiano B. Virginis memoria S. P. Dominici unquam intermittatur, etiam si de eo in Choro agatur; ibidem Parisiis.

Modò verò hæc Festa superiùs recensita celebrari debent secundùm illam solemnitatem, quam habent in Kalendario a Sacra Rituum Congregatione, & Summo Pontifice recenter approbato.

(n) *Fratres nostri non habeant in domibus nostris nisi unam campanam.*) Declaramus, quòd in principio Ordinis in domibus nostris non habebamus, nisi unam campanam, ut notatur in *cap. Nimis primo*; *Extra* de excess. Prælat. & in *cap. Patentib.* de Privilege secundum Hostien. & Panormitanum. Sed huic Constitutioni derogatum est, per contrariam consuetudinem quasi generalem non quidem temerè inductam, sed ad excitandam Christiani populi devotionem; quæ cùm jam præscripserit, vim sine dubio legis obtinuit. Servatur tamen hæc Constitutio quoad hoc, quòd in diebus non solemnibus, unam tantùm campanam pulsamus ad omnes Horas. In festis autem Duplicibus, & supra, ad excitandam populi devotionem pulsamus campanas in Matutinis, & ad Missam Conventualem.

Item declaramus, quòd Innocentius XI. Pontifex Maximus, per Breve, quod incipit: *Exponi nobis nuper fecit* &c. Datum Romæ die 12. Februarii Anno 1685 concessit; ut Fratres nostri in suis Conventibus, sive Ecclesiis ubicumque locorum existentibus, plures, & quotquot Magister Generalis pro tempore existens, sive Prior Provincialis cujuslibet Provinciæ respectivè determinaverit, Campanas habere, illasque ad excitandam populi devotionem, liberè, & licitè pulsare valeant.

Ordinamus etiam, & ubique ab omnibus prorsus observari volumus, ut Sacerdotes in nostro Ordine post Missam legant Evangelium: *In principio erat Verbum* &c. & etiam ubique in sacro Missæ sacrificio, etiam non solemni, vel majori accendatur cereus in consecratione, & elevatione Sanctissimi Sacramenti Corporis Christi, & aliquot ictibus campanulæ admoneatur populus, quo devotiùs tantum Sacramentum adorare possit; sicut fuit ordinatum Romæ 1589. Ne autem dum nimium secularium devotioni indulgemus, inordinatus à nobis cultus Deo Optimo Maximo reddatur, cùm præsertim paupertatis, & instituti nostri memores esse debeamus, utpotè divina Officia ex præscripto nostrarum Constitutionum, cantu Chorali breviter, & succinctè pro qualitate tamen, & varietate solemnitatum taliter persolvantur, ne Fratres devotionem amittant, aut eorum studium impediatur: districtè præcipimus conscientiam Prælatorum aggravantes, ut musicæ in Ecclesiis nostris, quàm moderatissimæ fiant, neque liceat eisdem Musicis, seriem nostri Officii contra præscriptum Ordinarii nostri imminuere, aut immutare. Cùmque domum Dei deceat sanctitudo, ac indè nedum profana, sed etiam religiosa spectacula, sive repræsentationes arcendæ sint; præsertim cum pio illi loco, qui Domus orationis est, minimè congruant: idcircò ab Ecclesiis, & Cæmeteriis nostris sub pœna gravioris culpæ, tàm Prælatis, quàm subditis eliminanda præcipimus, quacumque in contrarium consuetudine, quæ potiùs abusus est, non obstante. Bononiæ 1615.

Cæterum, ut in Divinis observandis, recitandisque uniformitas, juxta præscriptum nostrarum Constitutionum ubique ab omnibus servetur, plurima à Capitulis Generalibus circa Ecclesiarum venerationem, Altarium ornatum, & sacrificii Missæ celebrationem ordinata fuerunt, præter ea, quæ in Ordinario, & Missali præscripta sunt.

1. Imprimis in Ecclesiis Fratres, nec inter se, nec cum secularibus confabulantes deambulent, maximè in prospectu Sanctissimi Sacramenti, & præsertim coram secularibus. Romæ 1571. Barcin. 1574. Romæ 1580.

2. Ecclesiæ ad eum modum mundentur, & ornentur; ut in eis nihil sit, quod domum Domini dedeceat: vel advenientium oculos offendat.

3. Altaris consecrati mensa decenter strata, ornata, munda sit: tribusque mappis lineis, & mundis cooperta; quæ etiam habeat coopertorium coriaceum, vel ex crassiori, & colorata tela, ut à pulvere, & aliis immundiciis mappæ præserventur.

4. Altaria portatilia ex perpolito lapide, integra, longitudinis unius palmi cum dimidio, latitudinis verò unius palmi ad minus, non computato ornamento ligneo, in medio mensæ Al-

taris aptè inserta sint: ut non nihil emineant è superficie mensæ; quo Sacerdotis tactu possint dignosci.

5. Corporalia latitudinis duorum palmorum, longitudinis verò duorum, & dimidii ad minus è tela candida, linea, pura, & simplici; nihil elaborati, aut serico intexti habeant. Hæc vero, & purificatoria, & strophiola sæpiùs laventur.

6. Bursæ Corporalium ex una parte crucem, vel imaginem aliquam sacram, ex altera verò verba consecrationis in scheda descripta (ubi tabellæ non sunt in Altari eadem continentes) intrinsecus serico, aut tela tenui fulciantur.

7. Ampullæ nonnisi è vitro, non depicto, sed perlucido, opercula stannea, vel argentea, vel alia habeant.

8. Confessionalia à lateribus Ecclesiæ extrà Chorum, locis decentibus cum fenestellis crate aliqua distinctis aptè collocentur.

9. In Sacristia quatuor Tabellæ appendantur: in quarum prima, Processus anniversarius Bullæ Cœnæ Domini; in secunda Casus tàm Episcopo, quàm Summo Pontifici reservati; in tertia Anniversaria, ad quæ Conventus obligatur; & in quarta Missarum quotidianarum numerus repræsentetur.

10. Divinæ Laudes statutis horis diurnis, nocturnisque debita cum attentione, reverentia, ac devotione à Fratribus omnibus: Matutinæ verò Preces nonnisi noctu persolvantur. Venetiis 1592. Romæ 1589.

11. Sacerdos celebraturus antequàm induat sacras vestes confiteatur, sedente Confessore, & illo genuflexo, & capite discooperto.

12. In introitu Missæ usque ad inceptionem *Gloria in excelsis*, ubi deponuntur manus, & postea usque ad ejus terminationem inclusivè: deindè in *Graduali*, *Offertorio* prosecutione *Credo*, in principio *Canonis* usque ad *Communicantes*, præmissis benedictionibus &c. manus conjungantur. Ad *Dominus vobiscum*, *Oremus*, *Offertorium* aperiendæ primùm, deindè claudendæ sunt: in reliquis attendatur forma ab Ordinario præscripta. Romæ 1569.

13. Missa nec celeriter, nec morosè, voce mediocri, devota, quæ à secularibus audiatur: *Secreta* verò, & *Canon*, & præsertim verba consecrationis, submissè dicantur. Valentiæ 1596. Romæ 1569.

14. *Kyrie*, Sacerdos cum serviente alternatim dicat. Valentiæ 1596.

15. In Missa tàm privata, quàm communi, neque inter *Kyrie*, neque inter *Gloria in excelsis* quidquam quod in Missali descriptum non est, interponatur: in reliquis etiam, nihil quod in Ordinario notatum non est, misceatur. Salmanticæ 1551.

16. Quando pulsantur Organa in Missa, *Gloria in excelsis* à Choro & Organis alternatis: *Credo* autem sine Organis, totum à Choro dextro, & sinistro, vel à Cantoribus, & Choro, alternatis videlicet versibus decantetur. Salmanticæ 1551. Ad *Gratias agimus tibi*, Fratres usque ad genua inclinent. Romæ 1589.

17. Prophetiam in Missa majori Acolytus, Epistolam Subdiaconus sacris indutus, nec ullo modo alius non ordinatus dicat. Bononiæ 1564.

18. Epistolam Sacerdos manibus super Altare, vel super librum cancellatis recitet. Valentiæ 1596.

19. Ad verba in Symbolo: *Et Homo factus est*, omnes genua flectant. Constit. infrà Cap. II. Text. 4.

20. In consecratione, & elevatione SS. Sacramenti cereus accendatur, & aliquot ictibus campanulæ populus admoneatur. Romæ 1580. confirm. 16. & 1589. ord. 4.

21. Post. consecrationem Hostiæ, & Calicis quoties Sanctissimum Sacramentum manibus tractandum fuerit, Sacerdos antè acceptionem, & post depositionem illius genua flectat. Parisiis 1611. ord. 3. & Romæ 1612.

22. Post sumptionem Sacramenti à Sacerdote dicto, *Quod ore sumpsimus*: neque *O Sacrum*, neque *Nunc dimittis* dicatur. Salmanticæ 1551. Bina ablutio à Sacerdote sumatur. Neapoli 1600.

23. In Missa Defunctorum Benedictio non detur. Romæ 1608. & Parisiis 1611. confirm. 3.

24. Post Missam Sacerdos Evangelium *In principio* dicat, exceptis Dominicis, & ferialibus diebus, si in eis Missa, vel votiva, vel de Sancto celebratur: tunc enim Evangelium diei recitabitur. Romæ 1589. ord. 3.

25. Corporale, nonnisi post Evangelium *In principio*, & non antè complicet Sacerdos. Salmant 1551.

26. Ut omnia ista serventur, Provinciales ir vigilent. Romæ 1569.

Declaramus insuper ordinatum fuisse in Capitulo Mediolanensi 1622. ord. 1. ut PP. Sacerdotes ad Altaria, ubi Corpus Christi asservatur Sacrum facientes, dicturi *Dominus vobiscum*, paulisper ad sinistrum cornu declinent, ne Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento terga obvertant. Similiter in confessione, quæ fit in inchoatione Missæ, ubi dicitur *Confiteor Deo*, addatur *Omnipotenti*. B. Mariæ, addatur *semper Virgini*. Romæ 1629. ord. 4. Beato Dominico, addatur *Patri nostro*, ibidem 1644. ord. 2. & in Missa pariter Beati Dominici in Feriis Tertiis, post ultimum Alleluja, debent dici postremi Versus Sequentiæ ejusdem: apud Nurimbergiam 1405 Reliqua, quæ vel ad integritatem, vel ad solemnitatem Missæ Sacificii pertinent, in Rubricis Missalis, vel Ceremoniario Ordinis videnda sunt.

CAPUT II.

De Inclinationibus.

(*a*) Finitis Matutinis de B. Virgine, quando Fratres in Chorum venerint, inclinent antè Altare profundè: & cum ad sedes suas venerint, facto signo à Prælato (*b*) flexis genibus, & prostrati super formas, (*c*) vel inclinati profundè pro tempore, dicant Pater noster, & Crodo in Deum. Iterum facto signo à Prælato surgant. Horâ itaque devotè inceptâ, versi ad Altare muniant se signo crucis, & ad Gloria Patri inclinet Chorus contra Chorum profundè; vel prosternant se pro tempore usque ad Sicut erat. Hoc etiam faciendum est, quoties Pater noster, & Credo in Deum dicuntur: nisi in Missa, & antè Lectiones, & in gratiarum actione, in quibus inclinamus solùm ad utrumque Pater noster, & ad orationem Retribuere. Idem etiam faciendum est ad primam Collectam in Missa, & ad Postcommunionem, & similiter ad Orationem pro Ecclesia, & in singulis Horis ad Collectam, & ad Gloria Patri, quoties in inchoatione Horæ dicitur.

(a) *Fini-*

(a) *Finitis Matutinis &c.*) Declaramus, quòd quando primùm Fratres Chorum intraverint, vel præſentaverint ſe ante Diviniſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, etiam tranſeundo; non ſolum profunda inclinatione, ſed etiam genuflexione reverenter illud adorare debent: tum propter majeſtatem Dei, tum propter præſentiam Sacroſancti Corporis Chriſti, tum etiam propter ſanctitatem Altaris. Romæ 1569. ord. 2. Et Barcinonæ 1574. confirm. 4. idem fuit confirmatum iſtis verbis: Item confirmamus, & omninò obſervari volumus, quod jam ab univerſo Ordine eſt receptum, & in multis Capitulis decretum, & approbatum fuit de adoratione Diviniſſimi, & Auguſtiſſimi Altaris Sacramenti, non ſolùm profunda inclinatione, ſed etiam genuflexione.

(b) *Flexis genibus, & proſtrati ſuper formas.*) Declaramus, iſtam genuflexionem, & proſtrationem ſuper formas eſſe, quando flexis genibus cum cubitis, & corpore procumbimus, & proſternimur ſuper formas, vel ſuper genua quando non habemus formas: quæ facienda eſt quotieſcumque fit de feria extra Tempus Paſchale ad *Pater noſter*, quando recitatur ante inchoationem cujuslibet Horæ; & ad primum *Gloria Patri* poſt inchoationem Horæ, & ad primam Collectam, & ad præces, quæ dicuntur ante ipſam. Et quotieſcumquè extra Miſſam *Pater noſter*, & *Credo in Deum*, & *Confiteor* recitantur, ſive conjunctim, ſive disjunctim, ſive in principio, ſive in medio, ſive in fine Officii: prærerquam ad *Pater noſter*, cùm recitatur ante lectiones; & inter *Prætioſa*, & gratiarum actiones, ubi ſolùm inclinamus profundè. Item eodem modo genuflexi proſtrationem facimus ad *Pater noſter*, cùm dicitur poſt *Fidelium*: in Gratiis quando extra Tempus Paſchale fit de Feria, ſi ad Horam immediatè præcedentem proſtrationes ſint factæ. Et eodem modo fit proſtratio ab eo, qui legit lectionem in Matutinis: poſt finitam lectionem, inter pulpitum, & gradus presbyrerii: niſi in die Animarum, ubi inclinant ſolùm profundè. Eadem proſtratio extra Tempus Paſchale fit, in omnibus diebus Ferialibus in Miſſa de Feria, pro Defunctis ad primam Collectam, quæ ſequitur poſt *Dominus vobiſcum*, & ad Orationem pro Eccleſia, & ad Poſtcommunionem: ſimiliter per totam. Quadrageſimam in feſto cujuslibet Sancti, in Miſſa de Feria, proſtrationes eodem modo fiunt. Item Feria Quinta in Cœna Domini, & Feria Sexta in Paraſceve, & Sabbato Sancto finitis Matutinis poſt *Kyrie*, & *Verſiculos*, & *Mortem autem Crucis*, proſtrationem faciant Fratres ſuper formas, quouſque recitaverint *Pater noſter*, & *Miſerere*, & Orationem *Reſpice*. Item in Paraſceve, & Sabbato Sancto, eodem modo Fratres proſtrationes faciant, ſicut in aliis diebus ferialibus, & etiam ad *Miſerere*, quod recitatur poſt Antiphonam cujuslibet Horæ. Item quotieſcumque recitatur Officium Mortuorum extra Tempus Paſchale, & fit de Feria, Fratres in Choro jaceant proſtrati: ad *Pater noſter*, cùm recitatur poſt Antiphonam ad Magnificat, & ad totum Pſalmum *Lauda anima mea* &c. in Veſperis Defunctorum; & ad primam Orationem, & ad *Pater noſter* poſt *Requieſcant in pace.* Et idem fieri debet in Laudibus poſt Antiphonā ad *Benedictus*, & ad Pſalmum *De profundis.* Item eodem modo fit proſtratio, quotieſcumque dicuntur Litaniæ in Choro: à principio Pſalmi *Deus in adjutorium*, uſque ad ultimam Orationem.

Similiter quando fit diſciplina, à *Confiteor* uſque ad finem Orationis. Similiter in die Cinerum, & in die Cœnæ Domini ante Miſſam Fratres in Choro proſtrationem ſuper formas faciant, dum recitantur Pſalmi Pœnitentiales. Similiter quotieſcumque Prælatus facit generalem abſolutionem, Fratres proſtrationem faciant dicendo, *Confitéor.* Similiter quando Diaconus antè Communionem, vel poſt defert pixidem, in qua eſt Corpus Chriſti; & quotieſcumque aliàs Fratribus exiſtentibus in Choro, hoc Saramentum defertur. Similiter dùm fit Communio, Fratres in Choro exiſtentes, proſtrationes ſuper formas faciant. Item in Paraſceve in Miſſa antè adorationem Crucis, quando Prælatus detegens Crucem, & elevans incipit Antiphonam, *Ecce lignum Crucis*: in ipſius inchoatione omnes Fratres genua flectendo proſternant ſe ſuper formas. Et idem faciant, dum poſt adorationem elevans ipſam incipit Antiphonam *Super omnia*: quouſque Cantor profecutionem Antiphonæ incipiat; ſimiliter quando ille, qui legit Paſſionem pronunciaverit *emiſit ſpriritum*, Fratres proſtrationem faciant ſuper formas, Deo devotè gratias agendo; quouſque Sacerdos ſignum fecerit. Item Ferialibus diebus omni tempore in Miſſa jacemus proſtrati ſuper formas, poſtquam cantatum eſt *Sanctus*, uſque ad *Agnus Dei* excluſivè. In feſtis verò trium, & novem Lectionum, poſt elevationem Calicis, uſque ad *Pater noſter* excluſivè.

(c) *Vel inclinati profundè.*) Declaramus tres eſſe differentias inclinationum. Prima dicitur profunda. Secunda uſque ad genua. Tertia dicitur inclinatio capitis. Prima eſt quando corpus & caput tantùm inclinantur, quantùm cubitus poteſt genibus inhærere: & hæc facienda eſt ante Altare, quando Fratres intrant Chorum vel exeunt, ut dictum eſt: & quando dicitur *Pater noſter* ante Lectiones, & infra gratiarum actiones, & ad Orationem *Retribuere*, tam in Choro, quàm in Capitulo; & quotieſcumque recitatur *Pater noſter*, & *Credo* in principio, vel in medio, vel etiam in fine Horarum: & poſt gratiarum actiones, & in Veſperis, & in Matutinis Defunctorum, & ab eo, qui legit, poſt finitam Lectionem in Matutinis inter Pulpitum, & gradus Presbyterii; & in feſtis trium Lectionum, & ſupra, & ad primam Collectam, poſt *Dominus vobiſcum*, ſive in Horis, ſive in Miſſa, & ad Orationem pro Eccleſia, & ad primum *Gloria Patri* in inchoatione Horæ, Tempore videlicet Paſchali, & præfatis feſtis. Item facienda eſt profundè, quoties proſtrationes intermittuntur: videlicet in omni Sabbato, & in Vigilia cujuslibet feſti novem Lectionum in Nona, præterquam in Quadrageſima; nam tunc etiam in Nona, prædictis diebus proſtrationes ſunt faciendæ. Item intermittuntur in Veſperis Sabbati, & Vigiliæ feſti novem Lectionum, & deinceps uſque ad Completorium Dominicæ, vel Feſti, ubi per totum annum ad Horas, & Orationes in Miſſa, nullæ fiunt proſtrationes. Similiter in feſto trium Lectionum à primis Veſperis uſque ad Nonam ſequentis diei incluſivè, proſtrationes non fiunt, nec etiam poſt Gratiarum actiones, quando dictum Feſtum in die Jejunii evenerit: ſimiliter quando in Veſperis cantatur Antiphona O, per ſeptem dies ante Vigiliam Nativitatis Domini, intermittuntur proſtrationes. Item in quarta Feria Dominicæ in Ramis Palmarum in Veſperis, & in Completorio proſtrationes dimittuntur: & etiam in Cœna Domini ad Matutinas, & Horas, & ad Orationes in Miſſa proſtrationes non fiunt. Item à Feria ſecunda poſt Octavam Paſchæ, uſque ad ſextam

tam Feriam post Octavam Corporis Christi, intermittuntur prostrationes ad Orationes in Missa, ad Matutinas, & ad alias Horas. Item in die Animarum ad Matutinas, & ad Horas, & ad Orationes in Missa, prostrationes non fiant. Item quotiescumque aliquod Festum in jejuniis. Quatuor Temporum venerit, intermittuntur prostrationes: & in Missa de Feria, præterquam in Quadragesima Item quando in Profestis diebus celebratur *Missa Dominicalis*, quæ in Dominica non fuit celebrata, vel *Missa de Cruce*, vel *de Spiritu Sancto*, vel *de Beatissima Virgine*, vel de aliquo Sancto, intermittuntur prostrationes ad Orationes. In prædictis autem diebus, in quibus prostrationes intermittuntur, debent Fratres in Choro vice prostrationis inclinationem profundam facere.

II.

AD omnia autem alia Gloria Patri, & ad extremos versus Hymnorum, & ad penultimum versum Cantici Benedicite, (*d*) inclinamus usque ad genua. Similiter quando cantatur Gloria in excelsis, ad Suscipe deprecationem nostram: & quotiescumque nomen JEsu in Præfatione, in Collecta, in Antiph. Salve Regina, & in Gloria in excelsis nominatur. (*e*) Quando verò nomen JEsu aliàs in Choro nominatur, eidem Fratres reverentiam faciant capite devotiùs inclinato. Item inclinamus usque ad genua in benedictione lectionis, & in Capitulo ad Orationem S. Maria, & in omni Oratione, quando nomen Beatæ Virginis in Antiph. Salve, & in Præfatione nominatur. Idem fiat in qualibet Missa Conventuali, dum dicitur in Præfatione, Gratias agamus Domino DEO nostro: & similiter ad versum, O Crux ave, Fratres reverenter in Choro inclinent, sicut fieri debet, quando nomen JEsu, aut B. M. Virginis Matris ejus in Collecta nominatur.

(d) *Inclinamus usque ad genua.*) Declaramus hanc esse secundam inclinationem, quæ dicitur usque ad genua, quando videlicet caput taliter inclinatur, quòd fit per directum ad genua oppositum. Et hæc facienda est ad omnia, ad quæ Constitutio præscribit: & ad benedictionem, quæ datur post Completorium. Et ad *Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam*, quando dicitur, *Gloria in excelsis*: & ad inchoationem Hymni, *Ave maris stella.* Barcinonæ 1574. Declaramus tamen rursus ordinatum fuisse in Capitulis Ulissiponen. 1618. inchoat. 1. Mediolanensi 1622. confirm. 1. & Romano 1629. ordin. 3. ut locò inclinationis profundæ in pronunciatione Hymni *Ave maris stella*, maneant Fratres genuflexi, usquequo absolvatur prima stropha.

(e) *Quando verò nomen JEsu aliàs in Choro nominatur, eidem Fratres reverentiam faciant, capite devotiùs inclinato.*) Declaramus hanc esse tertiam inclinationem, quæ dicitur inclinatio capitis, quando simul caput cum corpore aliqualiter inclinatur: & hæc facienda est, quando etiam nomen JEsu extrà Chorum nominatur. Romæ 1558. Item quotiescumque dicitur, *Sit nomen Domini benedictum*, Salamanticæ 1551. Item declaramus, quòd etiam devotiùs inclinamus capite discooperto ad verba in Symbolo, *Qui cum Patre, & Filio simul adoratur*, ut Romæ 1580. inchoatum, & iterum ibidem 1583. confirmatum, & tandem in Constitutionem redactum fuit Romæ 1589. Item caput inclinamus, quotiescumque vel aliquid vestimenti, vel quodcumque aliud Fratri tribuitur; & quando Prælatus aliquam commemorationem injunxerit, vel aliquid facere, vel dicere imposuerit. Similiter quando Cantor, vel alius Frater Psalmum, & Antiphonam inchoaverit, debet caput reverenter inclinare. Similiter quando quis transit juxtà Prælatum, vel Superiores suos, reverenter caput inclinet. De inclinatione porrò ad *O Crux ave*, in sequenti declaratione dicetur.

III.

HOrâ itaque prædicto more inceptâ, postquam ad Gloria Patri post Venite inclinaverint, stet Chorus contrà Chorum. Deindè ad primum Psalmum sedeat unus Chorus, & ad secundum similiter stet, & alius sedeat, & sic alternent usque ad Laudate Dominum de cœlis: & sic faciant ad omnes Horas. Finita autem lectione in Matutinis, nisi fiat Officium pro Mortuis, ille qui legit inter Pulpitum, quod est in medio Chori, & gradus, inclinationem faciat; vel prosternat se pro tempore. In inclinationibus conformemur moribus eorum, ad quos declinamus.

IV.

(*g*) POrrò ad Salve sancta parens, & ad Salve post Completorium, & ad Veni Sancte Spiritus, & ad Veni Creator Spiritus, in die Pentecostes, & per totam hebdomadam, & ad Credo in Missa ad, Ex Maria Virgine, & Homo factus est, flectimus genua: In Ferialibus quoque diebus jacemus prostrati, à Sanctus usque ad Agnus: In festo verò trium, & novem lectionum jacemus prostrati ab elevatione calicis, usque ad Pater noster. In prostrationibus idem servamus, in festo trium lectionum, vel novem. Quando Prælatus injunxerit aliquam communem Orationem, inclinent omnes. Similiter omnes faciant, quibus aliquid facere, vel dicere injunxerit. Si autem aliquam obedientiam, vel officium, vel ministerium aliquod cuivis injunxerit, (*i*) humiliter prosternens se suscipiat, quod injunctum ei fuerit. Quando etiam Fratribus quidpiam vestimenti tribuitur, inclinantes Benedictus Deus dicant.

(g) *Porrò ad Salve Sancta parens.*) Declaramus hanc esse genuflexionem rectam, quando videlicet curvantur genua, toto corpore existente

te erecto. Et hæc est facienda, cùm in Choro cantatur in introitu Missæ, *Salve sancta parens*: Et toties pariter, quoties eam faciendam esse statuit Constitutio. Præterea fieri debet ad *Salve Regina* post Horas. Et cùm in processione, quæ fit Dominica in Ramis Palmarum, dicuntur illa verba *Ave Rex &c.*, & denique in die Parasceve, quando inchoatur *Sanctus Deus &c.* Iterum declaramus noviter Constitutionem esse factam, quod genua flectant Fratres ad illa verba Evangelii Epiphaniæ: *Et procidentes adoraverunt eum*; & in Cantico: *Te Deum*; ad versiculum, *Te ergo quæsumus*; & in Hymno Corporis Christi ad versum *Tantum ergo Sacramentum*, ut Romæ 1580. inchoatum, inchoat. 1. & iterum ibid. 1583. confirm. 1. confirmatum, & novissimè etiam Romæ 1589. confirm. 2. in Constitutionem redactum fuit.

Declaramus insuper in Capitulis Romano 1644. ordin 16. & Valentino 1647. ordinatum fuisse, quatenùs ad demonstrandam exteriorem humiliationem, internæ animi submissioni respondentem; ad illa verba Invitatorii, *Venite adoremus, & procidamus ante Deum*, Fratres in Choro genua flectant: cantantes verò, vel recitantes post expletum versum reverenter inclinent. Idem dicendum est de illis Evangelii verbis, *Et verbum caro factum est*; juxta ordinationem Capituli Valentini 1596. Tum & ad illum Hymn. de SS. Trinitate: *Adsumus & nos cernui, te adorantes famuli*, ubi Ecclesiæ secularium ità facere solent: & hoc fuit ordinatum Romæ 1644. ordin. 16. Similiter in decantando *Salve Regina* post Completorium, ad illa verba: *Eja ergo advocata nostra*, usque ad illa *post hoc exilium ostende* genuflexi manere debemus. Valentiæ 1647. Hoc idem observari solet in Missis de Feria tempore Quadrag. ad illa verba Tractus, *Adjuva nos Deus salutaris noster &c.* Romæ 1650. & 1656. Pariter ad *Veni Sancte Spiritus*, in Missa de Spiritu Sancto.

Parisiis quoque novissimè 1611. ordin. 3. ordinatum fuit, ut in Sacrificio Missæ deinceps facta consecratione, tùm antè, & post elevationem tàm Hostiæ quàm Calicis; tùm etiam quotiescumque tantum Sacramentum manu tractandum venit, Sacerdos antè ejus acceptionem, & post ejus depositionem singulis vicibus (emissa profunda venia) genua flectat.

Porrò ut memoria Passionis Dominicæ tanto magis in veneratione habeatur, quamquam antiqua Constitutio aliter disponebat, nimirum, ut tantùm inclinaremus: nunc autem in Hymno Passionis ad versum illum, *O Crux ave spes unica*, flectimus genua, quod est in Capitulo his verbis decretum Venetiis 1592. Confirmamus id, quod in Capitulo Generali Romæ 1583. inchoat. 2 inchoatum, & in Capitulo Romæ 1589. pariter confirmatum fuit: nempè, quod in Hymno Passionis cum pervenerint Fratres ad versiculum illum, *O Crux ave, &c.* omnes devotè genua flectant; & hoc jam habet vim Constitutionis Item genua flectimus ad Antiphonam: *Sub tuum Præsidium*, quotiescumque in Choro dicitur. Bononiæ 1615. ordin. 3.

(i) *Humiliter prosternens se.*) Declaramus præter inclinationes, & prostrationes, ac genuflexiones prædictas, aliam esse prostrationem, quæ dicitur venia: & est extensio totius corporis super terram; non super ventrem, sed super latus, tibiam unam super aliam tibiam tenendo: & hæc facinda est ab omnibus Fratribus in Vigilia Annunciationis, quando ab eo, qui legit in Martyrologio pronunciatur, *Annunciatio Dominica*: & in Vigilia Nativitatis Domini, quando dicitur, *JEsus Christus Filius Dei in Bethlehem Judæ nascitur*, quousque Prior fecerit signum. Similiter hæc prostratio cum toto corpore super unum latus in longum facienda est ab omnibus Fratribus in Capitulo, quando Prælatus dicit: *Qui se reos sentiunt, faciant veniam suam.* Item quando Fratres dicunt suam culpam in Capitulo, vel ubicumque reprehensi fuerint à suo Prælato, debent per modum veniæ humiliter toto corpore se in latus prosternere. Similiter quando exituri domo, sunt plus quàm unâ nocte moraturi: & pariter quando revertuntur, debent se prædicto modo prosternere, & benedictionem à Prælato suscipere. Similiter, quando Frater quovis modo fratrem suum scandalizaverit, vel offenderit, debet ante pedes ejus prædicto modo prostratus jacere, quousque placatus eum erexerit. Similiter surgentibus Fratribus de mensa, prostratio prædicto modo facienda est ab his, qui serviendo, vel comedendo, vel legendo, vel aliud faciendo, in aliquo offenderint: quousque Prælatus signum fecerit. Similiter si quis in Choro malè legendo, vel cantando offenderit, debet post Officium prædicto modo humiliter se prosternere; quousque Prælatus signum fecerit. Cæterum à Prælato, & Sacerdote, ac Ministris in die Cinerum, & in Cœna Domini, quando recitantur septem Psalmi Pœnitentiales in Choro, non venia, sed prostratio super gradus Altaris facienda est: quemadmodum in Ordinario statuitur. Porro declaramus, quod prostrationes, & genuflexiones, ad quas Constitutio in Officio recitando obligat, intelliguntur esse faciendæ in Choro, & non extra Chorum à Fratribus, quando in privato recitant Officium. Ubicumque Conventus est congregatus in Capitulo, vel in Refectorio, in Gratiis, & hujusmodi; debent Fratres loco prostrationum, inclinationes usque ad genua facere, sicut fuit declaratum Carcasonæ 1378. & in multis aliis Capitulis.

CAPUT III.

De Suffragiis Mortuorum.

I.

A Festo Sancti Dionysii, usque ad Adventum Domini pro Anniversario Fratrum, Sororum, & Familiarium receptorum per literas ad beneficia Ordinis, Clericus Psalterium, Sacerdos tres Missas, Laici quingenta Pater noster dicant.

(*a*) Idem faciat quilibet Frater pro defuncto Fratre sui Conventus: & idem fiat per totum Ordinem pro Magistro Ordinis, & à Comprovincialibus pro Priore Provinciali defuncto. Idem etiam fiat per totum Ordinem. (*b*) pro Diffinitore Capituli Generalis, vel Socio ejus, & pro Electoribus Magistri Ord. & Socio Prioris Povincialis euntis ad Capitulum Generale; si aliquem eorum in via, vel in ipso Capitulo mori con-

contigerit. Idem etiam fiat pro Procuratore Ordinis, ſi in Curia Romana in Procurationis officio decedat. Idem etiam fiat pro Viſitatore, à Domibus quas viſitare debet, ſi in viſitatione moriatur. (*c*) Quilibet Sacerdos celebret triginta Miſſas in anno pro Fratribus, & Sororibus noſtris defunctis: & quilibet Clericus triginta vicibus ſeptem Pſalmos, (*d*) & quilibet Converſus triginta vicibus centum Pater noſter dicat: (*e*) & quilibet Conventus viginti Miſſas, in communi. Anniverſarium Patrum & Matrum, tertia die poſt Purificationem B. Mariæ Virginis: Anniverſarium verò Benefactorum, & Familiarium, ſequenti die poſt Octavam B. Auguſtini: (*f*) Anniverſarium verò Fratrum, & Sororum, ſequenti die poſt Feſtum Sancti Dionyſii eſt faciendum: Anniverſarium demum omnium ſepultorum in Cœmeteriis noſtris, ubique fiat duodecima Julii. (*g*) Fratres verò noſtri numerum Miſſarum non admittant.

(a) *Idem faciat quilibet Frater pro defuncto Fratre ſui Conventus.*) Declaramus Romæ 1601. fuiſſe ordinatum; ut quotieſcumque in aliquo Conventu aliquem Fratrem mori contigerit, Prælatus illius Conventus infra ſpatium ſex dierum teneatur omnes ſuæ Provinciæ Præſidentes de morte Fratris certiores facere: quod fuit confirmatum Valliſoleti 1605. & tandem Romæ 1613. conf. 4. & inſuper ordinatum, ut pro illius anima quilibet Sacerdos ejusdem Provinciæ celebret unam Miſſam; Clerici verò non Sacerdotes recitent ſeptem Pſalmos, & Converſi Roſarium Beatiſſimæ Virginis. Item Romæ 1580. ord. 5. ordinatum fuit, quod quando aliquem Fratrem, dum eſt Prior in aliquo Conventu, cujus non eſt filius, mori contigerit; etiam ipſemet Conventus, in quo erat Prior, ad ſuffragia pro ejus anima teneatur: non obſtante, quod omnia ejus bona ad eum Conventum, cujus erat filius, ſolummodò ſpectent.

(b) *Pro Diffinitore Capituli Generalis.*) Declaramus, quòd iſta ſuffragia debeant fieri pro Diffinitore Capituli Generalis, etiamſi eum in via, ſcilicet eundo, vel redeundo mori contigerit. Romæ 1532. declar. 5.

(c) *Quilibet Sacerdos celebret triginta Miſſas in anno.*) Declaramus, quòd prædictæ triginta Miſſæ debent eſſe de Requiem, ſi commodè dici poſſunt. Ubi autem propter multitudinem feſtivitatum, & alias obligationes hoc commodè fieri non poſſit: ſufficit ut quomodocumque dicantur: & quod Fratres numerum prædictarum non omittant. Romæ 1501. declar. 5.

(d) *Et quilibet Converſus, triginta vicibus centum Pater noſter.*) Declaramus, quod Fratres Converſi quoties dicunt *Pater noſter* in Horis, toties *Ave Maria* dicere tenentur. Treveris 1266. Quot autem *Pater noſter* & *Ave Maria* ſingulis diebus pro Divino Officio recitare teneantur, decernitur infra diſtinct. 2. cap. 15. Text. 1. & 2.

(e) *Et quilibet Conventus viginti Miſſas in communi.*) Declaramus, quòd iſtæ 20. Miſſæ intelliguntur præter Miſſas mortuorum generales, quæ dicuntur qualibet Hebdomada, quando totum Officium Mortuorum dicitur. Ideo debent ſpecialiter celebrari, & debent eſſe de Requiem, ſi commodè fieri poteſt: aliàs ſufficit, quòd quomodocumque celebrentur. Nanneris 1453.

(f) *Anniverſarium vero Fratrum, & Sororum.*) Declaramus, quod circa hoc Anniverſarium faciendum, debeat obſervari Rubrica illa, quæ in Breviariis, & Diurnis noviter impreſſis ad diem 10. Novembr. adſcripta eſt.

(g) *Fratres verò noſtri, numerum Miſſarum non admittant.*) Declaramus, quòd in primis Conſtitutionibus editis per Magiſtrum Iordanem, prædicta clauſula poſita erat in Capitulo de Domibus concedendis, ubi ſic dicebatur: Poſſeſſiones, ſive redditus, nullo modo recipiant Fratres noſtri, nec Eccleſias, quibus animarum cura annexa eſt; & numerum Miſſarum non admittant. Sanctus autem Raymundus reportavit hanc clauſulam in hoc Capitulum, tanquam in proprium locum. Ex quibus patet, quòd per illam clauſulam intendebat Conſtitutio prohibere certum numerum Miſſarum in perpetuum, ne poſteri ex hoc nimis gravarentur: vel ne redditus perpetuos propter hujuſmodi Miſſas recipere cogerentur. Unde in Capitulo Pariſienſ. 1256. ſic dicitur: Prohibemus ne Fratres ſe obligent ullo modo ad Anniverſaria perpetua. Non autem intendit prohibere, quin poſſimus numerum Miſſarum, quæ à laicis quotidiè petuntur pro peccatis, ſive pro vivis, ſive pro mortuis accipere: Dummodo hoc diſcrete, & ſine ſuperſtitione fiat: quemadmodum Concil. Trid. præſcribit his verbis: *Quarumdem verò Miſſarum, & candelarum, certum numerum, qui magis à ſuperſtitioſo cultu, quam à vera Religione inventus eſt, omnino ab Eccleſia removeant.*

Item declaramus, quòd non eſt rationabile, ut aliquis Prior cum Conventu, propter aliquam eleemoſynam quam de præſenti recipit, obliget poſteros ad dicendum certum numerum Miſſarum in perpetuum; niſi fortè eleemoſyna eſſet ita pinguis, & redditus illius annuatim ita in perpetuum durarent, quòd meritò numerus prædictarum Miſſarum in perpetuum ſibi aſſignari deberet. Quare prohibemus, ne de cætero Præſidentes, hujuſmodi Miſſas perpetuas acceptent, niſi eleemoſyna ſit perpetua. Quod ad præteritas fundationes attinet, revocanda eſt in memoriam diſpoſitio Sacri Concilii Tridentini, quæ ſic habet ſeſſ. 25. de Reform. cap. 4. *Sancta Synodus, cupiens ad pios uſus relicta quo plenius, & utilius poteſt impleri: facultatem dat Epiſcopis, ut in Synodo Diœceſana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in ſuis Capitulis Generalibus, re diligenter perſpectâ poſſint pro ſua conſcientia in prædictis Eccleſiis, quas hac proviſione indigere cognoverint; ſtatuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Eccleſiarum utilitatem viderint expedire, ita tamen, ut eorum ſemper defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarum animarum ſalute, ea legata ad pios uſus reliquerunt.* Præter eam Sacri Concilii determinationem, Bononiæ 1564. ordinatum illud fuit: Quæ circa Miſſarum numerum à Sancta Synodo decreta ſunt exequi cupientes, illius auctoritate noſtro Generali Capitulo commiſſa in

hac

hac parte fugientes: mandamus omnibus Prioribus, & aliis Præsidentibus nostrorum Conventuum in virtute sanctæ obedientiæ, ut intra mensem à notitia præsentium, major Prælatus cum tribus Patribus, qui à consiliis esse solent in Conventu, omnes Missas, quæ Defunctorum Testamentis relictæ, & à Conventu fuerint susceptæ, ut perpetuò, vel singulis, aut aliquibus diebus determinatè dicerentur, in numerum redigant. Et ex alia parte perpendant similiter summam stipendii, sive eleemosynæ, quæ pro qualibet Missa instituta fuit: deinde ratione habita stipendii, ac sustentationis, juxta quod pro more cujusque patriæ pro una Missa, communi existimatione censebitur, ex illis omnibus certum aliquem Missarum numerum in posterum dicendarum statuant, quem inviolabiliter prædicti Conventus Fratres possint implere: super quo eorum conscientias oneramus, ut quantùm fieri potest æqua sit æstimatio: cùm ad eximendos Fratrum nostrorum scrupulos, hoc remedium sit maximè necessarium. Et nihilominus in quotidianis Capitulis, & aliis suffragiis, quæ extra ea fieri solent, Defunctis, qui talia sacrificia petierunt, coram Divina misericordia subveniatur. At quo minus deinceps hujusmodi suffragiorum, & Missarum gravamina nostris Conventibus imponatur, nulla in posterum perpetua obligatio, ad certas Missas, vel suffragia admittatur: nisi cui fuerit talis sustentationis annexum subsidium, quod prudentum judicio sufficiens æstimetur. Circa quod diligenter observari debent complura Decreta à Sacra Congregatione hoc in passu emanata. Ut verò majori consideratione hæc omnia fiant, nolumus hujusmodi contractus ratos haberi, nisi Prælati, & majoris partis Fratrum consensus accesserit: & Prælati oppositum facientes à suis Officiis absolvantur. Quod si alicubi ea est consuetudo, ut Provincialis ad hoc licentia requiratur, nolumus eam ullo pacto intermitti. Præsidentibus quoque nostrorum Conventuum, & aliis, qui hujusmodi eleemosynis recipiendis deputati fuerint, districtè præcipimus: quatenus Missarum per singulos dies advenientium, eum numerum dumtaxat admittant, quem commodè possint implere; ne ultra modum gravati, occurrentibus aliis necessitatibus providere nequeant: & ne hac occasione Sacerdotes aut non admodum dispositi, aut ex consuetudine potiùs, quam ex devotionis affectu, ad tremendum Altare interdum accedant. Cæterum, ut etiam memoriæ Defunctorum consulatur, mandamus omnibus PP. Provincialibus, Prioribus, ac Præsidentibus nostrorum Conventuum, & locorum, ut diligenter invigilent, quatenus Sacristæ in omnibus Conventibus Patrum, & Fratrum Ordinis nostri, imò & secularium sepultorum, sive in Ecclesia, sive in Claustris, nomina, loca, & tempora in certo libro ad hoc præparato describant. Bononiæ 1615. ord. 14.

Caput IV.

De Jejuniis.

I.

A Paschate usque ad Festum Sanctæ Crucis reficiantur bis Fratres: exceptis diebus Rogationum, & sextis Feriis, & Vigilia Pentecostes, & jejuniis Quatuor Temporum, & Vigilia S. Joannis Baptistæ, Petri, & Pauli, Jacobi, B. Dominici Patris nostri: Laurentii, Assumptionis S. Mariæ, Bartholomæi, ac Nativitatis B. Virginis. (*a*) A Festo autem S. Crucis usque ad Pascha, continuum tenebimus jejunium, & Nona dicta comedemus, exceptis Dominicis diebus. In toto autem Adventu, & Quadragesima, & Jejuniis Quatuor Temporum, in Vigilia Ascensionis, & Pentecostes, S. Joannis Baptistæ, Petri, & Pauli, Jacobi, (*b*) & B. Dominici Patris nostri, Laurentii, Assumptionis S. Mariæ, Bartholomæi, Matthæi, Simonis, & Judæ, & Omnium Sanctorum, Andreæ Apostoli, & omnibus sextis Feriis, Quadragesimali utimur cibo: nisi in prædictis sextis Feriis, tantùm cum aliquo propter labores dispensetur; vel in locis in quibus in eisdem sextis Feriis aliter comederetur, vel etiam (*c*) nisi festum præcipuum fuerit.

(a) *A Festo S. Crucis usque ad Pascha continuum tenebimus jejunium.*) Declaramus, quòd Priores, & eorum vices gerentes in eorum absentia, in jejunio S. Crucis non debent quotidie, nec cum omnibus Fratribus generaliter, & ordinariè dispensare. Possunt tamen aliquando, ut semel, vel bis in septimana, non cum toto Conventu, sed cum aliquibus ex causa rationabili dispensare. Metis 1251. & Florentiæ 1321. ordin. 6.

(b) *Et in Vigilia Beati Dominici Patris nostri.*) Hæc Constitutio sic fuit declarata in Capitulo Generali Parisiensi 1286. ordin. 7. Declaramus, quòd Constitutio de jejunio in Vigilia Beati Dominici intelligenda est, sicut de jejuniis Ordinis, in quibus Prælati ex causa rationabili possunt cum Fratribus dispensare. Et ob hoc Priores, & eorum Vicarii non debent exhibere se difficiles ad dispensandum in tali Vigilia cum Fratribus debilibus, vel aliàs indigentibus: quando in Sabbato talis Vigilia fuerit jejunanda. Ex quo patet, quod jejunium sextæ Feriæ est magis strictum, quàm jejunium Vigiliæ B. Patris Dominici.

(c) *Nisi præcipuum festum fuerit.*) Hæc Constitutio sic fuit declarata in Capitulo Generali apud Savilianum 1439. Præcipuum festum intelligimus illa festa, quæ secundum jura sunt colenda: & quæ secundùm nostrum Ordinem Duplicia, & supra appellantur. In his enim festivitatibus, poterit Prælatus, si venerint in sexta Feria, dispensare cum Fratribus, & toto Conventu, ut ovis, & lacticiniis vescatur, dummodo tamen jejunent. Quod tamen in illis Provinciis intelligi volumus, ubi seculares Feriis sextis promiscuè lacticinia & ova commedunt: & non in illis, ubi ex eorum esu scandalizarentur. In Adventu autem, non poterit etiam in hujusmodi festivitatibus cum toto Conventu, aut cum Fratribus dispensare, ut ovis, aut lacticiniis utantur: nisi ratione infirmitatis cum aliquo Fratre, sicut & in Quadragesima.

I I.

(*d*) ITinerantes tamen bis refici poſſunt: niſi in Adventu, & niſi in Vigiliis Nativitatis, & Purificationis B. Virginis, & jejuniis principalibus ab Eccleſia inſtitutis; & ſextis Feriis intus, & extra. Quando autem feſtum habens Vigiliam (in qua ſecundùm Ordinem eſt jejunandum) venerit in ſecunda Feria, ejus Vigilia in præcedenti Sabbato jejunetur, contraria conſuetudine non obſtante. Feria ſecunda & tertia poſt Quinquageſimam tàm intus, quàm extra, Quadrageſimali utitur cibo, & jejunamus. In Paraſceve verò per totam diem in pane & aqua abſtinemus.

(d) *Itinerantes bis refici poſſunt, niſi in Adventu & ſextis Feriis, intus & extra.*) Declaramus, quòd cùm jejunium Adventus in Ordine noſtro ſit ſtrictiſſimum, ſicut & jejunium Quadrageſimæ: nullus Præſidens poteſt in Adventu cum Conventu diſpenſare, nec etiam cum aliquo particulari Fratre; niſi propter infirmitatem aut debilitatem, ſicut poſſet & in Quadrageſima. Itinerantes autem non ſolum in Adventu, & ſextis Feriis debent jejunare, ſed etiam tenentur jejunia, quæ communiter ſervantur in patria, & ipſi obſervare; ſicut fuit ordinatum Budæ 1254. In jejunio autem ſextæ Feriæ non poteſt Prælatus cum toto Conventu diſpenſare. Mediolani 1340. Florentiæ 1321. & Valentiæ 1364. Et ideò Præſidentes, qui ſunt faciles ad diſpenſandum regulariter in jejunio S. Crucis, vel in ſexta Feria, & duobus diebus immediatè ante Cineres diſpenſant cum toto Conventu; cùm abutantur poteſtate ſibi tradita, debent graviter puniri; & à ſuis officiis abſolvi. Fratres verò, qui ſunt ſani, & poſſent jejunare, etſi non quotidiè, ſaltem aliquoties in Hebdomada, & propter guloſitatem ſolùm, nec ſextis Feriis volent à cœna abſtinere, quin potius nulla petita, vel obtenta licentia, hujuſmodi Conſtitutiones de jejunio tranſgrediuntur, & in hujuſmodi tranſgreſſionibus perſeverare intendunt, ad damnabilem contemptum quàm facillimè diſponuntur.

CAPUT V.

De Cibo.

I.

(*a*) HOra competenti ante prandium, à Sacriſta paucis ictibus campana pulſetur, ut Fratres ad Refectionem venire non tardent. Poſtmodum pulſetur Cymbalum, ſi cibus ſit paratus; alioquin non pulſetur, donec paratus ſit. Ablutis verò manibus Prior nolam Refectorii pulſet, & tunc Fratres ingrediantur. Quibus ingreſſis, dicat Benedicite qui dicit Verſiculos; & Conventus proſequatur benedictionem. (*b*) Servitores autem incipiant ab inferioribus, uſque ad menſam Prioris aſcendentes.

(a) *Hora competenti, &c.* & infra: *Ablutis verò manibus.*) Declaramus, quòd pulſato cymbalo pro refectione, debent Fratres cum ſilentio, & matura feſtinatione venire ad locum, ubi debent manus abluere. Quibus ablutis debent ire ad ſedendum ſecundùm ordinem ſuum, ſuper ſcamna extra Refectorium præparata: & quando Prior nolam Refectorii pulſare inceperit; debent bini & bini, incipiendo à junioribus, ingredi Refectorium. Et cùm fuerit in medio, debent inclinare reverenter ad Crucem, vel imaginem, quæ ſupra ſedem Prioris collocata eſt; & poſtea ire ad ſua loca ordinatè: & facta benedictione, ire ad ſedendum in menſa, & cum ſilentio, & lectione ſumere cibum.

(b) *Servitores autem incipiant ab inferioribus.*) Declaramus, quòd in deferendis ſcutellis, vel pictantiis, ſervitores ſemper ab inferioribus debent incipere, & uſque ad menſam Prioris aſcendere: niſi fortè in menſa Prioris eſſent aliqui viri illuſtres, ſicuti Epiſcopi, Comites, vel majores his; quia tunc ab illis perſonis honorabilibus eſſet incipiendum. Quando autem ſervitores deferentes ſcutellas, aſcendendo venerint ad menſam Prioris, ſi ſuper aſſerem aliquas ſcutellas habuerint, debent illas porrigere his qui ſunt in menſa Prioris, & non reverti. In auferendis autem ſcutellis, vel menſæ reliquiis, debent à menſa Prioris incipere: & ſic ad inferiores deſcendere.

I I.

NUllus Fratrum præſentium à prima menſa remaneat: (præter ſervitores & cuſtodes) niſi de licentia. Quotquot autem remanſerint, comedant in ſecunda menſa: ita quod tertiam facere non oporteat. Nulla fiat ſervitoribus, vel miniſtris pictantia, quæ non ſit Conventui: niſi ſint infirmi, vel minuti. Frater non mittat Fratri pictantiam, excepto Priore, ſed ſibi datum dare poſſit, à dextris, vel à ſiniſtris. (*c*) Priores comedant in Refectorio, & cibariis Conventus ſint contenti. Similiter infirmarii, & ſervitores hoſpitum, & alii Fratres: niſi Prior cum aliquibus diſpenſaverit ob aliquam cauſam, ut extra Conventum aliquando comedant.

(c) *Priores comedant in Refectorio.*) Declaramus, quòd nullus Frater debet in cella, vel in camera tenere menſam, ſed omnes Fratres tam Priores, quam alii, debent venire ad communem menſam in Refectorio: niſi fortè Prior aliquando cum aliquo diſpenſaverit, ut extra Conventum in Hoſpitio, aut Infirmaria poſſit comedere. Unde in Capitulo Lugdunenſi 1318. ſic fuit ordinatum. Cum ex eo quod Priores, & eorum locum tenentes, ac cæteri Fratres à ſequela communitatis ſe retrahunt, Religio plurimum relaxetur, & multi Conventus in diverſis Provinciis tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus diſſipentur, & deſtituantur: injungimus, & mandamus Prioribus univerſis, ut à Choro, & Refectorio nul-

nullatenus se absentent, nisi ex causa rationabili, & urgenti: & hoc idem faciant à suis subditis inviolabiliter observari. Quod si secus factum fuerit, per Provincialem, vel ejus Vicarium, in pœnam à suis officiis absolvantur. Et hoc idem fuit ordinatum Cadurci 1319. & Coloniæ 1428. Vbi additur, ut quotidie teneatur Refectorium, & quod in secunda, & quarta Feria minimè cum aliquo Fratre dispensetur, nisi propter infirmitatem in loco infirmorum. Et Romæ 1553. & Parisiis 1611. statutum fuit, ut omnes etiam Magistri caveant, ne in cubiculis, seu cameris comedant, sed in communi Refectorio; irritantes quamlibet licentiam super hoc indultam, ac concessam. Quodque si qui Conventus existant, ubi nulla fere servetur Communitas, ac præcipuè in comedendo in Refectorio communi: hos privamus omni facultate, & auctoritate recipiendi ad habitum Ordinis.

III.

(*d*) PUlmenta nostra sint ubique sine carnibus in conventibus nostris: præterquam in infirmariis. Fratribus autem nostris, ne sint hospitibus onerosi, pulmenta cocta cum carnibus comedere liceat extra claustrum. Fratres nostri tam Priores, quàm alii, in locis ubi Conventum habuerimus; nisi cum Episcopo, vel in domibus Religiosorum, & hoc raro, extra Claustrum comedere non præsumant. (*e*) Singulis diebus duo cocta pulmenta, si fieri potest, habeant. Poterit autem Prior superaddere, prout opus esse judicaverit, & facultas permiserit. Si quis juxtà se sedenti viderit aliquid deesse de communi, requirat à servitore. (*f*) Si quis de servitoribus, vel comedentibus, serviendo, vel comedendo in aliquo offenderit; surgentibus Fratribus veniam petat, & facto signo à Prælato redeat ad locum suum.

(d) *Pulmenta nostra sint ubique sine carnibus in Conventibus nostris.* Declaramus, quòd Præsidentes Conventuum non possunt dispensare cum Fratribus, ut in Refectorio carnes comedant: nec extra Refectorium cum toto Conventu regulariter, nec cum aliquo Fratre in Adventu. Quod si fecerint, sunt gravissimè puniendi, & in pœnam à suis officiis absolvendi, ut fuit ordinatum Paviæ 1423. Coloniæ 1428. & Venetiis 1487.

(e) *Singulis diebus duo cocta pulmenta, si fieri potest habeant.*) Declaramus, quòd Præsidentes Conventuum, debent eleemosynas ex Missis, Officiis, Collectis, Redditibus, & Proventibus Conventus taliter disponere; ut singulis diebus Fratres pictantiam habeant cum uno ferculo: & tempore jejunii, ultra pictantiam habeant duo fercula, ut jejunare possint: sicut in multis Capitulis ordinatum fuit.

(f) *Si quis de servitoribus, vel commedentibus serviendo, vel comedendo in aliquo offenderit; surgentibus Fratribus veniam petat.*) Declaramus, quòd finito prandio, & facto signo à Prælato cum nola, lectio terminari debeat, dicendo: *Tu autem Domine &c.* & Prælatus stando debet pulsare nolam, quousque Fratres à mensa surrexerint. Terminata autem pulsatione nolæ, illi qui serviendo, vel comedendo, vel legendo, in aliquo offenderin, debent suas venias facere modo supradicto in hac distinctione c. 2. Textu 4. Et facto signo à Prælato surgere debent, & pergere ad propria loca.

CAPUT VI.

De Collatione.

I.

TEmpore jejunii, hora competenti Sacrista ad collationem signum faciat, postea Refectorarius cymbalum pulset: deindè Fratribus (*a*) venientibus in Refectorium, legat Lector, præmisso Jube Domne benedicere; & sequatur benedictio Noctem quietam, & finem perfectum, tribuat nobis omnipotens, & misericors Dominus. Infra verò lectionem bibere poterunt, facto signo à Prælato, & dicto Benedicite à Lectore: (*b*) dataque benedictione ab Hebdomadario: Largitor omnium bonorum benedicat potum servorum suorum. Finita lectione (*c*) dicat qui præest, adjutorium nostrum in nomine Domini; & tunc cum silentio intrent Fratres Ecclesiam. (*d*) Quicumque bibere voluerit extra horam, licentiam petat à Prælato, (*e*) & unum socium accipiat.

(a) *Venientibus in Refectorium legat Lector.*) Declaramus, quòd contra istam Constitutionem invaluerat usus in multis locis propter concursum secularium ad Ecclesias nostras, ut Completorium more aliarum Ecclesiarum inciperetur in Choro per *Jube Domne* &c. Qui usus cum non posset sine magna secularium admiratione revocari, & adjudicaretur rationabile, ut essemus conformes aliis Ecclesiis; idcircò in Capitulo Salmanticensi 1551. ita statuitur: Denunciamus ordinasse nos auctoritate Apostolica, ut Completorium etiam diebus jejuniorum semper in Choro per *Jube Domne benedicere* incipiatur. Et quando dicitur: *Noctem quietam* &c. omnes Fratres, sicut in aliis benedictionibus inclinent. Et quamvis hæc ordinatio Constitutioni contraria videatur, tamen piorum, sanctissimorumque Patrum judicium fuit, antiquitatem Constitutionum nostrarum tanti esse faciendam, ut textum illum à majoribus nostris editum, potiùs declarandum, quàm delendum esse decreverint.

(b) *Dataque benedictione ab Hebdomadario.*) Declaramus, quòd in Refectorio benedictio danda est ab Hebdomadario: qui dum dat benedictionem non debet sedere, sed se elevare, & stando benedictionem dare. Florentiæ 1257.

(c) *Dicat, qui præest, Adjutorium.*) Declaramus, quòd absente Prælato, atque ejus Suppriore & Vicario, Hebdomadarius in Refectorio debet dicere *Adjutorium*: quia etsi non præsideat omnibus aliis loco, præsidet tamen auctoritate, & Officio. Quando autem Prælatus dicit *Adjutorium*, vel *Fidelium*, præsente Conventu, debet illud dicere cum magna gra-

gravitate, & ità sonore, quòd clare ab omnibus audiatur. Et quando sunt plures Prælati simul in Choro, vel Refectorio; ille, qui præest aliis loco, debet *Fidelium*, & *Adjutorium* dicere, & benedictionem in Completorio dare.

(d) *Quicumque bibere voluerit extra horam.*) Declaramus, quod quamvis irreligiosum videatur tempore jejunii post Completorium bibere: & propter hoc aliàs in Capitulo Ferrariensi 1290. fuerit ordinatum, quòd Frater, qui post Completorium bibebat, tenebatur iterato dicere Completorium: tamen quia Constitutio innuit, quod de licentia Prælati Fratres possint extra horam bibere; poterit Prælatus tempore jejunii, (quando dies breves sunt) collationem usque ad post Completorium, finita oratione differre.

(e) *Socium accipiat.*) Declaramus, quòd causâ honestatis & Religionis, nullus Frater debet bibere sine licentia, & præsentia Socii. Prælati autem faciant Constitutionem de Jejuniis à Fratribus diligenter observari, sicut fuit ordinatum in Capitulo apud Pestum 1273.

CAPUT VII.

De Infirmis.

I.

(*a*) CIrca infirmos caveat ne sit negligens Prælatus, sic enim procurandi sunt infirmi, ut citiùs releventur: sicut dicit noster Pater Augustinus. (*b*) Poterunt autem quidam vesci carnibus, prout eorum gravior exigit infirmitas, secundùm quòd Prælato visum fuerit. (*c*) In locis verò ubi Conventum habemus, extra domum nostram carnes non comedant. (*d*) Si quis autem talem habuerit infirmitatem, quæ nec multum eum debilitet, nec comedendi turbet appetitum: talis nec super culcitram jaceat; nec jejunia consuetudinaria frangat; nec cibos Refectorii mutet.

(a) *Circa infirmos caveat ne sit negligens Prælatus.*) Declaramus, quòd in singulis Conventibus debent esse aliquæ cameræ deputatæ pro infirmis, benè fulcitæ lectis, & linteaminibus, & aliis necessariis pro Infirmaria: & debet institui unus Infirmarius principalis, discretus, qui provideat infirmis de cibariis, lectis, medicinis, & omnibus aliis necessariis ad eorum relevationem: sicut fuit ordinatum Parisiis 1286. Salmanticæ 1551. & in multis aliis Capitulis. Ut autem hæc facere possit, debet ei deputari aliqua pars pecuniæ, quæ ad Conventum ex eleemosynis venit: sicut ordinavit Joan. XXII. Prælati autem, qui in hoc inventi fuerint negligentes, in pœnam à suis officiis absolvantur.

(b) *Poterunt autem quidam vesci carnibus, prout eorum gravior exigit infirmitas, secundùm quod Prælato visum fuerit.*) Declaramus, quòd in Constitutione de carnibus non comedendis, non debet Prælatus dispensare, nisi cum infirmis, vel evidenter indigentibus: quamvis etiam extra casum infirmitatis, possit cum aliquibus ex rationabili causa dispensare: ut cum notabiliter antiquis, & cum Lectoribus, & debilibus. Non debet hoc tamen regulariter, & quotidie facere; sed aliquibus diebus, & cum discretione: sicut fuit ordinatum Florentiæ 1321. & Narbonæ 1394.

(c) *In locis verò ubi habemus Conventum, extra domum nostram carnes non comedant.*) Declaramus, quòd licet in domibus Religiosorum, vel Episcoporum, de licentia Prælati possint Fratres quandoque, & rarò comedere: non tamen aliàs extra Conventum, etiamsi sint infirmi, licitum est carnibus vesci. Et qui in hoc deliquerint, graviter puniendi sunt: sicut fuit ordinatum Bononiæ 1240. & Narbonæ 1394.

(d) *Si quis autem talem habuerit infirmitatem, qua nec eum multem debilitet, nec comedendi turbet appetitum.*) Declaramus, quòd illi Fratres, qui sunt sani, sed tantùm propter gulositatem, & sensualitatem volunt continuè vesci carnibus: & cum possent aliquibus diebus abstinere, tamen nulla petita, & obtenta licentia, carnes quotidie comedunt, & in hoc perseverare intendunt; ad culpabilem, & damnabilem comtemptum quam maximè disponuntur.

II.

(*e*) IN domibus nostris non sint nisi duo loca, in quibus comedant debiles, vel infirmi: unus carnium, & alius aliorum ciborum; nisi sit evidens necessitas, vel urgens infirmitas. Similiter nec alii Fratres comedant, nisi in communi Refectorio, vel Hospitum domo: nec Priores Provinciales, nec Magistri in Theologia, etiam actu legentes comedant in cameris, sed in communi Refectorio, vel Hospitio, vel in domo infirmorum, aut domo debilium. Si autem Priores infirmari contigerit: in Infirmaria cum aliis procurentur. (*f*) Fratres verò leprosi infra septa sui Conventus seorsum ab aliis procurentur: Conventus autem suus ille dicitur, cujus est filius. Quòd si arctitudo loci illius, vel alia causa legitima non permiserit; ad alium Conventum nostri Ordinis per Priorem Provincialem transferantur.

(e) *In domibus nostris non sint nisi duo loca.*) Declaramus, quòd Fratres sani, tam Priores, quam alii, debent in Refectorio comedere, vel in domo hospitum de cibariis Ordinis, debiles verò, & infirmi debent in Infirmaria comedere; & poterunt de licentia Prælati carnibus vesci. Alibi autem comedere non licebit, nisi propter evidentem necessitatem, vel urgentem infirmitatem: sicut fuit ordinatum Parisiis 1269. & Mediolani 1278. & apud Cæsaraugustam 1391.

(f) *Fratres verò leprosi &c.*) Declaramus, quòd si contingat Fratrem quempiam laborare quocumque morbo contagioso; debent in loco separato, & seorsum ab aliis infirmis ita curari, prout statuit Constitutio de leprosis: qua enim de causa seorsum leprosi curari debent; ea etiam illi, qui quocumque contagioso morbo la-

laborant, curandi sunt: ne videlicet contagione sui morbi alios infirmos inficiant.

CAPUT VIII.

De Minutione.

I.

(*a*) MInutio quater in anno fieri possit. Prima in mense Septembri. Secunda post Natale. Tertia post Pascha. Quarta post festum Sancti Joannis Baptistæ. Præter has minutiones, nullus audeat sibi minuere: nisi discretio Prioris propter aliquàm causam judicaverit aliter esse alicui faciendum. Minuti extra Refectorium cum silentio comedant, ubi commodè poterit observari: & secundùm quòd facultas domus permiserit, commodius procurentur. (*b*) Causâ verò minutionis carnes non comedant.

(a) *Minutio quater in anno fieri possit.*) Declaramus, quòd Fratres non teneantur uti minutione, nisi de consilio Medici. Qui autem sine consilio Medici voluerit minutionem facere, teneatur illis quatuor temporibus eam facere. Quòd autem Religiosi licitè possint minutione uti, textus est, *de statu Monachorum*, cap. *cum ad Monasterium*, §. *Porro.*

(b) *Causâ verò minutionis carnes non comedant.*) Declaramus, quòd minuti cum propter extractionem sanguinis in quo vita consistit, debilitari soleant; debent extra Refectorium commodè, & frugaliter procurari: quantùm facultas ipsius Domus permiserit. Quod si Priori videbitur, & non aliter, poterunt vesci carnibus, juxta quod eorum complexio, vel debilitas postulaverit.

CAPUT IX.

De Lectis.

I.

(*a*) SUper culcitras non dormiant Fratres nostri, nisi fortè stramen, vel aliquid tale, super quo dormiant, habere non possint. Super stramina, & saccones laneos dormire licebit. Extra domum verò dormire poterunt, sicut fuerit eis stratum; ne hospites molestentur. Qui autem culcitram petierit, jejunet una die in pane, & aqua. (*b*) Cum tunica & caligis cincti dormiant. (*c*) Nullus (Magistro Ordinis excepto,) qui in communi tolerari possit, habeat specialem locum ad jacendum, nisi propter rerum custodiam; Lectoribus tamen secùndum discretionem Prioris provideatur.

(a) *Super culcitras non dormiant Fratres nostri.*) Declaramus, quod licèt Fratres sani non debeant dormire super culcitras, infirmi tamen de licentia suorum Superiorum possunt super culcitras dormire. Unde in infirmariis nostris solemus habere culcitras pro infirmis, & hæc consuetudo satis rationabilis esse videtur.

(b) *Cum tunica, & caligis cincti dormiant.*) Declaramus, quòd cum Constitutio ista non dicat, quòd debeamus dormire cum scapulari, quod est habitus Ordinis nostri; & quòd semper debeamus illud deferre, quando procedimus in publicum, cum sit protestativum nostræ professionis: non peccat Frater nostri Ordinis si sine scapulari dormiat. Ideo possunt licite Fratres nostri sine illo dormire. Debent tamen cum tunicella, cingulo, & caligis dormire, quia tunicella videtur pertinere ad habitum nostrum de nocte, qui semper debet offibus nostris adhærere. Narbonæ 1394. Et ideo illi, qui nulla subsistente causa, sed ex sola sensualitate sine tunicella, & caligis dormiunt, maximè quando hoc habent in consuetudine: ita hanc transgrediuntur Constitutionem, ut ad damnabilem contemptum qui non est sine culpa, disponantur.

(c) *Nullus, Magistro Ordinis excepto &c.*) Declaramus, quòd omnes Fratres nostri (Magistro Ordinis, & infirmis, atque hospitibus dumtaxat exceptis) debent in communi Dormitorio dormire: quod quidem taliter debet esse dispositum, ut serò claudi possit: & claves debent apud Priorem, vel aliam personam securam remanere. Qui autem extra Dormitorium sine licentia dormire præsumpserit, debet à suo Prælato graviter puniri. Narbonæ 1394. & in multis aliis Capitulis.

CAPUT X.

De Vestitu.

I.

(*a*) VEstes laneas non attonsas ubi servari poterit, deferant Fratres nostri. Ubi verò servari non poterit, utantur vilibus: & potiùs utilitas in cappis servetur. (*b*) Lineis non utantur ad carnem, nec etiam infirmi. Linteamina in infirmariis nostris concedimus, quod haberi possint; & similiter in cameris hospitum. Nullus habeat plures tunicas, quam tres cum pelliceo in hyeme: & quatuor sine pelliceo, quod semper tunica coopertum deferatur. Pelliceis silvestribus, aut etiam coopertoriis quarumcumque pellium Fratres nostri non utantur, nisi in infirmaria. Nec tamen utantur ibidem coopertoriis pellium silvestrium. (*c*) Tunicæ circa cavillam pedum inclusivè, & non plus descendant: Scapularia circa coopercuram genuum: Cappa verò sit brevior tunica, & etiam pelliceum. Caligas, & soccos habebimus, ut necesse fuerit, & ut facultas permiserit. (*d*) Ocreas non habebimus, nec Chirotecas. Botæ extra septa Monasterii non portentur.

(a)

(a) *Vestes laneas &c.* & infra: *Vestibus utantur vilibus.*) Declaramus, quòd Fratres nostri cùm sint Mendicantes, non debent uti pretiosis, sed vilibus vestibus: nec debent habere corrigias, nec cultellos curiosos deferre. Bononiæ 1285. Unde illi qui habent tunicas & cappas magni pretii, & ultrà numerum à Constitutione præscriptum, & in hujusmodi transgressione Constitutionis perseverant, ac perseverare intendunt; debent graviter puniri, & talibus vestibus privari. Coloniæ 1428. & Venetiis 1437. Item declaramus, quòd Præsidentes Conventuum debent studium & diligentiam adhibere, ut ex eleemosynis, & redditibus ad Conventum pertinentibus, provideatur Fratribus indigentibus de vestibus. Et si alicui Fratri à parentibus, vel ab amicis dentur pecuniæ pro vestibus, tales pecuniæ dentur Procuratori Conventus, qui pannum emat pro illo Fratre: ut sicut pascimur ex uno cellario, ita induamur ex uno vestiario. Tolosæ 1258. & 1304. & Januæ 1305. & Placentiæ 1310.

(b) *Lineis non utantur ad carnes, nec etiam infirmi.*) Declaramus, quòd qui nulla subsistente causa, lineis utuntur ad carnem, & in hujusmodi transgressione intendunt perseverare; ad damnabilem contemptum disponuntur. Idem intelligimus de canapo, & bombice.

(c) *Tunicæ circa cavillam pedum Scapularia circa coperturam genuum &c.*) Declaramus, quòd habitus Ordinis nostri est tunica alba, & præsertim scapulare album quoad Clericos: & nigrum quoad Conversos, & cappa nigri coloris. Atque hunc habitum, & præsertim scapulare, debemus patenter deferre, quando procedimus in publicum; cum sit protestativum nostræ professionis. Narbonæ 1394. Et in Concilio Tridentino *seß.* 25. *de Regularib. cap.* 19. prohibetur, ne cuiquam Regulari concedatur licentia occultè ferendi habitum suæ Religionis. Et quia brevitas vestium levitatem quandam significare videtur, longitudo verò honestatem, & gravitatem designant: non debent tunicæ nostræ esse notabiliter breves, sed debent usque ad cavillam pedum inclusivè descendere, & ante, ac retrò consutæ esse. Infra verò tunicam, non debemus caligas, vel alias vestes alterius coloris, quàm albi habere. Cappa verò debet saltem quatuor digitis brevior, quam tunica esse, Scapulare verò propter honestatem non debet esse notabiliter breve, nec etiam nimis strictum, nec nimis latum, sed sufficit ut cooperiat commissuram manicarum & tunicæ; & debet caputium cappæ, cum ipsa cappa esse consutum. Et quando in publicum procedimus, vel in Choro sumus, debemus semper habere caput coopertum caputio. Et quando procedimus extra Conventum, debemus cappam deferre propter Ordinis honestatem. Januæ 1305.

Item in Capitulo Salmanticen. 1551. ordinatum fuit pro uniformitate nostri Ordinis, ut cappæ in Conventu à Paschate Resurrectionis usque ad Festum Omnium Sanctorum, nonnisi in communione, & à servitoribus Missarum portentur. In hyeme verò, in Provinciis ubi consuetum est, portari possint, præterquàm in mensa.

Item Venetiis 1592. ordinatum fuit, ut nemo Confessariorum audeat sub pœna suspensionis ab audientia confessionum, mulierum confessiones nisi ad fenestrellam cratis ferreæ, vel ligneæ, aut alterius materiæ, & cum cappa semper audire: quod intelligendum est quando patenter in Ecclesia confessiones audiunt.

Item declaramus, quòd quotiescumque Fratres, sive ad Officium Missæ; sive ad alia Officia utuntur superpelliceis, debent deferre scapulare sub ipsis: ita tamen ut caputium scapularis sit extra scapulas ordinatum. Similiter Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi cum induunt sacras vestes, portent scapularia cum caputio sub ipsis, nec ullo modo ea deponant. Et hoc idem in Missis privatis observetur, Parisiis 1286. Neapoli 1311.

(d) *Ocreas non habebimus, nec Chirotecas.*) Declaramus, quòd Fratres itinerantes possunt ocreas, & chirotecas portare, prout necessitas postulaverit: intra Claustra vero, & per Civitatem nullo modo deferantur.

Item declaramus Venetiis 1592. confirmatum fuisse ordinationem aliàs factam, quod nullus Frater, aut Soror Ordinis nostri cujuscumque gradus, & conditionis existat uti debet cochlearibus, & instrumentis aureis vel argenteis, aut etiam ex lapidibus pretiosis: sive in mensa, sive in cingulis, sive in cappis, cultris, vel eorum vaginis, sive in quocumque alio genere rerum utensilium. Qui autem transgressores reperti fuerint, iisdem instrumentis omnino priventur, & illa Communitati applicentur, & graviter præterea transgressores puniantur.

CAPUT XI.

De Rasura.

I.

(a) RAsura sit superius non modica, ut Religiosum decet: sic ut inter ipsam, & aures non sint plusquam tres digiti. Tonsura quoque fiat desuper aures. Rasura verò fiat à Paschate usque ad Festum Omnium Sanctorum de quindena in quindenam, deinde autem semel in tribus septimanis: ità tamen quod propter festa solemnia possit per dies aliquot præveniri, vel retardari.

(a) *Rasura sit superius non modica.*) Declaramus, quòd Prælati & Præsidentes Conventuum, debent diligentem curam & sollicitudinem adhibere, ut Fratres omnes sint uniformes in capillorum rasura: & ut decentem, ac religiosam habeant coronam. Nec ullo modo patiantur, quod Fratres, aut barbam nutriant, aut more secularium capillos longos deferant. Debet autem tonsura capillorum solùm usque ad summitatem aurium descendere, & inter ipsam, & rasuram capitis desuper, non debent esse plusquam tres digiti. Poterit autem in regionibus calidis rasura fieri etiam in hyeme, de quindena in quindenam, secundùm quòd Prælatus judicaverit expedire.

CAP.

Caput XII.

De Silentio.

I.

(*a*) SIlentium Fratres noſtri teneant in Clauſtro, Dormitorio, in Cellis, in Refectorio, & in Oratorio Fratrum: niſi fortè ſilenter aliquid loquantur, non tamen oratione perfecta. Alibi tamen loqui poterunt de licentia ſpeciali. (*b*) Omnes Fratres ubique intus & extra, ſilentium teneant, in menſa tam Priores, quàm alii: excepto uno, qui major fuerit inter eos, vel alio, cui pro ſe loqui commiſerit: & tunc ipſe taceat, exceptis Magiſtris in Theologia. Prior tamen Conventualis poteſt licentiare unum de ſecum comedentibus ad loquendum. Si verò plures Priores Conventuales ſimul comedere contigerit, (*c*) Prior antiquioris Conventus loquatur, & uni loquendi licentiam dare poteſt.

(a) *Silentium Fratres noſtri teneant.*) Declaramus, quòd in locis ſupra nominatis, continuum debent tenere ſilentium, nec in prædictis locis debet Prælatus diſpenſare cum Fratribus, ut ſilentium frangant. Et quidem cum Fratres tranſeunt per Clauſtrum, debent Pſalmum *De Profundis*, & alias Orationes pro Defunctis dicere. In cellis vero Dormitorii poſſunt ſcribere, legere, orare, & dormire. In Refectorio verò, dum ſunt in menſa, debent continuam lectionem habere. In Oratorio autem debent orare, & nihil aliud quam id, ad quod factum eſt, agere. In aliis autem locis prædictis poterunt Fratres loqui de licentia ſpeciali. A ſigno autem quod fit cum parva Campana poſt Completorium uſque ad Primam: & ſimiliter à ſigno quod fit in æſtate poſt prandium uſque poſt Nonam dictam, nulli loqui licebit; ſed omnes ſilentium ſervabunt. Toloſæ 1258.

(b) *Omnes Fratres noſtri ubique intus & extra &c.*) Declaramus, quòd omnes Fratres ſimul comedentes, ſive in terra, ſive in mari, ſilentium ſervare tenentur: excepto uno, qui major fuerit inter eos, & exceptis Magiſtris in Theologia, qui extra Refectorium loqui poterunt, ſicut fuit declararatum in Monte Peſulano 1271.

(c) *Prior antiquioris Conventus.*) Declaramus, quòd quando plures Priores ſimul extra Refectorium, vel extra Conventum, vel extra Domum comedere contigerit: ſolus ille Prior, qui ſuperiorem locum tenet, loqui poterit & uni licentiam loquendi dare. Prior, autem antiquioris Conventus, qui comedit cum aliis Prioribus, ſi nullus eorum ſit Magiſter in Theologia, debet ſuperiorem locum tenere.

II.

NUllus autem aliorum ibidem loquatur, niſi de neceſſariis menſæ, & hoc per unicam orationem breviter & ſubmiſſè; niſi de licentia Epiſcoporum, ſeu Electorum, aut etiam majorum his: ſeu etiam Regum, vel etiam Magiſtri Ordinis, aut Miniſtri Generalis Ordinis Minorum, (*d*) cùm contigerit nos cum eis comedere. Prior autem Provincialis, abſente Magiſtro Ordinis, Fratribus ſecum comedentibus in ſua dumtaxat Provincia, poteſt dare (*e*) licentiam loquendi: in alia autem Provincia tantùm uni. Si quis ſilentium fregerit ex propoſito, vel licentiam loquendi dederit; in uno prandio aquam bibat, & in Capitulo coram omnibus unam diſciplinam recipiat exceptis infirmis decumbentibus. (*f*) Et in hoc non diſpenſetur, niſi per Magiſtrum Ordinis, & Priorem Provincialem, & hoc raró, & ex rationabili cauſa. Infirmi verò non decumbentes, à prandio uſque ad Veſperas ſilentium teneant: ſimiliter (*g*) poſt ſignum, quod fit poſt Completorium. A minutis verò, poſt primam diem ſuæ minutionis idem obſervetur. (*h*) Fratres in Capitulo de ſilentio ſe accuſent, ſicut de aliis culpis; & Priorum arbitrio puniantur. (*i*) Si quis tamen inter duo Capitula ſepties ſilentium fregerit, in uno prandio ſedeat in terra.

(d) *Cùm contigerit nos cum eis comedere.*) Declaramus, quòd Magiſter Ordinis cum omnibus Fratribus ſecum comedentibus extra Refectorium, videlicet in Hoſpitio, vel in Infirmaria, vel in ſua camera: poteſt dare licentiam loquendi in menſa. Quando verò ipſe comedit cum Fratribus in Refectorio, talem licentiam dare non poteſt, quia ibi continuum habemus ſilentium: & idem dicimus de Priore Provinciali; quòd in abſentia Magiſtri Ordinis, in ſua dumtaxat Provincia, Fratribus ſecum comedentibus poteſt loquendi licentiam dare; non autem in Refectorio, quando ipſe cum Fratribus comedit.

(e) *Licentiam loquendi.*) Declaramus, quòd licet Vicarii particulares Magiſtri Ordinis, vel Priores Provinciales, non habeant auctoritatem concedendi Fratribus facultatem ad loquendum in menſa; nec talem auctoritatem poſſit eis Magiſter Ordinis, vel Prior Provincialis conferre: ſicut fuit declaratum Lucæ 1288. tamen quilibet Vicarius Ordinis, qui mortuo vel amoto Magiſtro vices ejus obtinet; & quilibet Vicarius Generalis Provinciæ per quemcumque modum legitimè fuerint inſtituti, hanc loquendi licentiam extra Refectorium ſecum comedentibus dare poſſunt.

(f) *Et in hoc non diſpenſetur, niſi per Magiſtrum &c*). Declaramas, quòd Vicarii Magiſtri Ordinis, & Priorum Provincialium, quamvis non poſſint licentiam loquendi in menſa Fratribus dare; poſſunt tamen Fratres ſibi commiſſos à pœna, quæ eis debetur pro fractione ſilentii abſolvere: vel talem pœnam commutare, ſi eis à Magiſtro Ordinis, vel Priore Provinciali fuerit conceſſum: ſicut fuit declaratum Bononiæ 1302. Poſſunt enim Magi-

ſter Ordinis, & Priores Provinciales facultatem diſpenſandi, ſeu relaxandi, vel commutandi pœnitentiam pro fractione ſilentii in menſa taxatam, aliis concedere; auctoritatem autem dandi licentiam loquendi in menſa, non poſſunt aliis delegare.

(g) *Poſt ſignum, quod fit poſt Completorium.*) Declaramus, quòd cùm Ordo noſter refugiat tanquam irreligioſum loqui poſt Completorium, debent Fratres poſt ſignum, quod fit poſt Completorium, tenere ſilentium uſque poſt Primam: quod etiam fuit in Capitulo Pariſiis 1611. ſtrictiſſimè commendatum. Quando autem Fratres cœnant poſt Completorium, ſicut in Dominicis diebus in hyeme, non eſt opus, quòd tale ſignum poſt Completorium pulſetur: ſed poterit differri uſque poſt ſecundam menſam completam; & poſtea tenebuntur Fratres prædictum ſilentium ſervare.

(h) *Fratres in Capitulo de ſilentio ſe accuſent.*) Declaramus, quòd non ſolum Fratres in Capitulo de ſilentio ſe debent accuſare, ſed etiam de aliis culpis, & tranſgreſſionibus quarumcumque Conſtitutionum & Inſtitutionum Ordinis: ſicut habetur in Capitulis de levi & gravi culpa, ac de Capitulo quotidiano, & debent arbitrio Prælati puniri.

(i) *Si quis tamen inter duo Capitula &c.*) Declaramus, quòd ſedentes in terra pro fractione ſilentii, non tenentur abſtinere in pane & aqua: ſed ſolum in terra ſedere, & comedere, quod alii comedunt. Et debent in prandio, & non in cœna hanc pœnitentiam facere: ſicut Magiſter Ordinis & Diffinitores coram toto Capitulo declaraverunt, quando iſta Conſtitutio fuit confirmata, & hoc declaratum fuit Toloſæ 1258. admonit. 15.

Caput XIII.

De Recipiendis.

I.

(*a*) IN quolibet Conventu tres idonei Fratres eligantur de communi conſilio Capituli, qui recipiendos in moribus & ſcientia (*b*) diligenter examinent, & examinationem Priori, & Capitulo referant, eorum judicio an recipi debeant, relinquentes. Qui dum adducti fuerint in Capitulum, proſternant ſe in medio. Interrogati vero à Prælato, quid quærant; reſpondeant: Miſericordiam Dei, & veſtram. Quibus ad juſſum Prælati erectis, exponat eis auſteritates Ordinis, voluntatem eorum requirens. Qui ſi reſpondeant, ſe velle cuncta ſervare, dicat poſt cætera: Dominus qui incepit, ipſe perficiat, & Conventus reſpondeat. Amen. Tunc depoſitis ſecularibus veſtibus, & religioſis induti; in noſtram ſocietatem in Capitulo recipiantur.

(a) *In quolibet Conventu tres idonei Fratres eligantur de communi conſilio Capituli &c.*) Declaramus, quod iſti tres Fratres eligendi, debent eſſe prudentes & diſcreti, ac de conſilio Patrum. In quolibet enim Conventu noſtri Ordinis debent eſſe deputati aliqui Patres à conſiliis, viri prudentia præditi, ſine quibus non liceat Prioribus graviora Conventus negotia tractare: nec poſſunt Priores ad libitum hos Patres inſtituere, vèl deſtituere, ut fuit ordinatum Romæ 1569. Vocandi autem ſunt ad conſilium, inprimis Magiſtri in ſuis Provinciis acceptati, & qui fuerunt in aliqua Provincia Provinciales. Item Inquiſitores. Venetiis 1592. & Valliſoleti 1605. Et qui fuerunt Priores: in ipſis tamen Conventibus, in quibus habetur conſilium. Romæ 1553. & 1558. & Valliſoleti 1605. Item qui actualiter ſunt Suppriores; deindè Baccalaurei, ſeu Præſentati, Lectores primi, & Prædicatores Generales. Venetiis 1592, Et qui per decennium integra Quadrageſima munus prædicationis gratioſe exercuerunt, in illis dumtaxat Conventibus, in quibus fuerunt aſſignati. Barcinonæ 1574. & Romæ 1589. Magiſtri etiam Novitiorum, ut ibidem, necnon Pariſiis 1611. confirmatum fuit. Vicarii nationum, vel qui per Magiſtrum Ordinis, vel per Priorem Provincialem, Patres à conſiliis inſtituti fuerint. Cæſarauguſtæ 1391. & Papiæ 1423. Cæterùm hic numerus Patrum à conſiliis, in nullo Conventu (excepto Pariſienſi, ob multitudinem graduatorum) duodenarium numerum excedat: & ad quem nullus minor quadraginta annis, his exceptis, qui Patres de jure ſunt, admittatur. Romæ 1553. & 1558. In Capitulo enim Romæ 1589. Prioribus ſub pœna abſolutionis ab officiis, ipſo facto incurrenda mandatum fuit, ne aliquem ultra prædictum numerum ad conſilium vocent, aut admittant. Et ſi ſecus fecerint, totum ſit irritum & inane: & quæ in ipſis conſiliis decreta ab hujuſmodi Patribus fuerint, nullius ſunt roboris, vel momenti.

Quod verò ad locum eorundem Patrum attinet in præſcripto duodenario numero, poſt Priorem, Magiſtri in Provinciis acceptati primo loco computari debent: deindè qui fuerint illius, vel alterius Provinciæ Provinciales etiam non Magiſtri, Inquiſitores, poſtea Supprior: deinde Baccalaurei, deinde Lector primus: & ad extremum ſucceſſive cæteri, prout juris ratio poſtulaverit. Neapoli 1600. Cæteri vero locum ſuæ profeſſionis, etiam inter alios Fratres retineant, ſive ſint Patres, de jure, ſive ex gratia. Salmanticæ 1551. Quæ autem in conſiliis tractabuntur, poſtquam voce publica conſultiva (ſi voluerint aliquid dicere) fuerint diſcuſſa; ſubſequenter per vota ſecreta approbentur. Neapoli 1600. & in libro ad hæc deputato, vel per aliquem ex Patribus, vel per alium Sacerdotem ex aſſignatis in Conventu ad officium Secretarii per vota ſecreta electum, deſcribantur. Qui Secretarius conſilii, ſi non erit ex numero Patrum à conſiliis, non habebit vocem deciſivam, ſed tantummodo conſultivam: & nihilominus ad ſecretum, ſicut & alii tenebitur, ut in eodem Capitulo Neapoli 1600. dicitur. Qui autem ex Patribus ſecreta conſilii in præjudicium juſtitiæ, vel correctionis, vel etiam perſonæ cujuſcumque quomodocumque revelaverit, privatus ſit Paternitate à conſiliis: neque unquam inter Patres à conſiliis cooptari poſſit, niſi à Magiſtro Ordinis, vel Generali Capitulo cum eo diſpenſetur. Barcinonæ 1574. & Romæ 1580.

Po-

Potissimè autem hæc in Patrum consilio pertractanda sunt: Institutio Supprioris, quando fit à Priore, cap. de elect. Prioris. Ædificia notabilia in Conventibus. Romæ 1589. Absolutio Supprioris instituti, sive à Priore, sive à Provinciali. Valentiæ 1596. Institutio & absolutio Magistri Novitiorum quando extra Capitulum Provinciale de hoc disceptatur. Electio Novitiorum ab Ordine ante professionem. Venetiis 1592. Extractio librorum à communi Bibliotheca. Neapoli 1600. Romæ 1601. & Vallisoleti 1605. Alienatio, sive commutatio bonorum immobilium, etiam habita licentia Provincialis. Vallisoleti 1605. Electio Depositariorum Conventus, ibidem, & Romæ 1608. Licentia itinerandi extra fines sui Conventus. Romæ 1589. Concessio litterarum testimonialium de doctrina & moribus, Fratribus mittendis ex Conventu, in quo vixerunt, ad Collegia, seu studia generalia. Romæ 1589. Destinatio Prædicatoris ad instituendam societatem sanctissimi Rosarii. Venetiis 1592. Examen, & approbatio Fratrum ad audiendas confessiones sive Fratrum, sive secularium; & insuper ea omnia, quæ à toto Capitulo Fratrum definienda sunt, prius in Consilio Patrum proponenda, tractanda, & per vota secreta concludenda erunt. Quæ omnia, ut tantò ampliùs observentur, in memoriam revocamus Leonis X. Pontificis Maximi Constitutionem Salmant. 1551. à Patribus acceptatam, cujus ea est particula: *Nihilominus mandamus vobis, ut illa, quæ per suffragia absque canonica electione circa determinatas personas per vos concludenda sunt collatione prius facta, & auditis omnibus volentibus aliquid in negotio, de quo agitur dicere; cum ad vota pervenitur, per fabas, vel aliud simile, vota nonnisi secrete dentur. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque.*

(b) *Diligenter examinent.*) Declaramus, quòd recenter in Capitulo Bononiensi. 1615. fuit ordinatum, ut recipiendorum ad habitum clericalem, tum ad probationis annum, tùm ad professionem, à designatis juxtà Constitutiones nostras Examinatoribus coram Patrum consilio examen fiat: utque similiter coram Patribus prævio examine Fratres Conversi ad professionem recipiantur; & non admittantur, nisi fuerint in fide Christiana, & Officio pro eorum debita sufficientia instructi. In quo Præsidentium, & Examinatorum, ac reliquorum Patrum conscientias aggravamus.

Debent autem prædicti Examinatores, urbanè, lenitèr, & inprimis de impedimentis in Constitutionibus expressis inquirere: & omnium, quæ invenerint, fideliter Conventui relationem facere. Summopere autem cavendum est, ne recipiantur ignari, aut inepti ad litteras, vel qui habent quædam vitia quasi inseparabilia, & naturalia, sicut est innata iracundia, ebrietas, debilitas naturæ ex vitiosa consuetudine, & dispositio ad furorem, & hujusmodi, de quorum correctione vix spes potest haberi.

Item debent inquirere, quo spiritu, qua mente & voluntate, id regularis vitæ genus elegerint; quem sibi finem proposuerint: num zelo perfectioris vitæ, & ut Deo liberius famulari possint, vel levitate, vel humano affectu, aut inordinato animi motu ducantur. Clemens VIII. in Constitut. Apostolica.

Præterea declaramus, quòd fel. recor. Sixtus Papa V. edidit Constitutionem de non recipiendis ad Ordinem criminosis, ære ingenti alieno oppressis, ratiociniis obligatis, homicidis, & reliquis facinorosis: & si fuerint tales recepti, receptionem & professionem eorum annullavit. Gregorius etiam XIV. declaravit, aliquam informationem recipi debere ante habitus susceptionem, dummodò ante professionem plena, atque eo modo, quo Sixtus V. disponebat informatio caperetur: simulque declaravit sufficere, ut Superiores Conventuum, cum tribus aut quatuor de Capitulo per vota secreta captas informationes approbent. Tandem fel. recor. Clemens VIII. casus in quibus professio à Sixto V. nulla declarabatur, reduxit ad terminos juris: salvas tamen omnino voluit esse pœnas contra Superiores, non servantes in reliquis formam prædictarum Constitutionum, de criminosis & aliis supra nominatis non recipiendis ad Ordinem, decretas. Item declaramus in Capitulo Romæ 1589. ordinatum fuisse, & authoritate Apostolica confirmatum; ut nullus ad habitum Clericalem in Ordine nostro recipiatur, nisi qui calleat linguam latinam, & sciat distinctè & clarè legere, benèque intelligat ac declaret ea quæ legit. Porrò per callere linguam latinam intelligitur, quòd sit in Grammaticalibus sufficienter instructus: prout Venetiis 1592. eadem Apostolica authoritate fuit declaratum. Clemens etiam VIII. ità statuit: *Tantam vero literarum sufficientiam calleat recipiendus in Clericum, ut illius addiscendæ spem indubitatam præseferat; quod minores & suo tempore majores Ordines, juxta Decreta Concilii Tridentini suscipere valeat.* Sed si quis annum vigesimum quintum excedens, ad habitum regularem admitti postulaverit, & talis eruditionis expers inventus fuerit; in Conversorum tantum numerum, quibus litterarum sufficientia necessaria non est, referatur.

II.

VErumtamen antequam stabilitatem & communem vitam promittant, & obedientiam Prælato, & successoribus suis faciant, (*c*) tempus probationis eis assignetur: (*d*) ut ipsi austeritates Ordinis, & Fatres mores eorum experiantur. Nullus recipiatur, nisi sit requisitus an sit conjugatus, (*e*) an servus, (*f*) an ratiociniis obligatus, (*g*) an alterius professionis, vel occultam habeat infirmitatem.

(c) *Tempus probationis eis assignetur.*) Declaramus, quòd tempus probationis est unus annus completus, qui non potest incipere ante annum quintumdecimum completum. Et ita nullus Clericus potest profiteri, nisi completo sextodecimo anno: juxta Constitutionem Concilii Trident. sess. 25. cap. 15. Si quis autem infra annum probationis, vel infra ætatem à jure taxatam aliquem ad professionem receperit, aut tali receptioni una cum effectu consenserit: suspensus est à receptione cujuscumque Novitii: donec à Magistro Ordinis, vel Diffinitoribus Capituli Generalis, vel Provincialis fuerit restitutus. Et præter hæc peccat mortaliter faciens contra præceptum Ecclesiæ, debet puniri pœna gravioris culpæ, ut habetur in cap. *Non solum*, & cap. *Constitutionum* de Regularib. lib. 6. & in Capitulo Carcassonæ 1312. ordin. 7.

(d) *Ut & ipsi austeritates Ordinis &c.*) Declaramus, quòd cùm austeritas Ordinis præcipue in continuatione consistat, debet annus probationis integer esse, & continua. Et ideo si quis stetisset in Religione nostra per sex menses, & postmodum egrederetur; & transacto aliquo tempore reverteretur ad Ordinem: non posset post sex menses recipi ad professionem, sed oporteret, ut annum integrum continuaret: quia non posset verè dici, quòd esset expertus austeritates Religionis, quæ pro maxima sui parte in continuatione consistunt. Nam aliquis posset faciliter jejunare, & à carnibus abstinere, & castitatem servare per unum, vel duos menses, qui non posset prædicta continuare. Et ideo ad veram probationem austeritatum requiritur continuatio unius anni integri: quæ juxta decisionem Romanæ Rotæ interrumpitur etiam per spatium unius noctis, vel unius diei; ac proindè talis non potest recipi ad professionem Religionis. Nec obstat textus Constitutionis de Novitiis cap. 14. qui aliàs observabatur ante Concilium Tridentinum.

(e) *An servus.*) Declaramus, quòd servus non debet recipi in Religionem, nisi de licentia sui Domini, vel nisi omnino factus sit liber: & si receptus, fecerit professionem, & Monasterium fuerit in culpa; puta, quia sciebat ipsum esse servum, vel fuit negligens ad hoc investigandum: facta professio tenet, teneb tur tamen Conventus satisfacere Domino suo.

(f) *An ratiociniis obligatus.*) Declaramus, quòd si quis est obligatus ad ratiocinia Reipublicæ, non potest recipi in Religione, nisi prius de ratiociniis se expediat; imò nec qui ad ratiocinia privatorum hominum obligatus est; quia, ut docet S. Thomas 2. 2. q. 189. art. 6. ad 3. argumentum, ille qui est obligatus ad aliquid certum, non potest illud licitè prætermittere, facultate existente. Et ideò si aliquis sit obligatus, ut alicui rationem ponat, vel ut certum debitum reddat: non potest hoc licitè prætermittere, ut Religionem ingrediatur. Præ ocui s quoque habenda est Constitutio Clementis VIII. de receptione Novitiorum, quæ sic habet: *Quod attinet ad recipiendorum Novitiorum formam, ultrà diligentem perquisitionem, quæ habenda erit de naturalibus uniuscujusque corporis valetudine, moribus, & anteacta vita: & præcipue eorum, qui annum sextum decimum excesserint; an criminosi, aut ære alieno gravati, vel reddendæ rationi obnoxii sint: juxta formam Constit. Sixti V.* &c. *illud etiam Superiores perquirant, ut nullus admittatur, qui ex honestis parentibus natus non sit* &c. Et infra: *Et ne eorum parentes, ope & subsidio ipsorum indigentes deserant.*

De criminosis porrò illud habetur in Capit. Romano 1583. Facinorosi & homicidæ non recipiantur ad habitum, nisi maximam suorum errorum pœnitentiam ostenderint: aut ferventissimo spiritu ducti, ad Religionem venerint. Idque non sine licentia Magistri Ordinis speciali.

(g) *An alterius professionis.*) Statuimus, ut nullus in alia Religione Professus, vel ab ea ejectus, ad habitum Religionis nostræ à quoquam recipiatur. Quod si receptus fuerit, præterquam quòd recipientes graviter puniantur, receptio, sicut & professio, (si tamen postmodum fuerit subsecuta) pro nulla habeatur, & talis statim ad seculum remittatur. Valentiæ 1596. Romæ 1601. Vallisoleti 1605.

III.

(*h*) NUllus recipiatur in Fratrem Clericum ad probationem, vel professionem, nisi à Priore Provinciali, vel ab eo, cui super hoc dederit licentiam specialem; vel à Priore Conventuali cum assensu totius, vel majoris partis Capituli. Conversum autem non recipiat Prior Provincialis, nec aliquis de ejus licentia, nisi de consensu Prioris, & duarum partium Fratrum, qui sunt de Conventu, (*i*) quo pro fuerit induendus. Nec Conventus aliquis recipiat Conversum, sine licentia Prioris Provincialis.

(h) *Nullus recipiatur.*) Declaramus, quòd Supprior, vel Vicarius Prioris in ejus absentia non possunt recipere Fratrem ad Ordinem, nisi ex commissione speciali, & expressè sibi facta per Priorem Provincialem, vel Magistrum Ordinis. Apud Verdunum 1356. & Insulis 1393. Itaque in Capitulo Vallisoleti 1605. interdictum est omnibus Prioribus, in posterum ne suis Supprioribus, vel Vicariis licentiam committant recipiendi quemquam ad habitum, vel professionem, sine licentia Provincialis: & qui contra fecerint, in pœnam ab officiis absolvantur. Mortuo tamen, vel amoto Priore, cùm Supprior vices Prioris in omnibus plenarie gerat ex nostris Constitutionibus, poterit Fratres ad Ordinem, vel ad professionem recipere.

(i) *Pro quo fuerit induendus.*) Declaramus, quòd Novitii ad illos Conventus perpetuo pertinent, pro quibus fuerunt recepti. Lugduni 1348. Nec debent in alienis Conventibus ad professionem recipi, nisi de voluntate illorum Conventuum, pro quibus sunt recepti ad Ordinem. Massiliæ 1300. Declarantes etiam, quòd Priores Provinciales non possunt determinare aliquem Fratrem pertinere ad alium Conventum, quàm ad illum, pro quo est professus, nisi per simplicem assignationem in Ordine nostro consuetam. Victoriæ 1331.

I V.

(*k*) NUllus Conversus recipiatur infra decem & octo annos, (*l*) nec receptus fiat Clericus, nisi de licentia Magistri Ordinis speciali. Nullus Religiosus professus (*m*) cujuscumque Ordinis Mendicantium, recipiatur ad Ordinem nostrum, sine licentia Magistri Ordinis, vel Capituli Generalis. (*n*) Nec quicumque illegitimè natus, nisi de Prioris Provincialis licentia speciali. Si autem talis illegitimè natus ad Ordinem receptus fuerit, & dispensatum fuerit cum eodem, quòd possit fieri Prior; non propter hoc Diffinitor fiat Capituli Generalis, aut Provincialis, nec Prædicator Generalis: nec Elector Magistri Ordinis, absque Magistri Ordinis licentia speciali.

(k) *Nullus Conversus recipiatur infra decem & octo annos.*) Declaramus, quòd Fratres Conversi vocantur ad opera corporalia in Conventibus exercenda, ut in sudore vultus sui vescantur pane suo. Et quamvis juxta Constitutionem, decimo octavo ætatis suæ anno recipi possint; tamen Clemens VIII. decrevit non esse recipiendos ante annum vigesimum, & nisi doctrinæ Christianæ capita præcipua sciant. Tempore verò probationis elapso, qui religiosæ perfectionis capaces sunt, & ad laborem corporalem apti; dummodò ætatis suæ annum vigesimum primum excesserint professionem emittant. Bononiæ quoque 1615. istud pro recipiendis Conversis ordinatum fuit. Ubi est consuetudo recipiendorum Tertiariorum, statuimus, ut nullus ad habitum Conversorum recipiatur, nisi prius per annos duos in habitu Tertiarii Conventui inservierit: ut sic spiritus, atque vires, quibus præcipue in Fratribus Conversis Ordo noster opus habet, probentur. Ubi verò consuetudo non est recipiendi Tertiarios, ordinamus, ut recepti ad habitum Conversorum, primò duobus annis integris habitum Conversorum deferant: quo biennio eorum vires, & obsequia videantur, & probentur, an idonei sint ad labores. Deindè verò post biennium, annus tertius in eodem habitu pro probatione illis assignetur; ita quod si benè, ut par est, se gesserint, ad professionem post tertium annum recipantur.

(l) *Nec receptus fiat Clericus, nisi de licentia Magistri Ordinis.*) Declaramus, quòd Priores Provinciales non possunt dare licentiam, quod aliquis Conversus transferatur ad statum Clericorum, sed solus Magister Ordinis. Nullus etiam Conversum habitu albo in Ordine nostro, excepto Magistro Ordinis, induere potest Quod si secus fecerit, totum sit irritum & inane: & Prælatus contraveniens, in pœnam ab officio absolvatur, necnon voce passiva privetur. Bononiæ 1564. Barcinonæ 574. & Romæ 1580. atque idem de Tertiariis observetur. Quicumque autem Conversus, Oblatus, vel Tertiarius inventus fuerit sine Magistri Ordinis licentia Clericalem habitum assumpsisse; ipso omninò exuatur. Conversus per sex menses etiam scapulari nigro privetur, & in Conventu pro carcere uno anno detineatur, & ad pristinum statum redire cogatur. Romæ 1580 & Bononiæ 1615. Si quis autem Conversus se ipsum tali habitu induere ausus fuerit, & quod pejus est Ordines sacros fraudulenter susceperit: ultrà Constitutiones Apostolicas de malè promotis, juxta leges nostras severe puniatur, & ipso etiam habitu Conversorum exuatur, atque solo habitu Tertiarii indutus, toto tempore suæ vitæ ab executione dictorum Ordinum sit suspensus, perpetuòque inhabilis. Neque ab aliquo ad suum habitum restituatur, nisi à Capitulo Generali. Neapoli 1600. Romæ etiam 1608. ordinatum fuit, ut Conversi, qui habitum Clericalem, vel jam susceperunt, vel in posterum cum licentia Magistri Ordinis susceperint; nullo pacto sine licentia Magistri Ordinis, sacris Ordinibus initientur. Quod si Magister Ordinis cum aliquo dispensaverit, non poterit habere vocem in quacumque electione canonica: nec ad eligendum eos, qui sunt mittendi ad Capitulum Generale, vel Provinciale, ante sex annos completos, à die receptionis habitus Clericorum computandos: & nisi etiam fuerit Sacerdos, ut infra distinct. 2. cap. 2. de electione Prioris clarius explicatur. Et quoad vocem, & quoad locum ubique esse debet post Fratres Clericos, qui eum in statu Clericorum præcesserunt. Bisuntii 1303. & Burgis 1369.

Præterea denunciamus Clementem VIII. statuisse, ut qui ad Conversorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum statum, etiam durante probationis anno transire non possint Et cum professionem emiserint, quemadmodum & Clerici in libro designato, professionem suam subscribant. Qui autem literarum ignari sunt, signum Crucis in eodem libro professioni suæ aliena manu descriptæ apponant, & testes assistentes subscribant.

(m) *Cujuscumque Ordinis Mendicantium.*) Declaramus, quòd per Religiosos Mendicantes, intelligit Constitutio non solum illos Religiosos, qui possessiones non habent, nec in communi, nec in particulari: sed etiam illos, qui de jure, vel ex indulto Apostolico sunt Mendicantes. Valentiæ 1337.

Ad ordinem nostrum.) Declaramus, quòd quamvis de jure antiquo communiter poterant Fratres quorumcumque Ordinum, sive Mendicantium, sive non Mendicantium ad Ordinem nostrum propter sui præstantiam cum licentia Magistri Ordinis transire: tamen postea propter Constitutionem Bonifacii IX. Papæ nullus ex alio Ordine Mendicantium potest ad Ordinem nostrum, neque ex nostro ad alium, nisi de licentia Sedis Apostolicæ transire. Martinus quoque V. sub pœna excommunicationis latæ sententiæ prohibuit, ne ullus Religiosus quorumcumque Ordinum Mendicantium, cujuscumque status, conditionis &c. virtute quarumcumque facultatum concessarum etiam auctoritate Apostolica &c admitti, vel recipi possit per quoscumque Superiores Monasticos in Monachum cujuscumque Ordinis Monastici, (Carthusiensi dumtaxat excepto,) sub pœna excommunicationis latæ sententiæ: quam incurrunt ipso facto receptores, & recepti, à qua absolvi non possunt extra articulum mortis, nisi à Romano Pontifice.

(n) *Nec quicumque illegitimè natus.*) Declaramus, quòd nullatenus illegitimè natus potest recipi ad Ordinem sine licentia Provincialis, vel Magistri Ordinis, & si fuerit receptus, non poterit esse Supprior, nec Vicarius Prioris in aliquo Conventu, etiam Priore illius Conventus mortuo, vel amoto: nisi cum eo fuerit dispensatum. Apud Podium 1344. declaratum fuit, quod illegitimè natus non potest fieri Prior, nec Supprior, nec Visitator sine dispensatione. Et si dispensatum fuerit, quod possit esse Prior: non poterit tamen propter hoc esse Vicarius Provincialis, aut Provinciæ: nec Diffinitor Capituli Generalis, nisi in dispensatione de prædictis facta fuerit expressa mentio.

Item denunciamus Sixtum V. olim prohibuisse, ne illegitimi quicumque ad Religionem recipiantur. Clemens tamen VIII. ejusdem Sixti Constitutionem ad terminos juris reduxit: posseque illegitimos recipi indulsit; cum hac tamen clausula: ut hi, ad quos spectat hujusmodi receptio, præter alia, quæ inquirere debent, diligenter vitam, & mores examinent, & illos recipiant: si tamen bonam indolem, & virtutis specimen præseferant, ut merita suppleant natalium defectum, & illorum receptio Ordini profutura esse videatur. Dummodò tamen in eadem Religione filius, in qua pater professus fuerit, vivente patre non admittatur. Voluit etiam idem Summus Pontifex licere Generali, aut Provinciali, ad quos spectat dicta dispensatio, juxta privilegia illis concessa dis-

penſare poſſe cum illegitimis, ſuffragantibus meritis ad gradus, honores, & dignitates obtinendas.

V.

PRohibemus autem ne aliquis de cætero (*o*) aliquam mulierem tondeat, vel induat, vel ad profeſſionem recipiat. Pueri intra quartumdecimum annum, aut non recipiantur, aut ſi in aliquibus Conventibus oporteat eos communiter recipere, recipiantur de conſenſu Capituli Conventus, a Priore, & non aliàs. Nec retineri poſſint in aliquo Conventu, (*p*) ubi non eſt Novitiorum ſimilium congregatio cum proprio dormitorio & Magiſtro: ita quòd alibi non recipiantur, niſi ſtatim mittantur ad hujuſmodi Conventus, in quibus profitebuntur: pro Conventibus tamen, in quibus receperunt habitum, & à quibus Conventibus de veſtimentis provideri eis debet.

(o) *Aliquam mulierem tondeat, vel induat*) Declaramus Salmanticæ 1551. ita ordinatum fuiſſe. Strictiſſimè inhibemus Prælatis, & Conventuum Præſidentibus, ne de cætero aliquam mulierem ad habitum Tertii Ordinis recipiant, quæ ſit minoris ætatis quam annorum quadraginta, & quæ non habeat unde de victu, & veſtitu ſibi ſufficienter valeat providere: quod intelligimus de his, quæ in propriis domibus habitant, & non de his, quæ ſunt in Monaſteriis collegiatis.

(p) *Ubi non eſt Novitiorum ſimilium congregatio.*) Declaramus, quòd hujuſmodi Congregatio debet eſſe ad minus in numero ſenario. Salmanticæ. 1551 & Romæ 1553. & 1558. & Avenione 1561. addita ſunt hæc verba: Quæ ordinatio cùm jam habeat tria, & quatuor Capitula, & admodùm neceſſaria ſit, præcipimus, ut inviolabiliter obſervetur ab omnibus Prælatis. Declaramus etiam, quòd Romæ 1589. Sixtus V. dato vivæ Vocis oraculo fel. record. Cardinali Alexandrino Ordinis noſtri (ex quo fuit aſſumptus) Protectori, decrevit, & perpetuis temporibus obſervandum in univerſo noſtro Prædicatorum Ordine præcepit, ut de cætero Novitii, qui in minoribus Conventibus habitum Religionis aſſumpſerint, ad Conventus majores & religioſos transmittantur, ubi in Dormitorio communi eorum, cum debita clauſura, & ſaltem in numero ſenario educari poſſint ſub diſcreto & religioſo Magiſtro. Quod ſi quis Prælatus in poſterum profeſſionem alicujus Novitii recipere præſumpſerit, qui juxta tenorem hujus Decreti non fuerit inſtructus, ac educatus, vel intra menſem ſcienter Novitium non tranſmiſerit ad Conventum (ut dictum eſt) in quo religioſe, ut ſupra inſtruatur: ipſo facto ſit excommunicatus & gradu atque officio Ordinis indiſpenſabiliter privatus. Ut autem hæc ordinatio debitè obſervetur, eadem Apoſtolica auctoritate in virtute Spiritus Sancti, & ſub ſanctæ obedientiæ formali præcepto Provincialibus, ſeu Vicariis præcepit: ut in ſuis Provinciis, vel Congregationibus intra ſpatium duorum menſium à notitia præſentium, Conventus aliquos religioſos deſignent, ad quos tranſmittantur, qui in minoribus non aptis ad eorum inſtructionem ſunt veſtiti: ubi annum probationis peragant, & ſuo tempore profeſſionem faciant: pro illis tamen Conventibus, pro quibus habitum Ordinis ſuſceperunt; & ſic profeſſi ab illa religioſa, & conſimili ſocietate, & à cura Magiſtri Novitiorum ad minus poſt biennium integrum ab emiſſa profeſſione non amoveantur. Non tamen prohibuit idem Sixtus V. quominus longiori tempore ſub cura Magiſtri Novitiorum remaneant: quemadmodum poſtea Romæ 1608. & Pariſiis 1611. ordinatum fuit iſtis verbis: Ordinamus, ut Novitii in poſterum poſt emiſſam profeſſionem maneant in domo Novitiorum, & ſub cura ſui Magiſtri uſque ad Sacerdotium: nec ante id tempus, vel extra domum Novitiorum, vel à cura ſui Magiſtri ſubduci poſſint. Cæterum Venetiis 1552. eadem Apoſtolica authoritate declaratum fuit, prædictum ſenarium numerum, ut in pluribus requiri: Provinciis autem deſolatis, ſufficere dumtaxat quaternarium. Item declaramus in Capitulo Salmanticenſi 1551. acceptatam fuiſſe Conſtitutionem Leonis X. in qua ſtatutum eſt, ut in juvenum ſuſceptione ad habitum & profeſſionem, ſuffragia per vota ſecreta, ſeu per fabas in Capitulo ab omnibus ferantur: quod idem in Capitulo Valentiæ 1596. ordinatum fuit. Neque etiam in cellis, aut locis privatis, ſed in Capitulo ad habitum & profeſſionem Novitii recipiantur; non obſtantibus in contrarium quibuſcumque. Romæ 1601. & Valliſoleti 1605. Item, ætas illorum & tempus, in quo vel habitum recipiunt, vel poſtea votum profeſſionis emittunt, adnotetur. Romæ 1589. & infra *Cap. de Profeſſione.*

CAPUT XIV.

De Novitiis, & eorum inſtructione.

I.

(*a*) PRior Novitiis Magiſtrum diligentem in inſtructione eorum præponat; qui eos de Ordine doceat, excitet in Eccleſia, & ubicumque negligenter ſe habuerint, verbo vel ſigno quantum poterit eos ſtudeat emendare. Neceſſaria prout poteſt debet eis procurare. De apertis negligentiis cum ante eum petierint veniam, pœnitentiam dare: vel eos in ſuo Capitulo proclamare. Humilitatem cordis, & corporis doceat eos habere, juxta illud: Diſcite à me, quia mitis ſum, & humilis corde.

(a) *Prior Novitiis Magiſtrum diligentem præponat.*) Declaramus, fel. recor. Clementem VIII. ſtatuiſſe, Novitiorum ſimplicium Magiſtrum non debere vacare officiis, & oneribus, quæ Novitiorum curam poſſint impedire.

Item ſtatuit Magiſtrum debere eſſe Sacerdotem, qui expleverit trigeſimum quintum ætatis ſuæ annum; & decimum ſuæ profeſſionis: doctrinæ & anteactæ vitæ exemplo præſtantem: orationi præterea & mortificationis operibus addictum: prudentia, & charitate præditum, affabilem, gravem, zelum Dei cum manſuetudine præſeferentem: ab omni cordis, & animi perturbatione, præſertim indignatione, quam lon-

longissimè alienum: & talem denique qui in omnibus bonorum operum exemplum se præbeat, & potiùs amari appetat, quam timeri. Pro communibus autem, & propriis uniuscujusque necessitatibus, quæ accidere possunt, unus ex Novitiis ætate, & moribus provectior deputetur: qui, Magistro permittente, omnia prout opus fuerit agat; cui etiam portæ Novitiatus custodia, & rerum levioris momenti provisio intra Novitiatum poterit committi. Porrò authoritate Apostolica à Sixto V. in Capitulo Romæ 1589. sub pœna absolutionis ab officio ipso facto incurrenda fuit inhibitum, ne Prior Provincialis seu Conventualis possit ad nutum instituere Magistrum Novitiorum, vel jam institutum ab officio amovere: nisi ex consensu Diffinitorum, si de hoc tractatur in Provinciali Capitulo; vel ex consensu majoris partis Patrum à consiliis illius Conventus, in quo Magister Novitiorum est instituendus vel amovendus, quando de tali re tractatur extra Capitulum. Ne autem Patres à tam necessaria cura juvenum refugiant, Romæ 1608. ord. 13. fuit ordinatum: ut recusantes officium Magistri Novitiorum sibi à Provincialibus vel à Capitulo Provinciali, vel Prioribus de consilio Patrum impositum; non possint eligi per unum annum in Priores. Magistris in Theologia, Patribus Provinciæ, & Lectoribus actu legentibus dumtaxat exceptis.

Ut autem istud officium tanto libentiùs suscipiant, in eodem Capitulo ordinatum, & Parisiis 1611. confirmatum fuit: ut Magistri Novitiorum simplicium sint Patres à consiliis, & ab onere hebdomadariæ exempti.

I I.

(*b*) FRequenter, pure & discretè, (*c*) doceat eos confiteri, (*d*) sine proprio vivere, propriam voluntatem deserere, pro sui voluntate, Prælati (*e*) obedientiam in omnibus voluntariam observare: quomodo ubicumque & in omnibus se habere debeant, ipsos debet instruere; & quod locum ubi positi fuerint, ubique teneant. Quomodo sibi danti aliquid vel auferenti, malè, vel benè dicenti inclinare debeant: quomodo se ad cameras contineant, ut oculos sublimes non habeant; quomodo & quid orent, & quàm silenter, ut aliis rugitum non faciant. Quomodo in Capitulo venia, vel ubicumque reprehensi fuerint à Prælato, sit facienda: & quod si quis Fratrem suum aliquo modo scandalizaverit; tamdiu ante pedes ejus prostratus jaceat, quousque pla catus erigat eum.

I I I.

INstruendi sunt etiam Novitii, ut cum nemine contendere præsumant, & in omnibus Magistro suo obediant. In Processione socium sibi collateralem attendant, nec loquantur locis & temporibus interdictis: neminem penitùs judicent; sed si aliqua ab ullo fieri videant, licèt mala videantur, bona suspicentur, vel bona intentione facta: sæpè enim humanum fallitur judicium: & quod non loquantur de absente, nisi quæ bona sunt. Disciplinas frequenter suscipiant: cum duabus manibus bibant, & sedendo: diligenter libros, & vestes, & res alias Monasterii custodiant. Et quod si quid petitum fuerit ab uno Priore, non petatur ab alio, nisi causâ expositâ: sed nec si à majore petierint, vadant ad minorem.

(b) *Frequenter, purè, & discretè doceat eos confiteri.*) Declaramus, quòd Magister Novitiorum debet esse vir prudens, discretus, zelator Religionis, & cæremoniarum valdè peritus: qui Novitios de his instruat, quæ professi facere tenentur; præter ea, quæ hìc in Constitutione expresse habentur, & doceat eos servare illa, quæ sunt substantialia Religionis: ut paupertatem, castitatem, & obedientiam: & quod habitum Religionis, dum in publico apparent, ubique deferant. Similiter debet eos docere de jejuniis certis temporibus servandis, de abstinentia ab esu carnium: de lineis non portandis ad carnem, de culcitris non tenendis; de dormiendo cum tunicella, cingulo, & caligis, de silentio certis locis & temporibus servando. Qualiter in Oratorio se debent habere maturè: & præsertim juxtà Altare reverenter, juxta Reliquias timorate, in mensa & in Capitulo composite. In comestione religiose: & quod super escam se non effundant, munde comedant, ne abominationem aliis faciant, & quod non sint verbosi, sed linguam restringant; oculos sublimes non habeant, neque circumvolvant. In dormitorio quiete se habeant, & nec otiosè discurrant: & ubicumque fuerint, non otiosa, sed utilia dicant. Debet etiam eos docere de cæremoniis, maximè circa ministerium Altaris: videlicet de inclinationibus & prostrationibus faciendis, & de aliis ad Religionem pertinentibus: ut simul mores discant & scientiam. Et quia ex sancta ac probata Novitiorum educatione, magni fructus in Religione proveniunt, & regularis disciplina mirificè propagatur: multa in Capitulis Generalibus circa eorum eruditionem ordinata sunt, videlicet: instruendi sunt in cantu, & in Divino Officio, & quod nisi prius sciant Divinum Officium recitare, ad professionem non recipiantur. Carcassonæ 1312. Item ut in loco ab aliis separato educentur. Venetiis 1592. Et præter Magistrum, & Pædagogum, nemo nec etiam ipsi Lectores habeant clavem domus Novitiorum, quocumque usu, vel potius corruptela in contrarium non obstante. Romæ 1608. Et Lectores Novitiorum, nullo pacto eorum negotiis, aut gubernationibus se immisceant, aut ipsos contra suos Magistros defendant, aut pœnitentias illis impositas impedire conentur: neque ullo prætextu, nec alia quacumque causa, vel occasione etiam repetendi lectiones, aut dubia explicandi, domos Novitiorum ingrediantur; nec cum eis extra scholam, etiam de rebus ad studium pertinentibus, sine licentia Magistri Novitiorum loquantur. Qui autem contra fecerint, & officio Lectoratus, & voce activa passivaque priventur. Vallisoleti 1605. In anno autem probationis, Novitii in studiis Artium (præterquam linguarum) non occupentur, sed tantùm in spirituali profectu, in humilitate spiritus & mortificatione carnis: & in summa in his, quæ ad summam perfectionis (præsertim ex lectione vitarum Sanctorum nostri Ordinis, & opusculis spiritualibus, quæ-

quales sunt Divi Bernardi, S. Vincentii Ferrerii, Magistri Humberti super Regulam, & Ludovici Granaten. pertinere cognoverint, instruantur. Post emissam autem professionem, ad litterarum studia poterunt admitti Romæ 1608 & Parisiis 1611. Item Romæ 1601. ordinatum, & Vallisoleti 1695 confirmatum, atque utrobique præceptum fuit: ut Prælati omnem adhibeant curam, sub pœna absolutionis ab officio, ne ulla de causa Novitios, aut Professos, per domum Novitiorum, vel per Monasterium vagari permittant, præterquam in evidenti urgentique necessitate.

Item Novitii usque ad Sacerdotium indispensabiliter sint sub cura Magistri Novitiorum: sub pœna absolutionis ab officiis, Prælatis quibuscumque in contrarium agentibus, vel permittentibus. Barcinonæ 1574. Quod Romæ 1608. declaratum fuit, id esse observandum in universo Ordine nostro, nullá excepta Provincia: ita tamen, ut Novitii qui annum probationis nondum expleverint, in Novitiorum domo, seu loco à societate & consuetudine Professorum separato, detineantur. Ad Ecclesiam, Oratorium, Chorum, & Refectorium, & alia publica loca, cùm opus fuerit, tum puri Novitii, tum Professi simul incedant, & conveniant. Porrò Novitiis ad remotiores Conventus mittendis, aliquis Pater bonæ atque integræ famæ, comes itineris adjungatur. Barcinonæ 1574. Nullus autem purus Novitius ante Professionem à Provinciali, vel Priore Conventuali, vel Magistro Novitiorum sine consilio Patrum, causâ mature discussâ, habitu Ordinis exuatur. Romæ 1589. & Venetiis 1592.

(e) *Doceat eos confiteri.*) Declaramus, quòd Fratres nostri non possunt sua peccata, ulli Sacerdoti etiam Fratri Ordinis nostri, absque suorum Prælatorum licentia confiteri: ut supra in Prologo, præsertim ex Apostolica Constitutione Clementis VIII. dictum est. Quilibet tamen Prior in uo Conventu, cum habeat jurisdictionem quasi Episcopalem, potest quemcumque Fratrem Ordinis nostri, etiam hospitem ad suum Conventum venientem, à quocumque peccato, & ab omni sententia juris, & judicis generaliter, & non in particulari prolata absolvere: nisi fortè talis esset excessus, ut meritò Sedes Apostolica esset consulenda. Potest etim Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ Unctionis Fratribus ad suum Conventum venientibus ministrare; sicut dictum est in Prologo; atque declaratum Perpiniani 1327 Tolosæ 1328. & Valencenis 1337. Potest autem prædicta omnia Prior facere per privilegium, quod dicitur *Mare magnum.* Nec potest quoad hoc Priorum authoritas à Priore Provinciali diminui, atque arctari: quia quod à Superiore conceditur, revocari ab inferiore non potest. Præterea Prior Fratri suo subdito concedere potest, ut confiteatur Priori, vel Fratri alterius Conventus (aliàs legitimè ad Confessiones audiendas exposito) sed non Sacerdoti alterius Religionis. Tolosæ 1328. Cùm vero Magister Ordinis curam animarum omnium Fratrum nostri Ordinis plenè, & liberè habeat, ipsosque Fratres authoritate propria ligare, & absolvere potest, ut patet per Privilegia; omnes Fratres Ordinis ab omnibus excessibus, & censuris, etiam Sedi Apostolicæ reservatis potest absolvere: nisi essent hæretici relapsi, vel schismatici, aut litteras Apostolicas falsificantes, vel ad infideles prohibita attulissent. Potest etiam ex legitima causa Fratribus licentiam dare, ut confiteantur Sacerdoti seculari, vel Regulari (aliàs legitimè exposito) alterius Ordinis, quando copiam Confessoris Ordinis nostri habere non possunt. Ex privilegio autem Innocentii VI. quod in compendio Privilegiorum nostrorum continetur, potest Frater in itinere positus, aut quomodolibet ex Prælati obedientia extra Conventum missus, sua peccata seculari Sacerdoti, vel etiam Confessori alterius Ordinis confiteri. Quod idem usus ipse confirmat, & concessum insuper est a Leone X. *Ut in Compendio Privilegiorum Mendicantium* impresso Neapoli 1595. declaratur. Quæ sane concessio facta est specialiter Fratribus Ordinis nostri: hac tamen conditione, ut talis confessio sine fraude fiat, & Prælato significetur.

Item declaramus Salmanticæ 1551. sic haberi: Denunciamus omnibus Fratribus, renunciasse non privilegiis omnibus, præsertim Ordinis Minimorum, quoad illud, quod spectat ad Fratrum confessiones audiendas. Romæ quoque 1601. Constitutio Clementis VIII. in materia de Confessionibus acceptata fuit, cujus est dispositio istis verbis concepta: Concessionem S. Cruciatæ, & aliorum indultorum particularium, quantum ad prædictum articulum eligendi Confessorem, & absolvendi à casibus reservatis, cum Fratribus, & Sororibus Ordinis prædicti (scilicet Carmelitarum) ac aliorum quorumcumque Ordinum, & Congregationum cujusvis Instituti Mendicantium, & non Mendicantium, tam Provinciæ Hispaniæ, quam extra eam ubilibet, locum minime habere, neque censeri: sed nostræ intentionis existere; quod iidem Fratres & Moniales, quantùm ad Sacramentum Pœnitentiæ, seu Confessionis administrationem, dispositioni suorum Prælatorum subjecti sint, Apostolica authoritate tenore præsentium perpetuo declaramus. Declaramus præterea, quòd & Novitii, & alii Fratres debent frequenter confiteri: ac præcipuè non Sacerdotes, saltem semel in Hebdomada, etiam si sacramentalis Communio de quindena in quindenam debeat ab eis fieri, ut supra dictum est. Sacerdotes verò tenentur confiteri, quando celebrare debent, & qui in hoc fuerint negligentes à Superioribus acriter puniantur. Bononiæ 1252. & 1476. Cæterum propter reverentiam pœnitentiæ Sacramenti, Fratres dum sua confitentur peccata, debent ante Confessorem genua flectere. Avenione 1561. & Romæ 1569. ubi ordinatum fuit, ut Sacerdotes celebraturi antequam sacras vestes induant, confiteantur.

(d) *Sine proprio vivere.*) Declaramus, quòd tam Novitii, quam alii Fratres debent sine proprio vivere, sicut mandatur in Regula, ubi dicitur: *Nec dicatis aliquid proprium, sed sint vobis omnia communia.* Proprium autem dicitur quidquid celatur Prælato suo, vel tenetur contra ejus voluntatem: & ideo Religiosus aliquod recipiens mobile, vel immobile, sine consensu sui Superioris, aut illud quod ex licentia Prælati recepit, si non est paratus totum ponere in manibus ejus ad placitum, & requisitionem ipsius Prælati; aut aliquid abscondit ne videatur, aut accipiatur à Prælato, proprietarius est, & peccat mortaliter, nisi tanta sit parvitas materiæ, ut merito à mortali valeat excusari. Et propterea in diversis Capitulis fuit sub præceptis, censuris, & pœnis prohibitum omnibus & singulis Fratribus, ne aliqua bona temporalia, nisi ad usum tantum, & de licentia suorum Prælatorum teneant: nec ea vendere, donare, pignorare, commutare, vel quovis modo alienare; aut pecunias, vel alia bona apud

mer-

mercatores, aut campsores, seu apud quamcumque personam extra obedientiam nostri Ordinis constitutam tenere, seu mutare, sine licentia Superiorum: aut quod gravius est, negotiationes, seu mercaturas, aut artem Alchimiæ exercere præsumant. Fuit etiam demandatum, ut Fratres semel quotannis teneantur omnia bona ipsis ad usum concessa, ad pedes sui Prælati re ipsa exponere, vel saltem omnia integraliter & fideliter, nihil occultando in scripta redigere, & suis Præsidentibus, quasi seipsos omnium rerum proprietatem abdicantes, præsentare. Papiæ 1423. & in omnibus aliis sequentibus usque ad Capitulum Romæ celebratum 1508. inclusive: & iterum Romæ 1518. Et tandem propter Concilium Tridentinum in Capitulo Bononien. 1564. in virtute Spiritus Sancti, & Sanctæ Obedientiæ, omnibus Conventuum Præsidentibus fuit præceptum: ut infra unum mensem privatas omnium (nullo excepto) cellas visitarent; & si quid statui paupertatis minus conveniens invenissent, auferrent atque communi utilitati applicarent: omnes verò Fratres quotannis sua omnia Prælatis fideliter exponerent.

Item declaramus, quòd Religiosus de rebus sibi concessis per Prælatum, ita habet usum, quod non habeat usumfructum: ac ideo Religiosus, cum non debeat esse proprietarius, nec alicujus rei habeat dominium: nihil donare, neque etiam eleemosynam facere potest ex rebus ad usum ei concessis, vel per industriam à se acquisitis, vel quacumque ratione ei datis: quia omnia prædicta sunt Monasterii quantum ad dominium. Et ideò Prælati tenentur laborare quantum eis possibile est, ut Fratres in suo Conventu in communi vivant, & proprietarii non sint: & subditi non debent in hoc suis Prælatis resistere. Si verò resistentiam faciant, quia de suis rebus secundum libitum propriæ voluntatis volunt disponere, videntur esse in malo statu.

(e) *Obedientiam in omnibus voluntariam &c.*) Declaramus, transgressionem obedientiæ peccatum esse mortale: ut habetur 1. Reg. c. 15. ubi dicitur: *Quasi scelus idololatriæ est nolle obedire.* Sed non omnis transgressio ordinationis in Regula, vel in Constitutione positæ, vel à Prælato factæ est proprie inobedientia. Nec est aliqua Religio, in qua quis voveat se servaturum omnia posita & ordinata in Regula, vel in Constitutionibus, sed aliqua ex ipsis, plus vel minus secundum formam professionis, in qua sit votum solemne. Quatuor autem modis agit quis contra votum obedientiæ, ac proinde peccat mortaliter transgrediendo ordinationes Regulæ, vel Prælatorum. Primo per contemptum: quia quantumcumque illud, quod est ordinatum à Regula, vel à Constitutione: vel à Prælato, de se sit parvum; si per contemptum transgrediatur, committit peccatum mortale, sicut in Prologo dictum est. Secundo agit quis contra votum obedientiæ, ac proindè mortaliter peccat, quando facit contra præceptum sui Prælati: factum sub præscripta in Prologo verborum forma, de his, quæ ad Regulam pertinent, vel ad Constitutiones; dummodo intendat Prælatus præceptum facere, & subditum obligare. Ut cum dicit: Præcipio tibi in virtute Spiritus Sancti, & sanctæ obedientiæ: vel, Præcipio sub pœna excommunicationis. Tertio modo agit quis contra votum obedientiæ, ac præcepta contenta in Regula, vel in Constitutionibus, ubi est aliquid sub præcepto mandatum in virtute sanctæ obedientiæ, vel sub pœna excommunicationis. Quarto modo Religiosus agit contra votum obedientiæ, quando transgreditur essentialia, & substantialia Religionis, ex quibus Religio integratur: sicut est paupertas voluntaria, observantia castitatis, forma & color habitus, quem quilibet Religiosus tenetur patenter deferre quando procedit in publicum. Et ideò Religiosus proprietarius, aut incontinenter vivens, aut habitum suæ Religionis cum procedit in publicum non deferens, vel absque legitima causa occultans, agit contra votum obedientiæ, & mortaliter peccat. Transgressiones verò aliarum ordinationum, vel admonitionum, quæ ponuntur in Regula, vel in Constitutionibus, vel quæ à Prælato fiunt: sive statuta illa, & ordinationes ponantur affirmativè, sive simpliciter, & negativè; non obligant de se ad peccatum, cum sint tantummodò puræ Constitutiones, nec alias Divina, vel humana lege prohibita; ad pœnàm solùm, & non ad culpam obligant transgressores. Nisi fortè sit cum eis præceptum conjunctum, vel fiat transgressio ex contemptu, sicut supra dictum est: nam ex his duobus capitibus, transgressio erit peccatum mortale, & si ex negligentia, fiet veniale.

IV.

Item confessiones Novitiorum ante professionem recipiantur, & diligenter de modo confessionis, & de aliis instruantur. Item Novitii ante professionem, de debitis se expediant, & (*f*) omnia ad pedes Prioris ponant, ut se ex toto absoluant. Similiter omnes Fratres singulis annis semel (*g*) omnia sibi commissa Prioribus suis exponant, pariter & exhibeant, (*h*) eorum dispositioni relinquendo.

(f) *Omnia ad pedes Prioris ponant, ut se ex toto absolvant.*) Declaramus, quòd nullus Religiosus professus debet in particulari aliquid proprium possidere, sed omnia in communi ponere, ut in Regula dicitur. Quamobrem Urbanus Pontifex Can. 12. qu. 1. cap. *Scimus*, sic dicit: *Quicumque vestrum vitam communem susceptam habet, & vovit se nihil proprium habere: videat ne pollicitationem suam irritam faciat, sed fideliter custodiat; ne damnationem, sed præmium sibi acquirat.* Et extrav. *de statu Monach.* cap. *Cum ad Monasterium*, dicitur: *Prohibemus districtè in virtute obedientiæ, sub obtestatione Divini judicii: ne quis Monachorum proprium aliquo modo possideat.* Et cap. *Monachi* eodem Titulo, dicitur: *Præcipimus universis Religiosis, ne peculium, seu proprium habeant.* Et dicitur proprium, quasi à communicato separatum: & importat dominium rei justis modis acquisitum. Quare Prælatus cum Religioso dispensare non potest, ut proprium habeat: scilicet: ut habeat aliquid simpliciter in suo dominio, ac de eo facere possit propria authoritate, quidquid velit sine scitu, & voluntate Superioris, quod si Prælatus permittat, vel quod pejus est, consentiat ut Frater aliquid proprium habeat, & quæ habuerit, ad placitum distrahat, dissipet, atque etiam in Monasterii detrimentum perdat: non excusatur à gravi peccato, cum ovem suam morti exponat. Si vero Religiosus, ea quæ sunt ipsi ad usum concessa, sine

sine voluntate, & consensu sui Prioris, quasi dominus rerum donat, vel vendit, mortaliter peccat, nisi fortè in ratihabitatione sui Prælati spem poneret. Quapropter ne Fratres dissipent res sibi ad usum concessas, Mediolani 1270. sic decernitur: Volumus, & districtè injungimus, ut quilibet Prior Conventualis, singulis annis, & specialiter initio sui regiminis, à quolibet Fratre diligenter inquirat, quid habeat, quid debeat, quid etiam sibi debeatur: atque hæc omnino redigantur in scripta. Deindè cum de rebus Fratris scrutinium fecerint, si quid auctum, vel diminutum fuerit, inquirant, & faciant; ut Fratres, qui pecuniam ad aliquos usus habent, illam expendant, & longo tempore non reservent. Quam si Fratres infra tempus eis assignatum non expenderint, Prælati ab ipsis eam auferant, & dent Conventui. Et Parisiis 1276. statuitur: Ordinamus, & districte injungimus, ut nullus Frater pecuniam recipiat sine sui Prælati speciali licentia: & si casu aliquo contingente sine licentia pecuniam receperit, teneatur statim suo Prælato eam repræsentare. Quod si facere neglexerit, ex vi præsentis Ordinationis, ipsa pecunia sit privatus, & ad Conventum de quo fuerit devolvatur: nec talis pecunia possit ei restitui à Priore, vel à quocumque Vicario. Volentes, quòd Constitutionem de rebus Fratrum suis Prioribus quotannis exponendis, & de ratione reddenda pecuniarum, atque aliarum rerum, quæ dispensantur per Fratres, teneantur Priores, & Vicarii observare diligenter, atque ut observentur à Fratribus pariter efficere: & qui facere neglexerint, gravius puniantur. Et in Capitulo Romano 1601. sic habetur: Confirmamus, quòd in duobus præcedentibus Capitulis Romæ & Valentiæ, aliisque sæpius sanctè statutum fuit: ut qui pecùnias undecumque habuerint, teneantur eas sub pœnis proprietariis debitis, infra terminum viginti quatur horarum suo Prælato præsentare, atque ex ejus licentia in communi deposito ponere. Quod quidem in modica pecuniarum quantitate, ad breve tempus, & ad certum usum, attenta tamen personarum, & occasionum qualitate, permitti poterit, Prælatique gravius puniantur, si permiserint pecunias à Fratribus aliter expendi, quàm eorum religiosa necessitas, vel commoditas postulaverit. Si quis autem Frater (quod Deus avertat) in proprietatis crimine mortuus esse repertus fuerit, talis beneficio Ecclesiasticæ sepulturæ omnino privetur, atque in sterquilinio sepeliatur: juxta quod in quendam Monachum se fecisse narrat Beatus Gregorius Magnus in lib. Dialogorum, & ut habetur *de statu Monach.* cap. *Monachi* &c. & cap. *Cum ad Monasterium.*

Item ordinamus, & districtè injungimus, ne Fratres pecuniam teneant, nec habeant in deposito, nisi ad certos usus ex suorum Prælatorum licentia deputatam: quam in alios usus eis non liceat commutare, eamque infra breve tempus, ipsis à suis Prioribus, vel eorum Vicariis assignandum, in prædictos usus expendere teneantur. Alioquin ex vi præsentis ordinationis, ipsa pecunia in omnibus commemoratis casibus sint privati, & ad eorum Conventum sine recuperandi spe, devolvatur, Volentes ut Priores, & eorum Vicarii exequi prædicta studeant diligenter, & si negligentes fuerint acrius puniantur. Priores etiam, & quicumque Vicarii ad eandem ordinationem servandam de pecuniis eis datis similiter obligentur. Quæ ordinatio, ut à Prioribus, & Vicariis diligentissime observetur, Priores Provinciales diligenter curent. Mediolani 1278. Et Carcassonæ 1312. etiam istud additur. Cùm in quocumque Ordine proprietatis vitium execrabile sit, ac summo studio evitandum: ordinamus, ut quicumque Fratres pecuniam aliquam, vel quæcumque jocalia in auro, & argento, seu lapidibus pretiosis, vel quascumque res alias habentes extra custodiam Ordinis apud quamcumque personam deposita, teneantur infra unum mensem à notitia præsentis ordinationis, illa ad Ordinem reducere, quod si hoc facere neglexerint, ex nunc eos privamus prædictus rebus omnibus, atque Conventibus, ad quos dicti Fratres pertinent applicamus. Sub eadem etiam pœna prohibemus, ne aliquis in futurum quæcumque talia, nisi in communi Fratrum deposito, atque ex suorum Prælatorum speciali, & expressa licentia teneat. Fratres etiam, equirentibus Prioribus Provincialibus, vel Conventualibus, juxta tenorem nostrarum Constitutionum, omnium receptarum, atque expensarum rerum, ac dispensationum, & executionis testamentorum, rationem reddere teneantur. Quascumque autem gratias, seu exceptiones, quibuscumque à quocumque quoad hoc datas, præsenti ordinatione penitus revocamus. Lugduni 1318. cum hac additione: Et nihilominus volumus, quòd Fratres qui de hoc convicti fuerint, tanquam proprietarii puniantur: in quam pœnam similiter volumus incurrere omnes, qui huiusmodi deposita apud seculares habuerint in futurum. Idem statutum est Tolosæ 1372. Narbonæ 1394. Papiæ 1423. & Bononiæ 1262. ubi additum est pro diuturniore pecuniarum in deposito conservatione: Ordinamus, ut nulli Fratri licentia concedatur de conservanda pro se pecunia, nisi pro libris, seu scriptis: neque sic recepta, & depositata possit in alios usus expendi. Item in Capitulo apud Montem Pesulanum 1265. statutum est: volumus, & ordinamus, ut Fratres, qui ex Magistri Ordinis, vel Prioris Provincialis licentia pecuniam receperint, teneantur suis Prioribus quantum, & à quibus personis receperint, quantocyus exponere. Item in Capitulo apud Pestum 1273. habetur: Volumus, & mandamus, ut nullus Frater habeat vestes Ecclesiasticas, vel ornamenta, seu paramenta aliqua: nec cruces aureas, vel argenteas, vel cum lapidibus pretiosis: nec annulos, vel lapides pretiosos præter Magisterii Insignia. Qui autem habuerint, teneantur infra tres menses de prædictis se expedire: quod si non fecerint, eos prædictis rebus privamus, & suis Conventibus eas applicamus. Item in Capitulo apud Tolosam 1258. volumus, & ordinamus, ut Fratres non emant sibi pannum pro vestibus, sed per manus vestiarii omnibus ematur: sive dentur vestes de communi provisione, sive etiam de Prælati licentia dentur alicui pecuniæ, pro vestibus specialiter.

(g) *Omnia sibi commissa Prioribus suis exponant.*) Declaramus, quòd Fratres, qui habent administrationem bonorum Conventuum, ut Procuratores, Librarii, Vestiarii, & Sacristæ, debent prædicta cum utilitate, & non cum detrimento Conventus administrare, & res sibi commissas, solerter, & diligenter servare, & necessaria unicuique secundùm quod facultas permiserit discretè distribuere, & ministrare, & fideliter ad bonum commune omnia sibi commissa tractare. Nec debent pro hujusmodi Officiis mercedem quærere, cùm omnia sua opera, etiam voluntates sint in potestate Prælatorum: nec possunt prædicta vendere, donare, aut quovis modo distrahere. Et si quis Religiosus

sus

fus habeat ad fuperfluitatem aliquas res, ex confenfu & licentia fui Prælati, & fit femper paratus totum quod habet refignare in manibus ejus, quamvis talis non poffit dici proprietarius, eft tamen peccatum: tum in difpenfante, tum etiam in difpenfato. In difpenfante quidem peccatum eft infidelitatis, quia abutitur poteftate fibi tradita, quæ cùm fit ei data in ædificationem, ipfe ea utitur in deftructionem. In recipiente autem, hujufmodi difpenfatio, peccatum eft fuperfluitatis: quia illa retinet ad redundantiam, & contra ftatum paupertatis, & fine rationabili caufa. Item Bononiæ ftatutum fuit 1252. Cùm fecundùm Conftitutiones Fratres non debeant effe difpenfatores alienarum pecuniarum, nec executores teftamentorum: caveant ne hoc faciant fine licentia fuorum Superiorum, nec ullo modo hujufmodi executiones fupra fe recipiant, & de prædictis rationem fuis Prælatis reddant. Item Budæ 1254. ordinatum fuit: ut quicumque Frater, five Prior, five alius pecuniam in aliquo cafu difpenfaverit, five illa pecunia fit Ordinis, five extraneorum, teneatur reddere rationem. In Capitulo etiam Parifienfi 1279. decretum eft, ut nullus Frater pecuniam mutuò det vel accipiat, fine fui Prioris licentia fpeciali. Priores autem feu eorum Vicarii non fint faciles ad hujufmodi licentias concedendas, nifi illas petentes prius fignificent, & declarent eis, quomodo habere poterunt unde folvant. Ordinatum etiam Valentiæ 1596. & Romæ 1601. ac poftea Vallifoleti 1605. confirmatum fuit, quod fi aliqui Fratres reperti fuerint, qui alicui extra Ordinem fummam pecuniarum per notabile tempus debeant, vel de quibus debitores conquerantur: activa paffivaque voce per Superiores privari debebunt, & nihilominus carceri mancipari judicio Prælatorum, habita ratione debitorum. In Capitulo etiam apud Infulas 1293. ftatutum fuit, ut ille qui debitum contraxiffet, teneretur in pane & aqua fingulis diebus quoufque fatisfaceret creditori jejunare. Item Cæfarauguft. 1391. iftud fuit ordinatum. Volumus, & ordinamus, quòd Priores, vel Vicarii, feu focii Priorum ad Capitulum Generale, feu Provinciale, quamvis tamquam Procuratores negotia fuorum Conventuum, gerere videantur; non poffint, nec liceat eis ex rebus Conventus facere donationes, vel alienationes: five in Ordine, five extra Ordinem, five confenfu majoris partis Conventus. In Capitulo etiam apud Infulas 1293. fuit decretum: ne aliquis procurare præfumat, ut alius Frater poft mortem fibi in libris, vel aliis rebus fuccedat: nec hujufmodi gratiæ à Prælatis Ordinis ullo modo Fratribus concedantur.

(h) *Eorum difpofitioni relinquendo.*) Declaramus, quòd ficut in Concil. Trident. decretum eft, nemini Regularium tam virorum, quam mulierum licet bona immobilia, vel mobilia cujufcumque qualitatis fuerint etiam quovis modo ab eis acquifita, tamquam propria, aut etiam nomine Conventus poffidere, vel tenere; fed ftatim ea Superiori tradantur, Conventuique corporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ftabilia alicui Regulari concedere: etiam ad ufumfructum, vel ufum, adminiftrationem, vel commendam. Adminiftratio autem bonorum Monafteriorum, feu Conventuum, ad folos Officiales eorumdem ad nutum Superiorum amovibiles pertineat. Mobilium verò ufum ita Superiores permittant, ut eorum fuppellex ftatui paupertatis, quam profeffi funt conveniat: nihilque fuperflui in ea fit, nihil etiam quod fit neceffarium eis denegetur. Quod fi quis aliter quidquam tenere deprehenfus, aut convictus fuerit, is biennio activa, & paffiva voce privatus fit: atque etiam juxta fuæ Regulæ, & Ordinis Conftitutiones puniatur. Quapropter in Capitulo Romano 1589. admonentur Fratres Ordinis noftri, qualiter Gener. Capitulum celebratum Bononiæ 1564. innixum Decretis Sacri Concilii Tridentini, incorporavit atque applicavit, five potius incorporata declaravit bona immobilia omnia, & quofcumque annuos redditus, vel proventus quorumcumque Fratrum, & undequaque illis advenientes illis Conventibus Ordinis noftri, quibus debentur fecundum jura, ac noftras Conftitutiones. Quod fi in hoc negotio dubium acciderit, cuinam Conventui debeant applicari, Magifter Generalis, vel Superior Prælatus illius Provinciæ, aut Congregationis, quid in hac re faciendum fit de maturo confilio difcretorum decernat, quàm citius. Et infuper idem Gen. Cap. Romanum præcipit, hujufmodi bona, atque annuos redditus debere à Conventuum Procuratoribus, feu Syndicis, & non à Fratribus particularibus exigi: Prælati autem pro cujufcumque indigentia ac neceffitate in ipforum Fratrum Religiofos ufus in toto, vel in parte eofdem redditus poterunt convertere. Similiter in eodem Capitulo Romano fuit ftrictiffimè præceptum, ut qui apud fe habent, vel apud quofcumque quomodolibet retinent, vel quempiam habere, aut retinere fciunt livellaria inftrumenta, feu contractus, aut pecuniarum (ut fertur) inveftituras, five nomine proprio, aut in propria perfona, five nomine alicujus Conventus quovis modo factas: infra fpatium viginti quatuor horarum revelare teneantur, five refpective configuare, & effectualiter tradere Priori, vel Præfidenti Conventus. Ipfi verò Priores, vel Præfidentes, teneantur hujufmodi fcripturas eis traditas in Archivio Conventus fideliter collocare. Quamobrem in Capitulo Bononienfi 1564. omnes generales licentiæ fufcipiendi, aut expediendi pecunias, five quæcumque alia abfque proprii Prioris requifito confenfu: vel retinendi, aut confervandi pecunias extra commune depofitum, etiamfi à Reverendiffimo Generali Magiftro fint obtentæ; abrogatæ decernuntur, atque declarantur, neque in pofterum hujufmodi generales licentiæ abfque rationabili caufa alicui concedantur. Qui vero à fuis Conventibus abfunt, quamprimum ad eos reverfi fuerint, propriis Prælatis, dati atque accepti rationem reddere teneantur. Quod in Capitulo Romano 1508. aliàs declaratum fuit: videlicet Fratres omnes Ordinis noftri, ac Moniales, nifi habeant animum in veritate paratum ad ponendum omnia, quæ habent ad pedes fui Prælati, & fimiliter omnes qui mutuant, aut quovis modo dominium, vel ufum pecuniarum, aut rerum pro fua voluntate tamquam domini illarum rerum transferunt, abfque debita licentia, effe in ftatu damnationis æternæ: & nihilominus contrafacientes privandos fore per Prælatos rebus ipfis, vel pecuniis, Conventibus propriis, juxta Conftitutiones applicandis. Et in eodem Capitulo ordinatum fuit, ut in Conventibus vitæ regularis, ubi in communi neceffaria, & fanis, & infirmis exhibentur, nullus præter Inquifitores, etiamfi Prior Conventualis fit, teneat pecunias: nifi in communi depofito, atque de fui Superioris licentia. Noviffimè etiam in Capitulo Venetiis 1592. ordinatum fuit, quatenus Frater debeat fideliter fub pœna proprietariis debita, Superioribus fuis femper præfentare quamcumque pecuniarum fummam ad eorum ma-

manus undecumque venientem: five prætextu Prædicationum, Lectionum, Confeffionum, five Miffarum, five quolibet alio, etiam propriæ perfonæ intuitu, à confanguineis, vel quibuslibet aliis, quod etiam de qualibet alia re faciendam effe, mandat *S. Pater Auguftinus* in Regula, *ne quis furti judicio condemnetur.* Eorumdem porrò Superiorum officium erit, ne diffipatores potius, quam difpenfatores fideles inveniantur, ita de præfatis bonis pro uniufcujufque fibi fubditi neceffitate miniftrare, ut alius non egeat, dum alius abundat.

V.

(*i*) QUicumque verò Frater pecuniam, vel alia quæcumque receperit, vel habuerit, vel expenderit, vel difpenfaverit, vel difpenfari fecerit: (*k*) reddat fingulis annis, fuis majoribus rationem; femel, vel pluries, fi fuerit requifitus. Videlicet Magifter Ordinis Diffinitoribus Capituli Generalis: Prior Provincialis Diffinitoribus Capituli Provincialis, Prior Conventualis Priori Provinciali, vel Vifitatori; cæteri Fratres Priori Conventuali.

(i) *Quicumque vero Frater pecuniam, vel alia quæcumque receperit, vel habuerit.*) Declaramus, quòd habere aliquid proprium in particulari, repugnat Religioni, ficut fuperiùs dictum eft: habere autem aliquid in communi, non minuit perfectionem Religionis, ficut probatur 1. 2. qu. 1. cap. *Illi autem*, ubi Profper fic dicit: Satis oftenditur, & propria debere propter perfectionem contemni, & fine impedimento perfectionis poffe bona communia poffideri. In Religione vero illa, quæ eft ordinata ad tradendum aliis, contemplata per doctrinam & prædicationem, congruit quàm maximè illa paupertas, quæ habet aliquid in communi: moderatè tamen ut poffit fufficere ad victum, & veftitum congruo tempore procurandum, ficut docet Sanctus Thomas 2. 2. qu. 188. art. 7. Et hoc neque perfectioni Religionis, neque perfectioni paupertatis derogat. Undè in Capitulo apud Tolofam 1304. fic dicitur: Diftrictè injungimus Prioribus, & eorum Vicariis, ut cuilibet Fratri indigenti juxta ejus neceffitatem provideant: quòd fi non fecerint, per Provinciales in pœnam à fui officiis abfolvantur; & Vifitatores anni illius, quos invenerint in hoc delinquentes, ftudeant Provinciali Capitulo denunciare. Et idem ponitur in Capit. Januenfi 1305. ac mandatur præterea Prioribus, eorumque Vicariis, ut provideant infirmis de fervitoribus, & de medicinis, & de aliis neceffariis, fecundùm fuarum infirmitatum exigentiam: & qui inventi fuerint in hoc negligentes, abfolvantur in pœnam à fuis officiis, & pro illo anno fint ineligibiles.

(k) *Reddat fingulis annis rationem.*) Declaramus, quòd Inquifitores hæreticæ pravitatis funt fuis Præfidentibus fubjecti fimpliciter: & Priori fuo Conventuali, nec non Prioribus Provincialibus, fingulis annis omnium receptorum, expenfarumque omnium perfonalium, veras & certas fub præcepto tenentur reddere rationes. Narbonæ 1354. & apud Montem Pefulanum 1294. & Florentiæ 1321. At vero de pertinentibus ad officium Inquifitionis, fervetur Conftitutio Pauli III. in iis omnibus, quæ fancita funt. Prior autem Provincialis tenetur reddere rationem fuis Diffinitoribus rerum omnium, quæ pertinent nedùm ad officium, fed etiam ad perfonam. Florentiæ 1321. Additum fuit Romæ 1608. ut Provinciales Diffinitoribus Capituli Provincialis reddant rationem omnium datorum, & acceptorum, feu expenfarum, & receptorum in officio: & ea, quæ fupererunt, ut in communi Provinciæ depofito reponantur. Et in hunc ufum, & ad alias pecunias in unaquaque Provincia aliquod commune depofitum ad neceffarios fumptus, & expenfas illius Provinciæ conftituatur.

V I.

NUllus Fratrum, etiam Prior, recipiat depofitum cujufcumque, nifi in communi depofito Conventus. Contrarium autem faciens, incurrat pœnam gravioris culpæ. (*l*) Item Novitii intra tempus probationis, Pfalmodiæ, & Officio Divino ftudeant diligenter. Item infra annum ad longinquas partes, nifi ob caufam neceffariam Novitii non mittantur, nec in aliquo officio occupentur: nec veftes eorum ante profeffionem alienentur, nec ipfi ante profeffionem ordinentur.

V I I.

ITem Novitii non interfint Capitulo, nec in Dormitorio cum aliis Fratribus jaceant, ubi hoc commodè poterit obfervari: fed Magifter eorum extra Capitulum culpas eorum audiat, & ipfos diligenter quantum poteft in moribus inftruat, & charitativè corripiat.

(l) *Novitii intra tempus probationis.*) Declaramus, quòd intra hoc tempus probationis libera eft Religio in expellendo Novitio ex Ordine noftro: & ipfe quoque liber eft in deferendo eumdem Ordinem. Completo autem anno probationis, fi nulla ei facta fit proteftatio, nec ipfe egredi ex Religione, nec Religio eum expellere poteft. Denunciamus, quod poft fel. record. Sixti V. de domibus Novitiorum, deque eorum feparata educatione, in Capitulo Romano 1589. acceptatam Conftitutionem: Clemens VIII. hæc obfervanda circa loci qualitatem ftatuit. Locus hujufmodi, propria claufura ab ea parte Conventus, in qua degunt profeffi, fegregatus fit: habeatque tot cellas, quot erunt numero Novitii; vel dormitorium ita capax, ut pro fingulis, finguli lectuli commodè fterni poffint: in quo etiam fit certus locus pro Magiftro, & ejus Socio. In eo etiam præter alias communes commoditates, aptus locus adfit ad fpirituales collationes faciendas, ac lectiones, inftructiones Magiftri audiendas: & in quem hyemis tempore ad calefaciendum fe igne communi fe recipiant. Oratorium infuper five Capella, fi commodè fieri poterit, adfit, ad Novitios in fpiritualibus cæremoniis, & Ecclefiafticis functionibus exercendos. Hortus quoque peculiaris ad honeftam recreationem benè conclufus illis affignetur: fin minus hortum cæteris Fratribus

bus communem ingrediantur. Quibus in eum commeantibus, nullus alius illuc ingrediatur. Ad hujuſmodi Novitiorum domum, nemini Regularium etiam Conventus Officiali, ullo unquam tempore ſub quovis prætextu aditus pateat: niſi Magiſtro, & Socio, ac etiam Conventus Superiori; quando ſibi neceſſarium putaverit: quo caſu aliquem ex ſenioribus Socium aſſumat. Hujus loci clauſuræ clavis, apud Magiſtrum ſemper aſſervetur: illique ſoli liceat alicui ingreſſum permittere. Et ſi quis quempiam Novitiorum alloqui voluerit, Magiſtro præſente, & non aliter loquatur. *Et infra*: Curam diligentem adhibeant Magiſtri Novitiorum, ut ipſi in Regulari diſciplina exerceantur: agnoſcant Divinæ vocationis qua digni facti ſunt præſtantiam, quæ vera ſit votorum ſolemnium, & ſuarum Conſtitutionum obſervantia. Addiſcant modum in oratione tum vocali, tum mentali perſiſtendi, illicitas paſſiones per ſenſum cuſtodiam, & mortificationem compeſcendi: auſteritates, jejunia, diſciplinas, conſcientiæ puritatem, crebram illius diſcuſſionem, Sacramentorum, præcipuè confeſſionis frequententiam, exercitium humilitatis circa opera vilia, modeſtiam in omnibus actionibus, & diuturnum ſilentium.

Declaramus inſuper reſiduum hujus Capitis infra ponendum, ſub Reverendiſſimo Magiſtro Thoma Cajetan. Ianuæ 1513. fuiſſe inchoatum: Neap. 1515. probatum; & tandem Romæ 1518. ſub Reverendiſſimo Magiſtro Ordinis Garſia fuiſſe confirmatum, atque in Conſtitutionem redactum.

VIII.

MAndamus univerſis Fratribus, quatenus Novitios volentes redire ad ſeculum, liberè permittant ire: (*m*) redditis ſibi omnibus, quæ ſecum detulerant. Nec ſint eis moleſti propter hoc: exemplo illius, qui diſcipulis aliquibus recedentibus, aliis remanentibus dixit: Nunquid & vos vultis abire.

Item nullus recipiatur ad profeſſionem ut Clericus; niſi ſciat plenè & expeditè dicere & legere Divinum Officium, Nocturnum pariter & Diurnum ſolus: (*n*) & ſciat, vel ſit habilis in proxima diſpoſitione, ut ſciat Grammaticam. Et per duos menſes ante finem probationis. Examinatores teneantur eum examinare de his & referre Priori & Capitulo: & ſi inventus fuerit multum deficiens in prædictis; vocetur in Capitulum Novitius, & ibidem ei aſſignetur certum tempus prolixius probationis. Vel declaretur ei, quòd nunquam veniet probationis terminus, niſi poſtquam iterum in Capitulum vocato, & pro ſufficienti approbato, octo adhuc dies ad minus relinquantur.

(m) *Redditis ſibi omnibus.*) Declaramus, & denunciamus, in Concilio Trident. ſeſſ. 25. tit. *de Regularibus* cap. 16. decretum eſſe, quòd abeuntibus ante profeſſionem Novitiis, non ſolùm omnia, quæ ſua erant, reſtituantur; verùm etiam quod nulla renunciatio, aut obligatio antea facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuſcumque piæ cauſæ valeat: niſi cum licentia Epiſcopi, vel ejus Vicarii fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem, & non aliàs effectum intelligatur ſuum ſortiri, niſi ſequuta profeſſione. Aliter vero facta, etiamſi cum hujus favoris expreſſa renunciatione, etiam jurata, ſint irrita, & nullius effectus. Et propterea in Capitulo Bononienſi 1564. ſtatutum fuit, ut in recipiendorum, ſive Novitiorum donationibus, ſive renunciationibus omnia iſta ſollicitè ſerventur; & ad quoſcumque hujus generis contractus faciendos, Ordinarii primùm licentia requiratur, & ſolùm intra duos menſes ante profeſſionem fiant. Et ante profeſſionem nullum jus acquiſitum intelligatur, prætextu cujuſvis donationis, aut renunciationis: cum præcepto ſub pœna anathematis ne quidpiam etiam ſponte oblatum à Parentibus, vel Curatoribus Novitiorum, præter eorum victum, & veſtitum Fratres noſtri recipiant. Quod ſi ætatis provectæ Novitii ad Monaſterium aliqua detulerint, præcipimus noſtrorum Conventuum Prælatis, ut ea omnia in communi depoſito ſervanda reponant: & in libro ad hoc deputato conſcribi faciant; addita ſubſcriptione ipſius Novitii, & aliorum duorum Fratrum. Neque etiam de ejus licentia ante profeſſionem expendi poſſint, aut alienari.

(n) *Et ſciat, vel ſit habilis in proxima diſpoſitione, ut ſciat Grammaticam.*) Declaramus, poſt hanc editam Conſtitutionem, Apoſtolica authoritate mandatum fuiſſe: Clericum ad habitum, ac profeſſionem recipiendum, debere eſſe in Grammatica ſufficienter eruditum, ut ſuperius in capit. *de Recipiendis* relatum eſt.

IX.

ULtrà hoc autem, ne puerili recepti ad habitum inveniant ſe potius natos ſub jugo Religionis, quàm illud elegiſſe, eviteturque inconvenientia multa: ſtatuimus, ut ei, cui ante quintumdecimum annum Religionis habitus datus eſt, nunquam elebatur annus probationis: (quantocumque decurrente temporis ſpatio) niſi vocatus (*o*) poſt annum decimumſextum expletum, à Prælato in Capitulo coram Conventu, terminus ad minus trium menſium acceperit ad deliberandum an profiteri velit: ita quòd annus probationis, cum taxato illo termino terminetur; ac per hoc ex tunc incurratur profeſſio tacita.

X.

ET ut hoc inviolabiliter obſervetur, præſenti ſtatuto, cuilibet ante decimumquintum annum (pro tempore) recepto ad habitum aſſignamus annum probationis modo dicto. Mandamus autem ſub pœna abſolutionis ab officio, & gravioris culpæ Prælato: ut quan-

quando vocatus fuerit Novitius ad terminum professionis suscipiendum, expresse protestetur eidem, quod professio sua eundem obligabit ad tria vota: paupertatis scilicet, castitatis, & obedientiæ: secundùm Regulam Beati Augustini, & Institutiones Fratrum Ordinis Prædicatorum; & non secundùm quod hodie hic, vel ibi servatur. Et quòd statim elapso termino sibi taxato, (nisi contradictum ab ipso, vel à Religione fuerit) incurret professionem, etiam si aliter non profiteatur.

XI.

NOvitios quoque recedentes sine licentia cum habitu à Conventu, nisi infra octo dies ad eundem redierint, pro refutatis ab Ordine habemus: & si ad alium Conventum declinaverint,& fuerint in illo accceptati pro Novitiis; volumus annum probationis inchoari ab illo die, quo in ipso alio Conventu fuerint acceptati. Quod si nullibi acceptati pro Novitiis fuerint, post exitum sine licentia, pro refutatis, & non Novitiis tales haberi volumus; quanto tempore sic permanserint.

(o) *Post annum decimumsextum.*) Declaramus in Concilio Tridentino sess. 25. tit. *de Regul.* cap. 15. sic haberi: *In quacumque Religione tam virorum, quam mulierum, professio non fiat ante decimumsextum annum expletum: nec qui minori tempore, quàm per annum continuum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem antea facta sit nulla: nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus.* Quamobrem Bononiæ 1564. Fratribus denunciatum fuit, professionem ante annum decimumsextum expletum, deinceps fieri non posse, & si secus fiat, irritam esse. Et Conventuum Præsidentibus mandatum fuit, quàntum fieri potest, ne ad habitum recipiant pueros, ante decimumquintum annum inchoatum. Et cuicumque Novitio, cùm recipitur ad habitum, explicetur coram omnibus, professionem nonnisi prædicto tempore esse faciendam. Quod si pueri ante decimumquartum annum expletum fuerint aliquando recepti, adhuc nostra Constitutio observetur: ut ultrà decimumsextum annum tres alii menses superaddantur, quibus de assumendo statu Religionis, commodius possint deliberare. Denunciamus autem sanctæ mem. Pium Papam V. declarasse, professionem alicujus ad profitendum inepti, ad sextum tantummodo mensem posse differri: si tamen spes aliqua haberi possit, quod talis infra illud tempus sex mensium, habilem se reddat ad profitendum. Quo tempore elapso, si eum inhabilem Prælati repererint, ex Monasterio eijciant: juxta Decretum Concilii Tridentini sess. 25. cap. 16.

Denunciamus etiam in Capitulo Romæ 1558. pro recipiendis ad professionem ordinatum fuisse: quod instante professione cujuscumque Novitii, aliquot ante diebus Prior coram tribus (ad minus) protestetur eidem, quod liber est, & liberè dicat: an timore, coactione, aut violentia parentum, aut consanguineorum, ingressus est Ordinem: & si voluntariè in eo perseverat, & vult profiteri Et de his omnibus, & ejus confessione fiat annotatio vel in libro consiliorum, vel alio ad hæc ordinato: cui annotationi tam Novitius, quam dicti Patres subscribant. Et hoc ad tollenda subterfugia: ne aliqui cupientes se ab Ordinis disciplina subducere, prætextu, quod vi, vel metu fecerunt professionem, se non teneri ad Religionem præsumant. Propter eandem causam sub pœna absolutionis ab officiis omnibus Prælatis præcipimus: ut interrogatoria de impedimentis in cap. superiori expressis circa recipiendos ad habitum, & professionem, eodem modo faciant: & in eodem libro, responsiones recipiendorum ad professionem scribant: quæ à testibus subscribatur, cum protestatione juridica de nullitate professionis, quotiescumque aliquid in posterum compertum fuerit in contrarium.

CAPUT XV.

De Professione.

I.

(*a*) MOdus faciendi professionem talis est. (*b*) Ego Frater N. facio professionem: (*c*) & promitto obedientiam Deo, (*d*) & Beatæ Mariæ, (*e*) & B. Dominico: (*f*) & tibi N. Magistro Ordinis Fratrum Prædicatorum, & successoribus tuis: (*g*) secundùm Regulam B. Augustini, (*h*) & Institutiones (*i*) Fratrum Prædicatorum; (*k*) quod ero obediens tibi, tuisqae successoribus usque ad mortem. Cùm autem fit alii Priori cuicumque, sic facienda est. Ego N. facio professionem: & promitto obedientiam Deo, & Beatæ Mariæ. & Beato Dominico, & tibi nostro Priori talis loci,vice N. Magistri Ordinis Fratrum Prædicatorum, & successorum ejus: secundùm Regulam Beati Augustini, & Institutiones Fratrum Prædicatorum; quòd ero obediens tibi, tuisque successoribus usque ad mortem.

(a) *Modus faciendi professionem.*) Declaramus, quòd professio est votum solemne, quod facit aliquem esse Religiosum, & ponit eum in statu perfectionis: ad quem adipiscendum, requiritur quædam obligatio absolute facta ad modum homagii: sicut & in cæteris, quæ inter homines obtinent perpetuam firmitatem, quædam solemnitas adhibetur. Et dicitur proprie aliquis esse in statu perfectionis, non ex hoc, quòd habet actum dilectionis perfectæ, sed ex hoc, quod obliget se perpetuo cum aliqua solemnitate ad ea, quæ sunt perfectionis: & isto modo sunt in statu perfectionis Episcopi, & Religiosi, quia ad ea, quæ pertinent ad perfectionem, sunt obligati perpetuo, & cum solemnitate consecrationis, & professionis. Assumunt autem homines statum perfectionis, non quasi profitentes se esse perfectos: sed quasi profitentes se ad perfectionem tendere. Unde Religiosi non

non committunt mendacium, vel simulationem, si statum perfectionis per professionem assumentes, non sint perfecti: mentirentur autem si ab intentione perfectionis animum revocarent. Quamdiu enim manet intentio tendendi ad perfectionem, etiam verè dici potest esse in statu perfectionis, quamvis non sit perfectus. Talis autem professio, quæ facit aliquem esse Religiosum, subditur ordinationi Ecclesiæ, propter solemnitatem, quam habet annexam. Et quamvis per jura antiquiora, ad professionem faciendam tempus pubertatis statutum fuerit 2. 2. qu. 1. cap. 1. tamen post Sacrum Concilium Tridentinum fieri non potest, nisi anno decimosexto expleto. Nec oportet, quod addatur una dies; quia hoc nusquam legitur. Quare probationis annus debet incipere à decimoquinto expleto. Si quis autem aliquem receperit infra annum probationis ad professionem, præterquam quòd professio est nulla, ut supra dictum est, ipse recipiens peccat mortaliter, & suspensus est à receptione cujuscumque alterius, & puniri debet pœna gravioris culpæ. Quamobrem apud Carcassonam 1312. statutum fuit: quod si fortè aliqui de cætero aliquem infra ætatem à Constitutionibus, & à jure taxatam receperint, aut tali receptioni consenserint cum effectu; sint ipso facto voce privati in receptione Novitiorum, quousque per Magistrum Ordinis, vel Priorem suum Provincialem, vel Diffinitores Capituli Provincialis fuerint restituti. Ille autem, qui sic receptus est, neque illi, neque alteri Religioni per talem professionem manet obligatus; ut Tridentinum Concilium loco superiùs citato disposuit.

(b) *Ego frater N. facio professionem.*) Declaramus, quòd quando quis profitetur, nomen profitentis, & ejus cui profitetur, & dies mensis, & annus debent in aliquo libro speciali conscribi. Parisiis 1246. Et Clemens VIII. authoritate Apostolica ita constituit: ut Superior cujuscumque Conventus, in quo noviriatus fuerint institutus, librum habeat, in quo uniuscujusque Novitii professio registretur, illamque Novitius professus manu propria, ac duo testes qui præsentes fuerint subscribant. Conversus vero litterarum ignarus, propria manu signum Crucis apponat. Et hic liber cum aliis Monasterii scripturis asservetur. Idem etiam in Novitiorum professione servandum esse censuit, Sacra Regularium Congregatio: addendo præterea, debere profitentem sua manu in eo libro ætatem suam scribere, & sponte se esse professum. Quod sane antea in Capitulo Romano 1558. ordinatum fuit.

Item declaramus, quòd Novitii recepti in aliquo Conventu, non debent pro alienis Conventibus ad professionem recipi: nisi de voluntate illorum Conventuum pro quibus ad Ordinem sunt recepti. Massiliæ 1300. Item Argentinæ 1358. fuit declaratum, quòd Novitii ad illos Conventus pertinent, pro quibus sunt recepti. Si tamen ad aliquem alium Conventum mitterentur, possunt de licentia Superioris pro illo Conventu profiteri accedente consensu Prioris, & majoris partis Vocalium utriusque Conventus. Nec Priores Provinciales possunt aliquem Fratrem professum determinare, pertinere ad alium Conventum, quàm ad illum pro quo est ad professionem receptus, nisi per simplicem assignationem in nostro Ordine consuetam.

Item declaramus, quòd duplex est professio; videlicet expressa, quæ fit verbis ad modum homagii cum quadam solemnitate, de qua superiùs dictum est; alia vero est professio tacita, quæ fit in Ordine nostro, quando quis post annum quintumdecimum completum, portaverit habitum Novitiorum per unum annum integrum, & continuum. Et hoc idem evenit in quacumque Religione, ubi non est distinctus habitus Novitiorum ab habitu Professorum, distinctione patenti: videlicet in scissura, vel colore; quamvis esset distinctus distinctione occulta, & talis professio tacita obligat profitentem illi Religioni in specie & determinate, cujus habitum per annum continuum nulla facta protestatione portavit: sicuti habetur in Clement. *Eos de Regular.*

(c) *Et promitto obedientiam Deo.*) Declaramus, quòd inter tria vota principalius & essentialius Religionis est obedientia: tum quia per eam majus bonum Deo offertur, quam per alia, (offertur enim per obedientiam Deo propria voluntas, & bona animæ: quæ præferuntur bonis corporalibus, & exterioribus quæ per alia vota Deo offeruntur) tum secundo, quia votum obedientiæ continet in se alia vota & non è converso (qui enim promittit obedientiam, promittit caste, & sine proprio vivere) tum tertio, quia votum obedientiæ proprie se extendit ad actus proprios propinquos fini Religionis, qui est perfectio charitatis & dilectionis Dei. Quanto autem aliquid est propinquius fini, tanto melius est, & propterea in professione nostra exprimimus solum votum obedientiæ, sub quo continetur observatio castitatis, & voluntariæ paupertatis, & præceptorum, quæ in Regula, & Constitutionibus continentur vel quæ à Prælato fiunt: & promissio deferendi habitum patenter, dum in publicum proceditur.

Item declaramus, quòd professio expressa per quam aliquis perfectè, & propriè Religiosus efficitur, in diversis Religionibus diversis modis exprimitur: & secundum hoc arctius, vel levius profitentes obligantur. Nam in alia Religione, promittit profitens in sua professione se servare Regulam, ut in Ordine Minorum. In alia veroReligione cautius profitetur, quia promittit profitens vivere secundùm Regulam: quod intelligitur juxta S. Thom. 2. 2. qu. 86. ar. 9. ad 4. & quodlibet 1. qu. 9. ar. 4. quod intendat profitens ad hoc, quod mores suos informet secundùm quoddam exemplar; & hoc tollitur per contemptum. In alia autem Religione adhuc cautius quis profitetur: quia promittit profitens obedire secundùm Regulam, ita quod professioni non contrariatur, nisi id quòd est contra præceptum Regulæ. In aliis autem quæ non habent præceptum annexum, transgressio, vel omissio obligat solùm ad veniale. In Religione tamen Fratrum Prædicatorum, talis transgressio, vel omissio, ex suo genere non obligat ad aliquam culpam, sed ad pœnam: quia per hunc modum ad talia observanda obligantur ex sua professione. Qui tamen possent peccare venialiter, si ex negligentia vel libidine: vel etiam mortaliter, si ex contemptu illa transgrederentur.

Item declaramus, quòd professio expressa cum mala intentione, vel cum expressione alicujus illiciti facta, aliquando tenet, & aliquando non. Si enim profitendo quis intendit esse Religiosus, & se obligare ad vota Religionis: sed cum hoc intendit castitatem, paupertatem & obedientiam non servare: immò intendit oppositum, vel ideò profitetur, & intendit esse Religiosus, ut possit

fieri

fieri Episcopus, vel ut aliquod malum possit agere; talis professio tenet, quia ex quo intendit esse Religiosus, & se obligare ad vota, licet intendat non solvere quod promittit, tamen consentit promittendo. Solùm autem obligatio ad vota, non autem impletio votorum, est de essentia Religionis. Si verò non solummodo intendit castè, & sine proprio, & sub obedientia vivere, sed nec etiam intendit se ad prædicta obligare: tunc non esset professus; quia hæc intentio repugnat essentiæ Religionis. Similiter si profitendo exprimat aliquid Religioni repugnans, puta si dicat: non pretendo servare castitatem promissam, quantumcumque illam promittam, non tenet professio: hæc enim expressa nocent, non expressa non nocent. Sicut enim in matrimonio carnali, Ecclesia judicat secundùm actus exteriores, & non secundùm actus interiores, qui sibi non possunt innotescere: & ob hoc quantumcumque non intendat quis contrahere matrimonium, si tamen exprimat verba contractus matrimonii quæ indicant consensum, judicabit Ecclesia illud esse matrimonium, & coget cum illa habitare; ita & in professione, quantumcumque quis non intendat se obligare ad vota Religionis, ex quo tamen sponte profitetur, & non protestatur aliquod in contrarium, Ecclesia coget illum servare professionem, quia præsumitur solemniter vovisse. Unde sicut excommunicat eum, qui est tacite professus, ad hoc ut remaneat in Claustro, ita & hunc excommunicabit, ut servet, quod per professionem promisit. Si vero in ipsa professione exprimeret aliquid contrarium, ut puta, quod non intendit se obligare ad castitatem, & ad alia vota, vel quod non intendit servare castitatem quam promittit: tunc professio non teneret, & Ecclesia talem professionem non valere judicaret. Si vero in ipsa professione exprimatur conditio contra particularem austeritatem, ut quod liceat ei comedere carnes, vel uti lineis; sicut hæc contineri in Regula vel in Constitutionibus quas profitetur, tenetur illa servare.

(d) *Et Beatæ Mariæ.*) Declaramus, quòd Ordo Prædicatorum inter alios profitetur Beatæ Virgini Mariæ: quia multoties, ac multipliciter compertum est, quod ipsa specialiter Ordinem nostrum protegit & defendit. Ipsa enim impetravit à filio suo irato contra mundum, ut Ordinem nostrum institueret, qui homines à peccatis & ab erroribus suis revocaret, & ad Dei cognitionem, & dilectionem reduceret. Ipsa etiam Beatum Reginaldum corporaliter visitans, ad ingressum Ordinis monuit, & induxit: & habitum, quem nunc deferimus indutum ostendit dicens: *En iste habitus Ordinis tui:* ipsumque habitum B. Reginaldus à B. Dominico Patre nostro primus tam feliciter, quam perseveranter accepit, & ex nunc tam Beatus Pater Dominicus, quam cæteri Fratres, illo habitu à Beatissima Virgine cœlitus ostenso, videlicet tunica, & scapulari albo & cappa nigra usi sunt. Est etiam Regina cœli Beatissima Virgo singularis nostri Ordinis advocata, & piissima parens, & patrona: semper pro nobis apud Deum exoratrix, quæ ipsum pluries à diversis tribulationibus, & angustiis protexit & liberavit; sicut patet in libro de Vitis Fratrum.

(e) *Et Beato Dominico.*) Declaramus, quòd ideò profitemur Beato Dominico Patri nostro, quia ipse fuit primus Magister, Institutor, ac Fundator Ordinis Prædicatorum: quem Beatissima Virgo tamquam fidelem, & ducem strenuum ad impugnandos errores, & vitia extirpanda, filio suo præsentavit: quem Apostoli Petrus, & Paulus ad Prædicationis officium à Domino Deo esse prædestinatum, signis evidentissimis ostenderunt. Cum enim ipse in Ecclesia Sancti Petri Romæ attentius oraret, apparuerunt ei prædicti Apostoli, & Paulus dedit ei librum, Petrus vero baculum, addentes: *Vade & prædica, quia à Domino ad istud officium electus es.* Quem etiam gloriosi Confessores Augustinus, & Benedictus, regularibus disciplinis instruxerunt, & ad prædicationis officium magis idoneum reddiderunt. Sicut enim fuit Canonicus professione, ita fuit & Monachus conversatione: in jejuniis, abstinentiis, in vestitu, in disciplina silentii, atque in cæteris observantiis contentis in Regula Beati Benedicti; quas ferè omnes, & alias etiam speciales observavit, & Filiis suis cum Regula Beati Augustini in suis Constitutionibus observandas tradidit. Fuit etiam Apostolicus officio prædicatonis: quem Innocentius III. Divina revelatione edoctus, quod ipse, & fratres sui illuminare debebant, ac defendere Ecclesiam, in sancto proposito de Ordine ad prædicationis officium instituendo, confirmavit, eique locum sancti Xisti in Urbe tradidit, ac piam ejus intentionem de zelo salutis animarum laudavit, commendavit, & approbavit. Quem etiam Honorius III. Innocentii successor benignè suscepit, & Ordinem suum liberaliter confirmavit: & facultatem libertatemque prædicandi, & confessiones audiendi, dato Apostolico Diplomate, sibi & Fratribus suis authoritate Apostolica concessit; ac singulos labores, quos in discurrendo ad prædicandum subirent, eis in remissionem omnium suorum peccatorum injunxit. Quem etiam venerabilis Abbas Joachim. Florensis Ordinis institutor (qui B. Dominicum multo tempore præcessit) in habitu, quem non primo Canonicus tulit, sed quem à Beatissima Virgine Fratrem Reginaldum induente recepit, Fratribus suis ostendit, & in Florensi Monasterio sui Ordinis in Calabria in tali habitu depinxit, dicens eis: *Cito surrecturus est in Ecclesia Dei Ordo novus docentium, & prædicantium cum tali habitu, cui præerit unus major, & cum eo, ac sub eo erunt duodecim Ordinem prædictum regentes. Quia sicut Patriarcha Jacob cum duodecim filiis ingressus est Ægytum, sic & ipse cum illis duodecim ingredietur, & illuminabit universum mundum. Cum igitur Fratres prædicti Ordinis ad vos venerint, cum omni honore ac reverentia illos recipite.* Quod ut filii obedientes fecerunt: nam quando primo Fratres Ordinis nostri ad illos venerunt, cognoscentes ex habitu eos esse, quos Pater eorum prædixerat; exierunt eis obviam cum crucibus, & canticis spiritualibus, & omnibus locis suis, sicut Fratres proprios benignissimè receperunt, atque humanissimè pertractaverunt.

At vero Pater iste Sanctus Dominicus fuit Jacob prædicando, & Israël contemplando: ut nec Lia actionis, neque Rachel contemplationis in hac vita sibi defuerint. Multiplicavit autem Dominus meritis Beati Dominici Patris nostri Ordinem nostrum, & dedit ei viros excelsos in verbo gloriæ, quorum alii fuerunt Doctores illustres, qui profunda fluviorum, & abdita diversarum scientiarum scrutantes, obscura produxerunt in lucem, & diversos libros, & commentarios ad corroborationem fidei, & ædificationem Ecclesiæ, & ad Sacræ Scripturæ explanationem, diversis locis, & temporibus ediderunt. Alii verò fuerunt insignes Summi Pontifices, Cardinales, & Episcopi. Alii fortes

res summa constantia usque ad sanguinem pro fide decertantes, & pro ea strenuè martyrium sustinentes. Alii Prædicatores celebres, qui ad justitiam erudientes multos, illuxerunt in firmamento Ecclesiæ, & diversas mundi partes verbis atque exemplis illustraverunt. Dispergente namque Beato Dominico Patre Nostro fratres suos tanquam quosdam radios, immò tamquam quædam luminaria: ubique terrarum cœperunt homines submittere corda, & corpora suavissimo jugo Christi, indueruntque habitum Ordinis nostri Prælati, Decani, Præpositi, Archidiaconi, Abbates, Priores Monachi, Canonici regulares, diversorumque facultatum Doctores; & alii viri illustres ac Principes, vita & scientia eminentes: qui veluti filii Israel germinantes creverunt, & multiplicati sunt ac roborati nimis, & intra breve temporis spatium per totum mundum diffusi Provincias omnes citra, & ultra mare Fratribus Ordinis impleverunt, ac Urbes, Civitates, Oppida, Ecclesiis, Collegiis, & Conventibus ornaverunt. Hunc etiam Sanctissimum virum Gregorius IX. Sanctorum catalogo adscripsit, qui testimonium de ejus sanctitate perhibens, coram Cardinalium Collegio dixisse fertur: *Tantum de hujus viri sanctitate dubito, quantum de sanctitate Apostolorum Petri, & Pauli.* Ideo in litteris Canonizationis illius sic dicit: *Ætate crescente crevit & gratia in hoc Sanctissimo Viro Dominico; quandoquidem inexplicabile gaudium de zelo concipiens animarum, ad Dei eloquia dedit animum: & per Evangelium Christi multos generans, in conversatione tam strenua multitudinis, Evangelicæ dignitatis officium, & Prædicatoris nomen, & opus in terra meruit habere majorum; Pastor & Dux in populo Dei factus, novum Prædicatorum Ordinem instituit, meritis & exemplis ornavit, nec confirmare desiit miraculis evidentibus, & approbatis.* Hæc ille.

(f) *Et tibi N. Magistro Ordinis.*) Declaramus, quòd ut habetur in Capitulo apud Castras 1352. quod in ipsa professionis forma, quæ nostris Constitutionibus est inserta, si tempore quo quis profitetur, Ordo Magistrum habuerit, tunc nomen proprium Magistri exprimatur in ipsa forma professionis. Si verò illo tempore Ordo Magistrum non habuerit, talis profitens obedientiam Præsidenti promittat vice Magistri Ordinis: absque expressione nominis cujuscumque, videlicet dicendo: Et tibi N. Priori talis Conventus, vice Magistri Ordinis Fratrum Prædicatorum. Item declaramus, quod ideò soli Magistro Ordinis, vel alteri nomine ejus fit professio, & promittitur obedientia: ut unitas Ordinis, & professionis servetur, quæ ab unitate unius capitis, cui omnes tenemur obedire dependet: qui est proprius & immediatus Prælatus omnium Fratrum, & Conventuum totius Ordinis. Et potest omnes Prælatos, & Officiales ejusdem Ordinis instituere, & destituere: & eorum officia, & authoritates limitare. Qui statim postquam est electus, curam omnium animarum Fratrum ipsius Ordinis plenè habet, & libere gerit, ipsosque Fratres authoritate propria ligare potest, & absolvere: iidemque Fratres sibi tenentur devotè, & humiliter obedire, sicut patet in privilegio, quod dicitur *Mare magnum* Alexandri IV. Clementis IV. Bonifacii VIII. Benedicti XI. Gregorii XV. Martini V. Eugenii IV. & Sixti IV. ubi omnia prædicta expresse continentur.

(g) *Secundum Regulam Beati Augustini.*) Declaramus, quòd inter multas & varias Regulas, sub quibus diversi Religiosi militant Deo in Ecclesia occidentali: Regula Beati Augustini multum videtur excellere. Primò, ratione sui exemplaris unde fuit assumpta, quæ fuit Regula Apostolica. Unde Ecclesia de ipso cantat: *Cœpit vivere secundum Regulam sub sanctis Apostolis; constitutam.* Et ipse in quodam sermone dicit: *Apostolica vita optamus vivere.* Secundo, ratione antiquitatis, quia non solum modernas Regulas, sed etiam multo tempore Regulam Beati Benedicti præcessit. Nam Sanctus Augustinus obiit anno Domini 425. Beatus Benedictus obiit anno Domini 509. & sic patet, quòd Beatus Augustinus præcessit Beatum Benedictum annis 84. Tertio, ratione conditionis sui Authoris: qui fuit authoritate Episcopus, vita sanctissimus, scientia doctissimus. Quarto ratione moderationis, & discretionis. Nam Sanctus Augustinus in sua Regula sic servat mediocritatem, quod nec multitudine, nec paucitate, nec obscuritate, nec gravitate mandatorum cadit in extremum. Quinto, apparet laus Regulæ istius à materia ejus; quia maxime versatur circa spirituales actiones: sicut est dilectio Dei & proximi, unitas cordium, conformitas morum, castitas corporum, communitas rerum, studium Scripturarum, correctio vitiorum, obedientia Prælatorum, & similia, ut patet per totam Regulam. Sexto, ratione authoritatis, & antiquitatis, & multitudinis Ordinum, & locorum, in quibus prædicta Regula observatur. Sub hac enim Regula Sancti Augustini militant Deo, Ecclesiæ Cathedrales, Religionesque diversæ. Nam præter illas, quæ communiter Canonicorum appellantur, sub ea militant quamplurimi Sacri Ordines tam Regulares, quam Militares ab Ecclesia approbati.

(h) *Et institutiones Fratrum Prædicatorum.*) Declaramus, quòd Constitutiones nostræ continent statuta discreta, & valde conformia fini Religionis, quæ quidem tenentur Fratres servare eo modo, quo in eis continentur: hoc est præcepta, & statuta simplicia, ut statuta; dato quod Prælatus suus non mandet, nec dicat eis, quod ea servent, quia quilibet tenetur servare ea, quæ pertinent ad statum suum. Et licet in professione non permittant principaliter servare Constitutiones, sed tantùm obedire secundum eas, tamen eo ipso, quod aliquis profitetur Ordinem Fratrum Prædicatorum, promittit ex consequenti, & implicitè servare spectantia ad ipsum Ordinem; licet in tali professione hoc non promittat expresse. Nam ex sua professione, ut dicit Sanctus Thomas, tenetur quilibet Frater Ordinis nostri principaliter, directe, & absolute servare substantialia Religionis, & præcepta in Regula, vel Constitutionibus posita, aut à Prælato facta: ad observandum vero alia statuta non obligatur ex sua professione absolute, sed sub tali conditione, quod si omitteret, vel transgrederetur illa, non incurreret culpam, sed tantùm pœnam. Et ideo transgressio illorum, quæ in sua professione Religiosus absolute vovit, & promisit, obligat eum ad peccatum mortale. Transgressio verò illorum statutorum, quæ non absolutè, sed sub illa conditione in sua professione servare promisit, non obligat ad culpam, sed ad pœnam. Prædictæ autem Constitutiones, quia non continent nisi statuta honesta, & rationabilia, sunt per Sedem Apostolicam confirmatæ, sicut patet in privilegio, quod dicitur *Mare magnum* Alexandri IV. Clementis IV. Nicolai IV. Bonifacii VIII. Benedicti XI. Joannis XXII. Gregorii XI. Martini V. Eugenii IV. & Sixti IV.

(i) *Fratrum Prædicatorum.*) Declaramus, quòd hoc nomen Prædicatorum fuit impositum Ordini nostro ab Innocentio III. qui dum scriberet Beato Dominico, & Fratribus suis, imposuissetque Scriptori, ut scriberet hoc modo: Fratri Dominico, & Sociis: statim revocavit, & dixit: Scribe hoc modo: Fratri Dominico, & cum eo prædicantibus. Statimque aliquantulum plus considerans: Noli, inquit, sic dicere; sed scribe hoc modo: Magistro Dominico, & Fratribus Prædicatoribus. Et ex tunc ipse Beatus Dominicus Pater noster, & Filii ejus cœperunt se Fratres Prædicatores vocare, cœperuntque in Curia, & ubique ab omnibus sic vocari, juxta illud Isaiæ: *Vocabitur tibi nomen novum, quod os Domini nominavit.* Fuit etiam hoc nomen ab Honorio III. approbatum, & postea à Gregorio IX. in Bulla Canonizationis Beati Dominici confirmatum, & ab eodem Sancto Patre Dominico longè ante ardentissimis desideriis, orationibus, lacrymis, & multiplicibus meritis feliciter obtentum. Et vere hic Ordo re, & nomine dicitur Prædicatorum, quia principaliter ad prædicationem, & salutem animarum est institutus. Est autem hic Ordo arctior, quam appareat, & ejus austeritates magis in existentia, quam in apparentia consistunt. Præterea hic Ordo ratione institutionis antiquioris, & approbationis, alios Mendicantium Ordines antecedit. Nam præcedit Ordinem Minorum, ut expresse ponit Glossa in cap. *Quorumdam*, in verbo *Prædicatorum* de electione lib. 6. & gloss. 21. cap. tit. *de pace & treuga:* & Joan. Andr. in cap *Joannes de Testamentis*, dicens: quod Ordo Prædicatorum excedit Ordinem Minorum ratione antiquioris institutionis, sicut litteræ in prædictis juribus dicunt. Et hoc notat Petrus de Angar. assignans tempus institutionis prædictorum Ordinum. Nam Ordo Prædicatorum, quantum ad sui exordium, cœpit sub Beato Dominico in partibus Tolosanis anno Domini 1203. ubi Tolosam adveniens, hospitem suum hæreticum convertit ad Fidem. Postea fuit confirmatus ab Honorio, anno Domini 1216. xi. kalendas Januarii apud Sanctam Sabinam, Pontificatus sui anno primo. Obiit autem Beatus Pater Dominicus Bononiæ anno Domini 1221. 8. Idus Augusti. Fuit autem Canonizatus Reatæ per Gregorium IX. anno Domini 1234. 8. Idus Julii. Ordo autem Minorum, quantum ad sui exordium cœpit sub Beato Francisco in partibus Thusciæ anno Domini 1207. & postea confirmatus fuit ab Honorio III. anno Domini 1223. Pontificatus sui anno octavo. Quæ tempora ponit etiam Joan. Andr. in cap. *Quorumdam*; & sequitur eum ibi Dominicus, dicens, quod per illam glossam haberi potest, qualiter Religiosi debeant ordinari in processionibus, & in aliis actibus, quibus intersunt. Secundo, Ordo Prædicatorum inter cæteras Religiones præstantissimus est, propter perfectionem finis; quemadmodum supra dictum est.

Præterea Ordo Prædicatorum præstat inter alios Ordines, ratione majoris arctitudinis, & asperitatis. Est enim arctior omnibus Religionibus mendicantium, propter parcitatem cibi, & longiora jejunia. Non enim comedunt carnes, & jejunant à quartadecima die Septembris usque ad festum Paschæ Resurrectionis, & alia plura in Constitutionibus præscripta jejunia observant. Quapropter Clemens V. interrogatus à quodam Milite, ut sibi consuleret, quem Ordinem deberet intrare, an Prædicatorum, an Minorum, sic respondit: Sciscitaris quem tibi ex Fratrum Prædicatorum, vel Minorum Ordinibus præeligendum esse declaremus; id præcipue conscientiæ tuæ relinquimus. Magis enim tu scire poteris utriusque Ordinis observantias, quæ non sunt pares in omnibus, & in diversis articulis excedentes sunt, & exceduntur. Alterius quidem illorum Ordinum lectus est durior, nuditas gravior, & ut nonnulli judicant paupertas profundior. Et alterius cibus est parcior, longiora jejunia, & ut nonnulli autumant, sanctior disciplina. Neutrum ergo alteri præferimus, sed in una & arctissima paupertate fundatos ad unum tendere finem credimus, salutem videlicet animarum. Et ideo sive hunc, sive illum elegeris, arctam viam ingredieris, & per portam intrabis angustam ad terram mellifluam, & præ cæteris speciosam. Sic ergo uni istorum adhæreas, ut amore ab altero non discedas: Frater enim Prædicator reprobatus est, qui Minores non diligit; & Frater Minor est execrabilis, qui Ordinem Prædicatorum odit, vel contemnit. Hæc ille. Ex prædictis omnibus patet dignitas, & excellentia Ordinis Prædicatorum.

(k) *Quod ero obediens tibi, tuisque successoribus.*) Declaramus, quòd ex voto nostræ professionis, tenemur & obligamur caste, & sine proprio vivere, & Regulam, ac Constitutiones non contemnere, & præcepto in Regula, vel in Constitutionibus contento, vel à Prælato facto, in his quæ sunt secundùm Regulam, & Constitutionem, usque ad mortem inclusive obedire.

Item declaramus, quòd Religiosus non tenetur in omnibus obedire Prælato suo, videlicet in his, quæ sunt contra præcepta Dei, & Ecclesiæ, vel contra Regulam, vel quæ dispensationem Prælati non admittunt: in dubiis autem tenentur omnes obedire, ut habetur 33. qu. 1. cap. *Quid culpatur.*

Item declaramus, quòd *Religio*, ut dicit Sanctus Bernardus, *Professores suos similes Angelis facit, dissimiles hominibus, immo imaginem Dei in homine ad instar Baptismi reformat.* Pro constanti enim habetur, quod per professionem tamquam per Crucis assumptionem, consequitur quis remissionem omnium peccatorum, ut Sanctus Thomas docet 2. 2, q. ult. art. 3. ad 3. istis verbis: Si aliquibus eleemosynis factis homo potest statim satisfacere pro peccatis suis, secundum illud Danieli 4. *Peccata tua eleemosynis redime*, multo magis in satisfactione pro omnibus peccatis, sufficit quod aliquis se totaliter Divinis obsequiis mancipet per Religionis ingressum: quæ excedit omne genus satisfactionis etiam publicæ pœnitentiæ, ut habetur in decretis 33. q. 2. cap. *Admonere.* Sicut etiam holocaustum excedit sacrificium, ut Gregorius dicit *super Ezechielem.* Unde dicitur in vitis Patrum, quod eandem gratiam consequuntur Religionem intrantes, quam consequuntur baptizati. Igitur cum per professionem det homo omnia bona exteriora quæ habet, & habere posset, vovendo paupertatem; & omnia bona corporis, vovendo castitatem: & libertatem voluntatis cum omnibus bonis animæ vovendo obedientiam, quæ excedunt quascumque eleemosynas: per eandem consequitur remissionem omnium peccatorum suorum. Item professio liberat profitentem ab omni voto simplici, sive sit reale, sive personale, sive mixtum: qui etiam si vovisset arctiorem Religionem, profitendo latiorem liberatur, ut habetur cap. pe nult. *de Regularibus* lib. 6. licet male fecerit omittendo perfectam adimpletionem voti simplicis, quod sub-

ſubditur in eodem Capitulo. Pro voto tamen non completo, erit eidem pœnitentia imponenda. Non tamen profeſſio liberat quempiam ab omni debito humano pecuniario, ex delicto, vel quaſi ex contractu, vel etiam quocumque modo facto: quia, ut docet Sanctus Thomas 2. 2. quæſt. 189. art. 6. ad 3. argumentum: ille, qui eſt obligatus ad aliquid certum, non poteſt illud licite prætermittere facultate exiſtente: & ideo ſiquis ſit obligatus, ut alicui rationem ponat, vel ut certum debitum reddat, non poteſt hoc licite prætermittere, ut vota Religionis profiteatur: quemadmodum ſuperius cap. *de Recipiendis* num. 2. fuſius dictum eſt.

II.

(*l*) NOvitiorum veſtes hoc modo benedicantur in profeſſione.

℣. Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam.

℟. Et ſalutare tuum da nobis.

℣. Dominus vobiſcum &c.

OREMUS.

DOmine JESU Chriſte, qui tegimen noſtræ mortalitatis induere dignatus es, obſecramus immenſæ largitatis tuæ abundantiam, ut hoc genus veſtimentorum, quod ſancti Patres ad innocentiæ, & humilitatis indicium ferre ſanxerunt, ita benedicere digneris; ut qui hoc uſus fuerit, te induere mereatur Chriſtum Dominum noſtrum. Amen. Poſtmodum aſpergantur aqua benedicta.

In quolibet Conventu habeatur liber particularis, in quo ſcribantur omnes, qui faciunt profeſſionem: ibi notando annum, menſem, & diem, & nomen Prælati recipientis ad profeſſionem; & ſub quo Magiſtro Ordinis.

(l) *Novitiorum veſtes in eorum profeſſione benedicantur.*) Declaramus, quòd hæc benedictio veſtium ſumpta eſt ex cap. *Statuimus*, Extrav. *de Regular.* ubi ſic dicitur: Statuimus, quod in Religionibus, ubi non eſt diſtinctus patenter habitus Novitiorum ab habitu Profeſſorum, in profeſſione veſtes eorum, ſcilicet ſcapulare, & hujuſmodi debeant benedici: ut ſic ſit diſtinctus habitus Profeſſorum ab habitu Novitiorum per hoc, quod ille eſt benedictus, habitus vero Novitiorum non eſt benedictus. Et ideo in Ordine Prædicatorum videtur, quod hoc deberet ſervari, quòd Novitiis quando recipiuntur ad habitum, non detur, ſi commode fieri poteſt, ſcapulare benedictum. Profeſſi autem quando de novo ſibi faciunt ſcapularia, debent à Prælatis ſuis ea facere benedici; quia ſcapulare benedictum eſt habitus Profeſſorum in Ordine Prædicatorum.

CAPUT XVI.

De levi Culpa.

I.

(*a*) LEvis culpa eſt, ſi quis mox ut ſignum factum fuerit, non relictis omnibus, cum matura feſtinatione diſferat ſe præparare, ut ad Eccleſiam ordinatè, & compoſitè quando debuerit veniat; ſi quis ad Gloria primi Pſalmi non adfuerit; ſi quis in Choro malè legendo, vel cantando offendens, non ſtatim ſe coram omnibus humiliaverit; ſi quis Divino non intentus officio, vagis oculis, (*b*) & motu irreligioſo, levitatem mentis oſtenderit; ſi quis in Eccleſia, vel in Dormitorio, vel in Cellis aliquid inquietudinis fecerit; ſi quis in Choro riſerit, vel alios ridere fecerit; ſi quis lectionem ſtatuto tempore non prævideri; ſi quis aliud cantare, vel legere præſumpſerit, quàm quod commmunis probat uſus.

(a) *Levis culpa eſt.*) Declaramus, quòd Capitula de levi, gravi, graviori, & graviſſima culpa fuerunt edita ante primum Capitulum Generaliſſimum, & in ipſo, quod fuit celebratum Pariſiis 1228. fuerunt confirmata, & ordinata. Et tunc temporis non erat adhuc edita illa Conſtitutio, quæ declarat, Conſtitutiones noſtras non obligare nos ad culpam, ſed ad pœnam: ſed poſtmodum ad conſulendum paci totius Ordinis, & removendum ſcrupulum à conſcientiis Fratrum, qui timebant ne transgreſſio Conſtitutionum obligaret nos ad culpam; fuit poſtea in ſecundo Capitulo Generaliſſimo celebrato Pariſiis anno Domini 1236. facta illa Conſtitutio, & in procemio poſita. Et ſic ante præfatam Conſtitutionem, transgreſſio Conſtitutionum, quoad ea, quæ non ſunt eſſentialia, nec habent annexum præceptum, vel contemptum, obligat ad peccatum veniale: ſive talis transgreſſio eſſet facta ex negligentia, inadvertentia, oblivione, levitate, fragilitate, vel ex aliqua alia conſimili cauſa. Et propter hoc fuit poſitum Capitulum de levi, & gravi culpa; quia pro illo tempore faciens, vel omittens aliquid eorum, quæ continentur in prædictis Capitulis, incurrebant culpam levem, vel gravem. Poſt vero illam Conſtitutionem editam, tranſgrediens prædictas Conſtitutiones, licet ex vi Conſtitutionum nullam incurrat culpam, poteſt tamen aliàs illam incurrere: ut ex Divo Thoma 2. 2. quæſt. 186. art. 9. ad 1. ſupra dictum eſt. Ad quod reſpiciens Conſtitutio diſtinxit Capitula de levi, gravi, graviori, & graviſſima culpa: & eadem de cauſa, Capitulum quotidianum, in quo Fratres de hujuſmodi transgreſſionibus ſe accuſant, dicitur Capitulum de culpis.

(b) *Et motu irreligioſo levitatem mentis oſtenderit.*) Declaramus, quòd quamvis motus irreligioſus levitatem mentis oſtendens, & riſus diſſolutus, & vagus, ac vanus oculorum aſpectus, & otioſus ſermo, & vaniloquus, & alia hujuſmodi, ſint peccata venialia: non tamen ideo peccata ſunt, quia per Conſtitutiones noſtras ſunt prohibita, ſed quia de ſe ſunt mala. Et ideo ex tranſgreſſionibus prædictorum, non ſolum obligamur ad pœnam taxatam, vel taxandam, ſed etiam ad venialem culpam.

II.

ITem levis culpa eſt, ſi quis ad prædicationem vadens otioſa locutus fuerit, vel egerit. Si quis diſſolutè riſerit, ca-

cachinnis vel ludis, dictis vel factis alios ad ridendum concitaverit. Si quis oculos vagos per plateas vel villas eundo, ad vanitates frequenter direxerit. Si in vigilia Annunciationis, & Nativitatis Domini in principio Capituli per negligentiam non adfuerit: ut pronunciatis redemptionis nostræ exordiis (*c*) corde & corpore gratias agat Redemptori. Si quis de via veniens eadem hora (si fieri potest) benedictionem accipere neglexerit, vel absque ea plus una nocte moraturus exierit. Si quis ad lectiones dormierit. Si quis temporibus statutis, cum aliis lectionem auditurus non adfuerit. (*d*) Si quis libros interdictos legerit.

(c) *Corde & corpore gratias agat.*) Declaramus, quòd in Vigilia Annunciationis, quando à Lectore pronunciatur *Annunciatio Dominica*; & in vigilia Nativitatis Domini, quando dicitur *JEsus Christus &c.* debent Fratres humiliter toto corpore se prosternere, eo modo, quo in Capitulo de Inclinationibus dictum est.

(d) *Si quis libros interdictos legerit.*) Declaramus, libros interdictos, de quibus hæc loquitur Constitutio, non esse illos, quorum lectio ab Indice, & à Canone omnibus Christi fidelibus prohibetur: tales enim libros legere gravissima culpa est, quandoque sub anathematis pœna ab Ecclesia interdicta; sed esse alios libros, qui continent inutiles, ac frivolas, sive narrationes, sive fabulas, sive inventiones, aut vanitates. Horum enim quoque lectio dedecet Religiosum spiritualibus rebus omninò addictum.

III.

ITem levis culpa est, si quis Ecclesiæ, vel Altaris ornamenta negligenter tractaverit. Si quis vestes suas, aut libros in loco statuto honestè non deposuerit, vel negligenter tractaverit. (*e*) Si indumenta, vel alia Fratri data, vel concessa, sine ipsius licentia, per se alius acceperit. Si quis aliquid utensilium fregerit, vel perdiderit: Si quis cibi, vel potûs aliquid effuderit. Si liber, in quo legendum est, cujuscumque neglectu defuerit. Si quis aliquid dixerit, vel egerit, unde offendantur Fratres.

(e) *Si indumenta, vel alia Fratri data &c.*) Declaramus, quòd licet nobis sint omnia communia, ut habetur in Regula, non est tamen in potestate cujusque accipere, id quod alteri ad usum concessum est. Immò hæc acceptio furtiva in materia gravi, absque licentia Prælati, propria authoritate, esset peccatum mortale. Nec de hac loquitur Constitutio, sed de acceptione quarumdam rerum manualium, quibus promiscue solent uti Religiosi: etiam absque speciali licentia Prælati, & solùm interveniente licentia ejus, qui habet rem ad usum. Sicut in eadem materia gravi non potest Frater, qui habet rem ad usum, concedere alteri Fratri talem rem absque licentia Prælati.

IV.

ITem levis culpa est, si quis cibum, vel potum absque benedictione sumpserit. Si quis in Conventum hora qua debet venire distulerit. Si quis ad Capitulum, vel collationem non venerit, vel communi refectioni non interfuerit. (*f*) Si quis commune mandatum dimiserit. Si quis clamans in clamatione sua jurgium fecerit. Si quis eum, à quo proclamatus fuerit, eodem die (*g*) quasi se vindicando, clamare præsumpserit.

(f) *Si quis commune mandatum dimiserit.*) Declaramus, quòd commune mandatum dicitur illud, quod nec habet præceptum, vel excommunicationem annexam, nec materiam gravem; sed in communi injungitur à Prælato, attentis iis, quæ communiter accidunt. Hoc ergo mandatum dimittere, est levis culpa, secus autem in aliis mandatis.

(g) *Quasi se vindicando clamare præsumpserit.*) Declaramus non fieri sermonem in præsenti Constitutione de vera vindicta, hæc enim plus quam levis culpa est: sed de quasi vindicta; quæ scilicet præsefert aliquam apparentiam vindictæ, & excusatur à mortali, vel ex obreptione, vel ex parvitate materiæ.

V.

(*h*) ITem levis culpa est, si quis cum juramento (ut loquendo fieri solet) aliquid negaverit, vel affirmaverit. (*i*) Si quis turpem sermonem, vel vaniloquium dixerit, vel (quod gravius est) in usu habuerit. Si quis eorum, qui officiis deputati sunt, in aliquo negligens repertus fuerit: ut sunt Priores in Conventu custodiendo, Doctores in docendo, Studentes in studendo, Scriptores in scribendo, Cantores in officiis suis, Procuratores in exterioribus procurandis, Vestiarii in vestibus providendis, custodiendis & reficiendis: infirmorum Custos in infirmis custodiendis, procurandis, & reficiendis; & mortuis necessaria ministrandis: & cæteri in officiis suis, ut injunctum est eis. Clamatis, vel proclamantibus se de supradictis, detur pœnitentia, secundùm quod Prælato videbitur expedire.

(h) *Si quis cum juramento (ut loquendo fieri solet &c.)* Declaramus, quòd consulto hic interponitur parenthesis, scilicet, ut loquendo fieri solet: ut denotetur juramentum, quod est veniale.

(i) *Si quis turpem sermonem &c.*) Declaramus id quoque intelligendum esse de turpiloquio, quando non est peccatum mortale: & universaliter de omnibus aliis superius in hoc Capitulo positis. Idem intelligendum est, quod sunt levis culpa tunc, quando non accedunt ad rationem peccati mortalis: tunc enim deberent puniri, pœna gravioris culpæ, ut in cap. *de graviori culpa* dicetur.

CA-

CAPUT XVII.

De gravi Culpa.

I.

(*a*) GRavis culpa eſt, ſi quis inhoneſte in audientia ſecularium cum aliquo contenderit. Si Frater cum Fratre intus vel extra lites habuerit. Si quis alicui Fratri opprobrium dixerit. Si quis mendacium de induſtria dixiſſe deprehenſus fuerit. (*b*) Si quis ſilentium non tenere in conſuetudinem duxerit. Si quis culpam ſuam, vel alterius defenderit. Si quis in illum, à quo proclamatus eſt, vel in quemlibet alium maledicta, ſeu verba inordinata, & irreligioſa malitioſe invexiſſe deprehenſus fuerit. Si quis Fratri præteritam culpam, pro qua ſatisfecit, improperaverit.

(a) *Gravis culpa eſt.*) Declaramus, quòd quamvis in hoc Capitulo multa contineantur, quæ de ſe culpa ſunt, ſicut dicere opprobrium Fratri, vel mendacium de induſtria dicere, vel maledicta, & verba inordinata, & irreligioſa malitioſe proferre, mala de Patribus, & Fratribus evomere, jejunia ab Eccleſia inſtituta ſine cauſa, & licentia frangere, & alia hujuſmodi; non tamen ideò culpa ſunt, quia à Conſtitutionibus ſunt prohibita, ſed quia de ſe mala ſunt; vel à jure Divino, aut Eccleſiaſtico prohibita. Unde transgreſſor in talibus duplicem incurrit pœnam: unam ſcilicet Sacramentalem, ex eo quod culpam committit, quæ non poteſt deleri, niſi per contritionem, & confeſſionem, quando culpa eſt mortalis; aliam vero pœnam incurrit, ex eo, quod transgreditur Conſtitutionem.

(b) *Si quis ſilentium non tenere in conſuetudinem duxerit.*) Declaramus, omnem Fratrem aſſuetum ad quoſcumque defectus in iſto Capitulo dumtaxat, & præcedenti enumeratos, debere puniri pœna gravis culpæ, ſicut vult Conſtitutio de aſſuetis ad ſilentii fractionem, ſicut fuit declaratum Venetiis 1357. Nam gravius punitur, qui ex conſuetudine, quam qui ex ſimplici transgreſſione offendit.

II.

(*c*) ITem gravis culpa eſt, ſi quis mala de Patribus, aut Fratribus, vel domibus ſuis, vel Sororibus malitioſè evomuerit, quæ teſtimonio Fratrum ſuorum probare nequiverit. (*d*) Si quis abſque licentia, & magna neceſſitate equitaverit, (*e*) vel carnes comederit, vel etiam in via pecuniam portaverit, vel portari procuraverit. Si quis procedens ubi fœminæ ſunt, oculum fixerit (ſi tamen hoc in uſu habuerit) vel cum fœmina ſolus non de confeſſionibus, vel honeſtis locutus fuerit. Si quis jejunia ab Eccleſia inſtituta fregerit ſine cauſa, & licentia. (*f*) Si quis litteras alicui miſerit, vel ſibi miſſas legerit, quas primitus ſuo Præſidenti non oſtenderit; Magiſtris in Theologia, & Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis, & Prædicatoribus Generalibus dumtaxat exceptis.

(c) *Si quis mala de Patribus, aut Fratribus &c.*) Declaramus, quòd evomere mala de Patribus, aut Fratribus, ex genere ſuo eſt grave delictum: & longè gravius, ſi talia mala teſtimonio Fratrum probari non poſſint. Neque clauſula illa poſita in Conſtitutione, ſcilicet, quæ teſtimonio Fratrum ſuorum probare nequiverit, habet exceptionis rationem, firmantis regulam in contrarium, quaſi ſenſus ſit: tunc non eſſe gravem culpam, quando illa mala, teſtimonio Fratrum probare poſſunt; ſed ponitur ad declarandam majorem gravitatem culpæ.

(d) *Si quis abſque licentia, & magna neceſſitate equitaverit.*) Declaramus, quòd cum equitare maximè repugnet ſtatui Mendicantium, qui ex eleemoſynis vivunt: nullus Frater Ordinis noſtri ſine neceſſitate, & licentia (quando habet Prælatum in promptu) vel ſine magna neceſſitate debet equitare, ſed pedes vadat. Et ſi ſecus factum fuerit, graviter puniantur tranſgreſſores, ſicut fuit ordinatum in Capitulo Pariſiis 1264. Et in Capitulo apud Ferrariam 1290. ordinatum fuit, quod Conſtitutio de non equitando ſtrictiſſimè obſervari debeat, & maximè per territoria, ubi Conventus habemus; & quod tranſgreſſores, per Priores Provinciales, & per Viſitatores acriter & graviter puniri debeant. Et idem fuit ordinatum Romæ 1569. & innovatum Venetiis 1592. Ubi præſertim fuit ordinatum, ne Converſi equitarent, niſi ex magna neceſſitate. Quod vero dicitur, de pecuniis in via non portandis, id intelligendum eſt, ſi quis ſine licentia Superiorum ſuorum eas portaverit.

(e) *Vel carnes comederit.*) Declaramus, quòd Prælati poſſunt cum Fratribus ſuis etiam extra caſum infirmitatis ex cauſa rationabili, quantum ad eſum carnium, diſpenſare. Subditi autem non debent ſine licentia, vel magna neceſſitate carnes comedere, ſicut in *Capitulo de Jejuniis* dictum eſt.

(f) *Si quis litteras alicui miſerit.*) Declaramus, quòd in Capitulo Pariſiis celebrato 1234. ſic fuit ordinatum: Volumus, & ordinamus, quod nullus Prior in hoc deferat alicui, quin litteras accipiendas, & mittendas legat. Et in alio Capitulo 1243. ibidem celebrato fuit ordinatum, quod Fratres non mittant litteras, etiam non ſigillatas, nec recipiant ſine licentia ſui Prælati. Et in alio Capitulo ibidem celebrato 1264. ſic dicitur: Fratres qui miſerunt, vel in poſterum miſerint litteras, vel memorialia non oſtenſa Prælato ſuo, vel ſibi miſſas legerint, niſi habita prius licentia, gravius puniantur. Et in Capitulo Treveris 1289. ſic dicitur: Inhibemus diſtrictè, ne Fratres litteras, vel cedulas, vel alia quæcunque memorialia legant, vel tranſmittant, vel ſibi tranſmiſſa aperiant, ſine eorum Superiorum inſpectione, vel licentia ſpeciali. Et hoc idem fuit in diverſis aliis Capitulis ordinatum, præſertim Venetiis 1592. in hunc modum: Nullus Frater noſtri Ordinis, præter exceptos in Conſtitutionibus noſtris, audeat litteras aliquas ad aliquem, præterquam ad Superiores mittere, niſi prius à proprio Prælato viſæ, & ſubſcriptæ fuerint; nec ad ipſum miſſas legere, vel aperire, niſi prius eaſdem Superiori ſuo legendas præſentaverit, ſub pœna carceris per menſem, & aliis, Superioribus arbitrariis.

III.

(*g*) PRO hujuſmodi culpis, & his ſimilibus veniam petentibus, & non proclamatis, tres correctiones in Capitulo dentur: & tres dies in pane, & aqua jejunent. Clamatis verò una dies, & una correctio ſuperaddatur. Præter hæc autem, Pſalmi, & veniæ ſecundùm quod diſcretioni Superioris viſum fuerit, pro qualitate culparum injungantur. Eadem pœna digni ſunt, qui poſtquam miſſi fuerint, ſine licentia reverti præſumpſerint, (*h*) vel ultrà terminum ſibi aſſignatum moram fecerint ſine rationabili cauſa: vel ſi quis pro victu & veſtitu, vel qualibet alia re murmuraverit. Caveat autem quilibet frater (*i*) ne proclamet aliquem in Capitulo de crimine, (etiam de auditu) niſi ipſum crimen poſſit probare. Quod ſi accuſatus negaverit, & accuſans in probatione defecerit, pœna accuſato debita puniatur. (*k*) Ne autem vitia occultentur, Prælato ſuo denunciet, quod viderit, vel audiverit.

(g) *Pro hujuſmodi culpis, & his ſimilibus veniam petentibus, &c.*) Declaramus, quòd Fratres de his quæ continentur in iſto, & in Capitulo de levi Culpa tenentur ſe in Capitulo de culpis accuſare, & pœnitentiam ſibi injunctam facere: ſicut ſupra in cap. de ſilentio dictum eſt; quod fratres debent ſe de ſilentio, ſicut & de aliis culpis in Capitulo accuſare. Et de Capitulo quotidiano dicitur, quod fratres qui ſe reos intellexerint, humiliter culpas ſuas confiteantur. Hoc tamen intelligendum eſt, quando perpetratio culparum gravium, eſt talis naturæ propter ſuam notorietatem, quod poſſit in judicium deferri. Si vero talis perpetratio ſit occulta, non obligat Conſtitutio perpetrantem ut ſe prodat.

(h) *Ultra terminum ſibi aſſignatum moram fecerint.*) Declaramus, quòd Fratres exeuntes à Conventu ſine licentia, vel cum ſocio non ſibi à Prælato deputato: debent puniri eadem pœna, qua puniuntur in Conſtitutionibus ii, qui ultrà terminum ſibi aſſignatum, moram fecerint; vel ſine licentia reverti præſumpſerint, prout exprimitur in hoc Capitulo: ſicut declaratum fuit Romæ 1558. Immò quia gravius eſt egredi domo ſine licentia, quam ultra terminum aſſignatū extra domum moram facere: illud ſeverius puniendum eſt, quam iſtud. Declaramus etiam pro hujuſmodi Conſtitutionis obſervantia, iſtud quoque ſæpius ordinatum, Romæ 1608. confirmatum eſſe: ut cuique fratri è domo exeunti, nominatim ſocius aſſignetur à Prælato, nec ulli detur licentia exeundi, niſi ei ſimul ſocius deſignetur. Fratres vero cum in domum redierint, quamprimum ſe ſiſtere debent Præſidenti Conventus, ut accepta ab eo benedictione, ipſe ſciat quid de eis actum ſit. Id verò toties quoties exierint, & redierint, facere debent, Romæ 1601.

(i) *Ne proclamet aliquem in Capitulo de crimine.*) Declaramus, quòd hujuſmodi proclamationes, quæ in Capitulis Religioſorum fieri ſolent, ſunt de quibuſdam levibus quæ famæ non derogant: & ideò potiùs ſunt quædam commemorationes oblitarum culparum, quam accuſationes, vel denunciationes: ac proptereà fieri poſſunt, nulla, etiam ſecreta admonitione ſive correctione fratrum, præmiſſa. Si tamen talia eſſent, ut ob illa frater infamaretur, contra præceptum Domini ageret, qui hoc modo peccatum fratris non præmiſſa correctione fraterna publicaret: ut docet S. Thom. 2. 2. qu. 33. art. 7. ad 4. Quapropter dictæ proclamationes regulariter loquendo, locum habent in iis, quæ continentur in *Cap. de levi culpa*, non tamen in aliquibus culpis contentis in hoc Capitulo, niſi correctione fraterna præmiſſa. Et multo minus tenetur ſeipſum quis accuſare publice de eiſdem culpis, niſi in caſu ſuprapoſito notorietatis facti.

(k) *Ne autem vitia occultentur; Prælato ſuo denunciet.*) Declaramus, hoc quod hic præcepit Conſtitutio, prudenter eſſe intelligendum, ſalvo ſcilicet ordine correctionis fraternæ, quam Dominus præcepit Matth. 18. verbis iſtis: *Si peccaverit in te frater tuus, corripe eum inter te, & ipſum ſolum.* Et hunc eundem ordinem hæc noſtra Conſtitutio ſervandum eſſe ſupponit, tum hic, tum in capite ſequenti num. 9. initio ipſius numeri, ubi hoc negotium clarius explicatur. Unde ſi frater qui commiſit crimen, non indiget correctione fraterna, quia jam eſt emendatus: quantumcunque adveniat præceptum Prælati, quod ſolet in viſitationibus communiter poni, non poteſt quis ipſum denunciare. Secus autem ſi inquiſitio fieret contra aliquem laborantem infamia, etiamſi jam ſit emendatus, quia in hoc caſu providetur bono communi. In duplici tamen caſu, non tenemur præceptum privatæ, & ſecretæ correctionis ſervare, ut docet S. Thom. loco nuper citato in corpore articuli: quando videlicet peccatum eſt publicum, vel quando eſt occultum quidem, ſed eſt in nocumentum proximorum, vel corporale, vel ſpirituale. Nam in his caſibus, qui ſic peccat, non ſolùm in ſe peccat, ſed etiam in alios. Et ideò omiſſa privata correctione, oportet ſtatim procedere ad denunciationem, ut hujuſmodi nocumentum impediatur, niſi fortè aliquis firmiter æſtimaret, quòd ſtatim per ſecretam admonitionem poſſet hujuſmodi mala impedire. Si autem peccatum eſt publicum, non eſt tantum adhibendum remedium ei qui peccavit, ut melior fiat; ſed etiam aliis, in quorum notitiam devenit, ut non ſcandalizentur. Et ideo talia peccata ſunt publice arguenda, ſecundùm illud Apoſtoli ad Timoth. 5. *Peccantes coram omnibus argue, ut cæteri timorem habeant.* Quod ſicut dicit Auguſt. lib. de verbis Domini cap. 16. *de peccatis publicis intelligitur.*

CAPUT XVIII.

De graviori Culpa.

I.

(*a*) GRavior culpa eſt, ſi quis per contumaciam, (*b*) vel manifeſtam rebellionem inobediens Prælato ſuo extiterit; vel cum eo intus, vel foris (*c*) proterve contendere auſus fuerit. (*d*) Si quis percuſſor fuerit. (*e*) Si quis crimen capitale, id eſt, pœna mortis in ſeculo puniendum commiſerit. (*f*) Si quis procuraverit, quod ipſe, vel alius, eximatur via non juridica à poteſtate ſui Prælati. Si quis rem ſibi collatam rece-

pe-

perit, de his quæ prohibentur recipi. Si quis rem ſibi collatam celaverit, quem B. Auguſtinus furti judicio dicit eſſe condemnandum. (*g*) Si proclamatus convictus fuerit, ſponte ſurgat, & veniam petens, ſceleris ſui immanitatem lamentabiliter proferat, & denudatus (ut dignam recipiat ſuis meritis ſententiam) vapulet, quantum placuerit Prælato; & ſit omnium noviſſimus in Conventu. Ut qui culpam perpetrando non erubuit membrum Diaboli fieri, ad tempus (ut reſipiſcat) ſequeſtretur à conſortio ovium Chriſti.

(a) *Gravior culpa eſt, ſi quis per contumaciam.*) Declaramus, quòd trangreſſoribus ſcienter præceptorum, & obedientiæ Superiorum poteſt, & debet imponi pro hujuſmodi tranſgreſſione per Præſidentem pœna gravioris culpæ: ſicut fuit ordinatum apud Caſtras 1352. hoc tamen intelligendum eſt ſi adſit contumacia atque rebellio. Nam ex vi hujus Conſtitutionis non ſufficit ad hoc ut quis incurrat pœnam gravioris culpæ, quod ſit transgreſſor præcepti poſiti à Prælato, & multo minus ſimplicis obedientiæ: ſed requiritur, quod interveniat contumacia, vel manifeſta rebellio, ut dicitur in textu.

(b) *Vel manifeſtam rebellionem.*) Declaramus, quòd manifeſta rebellio eſt, quando ſubditus pertinaciter verba ſui Prælati contemnit: puta, cum Prælatus juxta præſcriptum Conſtitutionis, dicit: Volo omninò quod faciat hoc, & ſubditus dicit: Nolo facere. Et ſic obedientiam ſui Prælati tranſgrediens, debet pœna gravioris culpæ puniri, ſicut declaratum fuit Coloniæ 1428. Unde S. Thom. 2. 2. qu. 39. art. 1. ad 2. dicit, quod tunc aliquis dicitur cum rebellione Prælato ſuo non obedire, quando pertinaciter ejus mandata contemnit, & judicium ſui Superioris ſubire recuſat.

(c) *Proterve contendere auſus fuerit.*) Declaramus, quòd proterva contentio, eſt improba & perverſa, ſeu ſuperba diſceptatio, vel impugnatio verborum cum tumultu. Unde proterve contendere cum Prælato, nihil aliud eſt, quam verba ipſius verbis tumultuoſis, vel clamoſis improbè, & perverſè ſeu ſuperbè impugnare: & talis debet puniri pœna gravioris culpæ.

Item declaramus, quòd nullus ſub pœna gravioris culpæ præſumere debet aſſerere Priorem ſui Conventus, non eſſe Priorem, neque ab ejus obedientia ſe ſubtrahere, donec per Superiores, ſi quid acciderit dubii fuerit declaratum, ſicut in Capitulo apud Valentiam 1364. declaratum fuit.

(d) *Si quis percuſſor fuerit.*) Declaramus, quòd ſi quis aliquem quocumque inſtrumento enormiter percuſſerit, ſuper ejus abſolutione Prior Provincialis conſulatur, & ipſe percuſſor interim ab aliis ſequeſtretur. Poſtquam autem fuerit abſolutus, pœna gravioris culpæ puniatur: quam ſaltem per duos menſes perfectè, & complete perſolvere teneatur, ſicut fuit ordinatum in Capitulo Londinis 1314.

(e) *Si quis crimen capitale, id eſt, pœna mortis in ſeculo puniendum commiſerit.*) Declaramus in Capitulo Romano 1518. explicatum fuiſſe, & in Conſtitutionem redactum, quòd propter crimen pœna mortis in ſeculo puniendum præter prædictam pœnam gravioris culpæ debet qui illud committit carceri mancipari: ſicut etiam propter lapſum carnis. Propter quodcumque autem aliud crimen, quod ſit peccatum mortale, & committenti adferat infamiam: ſicut eſt falſum teſtimonium, ebrietas aſſidua, & horum ſimilia, ille qui peccat, pœna gravioris culpæ puniri debet.

(f) *Si quis procuraverit quod ipſe, vel alius eximatur via non juridica à poteſtate ſui Prælati.*) Declaramus, quòd quicunque procuraverit correctionem (ſcilicet, de delictis in hoc capitulo contentis) de ſe vel de alio factam, vel aſſignationem quamcumque per perſonas extra obedientiam noſtri Ordinis conſtitutas impedire, pœna gravioris culpæ puniatur: & omnibus gratiis Ordinis ſit privatus, nec ad ipſas reſtitui poſſit, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale. Et eandem pœnam volumus incurrere eos, qui per perſonas extra obedientiam noſtri Ordinis conſtitutas procuraverint, quod frater aliqua de Provincia, vel de Conventu aliquo expellatur: ſicut fuit ordinatum in Capitulo apud Cadurcium 1319. & apud Rothomagum 1320.

Item denunciamus, non tantum acceptatam eſſe ab Ordine noſtro in Capitulo Romæ 1589. Gregorii XIII. Conſtitutionem, qua prohibetur fratribus, ne per perſonas extra obedientiam Ordinis conſtitutas, audeant ſibi aliquid in Ordine, ſub pœna inhabilitatis ad hæc & ſimilia, (niſi per Sedem Apoſtolicam diſpenſati fuerint) obtinenda, procurare: ſed etiam ſub pœna excomunicationis latæ ſententiæ præceptum fuiſſe, ne quiſpiam directè, vel indirectè, per ſe, vel per alium, pro ſe, vel pro aliis ejuſdem Ordinis profeſſoribus, apud perſonas extra noſtrum Ordinem conſtitutas, & de noſtro Ordine non aſſumptas, gratiam aliquam, vel pœnarum remiſſionem à Prælatis noſtri Ordinis obtinendam, procuret; aut ad hunc effectum munera aliqua ſecularibus ſpondeat, vel exhibeat. Quæ Conſtitutio, una cum ordinatione Capituli ſupranominati, atque cenſuris, & pœnis in eo expreſſis, cum poſtea à Clemente VIII. & ſucceſſive à Paulo V. confirmata fuerit, & illa quidem in Capitulo Venetiis 1592. hæc autem Romæ 1608. acceptata fuerit: ideo operæ pretium eſt, ut omnes Fratres meminerint ejus, quod Clemens VIII. cum priùs per gratias, quas per emendicatos favores nolebat concedi, quoſcumque gradus, honores, dignitates, officia, adminiſtrationes, functiones, Prælaturaſque Ordinis intelligi debere ſignificaſſet, expreſſe præcepit iſtis verbis:

Et propterea dilectis Magiſtro Generali, Provincialibus, & aliis Prælatis, ac Superioribus ejuſdem Ordinis, non poſthac aliquod præmiſſorum cuiquam ad inſtantiam, ſeu requiſitionem, vel contemplationem perſonarum ſuperius expreſſarum quarumcumque quovis modo concedere; Religioſis verò ac Fratribus ejuſdem Ordinis quibuſcumque, non ſolum in præmiſſis omnibus ſecularium favorem minimè procurare; ſed nec etiam ſponte oblatum, aut ab eis minimè procuratum recipere: & ſimiliter, ne ad hunc effectum munera aliqua ſecularibus impendere, vel exhibere audeant, vel præſumant: authoritate Apoſtolica tenore præſentium in virtute ſanctæ Obedientiæ, ac ſub eiſdem pœnis in dictis Gregorii litteris contentis præcipimus, & expreſſe interdicimus, & prohibemus. Eadem authoritate ſtatuentes, quod omnes, & ſinguli in præmiſſis delinquentes, nulla alia monitio-

tione præcedente & absque processu desuper habendo, sententias & pœnas præmissas irremissibiliter eo ipso incurrant: quodque ad illas sententias, & pœnas hujusmodi damnabiliter incurrisse legitimè probandum, & omnino convincendum; solæ præmissarum personarum instantiæ, favores, & preces, etiam oretenus porrectæ, plenam, indubiam, & sufficientem in judicio, & extra fidem faciant, ne ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Item declaramus, quòd si quis Frater subditus, vel Prælatus inducat (scilicet vi, & metu, vel alio quocumque illicito modo) aliquem Fratrem per se, vel per alium ad electionem cujuscumque Prælati, aut Officialis nostri Ordinis: si in hoc deprehensus fuerit, pœna gravioris culpæ puniatur; & sit per triennium omni voce activa & passiva privatus, sicut fuit ordinatum Parisiis 1286. & Burdigalæ 1287. & novissimè Bononiæ 1615. ad memoriam revocatur illud, quod in Decret. lib. 6. capit. *Sciant cuncti*, habetur istis verbis: Sciant cuncti, qui eos, ad quos spectat electio, pro eo quod rogari, vel inducti, eum pro quo rogabant, vel inducebant eligere noluerunt; spoliant, vel injuste prosequuntur: ipso facto sententiam excommunicationis incurrunt.

Item declaramus, Valentiæ 1596. & Romæ 1601. & 1608. strictissimè sub pœnis in Capitulo gravioris culpæ contentis prohibitum fuisse: ne quis Religionis negotia, sive Fratrum sint, sive Monialium, quoquo modo deferre audeat, directè, vel indirectè, per se, vel per alios ad Tribunalia extra Ordinem; utque id scientes, Superiori infra 12. dies denunciare, Superiores vero præmissis præmittendis, pœnam transgressoribus supra taxatam infigere teneantur. Ordinantes, ut quicumque Prælati sui judicium recusaverit, severissimè puniatur: super quo conscientiam Prælatorum aggravamus. Qui nec se recusatos judicent, sed reos pœnitentiam sibi injunctam subire cogant, & interim Superiores de omnibus certiores faciant.

(g) *Si proclamatus convictus fuerit.*) Declaramus, quòd licet secundùm jura convictus propriè dicatur, qui per testes in judicio convincitur: tamen convictus etiam dicitur, qui Prælato suo peccatum suum fatetur, coactus per aliquam excommunicationem, sive per inclusionem, sive per disciplinas, & alias pœnitentias, licet talis propriè sit confessus. Unde taliter convictus illas easdem pœnas Constitutionis incurrit, sicut fuit declaratum apud Tolosam 1328. Accusatus autem à pluribus non contestibus, ab uno de uno actu, à secundo de alio ejusdem speciei: talis non est convictus, nec potest sententialiter condemnari; sed benè potest ad quæstiones poni. Similiter quando contra aliquem Fratrem habentur testimonia secularium sive dignorum, potest arctari ad dicendam veritatem, & ad quæstiones poni; potissime quando infamia probata contra eum laborat, sicut fuit declaratum Ferrariæ 1362. Quare si infamia præcedente, duo testes seculares deponunt contra aliquem Fratrem, talis potest ab aliis separari, & veritas ab eo extorqueri. Immo infamia, & unus testis, vel infamia, & una vehemens suspicio, sufficiunt ad separationem alicujus Fratris puniendi: & talis sic separatus tenetur Judici veritatem dicere de eo crimine, de quo infamatus est, non solum de se, sed & de alio; si tamen alius similiter fuerit diffamatus, atque ab eo sic separato petatur veritas juxta ordinem juris, quia mentiri in judicio, est peccatum mortale. Eo autem ipso, quod propter unum crimen Judex in aliquem juste inquirit, & contra eum procedit, ex hoc ipso non potest inquirere, & procedere contra ipsum de aliis criminibus occultis: adeo ut qui de uno crimine infamatus est, non tenetur alia crimina, de quibus non est infamatus, etiamsi de illis à Judice interrogatus fuerit, confiteri, secundùm Caietan. 2. 2. quæst. 69. art. 1. & 2. Ideo caveant Prælati ab hujusmodi inquisitione occultorum criminum, quia peccant ipsi præcipiendo, vel inquirendo, & subditi non tenentur obedire; non tamen potest reus, etiam infamatus per sententiam, ad pœnam ordinariam condemnari, nisi fuerit per duos testes, vel per propriam confessionem convictus.

I I.

POEna autem sequestrationis tunc tantum locum habeat, quando propter peccatum mortale ad pœnam gravioris culpæ quis est damnatus. In Refectorio quoque ad communem mensam cum cæteris non sedebit: sed in medio Refectorii (*h*) super nudam terram comedet; & providebitur ei seorsim panis grossior, & potus aquæ. Nec reliquiæ prandii sui cum aliis misceantur: ut cognoscat, se ita esse sequestratum à consortio aliorum, quod privetur (nisi per pœnitentiam redeat) consortiis Angelorum: ad Canonicas Horas, & gratias post comestionem, ante ostium Ecclesiæ transeuntibus Fratribus prostratus jaceat, dum intrant & exeunt: nullus autem se audeat conjungere illi, vel aliquid mandare.

(h) *Super nudam terram comedet.*) Declaramus, quòd in Refectorio pro sedentibus in terra pro graviori culpa, debet haberi asser aliquis immediatè juxta terram, super quem ponantur cibaria, videlicet panis, & aqua: & ipsi debent sedere super nudam terram. Pro aliis vero, qui sedent in terra pro fractione silentii, vel pro aliis defectibus: debent haberi asseres, super quos sedeant; & aliqua mensa, vel forma lignea, super quam comedant.

I I I.

PRælatus tamen (ne in desperationem labi possit) mittat ad eum, qui est in graviori culpa seniores: qui commoneant eum ad pœnitentiam, provocent ad pœnitentiam, foveant per compassionem, hortentur ad satisfactionem, adjuvent per suam intercessionem; si viderint in eo humilitatem cordis. Quibus etiam suffragetur totus Conventus. (*i*) Nec renuat Prælatus cum eo facere misericordiam: & si videbitur ei, denuo vapulet ad pedes singulorum primo Prælati, deinde utriusque lateris sessorum. Talis quandiu erit in hac pœnitentia, non communicet, nec veniat ad osculum pacis. Si Prædicator est, prædicationis officium non exerceat: non notetur ad aliquod officium in Ecclesia, nec ulla ei committa-

tatur obedientia: nec vocem habeat (nisi in sui accusatione) (*k*) ante plenariam satisfactionem, (*l*) vel donec per Magistrum Ordinis, aut Diffinitores Capituli Generalis, vel Provincialis fuerit restitutus. Si fuerit Sacerdos, vel Diaconus, his Officiis non fungatur, nisi postmodum religiose conversatus fuerit.

(i) *Nec renuat cum eo Prælatus facere misericordiam.*) Declaramus, quòd quando Frater aliquis de gravi aliquo delicto accusatur, ac per testes convincitur, vel ipse in loco judicii confitetur, Prælatus non potest ei parcere quoad pœnas privativas, quæ in nostris Constitutionibus continentur. Et si dicatur, cum confesso esse mitius agendum, ac proinde tales ei pœnas remittendas esse: respondetur, quod in pœnis positivis, puta, quod maneat in carcere, quod comedat in terra in pane & aqua cum prostrationibus tot diebus, quod dicat tot Psalteria, & accipiat tot disciplinas, si sponte confitetur, cum eo mitius est agendum: & quoad hujusmodi pœnas potest Prælatus ei parcere de consilio discretorum. Sed quoad pœnas privativas, puta, quod sit privatus voce activa, vel passiva, vel gratiis Ordinis, vel Officio prædicationis, & aliis hujusmodi, quæ in nostris Constitutionibus continentur, & quæ sunt Canonis latæ sententiæ non potest Prælatus, etiam cum sponte confesso dispensare; sed hoc pertinet ad Magistrum Ordinis, vel ad Diffinitores Capituli Generalis, vel Provincialis, sicut fuit declaratum Tolosæ 1328. & Coloniæ 1301. & Basileæ 1473. Ad cujus Constitutionis observationem Valentiæ 1596. declaratum est: pœnas omnes privativas in nostris Constitutionibus contentas, quando adest clausula (ipso facto) sola facti declaratione incurri: ita ut non possit Judex ipsas minuere in sententias ferenda.

(k) *Ante plenariam satisfactionem.*) Declaramus, quòd cum ad plenariam alicujus debiti satisfactionem alterum duorum requiratur: videlicet, aut debiti solutio ex parte ejus, qui satisfacere tenetur, quando videlicet solvit debitum; vel debiti relaxatio ex parte illius, qui potest debitum relaxare, quando videlicet ille, cui satisfaciendum est, remittit debitum: ita in proposito, si ille, qui est in graviori culpa, fit adjudicatus ad faciendam talem pœnitentiam usque ad annum, mensem, vel ad alium terminum, & pœnitentiam sibi injunctam facit, vel Prælatus qui potest, talem pœnitentiam remittit, vel relaxat; dicitur plenè satisfecisse, sicut fuit declaratum apud Tolosam 1328.

(l) *Vel donec per Magistrum Ordinis &c.*) Declaramus circa hæc verba, quod licet antiqua Constitutio facta apud Montem Pesulanum 1316. & in duobus Capitulis immediate præcedentibus inchoata, & approbata sic disponeret, ut legeretur conjunctive, scilicet; (ac donec per Magistrum Ordinis) postea tamen in Capitulo Romano 1518. nova fuit edita Constitutio per tria Capitula immediate continua, juxta modum inchoationis, & approbationis, ac per eam fuit decretum: ut copulativa mutaretur in disjunctivam, & dicatur: (vel donec per Magistrum &c.) ac propterea ille, qui est in graviori culpa, cum primum satisfecerit, potest illis officiis, quibus privatus fuerat, fungi, & voce activa, vel passiva potiri, absque nova restitutione à Magistro Ordinis, vel Diffinitoribus expectanda; nisi fortè in sententia privationis esset expressum, quod illis non fungatur, donec fuerit restitutus. Illi porro, qui de cætero abjuraverint, tanquam de Hæresi vehementer suspecti, non possint à quocumque etiam Magistro Generali restitui, aut promoveri ad aliquod officium, aut dignitatem toto tempore vitæ eorum: sed permittantur in humilitate deflere peccatum suum; irritum decernentes, quidquid in oppositum factum fuerit. Romæ 1558. & Avenione 1561. & Bononiæ 1564.

IV.

Si quis autem (quod Deus avertat) (*m*) in peccatum carnis lapsus fuerit, (*n*) aut furtum commiserit, quod sit notabile judicio discretorum: (*o*) vel litteras Magistri Ordinis, vel Priorum Provincialium, vel eorum sigilla falsificaverit, vel falsificatis scienter usus fuerit; aut in Prælatum suum manus injecerit temere violentas, aut quemcumque lethaliter, vel graviter, & atrociter percusserit, aut infra septa Monasterii super se arma invasiva portare præsumpserit, ut aliquod prædictorum fieri fecerit: (*p*) carcerali custodiæ mancipetur.

V.

(*q*) Si quis etiam alteri Fratri Ordinis, vel ipsi Ordini crimen falsò imposuerit, propter quod crimen secundùm nostrarum seriem Constitutionum Frater aliquis carcerem mereretur: aut crimina quæcumque hujusmodi Fratrum secularibus personis, & extra obedientiam nostri Ordinis constitutis revelaverit, unde Fratri, vel Ordini infamia, vel damna fuerint subsecuta; modo consimili carcerali custodiæ mancipetur. Et nolumus, quod hujusmodi Ordinis destructores, possint (nisi per Magistrum Ordinis, vel Generale Capitulum) liberari. Idem dicimus de Fratribus, qui inventi fuerint ad taxillos lusisse, (*r*) aut in sententiam excommunicationis à quocumque Judice nostri Ordinis rite latam, scienter incidisse: quos etiam pœnæ carceris volumus subjacere.

(m) *In peccatum carnis.*) Declaramus, in Capitulo Salmanticensi 1551. istud editum fuisse. Item ordinantes, admonemus omnes Priores tam Conventuales, quam Provinciales, ut in pœnitentiis (præsertim in Constitutionibus taxatis) imponendis sint severiores: & in his maximè, quæ ad honestatem pertinent, unde solet ex paucorum erratis tota Religio infamari, & in aliis, quæ in capit. *de Graviori Culpa* continentur.

(n) *Aut furtum commiserit.*) Declaramus, in Capitulo Romano 1583. fuisse ordinatum: ut qui semel reperti fuerint furtum grave fecisse de rebus Monasterii, (præter alias pœnas) priventur officio, & inhabiles reddantur ad quamcumque administrationem rerum temporalium.

(o) *Vel litteras Magistri Ordinis, vel Priorum Provincialium &c.*) Declaramus, quòd præter pœnas hìc contra falsificantes litteras Magistri Ordinis, vel Priorum Provincialium constitutas, aliæ superadduntur in Capitulo *de Apostatis* prope finem.

(p) *Carcerali custodiæ mancipetur.*) Declaramus, quòd illi proprie carceri mancipati intelliguntur, qui per diffinitivam sententiam sunt ad carcerem condemnati. Qui vero ad inquirendam veritatem sunt in custodia detenti, dicuntur separati, vel arrestati: sicut fuit declaratum apud Rothomagum 1320. Item declaramus, quòd Priores non possunt, nec debent proprio judicio incarcerare Fratres sine consilio discretorum: qui autem per sententiam fuerint incarcerati, si inventi fuerint culpabiles, non debent inde extrahi, vel liberari sine licentia Provincialis, sicut fuit declaratum Parisiis 1326. & apud Tolosam 1328.

Item declaramus, quòd Joannes XXII. ordinavit, quod Frater qui fuerit carceri judicialiter mancipatus, semota omni crudelitate, secundùm quantitatem, & qualitatem suorum excessuum debet in eodem carcere teneri, & etiam aliis disciplinis, & abstinentiis puniri: ita quod rigor carceris exterminium non pariat, sed ad meliora provocet delinquentem: Item declaramus, quod Bonifacius VIII. in Bulla, quæ incipit, *Ad augmentum &c.* statuit, & ordinavit: quod Prælati Ordinis nostri, ad quos punitiones, & correctiones Fratrum delinquentium spectant, possint liberè punire, & corrigere Fratres delinquentes, secundùm consuetudines approbatas, & instituta ipsius Ordinis generaliter facta, & etiam facienda, rimulis, & apicibus juris, ac etiam ordine juris postpositis, dummodò substantialia juris serventur, quæ præcipuè sunt quatuor. Primum, ut contra aliquem non procedatur, nisi accusatum, denunciatum, aut infamatum: juxta tres modos procedendi à jure statutos; per accusationem, denunciationem, & inquisitionem. Secundum, ut testes examinentur per præceptum formale. Tertium, ut absens vocetur, & per duos ad minùs testes vel contestes per propriam confessionem convincatur. Quartum, ut indefensus non condemnetur ad pœnam ordinariam, nisi fuerit contumax. Nec licet eisdem fratribus ab Ordinis punitionibus, & correctionibus aliquatenus appellare, nisi appellatio gradatim fiat: ut Capit Roman. 1589. ex decreto Sac. Congregationis Regularium denunciato, statutum est. Est autem decretum hujusmodi conformiter ad constitutionem Bonifacii IX. de quaa. distinct. cap. 18. his verbis pronunciatur. Quoniam nonnulli vagandi studiosi, dum imminentes commissorum criminum pœnas ex suis Constitutionibus, aut alias debitas sibi metunt: falsa, & commentitia gravamina causati, non immediatè ad sui Ordinis Superiores, scilicet à gravamine Prioris ad Provincialem, à Provinciali, ad Generalem, & à Generali ad Protectorem, prout cujuscunque Religionis Constitutionibus disponitur, sed ad hanc Romanam Curiam absque licentia fugiunt potius quam recurrunt, ex quo Ordinum disciplina relaxatur, Prælati contemnuntur, & ipsi in dies audaciores evadunt: placuit Sacræ Congregationi ex ordine Sanctissimi statuere; ut si quis Regularium inposterum temere, levivè ex causa hanc almam Urbem, seu Curiam absque sui Superioris licentia, & supradicta forma prætermissa adire præsumpserit, ad suos eosdem Superiores severiori pœna plectendus remittatur.

Item declaramus in Capitulo Romano 1558. decretum fuisse contra facinorosos hoc modo. Denunciamus in nostro Diffinitorio fuisse conclusum, & decretum: quod Reverendi Provinciales cum suo Diffinitorio, vel cum quatuor Patribus Provinciæ, aut qui fuerunt aliquando Diffinitores Provincialis Capituli, delictis majoribus, & facinorosis hominibus possint adhibere pœnas extraordinarias (etiam triremium) in delictis gravioribus apud seculares notis. Qui autem ad triremes etiam ad tempus fuerint condemnati juridice, & sententia fuerit executioni mandata, sunt ipso jure irregulares, & privati perpetuo executione ordinum suorum, cujus privationis mentio inferatur in sententia diffinitiva. Quod etiamsi non inferatur, illi tamen sunt ea executione de facto privati.

Item declaramus, quòd Priores Provinciales debent facere, quod in omnibus Conventibus suæ Provinciæ sint firmi, & fortes carceres, ubi puniantur criminosi, & rebelles: sicut ordinatum fuit Bononiæ 1228. & Lugduni 1274. & apud Argentinam 1296. & iterum Lugduni 1536. Et Romæ 1546. præceptum fuit Prioribus in quorum Conventibus carceres deputati non sunt, ut infra sex menses eos constitui, atque aptari ac muniri faciant: quod si realiter, & cum effectu non præstiterint, careant in Provinciali Capitulo voce activa, & nullo modo admittantur ad illam. Et postea ibid. 1569. sic habetur: Admonemus omnes Priores Conventuales, ut ordinationes de muniendis carceribus omninò mandent executioni: qui infra sex menses à notitia præsentium id non præstiterint; à Priore Povinciali in visitatione absolvantur. Volentes quod ordinatio facta apud Carcassonam 1378. quæ est infrascripti tenoris, observetur: Firmiter mandamus observari, ut quicunque frater alium fratrem de carcere extraxerit, vel ad exeundum, seu ad frangendum carcerem, instrumentum aliquod alicui incarcerato, vel per se, vel alium ministraverit, carceri realiter, & de facto mancipetur. Et in Capitulo Lucæ 1288. & Tolosæ 1362. sic dicitur: Volumus, & ordinamus, quod quicunque Frater nostri Ordinis ad liberationem alicujus Fratris incarcerati operam dederit efficacem, ex præsentis statuti ipso facto excommunicationem incurrat, & pœnæ gravioris culpæ subjaceat. Declarantes, quòd fratres incarcerati, non sunt ipso facto bonis, & rebus sibi concessis privati: sed debent conservari ut possint suo tempore eis restitui, si Superiores hoc expedire judicaverint; vel ad Conventus suos, vel ad eos in quibus detinentur deputati, sicut fuit ordinatum apud Perpinianum 1327. & Burgis 1369. Et in Capitulo Januensi 1513. ordinatum fuit, quod suadens alicui fratri fugam ex carcere, aut quomodolibet coadjuvans ad hoc: sit ipso facto privatus voce activa, & passiva, & pœnæ gravioris culpæ subjaceat, per dies decem intra mensem adimplendæ. Frangens autem seram carceris, per tres menses ad carcerem deputetur: ita quod elapsis tribus mensibus poterit à Prælato liberari.

Expensas porro, quas fieri contigerit, & pro captura, & pro carceratione Fratrum: à primo die detentionis, usque ad diem eductionis eorum; solvant Conventus, quorum sunt filii. Neapol. 1600.

(q) *Si quis etiam alteri Fratri Ordinis, vel ipsi Ordini crimen &c.*) Declaramus, in jure communi statutum esse, ut non probantes objecta, & maximè contra Superiores; etiamsi se non obligaverint ad pœnam talionis, eadem sunt puniendi, *extr. de calumn. cap. 2.* In Capitulo au-

autem Romano 1580. istud ex Capitulo Avenionen. 1561. contra infamatores fratrum confirmatum strictissimè fuit:ne de cætero Frater aliquis, cujuscunque gradus, & conditionis existat, scribere præsumat per se, vel per alios litteras criminosas, ad quoscunque intus, vel extra Ordinem, sine proprii nominis subscriptione. Item ibidem est ordinatum, gravissimè esse puniendos detractores, etiamsi vera dicerent, contra ordinem charitatis: puniendos inquam usque ad pœnam gravioris culpæ inclusivè; si Prælato de consilio Patrum, pro rei gravitate ita visum fuerit. Si quis autem de Superioribus suis, crimina quæ probari non poterunt evulgare præsumpserint, volumus eos per triennium carcerali custodiæ mancipari. Et Romæ 1601. de mandato Clementis VIII. ordinatum, ac Vallisoleti 1605. confirmatum fuit, ut si qui tam temerarii, & audaces fuerint, nec Deum timentes, nec homines reverentes; ut Sanctissimo aliqua memorialia exhibere attentaverint, in quibus aliquid falsum contra fratres suos, & præcipuè contra Prælatos sit contentum, severissimè puniantur. Item ut pœnæ à Constitutionibus taxatæ, deficienti in accusatione alicujus Fratris, addatur quod hæc pœna omnino, & indispensabiliter infligatur, & quod perpetuo inhabilis sit ad quascunque dignitates, & infamis; nec ei in tribunalibus fides aliqua adhibeatur. Quod tamen volumus intelligendum, quando delictum de quo alium accusat, erit grave, & non aliter. Et Neapoli 1600. ordinatum fuit: quod scribentes libellos famosos, non possint super pœnis sibi inflictis dispensari: nisi per Magistrum Ordinis, vel Capitulum Generale.

(r) *In sententiam excommunicationis &c.*) Declaramus, excommunicationem esse duplicem: altera est juris, & altera Judicis. Judicis ea est, quæ à Judice, vel Superiore potestatem habente, in scriptis, per verba in Prologo præscripta, trina monitione canonica præmissa, profertur. Juris illa est, quæ in lege scripta, per eadem verba, exprimitur. Quarum numerum, pro notitia fratrum, in quantùm eos attingere possunt, volumus adjungere.

Istæ sunt Excommunicationes à Constitutionibus.

QUicumque apostataverit. *Cap. de Apostat.*

2. Litteras Magistri Ordinis, vel Provincialium, seu sigilla eorum falsificaverit, vel falsificatis scienter usus fuerit. *ibidem.*

3. Ut cura Monialium, vel quarumcumque mulierum Fratribus Ordinis, sine licentia Magistri Generalis committatur, curaverit. *Cap. de Domibus conced.*

4. His quæ circa electionem Magistri Ordinis statuta sunt contraire præsumpserit. *Cap. de Electione Magistri Ordin.*

5. Causam depositionis Magistri vel Provincialium, vel eorum excessum, aut correctionem; vel secretum Capituli, dissensiones Diffinitorum vel Fratrum, unde Ordo possit turbari vel infamari, extraneis publicaverit. *Cap. de Capitulo Generali.*

6. Ad divisionem Ordinis, verbo vel facto laboraverit. *Ibidem.*

7. Si Provinciales Diffinitoribus vel Diffinitores Provincialibus, per suas diffinitiones præjudicaverit. *Ibidem.*

8. Bullas prædicaverit, aut quæstus extraneos, vel personales fecerit, sine licentia Magistri Ordin. *Cap. de Prædicat.*

9. Ad inferiorem dignitatem Episcopali, extra Ordinem electo licentiam acceptandi dederit, vel eandem dignitatem acceptaverit. *Cap. de itinerant.*

10. Gradum Magisterii, nisi quatuor annos in aliqua Universitate legisset, acceptaverit. *Cap. de Student.*

11. Ad legendum pro forma, & ad honorem Magisterii, sine approbatione Capituli promotus. *Constitut. Bonif. IX.*

12. Examinatores, si ignarum linguæ Latinæ, & ad habitum vel professionem Capitulo proposuerint. *Cap. de Recipiend. ex Const. Sixti V.*

13. Prælati, qui non probatæ vitæ pro suscipiendis Sacris Ordinibus, vel non in legitima ætate constitutos miserint, *Capit de Itinerantib.*

14. Prælati, qui non sufficientes, nec per quinque aut ad minùs tres examinatores, aliquos ad prædicationis officium, aut confessiones secularium, & Fratrum excipiendas admiserint. *Cap. de Prædicatoribus.*

15. Prælati, qui ædificium notabile, sine assensu majoris partis Patrum à consiliis, & consilio peritorum, ac licentia Provincialis inchoaverint; vel veteri derelicto, novum inceperint. *Cap. de Domib. conced. ex Constit. Sixti V.*

16. Gratias aliquas, vel pœnarum remissionem, per personas extra Ordinem constitutas, non autem ex Ordine assumptas postulaverint. *Cap. de Graviori Culpa.*

Sequentes Excommunicationes sunt ex jure communi, quæ possunt afficere Regulares.

1. SI quis violentam manum in Clericum injecerit *Can.* Si quis suadente 17. q. 4.

2. Sacramenta Eucharistiæ & extremæ unctionis secularibus extra casum necessitatis, sine licentia ministrare, vel matrimonia solemnizare sine licentia Parochorum præsumpserit. *Clem. de Privil.* Religiosi.

3. Ad vovendum, jurandum, vel promittendum ut sepulturam in Ecclesiis Ordinis eligant, seculares induxerit. *Clem. de pœnit. Cap.* Cupientes.

4. Interdictum S. Sedis violaverit *Cap.* Si Dominici, *de pœnit. & remiss.*

5. Pro ingressu Religionis aliquid dederit, vel receperit. *Cap.* Sanè. *de Simonia.*

6. Partem adversam in materia de peccato Originali Beatæ Virginis Mariæ hæresis, aut peccati mortalis damnaverit. *Cap.* Grave nimis, extra: *de Reliq.*

7. Miracula falsa vel incerta, aut prochetias in Bibliis non contentas, in Sermonibus publicè prædicaverit; vel Episcopis, & statui eorum detraxerit. *Concil. Lateranen.* sess. 11.

8. Eos qui rogati vel inducti, ut aliquem in Monasteriis eligerent, noluerunt eligere, spoliaverit, vel persecutus fuerit. *Cap.* Sciant cuncti, *de elect. in 6.*

9. Decimas ad se non spectantes, appropriare sibi præsumpserit. *Cap.* Religiosi, *de Decimis.*

10 Ut Leges, vel Physicam audiat, extra claustra exierit. *Cap.* Ut periculosa. *Ne Clerici in 6.*

11. Nova loca vel domos ad habitandum receperit, vel recepta mutaverit, aut transtulerit sine licentia. *Cap.* Unicus, *de excessib. in 6.*

12. Ad curias Principum absque licentia, ut Prælatis suis vel Monasterio damnum inferat, accesserit. *Clement.* Ne in agro. *De statu Monach.*

13. Libros interdictos legerit, aut detinuerit. *Bulla Cœnæ Domini.*

14. Religionis habitum professus, temere dimiserit. *Capit* Ut perniciosa. *Ne Cleric. in 6.*

15. Matrimonium contraxerit. *6. Clem. de Consanguin.*

16. A solutione decimarum auditores suos retraxerit. *Cap.* Cupientes, *de pœnis.*

17. Interdictum à matrice Ecclesia servatum, non servaverit. *Cap.* Et frequentibus. *de sententia excommunicat.*

18. Absque licentia Sedis Apostolicæ ad alium Ordinem, excepto Carthusiano, transierit. *Cap.* Viam ambitiosæ, extra, *de Regularibus.*

19. Intra septa Monasterii arma tenuerit. *Cap.* Ne in agro, *de statu Monach.*

20. Libros sine licentia Ordinarii vel Inquisitoris impresserit. *Concil. Lateranen.*

21. Bona Ecclesiastica quoquomodo alienaverit, vel ultrà triennium locaverit. *Paulus II. in Extrem.* Ambitiosæ.

22. A casibus in Bulla Cœnæ Domini absolverit. *In eadem Bulla.*

23. Licere Sacerdoti existenti in peccato mortali, non præmissa confessione, habita tamen copia Confessoris, celebrare defenderit. *Concil. Trident.* sess. 13. cap. 11.

24. Monasteria Monialium sine licentia ingressus fuerit. *Idem* sess. 25. cap. 5. Et absque necessitate. *Gregor. XIII.*

25. Mulierem ad suscipiendum habitum Religionis, vel emittendam professionem coegerit: vel alicui ex his actibus consenserit, vel eum sua præsentia authorizaverit. *Ibidem* cap. 18.

26. Ne aliqua mulier Religionis habitum suscipiat, vel professionem emittat, sine justa causa impedimentum præbuerit. *Ibidem*, cap. 16.

27. A. Novitiis & Novitiabus, vel curatoribus eorum, aliquid præter victum & vestitum, ante professionem si Superior Monasterii receperit. *Ibidem*, cap. 16.

28. Lector, si non præmissa professione Fidei, Theologiam, vel Philosophiam, aut Artes liberales legerit. *Pius IV. Cap.* In sacrosancta.

29. In Decreta Concilii Tridentini, sine licentia Apostolica commentarios, glossas, vel annotationes edere præsumpserit. *Pius IV. Cap.* Benedictus.

30. Mulieres intra Conventum introduxerit aut admiserit. *Pius IV. Cap.* Regularium.

31. Per litteras, aut internuncios confiteri, vel absolutionem eodem modo recipere, si quis docuerit. *Clem. VIII.*

32. Officiales sancti Officii in personis vel rebus offenderit. *Pius IV. Cap.* Si de protegendis.

33. Inquisitores, & eorum Officiales, qui odii vel amoris, lucri aut commodi temporalis causa, contra conscientiam omiserint procedere: aut falso contra aliquem de hæretica pravitate processerint. *Cap.* Multorum, *de hæreticis.*

V I.

(*f*) SI quis autem tale quid extra Monasterium commiserit, Frater qui cum eo est studeat ejus excessum Prælato quantocius corrigendum intimare. Correctus verò ad locum in quo tale quid commisit, ulterius non redeat: nisi ita religiose conversatus fuerit, quod per Diffinitores Generalis, vel Provincialis Capituli illuc reversurus judicetur. Si vero hujusmodi peccatum occultum fuerit, disquisitione secreta secundum tempus, & personam, condignam agat pœnitentiam.

(f) *Si quis autem tale quid extra Monasterium commiserit.*) Declaramus, quòd licet in Capitulo Burdigalæ 1324. fuerit declaratum, hanc culpam ad lapsum carnis juxta Constitutionis seriem tantummodo debere referri: tamen etiam referenda est ad alia crimina, quæ fuerunt præmissa; scilicet furtum, percussionem gravem, seu lethalem &c. Hæc enim crimina cum scandalum generent extra Monasterium commissa, indigent remedio in præsenti adhibito.

Item volumus, ut Superiores meminerint Decretorum Concilii Tridentini pro delinquentibus extra claustra. Primum ita habet *sess. 6. cap. 3. Nemo secularis, Clericus, vel Regularis, extra Monasterium degens, etiam sui Ordinis privilegii prætextu, tutus censeatur: quominus si deliquerit ab Ordinario loci tanquam super hoc à Sede Apost. delegato, secundum canonicas sanctiones visitari, puniri & corrigi valeat.* Alterum est *session.* 25. *cap.* 14. hujusmodi. *Regularis non subditus Episcopo, qui inter claustra Monasterii degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo scandalo sit: Episcopo instante à suo Superiore intra tempus ab Episcopo præfigendum severe puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem reddat. Sin minus, à suo Superiore officio privetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.* Pro cujus decreti executione, Clemens VIII. hoc addidit. *Cæterum si Superior in delinquentem Fratrem ut supra non animaverterit, quinimo si illum impunitum ad alia suorum Ordinum loca extra Episcopi Diœcesim transmiserit: volumus motu proprio, & authoritate Apostolica decernimus, ut Superior instante Episcopo, infra terminum ab Episcopo præfigendum, sub pœnis indignationis nostræ, privationis officiorum & dignitatum, ac inhabilitationis ad illa & alia, & privationis vocis activæ & passivæ, (ad quæ non nisi per Sedem Apostolicam restitui possit) ipso facto incurrendis; ipsum Regularem delinquentem à loco ad quem transmissus fuit revocare, & in quo deliquit constituere teneatur. Quod si hoc facere prætermiserit, statuimus, ut Ordinarius loci ad quem delinquens transmissus fuerit, super præmissis ab Ordinario loci in quo deliquit requisitus, vel alias de illius delicto informatus, tanquam Sedis Apost. delegatus prædictum Concilii decretum omnino exequi, & in delinquentem Regularem severe animadvertere possit & debeat.*

V I I.

(*t*) SI quis autem de mala familiaritate notabiliter suspectus fuerit, & post admonitionem à Prælato, de consilio discretorum Fratrum coram eisdem pluries sibi factam se non correxisse deprehensus fuerit: præcipiatur ei in virtute sanctæ obedientiæ per Prælatum, coram illis, coram quibus monitus fuerat, si præsentes fuerint; vel coram aliis decretis de consilio eorundem, ut à tali familiaritate desistat. Quod si tale præceptum transgressus fuerit, postquam hoc legitime constiterit, tanquam reus & convictus de suspecto crimine habeatur.

(t) *Si quis de mala familiaritate.*) Declaramus, quòd Religiosi debent evitare consortium & familiaritatem mulierum: tum propter periculum, quia multi Episcopi & Clerici post magnalia & signa miranda sanctitatis naufragari noscuntur propter mulierum consortia, ut dicit Sanctus Augustinus; tum propter infamiam, quam ex tali familiaritate incurrunt, & bonum nomen amittunt quod debet magis conservari, quam

quam divitiæ: tum tertiò propter notam talis exempli; quia cum viri perfecti inhærent prædictis familiaritatibus, dant occasionem minoribus idem faciendi, & cum sint infirmi, de facili in peccatum corruunt. Unde nec propter utilitatem temporalem, nec propter desiderium salutis debent Religiosi cum mulieribus conversationem aut familiaritatem habere, sicut dicit Sanctus Augustinus: præcipuè quando mulieres sunt innuptæ, & maxime juvenes, vel quæ continentiam servant, sub specie vel habitu sanctitatis; de quibus Sanctus Hieronymus admonebat: *Fœminam, quam videris bene conversantem, mente dilige, scilicet secundum Deum, non corporali conversatione*, ut habetur dist. 32. cap. *Hospitiolum.*

Item denunciamus, in Capitulo Romano 1566. & 1571. & Barcinonæ 1574. sub pœna gravioris culpæ per unum mensem pro prima vice, pro aliis vero vicibus ad arbitrium Prælati: ac deinde Romæ 1580. & 1583. sub eadem pœna gravioris culpæ; atque deinde Venetiis 1592. sub pœna privationis omnium graduum, dignitatum, sive officiorum, vocis activæ & passivæ, aut carceris per semestre respective, præceptum, atque etiam à Sacra Congregatione Regularium ex ordine expresso Sixti V. ordinatum fuisse: ne aliquis, exceptis Superioribus, Visitatoribus, & Confessoribus ordinariis, & extraordinariis, in his dumtaxat, sine quibus officium suum exercere non possunt, extra casum necessitatis, sine debita licentia audeat ad Monasteria Monialium cujuscumque Ordinis accedere: nec cum iisdem loqui, aut litteras, nuncios, vel munera illis mittere, vel ab eis accipere; etiam si pro sacro faciendo, concionesve habendas, ad præfata Monasteria missus fuerit. Admonentes A A. R R. P P. Provinciales, ut nonnisi personas ætate graves, maturas, ac discretas, religiosisque moribus ornatas, in Monialium Confessores præficiant, ut earum saluti spirituali, & profectui in via Dei consulere possint.

VIII.

(*u*) SI quis per conjurationem, vel conspirationem, vel malitiosam concordiam adversus Priores, vel Prælatos suos manifeste se erexerint, sufsupradicto modo pœniteant: & de cætero in omni vita sua extremum locum sui Ordinis teneant; & vocem in Capitulo non habeant. Neque eis aliqua committatur obedientia, nisi per Magistrum Ordinis, vel Diffinitores Capituli Generalis, vel Provincialis fuerint restituti.

(u) *Si quis per conjurationem &c.*) Declaramus, ad tollendas rebelliones, & conspirationes, ordinatum fuisse in Capitulo Romano 1525. ut nullus ad Superiores recurrat contra Provincialem pro ejus amotione impetrandas, aut pro impetrando Visitatore; nisi habeat commissionem à majori parte Priorum illius Provinciæ: oppositum autem faciens ipso facto pœnæ gravioris culpæ sit subjectus. Et in Capitulo Lugdunensi 1536. & Romano 1539. dicitur: Declarantes, quòd subscriptiones litterarum, & consensus Fratrum non possunt fieri à Conventibus, nisi Patres, & Fratres subscribentes, & consentientes sint insimul congregati in aliquo uno loco: & hoc idem dicimus de Patribus Provinciæ subscribentibus se, vel consentientibus in aliquibus litteris. Et quod videantur, & sciantur, quæ in litteris continentur, & scribuntur, & hoc sub pœna gravioris culpæ, declarantes, & determinantes, omnia quæ in contrarium fient, esse irrita, & invalida, & nullius roboris, vel momenti. Admonentur etiam Fratres in Capitulo Romano 1558. ut servent hanc ordinationem, cum jam constitutio facta sit. Item declaramus in Capitulo Valentino 1596. sic haberi: Ordinamus, & inviolabiliter observandum præcipimus, ut Fratres ad pœnam gravioris culpæ condemnati, in Conventibus parvis minimè assignentur, sed in magnis, ubi suas pœnitentias humiliter adimplere, & melius Observantiæ Regulari operam dare possint. Ordinamus etiam, ut in posterum defunctorum Fratrum processus comburantur, dummodo sine præjudicio justitiæ, eorum qui vita superstites sunt, fieri possit. Quod etiam antea Romæ 1596. fuerat ordinatum. Viventium autem processus, nulla ratione permaneant apud Fratres, sub pœnis gravioris culpæ, tam positivis, quam privativis, sed apud R. R. P. P Provinciales successive tuto serventur. Romæ 1580.

IX.

(*x*) SI qui tamen Fratres non malitiose, sed in veritate adversus Prælatum suum aliquid habuerint, quod tolerari nec debeat, nec deceat: prius eum inter se cum omni humilitate, & charitate de sua correctione admoneant. Quod si frequenter admonitus se corrigere neglexerit, aut contempserit; Priori Provinciali significent, vel Visitatoribus: ut cum ad eandem domum visitandam venerint, causa manifeste judicetur; & Diffinitoribus Capituli Generalis, vel Provincialis significetur. Aliter Prælatos suos subditi infamare non præsumant. Statuimus, quod si quis nefandum crimen concubitus contra naturam, homicidii, vel propinati (etiam effectu non subsecuto) veneni commiserit: perpetuo carceri sit addictus; à quo nec per Capitulum Generale possit ante annos viginti liberari. Et nihilominus pœnis aliis puniatur, secundùm Prælati discretionem.

(x) *Si qui tamen Fratres non malitiose &c.*) Declaramus, quòd cum correctio fraterna sit actus charitatis, quæ se extendit ad æquales, & ad superiores: tenentur subditi ex præcepto charitatis corrigere Prælatum, & admonere, si in eo graves defectus animadverterint; etiam si illi defectus non in damnum boni communis, sed tantum in detrimentum Prælati, tanquam privatæ personæ, cederent. Quod si etiam Communitati, propter illos defectus Prælatus noceret; non tantum ex charitate, verum etiam ex justitia, tenentur singuli, etiam cum periculo admittendæ ejus gratiæ, illum corrigere. Correctione tamen, ut docet Sanctus Thomas 4. sent. dist. 19. humili cum mansuetudine, & reverentia, non autem correctione punitiva, aut increpativa, juxta illud: *Seniorem non increpaveris.* 1. Timoth. 5. Ad hanc correctionem cum humilitate, & charitate factam, si mores inordinatos, & publice scandalosos non emendaverit Prælatus: debent subditi Provinciali significare, quemadmodum Constitutio disponit.

CAPUT XIX.

De Gravissima Culpa.

I.

(*a*) GRavissima culpa est, incorrigibilitas illius, qui nec culpas timet admittere, & pœnas recusat ferre: vel ex earum sæpius repetita inflictione, judicio discretorum cognoscitur non proficere. Talis de consilio discretorum, carcerali custodiæ mancipetur, & ibidem secundùm exigentiam culparum, juxta discretionem Prælati, jejuniis, & abstinentiis puniatur, vel secundùm Regulam Sancti Patris nostri Augustini, si magis expediens judicatur, (*b*) per Magistrum Ordinis, vel Capitulum Generale aut Provinciale, exutus habitu Ordinis, de Ordine nostro expellatur. Quod tamen mature fiat, ità ut appareant gesta cum toto processu, & sententia in scriptis, & cum debitis subscriptionibus, & sigillis, & hoc si talis sani capitis, & integri sensus usque ad illam horam extitisse cognoscitur: Nullus autem cum habitu Ordinis, ob quamcumque causam criminalem à sua Provincia eiici possit, simpliciter, vel ad tempus: nisi à Magistro Ordinis, vel Generali Capitulo. (*c*) Si aliqui sunt, qui judicio discretorum sine gravi periculo, vel scandalo in communi tolerari non possint: in carcerem recludantur.

(a) *Gravissima culpa est.*) Declaramus, hoc Capitulum de Gravissima Culpa fuisse antiquitus confirmatum Parisiis 1276. postea vero Avenione 1561. ex duobus Capitulis immediate præcedentibus, per modum inchoationis, & confirmationis, quod aliqua fuisse innovata istis verbis: Confirmamus, quod in distinct. 1. cap. 19. de gravissima culpa, ubi dicitur: Gravissima culpa est incorrigibilitas illius, qui nec culpas timet admittere, & pœnas recusat ferre, addatur: Vel ex earum sæpius repetita inflictione, judicio discretorum, cognoscitur non proficere. *Et infra*, ubi dicitur: Si magis expediens judicabitur, addatur: Per Magistrum Ordinis, vel Capitulum Generale, aut Provinciale. Et post verbum, expellatur, hæc addantur. Quod tamen mature fiat, ita ut appareant gesta cum processu, & sententia in scriptis, & cum debitis subscriptionibus, & sigillis. Et hoc si talis sani capitis, & integri sensus, usque ad illam horam extitisse cognoscitur. Et hæc habent tria Capitala.

(b) *Per Magistrum Ordinis, vel Capitulum Generale, aut Provinciale exutus.*) Declaramus, in antiquioribus Capitulis Parisiensi 1279. Florentino 280. Parisiensi 1286. Argentin. 1307. Cæsaraugustano 309. & apud Montem Pesulan. 1316. ordinatum, & confirmatum fuisse, quòd nullus Prior Conventualis, nec Supprior, nec Vicarius potest aliquem Fratrem in Ordine nostro professum, habitu exuere, & ab eodem Ordine licentiare, vel alias ex Ordine expellere, sine licentia Generalis Magistri, vel Prioris Provincialis; sicut etiam per Joannem XXII. in quadam Bulla declaratum fuit, cum hac pœna adjecta: ut illi, qui contra hoc fecerint, sint ipso facto à suis officiis absoluti. Sed postea per hanc Constitutionem Avenione factam, etiam Provinciales prohibentur, soli absque Provinciali Capitulo aliquem habitu exuere, aut ex Ordine expellere: neque hoc est contra prædictam Joannis XXII. determinationem. Nam in ea dicitur, quod Provincialis possit habitu aliquem exuere &c. non tamen dicitur, quod solus, & sine consilio hoc possit facere: nova autem Constitutio hoc decernit, quod faciat id quidem Prior Provincialis, sed non sine Provinciali Capitulo. Itaque Vicarius Provinciæ, non potest aliquem Fratrem habitu exuere, aut ex Ordine expellere.

Quod autem attinet ad licentiam ad alios Ordines transeundi, sic statutum fuit Bononiæ 1615. Quoniam vero interdum ex Ordine nostro ad alios Ordines, non matura inspectione præmissa, ab aliquibus nostris Fratribus facilem transitum fieri comperimus, unde post brevem lapsum temporis eosdem ad Ordinem nostrum redire procurantes, & instantissime petentes, ex fraterna pietate, & charitate recipere compellimur: idcirco decernimus, & declaramus; ut si quis Fratrum nostrorum ex nostro Ordine in alium commigraverit, & denuo eo relicto ad Ordinem nostrum rediens receptus fuerit, à tempore quo revertitur ad nostrum Ordinem, numerus annorum, & antiquitas ratione loci illi computentur.

Item declaramus, quòd non est etiam laudabile dimittere habitum unius Religionis, & transire ad aliam Religionem, nisi propter magnam utilitatem, vel necessitatem; tum quia plerumque scandalizantur illi Religiosi, qui relinquuntur; tum etiam quia facilius proficit aliquis in Religione, in qua consuevit, quam in alia, in qua non consuevit, cæteris paribus. Unde in collationibus Patrum Abbas Nestorius dicit: *Unicuique utile est, ut secundùm propositum quod elegit, summo studio, ac diligentia ad operis incepti perfectionem pervenire festinet; & nequaquam à sua quam elegit professione discedat.* Et postea rationem assignat, dicens: *Impossibile namque est, unum, eumdemque hominem, simul universis fulciri virtutibus: quas si quis voluerit simul attentare, in istud incidere eum necesse est; ut dum omnem sequitur, nullam integre consequatur. Diversæ enim Religiones praeeminent, secundùm diversa virtutum opera.*

(c) *Si aliqui sunt, qui judicio discretorum, sine gravi periculo, vel scandalo in communi tolerari non possint, in carcerem recludantur.*) Declaramus, quòd cum utilitas communis sit præponenda utilitati unius: quando aliquis est ita scandalosus, & periculosus, quod ejus conversatio nocet Communitati, nec alii possunt ejus mores pravos & perversos ferre: & potius eligerent è Monasterio exire, quam cum tali scandaloso stare, debet talis ab aliis separari, & in carcerem recludi, ut habetur 25. quæst. 4. cap. *Resecandæ* Si vero talis esset incorrigibilis, & non posset aperte corrigi, capi, vel detineri, & recusaret pœnitentias pro delictis suis impositas facere: posset modo supradicto exui habitu, & ab Ordine expelli; si tamen esset integri sensus. Ille autem, qui propter culpam suam expellitur à Prælato, adhuc est suus subditus; sicut ovis morbida, licet sit expulsa à grege, adhuc est pastoris. Unde taliter expulsus, non

non eſt abſolutus ab obedientia Prælati, quouſque tranſierit ad aliam Religionem, & in ea fecerit profeſſionem: ſicut ponit Magiſter Humbertus ſuper Regulam. Et eſt advertendum, quod totum iſtud Capitulum *de Graviſſima Culpa*, fuit confirmatum in Capitulo Pariſiis 1276.

CAPUT XX.

De Apoſtatis.

I.

(*a*) Quicumque apoſtataverit, ipſo facto ſit excommunicatus; quam ſententiam ferimus ex nunc præſenti ſtatuto. (*b*) Si vero miſertus ſui redierit, depoſitis in clauſtro veſtibus, nudus cum virgis in Capitulum veniat, & proſtratus culpam ſuam dicat, & humiliatus veniam petat: (*c*) & quandiù Prælato placuerit, pœna gravioris culpæ ſubjacebit, & in Capitulo nudus ſe præſentabit, ſemel in ſingulis ſeptimanis.

(a) *Quicumque apoſtataverit &c.*) Declaramus, quòd ille, qui per ſe Ordinem egreditur, & ſubito ac ſtatim revertitur, non eſt judicandus Apoſtata, nec incidit in pœnas Conſtitutionum. Quia tamen actum apoſtaſiæ commiſit, debet ab excommunicatione abſolvi, & ad cautelam ad gratias Ordinis reſtitui: ſicut fuit declaratum Januæ 1305. & in multis aliis Capitulis. Declarantes, quod quilibet Religioſus tenetur deferre patenter habitum ſuæ Religionis, cum procedit in publicum: quicumque autem temere habitum ſuæ Religionis dimiſerit, peccat mortaliter, & eſt excommunicatus de jure. C. *Ut periculoſa*, *tit. de Apoſtat.*

Item declaramus, quòd ad refrenandum damnoſum Apoſtatarum diſcurſum, Magiſter Ordinis de Diffinitorum conſilio, & aſſenſu in Capitulo Pariſienſi 1269. poteſtatem conceſſit Prioribus Conventualibus, & Provincialibus, ac eorum Vicariis: ut apoſtatas, quos infra terminos ſuos invenerint undecumque venientes, poſſint excommunicare, capere, ligare, & aliàs ſubijcere Ordinis diſciplinæ. Inſuper conceſſit, & commiſit eiſdem, ut ſi aliquos ceperint, vel incarceraverint, ipſos ab excommunicatione poſſint abſolvere. Et in Capitulo apud Montem Peſſulanum 1294. ſic dicitur: Admonemus univerſos Priores Provinciales, & Conventuales, & eorum Vicarios: ut juxtà ordinationem Capituli Florentini celebrati anno Dom. 1281. diligentiùs laborent pro apoſtatis reducendis; ex quorum præſentia & diſcurſu, Conventibus, & Fratribus ſcandalum generatur, ubicumque infra ſuos terminos poterunt eos invenire. Quod ſi facere non poterunt, ſententia excommunicationis innodatos publicè denunciari procurent; ut ſic ſaltem ab aliis evitentur. Volumus autem, quod expenſæ, quæ in ipſorum captione, vel detentione fient, à Provinciis, vel Conventibus, de quibus fuerint, plenè, & promptè ipſis capientibus, vel detinentibus refundantur: quod idem fuit ordinatum Palentiæ 1291.

Item declaramus in Capitulo Salmanticæ 1551. ordinatum fuiſſe Prælatis, ut in recipiendis apoſtatis, & iis qui per Brevia Apoſtolica plures annos habitum dimiſerunt, quàm diligentiſſimè attendant, ne totam maſſam modico fermento corrumpant: & caveant ne ex nimia erga paucos miſericordia, crudeles in Communitatem inveniantur. Ubi etiam declaratur, quod illi, qui ad Civitates ſuſpectas de hæreſi acceſſerunt, vel poſthac accedent, nullo modo, niſi tanquam apoſtatæ recipiantur, & declaramus, in Capitulo Bononienſi 1564. ſic haberi: Admonemus RR. Provinciales, ut ſi quando Fratres apoſtatas, qui quondam ſcandaloſe vixerint, receperint ad ordinem, eos ad illos Conventus mittant, in quorum Terris tam manifeſta non ſit eorum infamia; etiamſi aliorum Conventuum ſint filii, quorum filiationem non intelligantur amiſiſſe. Et poſtea in Capitulo Romano 1571. ſic dicitur: Concedimus omnibus Provincialibus, ac etiam Prioribus Conventualibus, ut juxtà tenorem noſtrarum Conſtitutionum poſſint recipere apoſtatas ad eos revertentes, etiam poſt decennium in apoſtaſia elapſum: non obſtante quacumque ordinatione, per quam aliter ordinetúr.

(b) *Si verò miſertus ſui redierit.*) Declaramus, quòd quidam prætendere poſſent ſe non fuiſſe apoſtatas, quia de licentia Sedis Apoſtolicæ habitum dimiſerunt, & propterea in Capitulo Romano 1553. pro his, & ibidem 1558. pro his, & aliis ordinatum fuit: quod qui de licentia Sedis Apoſtolicæ, noſtræ Religionis habitum dimiſerunt: nullatenus de cætero recipiantur, niſi proceſſu ſuper eorum indulto facto, diligenter examinato. Et ſi vera & rationabilis cauſa aſſignata & probata fuiſſe inveniatur, abſque pœnitentia recipiantur: ſi autem cauſa rationabilis, & vera non inveniatur, & conſequenter Breve ſubreptitium, nonniſi ut apoſtatæ recipiantur. Ita tamen, quod qui per quatuor annos extra Ordinem, quovis modo ſine habitu ſteterunt, non recipiantur, niſi de ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis. Addentes, quod hujuſmodi ſine habitu ad Ordinem revertentes, etiamſi non ut apoſtatæ, ſed ut legitimè diſpenſati recipiantur; non tamen poſſint ante decem annos à ſua receptione promoveri ad ullam Ordinis dignitatem. Quod autem attinet ad authoritatem diſpenſandi Fratres, ut maneant extra Clauſtrum, ſervandum eſt Decretum Clementis VIII. quo conſtituit, ne de cætero, niſi in graviſſima cauſa à Sede Apoſtolica probanda, facultates manendi extra Clauſtra concedi poſſint.

(c) *Et quandiu Prælato placuerit &c.*) Declaramus, quòd hoc intelligitur propter ſolam apoſtaſiam: pro aliis autem delictis, quæ in ipſa apoſtaſia, vel in Ordine cum habitu inventus fuerit commiſiſſe, ſecundum rigorem Ordinis & Conſtitutionum, pœna debita puniatur, ſicut declaratum fuit apud Biſuntinum 1353.

Item apud Narbonam 1354. ſic dicitur: Declaramus, quòd committens crimina, ſeu peccata in ipſa apoſtaſia: puta, furta, adulteria, & hujuſmodi, propter talia ſic commiſſa, pari pœna debet plecti, & puniri, ac ſi dicta crimina in Ordine exiſtens perpetraſſet.

Item in Capitulo apud Lugdunum 1318. ſic dicitur: Cum apoſtaſia culpam non minuat, ſed potius augeat, & pro quibuſdam criminibus à Fratribus commiſſis, circumſcripta omni apoſtaſia, eis debeatur cuſtodia carceralis: volumus, & ordinamus, quod ſi aliquis Frater ante apoſtaſiam aliquod tale crimen commiſerit, de quo non ſatisfecit, vel etiam in ipſa apoſtaſia; ſi po-

postea ad Ordinem etiam sponte redierit, carcerali custodiæ mancipetur.

I I.

INfra hoc tempus pœnitentiæ, ubique in Conventu novissimus erit: & duobus diebus in qualibet septimana per annum in pane, & aqua jejunabit. Et peracta pœnitentia, (*d*) ad priorem locum non redeat, nisi per Magistrum Ordinis, vel per Diffinitores Capituli Generalis, vel Provincialis cum eo fuerit dispensatum. Quæ dispensatio non fiat per eosdem ante tres annos ad minus; ita tamen, quod anni, quibus fuerit in apostasia, non computentur ei, quoad locum, (*e*) sed sit sub illis omnibus, qui habent plures annos in Ordine, quam ipse habuerit quando exivit. Quod si secundo fugerit, & iterùm redierit: supradicto modo pœniteat, & priori anno secundus annus addatur. Si tertio tertius, si quarto quartus.

(d) *Ad priorem locum non redeat.*) Declaramus, quòd Fratres, qui apostataverint, debent tenere infimum locum infra omnes Fratres Clericos, si sint Clerici; & infra omnes Conversos, si sint Conversi: & postquam compleverint in Conventu pœnitentiam, adhuc tenebunt ultimum locum ubique, & redire seu restitui non possunt ad illum locum, quem prius tenebant, quando recesserunt, sine licentia, & dispensatione Magistri Ordinis, vel Diffinitorum Capituli Generalis, vel Provincialis. Res autem, & bona ipsorum apostatarum debent ad Conventus illos, in quibus erant assignati, tempore quo apostataverunt liberè pertinere: sicut fuit declaratum in Capitulo apud Trajectum 1330. sed postea in Capitulo Florentino 1414. Et apud Argentinam 1417. fuit facta Constitutio, quod hujusmodi bona dividerentur inter Conventum originalem, & inter Conventum in quo erat assignatus.

(e) *Sed sit sub illis omnibus, qui habent plures annos in Ordine, quam ipse habuerit quando exivit.*) Declaramus, quòd ex ista clausula manifestè apparet, quod Fratres debent tenere loca sua in Choro & alibi, secundùm quod habent plures, vel pauciores annos in Ordine à professione sua: seu secundùm quod post professionem tacitam, vel expressam, diutius habitum nostri Ordinis portaverunt; nisi sint Magistri in Theologia, vel Baccalaurei, qui sententias legant, vel legerint in aliqua Universitate. Et ità illi, qui post apostasiam recipiuntur ad Ordinem, & fuerunt dispensati per Magistrum Ordinis, vel per Diffinitores Capituli Generalis, vel Provincialis, quod de infimo loco reducantur ad priorem locum, quem tenebant, quando habitum dimiserunt: nihilominùs habebunt seu tenebunt locum infra omnes illos, qui plures annos habent à professione sua, quàm haberent ipsi, quando ab Ordine recesserunt: qui videlicet post professionem suam diutiùs habitum nostræ Religionis portaverunt, quàm ipsi apostatæ. Unde non solùm non computantur apostatis anni, quibus fuerunt in apostasia quoad locum, sed etiam anni, quibus fuerunt in pœnitentia pro apostasia, quousque restituantur ad pristinum locum.

Item declaramus in Capitulo Romano 1546. ita disponi: Confirmamus, quod Fratribus exemptis, vel eis, qui quomodolibet extra Ordinem (id est extra obedientiam Ordinis) manserunt, non numeretur, nec computetur tempus illud inter alios annos suæ professionis, si eos postea ad Ordinem reverti contingat. Quod priùs fuerat declaratum Romæ 1542. Quapropter quando istis postea gratiæ Ordinis restituuntur, non intelligitur propterea tempus illud eis numerari, vel computari, inter alios annos suæ professionis.

I I I.

OMnibus autem Fratribus, pro hujusmodi pœnitentibus, humiliter in Capitulo deprecantibus, Prælatus cum eorum pœnitentiam perspexerit, (*f*) eis indulgere, vel remittere poterit: secundùm quod suæ discretioni visum fuerit, vel placitum. Apostatæ unius Conventus, non recipiantur à Priore alterius Conventus ad Ordinem in eadem Provincia, sine licentia Prioris Provincialis: nec apostatæ aliarum Provinciarum, sine licentia Magistri Ordinis speciali. Si quis in apostasia ordinatus fuerit, vel post excommunicationem Divina celebrare præsumpserit in ea, executione officii perpetuo carebit: nisi fortè postea ita religiose conversatus fuerit, ut cum eo (*g*) authoritate Sedis Apostolicæ dispensetur. (*h*) Qui autem in apostasia, sed tamen sine legitima Ordinis licentia ordinatus fuerit, ipso facto sit addictus carceri, ad minùs per quatuor menses; ibidem secundùm arbitrium Prælati, pœnis aliis puniendus. Et postmodum non permittatur exequi Ordines ipsos sine licentia Magistri Ordinis.

(f) *Eis indulgere, vel remittere poterit.*) Declaramus, quòd in pœnitentia, quæ debetur apostatis pro apostasia, poterit Prælatus indulgere quoad pœnas positivas gravioris culpæ, & quoad jejunia in qualibet septimana duobus diebus facienda, de quibus supra facta est mentio: non autem quoad pœnas privativas, de quibus infra dicetur; ut etiam supra declaratum est in *Capit. de Graviori Culpa.*

(g) *Authoritate Sedis Apostolicæ dispensetur*) Declaramus, quòd Magister Ordinis, & Priores Provinciales, à suspensione quam quis Frater incurrit suscipiendo Ordines in apostasia, vel celebrando Divina post excommunicationem, possunt authoritate Apostolica dispensare: sicut patet *in Bulla aurea Sixti*, & in multis aliis Privilegiis Magistro Ordinis concessis.

(h) *Qui autem in apostasia.*) Declaramus, Constitutionem hanc fuisse desumptam ex Capitulo Vallisoletano 1523. ex eo, quod (ut in eodem Capitulo dicitur) habuit tria Capitula.

I V.

(*i*) QUi verò semel apostataverit, vel de lapsu carnis manifeste convictus fuerit, vel carceri sententialiter, & legi-

legitimè mancipatus: de cætero non prædicet, nec audiat confessiones, nec ad aliquam electionem Ordinis, nec ad aliquem tractatum eorum, quæ mittenda sunt ad Generale, vel Provinciale Capitulum admittatur; nisi per Diffinitores Capituli Generalis, vel Provincialis, vel per Magistrum Ordinis fuerit restitutus. (*k*) Quæ restitutio non fiat per eosdem, ante tres annos ad minus. Et si fuerit Prædicator Generalis, dicto officio sit privatus: nec possit habere officium Prioratus, vel Supprioratus, vel Vicariatus, vel Lectoratus: nec possit fieri Diffinitor Capituli Generalis, vel Provincialis, nec Prædicator Generalis, nec Magistri Ordinis Elector, sine licentia Magistri Ordinis speciali. (*l*) Quicumque litteras Magistri Ordinis, vel Prioris Provincialis, seu sigilla eorum falsificaverit, vel eis scienter usus fuerit, sententiam eandem incurrat excommunicationis latam, & privationum dictarum ipso facto.

(i) *Qui vero semel apostataverit, vel de lapsu carnis manifeste convictus fuerit.*) Declaramus, quòd quicumque judicialiter de lapsu carnis, vel de furto convictus fuerit, aut carceri mancipatus: talis sit in perpetuum omni voce privatus, & officio Prioratus, Supprioratus, Lectoratus, & Prædicationis, & Confessionis, nec possit ad prædicta restitui. Nisi per Magistrum Ordinis, vel Capitulum Generale. Rothomagi 1320.

Item in Capitulo apud Barcinonam 349. sic dicitur: Quicumque de lapsu carnis manifestè convictus fuerit, de cætero non prædicet, nec audiat confessiones, nec ad aliquam electionem Ordinis admittatur: nec ante triennium ullo modo ad prædicta possit restitui per quemcumque. Et si restituatur, restitutio nullo modo valeat ante triennium.

(k) *Quæ restitutio non fiat per eosdem ante tres annos.*) Declaramus, quòd in Capitulo apud Argentinam celebrato 1358. prædicta verba sic fuerunt glossata: Non fiat, id est, fieri non possit per Deffinitores Generales, vel Provincialis Capituli ante tres annos: & sic restitutus nullo modo valeat ante triennium.

Item declaramus, in Capitulo Romano 1569. sic haberi: Ordinamus, & omnino observari volumus, ut apostatæ, qui posthac ad Ordinem recipientur, etiamsi ad omnes Ordinis gratias admittantur, nunquam tamen ante 20. annos ad Prælaturæ officium possint assumi, & si secus factum fuerit, irritum omnino esse decernimus.

(l) *Quicumque litteras Magistri Ordinis &c.*) Declaramus, has pœnas additas fuisse illis, quæ in Capitulo *de Graviori Culpa* taxantur, de quibus superius loco citato dictum est.

SECUNDA DISTINCTIO.

CAPUT I.

De Domibus concedendis, & construendis.

CONSTITUTIO I.

(*a*) NUlla Domus concedatur, (*b*) nisi à Priore Provinciali, & à Deffinitoribus Capituli Provincialis fuerit postulata: nec concessa ponatur, (*c*) nec posita transferatur; nisi ubi prædicti viderint expedire. (*d*) Fratres autem novis domibus deputati, Conventibus de quibus assumuntur, & ipsi Conventus eisdem quantum ad suffragia, sicut suis Conventualibus mutuo teneantur: quousque Conventus ibidem fuerit assignatus. Quantum vero ad omnia alia, dicti Fratres ad Domos prædictas simpliciter pertinebunt.

(a) *Nulla Domus concedatur.*) Declaramus, quòd de jure antiquo communi, Religiosi Mendicantes non poterant novas Domos, vel nova loca ad habitandum recipere, nec recepta mutare, alienare, aut relinquere; sine speciali licentia Sedis Apostolicæ, plene atque expresse, de prohibitione hujusmodi mentionem faciente: alias fuissent excommunicati, ut habetur *de excessibus Prælator. cap. unico*, lib. 6. & in Clement. *Cupientes de pœnis.* Cæterum post diversa Privilegia hac in parte Ordini nostro concessa, Concilium Tridentinum decrevit sufficere solius loci Ordinarii licentiam, ad hoc, ut Conventus & loca nova Mendicantes recipiant; dum statuit istud sess. 25. de Regular. cap. 3. De cætero similia loca non erigantur, sine Episcopi in cujus Diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta, & ideo ab omnibus Concilio Tridentino standum est.

Item denunciamus, quod Clemens VIII. in quadam sua Constitutione motu proprio præcepit, ne Episcopus licentiam dare possit, ut novi Conventus cujuscumque Ordinis Mendicantium erigantur nisi vocatis, & auditis aliorum in eisdem Civitatibus, & locis, ubi erigi debent, existentium Conventuum Prioribus, seu Procuratoribus, & aliis interesse habentibus & cognita causa, quod novi, qui erigendi sunt Conventus sine aliorum detrimento commode sustentari possint. Itaque in erectione, vel acceptatione novorum Conventuum, quorum interest, meminerint, ut ab Episcopo licentiam petant: quod si non obtinuerint, Reverendissimum Magistrum Ordinis, vel ejus Procuratorem admoneant.

(b) *Nisi à Priore Provinciali.*) Declaramus, quòd nullus Frater cujuscumque status, vel conditionis existat, sine licentia Generalis Capituli, vel Magistri Ordinis, ædificandorum Conventuum causa, potest ullo modo loca recipere. Quod si secus factum fuerit, talis receptio, ipso factio sit irrita, & inanis: ac hujusmodi receptores sint penitus omni voce, præterquam in sui accusatione privati; quæ eis à nemine, præterquam à Magistro Ordinis possit restitui.

Et caveant quam diligentissimè Priores Provinciales, ne Domus aliquæ cum incongruis conditionibus, & gravibus oneribus recipiantur. Mandantes, quod Domus à Generali Capitulo concessæ, vel concedendæ, non ponantur in locis ita propinquis aliis Domibus, ut oporteat Fratres illarum Domorum occupare terminos Conventuum, æquitate servata studeant limitare, sicut ad pacem Fratrum, & salutem animarum viderint expedire, sicut fuit ordinatum Parisiis 1246. Oxonio 1280. Florentiæ 1281. & Ferrariæ 1290

Item declaramus, quòd Provinciæ, quæ Domos petunt à Generali Capitulo, debent nominare Civitates, & Oppida, in quibus eas petunt, & exprimere causas, quæ movent eos ad Domos hujusmodi faciendas. Districte prohibentes ne Priores Provinciales, & Deffinitores Capitulorum Provincialium, aliquem locum ullo pacto recipere audeant: nisi prius eis constiterit, eum locum esse idoneum ad Conventum ædificandum, per Fratres idoneos ad hoc inquirendum specialiter destinatos: sicut fuit ordinatum Barcinonæ 1261. & apud Pestum 1273.

In Capitulo autem Vallisoletano. 1605. sic dicitur: Ordinamus, ut nulla unquam Domus, sive Fratrum, sive Monialium (etiam ad petitionem cujuscumque, etiam Principis) deinceps constituatur, in qua novæ ceremoniæ, leges, ordinationes, pœnæ, pœnitentiæ, modus vivendi, vel vestiendi, vel alia quæcumque, inducenda, & observanda sint; quæ disponant aliquid præter nostras Constitutiones, vel Ordini nostro contraria, & ab eo aliena esse videantur. Quod si secus recipiantur, receptio ipso facto nulla sit, & nullius roboris; sicut de facto ex nunc pro tunc nullam decernimus, & declaramus. In Capitulo etiam Neapol. 1515. ordinatum est: nullus recipiatur Conventus, qui liberæ Superiorum dispositioni non relinquatur, conformiter ad leges, & Constitutiones nostras; & si secus factum fuerit, totum sit irritum, & inane.

(c) *Nec posita transferatur.*) Declaramus in Capit. Barcinonen. 1574. R. R. Provincialibus mandatum fuisse: ut si quæ repererint loca, vel Vicariatus, in quibus Religio minus apte foveri possit, quin potius otii, & dissipationis disciplinæ Regularis fomenta, & scandalorum occasiones afferant; consultis gravioribus Patribus, quo melius fieri poterit reddant, & relinquant omnino, cum ex his graviora mala sequantur, ac maxima patiatur Religio detrimenta. Advertendum tamen est, quod Fratres Prædicatores, cum à pristinis suis locis ad alia loca cum licentia se transferunt, possunt secum deferre omnium ædificiorum materiam (dedicatis Ecclesiæ dumtaxat exceptis) libros, calices, paramenta, atque alia bona: & possunt etiam ipsa ædificia cum solo & aliis ad ea loca pertinentibus, præterquam Ecclesias vendere, & eorum pretium in suam utilitatem convertere: non obstante quorumcumque Prælatorum contradictione; sicut habetur in Bulla, quæ dicitur *Mare Magnum.*

Item declaramus Romæ 1571. ordinatione 11. præceptum fuisse omnibus Prælatis Ordinis nostri sub pœna absolutionis ab officio, ne loca Conventuum Fratribus necessaria, vel quascumque officinas ulla de causa secularibus concedant, nec etiam sub prætextu cujuscumque Fraternitatis. Si autem aliquid usque modo concessum fuit, authoritate nostra revocamus: irritam præsenti statuto decernentes hujusmodi concessionem. Et hæc ordinatio confirmata fuit Barcin. 1574. & Romæ 1580.

(d) *Fratres autem novis Domibus deputati.*) Declaramus, quòd Fratres missi ad loca nova recepta, intelliguntur eisdem locis omnino, & simpliciter assignati: sed quoad suffragia Conventus, ex quibus fuerunt assumpti, & ipsi eisdem Conventibus mutuò tenebuntur; quousque Domus illæ fuerint in Conventus erectæ. Volentes, quod ad nova loca mittantur solum Fratres exemplares, graves, & maturi: sicut fuit ordinatum in Capitulo apud Montem Pesulanum 1265. & apud Pestum 1273.

Item declaramus, Romæ 1571. ordinatum, & declaratum fuisse, & Barcinonæ 1574. confirmatum: quod Fratres qui sunt in Vicariis, aut in Conventibus Monialium, censentur quoad suffragia assignati in Conventibus, quorum sunt filii: ita ut ipsi inter se vicissim ad eadem teneantur. Et idem censendum est de Fratribus, qui ex Prælatorum legitima licentia, cum Episcopis, vel alibi extra Ordinem commorantur. Quæ quidem ordinationes procedunt de Vicariatibus jam per se constitutis, non autem de novis Domibus, quibus Fratres deputantur, juxta id quod disponit Constitutio.

II.

(*e*) **Conventus citra numerum duodenarium Fratrum professorum, quorum decem (ad minus) sint Clerici, sine licentia Generalis Capituli, & absque Priore, & Doctore non admittatur: nec postquam admissus fuerit, dictus numerus Fratrum minuatur. Et si aliquis inde subtractus fuerit, loco illius alius assignetur. Ille verò Conventus, qui pro illo tempore prædictum duodenarium numerum non habebit, ab ea quæ tractanda sunt in Capitulo Provinciali, sive in electione Prioris Provincialis, quoad Priorem & socium, & electores Provincialis, nullatenus admittatur. Nisi forte illo anno, per Fratris obitum dictus numerus fuerit diminutus. Quod si oppositum factum fuerit, totum sit irritum, & inane: Provinciis Hierosolymitana & Græciæ dumtaxat exceptis.**

(e) *Conventus citra numerum duodenarium &c.*) Declaramus, quòd cum Ecclesiæ nostræ sint Collegiales, & in ipsis debeat Divinum Officium in Choro persolvi, & Missa Conventualis: numerus Fratrum Clericorum, (sine quo Domus tanquam Conventus recipi non debet,) intelligendus est de Fratribus Clericis, tam vocalibus, quam non vocalibus. Ac debet habere Doctorem id est Lectorem, qui Fratribus legat: alias Conventus ille non admittatur ad ea, quæ in Provinciali Capitulo tractanda sunt; nisi fortè illo anno propter obitum Fratrum numerus ille fuerit minutus. Et in tali casu debent Priores Provinciales, & Conventuales operam dare efficacem, ut per Fratrum receptorum multitudinem, numerus ille sufficienter possit reparari: sicut fuit declaratum apud Bisuntium 1353. & apud Januam 1413. Declarantes, quod

in

Capitulo Romano 1558. sic statutum fuit: Confirmamus declarationem factam in præcedenti Capitulo 1553. videlicet quod Conventus, qui Fratrum vocalium numerum saltem denarium nunquam habuerunt, tanquam non Conventus æstimentur: & quod ab eis subtrahatur titulus Prioratus, quem ex vi præsentis statuti subtrahimus; si tamen sine scandalo fieri poterit. Qui autem aliquando integrum numerum habuerunt, & modo ad hoc redacti sunt, ut quatuor Fratres vocales cum Priore non habeant: titulo Prioratus gaudere interim permittantur; socium vero ad electionem Provincialis, vel ad Provinciale Capitulum nequaquam eligant. Quod si secus factum fuerit, totum sit irritum, & inane. Præterea declaramus Valentiæ 1596. & Romæ 1601. Vallisoleti 1605. item Romæ 1608. ordinatum fuisse: ut possibilis adhibeatur diligentia, ne in Conventus, & Prioratus erigantur loca, quæ postea taxatum numerum Fratrum iuxta nostras Constitutiones sustentare nequeunt. Quare imposterum nulla Domus in Prioratum erigatur, aut erecta intelligatur, quantumcumque concessio quælibet facta fuerit, nisi per annum integrum antea duodecim Fratres Religiose aluerit; & pro Religiosis necessitatibus plene providerit, ut in iisdem Capitulis ordinatum est. Quod quidem Indiarum Provincias non astringit: tum quia ex antiquiore Privilegio Clementis VII. poterant earum Conventus esse cum numero septenario: tum etiam quia Salmanticæ 1551. declarat. 5. declaratum fuit, in Provinciis Indiarum numerum senarium Fratrum ad Conventum construendum sufficere, prout eis authoritate Apostolica concessum est.

Item denunciamus confirmatam fuisse in Capitulo Romano 1601. ordinationem Capituli Valentini 1596. qua omnibus Præsidentibus Provinciarum, Congregationum, & Vicariatuum in Provinciis, & Conventibus, ubi commodè fieri poterit, mandatur, ut curent certam notitiam habere de reditibus tam certis, quam incertis, omnium Conventuum, & locorum suæ curæ subditorum; & conformiter ad ipsos de graviorum Patrum consilio, ipsis singulis determinatum numerum Fratrum præfigant: ultra quem ad præfatos Conventus plures Fratres, ipsi Præsidentes non mittant; ut Religiosis necessitatibus eorumdem Fratrum semper provideri possit, & multa vitentur incommoda. Quod idem à Clemente VIII. & Paulo V. constitutum est.

III.

Item nulla Domus transferatur de Provincia ad Provinciam, nisi per tria Capitula fuerit approbatum. (*f*) Mediocres Domos, & humiles, Fratres nostri habeant: nec fiant, aut permittantur fieri (*g*) in Domibus nostris curiositates, & superfluitates notabiles in sculpturis, picturis, pavimentis, & aliis similibus, quæ paupertatem nostram deformant. In Ecclesiis tamen permitti poterunt. Si quis verò contra fecerit, pœnæ graviori culpæ debitæ subjacebit. (*h*) Item possessiones, seu redditus nullo modo recipiantur; nec Ecclesiæ quibus animarum cura sit annexa. Item, nullus audeat instare, vel rogare pro beneficiis consanguineis suis obtinendis.

(f) *Mediocres Domos, & humiles &c.*) Declaramus pro hujusmodi Constitutionis observatione: ut si quibus cura ædificandorum, vel reædificandorum Conventuum incumbit, priùs exemplar totius ædificationis faciant, secundùm quod Constitutio inferius disponit; & illud Provinciali omninò ostendant, absque cujus licentia nihil omninò incipiant.

(g) *In Domibus nostris curiositates &c.*) Declaramus Venetiis 1592. ordinatum fuisse, ut omnes Fratres, cujuscumque gradus, & conditionis sint in communi dormitorio, non in separatis ædiculis, vel cameris habitent, unica tantum paupere cella contenti: Prælato, & graviori aliquo Patre exceptis, quibus duæ ad summum concedi poterunt; si hactenus tot habuere, absque eo, quod noviter accommodentur, maximè cum aliorum incommoditate. Ab his vero superfluitates omnes, ornamenta vana, pretiosa quæque, & omnia tandem quæ religiosam paupertatem non sapiunt, omninò auferantur; super quo Superiores omnes specialiter invigilabunt.

Item ad observationem, ne curiositates sensim introducantur, & ut introductæ eradicentur: Declaramus Bononiæ 1564. præceptum fuisse: ut omnium subditorum nemine excepto, privatas cellas Prælati visitarent, & eorum supellectilia considerarent. Quod si aliquid invenerint, quod statui paupertatis non conveniat, auferant, & applicent communi utilitati. In Capitulo etiam Romano 1569. authoritate Apostolica Pii V. sub pœna absolutionis ab officiis Prælatis, & amissionis cujuscumque, nec non privationis vocis activæ, & passivæ, mandatum fuit: ut cameræ, & habitationes à communi Religiosarum cellarum forma recedentes auferantur, & vel ad consuetam Regularium formam redigerentur, vel si id fieri commodè non poterit, in communem usum reducantur, & unusquisque tali cella in communi Dormitorio, nullo apparatu ornata contentus sit. In Capitulo etiam Romano 1608. ordinatum est, ut à cellis Fratrum omnes imagines, quæ non sunt sacræ aut piæ, item illæ quæ propriam Fratris, vel alterius non Sancti, aut Pii imaginem exprimunt, amoveantur. In Capitulo quoque Salmanticen. 1551. illud habetur: Reprobamus abusum quorumdam claustralium sive Conventualium de vendendis, aut etiam testandis post mortem cameris; irritantes qualcumque concessiones, si quæ sunt super his hactenus factæ, & ordinantes, ut si de cætero usus illarum concessus fuerit viventibus, semper ponatur in litteris concedentis, ad beneplacitum nostrum, & nostrorum successorum. Quod ipsum fuit postea Venetiis 1592. ordinatum, cum hac additione: quod valebunt Superiores ipsi, etiam immediati, dum expediens illis videbitur, pro vitio proprietatis à cordibus subditorum eradicando, eosmet ab una cella ad aliam transferre, & mutare.

(h) *Item possessiones, seu redditus nullo modo recipiantur.*) Declaramus, quod quamvis Ordo noster ab Honorio III confirmatus fuerit cum possessionibus, castris, & redditibus, quos tunc habebat, & in posterum erat habiturus; sicut patet in Bulla superius memorata: postea tamen in primo Capitulo Generali Bononiæ celebrato sub B. Patre Dominico Anno Dom. 1220. totus Ordo prædictis possessionibus, & redditibus non solum præsentibus, sed etiam futuris renunciavit, & per Constitutionem hic positam, & suc-

successivè in Capitulo Generalissimo Parisiis sub B. Jordano Magistro Ord. Anno Dom. 1228. confirmatam, ne Fratres in posterum possessiones, & redditus recipiant, statutum fuit. Cæterum, quia habere possessiones & redditus in communi, non est contra votum paupertatis; quia multæ Religiones Monachorum profitentes paupertatem redditus habent in communi: neque etiam est contra Regulam Sancti Augustini, quam profitemur; neque minuit perfectionem Religionis, cum paupertas non sit ipsa perfectio, sed perfectionis instrumentum. Cum autem instrumentum non propter se appetatur, sed propter finem, non dicitur esse tanto melius, quanto est majus, sed quanto magis fini est accommodatum: sicut medicina non dicitur esse melior quæ est major; sed quæ magis ad expulsionem morbi, & introductionem sanitatis est apta. Et propterea non oportet Religionem, quæ in omnibus par, & æqualis est aliis, esse tanto perfectiorem, quanto majorem habet paupertatem: sed quanto magis paupertas ejus accommodata est ad finem toti Religioni communem, qui est incumbere in Divina obsequia: vel ad finem spiritualem ipsius, qui est Divina contemplatio, aut proximorum instructio. Quod sane perficitur per illam paupertatem, quæ modica humanæ vitæ necessaria congruo tempore sine magna sollicitudine procurata, in communi conservat; qualis est paupertas Ordinis nostri. Quamobrem Sixtus IV. per Bullam quæ incipit, *Nuper &c.* cum toto Ordine dispensavit: omnibusque, & singulis Conventibus, ac locis Ordinis nostri, ut possessiones, redditus, & proventus, & alia bona immobilia libere possint in communi, & non aliter habere, emere, & retinere, concessit: Non obstantibus Constitutionibus Apostolicis, atque Institutis Regularibus dicti Ordinis, secundùm quas Mendicantes appellantur, & sine proprio ex incerta mendicitate vivere debent: aliis quoque Ordinis atque ejus domorum statutis, & consuetudinibus, quibus omnibus specialiter, & expresse sua Sanctitas derogavit. Denique ad omnem scrupulum tollendum Concil. Trident. Sess. 25. *tit. de Reg. capit.* 3. sic ordinavit: *Concedit Sancta Synod. omnibus Monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum etiam Mendicantium (exceptis domibus Fratrum Sancti Francisci Capuccinorum, & eorum qui Minorum de Observantia vocantur) etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis liceat possidere. Quod si aliqua loca ex prædictis, quibus ex authoritate Apostolica permissum erat, eis spoliata sint, eadem omnia illis restituenda esse decernit.* Quapropter cum tam universus Ordo prædictum Privilegium, & Decretum Concilii receperit, denunciamus quod nullus Prælatus potest bona immobilia, possessiones, aut redditus perpetuos Conventus, sub pœna excommunicationis vendere, aut quovis modo alienare: quemadmodum Paulus II. in sua Constitutione his verbis præcepit: *Omnium rerum, & bonorum Ecclesiasticorum alienationem, omneque pactum, per quod ipsorum dominium transfertur, concessionem, hypothecam, locationem, & conductionem ultra biennium fieri prohibemus, hac perpetua valitura Constitutione, nisi in casibus a jure expressis; & tunc in Ecclesiarum evidentem utilitatem. Si quis autem contra hujus prohibitionis seriem alienare præsumpserit, alienatio concessa, hypotheca, locatio, conductio, nullius sit roboris: & qui alienant, & qui recipiunt, sententiam excommunicationis incurrant.* Item denunciamus in Capitulo Barcinonensi 1574. ordinatum, & Romæ 1580. nec non Venetiis 1592. confirmatum fuisse ordinationem, qua præcipitur omnibus Prælatis nostri Ordinis sub pœna absolutionis ab officiis: ne bona stabilia, aut fundos (quos vocant) alienare, & aliqua pecuniæ summa recepta, rationes, & prætensiones Conventuum extinguere audeant. Cæterum, quia sæpe contigit, propter evidentem utilitatem Conventuum, bona elocare, & vendere, meminerint omnes Præsidentes Conventuum, ut à Magistro Ordinis licentiam prius in scriptis obtineant. Huic enim pro tempore, Leo X. & posta Clemens VII. authoritate Apostolica indulsit: ut possit dare licentiam bona Conventuum, & locorum sibi in toto Ordine subjectorum, ad certum tempus, ac in perpetuum locandi: vel in emphiteusim ad lineam masculinam concedendi, sine commutandi, aut vendendi, vel quocumque alio titulo alienandi bona immobilia, & pretiosa mobilia minus utilia, quæ nunc habent, & in posterum justo titulo habituri sunt; tam pro satisfactione debitorum, aut pro utilitate, aut necessitate Conventuum sine locorum prædictorum contractorum, aut etiam utilitate suggerente contrahendorum, quam alia evidenti utilitate. Provisio tamen, quod pretium bonorum immobilium si vendantur, aut quovis modo alienentur, centum ducatorum auri de Camera, secundùm communem æstimationem valorem annuum non excedat: & in emptionem, reparationem, aut augmentum aliorum bonorum immobilium, seu præfatorum debitorum realem solutionem, cum effectu convertatur, & accedat assensus majoris partis vocalium Conventus.

IV.

IN virtute sanctæ obedientiæ, & sub Excomunicationis pœna districte prohibemus: (*i*) ne aliquis Fratrum nostrorum laboret, vel procuret de cætero, ut cura vel custodia Monialium, seu quarumlibet aliarum mulierum Fratribus nostris committatur, nisi de licentia Magistri Ordinis speciali. Prohibemus districte, ne aliquis curam recipiat prædictarum, nisi per tria Capitula Generalia continua fuerit approbatum: vel nisi cura per Dom. Papam Ordini committatur; vel per alium qui possit facere commissionem prædictam. Si quis vero contraire præsumpserit, pœnæ graviori culpæ debitæ, subjacebit.

(i) *Ne aliquis procuret ut cura, vel custodia Monialium.*) Declaramus, quòd Monasteria Sororum curæ Ordinis commissa, & in posterum committenda, juxta Privilegia Apostolica sub cura sint ac regimine, & Magisterio Magistri Ordinis, & Priorum Provincialium; seu aliorum Fratrum dicti Ordinis, quibus eam curam ipsi commiserint. Atque idem Magister, & Provinciales prædicti, per se, vel per alios debent, & possunt eadem Monasteria juxta Constitutiones prædicti Ordinis regulare, & gubernare, atque ea tum in capitibus, tum in membris visitare, & corrigere, ac reformare: Sorores, Priorissas, Supprioriffas, & Officiales, necnon Conversos, & familiares ibidem instituere, destituere, mutare, transferre, & alia ordinare: atque etiam sub pœnis, quæ eis videbuntur mandare, & statuere, prout secundùm Deum viderint expedire: juxta id, quod Bonifacius IX. in

in Bulla, quæ incipit: *Sacræ Religionis*, quæ infra Capitulo 18. inſerta eſt, atque Alexander IV. in alio Privilegio decreverunt.

Item declaràmus, quòd Fratres, qui ad curam Monialium conſtituti ſunt, non poſſunt ingredi clauſuram ipſarum, niſi propter evidentem neceſſitatem: nec debent permittere, ut alii ingrediantur illuc, niſi ex legitima, & rationabili cauſa, & in privilegio Bonifacii IX. ſic dicitur: *Nulla perſona, religioſa vel ſecularis, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ poteſt ingredi in Monaſteria Monialium, quæ ſunt ſub cura Ordinis Prædicatorum, ſine licentia Magiſtri Ordinis, niſi in caſibus in earum Conſtitutionibus expreſſis; & a tali excommunicatione non poſſunt abſolvi, niſi per Magiſtrum prædictum, vel per alios quibus ipſe commiſerit.* Et in Concilio Tridentino ſeſſ. 25. de Regularibus cap. 5. ſic ſtatuitur: *Ingredi autem intra ſepta Monaſterii (Monialium ſcilicet) nemini liceat, cujuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, aut ætatis fuerit; ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda. Dare autem licentiam tantum Epiſcopus, vel Superior debet, in caſibus neceſſariis; neque alias ullo modo poſſit, etiam vigore cujuſcumque facultatis, vel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi.* Hactenus Concilium Tridentinum decrevit. Cui decreto inhærens Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum, cenſuit, licentias ingrediendi intra ſepta Monialium, ex vera tantum neceſſitate concedendas, quoad Monaſteria Regularibus ſubjecta, pertinere tantum ad ipſos Superiores Regulares. Quamobrem poſt Decretum Concilii Trident. Bononiæ 1564. iſtud habetur: Admonemus Reverendos Provinciales, ut circa ingreſſum ad Monaſteria Monialium, magnam cuſtodiam adhibeant; & quando gravis neceſſitas pro ſui executione officii intrare compulerit; unum tantum aut duos ut plurimum ſocios, eoſque graves ſecum adducant. Inferioribus autem Monialium Præfectis, ipſi Provinciales leges præſcribant, quando eis, & cum quibus ſociis ingredi liceat, ſuper quo eorum conſcientias oneramus. Cæterum quia multæ etiam perſonæ Illuſtres, ratione quorumdam privilegiorum prætendere ſolent ingreſſum intra ſepta Monaſterii Monialium: denunciamus, Gregorium XIII. in Bulla, quæ incipit. *Ubi gratiæ* &c. & Paulum V. in alia, cujus initium eſt *Monialium ſtatui* &c in Capitulo Romano 1612. acceptata, omnes licentias, omnibus mulieribus, etiam Marchionali, & Ducali dignitate fulgentibus, hactenus conceſſas, ingredi Monaſteria Monialium revocaſſe: & ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ mandaſſe, ne quæ earum ingredi in ea audeat. Neve eas Prioriſſa, aut Superiores introducant, ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna prohibitum eſt: à qua nonniſi à Romano. Pont pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolvi poſſint; & ſub pœna privationis ſuorum officiorum quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa impoſterum obtinenda, ipſo facto ſine ulla declaratione incurrendis pœnis.

Item declaramus, quòd Fratres in Monaſteriis Sororum continue per modum Collegii ſub cura ſui peculiaris Prioris, vel Vicarii reſidentes, (ſicut quodam in Monaſterio Sancti Sixti, & nunc etiam in Cœnobio Prulliano; & præſertim noviſſime in Monaſterio Sancti Sebaſtiani-Neapoli commorantur) non pertinent ad alium Conventum, niſi ſolum quoad ſuffragia: eorumque bona, ſive libros, ſive res alias Prior Provincialis poſt eorum obitum Conventibus eorum originalibus reddere debet, ſicut habetur in *capitulo de Studentibus.* Et idem dicendum eſt de aliis Fratribus reſidentibus in aliis Monaſteriis, & de ipſorum bonis: quod videlicet ad ſuos originales Conventus debent pertinere, ſicut fuit ordinatum in Capitulo Venetiis 1297. Metis 1298. & iterum Venetiis 1437. Volentes, quod Priores Provinciales tam Monialibus, quam Tertiariis, conſtituant peculiares Confeſſores diſcretos, & maturos, & ſtatuant tempus, quo confiteri debent, juxta præſcriptum Conſtitutionum: nec permittant à Fratribus eadem Monaſteria frequentari; ſicut fuit declaratum apud Londonas 1250. & Metis 1251. Tandem in Concilio Tridentino ſeſſ. 25. cap. 10. habetur, quod præter ordinarium Confeſſorem, alius extraordinarius ab Epiſcopo, & aliis Superioribus, bis aut ter in anno offeratur. Quod etiam in Capitulo Romano 1601. præceptum fuit, & additum: Confeſſores poſt triennium amovendos eſſe, ſicut etiam fuerat antea ordinatum Romæ 1569. & 1583. Atque iterum Romæ 1589. ſub pœna gravioris culpæ mandatum fuit, ut Confeſſores Monialium, quaſcumque eleemoſynas pro Miſſis ſibi datas, ac illarum numerum, infra unius diei terminum ab earum receptione ſuis Prælatis manifeſtare teneantur. Declarantes, quod Vicarii Magiſtri Ordinis, vel Priorum Provincialium, de viſitandis, vel ordinandis Monaſteriis Sororum nullo modo poſſunt ſe ingerere, niſi eorum litteris ſpecialiter ſit expreſſum: ſicut fuit ordinatum apud Argentinam 1307.

Item declaramus, quòd Modus eligendi Prioriſſas juxta tenorem Conſtit. Bonifacii VIII. talis erat: quod videlicet Conventus Monialium debeant compromittere in tres Fratres, qui audirent, & conſcriberent vota Sororum ad eligendam illam, quam major pars ultra medietatem nominaſſet. Quo facto & auditis vocibus omnium Sororum in ſecreto, publicarent ſcrutinium; & facta collatione numeri ad numerum, ſi majorem partem omnium eligentium in unum conveniſſe inveniſſent; debebat ille qui primus erat inter ſcrutatores, formare electionis decretum hoc modo. Ego Fr. N. vice mea, & Fratrum N. N. Compromiſſariorum, & Sororum electricum mecum conſentientium: eligo Sororem N. talem in Prioriſſam Monaſterii talis. Si vero omnes conſenſiſſent: dicere debebat, & omnium Sororum electricum mecum conſentientium. Prioriſſa autem ſic electa poterat per Magiſtrum Ordinis, vel Priorem Provincialem, vel per eos quibus ipſi commiſiſſent (ſi eis videbatur) confirmari. His tamen non obſtantibus, declaramus, propter Concilium Tridentinum debere ſervari modum, qui in ſequenti capitulo *de electione Prioris* poſitus eſt ex Capitulo Bononienſi 1564.

V.

(*k*) Mulieres Clauſtrum, vel Oratorium, vel alias officinas noſtras nunquam ingrediantur, niſi in die conſecrationis Eccleſiæ: & tunc liceat eis ingredi Chorum, & Clauſtrum. In Paraſceve vero tantum Chorum poterunt intrare uſque ad officium.

(k) *Mulieres Clauſtrum, vel Oratorium.*) Declaramus, quòd in Eccleſiis noſtris debent eſſe intermedia, quæ dividant Chorum à ſecularibus:

bus, & debent ubique sic esse disposita; ut Fratres ingredientes Chorum non possint videri à secularibus, nec eos videre; poterunt tamen aliquæ fenestræ aptari, ut tempore elevationis Corporis Dominici possint aperiri, & Sacramentum à Secularibus adorari, ut fuit ordinatum Treveris 1249.

Item declaramus, fel. recor. Pium V. in Constitutione incipiente: *Regularium personarum* &c. revocasse licentias quibuscumque mulieribus concessas ingrediendi Monasteria, & loca quorumcumque Ordinum Regularium: ac præcepisse Prioribus, & aliis Præsidentibus, quocumque nomine vocentur, etiam Mendicantibus, sub pœnis privationis officiorum quæ obtinent, & inhabilitatis inposterum ad alia omnia, & suspensionis à Divinis ipso facto absque alia declaratione incurrendis; ne quascumque mulieres etiam Comitissas, vel Marchionissas, intra Monasteria, vel Domos, introducere, admittereve præsumant: quod idem præcepit Gregorius XIII. in alia sua Constitutione, incipiente: *Ubi gratiæ* &c.

Item declaramus, quod in Capitulo Romano 1571. sic habetur: Denunciamus à SS. D. N. Pio V. motum proprium emanasse, circa ingressum mulierum in Conventus nostros, quem Sua Sanctitas viva voce declaravit: quod per dictas litteras non præcludetur aditus mulieribus ad Monasteria, & Claustra, quando in eis Missæ celebrantur, ac alia Divina Officia, aut etiam quando processiones fiunt, vel cadavera fidelium in eis sepeliuntur, aut etiam pro eis suffragia fiunt: sed eis concedit, quod quando hæc fiunt, ad ea accedere possint. Similiter, quando verbum Dei in Ecclesia proponitur, vel ob quamcumque aliam causam tantus est concursus populorum, quod commode ingredi, vel egredi per portam communem non possit, concedit idem Pius V. ut mulieres, una cum aliis personis secularibus, ingredi, vel egredi possint per portam Conventus Claustri, dummodo recto tramite accedant ab Ecclesiæ janua ad dictam Claustri portam, qua exitur à Monasterio &c non obstantibus &c. Datum 1568. Istud vivæ vocis oraculum fuit factum Illustrissimo, ac Reverendissimo Domino Cardin. Alexandro Cribello anno Domini 568. cui etiam declaravit sua Sanctitas, in cæteris servandum esse suum Modum proprium in omnibus Conventibus nostri Ordinis, sub pœnis ibidem expressis.

VI.

(*l*) Statuatur semper aliquis Frater Clericus, vel Conversus discretus, maturus, & securus, qui sit portarius, & diligenter ea, quæ ad officium portarii pertinent exequatur. Poterit autem aliquem Fratrem, vel secularem honestæ conversationis habere in adjutorium, cum necessitas hoc requiret.

(l) *Statuatur semper aliquis Frater Clericus.*) Declaramus Vallisoleti 1605. ordinatum istud, & in Capitulo Romano 1608. confirmatum fuisse: ut in omnibus Conventibus, maxime in præcipuis, semper ad ostium Cœnobii Custos assistat aliquis Sacerdos, vel Conversus discretus, & morum probitate insignis: qui seculares adventantes benigne recipiat, & de rebus spiritualibus colloquendo, eos detineat interim, dum Frater ab eis postulatus, ab alio juniore Ostiario (quem socium senior ille, & primarius Ostiarius in eo officio semper habebit) vocatus adveniat. Nec permittat seculares per Conventum discurrere, nec ad cellas Fratrum accedere, nisi fuerint personæ graves. Ostium autem ita introrsus semper sit occlusum, ut nulla ratione à foris venientes possint aperire. Ut vero facilius Ostiario innotescat, qui Fratres sint foris, qui vero domi: mandamus sub pœna gravis culpæ, ne quis extra Conventum egredi audeat per portas Ecclesiæ, vel per alias; sed solum per unicum commune ostium domus. Ad ostium vero introrsus, tabula loco apto affigatur, nomina, & cognomina Fratrum Conventus continens: in qua Ostiarius aliquo signo notet Fratrem domo egredientem, vel regredientem; ut sic de quæsitis Fratribus rationem reddere queat. Prælati vero, qui in horum cura fuerint negligentes, à suis officiis absolvantur.

VII.

(*m*) Volumus autem quod fiat cum maturo consilio peritorum in arte, (considerato loco illo) in ligno, vel in alia materia, formula totius Domus construendæ, quam non liceat transgredi pro voluntate varia Præsidentium; sed juxta illam ædificetur. In Domibus autem constructis, mandamus nullam fieri constructionem, aut ædificationem notabilem in fabrica à Priore, vel Procuratore; nisi de licentia Prioris Provincialis, & consilio, atque assensu Patrum. Oppositum autem facere præsumens in pœnam absolvatur: sic quod per triennium nec ibi, nec alibi præsit.

(m) *Volumus autem, quod fiat cum maturo consilio.*) Declaramus, in Capitulo Salmanticen. 1551. sic determinari: Ordinamus ne fiat aliquod ædificium, vel constructio notabilis in aliquo Conventu, nisi de assensu Patrum cum licentia Provincialis, & cum consilio Peritorum: & quod taliter per unum Priorem inceptum est, per subsequentem continuetur, & ne potius nova ædificia inchoentur. Et qui his contravenerint, pœnæ gravioris culpæ subjacere intelligantur. Et inter alia, quæ in Capitulo Romano 1583. ex mandato Sixti V. sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ordinata referuntur, istud tertio loco habetur. Sanctitas sua confirmat, & ordinat (si opus est) de novo, id quod alias in supradicto Ordine fuerat ordinatum: videlicet, quod non fiat ædificium aliquod, vel constructio notabilis in aliquo Conventu, (notabilis inquam respective juxta Conventus quantitatem & qualitatem) nisi de assensu majoris partis Patrum à consiliis; & cum consilio peritorum, simul etiam cum licentia Provincialis. Rursus, quod ab uno Prælato inceptum est, subsequens prosequatur: ita quod non possit nova ædificia inchoare, si priora non sint finita. Præcipit etiam, idipsum servari in Monasteriis Monialium; ita quod non possit Priorissa ædificium notabile inchoare, sine assensu majoris partis Matrum à consiliis; simul cum licentia Provincialis, & cum peritorum consilio; nec ullo modo ædificia nova aggrediantur, quousque jam inchoara sint finita. Prior autem Provincialis, vel Conventualis, vel Priorissa, si contra ordinationem istam agere præsumpserit, ipso facto excommunicationem incurrat, & officio privetur. Vi autem hujus prohibitionis non in-

interdicitur, quin possint inchoari illa ædificia, quibus reparatur aliqua pars Conventus collapsa, vel quæ in ruinam tendit: nec etiam ædificia illa, quæ extra Conventus fiunt, quibus annui redditus crescunt, & promoventur; dummodò in istis etiam constructionibus (si sint notabiles) præcedant consensus, & licentia juxta supradicta.

Item declaramus in Capitulo Romano 1569. præceptum fuisse Reverendis Patribus Provincialibus, ut in visitatione Conventuum sequestrent aliquas pecunias annuales, pro reparatione fabricæ Conventuum, qui passim destruuntur: & ut etiam provideantur pro loco infirmorum, & hospitum necessaria; adhibitis gravioribus pœnis ne hujusmodi pecuniæ in alios usus distrahantur, super quo Provincialium conscientias in diem Christi oneramus. Et in Capitulo Bononiensi 1564. fuit ordinatum, quod in nostris Conventibus certus aliquis locus statuatur, in quo privilegia, & aliæ scripturæ necessariæ, sub tribus clavibus conserventur. Et si quando inde pro necessitate Conventus productæ fuerint, quam citius reponantur, nec in cella Prioris, aut Syndici, nisi pro necessario tempore retineri possint. Et in Capitulo Romano 1605. dicitur: In omni Conventu locus tutus cum armariis (ut vulgo dicitur) sive capsis habeatur, in quibus scripturæ, privilegia, contractus, instrumenta, libri professionum Fratrum,&omnia jura ad Conventum pertinentia cum suo inventario, seu indice asserventur. Similiter inventarium bonorum mobilium, & immobilium tam Conventus, quam Ecclesiæ, conscribatur, duplici authentico exemplari: quorum alterum in Archivio illius Conventus, alterum vero in Archivio primarii Provinciæ, vel nationis Conventus diligenter custodiantur.

Similiter in Capitulo Vallisoleti 1605. magis exactè, confirmando disponitur: Confirmamus, & omnibus Prioribus, Conventuumque Præsidentibus districtè injungimus: ut qua poterunt brevitate faciant memorialia, quæ vocantur inventaria,tum in Deposito de omnibus scripturis, tum annuorum redditúum,quæ censualia vocantur, tum aliorum privilegiorum, & similiter in qualibet officina Conventus. Ad quæ inventaria constituatur liber in Deposito in quo ponatur Primo: inventarium privilegiorum, & aliarum scripturarum pertinentium ad fundationem, & statum Conventus. Secundo, ponatur inventarium scripturarum censualium perpetuorum, & postea scripturarum censualium temporalium, per ordinem mensium:cum aliquo signo tam in inventario,quam in ipsa scriptura, ut possint facilè reperiri. Et in alia parte ponatur inventarium omnium scripturarum pertinentium ad annuos redditus frumenti, vini, & olei. In alio autem libro ponantur sigillatim inventaria omnium bonorum, quæ reperiuntur in qualibet officina Conventus: in quibus quæcumque bona, quæ de novo ponuntur in aliqua officina, addantur inventario illius officinæ; maximè autem in inventario Sacristiæ ponantur omnia localia, & quæ offeruntur: quæ teneantur Sacristæ quantocyùs acceperint, præsentare Patri Priori, seu Principali Præsidenti Conventus, ut ponantur in inventario. Ex quibus inventariis detur transumptum cuilibet Officiali talis officinæ, subscripti à Patre Priore, seu Principali Præsidente, Depositariis Conventus, & Officiali quocumque cujuscumque officinæ, quæ omnia teneantur adimplere Prælati, sub pœna absolutionis ab officiis eorum. Addente, quod nullo modo extrahantur aliquæ scripturæ à Deposito, nisi in præsentia Prælati: taliter, quod in Deposito maneat aliquod memoriale semper ipsius scripturæ, donec restituatur.

Item in Capitulo Romano 1608. istud habetur: Confirmamus ordinationem illam Capituli Vallisoletani immediatè præcedentis, de his, quæ pertinent ad comune Depositum Conventus: nimirùm ut in quolibet Conventu, vel Domo, deputetur aliquis locus fortis, & securus, qui Depositum commune appelletur; cujus clavem habeat semper Prior, vel principalis Præsidens Conventus. In quo constituatur arca fortis, & validè compacta, quæ tribus seris claudatur, quarum claves habeant singuli singulas; Prior, vel principalis Præsidens Conventus, & duo Patres Depositarii, moribus, & fidelitate probati, quos major pars Patrum à consiliis ad hoc munus aptiores esse judicantes elegerint. Et in prædicta arca omnes pecuniæ Conventus deponentur & custodientur.

In administrando autem Deposito hæ leges servabuntur.

Primò. Singulis hebdomadibus, vel mensibus ad prædictum Depositum conveniant Prior, & duo Depositarii: quibus Syndicus, Procurator, Sacrista, & alii, ad quos ratiocinia Conventus quoquo modo spectant, rationem reddant de receptis hebdomadæ, vel mensis præteriti.

Secundo. Sacristæ nihil eorum, quæ recipiunt, expendere audeant, neque etiam sub prætextu adornandæ Ecclesiæ, vel musicæ, vel alia occasione, absque licentia Prioris.

Tertio. Fratres quascumque eleemosynarum pecunias, tam ad Missas celebrandas, quam quavis alia ratione pro Conventu eis traditas, infra spatium viginti quatuor horarum, Sacristæ ad Depositum consignent, nec apud se retineant.

Quarto. Et quoniam longa Syndicorum in suo officio perduratio, Conventibus damnosa sæpe esse solet: ordinamus, ut nullus Syndicus possit in Syndicatus officio perdurare, plusquam per biennium; quo completo, ipso facto à prædicto officio sit absolutus, nec ad illud ante biennium eligi possit sine licentia Prioris Provincialis, & præmissa nova electione majoris partis vocalium Conventus consensu accedente.

Quinto. Syndico nunquam concedatur facultas acceptandi pecunias, quæ ad extinctionem censuum erogari solent. Qui etiam teneatur singulis hebdomadibus, vel mensibus ad summum, rationem reddere Priori, & Depositariis, de omnibus receptis, & pecunias omnes deferre ad Depositum; ut ibi in arca deponantur, & custodiantur; unde non poterunt extrahi nisi in præsentia Prioris, & Depositariorum, & statim in libro majori scribatur distinctè, & clare, in quos usus expenduntur. Volumus autem, quod Syndicus nullas pecunias expendere possit, nisi prius portatæ fuerint ad Depositum, & inde sibi fuerint consignatæ à Priore, & Depositariis. Quod si aliter fecerit, pœnæ proprietarii ipso facto subjaceat.

Sexto. Liber magnus in arca Depositi custodiatur, à qua non possit extrahi, nisi in præsentia Prioris, & Depositariorum: nec inde alio ullo modo, vel per breve tempus asportetur, præterquam tempore Visitationis Prioris Provincialis: & tunc ad ejus cellam poterit deportari, ut omnia ratiocinia possit intueri. In quo libro ex una parte scribantur omnia recepta tam Syndici, quam Sacristæ, quam aliorum; ita ut nihil in Conventu recipiatur quod in prædicto libro non scribatur. Ex alia autem parte omnes expensæ referantur, ut sic tempore ratiocinii collatio fiat recepti, & expensi, & cognoscatur, an bona Conventus rectè fuerint administrata. Prædictæ autem in administrando Deposito leges, & ordinationes districte, & inviolabiliter observentur.

Hæc

Hæc ordinatio fuit etiam confirmata in Capitulo Parisiensi 1611. cum hac additione : ut in quolibet Conventu fiat liber (si jam factus non est) in quo describantur omnes redditus certi, territoria, sylvæ, vineæ, prædia, sive possessiones Conventuum cum suis confinibus, terminis, & limitibus ; ad evitandas in posterum lites, & depellendas injurias occupantium bona Ordinis. Idque præcipitur tam Provincialibus, quam Præsidentibus, & Procuratoribus Conventuum, sub pœna absolutionis ab officiis suis, nisi intra annum executioni mandentur. Et quia multa Privilegia nostro Ordini, ejusque Provinciis à Summis Pontificibus conceduntur, & singularia pro iisdem Provinciis, à Magistris Ordinis per necessaria præscribuntur : ut hujusmodi litteræ, vel Apostolicæ, vel Magistrorum Ordinis perpetuo conserventur; ideo in Capitulo Bononiensi 1615. mandatum est omnibus PP. Provincialibus, quatenus de consilio Patrum suarum Provinciarum, prout necessitas exposcet, unum vel duos Conventus primarios, pro hujusmodi litteris conservandis, designent; in quibus Conventibus omnes Provinciales, finem suis officiis imponentes, de scitu Patrum Provinciæ, tales litteras reponere tenebuntur.

Cæterùm, quia magis bona spiritualia, quam temporalia in Conventibus nostris conservari debent : declaramus pro reformatione Observantiæ Regularis, illud à Bonifacio Papa IX. & à Beato Raymundo Capuano Generali olim Magistro statutum, & post in Capitulo Salmanticensi 1551. Romæ 1558. Bononiensi 1554. Romæ 1569. & Vallisoleti 1605. strictissimè mandatum esse omnibus RR. AA. PP. Provincialibus ; ut unusquisque in sua Provincia, unum, vel plures Conventus, juxta qualitatem, & numerum Fratrum deputet, in quibus Regula, & Constitutiones Ordinis nostri cum omni rigore ab omnibus illic degentibus ad unguem observentur ; nec cum aliquo ibi commorante in carnibus, vel aliis Regulari vitæ repugnantibus quoquo modo, aut quovis prætextu, vel colore, nisi propter actualem infirmitatem dumtaxat, dispensari possit. In quibus Conventibus, & locis nemo invitus cogatur manere, nec aliquis nolens à suo retrahatur fervore, nisi quem jam arrepti propositi, & cœptæ observantiæ pœnituerit. Ne vero contingat, sicùt plerumque maligni spiritus suggestione solet evenire, ut qui spiritu cœperunt, postmodum carne consumantur : & qui ad meliora accendi videbantur, aliquando superba elatione, & aliorum contemptu ad deteriora trahuntur, & unde quærunt meliores fieri, inde inobedientes, & suis Superioribus rebelles efficiuntur : volumus & præsenti statuto in perpetuum ordinamus; quod omnes in præfatis Conventibus commorantes, in omnibus, & per omnia suis Provincialibus censeantur, & sint subditi, qui eos visitare, assignare, & removere possint, sicut antea consueverunt, & omnia alia tam in dictis Conventibus, quam Fratribus facere valeant, quæ dicto vivendi modo, & Regulari Observantiæ non repugnent. Districte etiam mandamus, ne Fratres in talibus Conventibus commorantes, quovis modo possint habitum, vel formam ejus transmutare, sed tali uti, quali in Capit. Romano proximè præterito, & in hoc Capitulo fuit decretum. Nec possessiones, cæteraque immobilia, & pretiosa, absque speciali Reverendissimi licentia alienare audeant. Hortamur nihilominus dictos RR. AA. PP. Provinciales, ut præfatos Patres foveant, & adjuvent, neque illis in suo fervore sint impedimento : curentque, nè Domini spiritus in aliquo extinguatur, moneantque eos, qui in tali observantiæ arctitudine morantur, ne cæteros de sua Provincia spernant, nec alicui detrahant, nec aliis se esse meliores judicent: sed animadvertant, quod quanto quis perfectior est, tanto humilior esse debet, & tanto magis Superioribus obedientior ; illius exemplo, qui usque ad mortem factus est obediens, & mortem nostram sua morte destruxit, ut in omnibus humilitatem, & obedientiam nos doceret. Quare Reverendissimum Patrem Generalem obnixe rogamus, ut in Provinciarum visitationibus, omnia quæ hujusmodi vivendi modum adjuvare judicaverit, pro sua singulari providentia, & sollicitudine curet ordinare.

Eam Capituli Vallisoletani sanctissimam ordinationem, Capitulum Romanum 1608. confirmavit, cum denunciatione, quod jam in pluribus Provinciis executioni mandata sit, & cum admonitione, ut in iis Conventibus Fratres nonnisi spontanei, & voluntarii assignentur ; quibus etiam non liceat alias cæremonias, & observantias, quam in Ordine receptas, & approbatas inducere, aut se ab obedientia Præsidentis Provinciæ subducere ullo pacto.

CAPUT II.

De Electione Prioris Conventualis, & institutione Supprioris.

I.

(*a*) PRiores Conventuales à suis Conventibus secundùm formam canonicam eligantur, videlicet (*b*) à majori parte ultrà medietatem omnium eligentium : (*c*) vel per scrutinium, vel per compromissionem, vel per comunem inspirationem ; aliis subtilitatibus juris relegatis. Quod similiter in electione Magistri Ordinis, & Priorum Provincialium observetur. Cùm autem per disquisitionem, & scrutinium voluntatum procedit electio, vota eligentium recipiantur, & conscribantur (*d*) per Suppriorem, vel ejus Vicarium in absentia Supprioris : & duos Fratres, (*e*) qui primitus Habitum nostri Ordinis susceperunt ; si tamen post professionem à nostro Ordine nullatenus discesserunt, nisi per Magistrum Ordinis, vel Generale, vel Provinciale Capitulum cum eis fuerit dispensatum.

(a) *Priores Conventuales secundùm formam Canonicam eligantur.*) Declaramus, quòd Fratres nostri, sicut jura volunt, non possunt sibi eligere, vel postulare Priorem, nisi ille qui præest in tali officio, sit penitus amotus. Nec etiam possunt eligere sub conditione, si eum contigerit amoveri, sicut fuit declaratum Parisiis 1239.

Item declaramus, quòd ad electionem canonicam infrascripta requiruntur.

Primum est, quod mortuo, vel amoto Priore, Electores absentes vocandi sunt, si nuntius ad eos pedester per unam diem commodè possit

acce

accedere, ut infra num. 6. amplius declaratur. Item in Capitulo Romano 1601. fuit pro his qui ad Capitulum Provinciale proficifcuntur, ordinatum: quod quando Priores tempus fui Prioratus (in Capitulo Provinciali dumtaxat) expleverint; tenentur Electores præftolari focios eorundem Priorum, qui ad Capitulum Provinciale profecti fuerint, ufque ad Sabbatum Pentecoftes exclufivè: & tunc procedere poterunt ad electionem Prioris; nifi forte ante talem diem illi, qui ad Capitulum Provinciale acceſſerant, reverfi fuerint.

Secundum eft, quod vocatis, & exfpectatis abfentibus, debent vocales ad locum electionis per fonum campanulæ convocari, & præmiffo tractatu, faltem in communi (fi vifum fuerit) de perfona idonea eligenda, debet eligi hora, & locus pro electione facienda. Quod fi major pars Electorum petierit à Suppriore, vel Vicario (fi non adfit Supprior) ut congreget Capitulum ad electionem, & ipfe renuerit: tunc antiquior ex omnibus Electoribus, poft tertium aut quartum diem a notitia carentiæ Prioris, poterit congregare Capitulum, & ad electionem procedere. Quod fi ifte noluerit, alius antiquior poft ipfum, & fic de cæteris, donec ad electionem procedatur, ut ipfis iifdem verbis fuit declaratum Romæ 1601. declarat. 3. & Parifiis 1611.

Tertium eft, quod determinatis jam hora, & loco electionis, præfentibus ad fonum campanæ vocalibus, debet in Capitulo à Præfidente electionis fieri proteftatio: quod non intendit admittere aliquem de jure non admittendum, nec excludere non excludendum.

Quartum eft, quod ille qui præeft, debet ad cautelam generalem abfolutionem facere ab omni cenfura.

Quintum eft, quod debet invocari gratia Spiritus Sancti.

Sextum eft, quod ille qui præeft, debet fecum duos Scrutatores affumere, qui habitum noftræ Religionis poft profeffionem diutius portaverunt: & cum eis ad fcamnum præparatum ante oftium Capituli debet accedere. Quibus Conventus poteft addere quartum, quem electores eligant in Capitulo per fchedulas, tribus primis fcrutatoribus exhibendas: & qui à pluribus fuerit nominatus (quamquam vota non excefferint medietatem) ille quartus fcrutator habendus erit. Quod fi duobus æqualia vota collata fuerint, ille qui fuèrit antiquior in Ordine, præferendus erit: ita ut ex primo fcrutinio, quartus ille fcrutator pro ea dumtaxat electione femper habeatur.

Septimum eft, quod poftquam prædicti tres, vel quatuor fcrutatores in menfa coram omnibus federint, debent primo fua, deinde aliorum vota, per involutas fchedulas in aliquo vafe, vel urna recipere: nihil aliud refpicientes, quam quod una tantum ab unoquoque exhibeatur, & in urnam mittatur. Quod ut rectè, & fine aliqua fraude fiat; nullus eligentium manum cum fchedula in urnam mittat, fed eam folum ex aere pendentem, ita ut fcrutatoribus vifibiliter cadens appareat, intromittat. Similiter, ut omnis fraus auferatur, omnibus ac fingulis eligentibus in Capitulo Bonon. 1615. ftrictiffimè præcipitur; ùt in omnibus Canonicis electionibus, nullus electorum audeat fchedulas, quibus electiones hujufmodi perturbantur, multiplicare.

Octavum eft, quod fcrutatores receptis fingulorum votis, debent fchedulas involutas in menfam effundere, & numerare, atque conferre cum vocalium numero: & fi numerus earum non fuerit æqualis numero eligentium; ftatim eas non explicando neque legendo, comburant. Si autem æqualis fuerit, eas explicent, legant, diligenter fcrutentur, & in fcriptis redigant.

Nonum eft, quod facto fcrutinio votorum, debent fcrutatores conferre numerum cum numero eorum qui fuerint electi: & fi invenerint, quod aliquis exiftens extra Collegium, aut extra numerum eligentium fuerit electus à majori parte ultra medietatem omnium eligentium; ejus electio rata, ac legitima habeatur. Si quis vero de numero ipforum eligentium electus fuerit, ut illius electio rata, & legitima fit, ne fraudi locus adfit, neque poffit aliquis feipfum eligere: duo vota ultra medietatem collata effe oportet. Declarantes tamen fatisfieri huic ftatuto de duobus votis, fi conftet illum effe electum à majori parte, feclufo fuo voto, fi forte illud fibi contuliffet. Id autem tunc fatis conftabit, quando aderit unum votum, & dimidium (quod dicitur) ultra majorem partem: utpote fi eligentes fint quinque, major pars funt tres; requiritur ergo, & fufficit, ut electus, qui eft de numero eligentium, habeat quatuor vota, ut ejus electio rata, & legitima habeatur. Ut fuit ordinatum Bonon. 1564.

Item declaramus in Capitulo Barcinonen 1574. confirm. 14. & poftea Romæ 1580. & 1583. iftud haberi: Ordinamus quod alias fuerat confirmatum in Capitulo immediate præcedenti: ut fi quis propriæ vocis renunciatione medietatem eligentium excefferit, in quacunque electione, tam canonica quam alia irrita, cenfeatur electio; & hoc habent quatuor capitula, quantum ad electionem canonicam. Adjicientes quod totum hoc ordinatum cadit fuper electione ipfa, & non fuper electo, ita quod non poffit denuo eligi. Quod in Capitulo Romano 1589. confirm. 5 fuit confirmatum, & additum: quod fi quis, nec propriæ voci renunciare, nec fuum votum conferre voluerit, fed dixerit, neutraliter fe velle habere; tanquam fi voci fuæ renunciaffet cenfendus erit. Et quod qui contra hujus tenorem quempiam electum confirmaverit: iis pœnis fubjaceat, quæ contra confirmantes non legitime electos, ftatutæ funt; ac talis confirmatio nulla fit & invalida. Item in eodem Capitulo Romæ 1589. declarat: 6. fuit ordinatum, quod ille qui eft affignatus in aliquo Conventu, & electioni revera adeffe poteft: five tali electioni cum aliis in Capitulo interfit, five non interfit: debet neceffario habere duo vota ultra eligentium medietatem, ad hoc ut rite, & canonice cenfeatur electus. Sicuti etiam de illo qui propriæ voci renunciat, jam fæpe declaratum eft.

Decimum eft, quod habito fchedularum numero, & collatione facta numeri ad numerum, debent vota in fcriptis redigere, deinde fchedulas coram eligentibus ante publicationem fcrutinii comburere. Tandem in medium Capituli veniendo, fcrutatores nomina publicent eorum, qui fuerunt electi: atque exprimant numerum votorum, quæ unufquifque habuit: quod etiam faciendum eft, etiam fi nullus fuerit à majori parte ultra medietatem electus, ut ad fecundum fcrutinium poffint dirigi electores. Si autem electio rata fuerit; ille qui primam vocem habuerit inter electores, tenens in manibus librum Conftitutionum, debet vice omnium prædictorum eligere, & decretum electionis formare, dicendo: Ego Frater N. vice mea, & omnium eligentium præfentium, eligo Fratrem N. in Priorem talis Conventus. Quod fi prius fcru-

tator fuerit electus, secundus scrutator in publicando scrutinio, & formando decreto succedat: & ea solum quæ in Capitulo publicantur, in decreto electionis mittendo ad Confirmatorem, scribenda sunt; subscriptis nominibus scrutatorum. Clausum vero, & sigillo coram omnibus, antequam a loco electionis recedant, munitum, ad Confirmatorem mittatur quantocius. Et idem modus eligendi servetur in electione Prioris Provincialis ac Magistri Ordinis, & Diffinitorum Capituli Generalis, & Provincialis, & Socii Prioris Conventualis, euntis ad Capitulum Provinciale.

Declaramus præterea, ut in illis Provinciis, in quibus, vel ex Apostolico indulto, vel ex approbata, & jam diu recepta consuetudine, solent præter nomen electi apponi in eadem schedula nomina eorum, qui simul postulantur, ea consuetudo deinceps conservetur. Nomina vero eorum qui postulantur, & numerus eorumdem, similiter in Capitulo publicentur, atque in decreto scribantur, & mittantur, ut in Capit. Bonon. 1564. ordinatum est. Quod autem ad clausuram scrutinii attinet, istud Romæ 1553. declarat. 3. ordinatum est: ut si contingat scrutinium ipsum debere transcribi postquam transcriptum fuerit, scrutatores ipsum coram vocalibus iterum legant, & in oculis eorum sigillo claudant.

(b) *A majori parte ultra medietatem omnium eligentium.*) Declaramus, quòd nullus Frater irregularis, & qui non est in Sacris Ordinibus constitutus, vocem habet in quacumque Ordinis nostri electione, sicut fuit declaratum apud Narbonam 1354. Nec sufficit ad hoc quod electio sit canonica, ut electus habeat majorem partem quam alii, sed oportet ut habeat majorem partem ultra medietatem omnium eligentium.

(c) *Vel per scrutinium, vel per compromissionem, vel per communem inspirationem.*) Declaramus, hanc antiquam eligendi formam per Concil. Tridentin. jam abolitam esse, & in omni canonica nostri Ordinis electione, servandum esse Decretum Sacri Concilii Trident. Sess. 25. de Regularib. ubi ita decernit. *In electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, aliorumque Officialium Generalium, & Abbatissarum, ac aliarum Præpositarum; quo omnia recte, & sine ulla fraude fiant: in primis sancta Synodus districte præcipit, omnes prædictos eligi debere per vota secreta; ita ut eligentium nomina nunquam publicentur. Neque in posterum liceat Abbates Provinciales, Priores, aut alios titulares quoscumque ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces, & suffragia absentium supplere. Si vero contra hujus Decreti Constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit; & is qui ad hunc effectum, se in Prælatum creari permiserit; deinceps ad omnia officia in Religione obtinenda inhabilis existat, facultatesque super his concessæ, eo ipso abrogatæ censeantur, & si in posterum aliæ concedantur, tamquam subreptitiæ censeantur.* Et propterea in Capitulo Generali Bononiensi 1564. sic habetur: In hujus ergo decreti videlicet Concilii) executionem, præcipimus universis Fratribus nostris: ut in futuris electionibus infrascripta forma deinceps observetur; & si secus factæ fuerint, irritæ prorsus habeantur, Singuli electores in schedula scribant electi nomen, vel scribi faciant; eligentis autem nomen nunquam scribatur, nec scrutatoribus, nec confirmatori unquam reveletur. Abrogata igitur electione per communem inspirationem, & per compromissum, semper per scrutinium facienda est electio. Quod etiam Romæ 1571. denunc. 6. ita dispositum fuit: Denunciamus, in nostro Capitulo Generali diligenter super forma electionis per schedulas facienda à patribus esse tractatum, decretumque fuisse eam formam nullatenus esse immutandam: de qua re Sanctissimus Dom Noster Pius V. etiam consultus in eadem sententia fuit. Quapropter præcipimus omnibus Fratribus Ordinis nostri, tam Prælatis quam subditis; ne de cætero ulla ratione eam immutare contendant. Declarantes tamen scrutinia, quæ fiunt super retentione, vel absolutione Priorum, more hactenus consueto facienda esse. Socii etiam Prioris Provincialis euntis ad Capitulum Generale, sive Socii Diffinitoris Capituli Generalis, eodem modo à Diffinitoribus Capituli Provincialis eligantur, ac designentur; sicut antea consuevit fieri. In receptione quoque Novitiorum ad habitum, sive ad professionem, & in præstando consensu in contractibus, qui circa temporalia negotia fieri solent nihil innovatum censeatur: ut fuit ordinatum Bonon. 1564. quia ista quatuor, vel quinque relata, per electionem canonicam non fiunt; atque ideo, nec in Decreto Concilii, quod tantum de electione canonica procedit, comprehenduntur.

Item declaramus, in Capitulo Bononiensi 1574. ordinat. 9. ordinatum fuisse: ne quis Patrum eligentium in quavis electione per schedulas, audeat, vel præsumat ipsius schedulis notam aliquam, characterem, vel signum quodlibet, & quovis modo, & cujusvis rationis, unde possit nomen, vel persona eligentis cognosci, & ad notitiam venire, imprimere, inscribere, vel alias annectere; privatos ex nunc declarantes utraque voce tam inducentem ad hoc, quam facientes, seu consentientes. Ubi item ordinatur, & Romæ confirmatur 1580. quod in omni electione cujuscumque Prioris, sive Provincialis, sive Conventualis, & Priorissæ, teneantur omnes vocales, præmissa (si opus habuerit) Sacramentali Confessione, Divinissimum Eucharistiæ Sacramentum suscipere ante celebrationem electionis, sub pœna privationis vocis ipso facto.

(d) *Per Suppriorem, vel ejus Vicarium.*) Declaramus, quòd mortuo, vel amoto Priore, amovetur etiam & ejus Vicarius: sicut fuit declaratum Avenione 1367. & Romæ 1501. declarat 3.

Item declaramus, quòd quamvis Supprior absente Priore non possit Vicarium instituere, sicut apud Brivam 1347. & in multis aliis Capitulis ordinatum fuit: tamen mortuo, vel amoto Priore cum vices ejus per legem plenarie gerat in omnibus; potest Vicarium instituere, sicut hæc habet Constitutio. Potest etiam Fratres ad Ordinem, & professionem recipere, & confessiones Fratrum audire, aliosque exponere ad audiendas eorumdem Fratrum confessiones. Et hæc eadem facere potest Vicarius electus à Patribus, mortuo vel amoto Priore, & absente Suppriore: quia in tali casu non sunt amplius delegati, sed uterque habet potestatem, & jurisdictionem ordinariam per legem sibi datam, & concessam, ut amplius infra littera S. declarabitur.

Item declaramus, quòd per Vicarium Supprioris intelligit Constitutio Vicarium illum, qui in Conventu ab ipso Suppriore institutus est, vel etiam à quocumque alio, eodem Suppriore absente, & mortuo, vel amoto Priore ejusdem Conventus: sicut fuit declaratum Venetiis 1325.

Item

Item declaramus, quòd Vicarius electus à duobus, vel tribus antiquioribus è Conventu, absente Suppriore, & mortuo, vel amoto Priore, si Domus non habuerit Vicarium Supprioris, vel alterius Superioris; vota eligentium potest recipere sicut fuit declaratum Caturci 1319.

Item declaramus, quòd si in Conventu habente Suppriorem, mortuo, vel amoto Priore, aliquis per Capitulum, vel per Priorem Provincialem datus fuerit Vicarius dicti Conventus super Suppriorem, & omnes Fratres: Vicarius in tali casu debebit convocare Fratres ad electionem, Supprior autem cum duobus antiquioribus tenebit scrutinium: & prædictus Vicarius habebit vocem in tali electione, sicut cæteri Fratres, ut fuit declaratum Avenione 1367.

Declaramus præterea, quod Provinciales, aut Vicarii, non possunt Vicarios pro electione Prioris facienda mittere ad Conventus, nisi in causa magnæ dissensionis electorum: sive cum in veritate Conventus adeo est viris idoneis destitutus; ut nullus in eo sit, qui sciat electionem dirigere. Et nihilominus, qui sic missus fuerit, careat voce passiva in eadem electione: quod si secus factum fuerit, totum sit irritum, & inane. Et hæc ordinatio facta fuit primum Romæ 1553. deinde fuit confirmata ibidem 1558. & Avenione 1561. & Bononiæ 1564.

(e) *Qui primitus Habitum nostri ordinis susceperunt.*) Declaramus, quòd illi esse debent servatores, non qui prius Habitum susceperunt, sed qui post professionem diutius susceptum Habitum portaverunt, sicut fuit declaratum apud Carcassonam 1324. Unde illi, qui per apostasiam à nostro ordine recesserunt, cum sint omni voce privati, nec ad aliquam Ordinis electionem possint admitti; non possunt esse scrutatores, nec etiam vocem in electione habere, nisi per Magistrum Ordinis, vel Generale, vel Provinciale Capitulum fuerint dispensati; quod fieri non potest ante tres annos. Ita tamen ut anni quibus fuerint in apostasia, non computentur eis quoad locum, sed sint sub illis omnibus, qui habent plures annos in ordine post professionem, quam ipsi haberent quando exierunt, & ita illi, qui diutius Religionis habitum post professionem portaverunt, dicentur esse antiquiores illis, qui prius professionis Habitum receperunt, sed illum postea per apostasiam dimiserunt.

Declaramus tandem, quòd præfati scrutatores non debent esse cæci, neque surdi, sed debent esse tales, ut videre possint eligentium vota, visa scribere, & legere, & lecta in publicatione scrutinii audire.

I I.

(*f*) PUblicato autem scrutinio in medio, & (*g*) expressis nominibus eligentium, & electorum, & (*h*) facta collatione numeri ad numerum si majorem partem medietate omnium eligentium in unum convenisse invenerint, & minor pars interrogata majori consenserit: (*i*) ille, qui primam vocem habuit inter electores, surgens dicat: Ego N. vice mea, & omnium electorum præsentium, eligo N. in Priorem talis Conventus, vel talis Provinciæ; si Prior Provincialis eligatur. Si vero non omnes consenserint, sed major pars ultra medietatem: tunc sicut prius, qui primam vocem habuerit dicat: Ego N. pro me, & his qui mecum consentiunt, eligo N. in Priorem, &c. ut prius. (*k*) Quod similiter in electione Magistri Ordinis, & Prioris Provincialis observetur.

I I I.

PRiores autem Conventuales supradicto modo electi, (*l*) à Priore Provinciali (si ei visum fuerit) confirmentur. (*m*) Idem etiam fiat si aliquis à majori parte illorum, ad quos pertinet electio, de alio Conventu fuerit postulatus.

(f) *Publicato scrutinio*) Declaramus, quòd ante publicationem scutinii, tam ipsi scrutatores, quam cæteri vocales (dummodo omnes consentiant) possunt voces mutare; sed post ejus publicationem illas mutare nullo modo possunt.

(g) *Expressis nominibus eligentium, & electorum.*) Declaramus, hanc antiquam Constitutionem de expressione nominum eligentium, post Tridentinum Concilium, de quo superius mentio facta est, quemadmodum & illam aliam; Et minor pars interrogata majori consenserit, in desuetudinem abiisse.

(h) *Facta collatione numeri ad numerum.*) Declaramus, quòd cum juxta tenorem nostrarum Constitutionum, electiones nostræ factæ à majori parte ultra medietatem eligentium sint canonicæ, nec alia collatio, quam numeri ad numerum requiratur: ut gravibus, & periculosis discriminibus obvietur, prohibemus, ut præter talem electionis formam, seu post decretum talis electionis formatum, nullus præsumat ad aliam electionem procedere, vel aliud electionis decretum formare: sub pœna privationis vocis activæ, & passivæ, quam ipso facto incurrat, & ad eam non possit restitui, nisi per Magistrum Ordinis, ut fuit declaratum apud Londonas 1314. Quando autem concorditer aliquis ab omnibus eligitur, non oportet ut fiat collatio numeri ad numerum; sed sufficit ut ille qui præest, dicat, cum simus tot electores, omnes elegerunt talem.

(i) *Ille qui primam vocem habuit inter electores.*) Declaramus, quòd ille censendus est habere primam vocem inter electores, qui primus est inter scrutatores, & primus schedulam in vas mittit: & talis debet formare decretum electionis, sicut fuit declaratum Perpiniani 1327.

(k) *Quod similiter in electione Magistri Ordinis, & Prioris Provincialis observetur.*) Declaramus, quòd quando eligitur Magister Ordinis, vel Prior Provincialis vel Conventualis, publicato scrutinio debet unus vice omnium eligentium formare electionis decretum, sicut fuit ordinatum Florentiæ 1272.

(l) *A Priore Provinciali, si ei visum fuerit, confirmentur.*) Declaramus, quod in Capitulo apud Verdunum in Provincia Franciæ celebrato 1536. sic dicitur: Imponimus universis Provincialibus, eorumque Vicariis, sub pœna absolutionis:

nis: quatenus electos in Priores quantumcumque unanimiter, non præsumant confirmare, nisi sint sufficientes in scientia, & moribus, & nisi verisimiliter præsumant, quod correctioni, & honestati, & reformationi Ordinis operam dabunt efficacem. Et propter hoc Constitutio dicit: quod Provincialis Priorem electum si ei visum fuerit confirmabit. Quod verbum non designat liberam potestatem, sed discussionem rationis, & arbitrium boni viri, atque ideo non debet Provincialis secundùm libitum suæ voluntatis, sed secundùm judicium rationis Priorem electum confirmare. Quamobrem in Capitulo Romano 1580. fuit confirmatum, ut Provinciales in confirmandis Prioribus Conventualibus, Patrum discretorum consilium adhibeant: eorum autem sententias, & vota, quos ad consilium capiendum vocaverint, per suffragia secreta seu fabas suscipiant; quo liberius suam possint ferre sententiam. Quod etiam fuit ordinatum Barcinonæ 1574.

Item declaramus, quod si Prior Provincialis Fratrem aliquem electum, vel postulatum non confirmaverit, sed ex aliqua rationabili causa, electionem cassaverit: non possunt postea Electores cum secundo eligere, vel postulare sine licentia Provincialis. Quod si cassata electione, sine ejus licentia denuo illum eundem elegerint, vel postulaverint, electio illa nulla sit, & potestas providendi de Priore ad ipsum Priorem Provincialem devolvatur, sicut fuit ordinatum apud Montem Pesulanum 1271. & Florentiæ 1272.

Item declaramus, quod Priores Provinciales electionem canonice factam non debent nisi ex rationabili causa cassare. Quod si electio aliqua, de aliquo canonice facta, ei fuerit præsentata, & ipse dixerit: Ite & eligite vobis alium, quia hunc nolo confirmare, & non dixerit: Casso istam electionem, non poterunt Electores alium eligere. Si vero electione non cassata elegerint alium, electio illa erit nulla, donec prima cassata fuerit. Item si quis Frater habens litteras Magistri Ordinis, quod non possit cogi ad suscipiendum officium Prioratus, eligatur in Priorem alicujus Conventus, & à Priore Provinciali confirmetur: si talis Frater confirmationi factæ non consenserit, non est absolvendus; sed sufficit electionem cassari, ut Electores libere alium eligere possint, sicut fuit declaratum Januæ 1365.

Item declaramus, quod ille qui est canonice electus in Priorem alicujus Conventus Ordinis nostri, non potest statim pronunciata electione cedere juri suo. Primo, quia taliter electus in Ordine nostro, ex tali electione nihil juris acquirit. Quod patet, quia quantumcumque ab omnibus eligatur, nullam tamen habet administrationem; & tamen electi in quibusdam Ecclesiis statim habent administrationem, & gerunt quasi vicem Prælati.

Secundo, quia Religiosus quicumque, cum obedientiam sit professus, non habet velle, aut nolle: ac proinde si Prælatus aliquid ei præcipiat, oportet eum obedire; nec est in eo dissentire, bene tamen in Prælato præcipiente, à cujus voluntate, subditi voluntas dependet.

Tertio. Quia quantumcumque aliquis à majori parte, vel ab omnibus eligatur, in potestate tamen Superioris est ipsum confirmare, vel non confirmare: quia Constitutio dicit, quod Provincialis poterit talem electum confirmare si ei videbitur expedire. Et quamvis illum non confirmet, non tamen restat tali electo locus appellandi, vel aliqua causa prosequendi, sive aliquid in foro contentioso repetendi. Apparet ergo ex prædictis: talem non habere jus aliquod in tali electione, ac proindè non posse cedere juri suo, quia ex vi talis electionis nullum jus dignoscitur acquisivisse. Si quis autem à majori parte eligitur, & tamen contradicitur tali electioni; electus non debet confirmari quousque tales contra dictiones audiantur, & removeantur, sicut fuit declaratum Valencenis 1337. Declaramus etiam, quod quantumcumque sit aliquis canonicè electus, & confirmatus, eique præceptum de acceptatione factum sit: ipse tamen non consentiat; nunquam est Prior, nec Prælatus, neque jus aliquod sibi acquirit.

(m) *Idem etiam fiat, si aliquis à majori parte fuerit postulatus.*) Declaramus, quòd quamvis olim quando quis erat ex alieno Conventu, vel alium Prioratum obtinebat, non eligeretur, sed postularetur: tamen postea in Capit. Placentiæ celebrato 1310. sic fuit declaratum: quod in omni electione canonica Ordinis undecumque, vel in quocumque statu persona eligenda existat, semper in formatione decreti dici debet: Eligo, & nunquam solum, Postulo.

IV.

(*n*) **CONventus autem, qui petit electi confirmationem: numerum, & nomina scribat eligentium; cum formatione decreti, & expressione eorum, quæ in electione facta sunt.**

(n) *Conventus autem &c.*) Declaramus, quòd Conventus qui mittit ad Provincialem pro confirmatione Prioris electi, debet in scriptis narrare totum electionis processum, & scribere numerum eligentium, & quot vota tam electus, quam non electi habuerunt: eique significare, nihil eorum, quæ ad canonicam requiruntur electionem, fuisse omissum.

Item declaramus, propter Decretum Concil. Trident. superiùs relatum, in electionibus Priorum tum Conventualium, tum etiam Provincialium, servandum esse in toto Ordine statutum Capituli Generalis Bononien. 1564. similiter etiam Vallisoleti 1605. quod quidem est hujusmodi. Quia electionum libertati quam maximè sancta Synodus consultum esse voluit: admonemus in primis RR. Provinciales, & alios Superiores, quibus potestas dirigendi, & confirmandi electiones commissa est; ut ea quam modestè utantur. Quare ubi non fuerit specialis necessitas, nullus Electoribus proponatur. Quod si necessarium esse existimabunt, non pauciores quam tres in singulis electionibus proponant. Cæterum si Electores, alioquin dignum (quamvis non de propositis) elegerint; eam tamen electionem Confirmator, Divini judicii memor, (nisi justa subsit causa) confirmare non differat.

V.

(*o*) **SI verò infra mensem non elegerint, vel postulaverint; Prior Provincialis provideat Conventui de Priore, (*p*) qui competenter sciat in suo Conventu proponere verbum Dei. Nullus eligatur, aut confirmetur in Priorem, nisi sciat Grammatice loqui absque falsa latinitate: & sit ita instructus (saltem in moralibus Sacræ Scripturæ) ut sciat proponere compe-**

pe-

petenter verbum Dei in suo Conventu. Quod si secus factum fuerit, in Conventibus habentibus integrum numerum Fratrum; Confirmator absoluatur, & per triennium omni officio Ordinis privetur.

(o) *Si verò infra mensem non elegerint.*) Declaramus, quòd si Electores statuerint aliquam diem ad eligendum Priorem infra mensem, & in illa die statuta non elegerint: potuerunt alium diem infra ipsum mensem ad electionem faciendam constituere, sicut fuit declaratum Tolosæ 1304. Declaratum etiam fuit in Capitulo Romano 1601. declarat. 2. mensem electionis incipere debere à die, quo de carentia Prioris in Conventu constiterit: infra quem mensem debent Electores canonice aliquem eligere. Quod si non elegerint, etiamsi actus aliquos electionis, vel ad electionem pertinentes fecerint; statim transacto illo primo mense; devolvitur jus ad Provincialem. Quod si canonicè aliquem elegerint, & contigerit ut cassetur electio; incipiat denuo alter mensis electionis, à die quo canonicè constiterit Conventui prædicta cassatio. Quod sanè intelligendum est habere robur quomodocumque cessatur electio sive propter defectum in ipsa commissum, sive propter aliquam aliam rationem. Et si in illo casu Pvovincialis Priorem providerit, ille talis non erit Prior. Et quamquam Constitutio Provinciali terminum non præfigat ad providendum de Priore, sed absolutè dicat, quod si infra mensem non elegerint, Prior Provincialis Conventui provideat de Priore; non tamen propter hoc intendit derogare juri communi, quo cavetur, ut ille ad quem potestas devolvitur, debeat infra tres menses Ecclesiæ viduatæ providisse; ut habetur in cap. *Ne pro defectu*, extra *de electione.* Et ideò si Provincialis, vel ejus Vicesgerens in prædicto casu infra tres menses Conventui de Priore non providerit; elapsis tribus mensibus non poterit providere, & si providerit, provisio non valebit, sed ad Magistrum Ordinis potestas providendi devolvetur: ut habetur extr. *de supplen. negligent. Prælatorum*, cap. *Licet.* Ubi dicit glossa, quod mora in electionibus non potest purgari.

Item declaramus ex Capitulo Valentino 1596. declarat. 5. quod quando contigerit Priorem aliquem non aliam ob causam à Prioratu, quem tunc habet absolvi, quam ut possit in Priorem alterius Conventus confirmari: si confirmatio quacumque de causa suum non sortiatur effectum, nulla censenda erit absolutio; poteritque in primo suo Prioratus officio perseverare. Item Romæ 1580 admonentur Patres Provinciales, quod si Inquisitores eligi in Priores contigerit, non eos confirment, nisi consulto Magistro Ordinis, atque sacra Congregatione sancti Officii: ne forte sanctum Officium Inquisitionis impediatur.

(p) *Qui competenter sciat in suo Conventu proponere verbum Dei.*) Declaramus, quòd ille qui nescit competenter proponere verbum Dei, nec eligi potest in Priorem, nec confirmari: quia secundùm Constitutiones videtur ineligibilis. Quare in Capitulo Venetiis 1357. sit dicitur: Volumus, & ordinamus, quod nullus de cætero confirmetur in Priorem, nisi sit sufficiens, Provincialis judicio, ad proponendum verbum Dei: mandantes strictissimè Prioribus Provincialibus; quod omnes Priores insufficientes à suis officiis indilate absolvant. Et in Capit. apud Tolosam 1372 sic dicitur: Ordinamus, quod nullus Frater possit eligere in Priorem eum, qui nescit competenter proponere Verbum Dei: nec etiam possit eligi, qui non potest sequi Chorum, Dormitorium, Refectorium, & communia, prout decet; & idem fuit declaratum Cenomanis 1491. declarat 7. & in multis aliis Capitulis; potissimè autem Romæ 1571. admonit. 3. admonentur PP. Provinciales, & universi Fratres, ad quos pertinet electio: ut in Conventibus, ubi viget Studium Generale, dent operam ut viri graves, & quo magis fieri poterit in litteris periti, in Priores eligantur, ut scientiarum studia, quæ maximè Ordo noster profitetur, in dies augeantur.

Item declaramus, quod electio debet esse digni, & idonei viri: & ideò nullus potest eligi in Priorem, qui non habet conditiones à sacris Canonibus requisitas. Nullus autem debet excludi à quacumque electione, prætextu alicujus criminis, vel delicti, nisi sententialiter sit condemnatus, & per sententiam voce privatus: quamvis ad electionem non debeat admitti ille, de quo manifestum sit incidisse in excommunicationem latæ sententiæ, etiam nulla alia declaratione subsecuta; cum sufficiat aperte constare eum commisisse aliquid, per quod revera ipso facto in excommunicationem latæ sententiæ inciderit.

Item non possunt eligi Fratres, qui morantur extra claustra, etiam si Cathedrali Ecclesiæ inserviant: ut declaratum fuit Romæ 1601. declarat. 5. Multo minus eligi possunt, qui extra Ordinem beneficia obtinent, ut inferiùs in capit. *de Itinerantibus*, dicetur. Et qui Provincialis fuit, non possit infra octo annos immediate ejus absolutionem sequentes, eligi in Provincialem in illa Provincia: & qui fuit Prior infra quadriennium in eodem Conventu, in quo fuit Prior, ut constituit Julius II. Quod quidem intelligitur ubi Provinciales durant per quadriennium. Priores vero per triennium. Duo etiam Fratres germani non possunt sibi immediate succedere in officio Prioratus, aut Provincialatus; quod si secus factum fuerit, electio sit irrita, & nulla; sicut de facto irritam, & nullam decernimus, & declaramus. Romæ 1608. ordinat. 16. & confirmatum Parisiis 1611. confirm. 10. Ineligibiles quoque sunt ii, qui per sententiam condemnati sunt ad pœnas gravioris culpæ, donec dispensentur; quin etiam post dispensationem, vel satisfactionem non adeò facile eligantur; nisi fortè post multos annos mores in melius commutasse ita clare constiterit, ut merito non indigni aliqua gratia censeri possint. Romæ 1589. ordin. ultima. Item Romæ 1569. ordinat. 12. habetur: Apostatas in posterum recipiendos ad Ordinem non posse admitti ad Prælaturas ante viginti annos: & irritum decernitur, si secus factum fuerit, ut etiam superiùs in cap. *de Apostat.* dictum est. Et Romæ 1558. ordin. 3. definitur, ut qui abjuraverint tanquam de hæresi vehementer suspecti; non possint a quocumque etiam Magistro Ordinis restitui, aut promoveri ad quodcumque officium, sive dignitatem toto tempore vitæ suæ: irritum decernentes quidquid in oppositum factum fuerit. Quod etiam confirmatur Bononiæ 1564. confirm. 9. nulla facta mentione illorum verborum: *Etiam à Magistro Ordinis.* Eligendus etiam in Priorem debet habere 12. annos à professione completos, ut fuit authoritate Apostolica ordinatum Valentiæ 1596. ordin. 10. & eadem authoritate confirmatum Neapoli 1600. ordin. 13. & Romæ 1601. ordinat. 5.

VI.

(*q*) FRatres autem poſt quatuor annos à profeſſione ſua, (ſi tamen ſint in ſacris conſtituti) ad electionem Prioris Conventualis admittantur. Infra vero idem tempus in Socios Priorum Conventualium ; vel in Electores Priorum Provincialium, vel in Priores nullatenus eligantur. (*r*) Si vero de aliena Provincia fuerint, poſtquam per annum continuum in aliquo uno Conventu alienæ Provinciæ aſſignati morati fuerint, admittantur ad electiones in illa Provincia, ſicut alii : & hoc tam ſi ad tempus, quam ſi ſimpliciter ad alienam Provinciam quis aſſignetur. Infra verò idem tempus non admittantur ad electionem Electorum Prioris Provincialis, nec ad tractatus eorum, quæ ad Generale, vel Provinciale Capitulum ſunt mittenda.

(q) *Fratres autem poſt quatuor annos à profeſſione ſua.*) Declaramus in Capitulo Romano 1608. ordinat 4. ita fuiſſe ordinatum : Cùm in Capitulo Generali Valentiæ anno Domini 1596. celebrato, ordinat. 10. authoritate Apoſtolica ſtatutum fuerit ; ut nullus haberet impoſterùm vocem tam activam, quam paſſivam in ulla electione canonica, niſi poſt expletos duodecim annos à profeſſione ſua : quæ ordinatio recepta, & confirmata fuit in duobus immediate ſequentibus Capitulis Generalibus, Neapolitano 1600. & Romano 1601. (ubi declaratum fuit, eadem authoritate Apoſtolica interveniente, hanc ordinationem extendendam eſſe ad electionem Sociorum Priorum euntium ad Capitulum Provinciale) nunc propter juſtas, & legitimas cauſas, habito vivæ vocis oraculo à SS. D. N. Paulo Papa V. de ejuſdem Apoſtolica authoritate, non obſtante præfata Capituli Valentini ordinatione, ejuſdemque per duo Capitula ſequentia confirmatione, ſtatuimus, & ordinamus : ut deinceps Fratres noſtri in quacunque electione canonica habeant vocem activam ; dummodo expleverint ſex annos integros à ſua profeſſione, & fuerint Sacerdotes. Conventu noſtro Pariſienſi dumtaxat ob certas cauſas excepto, in quo præfatam Capituli Valentini ordinationem volumus, & declaramus, in ſuo robore permanere. Item eadem authoritate Apoſtolica cum eadem moderatione confirmatum fuit Pariſiis 1611. & declaratum : per hanc moderationem, circa Moniales quidem nihil omnino innovatum ; circa Fratres verò nihil quoad paſſivam vocem mutatum fuiſſe.

Quod ſi contingat aliquem Converſum profeſſum admitti ad Habitum Clericalem, habeat vocem in electionibus Canonicis poſt duodecim annos à ſuſceptione Habitus Clericalis, ut Valliſoleti 1605. declaratum eſt. Declaramus etiam quod cum dicit iſta ordinatio : Dummodo expleverit ſex annos, hoc eſſe intelligendum de expreſſa, vel tacita profeſſione : juxta declarationem factam in Capitulo Barcinon. 1574. ita exponentem Conſtitutionem, quæ quatuor annos à profeſſione requirebat. Declaramus præterea, quod ſi in aliquo Conventu non reperiantur, niſi duo legitimi vocales (Sacerdotes videlicet, & qui habuerint ſex annos à profeſſione) tunc adjungantur uſque ad quinarium numerum ex his, qui habent quatuor annos à profeſſione, ſuntque in Sacris, incipiendo ab antiquioribus : quod ſi tot non ſuppetant, addantur ſaltem uſque ad numerum ternarium, & ſic poterunt ad electionem procedere. Si autem tot non reperiantur : tunc devolvitur electio ad Provinciales, qui de conſilio quatuor, ad minus, graviorum Patrum, maxima cum conſideratione providere debebunt ; eorumdem conſcientias ſuper hoc aggravamus : ſicut fuit authoritate Apoſtolica declaratum Romæ 1601. circa explicationem ordinationis quæ 12. annos profeſſionis requirebat.

Item Romæ 1583. ordinat. 6. fuit ordinatum, quod Fratres, qui ordinariè permanent extra Conventum quacunque occaſione, & prætextu, (præterquam pro Officio ſanctæ Inquiſitionis,) non cenſeantur aſſignati in Conventibus ad vocem habendam in electionibus, quacunque ratione in illis aſſignentur : ſed omninò excluſi intelligantur, quoad electiones faciendas. Quod etiam Romæ 1589. confir. 4. confirmatum fuit, cum declaratione ; quod tantummodo vocem activam non habeant in electione, in Conventibus in quibus ſunt aſſignati. Et iterum Romæ 1601. ordinat. 4. ordinatum fuit ; ut Fratres extra Ordinem commorantes, etiamſi alicui inſerviant Cathedrali Eccleſiæ, vel ibi ſint Lectores ; nec paſſivam, nec activam habeant vocem.

(r) *Si vero de aliena Provincia fuerint, poſtquam per annum continuum &c.*) Declaramus, quòd Fratres qui ſunt de una Provincia, ſi aſſignentur in aliquo Conventu alterius Provinciæ, ſive pro ſtudio, ſive quocunque alio modo, ſi non ſint ibi totaliter tranſlati, non habent vocem in illo Conventu : niſi poſt talem aſſignationem ſteterint per unum annum continuum in aliquo Conventu Provinciæ. Et intelligitur, quod fuerit continuatio aſſignationis, & majoris partis unius anni ; ut declaratum fuit in Capitulo Romano 1532. declarat. ultima. Si vero fuerint totaliter tranſlati, & illi Provinciæ incorporati : tunc poſtquam fuerint in aliquo Conventu illius Provinciæ aſſignati, abſque aliqua dilatione habebunt in præfato Conventu vocem ad electiones faciendas ; ſi tamen compleverint ſex annos à ſua profeſſione, & Sacerdotes fuerint, prout ſupra dictum eſt. Quia ſic tranſlati, ſunt de illa Provincia ad quam ſunt totaliter tranſlati, & non de alia, ſicut fuit declaratum apud Brugas 1336. declarat. 1. & Coloniæ 1428.

Item declaramus, in Capitulo Romano 1569. ſic haberi : Concedimus Fratribus Provinciarum Indiarum, & Congregationum, ut quamprimum Fratres ad illos ex partibus Hiſpaniarum declinaverint, & ad Conventus ſuarum aſſignationum acceſſerint, habeant vocem etiam in electione Priorum : ſi alias habiles fuerint, eſto quod per integrum annum in aliquo Conventu earundem Provinciarum non ſteterint, & ſi quid in hac parte ſupplendum ſit, authoritate Apoſtolica ſuppletum eſt.

VII.

(*ſ*) ELectio autem tam Priorum Provincialium, quam Conventualium, ad illos tantum pertineat electores ; qui perſonaliter præſentes in electione extiterint : ſicut fit in electione Magiſtri Ordinis.

(ſ)

(f) *Electio autem tam Priorum Provincialium: quam Conventualium.*) Declaramus, quòd licet secundùm jura, illi qui sunt absentes, possint instituere Procuratorem ad eligendum, quando electio est facienda: tamen in Ordine nostro in quacunque electione non possunt electores absentes per litteras, aut per Procuratorem eligere; sed oportet quod ipsi personaliter, & præsentialiter in loco electionis existant, nisi in eodem Conventu essent infirmi decumbentes: quia tunc scrutatores debent ad eos accedere. Instante tamen electione Prioris in Conventu, vel tractatu de socio faciendo: si aliqui ex electoribus extra Conventum infra dietam fuerint; debent Præsidentes Conventuum ad eos nuncium mittere. Quod si noluerint, vel non potuerint venire, vel in loco ubi verisimiliter putabantur debere esse, facta dilgenti inquisitione inventi non fuerint; poterunt electores præsentes, postquam hoc eis legitimè constiterit, in eorum absentia, canonice ad electionem procedere: sicut fuit declaratum in Capitulo apud Bisuntium 1353. Et Romæ 1360. ordinat 28. authoritate Apostolica statutum fuit, de Provincialibus, & Diffinitoribus: scilicet, ne sint duo Provinciales unius ejusdemque Provinciæ; item dicendum de Diffinitoribus, qui ad electionem Magistri Ordinis conveniunt, per dietam autem intelligitur iter, quod potest facere unus pedester in una die.

Item declaramus, quòd in diversis Conventibus separatis, quorum unus ab alio non dependet, non potest aliquis Frater habere vocem: nec Prior in uno Conventu potest habere vocem in alio, nisi fortè ibi institueretur Vicarius ad tempus; ut habetur in cap. *Constitutis de electione* & capit. ultim. *de Relig.* & capit. *Cum singul. de Præben. lib. 6.* ut etiam fuit in multis Capitulis ordinatum. Et novissimè Ulyssiponæ 1618. ordinat. ultima ordinatum fuit; quod nullus Frater ratione novæ assignationis potest eodem anno duos eligere Priores, nec socios pro Capitulo Provinciali; exceptis Regentibus, Lectoribus, & Studentium Magistris, qui studiorum promovendorum intuitu aliis Conventibus assignati fuerint, & etiam Suppprioribus de novo institutis. Quæ exceptio non intelligitur de Lectoribus Casuum Conscientiæ.

Item declaramus, quòd cum ex inductionibus, & practicis indebitis libertati electionum Ordinis plurimùm detrahatur, & turbationes, & scandala plurima consequantur, & sinceritas status Ordinis nostri multipliciter lædatur: propter hoc in multis Capitulis fuit strictissimè prohibitum: ne aliquis prece, pretio, promissione, comminatione, ex certa scientia, & ex animi deliberatione præsumeret alium ad eligendum aliquem inducere. Qui vero contrarium fecerit, sit per triennium omni voce privatus, & nihilominus pœnis aliis acriter puniatur. Et eandem pœnam incurrat ille, qui hoc sciverit, nisi statim habita opportunitate debita, Prælato suo ipsum inductorem revelaverit; sicut fuit ordinatum Parisiis 1286. Burdigalæ 1287. Lucca 1288. Treveris 1289, Placentiæ 1310. Neapoli 1311. Carcassonæ 1312. Similiter propter eandem rationem, ut electiones nostræ liberè fiant, in cap. 16. *infra de Ordinationibus* disponitur: quod infra mensem ante electiones qualcumque, novæ assignationes, & mutationes Fratrum non fiant; nisi in casibus ibi exceptis. Et de hoc fuerunt admoniti Provinciales in Capitulo Bononiensi 1564. admonit. 8. per hæc verba: Admonemus RR. Provinciales, ut cùm celebrandæ electionis in Conventu aliquo tempus instat, etiam si Priori mensis unus supersit sui Officii, maximè abstineant à mutationibus Fratrum in dicto Conventu, in quo instat electio: nisi in his casibus, qui in nostris Constitutionibus exprimuntur; ne propter hoc eligentium libertati aliquod præjudicium fieri videatur. Et Romæ 1589. declarat 5. sic habetur: Declaramus, ad tollendam quamcumque fraudem, & doli suspicionem, & quatenus opus est decernimus, & statuimus, quod ad hoc ut aliquis in aliqua electione vocem habeat, non sufficit, quod ante electionis men em in Conventu ubi eligere debet, fuerit assignatus; nisi de assignatione ipsa, & Prælato, & Conventui in quo de novo est assignatus, revera ante mensem constiterit. Quod Venetiis 1592 fuit confirmatum, & additum; quod excipiatur casus mortis ipsius Prioris; quando jam nulla fraus præsumi potest. Tandem in Capitulo Romæ 160 . accepta fuit Clemen. VIII Constitutio, ne duobus mensibus ante tempus electionis Prioris, ullæ fiant assignationes, vel revocationes Quæ etiam fuit acceptata Vallisol. 1605. acceptat. 2. & additum; quod si factæ fuerint, Fratres sic assignati non habeant vocem in quavis electione illius Conventus, donec aliquis fuerit confirmatus.

Item declaramus in Capitulo Romæ 1612. declarat. 2. fuisse ordinatum ita: Declaramus, quod cum in Constitutionibus nostris dicitur, quod infra mensem electionis, numerus eligentium non augeatur; non debet intelligi quando quis intra tempus electionis complet sex annos suæ professionis, si est Sacerdos, vel sacrum Presbyteratus Ordinem suscepit, & explet sex annos à professione: poterit enim in præfatis casibus vocem habere in electione. Et idem dicitur, si contingat Priorem mori; juxta declarationem Venetiis 1592. factam, quia tunc nulla fraus præsumi potest.

Item declaramus ordinatum fuisse Parisiis 1611. ordinat. 10. ad tollenda inconvenientia in electionibus, quod non fiant assignationes dolosæ ac fictitiæ, sed ad illos tantum pertineat electio, qui realiter & bona fide in illo Conventu assignati sunt, & in eodem saltem per duos menses realiter & bona fide Conventui inservientes ante electionem Prioris permanserunt. Nec etiam possunt vocales ab eodem Conventu removeri infra idem tempus electionis, antequam Prior electus fuerit, & confirmatus; nisi pro officio Prioratus, vel Lectoratus, vel ratione scandali. Item Valentiæ 1596. prohibetur, ne de electione peragenda aliquis tractare audeat (nisi ante diem unam naturalem electionis per se, vel per alios verbo, aut scripto, sub pœna gravioris culpæ; sive is vocem habeat in electione, sive non. Et Prælati talem pœnam transgressoribus infligere tenentur. Et in *cap.* Sciant cuncti, *de electione* lib. 6. habetur summarie Decretum hoc: Sciant cuncti, qui eos ad quos spectat electio, pro eo quod rogati, vel inducti, eum pro quo rogabantur, vel inducebantur eligere noluerunt, spoliant, vel injustè persequuntur; ipso facto sententiam excommunicationis incurrunt. Quod in Capitulo Bonon. 1615. fuit ad memoriam revocatum.

VIII.

(t) PRior autem Conventualis, de consilio discretorum Fratrum sui Conventus instituat Suppriorem; cujus officium erit habere diligentiam circa Conven

ven

ventum; & corripere delinquentes, & in aliis quantum Prior assignaverit, vel ei permiserit. Idem autem (*u*) Supprior mortuo Priore, vel amoto, vices ejus in omnibus plenarie obtineat: quousque Prior ejusdem loci fuerit electus, (*x*) & in Domo præsens extiterit; (*y*) nisi Prior Provincialis aliter ordinaverit. In quotidianis verò Capitulis non accusetur Supprior: nisi aliquando pro aliquo majori excessu, secundùm quod Priori visum fuerit, proclametur.

(t) *Prior autem Conventualis de consilio discretorum.*) Declaramus, quod Prior Conventualis, non potest instituere Suppriorem, nisi de consilio & assensu specialiter ad hoc congregato, majoris, vel sanioris partis Patrum illius Conventus, qui juxta morem solent ad consilia vocari: & oportet, quod ille Frater, qui debet Supprior institui, sit in eodem Conventu assignatus, sicut fuit declaratum Venetiis 1325. Ad consilia autem vocandi sunt hi, qui designati sunt in *Capit. de Recipiendis.*

Item declaramus, quòd Priores Provinciales, in sua Provincia dumtaxat possunt instituere Suppriores: quia in Rectoribus essentialiter ordinatis, quod inferiori conceditur, superiori nullatenus denegatur; nisi super hoc specialis fiat exceptio, sicut fuit declaratum Bisuntii 1353.

Item declaramus, quòd in quolibet Conventu, Suppriore carente, Priores secundùm modum in Constitutionibus positum, tenentur infra spatium unius mensis Suppriores instituere, vel instituendos petere: & qui in hoc inventi fuerint negligentes, à suis officiis absolvantur, sicut fuit ordinatum Neapoli 1311. ordinat 14. & Valencenis 1337. Declarantes, quod imminente tractatu eorum, quæ ad Capitulum mittenda sunt, non debent Priores ullo modo Suppriores absolvere: quod si contrarium fecerint, in pœnam à Prioratus officio absolvantur, sicut fuit ordinatum Avenione 1341. ordinat. 9.

Item declaramus, quòd quamvis Prior Conventualis non possit instituere Suppriorem, nisi Fratrem in suo Conventu assignatum, potest tamen instituere Vicarium in Conventu suo, Priorem, vel Fratrem alterius Conventus: licet hoc non debeat facere, nisi in casu necessitatis. Nam secundùm jura, unus Ordinarius potest committere vices suas alteri, cujuscumque alterius Diœcesis, & propter hoc cùm Prior sit Ordinarius in suo Conventu, poterit vices suas Fratri cujuscumque alterius Conventus committere. Item declaramus, quod nec Supprior, nec Vicarius institutus à Priore, potest in absentia Prioris alium Vicarium substituere, nisi sibi specialiter committatur per Priorem, dicendo in suo recessu: Ego instituo in Vicarium illum, vel illos, quos instituendos duxeritis; sicut fuit declaratum Tolosæ 1328 Item cum absentia Supprioris sit Conventui valdè damnosa, nullo modo debent Suppriores in socios Priorum eligi: qui autem oppositum fecerint, debent graviter puniri, ac voce privari, sicut fuit ordinatum Bononiæ 1275. & Tolosæ 1304. Si tamen Suppriores Conventuum fuerint Prædicatores Generales, quia habent vocem in Capitulo Provinciali, possunt ire ad Capitulum Provinciale: ut fuit declaratum Romæ 1608. declarat. 1.

Item declaramus, quòd Suppriores, & Vicarii Priorum in absentia Prioris, non possunt recipere Fratres ad Ordinem, vel professionem, neque etiam ad sacros Ordines promovere: sicut fuit ordinatum apud Montem Pessulanum 1294. possunt tamen absentibus Prioribus, per Privilegium, quod dicitur *Mare magnum*, omnes Fratres suorum Conventuum, vel ad eos declinantes, ab omnibus excessibus, & censuris à jure, vel à Judice generaliter promulgatis absolvere, ac Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ unctionis eis administrare. Londini 1335. & Valencenis 1337.

(u) *Supprior mortuo priore, vel amoto, vices ejus in omnibus plenarie obtineat.*) Declaramus, quod per Constitutiones nostras, mortuo, vel amoto Priore, cùm Supprior vices ejus plenariè in omnibus obtineat, poterit in tali casu agere quidquid Prior jure ordinario potest: & ideo poterit Vicarium instituere, Fratres ad probationem, vel ad professionem recipere, Confessorem eligere, & aliorum Fratrum confessiones audire, & alios pro audientia Fratrum exponere Quia cum sit in tali casu quasi ordinarius, & potestatem, ac jurisdictionem ordinariam habens, poterit prædicta, & quæcumque alia facere, quæ Prior jure ordinario potest. Non poterit autem Fratres præsentare Episcopis pro confessionibus secularium audiendis, vel Ordinibus suscipiendis, vel alia hujusmodi facere, quæ Priori competunt, non de jure, sed ex commissione. Et hæc eadem potest Vicarius electus à Patribus mortuo, vel amoto Priore in absentia Supprioris: quia in tali casu Vicarius non est delegatus, sed habet jurisdictionem ordinariam per legem sibi datam.

(x) *Et in Domo præsens extiterit.*) Declaramus, quòd Prior Conventualis noviter electus, & confirmatus, antequam veniat ad suum Conventum, non potest Suppriorem à suo officio removere: quia per legem, seu per Constitutionem, vices ejus plenariè gerit in omnibus, quousque ipse Prior præsens in Domo extiterit. Postquam verò semel in Conventu præsens fuerit, & postea à Conventu recesserit; poterit etiam existens extra suum Conventum, Suppriorem, vel etiam Vicarium à Patribus electum absolvere: & alia quæ ad suam jurisdictionem pertinent, quoad Fratres sui Conventus exercere. Similiter poterit Prior Conventualis Suppriorem institutum à Priore Provinciali absolvere, ut declaratur in Capitulo Barcinonæ 1574. declarat. 12. Sed hoc de absolutione Supprioris intelligendum est juxta declarationem Capituli Valentini 1596. declarat 7. quod possit absolvi à Priore, de Patrum tamen consilio per vota secreta.

Item declaramus in Capitulo Barcinonæ 1574. declarat 11. fuisse declaratum: Suppriores non habere locum extra Conventus, quibus præsunt, neque etiam super Baccalaureos subditos suos, quos solent præcedere in suo Conventu; si contingat Suppriorem, & Baccalaureum ejusdem Conventus, ad alium Conventum simul declinare.

(y) *Nisi Prior Provincialis aliter ordinaverit.*) Declaramus, quod mortuo, vel amoto Priore, Prior Provincialis potest Suppriorem à suo officio absolvere, vel authoritatem ejus limitare; etiam antequam Prior electus fuerit, vel confirmatus, vel præsens in Domo extiterit. Et poterit in eodem Conventu Vicarium instituere Fratrem alterius Conventus, qui habebit vocem in electione, & aliis negotiis, & tractatibus illius Conventus; sicut fuit declaratum Cadurci 1319. Non potest tamen in illa electione vocem passivam habere in eodem Conventu: quod si secùs factum fuerit, totum sit irritum & inane, ut fuit ordinatum Romæ 1553. ordinat 2. & 1558. & Avenione 1561. & Bononiæ 1564.

IX. Si

IX.

(z) SI vero mortuo Priore, vel amoto, vel absente, Domus Suppriorem præsentem, (a) vel Vicarium Prioris (in ejus absentia) non habuerit; tres Patres illius Conventus præsentes, & vocem in electionibus habentes, qui primitùs Habitum nostri Ordinis susceperunt, si tamen post professionem à nostro Ordine nullatenus discesserunt, nisi per Magistrum Ordinis, vel Provinciale, vel Generale Capitulum cum eis fuerit dispensatum (b) aliquem Fratrem de Conventu illo, in Domo præsentem antequam comedant, & bibant eligere teneantur, renuntiatione qualibet non obstante. Qui vices supradictas Prioris obtineat, quousque Domus ipsa Priorem præsentem habeat, vel Suppriorem, vel Vicarium Prioris in ejus absentia: vel Prior Provincialis, vel Conventualis aliter ordinaverit. Quod si prædictis tres non concordaverint, duorum sententia ad providendum, sive de uno ipsorum trium, sive de aliquo alio Fratre Conventuali præsente, prævalebit.

(z) *Si vero mortuo Priore, vel amoto &c.*) Declaramus, quòd mortuo, vel amoto Priore, si Domus non habuerit Suppriorem, vel Vicarium ejus, vel alicujus alterius Superioris; tres Patres antiqui, qui diutiùs Habitum nostræ Religionis post professionem portaverunt, & assignati sunt in præfato Conventu, tenentur eligere unum Vicarium: qui in tali casu poterit in electione cum aliis duobus vota recipere, & omnia facere, quæ potest Supprior mortuo, vel amoto Priore, sicut declaratum est Cadurci 1319.

(a) *Vel Vicarium Prioris.*) Declaramus, quod cum mortuo, vel amoto Priore, Vicarius ab eo institutus etiam removeatur, & non remaneat amplius Vicarius, sicut declaratum fuit Burgis 1396. & Romæ 1601. illud verbum (vel Vicarium Prioris) non debet referri ad illud, mortuo, vel amoto Priore; sed ad illud verbum, vel absente Priore: & in tali casu, videlicet in absentia Prioris, si Domus Suppriorem, vel Vicarium ejus, vel Vicarium Prioris non habuerit: tunc tres Fratres illius Conventus, qui diutiùs Habitum nostræ Religionis post professionem portaverunt, tenebuntur aliquem Fratrem de illo Conventu in Vicarium eligere: qui vices Prioris in omnibus plenariè obtinebit, quousque Domus ipsa Priorem præsentem habeat, vel Suppriorem, aut Vicarium Prioris; vel Prior Provincialis, vel Conventualis aliter ordinaverit. Ex quo patet, quod verbum illud, vel Vicarium Prioris, refertur ad absentiam, & non ad remotionem Prioris: quia Prior remotus ab aliquo Conventu, non potest de illo aliquid disponere, vel ordinare; quod tamen potest in sua absentia facere. Et propter hoc in Capitulo Barcinon. 1261. cùm in prædicta clausula: Si verò mortuo, &c. nulla fieret mentio de absentia Prioris, nec de ejus Vicario; fuit statutum, & confirmatum, ut sic diceretur: Si verò mortuo Priore, vel amoto, addatur, vel absente. *Et infra*: Et domus Suppriorem præsentem non habuerit: addatur, vel Vicarium Prioris. *Et infra*, ubi dicitur, vel Prior Provincialis, addatur, vel Conventualis aliter ordinaverit. Et ita bene apparet, quod prædicta clausula, quæ solùm se extendebat ad eligendum Vicarium in casu mortis, vel remotionis Prioris; nunc per illas tres dictiones additas, etiam se extendit in casu absentiæ ipsius Prioris. Item declaramus, quod Priores absoluti à suis officiis, ad illos Conventus, de quibus fuerunt assumpti, pertinebunt; nisi per Superiores de illis aliter fuerit ordinatum.

(b) *Aliquem Fratrem de Conventu illo, &c.*) Declaramus, quod aliquis Frater proprie dicitur esse de aliquo Conventu, qui est in illo assignatus per Priorem Provincialem, vel per Magistrum Ordinis, vel eorum Vicarios, vel per Capitulum Generale, vel Provinciale. Et talis propriè dicitur esse Conventualis illius Conventus, etiamsi non fuerit in illo professus. Non possunt ergo illi tres Patres aliquem Fratrem eligere in Vicarium; nisi fuerit in illo Conventu; assignatus sic enim poterit dici esse de illo Conventu, vel Frater Conventualis illius Conventus, sicut fuit alias declaratum Tolosæ 1328.

X.

& NUlli autem Præsidenti Ordinis liceat alicui extra obedientiam nostri Ordinis existenti, curam committere super Fratres, vel Conventus Ordinis quomodocumque: nisi Prælatis ex Ordine nostra assumptis supra Socios eis deputatos, & quamdiù sunt eorum Socii; & nisi supra apostatas, & vagos, hoc est sine Ordinis licentia extra Ordinem commorantes, quamdiù sic extra manent. Super quos volumus, quod non solum Magister Ordinis, sed etiam Priores Provinciales, & eorum Vicarii possint potestatem concedere omnibus Ecclesiasticis personis. Quod si secus factum fuerit, sit irritum, & inane. Fratres vero nostros, tam in Episcopatu precise titulari, vel alias infra Episcopatum constitutos, & beneficiatos, vel exemptos ab Ordine, (exceptis Magistro Sacri Palatii, & Pœnitentiariis perpetuis D. Papæ, qui sequuntur Romanam Curiam, eorumque Sociis,) nolumus in nostris Conventibus ultra triduum retineri: absque licentia Provincialis cum consensu (ad minus) duarum partium Conventus obtenta. Alioquin suspensionem à suis officiis incurrant Præsidentes, ipso facto contrafacientes.

& *Nulli autem Præsidenti Ordinis liceat &c.*) Declaramus, quòd cum Ordo noster sit immediatè subjectus Romano Pontifici, & exemptus ab omni potestate, & jurisdictione quorumcumque Prælatorum, qui non sunt de Ordine; & cum etiam nullus Præsidens, vel Frater Ordinis possit renunciare cuicumque privilegio nostro Ordini concesso, absque assensu Capituli Generalis, propter hoc hic prohibetur, ne alicui Præsidenti Ordinis liceat cuicumque extra obedientiam nostri Ordinis existenti committere curam, vel authoritatem dare super Fratres, vel Conventus Ordinis nostri: quod si secus factum fuerit, irritum sit, & inane, & illi qui talem authoritatem hujusmodi personis dederint,

vel alicui privilegio Ordinis renunciaverint, debent pœna gravioris culpæ puniri, à qua non possint, nisi per Magistrum Ordinis, vel Priorem Provincialem, vel per Generale, vel per Provinciale Capitulum dispensari.

Item declaramus Vallisoleti 1605. ordin. 12. ordinatum fuisse, ut in Provinciis, in quibus hactenus patentes litteræ confirmationis Priorum in Capitulo legi non consueverunt, deinceps legantur coram Fratribus in Refectorio, vel Capitulo: notando in eisdem litteris diem, & horam, quibus fuerint intimatæ.

CAPUT III.

De Electione Prioris Provincialis.

I.

(*a*) STatuimus, & ordinamus, ut mortuo vel amoto Priore Provinciali, vel ipso, & eo cui vices suas commiserit, extra Provinciam existente; Prior Conventualis ilius loci, in quo primum Capitulum Provinciale fuerit celebrandum, vices ejus obtineat; quousque Prior Provincialis illius Provinciæ sit electus, & confirmatus; & ipse, vel ille, cui vices suas commiserit, præsens in Provincia extiterit. Quod si Capitulum Provinciale ex aliqua causa, ad Conventum alium transferatur, (quæ translatio fiat per Priorem Provincialem, vel ejus Vicarium, de consilio discretorum) post translationem, Prioris Vicarii potestas expiret, & Prior loci illius, ad quem Capitulum fuerit translatum, vices Prioris Provincialis, in omnibus obtinebit.

I I.

IDem dicimus, si Capitulum Generale contigerit ad aliam Provinciam transferri: videlicet, quod authoritas Vicariæ ad Provincialem illius Provinciæ cum Capitulo transferatur. Si autem Conventus ille, cui Capitulum assignatum fuerat, vel translatum, Priorem non habuerit, vel, vel cum infra tempus Vicariæ suæ mori, vel amoveri contigerit, vel extra Provinciam esse: durante ejus absentia Prior illius Domus, ubi Provinciale Capitulum antecedens fuerat celebratum, & vices Prioris Provincialis in omnibus obtinebit; & sic deinceps retrocedendo, quousque Conventus ille, in quo Provinciale Capitulum fuerit celebratum, Priorem habuerit: qui vices Prioris Provincialis in omnibus obtinebit, donec Prior illius Provinciæ sit electus, & confirmatus: vel Magister Ordinis, vel Generale Capitulum in prædictis casibus aliter ordinaverit; vel ipse Provincialis, vel cui vices suas commiserit, præsens in Provincia extiterit.

(a) *Statuimus &c. & infra: Vices ejus obtineat.*) Declaramus, quòd ille qui amoto, vel mortuo Priore Provinciali ex vi Constitutionum gerunt vices Provincialium in omnibus, nullam habent ex hoc super Sorores nostri Ordinis potestatem: sicut fuit declaratum Victoriæ 1331. & Argentinæ 1307. Verumtamen Julius Papa II. per suas litteras in forma Brevis, Fratri Thomæ de Dio Cajetano tunc Vicario Ordinis, & omnibus Vicariis pro tempore, Ordinis, Provinciarum, Conventuumque ejus, mortuis, vel amotis, Magistro Ordinis, Prioribus Provincialibus, vel Conventualibus omnem potestatem, & facultatem, tum Apostolica authoritate, quam quomodolibet aliter concessam, & in posterum concedendam, Magistro, Prioribus Provincialibus, vel Conventualibus præfati Ordinis (exceptis illis, quæ in Constitutionibus dicti Ordinis specialiter illis inhibentur) respectivè concessit de gratia speciali, die 7. Decembris, anni 1507.

I I I.

SI verò Prior illius Conventus, ubi Provinciale Capitulum fuerit celebrandum, in Provincia præsens extiterit, sed aliqua ex causa Capitulo Provinciali non interfuerit; simili modo Prior illius loci, ubi fuerat præcedens Capitulum celebratum, vices Prioris Provincialis (in ipso tantùm Capitulo, durante absentia prædicti Prioris) in omnibus obtinebit. Finito vero Capitulo, Prior Domus in qua Capitulum illud fuit noviter celebratum, vices Prioris Provincialis (eo modo quo supra dictum est) in omnibus obtinebit. (*b*) Si autem Priorem Provincialem in Capitulo Generali, vel medio tempore usque ad Capitulum Provinciale, vel in ipso Capitulo Provinciali mori, vel amoveri, vel quocumque casu infra illud tempus Provinciam aliquam Priore Provinciali carere contigerit, vel carentia ipsa duraverit, ad ipsum Capitulum Provinciale ejus electio pertinebit: qua peracta Capitulum Provinciale celebretur.

I V.

(*c*) QUod si nec ipse in ipso Capitulo electus, nec alius fuerit confirmatus; vel post Provinciale Capitulum Priorem Provincialem mori, vel amoveri contigerit: qui ejus locum obtinet, teneatur convocare quantociùs poterit Electores; & in die ad eligendum assignata Prior Provincialis eligatur, vel postuletur, & Provinciale Capitulum celebretur; nisi prius celebratum fuerit. Quod si in die statuta non elegerint, vel postulaverint, qui debent eligere; ad Magistrum Ordinis potestas providendi transferatur. Quod si Fratres cujuscumque Provinciæ, infra annum postquam eis constiterit, quod Provincia caret suo legitimo Provinciali, non elegerint, vel

non

non poſtulaverint Provincialem ; ipſo facto electio, & proviſio de Provinciali, ſit ad Magiſtrum Ordinis devoluta.

(b) *Si autem Priorem Provincialem in Capitulo Generali &c.*) Declaramus, quòd circa initium Ordinis uſque ad annum 1357. ubi fuit iſta Conſtitutio confirmata; ſingulis annis fiebant Capitula Provincialia poſt Capitulum Generale. Et ſi Prior Provincialis, poſt Provinciale Capitulum moriebatur, vel amovebatur : ante Generale Capitulum convocabantur Electores, & in die ſtatuta eligebatur Prior Provincialis : & tunc non celebrabatur Capitulum Provinciale, quia jam erat celebratum. Si verò amovebatur, vel moriebatur Prior Provincialis in ipſo Capitulo Generali, vel poſt, uſque ad diem ſtatutam pro Capitulo Provinciali ; convocabantur Electores, & in die ſtatuta eligebatur Provincialis : & poſtea Capitulum Provinciale celebrabatur, in quo recitabantur acta Capituli Generalis illo anno celebrati. Sed poſtmodum ad evitandas expenſas, & ad tollendam confuſionem, quæ ſequi videbatur, fuit facta iſta Conſtitutio: per quam ſtatutum fuit : ſi contingeret Priorem Provincialem in Capitulo Generali, vel medio tempore uſque ad Capitulum Provinciale, vel in ipſo Capitulo Provinciali mori, vel amoveri, vel quocunque caſu contingeret infra illud tempus Provinciam aliquam Priore Provinciali carere, vel ipſam carentiam etiam ante illud tempus inceptam, infra illud tempus durare, tunc electio pertinere deberet ad Capitulum Provinciale, & non ad Electores : hoc eſt ad Priores cum ſingulis Sociis, & ad Magiſtros in Theologia, & Prædicatores Generales. Et facta electione in die ſtatuta, Capitulum Provinciale debet celebrari. Ubi eſt advertendum, quod ſi etiam ante Capitulum Generale Provincia inceperit Priore Provinciali carere, ſed non potuerunt forte Electores ante Capitulum Generale congregari, nec electionem facere, vel ſi potuerunt, & electionem fecerunt, electus non fuit confirmatus, & ſic carentia duravit uſque ad Capitulum Generale : tunc & eo caſu electio Prioris Provincialis pertinebit ad Capitulum Provinciale, & non ad Electores, ſicut declaratum fuit Valentiæ 1364. Januæ 1365. & Avenione 1367 Et demum in Conſtitutiones redactum in Capitulo Romano 1558. quod inchoatum fuerat Salman 1551. & approbatum Romæ 1553.

(c) *Quod ſi nec ipſe in ipſo Capitulo electus, nec alius fuerit confirmatus.*) Declaramus, quòd cum per privilegia ſit nobis conceſſum, quod quando in aliquo Capitulo, vel Conventu noſtri Ordinis, de Provinciali, vel Conventuali Priore occurrerit electio facienda, ſi ex aliqua cauſa electionem factam contingat forſitan non confirmari : Superior ad quem confirmatio talis electionis pertinet, authoritate Apoſtolica concedere poterit, & in Priorem confirmare, aliquem de illis Fratribus, quos ipſi Electores, vel major pars eorum per litteras ſuas ab eo petierint, quando ad ipſum pro electi confirmatione tranſmittunt. Et propter hoc dicit hic Conſtitutio : quod ſi nec ipſe in Capitulo electus, nec alius (ſcilicet poſtulatus) fuerit confirmatus, ille qui locum Provincialis obtinet, teneatur convocare quamcitius poterit Electores.

V.

VOlumus autem quod electio prædicta (quæ non in ipſo Capitulo Provinciali, ſed poſt Capitulum debet celebrari) tantum ſpectet ad Priores Conventuales, & ad Prædicatores Generales: & unum Fratrem de quolibet Conventu, ad hoc idem pro qualibet electione de Priore Provinciali fienda (ſi pluries fieri contingerit) noviter electum ; (Romæ 1558.) niſi Confirmator præſens fuerit, vel in tam parva diſtantia, quod ante diſſolutionem Prioris Congregationis, potuerit de caſſatione electionis prius factæ (ſi eam caſſari contingat) nuncius pervenire. Tunc enim & ſecunda, & tertia (ſi opus fuerit) electio, ad eoſdem pertinebit. Qui Elector, à majori parte medietate Conventus, (*d*) per diſquiſitionem Supprioris, vel vices ejus gerentis, & duorum Fratrum, qui primitus Habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt, nec poſt profeſſionem ſuam ullatenus à noſtro Ordine diſceſſerunt (niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Generale, aut Provinciale Capitulum cum eis fuerit diſpenſatum) omnibus Fratribus ad Conventum illum pertinentibus convocatis : (ſi infra unam dietam ad eos poſſit nuncius pervenire) eligi debet. Et hoc idem in electione Prioris Conventualis, (*e*) & tractatu eorum quæ mittenda ſunt ad Capitulum Provinciale, obſervetur. Qui ſecundum formam inferius in electione Magiſtri poſitam, electionem hujuſmodi celebrabunt : hoc excepto ; quod eos includi, ſicut in electione Magiſtri, non oportet.

(d) *Per diſquiſitionem Supprioris.*) Declaramus, quòd in electione electorum Priorum Provincialiũ, Prior Conventualis debet habere primam vocem : non obſtante illa Conſtitutione, quæ dicit: quod in electione prædicta Supprior cum duobus Patribus debet vota Fratrum diſcutere, ſicut fuit declaratum in Capitulo Lucæ 1288. & Argentinæ 1296.

(e) *Et tractatu eorum quæ mittenda ſunt ad Capitulum.*) Declaramus, quòd ad Priores Conventuales non ſpectat ordinare, vel ſe intromittere de tempore, vel die inſtituendo, ſive de quocunque alio eorum, quæ ad tractatum Provincialis Capituli, vel electionem ſocii pertinent : ſed aſſignatio diei, in quo tractari debent ea, quæ ad electionem ſocii Prioris, & ea quæ ad Capitulum Provinciale mittenda ſunt, pertinent ad Suppriorem ; nec Priores electioni ſocii intereſſe debent, ſicut declaratum fuit apud Montem Peſulanum 1271. & Lugduni 1274. & Barcinonæ 1323. Et tractatus eorum quæ mittenda ſunt ad Capitulum, non poſſunt ultra unum diem prolongari.

Item declaramus, quòd ſocii Conventuum electi ad Capitulum Provinciale, vocem tantùm habeant in Capitulo Provinciali illius anni, pro quo fuerunt electi. Si autem ex cauſa, vel impedimento, à Capitulo Provinciali, illo anno ſuperſedeatur, ad tractatum Capituli Provincialis anni ſequentis, ex vi talis electionis non admittantur : ſicut fuit declaratum Ferrariæ 1362. In Capitulo etiam Bononiæ 1564. ordinatum fuit, quod qui in uno Conventu fuerit electus ſemel in ſocium Prioris Conventualis, euntis ad Capitulum Provinciale, in eodem Conventu non poſ-

possit eligi in socium Prioris pro Capitulo Provinciali immediatè sequenti : & si secùs fiat, irrita electio censeatur. Ubi etiam fuit declaratum, quod Provinciales qui suum officium expleverint, aut etiam fuerint absoluti, ad idem officium in eisdem Provinciis, non possint eligi, nisi post tempus, quo duòrum Provincialium officium durare solet : ut etiam superius ex Constitutione Julii II. dictum est. Similiter si ante mortem, vel amotionem Prioris Provincialis, aliquis Conventus de electione socii Prioris tractatum fecerit, & aliquem Fratrem in Socium elegerit : si contingat postea electionem ipsius Provincialis fieri per electores, & non per Capitulum Provinciale, non erit talis Frater sic electus verus socius; sed oportebit post mortem ipsius Provincialis, vel amotionem, aliquem in socium de novo eligi, sive numerari, sicut declaratum fuit Brivæ 1346.

VI.

QUod si Magister Ordinis, vel Capitulum Generale, aliquem Fratrem illius Provinciæ Vicarium instituerit in eadem ; volumus ipsum Vicarium in electione prædicta vocem habere. (*f*) Tres autem Priores Conventuales, qui primitus Habitum nostri Ordinis susceperunt (quum electio per scrutinium facienda est) voluntates singulorum sigillatim, & seorsim aliquantulum in eodem loco coram oculis omnium disquirant, & scribant : deinde scipturam in medium publicent, expressis nominibus eligentium, & electorum. Et facta collatione numeri ad numerum, si omnes, vel major pars ultra medietatem omnium eligentium in unum concordaverint, & minor pars interrogata majori consenserit ; ille, qui primam vocem habuit inter electores, surgens dicat : Ego Frater N. vice mea, & omnium electorum præsentium, eligo Fratrem N. in Priorem Provincialem talis Provinciæ. Si vero non omnes consenserint, & tamen major pars ultra medietatem (ut dictum est) unum elegerit; tunc (sicut prius) qui primam vocem habuit, dicat : Ego Frater N. pro me, & his qui mecum consentiunt, eligo Fratrem N. in Priorem talis Provinciæ.

VII.

ILle autem supradictus Elector, illo anno sit Socius Prioris Conventualis euntis ad Capitulum Provinciale, si tunc fuerit celebrandum. Quod si eum impediri contingat, antequam iter ad eundum ad electionem arripuerit, Conventus alium possit eligere loco ipsius. Idem dicimus de Socio Prioris Conventualis, euntis ad Capitulum Provinciale, electo. (*g*) Instante vero Prioris Provincialis electione, Priorum Conventualium absolutionem (nisi ob causam criminis, vel gravis scandali, vel ipso Priore petente, vel in Capitulo Provinciali à Diffinitorio illius tunc post electionem Prioris Provincialis factam, licet pendentem quoad confirmationem) fieri totaliter prohibemus. Instare autem electionem Prioris Provincialis dicimus, quandocumque Provincia non habet Priorem Provincialem præsentem, vel absentem.

(f) *Tres autem Priores Conventuales &c.*) Declaramus, quòd in electione Prioris Provincialis, tres Priores Conventuales qui diutius post Professionem Habitum nostri Ordinis portaverunt, debent vota electorum recipere : juxta formam in Capit. Bonon 1564. traditam, & supra *in Cap. 2. de electione Prioris Conventualis* positam.

(g) *Instante vero Prioris Provincialis electione.*) Declaramus, & volumus, quod sicuti imminente electione Priorum Conventualium non debent fieri mutationes Fratrum infra duos menses (ut supra dictum est ex Constitutione Clementis VIII.) ante electionem prædictam, nisi in casibus expressis in Constitutionibus : simili modo declaramus, & volumus quod non fiant mutationes Fratrum, privationes vocum, absolutiones Priorum, à tempore notitiæ carentiæ Provincialis in aliqua Provincia, usque ad notitiam confirmationis ejusdem ; nisi in casibus in Constitutionibus contentis ; sicuti fuit declaratum Venetiis 1357. Brugis 1369. & Coloniæ 1301.

VIII.

PRior autem Provincialis supradicto modo electus, (*h*) poterit per Magistrum Ordinis confirmari, vel ejus electio cassari ; si ipsi Magistro videbitur. Quod si Ordo Magistrum non habuerit, ipsum electum confirmandi, vel infirmandi, & ad dicti officii susceptionem compellendi, Vicarius Ord. habeat potestatem. Si vero post confirmationem, per Magistrum Ordinis factam, antequam ad electum ipsa confirmatio perveniat, Magistrum Ordinis mori, vel amoveri contigerit, confirmatio suum sortiatur effectum.

IX.

(*i*) STatuimus autem, ut Prior Provincialis in Capitulo Generali à Magistro, & Deffinitoribus Capituli (præmissa diligenti examinatione) confirmetur, vel amoveatur.

(h) *Poterit per Magistrum Ordinis confirmari.*) Declaramus, quòd Magister Ordinis per privilegia Bonifacii VIII. & Clementis VII. potest omnes, & singulos Fratres dicti Ordinis, Inquisitores, ac Priores Provinciales, & Conventuales, & alios quoscumque Officiales dicti Ordinis, ac Priorissas Monasteriorum in dicto Ordine, & per Sedem Apostolicam, vel per quoscunque, & quavis authoritate deputatos, quoties sibi videbitur revocare, & à suis Officiis removere : etiam si eis per Sedem Apostolicam fuisset concessum, quod à suis prælationibus, vel Officiis removeri non possent ; & loco ipsorum alios, vel alias substituere, ac officia ip-

ipsa limitare, ac in Curia Romana Procuratorem instituere, & institutum ab ipso Officio removere quoties sibi, & suis successoribus videbitur expedire. Item declaramus Bonon. 1615. istud ordinatum fuisse: Ad expensas in Provinciis, & alia varia inconvenientia evitanda, electionis Provincialium scrutinia ad Magistrum Ordin. per Tabellarios, aut Fratres Conversos sive Tertiarios mittantur. Si vero aliquando per Patres graviores ex causa urgentissima, hujusmodi scrutinia mittere necesse fuerit; hoc arbitrio Magistri Ordin. probandum, vel improbandum relinquimus. Caveant autem Fratres Provinciarum, ne facile sese electionibus Provincialium opponant, aut protestationes de invaliditate earum faciant; alioquin pro suis ausibus temerariis à Magistro Ordinis gravissimè puniantur.

Item declaramus, quòd si Priores Conventuales, in Provinciales electi fuerint, statim ut Provincialatus confirmationem acceperint, ab officio Prioratus censeantur absoluti; etiamsi talis absolutio in literis confirmationis non fuerit expressa. Bononiæ 1564. declarat. 1.

(i) *Statuimus autem, ut Prior Provincialis in Capitul. Generali &c.*) Declaramus, hoc ita esse intelligendum, si tunc in proximo Generale Capitulum celebrabitur: aliàs per Magistrum Ordinis de consilio Patrum debet confirmari, prout superius dictum est.

Item declaramus, Romæ 1546. fuisse ordinatum, quod si pendente confirmatione Provincialis in aliqua Provincia, & finito Capitulo Provinciali, electum mori contigerit, Vicariatus ejusdem Provinciæ pertineat ad illum Priorem, in cujus Conventu sequens Capitulum fuerit assignatum.

X.

PRior autem Provincialis eandem habeat potestatem in sua Provincia, quam & Magister Ordinis: (*k*) & eadem sibi reverentia, & obedientia à Comprovincialibus exhibeatur, quæ Magistro Ordinis, nisi Magister præsens extiterit. Item Prior Provincialis totam suam Provinciam per se (si poterit) vel Vicarios idoneos teneatur singulis annis visitare, quibus authoritatem suam committat, prout sibi videbitur expedire.

XI.

PRiores autem Provinciales quum fuerint absoluti, ad illos Conventus pertineant, de quibus fuerunt assumpti: nisi per Superiores suos de eis aliter fuerit ordinatum. Si vero in Provincialatu decesserint libri, & alia quæ habuerunt per provisionem Ordinis à Provincia, vel etiam ab aliquo Conventu antequam essent Provinciales, vel in ipso Provincialatus officio; ad Provinciam, vel Conventum, unde habuerunt simpliciter pertinebunt. (*l*) Ea vero quæ acquisiverunt tempore Provincialatus; ad Provincias quarum erant Priores spectabunt pro medietate, & pro medietate ad Conventus suos quorum sunt filii. Alia vero omnia sint Conventuum suorum quorum sunt filii. Et idem dicimus de bonis Procuratoris Ordinis. Relicta autem Magistri Ordinis, quæ acquisivit in Magisterio; pro medietate sint sui Conventus originalis, alia vero medietas ad commune Ordinis bonum pertineat.

XII.

STatuimus autem, ut in singulis Provinciis Priores Provinciales, vel eorum Vicarii, & Deffinitores Capituli Provincialis, Provincias suas per Vicarias distinguant, secundum quod eis videbitur expedire. Quibus singulis, Vicarios præficiant, qui non sint Priores, vel Lectores actu legentes, nisi prius à suis officiis absolvantur; & requisito consilio Fratrum præsentium ad dictas Vicarias pertinentium, qui sint de corpore Capituli Provincialis. Qui Vicarii in Domibus sibi assignatis, Prioris Provincialis plenarie vices gerant: exemptis dumtaxat institutione, & destitutione Priorum, & Lectorum; & ubique loca sua teneant, nisi in Capitulo, dum officium suæ Vicariæ exercent; quorum potestas in die immediatè præcedente electionem Deffinitorum Capituli Provincialis expiret. Hos autem Vicarios, Prior Provincialis corrigere possit, & ex causa rationabili amovere.

(k) *Et eadem sibi reverentia &c.*) Declaramus, quòd Priores Provinciales extra suas Provincias debent præcedere Priores Conventuales tam in loco, quam in processionibus, & in dicendo *Fidelium*. Similiter in Refectorio habebunt locum nolæ, absente Præsidente Provinciæ: cum ille non sit locus judicii, sed dignitatis; ut habetur inferius cap. 13. In Capitulo autem, cum extra Provinciam suam nullam habeant jurisdictionem, habebunt locum immediatum à dextris Præsidentis Capituli, sicut fuit declaratum Romæ 1468.

Item declaramus, nonnulla in diversis Capitulis ordinata esse pro officio Provincialium. Imprimis, ne multa à Provincialibus provisa, è memoria elabantur, utque falsificationibus litterarum ostium omnino occludatur, ut librum habeant, Regestum nuncupatum, in quo præcipuæ res, & acta eorum annotari debeant. Vallisoleti 1605. ordinat 13. Item nullus omnino Provincialium, inconsulto Magistro Ordinis, contributiones pro sui officii usu, & necessitatibus in Provincia augere valeat. Expensas vero extraordinarias pro communi bono Provinciæ, de consilio Capituli Provincialis, aut Provinciæ, id est, Magistrorum Provinciæ, & eorum qui fuerunt Provinciales, constituere poterit. Bononiæ 1615. ordinat. 13.

Item ad tollenda omnia Fratrum subditorum gravamina, vera, vel prætensa: ordinatum est Valentiæ 1596. ordinat. 23. quod Provinciales quarumcumqe Provinciarum, & Vicarii Congregationum, sive Vicariarum, expleto officio sui reginimis, debeant subire judicium suæ administrationis, hunc in modum videlicet. Quatuor Deffinitores Capituli electionis suæ successo-

ris, vocabunt ad Deffinitorium ex vocalibus illius Capituli, primo Patres qui fuerunt Provinciales ejusdem Provinciæ: deinde antiquiores Magistros in Capitulo existentes, ita ut senarius numerus compleatur; cui addito quaternario ipsorum Deffinitorum, resultabit numerus denarius. Hi itaque decem tenebuntur singuli duos Patres de præsentibus in Capitulo, ad id magis aptos, & idoneos, in ipsorum conscientia, secreto, & per schedulas nominare. Hæ autem omnes schedulæ in vias aliquot mittentur; inde forte una extrahetur, & in illa nominatus Pater, Judex erit ad querelas audiendas, & examinandas contra Provincialem præteritum. Extrahentur, & aliæ duæ, in quibus nominati Patres, præfati Judicis consultores habebuntur, pro sententia dumtaxat ferenda, cum assistentia Provincialis noviter electi: & pro discernendo: an ultra tempus Capituli quandoque durare debeat prænominati judicis authoritas, causa capiendi aliquas informationes extra locum Capituli; quæ an necessario sumi debeant nec ne, attenta negotii qualitate, videbunt ipsi una cum Provinciali electo, ut supra: pariterque Judici terminum præfigent, intra quem eas accepisse debeat, & ad sententiam venire. Excipiuntur ab hoc modo judicii, Superiores quilibet absoluta authoritate à Magistro Ordinis, vel ejus Vicario, Apostolico etiam interveniente indulto, dati, & instituti: quibus Magistro Ordinis, aut illius Vicario Judicem præscribere erit potestas, cui rationem reddere teneantur.

Verum hæc ordinatio, fuit postea revocata in capit. Romano 1601. revocatione 4. ubi sic dicitur: Revocamus ordinationem 23. Capituli Valentini 1596. qua præfigitur modus, quo subire judicium tenentur RR. AA. PP. Provinciales, & Vicarii Generales Congregationum. Terminato tamen officio, de datis, & acceptis, seu expensis, & receptis in officio, Deffinitorio Capituli Provincialis reddant rationem: & ea quæ supererunt reponantur in communi Provinciæ deposito; sicut fuit ordinatum Romæ 1608. ordinat. 18., & Parisiis confirmatum 1611. confirmat. 10.

CAPUT IV.

De electione Magistri Ordinis.

I.

STatuimus, ut si ante festum Sancti Michaelis, vel in ipso festo, Magistrum Ordinis mori, vel amoveri contingerit; Prior Conventualis, vel Provincialis, qui propinquior illi loco extiterit, ubi Magister decesserit, Parisiensi, vel Bononiensi Conventui (sibi videlicet propinquiori) cum festinatione denunciet. Alteruter autem istorum duorum Conventuum, cui primo denunciatum fuerit, teneatur similiter reliquis nunciare. Parisiensis Conventus, Provincialibus Hispaniæ, Provinciæ Tolosanæ, Angliæ, Scotiæ, Teutoniæ, Daciæ, Aragoniæ, Provinciæ Provinciæ, Portugalliæ, Betticæ, & Germaniæ inferioris, Sanctæ Crucis, Hiberniæ, S. Joannis Baptistæ, S. Jacobi, S. Vincentii, & S. Antonini. Bononiensis vero Ungariæ, Romanæ Provinciæ, Regni Siciliæ, Poloniæ, Terræ sanctæ, Greciæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Lombardiæ, Saxoniæ, Trinacriæ, S. Thomæ, & Calabriæ, teneantur quantocius intimare. Si vero post dictum festum decesserit, vel amotus fuerit, ipsius obitus, vel amotio nihilominus nuncietur, ut supersedeatur illo anno à Capitulo Generali.

II.

MOrtuo igitur Magistro, vel amoto à Magisterio, Prior Provincialis illius Provinciæ, ubi sequens Capitulum fuerit celebrandum, vices Magistri Ordinis in omnibus obtineat, quousque Magister Ordinis sit electus; exceptis absolutionibus Priorum Conventualium aliarum Provinciarum, exceptis translationibus Fratrum de Provincia ad aliam, de quibus se nullatenus intromittat; nisi forte aliquis Frater, non Prior Provincialis existens, pro Provincialatus officio peteretur. Si autem illa Provincia tunc Priorem Provincialem non habuerit, vel infra tempus Vicariæ suæ eum mori, vel amoveri contigerit; Prior Provincialis illius Provinciæ, ubi immediate præcedens Generale Capitulum fuerit celebratum, vices obtineat supradictas; & sic deinceps retrocedendo, donec in aliqua Provinciarum, isto modo valeat Vicarius inveniri.

III.

POstquam vero illa Provincia, in qua fuerit Generale Capitulum celebrandum, Priorem Provincialem habuerit confirmatum, ipse Prior Provincialis vices obtineat supradictas. (*a*) Priores autem Provinciales triginta unius Provinciarum, (*b*) singuli cum duobus Fratribus in Capitulo Provinciali electis à pluribus medietate omnium eligentium, ad Capitulum veniant Generale. Si autem in aliqua Provincia, Provinciale Capitulum fuerit celebratum, & in proximo festo Pentecostes electio Magistri fuerit facienda. Definitor Capituli Generalis in anno Deffinitorum, & Socius ejus sint illo anno Magistri Ordinis Electores. (*c*) In anno autem Priorum Provincialium, vel quando ex alia quacumque causa, Deffinitor, & Socius, vel Electores prædicti, non fuerint electi, neque suppetat tempus, ut eligantur, propter quodcumque (judicio discretorum) legitimum impedimentum: tunc duo de Deffinitoribus immediatè præcedentis Capituli Provincialis, qui primitus Habitum nostri Ordinis susceperunt, (*d*) qui tunc superstites fuerint, ad electionem

nem

nem Magiſtri Ordinis admittantur; quorum antiquior in Ordine ſit illo anno Generalis Capituli Deffinitor. Qui ſi ad Capitulum non venerit, aut præcedentis Capituli extiterit Deffinitor, tunc ad deffinitionem Elector alius admittatur.

(a) *Priores autem Provinciales triginta unius Provinciarum.*) Declaramus poſt factam hanc Conſtitutionem, auctum fuiſſe numerum Provinciarum. Unde in Capitulo Romæ 1553. ſic habetur: Declaramus conformiter ad ea, quæ in actis vetuſtiſſimorum Capitulorum Generalium reperta ſunt; quod deinceps in Capitulis Generalibus, & ubique, Provinciæ noſtri Ordinis ſervare debeant infraſcriptum ordinem, juxta quem tenebunt loca ſua.

I.	Hiſpaniæ.
II.	Toloſanæ.
III.	Franciæ.
IV.	Utriuſque Lombardiæ.
V.	Romanæ.
VI.	Regni.
VII.	Hungariæ.
VIII.	Teutoniæ.
IX.	Angliæ.
X.	Poloniæ.
XI.	Daciæ.
XII.	Græciæ.
XIII.	Terræ ſanctæ.
XIV.	Aragoniæ.
XV.	Bohemiæ.
XVI.	Provincia Provinciæ ſive Angelorum.
XVII.	Saxoniæ.
XVIII.	Dalmatiæ.
XIX.	Trinacriæ.
XX.	Portugalliæ.
XXI.	Scotiæ.
XXII.	Bethicæ.
XXIII.	Germaniæ inferioris.
XXIV.	Apuliæ S. Thomæ.
XXV.	Calabriæ.
XXVI.	S. Crucis Indiarum.
XXVII.	Hiberniæ.
XXVIII.	S. Jacobi de Mexico.
XXIX.	S. Joanis Baptiſtæ del Perù.
XXX.	S. Vincentii de Chiappa.
XXXI.	S. Antonini de novo Regno.
XXXII.	Occitana.
XXXIII.	S. Dominici Venetiarum.
XXXIV.	Nexſciovanenſis in Armenia.
XXXV	S. Catharinæ Martyris de Quito.
XXXVI.	S. Laurentii de Chile.

Poſt ſtabilitum verò hunc Provinciarum ordinem, & in Capitulo Romano 1558. confirmatum, tractu temporis, acceſſit ſubſequens numerus (benedicente Domino) diverſarum Provinciarum, quæ juxta antiquitatem ſuæ erectionis, & inſtitutionis hoc ordine diſponuntur; videlicet:

XXXVII.	SS. Roſarii Philippinarum, erecta Venetiis 1592.
XXXVIII.	S. Hyppoliti Martyris de Oaxaca, creata Venetiis 1592.
XXXIX.	S. Petri Martyris, inſtituta Romæ 1601.
XL.	S. Catharinæ Senenſis Aprutina, creata ibidem Romæ 1601.
XLI.	S. Hyacinthi in Ruſſia, inſtituta Romæ 1612.
XLII.	Pariſienſis, ſtabilita, & confirmata Valentiæ 1647.
XLIII.	Lithuaniæ, S. Angeli Cuſtodis, erecta ibidem Valentiæ 1647.
XLIV.	S. Mariæ de Candelaria aliàs Canariarum, creata Romæ 1650.
XLV.	S. Ludovici, inſtituta & ſtabilita Romæ 1670.
XLVI.	S. Roſæ, creata, & ſtabilita noviſſimè Romæ 1686.

(b) *Singuli cum duobus Fratribus &c.*) Declaramus, quòd ſi in aliqua ex relatis Provinciis, antequam mors, vel amotio Magiſtri Ordinis ei fuerit nunciata, Provinciale Capitulum fuerit celebratum, & in proximo feſto Pentecoſtes electio Magiſtri fuerit celebranda; non erit opus aliud Capitulum Provinciale celebrare pro electione Electorum Magiſtri Ordinis: ſed in anno Deffinitorum ſi electio Magiſtri fuerit celebranda, Deffinitor Capituli Generalis, & Socius ejus in Capitulo Provinciali immediate præcedenti electi, erunt illo anno Magiſtri Ordinis Electores. In anno autem Priorum Provincialiū duo ex Deffinitoribus immediate præcedentis Capituli Provincialis, qui diutius poſt profeſſionem, Habitum noſtri Ordinis portaverunt, qui tunc ſuperſtites fuerint, ad electionem Magiſtri Ordinis admittantur; quorum antiquior in Ordine, erit illo anno Capituli Generalis Deffinitor. Si vero in præfatis Provinciis, ante notitiam mortis, vel amotionis Magiſtri Ordinis, Capitulum Provinciale non fuerit celebratum: tunc celebrabitur Capitulum Provinciale, & in eo duo Electores eligentur à pluribus ultra medietatem omnium eligentium; quorum unus ad hoc electus, erit Generalis Capituli Deffinitor.

(c) *In anno autem Priorum Provincialium.*) Declaramus, quòd mens hujus Conſtitutionis eſt; quod in anno Provincialium, ſi celebrandum ſit Capitulum Generale in proximo feſto Pentecoſtes, ubi electio Generalis deberet fieri, & contingerit mori Generalem poſt Capitulum Provinciale, nullo modo debent celebrari Capitula Provincialia, ad conſtituendos novos vocales, cum Deffinitoribus Capituli Provincialis præcedentis, fuerit jam jus acquiſitum; nec illa clauſula interpoſita (vel quando ex alia quacumque cauſa &c.) huic rei faceſſit negotium, cum tota ſit rejicienda in annum Deffinitorum, nulloque modo pertineat ad annum Provincialium; ſicut fuit declaratum Romæ 1583. iiſdem ipſis verbis. Ubi etiam ſic habetur: Item declaramus, verbum paulo infra in eadem Conſtitutione, ubi agitur de duobus Deffinitoribus mittendis ad Capitulum Generale pro electione Generalis quod habet locum in aliis duobus Deffinitoribus: adeo ut ſi deficiat primus aut ſenio, aut infirmitate, aut alio impedimento, ſubſtituatur ſecundus, ſecundo tertius, tertio quartus. Quod ſi omnes defecerint, recurrendum eſt ad Capitulum immediate præcedens; ſicque retrocedendo quouſque ſuis Provincia poſſit gaudere ſuffragiis.

(d) *Qui tunc ſuperſtites fuerint.*) Declaramus, quòd ſi quis Deffinitorum in Priorem Provincialem electus, & confirmatus fuerit: talis quantùm ad actum Deffinitorii debitum, cum ratione officii Provincialatus in tali caſu electionis Magiſtri definire habeat, reputatur non ſuperſtes: & ideo ad definitionem alius Elector admittetur, ſicut fuit declaratum Lugduni 1348. ordinat. 5. & Barcinonæ 1349.

IV. Qui

IV.

(*e*) QUI poſtquam congregati fuerint in Vigilia Pentecoſtes, à Prioribus Conventualibus illius Provinciæ, & à Fratribus præſentibus in loco, ubi fienda eſt electio, in uno conclavi firmiter includantur: ita quod inde egredi nullatenus valeant; nec eis ullo modo aliqua alimenta miniſtrentur, quouſque Magiſter Ordinis ſecundùm formam Canonicam ſit electus. Hoc autem tam ab Electoribus, quam à recludentibus præcipimus firmiter obſervari. Quod ſi quis contraire præſumpſerit, ipſo facto ſit excommunicatus, & pœnam graviori culpæ debitam ſuſtinebit.

V.

FOrma autem electionis hæc eſt. Electoribus ſupradicto modo incluſis, cum per diſquiſitionem, vel ſcrutinium voluntatum procedet electio, tres de Prioribus Provincialibus, qui inter alios triginta, & unum Provinciales primitùs Habitum noſtræ Religionis ſuſceperunt, voluntatem ſingulorum ſigillatim, & ſeorſim aliquantulum in eadem Domo coram oculis omnium diſquirant, & conſcribant: deinde ſcripturam publicent in medium expreſſis nominibus eligentium, & Electorum. Quod ſi Dei gratia inſpirante in unum aliquem omnes unanimitèr concordaverint, ille verus Magiſter Ordinis habeatur. Si autem in partes inæquales ſe diviſerint, ille in quem plures medietate omnium eligentium conſenſerint, (*f*) ex vi talis electionis, & hujus Conſtitutionis ſit Ordinis Magiſter. Quod ſi aliquem, vel aliquos de Electoribus contigerit non venire: nihilominus tamen per eos, qui advenerint, electio Magiſtri Ordinis celebretur. Hoc autem ita fiat, ut ſemper in ſecunda feria Pentecoſtes Capitulum habeat Magiſtrum antiquum, vel novum præſentem, vel abſentem; quia tunc incipit ſolemniter celebrari, ne acephalum judicetur.

(e) *Qui poſtquam fuerint congregati in Vigilia Pentecoſtes.*) Declaramus, quòd ante electionem Magiſtri, debet Vicarius Ordinis congregare Electores in aliquo loco, & cum illis habere tractatum de futuro Magiſtro eligendo. Et in die electionis debet cantari Miſſa de Spiritu Sancto, cui ipſe cum Provincialibus, & aliis Electoribus debent intereſſe. Finita autem Miſſa, debet ad ſonum campanulæ cum Electoribus, & aliis Fratribus intrare Capitulum: & ibi fieri ſermo exhortatorius ad eligendum in Magiſtrum Ordinis virum prudentem, diſcretum, maturum, doctrina, & virtutibus ornatum, zelatorem Religionis, & non ignarum vitæ, & Obſervantiæ Regularis. Finito vero ſermone, debet accedere ad Sacriſtiam, vel ad alium locum, in quo electio eſt facienda cum Provincialibus, & Electoribus, & ibi debent in uno conclavi firmiter includi: ita quod ingredi, & egredi non valeant, nec eis ullo modo aliqua alimenta ſunt adminiſtranda; quouſque Magiſter Ordinis ſecundùm formam Canonicam ſit electus. Prædictus igitur Vicarius, Electoribus congregatis, poſtquam illi acceptaverint diem, locum, & horam electionis; debet ſemel, iterum & tertio proteſtationem facere, quod non intendit excludere ab electione non excludendum, nec admittere non admittendum: & abſolutione à cenſuris ad cautelam facta, & invocata Spiritus Sancti gratia, debet ipſe Vicarius duos ex Prioribus Provincialibus aſſumere, qui inter omnes Provinciales diutius poſt profeſſionem Habitum noſtræ Religionis portaverunt. Poſtea cum ipſis duobus Scrutatoribus, ſeorſim aliquantulum in eodem conclavi coram oculis omnium vota ſingulorum ſigillatim, & ſecreto diſquirere; expreſſis nominibus eorum, qui fuerint electi. Demùm facta ſola collatione numeri ad numerum, ſi omnes, vel major pars ultra medietatem omnium eligentium, in unum concordaverint; tunc ille, qui primam vocem inter Scrutatores habuit, vice omnium eligentium formabit electionis Decretum, dicendo Ego Fr. N. vice mea, & omnium eligentium, mecum conſentientium, eligo Fr. N. in Magiſtrum Ordinis Prædicatorum.

(f) *Ex vi talis electionis, & hujus Conſtitutionis, ſit Ordinis Magiſter.*) Declaramus, quòd ſecundùm privilegia Apoſtolica, Magiſter Ordinis poſtquam fuerit electus, eo ipſo curam animarum Fratrum omnium ipſius Ordinis plenarie habet, & libere gerit: ipſoſque Fratres authoritate propria ligare, & abſolvere, necnon in eodem Ordine ea agere poteſt, quæ ipſe, & præfati Ordinis Definitores, juxta Conſtitutiones ejuſdem Ordinis, ſecundùm Deum viderint expedire. Tenenturque omnes Fratres ſibi devotè, & humiliter ſecundùm Regulam, & Conſtitutiones obedire: poteſtque ipſos ab omnibus officiis removere, & ab omnibus exceſſibus, & cenſuris, etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis abſolvere, atque in irregularitatibus diſpenſare. Et poteſt quaſcumque utriuſque ſexus perſonas, extra Curiam Romanam ſibi confiteri volentes, ab eorum peccatis, exceſſibus, & caſibus, in quibus minores Apoſtolicæ Sedis Pœnitentiarii poſſunt, abſolvere, & Miſſam etiam, antequam dies illuceſcat, per ſe, vel per alium Sacerdotem idoneum celebrare.

VI.

(*g*) HÆc verò omnia, quæ circa electionem Magiſtri ſtatuta ſunt, abſque contradictione volumus, & præcipimus firmiter obſervari. (*h*) Quicumque autem auſus fuerit contradicere pertinaciter, vel rebellare; tanquam excommunicatus, & ſchiſmaticus, & deſtructor noſtri Ordinis habeatur: & (quouſque non ſatisfecerit) à communione omnium ſit penitus alienus, & pœnæ gravioris culpæ ſubjaceat. Præcipimus autem in virtute Spiritus Sancti, ut nullus ante electionem Magiſtri Ordinis, circa ſtatum Ordinis aliquid audeat immutare.

VII. Sta-

VII.

STatuimus autem, quod nec Magifter Ordinis, nec aliquis Prior Provincialis, aut quovis modo Præfidens in noftro Ordine, aliquid accipiat, directè, vel indirectè etiam fponte oblatum, à quacunque perfona, five prælata, five fubdita, prætextu litterarum, figilli, regiftri, licentiæ, confirmationis, & univerfaliter cujufcumque gratiæ, aut juftitiæ conceffæ, aut concedendæ: fed quilibet fit communibus contributionibus, & vifitationibus contentus. Priores autem Provinciales, & alii inferiores contrafacientes, in pœnam à fuis officiis abfolvantur indifpenfabiliter. Magifter vero Ordinis, fi in hoc excefferit, à Deffinitoribus Generalis Capituli corrigantur; & fi obftinate reftiterit, deponatur.

(g) *Hæc verò omnia, quæ circa electionem Magiftri, ftatuta funt &c.*) Declaramus, quòd omnes Fratres, fub præcepto tenentur ea obfervare, quæ circa electionem Magiftri ftatuta funt, & maximè electores.

(h) *Quicumque autem aufus fuerit contradicere pertinaciter.*) Declaramus, quòd qui his, quæ circa prædictam electionem ftatuta funt, pertinaciter contradicere, vel rebellare aufus fuerit; ipfo facto eft excommunicatus: & tamquam deftructor noftri Ordinis carceri eft mancipandus; & quoufque non fatisfecerit, pœna gravioris culpæ puniendus eft.

CAPUT V.

De Electione Deffinitorum Capituli Generalis, & Provincialis.

I.

(*a*) STatuimus, quod fingulis annis, in fingulis Capitulis Provincialibus, Hifpaniæ, Tolofanæ, Franciæ, S. Dominici, Romanæ, Provinciæ, Regni Siciliæ, Hungariæ, Teutoniæ, Angliæ, Poloniæ, Daciæ, Græciæ, Terræ Sanctæ, Aragoniæ, Bohemiæ, Provinciæ Lombardiæ, Saxoniæ, Dalmatiæ, Trinacriæ, Portugalliæ, Scotiæ, Bethicæ, Germaniæ inferioris, S. Thomæ, Calabriæ, S Crucis, Hiberniæ, S. Jacobi, S. Joannis Baptiftæ, S. Vincentii, & S. Antonini &c. quatuor Fratres de difcretioribus, & magis idoneis, à Provinciali Capitulo per difquifitionem Prioris Provincialis, vel ejus Vicarii: & Prioris, & Supprioris ejufdem loci, ubi Capitulum celebratur; vel fi unus defuerit, per difquifitionem duorum, quod fi duo defuerint, loco ipforum per difquifitionem duorum antiquiorum in ordine præfentium in Capitulo, hoc modo eligantur.

II.

PRædicti fiquidem tres vel duo, fi tertius defuerit, voluntates fingulorum figillatim, & feorfim aliquantulum in eadem Domo, coram oculis omnium difquirant, & confcribant fideliter. Deindè in continenti loco eodem, antequam in Fratres difcedant, & ad invicem colloquantur, fcripturam publicent in medium, expreffis nominibus eligentium, & Electorum: & in quibus plures concordaverint, illi pro Deffinitoribus habeant. Si autem partes fuerint æquales, tunc eodem modo per difquifitionem voluntatum unus de Fratribus, qui vocem in prædicta electione non habuerit, eligatur, & cui parti ille confenferit, illi pro Diffinitoribus Capituli recipiantur. Quod fi in electione ipfius adhuc difcordaverint, alius eligatur per eundem modum: & fic deinceps, donec in parte altera major poffit numerus inveniri.

III.

(*b*) PRædicti igitur quatuor Deffinitores eligantur in die proximo, præcedente diem affignationis Capituli Provincialis, & ex tunc incipiat authoritas eorumdem. Quod fi aliquem de dictis quatuor Deffinitoribus, durante Provinciali Capitulo, mori contigerit, vel alia legitima caufa impediri: Electores fupradicti, fecundùm dictam formam poffint ftatim alium Deffinitorem eligere dicti Capituli: qui mox electus, eandem habeat poteftatem, quam cæteri Deffinitores habent, & loco mortui, vel impediti, omnia Capituli negotia, cum aliis pariter deffiniet, & tractabit.

(a) *Statuimus &c.* & infra. *Et in quibus plures concordaverint.*) Declaramus, quòd ad hoc, ut aliquis fit Deffinitor, non folum oportet, quod habeat plures voces, quam alii; fed oportet, quod habeat plures ultra medietatem, juxta Capit. Bonon. 1564. declarationem; ubi poftquam de electione Prioris Provincialis præmiferat, quod fieri deberet per vota fecreta, & ultra medietatem omnium eligentium, fubdit hæc verba: Et idem modus eligendi fervetur in electione Prioris Conventualis, & Magiftri Ordin. & Deffinitorum Capituli Generalis, & Provincialis, & Socii Prioris euntis ad Capitulum Provinciale.

Item ordinamus, ut in omnibus Provinciis, in quibus Deffinitores Capituli Provincialis eliguntur per Nationes, examinatores fcrutiniorum Patrum Vocalium Electorum pro Capitulo Provinciali, eligantur etiam per Nationes à PP. Provinciæ tantum: qui fcrutatores in Natione Prioris Provincialis proponantur ab eodem Provinciali; in aliis autem Nationibus à PP. Magiftris antiquioribus fecundum profeffionem. In Provinciis vero, in quibus Deffinitores non eliguntur per Nationes, præfati examinatores fcrutiniorum proponantur à Provinciali, feu Vicario Generali Pro-

 vin-

vinciæ de consilio PP. Provinciæ: præcipientes omnibus tam Prælatis, quam subditis, sub pœna privationis vocis activæ, & passivæ; ne quidquam in contrarium attentare audeant, quacumque consuetudine non obstante. Parisiis 1611. ordinat. 11 Porro per Patres Provinciæ tam in Constitutionibus, quam in declarationibus intelliguntur non modo illi, qui fuere ipsius Provinciæ Provinciales; verum etiam Magistri in Theologia rite instituti: qui à Provincia fuere acceptati, & potiuntur gratiis, & privilegiis Magistrorum. Valentiæ 1596. declarat. 3.

Declaramus etiam, quòd ante electionem Deffinitorum, acta Capituli Generalis, & litteræ Magistri Ordinis debent legi omnibus vocalibus in ipso Provinciali Capitulo congregatis: & ille, qui fuit Deffinitor præcedentis Capituli Generalis, debet in ipso Capitulo Provinciali, causas Constitutionum inchoatarum, & approbatarum, & admonitionum exponere; sicut fuit declaratum Florentiæ 1257. & Argentinæ 1260. Item Paris. 1611. concessum fuit, ut si quæ circa acta Capituli Genralis immediate celebrati difficultates, aut dubia suboriantur; Deffinitores post Capitulum Deffinitorum, & Provinciales post Capitulum Provincialium, ea explicare, & declarare possint; quorum explicationi, & declarationi standum erit, quousque à Magistro Ordinis aliter fuerit determinatum.

(b) *Prædicti igitur quatuor Deffinitores eligantur in die proximo præcedente &c.*) Declaramus, declaratum fuisse in Capitulo Romano 1553. declarat. 4. quòd prædicti Deffinitores omnes ipsa die simul eligi debent, non autem sigillatim, nisi per Nationes eligantur; Provincialem verò postea in ipso Capitulo eligi debere: ipsos autem Deffinitores statim post suam electionem habere locum super omnes Fratres, inter se autem secundum ordinem suorum graduum, vel Conventuum dignitatem.

I V.

STatuimus etiam, ut per duos annos in dictarum triginta unius Provinciarum Capitulis, aliquis de magis idoneis, (*c*) à majori parte Capituli eligatur, per disquisitionem Prioris Provincialis, vel ejus Vicarii, & Prioris, & Supprioris illius loci, ubi Capitulum celebratur: & si unus defuerit, per disquisitionem duorum; quod si duo defuerint, loco ipsorum per disquisitionem duorum antiquiorum in Ordine præsentium in Capitulo, qui sit Generalis Capituli Deffinitor secundum formam supradictam in electione Deffinitorum Capituli Provincialis. Cui Socius competens à Priore Provinciali, & Deffinitoribus assignetur; (*d*) qui Deffinitor, & Socius, solum de suis Provinciis quarum sunt filii, assumantur. Quod etiam de Electoribus Magistri Ordinis, volumus inviolabiliter observari. Socii etiam Priorum Conventualium ad Provinciale Capitulum, & Electores Prioris Provincialis, tantum de Conventibus, in quibus sunt assignati, eligantur.

V.

QUod si supersedeatur in illo anno à Capitulo Generali: qui in sequenti Capitulo Provinciali electus fuerit, habeatur Generalis Capituli Deffinitor. Vallisoleti 1523. Si vero nullus alius legitimus electus fuerit, ille qui in Capitulo præcedenti fuerit electus, legitimus sit Deffinitor. Et idem dicimus de illius Socio, quod valeat, & sit eodem modo legitimus Socius, & in anno electionis Magistri Ordinis sit Elector, si non est alius Elector electus. Et tam Deffinitor, quam Socius, habeant litteras testimoniales, non tantum à Priore Provinciali, sed à toto deffinitorio; alias nullo modo admittantur, neque ad deffinitionem, nec ad electionem Magistri Ordinis in anno electionis; nisi aliter de jure constiterit.

V I.

NOlumus tamen, quod is, qui in præcedenti Capitulo electus fuerit, (*e*) ad idem officium eligi valeat in anno Deffinitorum proxime subsequente: si vero medio tempore decesserit, vel in Priorem Provincialem electus fuerit, & confirmatus, vel aliquo modo fuerit impeditus, quod venire non possit ad Capitulum Generale; ipso jure Socius ejus loco ipsius Deffinitor habeatur, nisi tunc superveniat Deffinitor, qui non obstante deffinitione incepta per Socium, ipse illa vice deffiniat, & Socius illius cedat. Quod si alterum ipsorum supradicto modo impediri contigerit; primus Conventus, ad quem declinaverit, teneatur ei de competenti Socio itineris providere. Fratres, qui in uno anno electi sunt in Deffinitores Capituli Provincialis, sequenti anno ad idem officium non eligantur. Idem dicimus de Deffinitoribus Capituli Generalis.

(c) *A majori parte Capituli eligatur, per disquisitionem Prioris Provincialis, vel ejus Vicarii, & Prioris, Supprioris &c.*) Declaramus fuisse prohibitum, ne vocales in Capit. Provinc. committant Priori Provinciali & Deffinitoribus Provincialis Capituli, electionem Deffinitoris Capituli Generalis, nec etiam Electorum Magistri Ordinis: sed tam Deffinitor, quam Electores prædicti, debent eligi, secundum formam in Constitutionibus expressam, à majori videlicet parte ultra medietatem omnium eligentium; sicut fuit declaratum Florentiæ 1257. ordinat. 3. & Argentinæ 1260. confirm. 8.

(d) *Qui Deffinitor, & Socius solum de suis Provinciis, quarum sunt filii assumantur*) Declaramus, quòd Frater de illa Provincia proprie dicitur, pro qua professus est; vel ad quam à Generali Capitulo, vel à Magistro Ordinis, non solum assignatus, sed simpliciter translatus, seu incorporatus est; sicut fuit declaratum Coloniæ 1428. Et ideo quamvis Frater, qui est ex aliena Provincia postquam steterit per unum annum continu.

tinuum, assignatus in aliquo Conventu alicujus Provinciæ, si habuerit sex annos à professione sua, & fuerit Sacerdos, ad electionem Prioris Provincialis admitti possit: non tamen eligi poterit in Deffinitorem Gener Capitul. nec Socius ejus esse, nec Elector Magistri Ordinis; nisi sit illi Provinciæ incorporatus, atque ad eam simpliciter translatus, Provinciis Græciæ, & Terræ sanctæ exceptis. Item declaramus ex mandato Clementis VIII. fuisse Romæ 1601. ordinat. 28. ordinatum, & Vallisoleti 1605. accept. 1. acceptatum, ne titulares Provinciales ullo modo creentur (excepto Provinciali Terræ sanctæ) nec vocales Electores. Quod si contigerit constituere in aliquibus Provinciis, quasi desolatis, habentibus tamen aliquos Conventus, aliquem Provincialem, qui non sit illius Provinciæ filius: sic volumus providere in hac parte, ne sint duo Provinciales harum Provinciarum, unius ejusdemque Provinciæ. Idem dicimus de Deffinitoribus, si pro illis Provinciis constitui debeant. Ita denique ut alicujus Provinciæ ultra tria vota non possit superaddi ex quacumque causa, nisi tantum unum votum pro Capitulo Generali.

(e) *Ad idem officium eligi valeat.*) Declaramus, quòd Deffinitor, qui in aliquo Generali Capitulo deffinivit, non poterit aliquo modo in alio Capitulo immediate sequenti ad idem officium eligi, aut quocumque modo deffinire: sicut expresse in nostris Constitutionibus continetur, fuitque declaratum apud Castras 1352. Hoc autem ita fuit declaratum Romæ 1546. declarat. 2. ad eum modum, quod qui in Capitulo Provinciali fuerit electus Capituli Generalis Deffinitor, possit in sequenti Capitulo reeligi, si non deffinivit.

Caput VI.

De Capitulo Quotidiano.

I.

(*a*) FInitis Matutinis, teneatur Capitulum, vel aliquando post Primam, vel etiam intermittatur, ne studium impediatur; secundum quod Prælato videbitur. Ingresso Conventu Capitulum, Lector pronunciet Lunam, & quæ de Calendario pronuncianda sunt: & Sacerdos prosequatur, Pretiosa est &c. Deinde residentibus Fratribus Lector pronunciet lectionem de Institutionibus, vel de Evangelio, pro tempore: præmisso, Jube Domne: & Hebdomadarius subjungat benedictionem: Regularibus disciplinis, vel Divinum auxilium, pro tempore. Et facta absolutione pro Defunctis, dicat, qui tenet Capitulum, Benedicite, & responso, Dominus; inclinent omnes. Deinde recitatis beneficiis, & dicto à Priore: Retribuere dignare &c. dictis etiam à Conventu Psalmis. Ad te levavi &c. & De profundis &c. Kyrie eleison, cum Pater noster: subsecutis etiam tribus versiculis, Oremus pro Domino Papa; Salvos fac servos tuos, & ancillas tuas; Requiescant in pace; Dominus vobiscum, ab Hebdomadario dicendis; cum his tribus Collectis, Omnipotens sempiterne Deus, qui facis &c. Prætende &c. Fidelium Deus &c. residéant Fratres.

II.

TUnc Prælatus poterit dicere breviter, si quid ad honestatem Ordinis, & correctionem Fratrum viderit expedire. Post hæc autem egrediantur Novitii, quibus egressis dicat, qui præest: (*b*) Faciant venias suas, qui se reos existimant. Continuò, qui se reos intellexerint, prostrati veniam petant. Deindè surgentes, (*c*) humiliter confiteantur culpas suas: & quorum culpa talis est, quæ digna sit correctione, præparent se ad correctionem; quam Prior faciat vel ille cui injunxerit.

III.

IN Capitulo verò Fratres, nisi duabus de causis, non loquantur; scilicet culpas suas, vel aliorum dicendo simpliciter, & Prælatis suis tantum ad interrogata respondendo. Uno etiam Fratre loquente, alius non loquatur. Nullus faciat proclamationem super aliquem ex sola suspicione. Item nullus accuset de auditu, nisi dicat, à quo audierit, & ille sit præsens in Domo. Auditis vero culpis dicatur Psalmus, Laudate Dominum omnes Gentes, cum versiculo, Ostende nobis Domine &c. Dominus vobiscum, & Collecta. Actiones &c. In fine dicat Prior, Adjutorium nostrum in nomine Domini, & sic solvitur Capitulum.

(a) *Finitis Matutinis teneatur Capitulum.*) Declaramus, quòd Capitulum de culpis, si non possit teneri quotidie propter studium, vel alias occupationes, debet tamen saltem semel in qualibet septimana, vel ad summum semel intra quindenam haberi: ut beneficia recitentur, & Benefactores Fratrum orationibus commendentur; sicut fuit declaratum Saviliani 1439. Romæ 1501. & in multis aliis Capitulis. Et novissime Romæ 1601. confirm. 2. & Vallisoleti 1605. confirm 1. confirmata fuit ordinatio de Capitulo habendo ad minus de quindena in quindenam; in quo inter reliqua tenebuntur Præsidentes culpas subditorum audire, unius saltem Chori; & Provinciales, quos in hoc invenerint negligentes, à suis officiis absolvant. Summopere autem Prælatis cavendum est, ne ira perciti Fratres corripiant, sed omnem benignitatem, & Religiosam erga eos pietatem ostendant, sicut fuit ordinatum Venetiis 1592.

(b) *Faciant venias suas, qui se reos existimant.*) Declaramus, quòd venia est totius corporis super latus extensio, sicut superius cap. 2. *de Inclinationibus* dictum est. Hanc igitur veniam Fratres, qui se reos esse intellexerint, debent in Capitulo facere prostrati super terram, significando se veniam petere suarum culparum.

(c) *Humiliter confiteantur culpas suas.*) Declaramus, quòd Capitulum de Culpis, ideo de Culpis appellatur, quia Fratres in eo de Con-

Constitutionum omissione, & transgressione se debent accusare. Quæ quidem omissio, ac transgressio dicitur esse culpa, non essentialiter: sed solum antecedenter, vel consequenter, sicut superius Capit. *de Levi, & Gravi Culpa* explicatum est. Debent ergo Fratres se accusare de defectibus manifestis commissis contra Regulam, & Constitutiones. Quod si non se accusaverint, vel pœnitentias taxatas, sive taxandas non fecerint; disponunt se ad aliquam culpam, & eam incurrunt: venialem quidem si ex negligentia, vel levi malitia, mortalem vero, si ex contemptu pœnitentias illas omiserint.

CAPUT VII.

De Capitulo Provinciali.

I.

(*a*) CApitulum Provinciale post Capitulum Generale (quando, & ubi Prior Provincialis, cum consilio Deffinitorum elegerit) celebretur. Conventuales cum singulis sociis, à pluribus de Capitulo suo ultra medietatem eligentium electis, per disquisitionem Supprioris, vel vices ejus gerentis, & duorum Fratrum, qui primitus Habitum nostri Ordinis susceperunt, & Prædicatores Generales. Si qui tamen, qui non sunt de Capitulo, in Deffinitores eligantur, ad omnia acta ejusdem dumtaxat Capituli admittantur. Prædicatores autem Generales dicimus Magistros in Theologia, (*b*) & qui per Priorem Provincialem, & Deffinitores Capituli Provincialis fuerint instituti. (*c*) Quos instituendi nullus Vicarius, (etiam cum Deffinitoribus) habeat potestatem. Dicti autem Prædicatores Generales, dicto officio non fungantur, nisi in Provincia, in qua fuerint instituti.

(a) *Capitulum Provinciale, post Capitulum Generale &c.*) Declaramus, quòd antiquitus, quando singulis annis celebrabatur Generale Capitulum, tunc Capitulum Provinciale celebrabatur post Capitulum Generale: & in illo recitabantur acta Capituli Generalis, ac pro futuro Generali Capitulo, Deffinitor eligebatur; & sic non erat nisi unum Capitulum Provinciale inter duo Capitula Generalia. Sed postea in Capitulo Florentino 1374. ex authoritate Gregorii XI. statutum fuit, ut Generale Capitulum de biennio in biennium, vel de triennio in triennium celebraretur: Capitula autem Provincialia essent biennalia: & ita inter duo Capitula Generalia debent mediare duo Provincialia Capitula. Quorũ primum post Generale Capitulum quanto citius fieri potest, celebrandum est; in secundo autem, quod erit post duos annos à primo, debet eligi Deffinitor Generalis Capituli: & scrutinium fieri, super amotione, vel retentione Prioris Provincialis ad Generale Capitulum deferendum, per Deffinitorem Capituli Generalis in anno Deffinitorum, & per Socium Provincialis in anno Provincialium. Et licet tunc statutum illud editum fuerit, tamen non fuit positum in praxi, nisi post annum Domini 1421.

(b) *Et qui per Priorem Provincialem, & Deffinitores Capituli Provincialis fuerint instituti.*) Declaramus, quòd sine Prioris Provincialis assensu, Deffinitores Capituli Provincialis non possunt Prædicatores Generales instituere: sicut fuit declaratum in Capitulo apud Montem Pesulanum 1294. declarat. unica. Prior autem Provincialis, potest cum duobus Deffinitoribus præfatos Prædicatores generales instituere.

(c) *Quos instituendi nullus Vicarius, (etiam cum Deffinitoribus) habeat potestatem*) Declaramus, quòd quicumque hactenus inter Deffinitores constitutus, seipsum de assensu duorum, aliis dissentientibus, Prædicatorem fecerit generalem; pro non Prædicatore habeatur. Prohibentes districte, ne super hoc de cætero aliquid attentetur; ac sine consensu Prioris Provincialis, nullus Prædicator Generalis instituatur, sicut fuit declaratum apud Londonas 1263. ordin. 3. & apud Montem Pesulanum 1265. & apud Perpinianum 1327. Item declaramus, quod Prædicatores Generales, quando instituendi sunt, debent in actis Capituli Provincialis promulgari, non per litteras fieri. Et si qui hactenus per litteras facti sunt, pro non factis habeantur, sicut fuit declaratum Florentiæ 1321. Barcinonæ 1323. declar. 4 & Pampilonæ 1355.

II.

NUllus Prior Conventualis ducat secum plures Fratres ad Capitulum Generale, vel Provinciale, sine causa legitima. Quod si Priorem Provincialem abesse contigerit, nec vices suas alicui commiserit, vel ille cui commiserit, aliquo casu absens fuerit: Prior illius loci, ubi Capitulum fuerit celebrandum, cum Deffinitoribus Capituli, in celebratione procedat ejusdem. (*d*) Quilibet autem Vicarius Generalis Provinciæ (per quemcumque modum fuerit legitime institutus) locum Provincialis teneat: Fidelium dicat, licentiam loquendi tribuat, & possit concedere litteras de beneficiis illius Provinciæ, durante Capitulo Provinciali dumtaxat. Vicarii vero particulares, sive Nationum, sive Conventuum, nec Fidelium dicant: nec locum suum mutent: nisi in Capitulo dum ibidem suum officium exercuerint.

III.

PRædicti igitur Deffinitores tractabunt omnia, & definient cum Priore Provinciali. Quod si in suis definitionibus in partes æquales se diviserint, illorum sententia prævalebit, in quorum parte Prior Provincialis concordaverit; alias enim sententia plurium prævalebit. Si autem per adjunctionem, vel absentiam Prioris Provincialis, vel ejus Vicarii, vel casu aliquo contingente, partes fiant æquales; unus ab eisdem de Capitulo eligatur: & in quorum partem declinaverit, illorum sententia prævalebit. Isti autem qua-

quatuor Deffinitores, excessum Prioris Provincialis confessi, vel proclamati in Capitulo Provinciali coram Fratribus audiant, & emendent, ei pœnitentiam injungentes. Si autem (quod absit) incorrigibilis extiterit, ipsum usque ad Capitulum Generale suspendant ab officio Prioratus, aliquem idoneum loco ejus substituentes: & ejus excessum referant ad Capitulum Generale, scripto communiter sigillato.

I V.

CApitula Provincialia deinceps fiant biennialia, si, & in quantum Provinciali, & Diffinitoribus in sua Provincia videbitur expedire. In singulis autem Capitulis Provincialibus, auditis culpis fiat secretum scrutinium in conspectu omnium super retentione, vel absolutione Prioris Provincialis; cum expressione nominum, & officiorum Fratrum exprimentium vota sua, per Deffinitores Capituli Provincialis. Et hoc scrutinium non publicetur, nec alicui ostendatur; sed statim sigillis omnium Deffinitorum in conspectu omnium sigilletur, & per Deffinitorem Generalis Capituli, vel ejus socium, vel per socium Prioris Provincialis (in anno Provincialium) ad Generale Capitulum deferatur. Et hæc eadem forma scrutinii faciendi de Priore Conventuali, per Suppriorem, vel ejus Vicarium, (in absentia Supprioris) & duos antiquiores in Ordine de Conventu præsentes in Capitulo, in tractatu eorum, quæ mittenda sunt ad Capitulum observetur: & sigillo Conventus sigilletur, & per socium Prioris, ad Provinciale Capitulum transmittatur.

(d) *Quilibet autem Vicarius Generalis Provinciæ, &c.*) Declaramus, quòd licet quilibet Vicarius Generalis Provinciæ, per quemcumque modum legitime fuerit institutus, locũ Provincialis debeat tenere, *Fidelium* dicere, licentiam loquendi secum commedentibus, in illa Provincia dare, & etiam litteras de beneficiis concedere: Vicarii tamen Magistri Ordinis, vel Priorum Provincialiũ, non generales, sed particulares, sive Nationum sint, sive Conventuum, sive missi ad aliquam Provinciam visitandam; debent ubique suum locum tenere, nisi in Capitulo, dum officium correctionis exercuerint, sicut fuit declaratum Londonis 1263. ordinat. 9. & apud Montem Pesulanum 1265. Nec debent se de visitandis, & ordinandis Monasteriis Ordinis, quovis modo intromittere, nisi in eorum litteris hoc specialiter expressum fuerit, sicut fuit declaratum Argentinæ 1307. ordinat. 3.

Item declaramus, Vicarios tam generales, quam particulares, ita ex ordine esse collocandos. Primus est Vicarius Generalis Ordinis, qui mortuo, vel amoto Magistro Ordinis, universæ Religionis administrationem habet. Secundus est Vicarius Generalis Magistri Ordinis, ab ipso Magistro Generali institutus. Tertius est Vicarius Generalis alicujus Provinciæ, qui scilicet missus est a Generali Magistro, ad aliquam, vel aliquas Povincias. Quartus est Vicarius Provinciæ, videlicet Prior Provincialis, vel præteritus ante confirmationem Provincialis noviter electi; vel novus electus ante sui confirmationem, juxta privilegia, & consuetudines diversarum Provinciarum. Quintus Vicarius Provinciæ est, qui mortuo, vel amoto Provinciali, curam de jure gerit illius Provinciæ. Sextus Vicarius Provinciæ est, qui à Provinciali absente, præficitur toti Provinciæ. Post hos Vicarios sunt Vicarii Congregationum. Deinde Vicarii Nationum, ubi Provinciæ sunt distinctæ per Nationes. Postea Vicarius, qui quandoque constituitur in capite super Priorem, vel absente Priore. Ultimi sunt Vicarii locorum, seu Domorum.

Item declaramus, quod Vicarii Congregationum, extra suam Congregationem non habent locum super Magistros: Vicarii autem locorum, in Domibus suis præcedunt quidem subditos, & debent habere superiorem locum, non autem super Magistros; ut fuit declaratum Barcinonæ 1574. declarat 15. Ubi etiam expressum est, quod si contigerit ut Prior Conventualis veniat ad illam Domum, debet Vicarium ejusdem Domus præcedere, & eo præsente *Fidelium* dicere: quod & Romæ 1589. confirmat. 9. confirmatum fuit.

V.

DIctis autem Scrutatoribus voluntatum in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, quod dictum scrutinium alicui per modum aliquem non revelent. (*e*) Quod si aliquis, vel aliqui de prædictis Scrutatoribus Prioris Conventualis impedimentum haberent, judicio majoris partis, medietate Conventus, ad audiendum, vel videndum, seu scribendum ea, quæ in scrutinio deponuntur, unus de Fratribus ad ipsam electionem pertinentibus, (quem, ut dictum est, major pars Conventus nominaverit,) loco illius, qui impeditus fuerit, ad recipiendum dictum scrutinium admittatur, & tunc ad servandum ipsum scrutinii secretum, ex vi præcepti teneatur, ut alii. Et hæc eadem forma circa scrutinium Electorum Prioris Provincialis, & electionis Prioris Conventualis, in omnibus observetur.

V I.

ACcusationi vero, & correctioni, professi post triennium ab ingressu Ordinis potuerunt interesse. (*f*) Infra vero quinquennium ab ingressu Ordinis, Fratres alii non admittantur ad discussionem eorum, quæ ad Capitulum Generale, vel Provinciale sunt mittenda: nec ad electionem Socii Prioris Conventualis, nec ad electionem Electorum Prioris Provincialis. Priores cum suo Conventu, Capitulo Provinciali singulis annis scribant debita Domus suæ, & causas etiam debitorum. Similiter etiam Provinciales, & eorum Deffinitores, suarum debita Provinciarum, cum suis causis Capitulo scribant Generali. Item nulla petitio

offeratur Capitulo Provinciali, nisi à Conventu, nec Generali, nisi à Capitulo Provinciali fuerit approbata. Nullus vero Religiosus alterius Ordinis, vel professionis, nullusque secularis cujuscumque conditionis, vel dignitatis, vel vitæ; secretis, vel tractatibus Capituli aliquatenus admittatur. (*g*) Prior autem Provincialis, & Deffinitores, in quolibet Capitulo Provinciali determinent tempus, ante quod Fratres ad Capitulum sequens non veniant.

(e) *Quod si aliquis, vel aliqui de prædictis Scrutatoribus Prioris Conventualis, impedimentum haberent.*) Declaramus, quòd si in scrutinio faciendo circa absolutionem, vel retentionem Prioris Conventualis, vel Provincialis, vel circa electionem Electorum Prioris Provincialis, vel electionis Prioris Conventualis, vel Socii ejus, aliquis ex prædictis Scrutatoribus impedimentum habuerit, vel surditatis, vel cæcitatis, vel alterius infirmitatis: tunc ea occasione ad audiendum, vel videndum, seu scribendum ea, quæ in scrutinio deponuntur, admittendi sunt, non ille, vel illi, qui post eos, qui impedimentum habent, antiquiores sunt; sed ille, vel illi, quem, vel quos major pars ultra medietatem omnium Vocalium elegerit, qui tamen sint ex eorum numero, qui pertinent ad prædictam electionem.

(f) *Infra vero quinquennium ab ingressu Ordinis &c.*) Declaramus, quòd quando hæc Constitutio fuit edita, Priores sub pœna absolutionis à suis officiis, non poterant aliquem ad Habitum Religionis, ante quintumdecimum annum recipere: ideo post quinquennium ab ingressu Ordinis habebant quatuor annos à sua professione tacita, vel expressa. Quamobrem ad omnem tollendam ambiguitatem, in Capitulo apud Valencenas 1337. declaratum fuit, illud quinquennium ita esse intelligendum; ut in ipso semper quatuor anni à tempore professionis computandi sint: ita ut omnes anni tempus professionis præcedentes (quod dicitur tempus Noviciatus) etiam si plures anni fuerint, pro uno tantum anno computentur; & post quatuor annos à professione, & non ante, admitti debent ad prædicta omnia, sicut etiam declaratum fuit apud Bisuntium 1353. Verùm ut sæpius dictum est superius, nunc requiruntur sex anni à professione, & quod sint Sacerdotes, juxta ordinationem Romæ 1608. ordinat. 4. & Parisiis 1611.

(g) *Prior autem Provincialis, & Deffinitores in quolibet Capitulo Provinciali determinent tempus &c.*) Declaramus, quòd Priores Provinciales, vel Vicarii Generales Provinciarum, à tempore, quo Deffinitores Provinciarum iter arripuerint ad Generale Capitulum, non possunt Capitula Provincialia de loco ad locum, vel quoad tempus mutare; neque Priores Conventuales, vel Prædicatores Generales absolvere; quousque de ipso Generali Capitulo certiores facti sint à suis Deffinitoribus, vel à Sociis eorum jam reversis: sicut fuit declaratum Bononiæ 1380.

Item declaramus in Capitulo Parisiensi 1611. concessum fuisse omnibus Provinciis habentibus Provinciales quadriennales, & non habentibus Capitulum intermedium (si tamen hæc concessio toti Provinciæ in primo Capitulo Provinciali congregatæ proposita placuerit, & ab omnibus fuerit acceptata) ut possint convocare Congregationem ex Prioribus præcipuorum Conventuũ, & Magistris antiquioribus, & Patribus, qui fuerunt Provinciales: in qua fieri possent Deffinitores ad instar Capituli Provincialis, & haberi scrutinium de retentione, vel amotione Prioris Provincialis; eligi Deffinitor Capituli Generalis, si in præcedenti Capitulo non fuerit electus: denique tantam habeat hæc Congregatio authoritatem, quantam haberet Capitulum intermedium formaliter convocatum.

CAPUT VIII.

De Capitulo Generali.

I.

(*a*) CApitulum Generale, una vice ultra montes, altera vice citra montes, alternatim (Avenione 1561.) de triennio in triennium celebretur: nisi Magistro cum Deffinitoribus, vel cum discretorum maturo consilio, ex legitima, & urgentissima causa illud alibi assignare, aut assignatum transferre, vel per annum prævenire, aut etiam prorogare, necessarium videatur; & nisi obitus Magistri Generalis acciderit. Quo eveniente fiat, sicut Capitulo quarto de Electione Magistri Ordinis est decretum. Prædicti autem triginta unius Provinciarum Deffinitores in duobus Capitulis, triginta & unus Provinciales in tertio Capitulo cum Magistro Ordinis omnia definient, constituent, & tractabunt. Quod si in partes æquales se diviserint, illorum sententia prævalebit, in quorum partem Magister Ordinis declinaverit. Si autem in partes inæquales; obtineat sententia plurium. Si autem per adjunctionem Magistri partes fiant æquales, unus eligatur à Deffinitoribus, secundum quod in electione Deffinitorum Provincialium est statutum. Quod si ad Capitulum aliquo casu præpediti non omnes venerint, illi, quos ex ipsis venire contigerit, cum Magistro Ordinis omnia pertractabunt.

(a) *Capitulum Generale &c.*) Declaramus, quòd ista Constitutio à principio Ordinis, scilicet ab anno 1220. sic habeat: Uno anno Parisiis, altero anno Bononiæ celebretur. Et servata fuit usque ad 1244 in quo fuit ordinatum, quod etiam alibi posset Capitulum celebrari: celebratumque fuit Coloniæ, ac singulis annis celebrabatur usque ad annum 1370 in quo celebratum est Capitulum Valentiæ in Provincia Aragoniæ; ubi assignatum fuit Capitulum Tolosæ post biennium celebratum, & inde Florentiæ etiam post biennium. Florentiæ vero authoritate Gregorii Papæ XI. in Constitutiones redactum est, & positum infra *Capite decimo septimo de Capitulo Generali, biennali, vel triennali.* Deinde in Capitulo Romano 1553. inchoatum, & Romæ 1558 approbatum, & demum Avenione 1561. in Constitutionem redactum eo modo, quo ponit hic textus: & Capitulum decimumseptimum de biennali, vel triennali Capitulo abrogatum ac deletum est; nec in hoc defuit authoritas Julii Papæ III. quando inchoatum est, prout infra suo loco clarius dicetur.

II.

II.

(*b*) SI vero Magiſtrum aliqua occaſione abeſſe contigerit, unus de Deffinitoribus ejuſdem Capituli, ab ipſis Deffinitoribus, vel majori parte eorum aſſumatur in Magiſtri Ordinis Vicarium: qui durante Capitulo, vices Magiſtri gerat in omnibus dumtaxat, quæ ad tractatus, & Acta Capituli pertinebunt. Qui etiam locum Magiſtri ubique teneat, Fidelium dicat, licentiam loquendi tribuat, & poſſit concedere literas de beneficiis Ordinis, ut Magiſter; in deffinitionibus unam tantum habeat vocem. Quod ſi in ejus aſſumptione in partes æquales ſe diviſerint, unus de præſentibus Fratribus eligatur ab ipſis: & in quorum ſententiam iſte declinaverit, ille pro Vicario habeatur; cum quo Vicario, cæteri Deffinitores in deffinitione procedant. Quod ſi in ipſa deffinitione iterum in partes æquales ſe diviſerint, forma ſuperius poſita teneatur.

(b) *Si vero Magiſtrum aliqua occaſione abeſſe contigerit, unus de Deffinitoribus ejuſdem Capituli aſſumatur in Vicarium.*) Declaramus, quod ſi Capitulo Generali Magiſter Ordinis, ex quacumque cauſa intereſſe non poterit, poterunt Deffinitores unum ex ipſis in Vicarium Magiſtri Ordinis eligere: non autem aliquem extraneum ab ipſis poterunt ad illud officium aſſumere. Talis autem Vicarius poterit etiam licentiam loquendi ſecum comedentibus tribuere.

III.

ISti autem Deffinitores habebunt plenariam poteſtatem ſuper exceſſu Magiſtri Ordinis corrigendo, vel de eo penitus removendo: ipſorum vero ſententia tam in his, quam in aliis inviolabiliter obſervetur; ita quod à nemine ab illorum ſententia (*c*) liceat appellare, & ſi appellatum fuerit, frivola, & nulla appellatio habeatur. Appellationem enim intra noſtrum Ordinem, ſub interminatione anathematis fieri inhibemus, (*d*) cum non venerimus contendere, ſed potius delicta corrigere.

IV.

ITem ne delicta maneant impunita, & obedientia in noſtro Ordine per appellationes frivolas infringatur: ſtatuimus, quod quicumque Frater noſtri Ordinis contra obedientiam appellare præſumpſerit in futurum; niſi ipſi appellationi infra duos menſes renunciaverit, vel etiam infra annum proſequi non inceperit, aut ab incepta proſecutione deſtiterit, vel in ipſa ſuccubuerit; adjudicatus carceri ſit ipſo facto: nec poſſit cum ipſo, niſi per Capitulum Generale, ante annos duodecim diſpenſari.

V.

APpellans autem ab abſolutione facta, vel facienda ab officiis Prioratus Provincialis, vel Conventualis, aut Vicariatus (etiam prætextu gravaminis,) ipſo facto ſit abſolutus ab illo officio. Volentes quod in iſtis ratio gravaminis tam proprii, quam communis, non habeat locum quoad appellandum. Item ad nullum Judicem extra Ordinem, niſi ad Sedem Apoſtolicam (cui immediate Ordo ſubditus eſt) aliquod membrum Ordinis, illique ſubditum, pro juſtitia recurrat: ſub pœna abſolutionis ipſo facto, ſi eſt Prælatus; & privationis vocis activæ, & paſſivæ etiam ipſo facto, quoad alios.

(c) *Liceat appellare*) Declaramus, quòd licet appellatio ſit de jure naturali, nihilominus modus, & ordo utendi hoc jure præſcribitur à lege poſitiva, ne irrepat abuſus, pro uſu rei licitæ. Unde in Capitulo Carcaſſonæ 1312. ſic dicitur: Volumus, & ordinamus, quod quicumque Frater repertus fuerit judicio ejus ad quem ſpectat, ſine cauſa rationabili à quocumque ſuo Superiori appellaſſe, carcerali cuſtodiæ mancipetur. Denunciantes Fratribus univerſis, quod de jure communi, & ex ſpeciali Ordinis privilegio, nulli Fratrum licitum eſt à correctione, vel ab officiorum amotione appellare; ſicut fuit declaratum Cenomanis 1491.

(d) *Cum non venerimus contendere, ſed potius delicta corrigere.*) Declaramus, quòd Religioſi appellatio à correctore juxta ſui Ordinis diſciplinā, videlicet ſecundum Regulam, & Conſtitutiones, & approbatas conſuetudines non valet: ut habetur *in capit.* Cum ſpeciali. *extra* de Officio Ordinarii; niſi forte corrigens modum in corrigendo excedat. Et propterea Bonifacius VIII. in ſuis Conſtitutionibus ſic dicit: *Authoritate Apoſtolica tenore præſentium ex certa ſcientia indulgemus, quod prædictus Magiſter, & alii Præſidentes in dicto Ordine, ad quos id pertinuerit pro tempore, in correctionibus Fratrum ejuſdem Ordinis, juris ordine poſtpoſito ſecundum conſuetudines approbatas, & inſtituta Ordinis antedicti, procedere libere, & licite poſſint, & valeant. Quodque nullus ex Fratribus, & Sororibus Prædicatorum Ordini ſubjectis, aliquem ex Fratribus, vel aliquam ex Sororibus hujuſmodi, coram quocunque judice, qui non ſit de dicto Ordine, ex quacunque cauſa convenire; nec à correctione quacunque, ſeu alias ab aliquo Prælato, vel Fratre dicti Ordinis, quavis occaſione appellare, aut contra eos querelam proponere valeat: niſi prius coram Conventuali, ſeu Provinciali Priore, ſeu Magiſtro Ordinis, & ſucceſſive in Generali Capitulo dicti Ordinis cauſam, & querelam ſuam propoſuerit verbo, vel ſcripto.* Hæc autem Conſtitutio Bonifacii explicata, & ampliata fuit à ſacra Epiſcoporum, & Regularium Congregatione, quemadmodum ſuperius *diſtinct.* 1. capit. 18. fol. 136. relatum eſt.

Item Julius II. conceſſit Breve Fratri Vincentio Bandello Magiſtro Ordinis, infraſcripti tenoris: *Julius Papa II Dilecte fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. A fide dignis accepimus, quod nonnulli Fratres Ordinis tui, & nonnullæ Moniales Ordinis ſancti Auguſtini, ſub Habitu, & cura Fratrum tuæ curæ ſubjectorum degentes, ut debitam correptionem, & abſolutionem à ſuis officiis ſubterfugiant; ad Cancellariam Avenionenſem,*

&

& alias curias seculares vel Ecclesiasticas, à tuis, & aliorum Prælatorum ordinationibus, & mandatis appellare non erubescunt. Quo circa hujusmodi subterfugiis obviare quantum cum Deo possumus cupientes Fratribus, & Monialibus antedictis, ne appellationes hactenus interpositas prosequi, aut in posterum à mandatis hujusmodi appellare, judicibus vero quarumcunque Curiarum, ne appellationes hujusmodi recipere, aut illas cognoscere quoquo modo præsumant; sub excommunicationis pœna, districtius inhibemus. Irritum quoque & inane decernimus, quidquid secus à quocunque quavis authoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis statutis, & cæteris in contrarium facientibus non obstantibus quibuscunque &c.

Item declaramus similem Constitutionem editam fuisse Romæ 1558. contra Fratres, qui ad quodcunque tribunal, aut judicem extra ordinem recurrerint. Et Barcinonæ 1574. confirmat. 42. confirmantur, & innovantur omnes pœnæ, tum per sacras nostras Constitutiones, tum per acta Capitulorum Generalium inflictæ, contra appellantes ad quodcunque seculare tribunal.

VI.

DEffinitores itaque prædicti, postquam fuerint accusati, quando eis videbitur expedire, excessum Magistri Ordinis seorsim corrigant, & emendent. Qui coram ipsis humiliter se prosternens veveniam faciat, & stans de suis excessibus se accuset, & Deffinitores audiant accusantem. Auditis vero accusationibus, secedat, & eo absente Deffinitores de ejus correctione conferant, & disponant. (*e*) Quod si prævaricator Ordinis fuerit, aut contemptor, aut adeo negligens, & remissus, quod Ordinis dissolutionem, & destructionem inducat: moneatur à Deffinitoribus, ut Magistratui cedat, & aliquem locum ad manendum sibi eligat; ut possit honeste conversari. Alioquin amovendi eum ab officio Magistratus, liberam habeant facultatem.

VII.

CEssio autem Magistri à Deffinitoribus non admittatur, nisi propter aliquod prædictorum; aut defectum, aut impotentiam, quæ ipsum ab executione officii Magisterii perpetuo impediret. Perpetuum autem dicimus, quod Deffinitores de prudentum consilio perpetuum judicabunt. Magister vero Ordinis cedens, vel amotus, post Magistrum Ordinis in Deffinitoriis Capitulorum Generalium, & Provincialium, & in absentia Magistri post Provincialem, in cujus Provincia fuerit; & in absentia Prioris Provincialis, post principalem Prælatum, primam vocem, primumque locum ubique, & in omnibus obtinebit.

(e) *Quod si prævaricator Ordinis fuerit, & contemptor.*) Declaramus, quòd Deffinitores Capituli Generalis, non habent potestatem removendi Magistrum à suo officio, nisi in casibus expressis in Constitutionibus: videlicet si fuerit contemptor, hoc est si ita spernit, & nihil curat de Regula, & Constitutionibus, ut pro nihilo reputet transgredi illas, & ejus voluntas renuat subjici Regulæ, & Constitutionibus; immò nulla subsistente causa eas continue transgreditur. & habet firmum propositum in hujusmodi transgressione perseverandi. Vel si fuerit prævaricator, hoc est, si frequenter, & quasi ex habitu Regulam, & Constitutiones transgrediatur: nam prævaricator dicitur ille, qui præ aliis plusquam debeat legem transgreditur. Similiter si fit adeo negligens, & remissus, ut Ordinis dissolutionem, & destructionem inducat; quando videlicet non hortatur Fratres verbis, litteris, ordinationibus, & exemplis, ad honestè, religioseque vivendum. Si defectus non corrigeret, & nullo modo puniret: si nunquam celebraret, & neque ad Chorum, neque ad Refectorium accederet Si autem nihil horum haberet, quamvis quandoque Constitutiones transgrederetur, (non tamen ex contemptu, neque plusquam alii) essetque aliquantulum negligens circa Divina, & ea quæ ad communitatem pertinent; non posset ab ipsis Deffinitoribus deponi.

VIII.

DEffinitores autem Capituli Generalis, Dominica infra Octavas Ascensionis Domini, vel Sabbato præcedenti, locum Capituli intrare teneantur, & ex tunc in Choro, & alibi ordinate sua loca teneant; quousque tempus suæ diffinitionis expiret (*f*) Provinciales quoque absoluti, loca in Provinciis, in quibus præfuerunt, super omnes alios ubique habebunt: (Romæ 1558.) & similiter vocem in omnibus electionibus Provincialium, & Deffinitorum, & electorum Magistri Ordinis; dummodo Magistri in sacra Theologia, non Magistris ex hoc minime postponantur, nec actualium Præsidentium locis minime derogetur. (*g*) Magistris vero in sacra Theologia, immediate post Priorem, in cujus Conventu fuerint, locum damus. (*h*) Baccalaureis, qui legitime incorporati in Universitate sententias solemniter legerint, aut legunt, post Supriorem ubique in toto Ordine locum damus.

(f) *Provinciales quoque absoluti, loca in Provinciis, in quibus præfuerunt supra omnes alios ubique habebunt.*) Declaramus, quod Priores Provinciales, si sint Magistri sacræ Theologiæ, postquam fuerint absoluti, habebunt locum super omnes Fratres Magistros, & Priores illius Provinciæ, infra tamen Priorem illius Conventus in quo se repererint Si vero non fuerint Magistri, habebunt locum immediatè post Magistros, supra tamen omnes Fratres, & Priores non Magistros: & hoc in Provincia cui præfuerunt, non autem in alia Provincia. Hoc autem de illis Magistris Provincialibus intelligendum est, qui antequam eligerentur in Provinciales, erant Magistri Provinciæ. Sed si peracto eorum Provincialatu, vel in Provincialatu promoveantur ad Magisterium, locum non habebunt ratione Provincialatus, super omnes alios Magistros,

qui

qui non fuerunt Provinciales; ſicut fuit declaratum Neapoli 1600. declarat. 7 & confirmatum Romæ 1601. declarat. ubi etiam dictum fuit, ſic eſſe intelligendam hanc Conſtitutionem. Item in Capitulo Romano 1553. declarat. 6. ſic dicitur: Declaramus conformiter ad ea, quæ jam à duobus Reverendiſſ. Magiſtris Ordinis declarata ſunt: ſi in aliqua Provincia contingat, inferiorem Magiſtrum prius fieri Provincialem, & poſtea antiquiorem, debere utrumque completo Provincialatu tenere locum inter ſe ſecundùm ordinem Magiſterii eorum. Similiter ſi duo non Magiſtri Provinciales fiant, inter ſe locum ſuæ profeſſionis tenebunt poſt Provincialatum, etiam ſi junior ante antiquiorem Provincialis fuerit.

(g) *Magiſtris verò in ſacra Theologia &c. locum damus.*) Declaramus, quòd Magiſtri in Theologia ubique tam in Conventibus, quam in Capitulis, locum habent ſuper omnes Fratres, & Priores Conventuales non Magiſtros: infra tamen Priorem, duntaxat illius Conventus in quo reperiuntur. Priores vero Conventuales ſi non ſint Magiſtri in Theologia, ubique teneant loca ſua, ſecundùm antiquitatem Conventuum quibus præſunt; infra Priorem illius Conventus in quo ſe repererint, & infra Magiſtros in Theologia.

Item circa locum, & vocem Magiſtrorum, Romæ 1542. ſic declaratur: quod graduati aliter quam per viam Ordinis, aut per Breve, aut per ſaltum, non habeant locum quouſque approbentur per Capit. Generale, & ex tunc ratio ſui loci incipiat: quod fuit etiam confirmatum Romæ 1546. confirm. 7. & Salmant. 1551. confirmat. 3. Et Romæ 1539. declaratur, quod Magiſtri, qui primo fuerint laureati via juridica, & ſine dolo in Ordine noſtro præcedant Priores profeſſos, laureatos tamen poſtea; ita quod non habeatur reſpectus ad profeſſionem; ſed ad coronam primo juridice acceptam. Bonon. etiam 1564. declaratur, quod Magiſtri in Theol. qui in eodem Capitulo acceptati fuerint, aut approbati, inter ſe locum obtineant ſecundùm antiquitatem, quam in Ordine habuerint, quod fuit confirmatum Romæ 1589. declarat. 10. & 1608. In quorum ultimo ſic habetur: Declaramus juxta declarationem 10. factam in Cap. Rom. 1589. quod Magiſtris in Theol. qui ſtatim in ſua Provincia gaudere ſolent loco, & voce, & aliis privilegiis Magiſterii: quamprimum promoventur, antequam etiam acceptentur à ſua Provincia; computanda eſt eis antiquitas loci, & Magiſterii, tam in ſua Provincia, quam in toto Ordine, à die promotionis eorum. Magiſtris verò qui in ſua Provincia non gaudent loco, & voce, & aliis privilegiis Magiſterii, antequam acceptentur à Provincia; (ubi uſus eſt acceptandi Magiſtros ex privilegio Apoſt. ſpeciali) etiamſi ante fuerint promoti, non eſt computanda in ſua Provincia antiquitas loci, & Magiſterii eorum, niſi à die acceptationis in ſua Provincia: in aliis verò Provinciis computabitur ipſis à die promotionis eorum. Nec in ordine loci Magiſtrorum, attendenda eſt antiquitas profeſſionis, vel Habitus; ſed promotionis, vel acceptationis reſpectivè, uti dictum eſt, quomodocumque gradum Magiſterii cum voce, & loco in Provincia ſua obtinuerint: Sive per acceptationem, ſive per promotionem ad Regentatum in ſtudio Generali Provinciæ. Sic tamen, ut qui ſimul promoti, vel ſimul acceptati fuerint, habeant locum ſecundùm antiquitatem ſuæ profeſſionis. Idem prorſus ſervari volumus in Baccalaureis, ſive Præſentatis.

Item in Capitulo Pariſien. 1611. ſic habetur. Confirmamus, id quod in declaratione 3. Generalis Cap. Romæ 1608. circa præcedentiam Magiſtrorum habetur: videlicet quòd Magiſtris in Theologia qui ſtatim in ſua Provincia gaudere ſolent voce, & loco, & aliis privilegiis Magiſterii; cùm primum promoventur, antequam etiam à ſua Provincia acceptentur; computanda eſt antiquitas ubique à die promotionis eorum. Declarantes prædicta verba (à die promotionis eorum) ita intelligi debere: id eſt à die, quo ſubſcriptæ ſunt litteræ patentes à Reverendiſſimo Magiſtro Ordinis, vel à die quo Reverendiſſimus ſua manu aliquem gradu Magiſterii ſolemniter decoravit; ſi litteræ patentes ejuſdem Magiſterii non fuerint ante expeditæ. Si autem in eodem Capitulo ſint promoti, aut extra Capitulum eodem die ſubſcriptæ litteræ patentes, tunc locum inter ſe teneant ſecundùm antiquitatem profeſſionis.

Item declaramus, quòd ſi Priores ſint Magiſtri, ſua loca teneant inter ſe juxta Magiſterii rationem. Cæteri vero Fratres loca tenebunt ſecundum antiquitatem ſuæ profeſſionis: ita ut illi, qui poſt ſuam profeſſionem Habitum Ordinis diutiùs portaverunt, eos, qui non tanto tempore poſt profeſſionem Habitum prædictum portaverunt præcedere debeant. Declarantes, quod nullus Frater noſtri Ordinis, Magiſter in Theologia exiſtens omiſſo nomine Fratris, pronuncietur Magiſter, dicendo, *Magiſter talis*, ſed ſemper dictio *Frater*, præferatur nomini, & cognomini: & ſubſequi poterit in nominatione hæc dictio *Magiſter* dicendo, Fr. Antonius de Florentia, Magiſter: ſicut fuit declaratum Florentiæ 1321. & Toloſæ 1371.

(h) *Baccalaureis, qui legitime incorporati &c.*) Declaramus, juxta ea quæ in Cap. Romano 1530. & 1532. declarat. 4. declarata ſunt: quod nullus Baccalaureus ordinarius incorporatus locum Baccalaurei teneat; niſi actu legat Sententias, vel Bibliam, vel legerit in aliquo Studio ordinario, in quo per annum ſolemniter lecturam fecerit. In Cap etiam Romano 1542 dicitur: Confirmamus quod Inquiſitores non Magiſtri, teneant primum locum poſt Suppriorem, & Baccalaureos in Conventibus.

Poſtea tamen ex S Congregationis decreto, ſupra Suppriores illum obtinuere. Immo ex nova ejuſdem Sac. Congregationis conceſſione, illum ſuper omnes Magiſtros: immediate autem ſub Prioribus Conventuum, in quibus reſident, intra ſuam juriſdictionem conſequuntur.

IX.

ITem in virtute Spiritus S. & ſanctæ obedientiæ, percipimus firmiter obſervari: ne quis cauſam depoſitionis Magiſtri, vel Prioris Provincialis, vel eorum exceſſum, vel correctionem, (*i*) vel ſecretum Capituli, ſeu diſſentiones Deffinitorum, vel Fratrum, unde Ordo noſter poſſit turbari, vel infamari, audeat ſcienter extraneis publicare. Si quis autem ex deliberatione contra fecerit, tanquam excommunicatus, & ſchiſmaticus, & deſtructor noſtri Ordinis habeatur: & (quouſque ſatisfecerit) à communione omnium ſit penitus alienus; & pœnæ graviori culpæ debitæ ſubjacebit. Eadem diſtrictione præcipimus, (*k*) ne quis verbo, vel facto ad diviſionem noſtri Ordinis audeat laborare: quod ſi fecerit, pœnæ ſubjaceat ſupradictæ.

(i) *Vel secretum Capituli.*) Declaramus, quod secreta Capitulorum Generalium, & Provincialium revelare, nos intelligimus personis extraneis: ex quorum revelatione Ordo noster, vel personæ Ordinis lædi possent, vel infamari.

Unde in Capitulo Bononiensi 1235. admonit. 4. & Placentino 1310. admonit. 9. & apud Carcassonam 1312. ordinat. 8. sic fuit ordinatum: Cùm ex revelatione criminum visorum, vel auditorum, indebita, & incauta sequatur Fratrum infamia, contra ordinem charitatis, & nihilominus de tali revelatione multiplex scandali, & turbationis materia ministretur: volumus, ac districtè injungimus; ut quicumque visum, vel auditum de Ordine, vel de Fratribus Ordinis, exprimendo Fratris personam, vel nomen, scienter & ex proposito cuicumque personæ alias nescienti revelaverit, ad quam prædictorum correptio non pertinet, vel quæ non creditur probabiliter in illo casu posse prodesse; per Priorem Provincialem, vel ejus Vicarium, vel per Provinciale Capitulum (postquam legitime constiterit) pœna criminoso debita de Deffinitorum consilio puniatur, si tamen alias de talibus sit notatus.

(k) *Ne quis verbo, vel facto, ad divisionem nostri Ordinis audeat laborare.*) Declaramus, quòd ille dicitur ad divisionem Ordinis laborare, qui verbo, vel facto per personas extra obedientiam nostri Ordinis constitutas, mutationem quærit generalis status nostri Ordinis, & Conventus ab Obedientia Magistri Ordinis subtrahere: cum unitas Ordinis ex unitate unius professionis dependeat; qua ex solemni voto tenentur omnes Fratres uni Generali Magistro in his, quæ secundum Regulam, & Constitutiones sunt obedire. Quapropter in Capitulo apud Ferrariam 1290 dicitur: Volumus, ordinamus, ac mandamus, ne quis verbo, vel facto ad divisionem Ordinis nostri audeat laborare, vel ad absolutionem cujuscumque Prælati, vel etiam mutationes generalis status nostri Ordinis, verbo, vel scripto, vel quocumque alio modo directe, vel indirecte, mediate, vel immediate, per personas extra ejusdem Ordinis obedientiam constitutas præsumat procurare. Quicumque vero scienter contra hoc fecerit, ipsum ex nunc prout ex tunc omni voce, præterquam in sui accusatione; omni gradu, Prælatura, Doctoratu, aliisque omnibus gratiis Ordinis privamus: nec ei possint restitui, nisi à Magistro Ordinis, vel Deffinitoribus Capituli Generalis; & nihilominus pœnam subeat culpæ debitam graviori.

Item declaramus, quod Provinciæ, vel Conventus, Prioribus Provincialibus, vel Conventualibus satisfacere teneantur, pro impensis factis causa impugnandi appellationes malignorumque turbationes, & resecandis seditionibus, & scandalis perversorum Fratrum, propter Ordinis tuitionem, & justitiam, & famam defendendam: sicut fuit declaratum Tolosæ 1372. Item Romæ 1383. ordinat 5. sic dicitur: Ordinamus de communi totius Ordinis consensu: & prohibemus, quod nullus procuret Ordinis divisionem, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ac aliis pœnis gravioris culpæ: à quibus non possit absolvi, nisi à Magistro Ordinis. Mandamus quoque sub eadem pœna, quod nullus procuret institutionem Vicarii Generalis Indiarum. Quam ordinationem valere volumus, quasi haberet tria Capitula. Quod idem Romæ 1589. confirmat. 7. Venetiis 1592. confirmat. 3. & iterum Romæ 1601. & Parisiis 1611. his verbis confirmatur. confirmamus ordinationem, in quam: plurimis Capitulis Generalibus repetitam, quod nullus sub pœnis in Capitulo *de Graviori culpa* contentis, ac etiam sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ac una pro trina Canonica monitione præmissa (cujus absolutio Magistro Ordinis reservatur) directe, vel indirecte divisionem Ordinis, aut institutionem Vicarii Generalis Indiarum, quovis prætextu audeat, vel præsumat procurare Quam ordinationem sub eisdem pœnis volumus observari.

X.

STatuimus; ut si in anno Deffinitionis Priorum Provincialium, electio Magistri celebretur, illo anno (*l*) unus de Fratribus Electoribus de qualibet Provincia, qui in Provinciali Capitulo ad hoc electus fuerit, ad deffinitionem cum eis pariter admittatur. Quod si ad Capitulum non venerit, tunc ad deffinitionem Elector alius admittatur. Si vero in anno Deffinitorum Priores Provinciales conveniant, utrorumque deffinitio sit communis.

XI.

STatuimus autem, & in virtute Spiritus Sancti, & sanctæ obedientiæ, & sub interminatione anathematis prohibemus districtè; ne Priores Provinciales Fratribus, vel Deffinitoribus, vel Fratres Deffinitores Prioribus Provincialibus, per suas Deffinitiones, (*m*) præjudicium aliquod audeant generare. Quod si facere attentaverint, eadem districtione prohibemus, ne in hoc aliquis præsumat eis obedire. Priori vero Provinciali eunti ad Capitulum Generale, detur Socius à Deffinitoribus Capit. Provincialis (Romæ 1558.) Qui (si Priorem Provincialem impediri contigerit, quòd ad Capitulum Generale in anno Provincialium non accedat) loco ipsius cum Prioribus Provincialibus admittatur ad omnia tractanda, & deffinienda.

XII.

STatuimus insuper, quòd omnes Priores Coventuales cum Sociis suis, & Prædicatores Generales illius Provinciæ, in qua Generale Capitulum celebratur, illo anno veniant ad Capitulum Generale: nec eodem anno in illa Provincia ad celebrandum aliud Capitulum Provinciale teneantur; & quòd idem faciant Provinciæ propinquæ. (*n*) Licentiandi, & mandandi Magister Ordinis liberam habeat facultatem.

(l) *Unus de Fratribus Electoribus*) Declaramus, quòd quando electio Magistri Ordinis in anno Provincialium celebranda est, tunc unus ex duobus Electoribus, qui in Provinciali Capitulo ad hoc electus fuerit, in deffinitionem una cum eis debet admitti. In anno vero Deffinitorum, Priores Provinciales cum eis deffinient; & quilibet Deffinitor, cum alio Electore ad electionem Magistri Ordinis pariter admittetur. Et intelliguntur prædicta, quando mors, vel

vel amotio Magiſtri Ordinis nunciata fuerit ante Provincialis Capituli celebrationem: quia ſi poſt Capitulum Provinciale nunciata fuiſſet, tunc, & in eo caſu, in anno Deffinitorum, Generalis Capituli Deffinitor, & ejus Socius ad electionem Magiſtri Ordinis erunt admittendi. In Anno vero Provincialium, duo ex Deffinitoribus Provincialis Capituli immediate præcedentis, antiquiores in Ordine, ad electionem ejuſdem Magiſtri admittentur; quorum antiquior in Ordine erit illo anno Generalis Capituli Deffinitor.

(m) *Præjudicium aliquod audeant generare.*) Declaramus, quòd tunc ſolum Definitores Prioribus Provincialibus, & Priores Provinciales Deffinitoribus per ſuas deffinitiones præjudicium generarent: ſi in ſuis deffinitionibus ſtatuerent aliquid, per quod Provincialium authoritas, vel tolleretur, vel minueretur, vel etiam limitaretur, & è contrario. Hoc autem fieri non poteſt, nec per tria Capitula, nec per unum Generaliſſimum; ſed ſolum authoritate Papæ. Non autem præjudicium aliquod generatur, ſi quod ordinatum, vel ſtatutum in uno, vel pluribus Capitulis per Priores Provinciales, poſtea in alio, vel aliis Capitulis per Deffinitores ex cauſa rationabili revocetur: & è contrario, ſicut quotidie fieri conſuevit.

(n) *Licentiandi, & mandandi Magiſter Ordinis liberam habeat facultatem.*) Declaramus, quòd illo anno, quo Generale Capitulum in aliqua Provincia celebratur, debent vocales illius Provinciæ ad Generale Capitulum venire, & ibi ſuum Provinciale Capitulum celebrare. Atque idem facere debent propinquæ Provinciæ, quæ illo eodem anno aliud celebrare Capitulum non tenentur. Magiſter tamen Ordinis liberam habebit poteſtatem mandandi eiſdem Provinciis, ut ad Capitulum accedant: & etiam concedendi, ut poſſint ad idem Capitulum non venire, atque alibi ſuum Provinciale Capitulum celebrare.

CAPUT IX.

De ſolemni celebratione Capituli.

I.

(*a*) CApitulum Generale (quantùm ad authoritatem Deffinitorum) incipiat celebrari in Vigilia Pentecoſtes. Cùm autem in ſecunda Feria poſt Pentecoſtem, vel in ipſo eodem Feſto, Fratres in Capitulum venerint; primo omnium devotè invocetur Spiritus Sanctus, à quo filii Dei aguntur, & dicatur ℣. Emitte ſpiritum tuum, &c. cum Collecta de Spiritu Sancto. Deindè reſidentibus Fratribus, & loca ſua tenentibus omnibus (ut verbo Dei cœli firmentur) Verbum Dei in communi fiat. Sermoni autem intereſſe poterunt, qui ad ædificationem intereſſe voluerint.

II.

FInito ſermone, quia indigentibus quantocyus ſubveniendum eſt, obitus Fratrum poſt præcedens Capitulum Defunctorum in communi recitentur, & fiat eis communis abſolutio: & dicatur pro eis Pſalmus De profundis, & Kyrie eleiſon. Pater noſter. Cum ℣. A porta inferi, &c. cum Oratione Abſolve &c. Poſtmodum, ſi litteræ legendæ ſunt legantur; & eis ſuo tempore cum conſilio reſpondeatur. Perlectis autem litteris, & facta recommendatione Virorum, dicatur Pſalmus: Ad te levavi &c. Kyrie eleiſon. Pater noſter cum ℣. Salvos fac ſervos &c. cum Oratione, Prætende &c. & tunc omnes, qui non ſunt de Capitulo, egrediantur. Quibus egreſſis, qui miſſi ſunt ad excuſandum eos, qui non adſunt, ad quid venerint loquantur; deinde culpæ audiantur.

III.

(*b*) SI qui verò ſine licentia ad Capitulum Generale, vel Provinciale venerint, primo culpæ eorum audiantur, & recepta pœnitentia à Capitulo excludantur. Ut autem modus in eundo ſervetur, nullus exeat ſine licentia, & neceſſitate. Egreſſus autem non diſcurrat; ſed expleta neceſſitate, citiùs revertatur. Qui autem in præſenti anno viſitare debuerant, & non ſicut oportuit fecerunt; culpam ſuam dicant, & dignæ vindictæ ſubjaceant. Tunc etiam abſentibus, qui adeſſe debuerant, & his qui peccaverunt, & non ſatisfecerunt, pœnitentia ſcripta mittatur.

(a) *Capitulum Generale.*) Declaramus, quod licet Generale Capitulum quantùm ad authoritatem Deffinitorum incipiat in Vigilia Pentecoſtes celebrari, tamen quoad ſolemnitatem celebrationis Feria ſecunda poſt Feſtum Pentecoſtes habeat initium: quia tunc Capitulum dicitur habere Magiſtrum antiquum, vel novum, præſentem, vel abſentem, ne acephalum judicetur. Tunc etiam Fratres locum intrent Capituli, & Spiritus Sancti gratia invocetur: & tunc oretur pro vivis, & defunctis, & verbum Dei per unius ſermonem omnibus explicetur.

(b) *Si qui verò ſine licentia ad Capitulum Generale &c.*) Declaramus, quod Fratres ſine ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis, vel Prioris Provincialis Capitulum Generale, vel Provinciale adire non poſſunt. Et ſolus Magiſter, & Provincialis ejus Provinciæ in qua Generale Capitulum celebraretur, licentiam ad idem Capitulum veniendi poſſunt concedere; videlicet Fratribus ſuæ Provinciæ. Qui autem venerint ſine licentia, graviter puniri debent: ſicut fuit declaratum apud Treverim 1289. ordinat. 2. & apud Toloſam 1304. & 1504. ordinat. ultima.

IV.

COnventus autem, qui mittit accuſationes ad Capitulum Generale, vel Provinciale, (*c*) ſcribat numerum, & nomina accuſantium; & ſi accuſant de viſu, vel auditu. (*d*) Accuſatio autem unius tantum ad Capitulum Generale, vel Provinciale non mittatur: & tractatus eorum,

rum, quæ mittenda ſunt ad Capitulum, ultra unam diem non prolongetur. Qui autem habent facere proprias quæſtiones, vel communes ad Ordinem, vel prædicationem pertinentes; proponant Fratribus à Magiſtro, & Deffinitoribus ad hoc ſtatutis, ut pro loco, & tempore ſolvantur, & terminentur.

(c) *Scribat numerum, & nomina accuſantium.*) Declaramus, quòd illi, qui accuſationes mittunt ad Generale, vel Provinciale Capitulum, debent modum exprimere, quo ſciunt crimen illud fuiſſe commiſſum; utrum ſcilicet ex viſu, vel ex auditu. Et ſi ex auditu, utrum per aliquem qui illud viderit, ſciant: ſicut fuit ordinatum Lugduni 1274. Et nullus debet aliquem accuſare de re criminoſa, quam audivit, niſi probare poſſit: non ſolum ſe illam audiviſſe, ſed etiam veram eſſe; ſicut fuit ordinatum Toloſæ 1258.

Item declaramus, quod quando contra Fratrem habentur ſecularium teſtimonia, talis Frater arctari poteſt ad dicendam veritatem, & ad quæſtiones poni potiſſimum quando ipſe laborat infamia, non tamen poteſt per ſententiam condemnari, niſi convictus, aut judicialiter confeſſus ſit, ſicut fuit declaratum Toloſæ 1304. Similiter ſi accuſatur à pluribus non conteſtibus, ab uno quidem de uno actu, ab alio vero de alio actu ejuſdem ſpeciei; talis non eſt convictus, neque ſententialiter condemnari poteſt, ſed bene ad quæſtiones poni, ſicut fuit declaratum Perpiniani 1327. & Ferrariæ 1362.

(d) *Accuſatio autem unius tantum &c.*) Declaramus, quòd ideo accuſatio unius non videtur eſſe mittenda ad Capitulum Generale, quia ea adeo nulla cenſetur eſſe, ut ex ea ſola ad ſententiam aliquam procedi non poſſit: niſi præter accuſatorem, vel proponentem, duo ſaltem idonei teſtes ſcilicet conteſtes advocentur, ſicut fuit declaratum Biſuntii 1353.

Item declaramus, quod ſi quis Frater de aliquo occulto crimine accuſetur, quod juridice probari non poteſt, vel quod neſcitur, niſi ab accuſato, & accuſatore, non propterea Prælatus accuſato præcipere poterit, ut coram accuſante, vel coram aliis, ſive in Capitulo, ſive extra Capitulum, vel ſeorſim ſibi ſoli dicat veritatem: & ſi præcipiat, graviter peccat, quia ſibi eam, quam non habet authoritatem uſurpat, non enim eſt judex occultorum; quia occulta Divino judicio relinquuntur; manifeſta autem humano. Et in tali caſu accuſatus non tenetur dicere veritatem, nec ſeipſum infamare, nec prodere. Si tamen præter accuſantem infamia contra accuſatum urgeret, poſſet Prælatus ei præcipere, & illum ad quæſtionem ponere; atque ipſe tenetur veritatem dicere, de eo tamen ſolo crimine, cujus ipſe laborat infamia.

Item declaramus, quod ſi accuſator deficit à probatione illius criminis, de quo aliquem accuſavit; eadem pœna puniri debet, qua puniendus fuiſſet accuſatus ab accuſatore convictus, ſicut fuit ordinatum Valliſoleti 1605. confirmat. 34. prout jam ſuperius pag. 59. dictum eſt.

Item declaramus, quod ſi aliqua ſint alicui commiſſa ſub ſecreto, ex quorum retentione imminet periculum ſcandali, vel ruinæ, vel grave præjudicium alicujus, vel magnum damnum communitatis, cui poteſt obviari per revelationem ſecreti, Prælato præcipienti in genere: tenetur ſubditus tale ſecretum revelare; quia ſicut juramentum non eſt vinculum iniquitatis; ſic ſecretum commiſſum, vel promiſſum, non debet eſſe vinculum, aut velamen ſcandali, ruinæ, & maximi damni proximi, vel communitatis. Non tamen tenetur de illo crimine ſibi ſub ſecreto commiſſo illum accuſare, niſi poſſit hoc ſufficienter probare, quod pertinet ad officium accuſatoris: quia nullus tenetur ad id, quod nequit perficere. Negotium autem accuſationis non perficitur, niſi accuſatus legitime puniatur. Non autem punitur legitime, niſi in judicio fuerit legitima probatione convictus, vel confeſſus. Si autem ex obſervatione ſecreti non imminet ſcandalum, vel periculum aliquod prædictorum; niſi præceſſerit infamia, non poteſt Prælatus præcipere, nec ſubditus tenetur tale ſecretum Prælato præcipienti revelare. Unde in Capitulo Generali Pariſiis 1279. ordinat. 5. ſic fuit ordinatum: Quia ſic ſub ſecreti pallio plerumque vitia occultantur, & per conſequens correctio enervatur: monemus, & diſtrictè omnibus Fratribus injungimus, quod nullus eorum ſuſcipiat aliquid ſub ſecreto, quod ſit impedimentum correctionis, ſeu quod quovis modo vergat in præjudicium, vel periculum Ordinis, ſeu perſonæ particularis.

V.

SI quæ vero diſſenſio inter Fratres noſtri Ordinis (quod abſit) emerſerit de libris, vel de aliis: cum præponenda ſint ſpiritualia temporalibus, non inde agatur in Capitulo; ſed dicti Fratres extra Capitulum diſcuſſa veritate diſſenſionem dirimant, & inter Fratres pacem reſtituant. De ſolutione autem, & terminatione quæſtionum, de correctione Fratrum, de modo pœnitentiarum, & de Prædicatoribus ad prædicandum, & ſtudendum mittendis Prælatus major cum aliis qui ad hoc ſtatuti ſunt, tractabunt. (*e*) Et quidquid inde Spiritu Sancto dictante ordinaverit Capitulum; univerſaliter, unanimiter, ac devote ſuſcipiant: nullus murmuret, nullus reclamet, nullus contradicat. In fine fiat communis confeſſio, & abſolutio, & perſeverantibus benedictio. Et hæc eadem forma in Capitulo Provinciali ſimiliter obſervetur.

VI.

(*f*) PORro Magiſter Ordinis, aut Priores Provinciales non mutent Acta Capituli Provincialis, aut Generalis; niſi forte in ſpeciali ex cauſa neceſſaria, & utili. Item Generale ſtatutum Ordinis, vel conſuetudinem diu obtentam, & communiter approbatam in Ordine, nec Magiſter Ordinis, nec Priores Provinciales aliquatenus audeant immutare; niſi per tria Capitula fuerit approbatum. Ea vero, quæ de Capitulo Generali dicta ſunt, in Vigilia Pentecoſtes debent inchoari.

VII.

CApitulum autem Generale ultra Sabbatum infra Octavam Pentecoſtes non prolongetur: niſi ex cauſa rationabili Magiſtro, & Deffinitoribus videatur: quod

per

per unum diem, vel duos ad plus debeat prolongari. (*g*) Capitula etiam Provincialia eodem modo infra taxatum numerum dierum terminentur. Neceſſitate vero urgente, Magiſter Ordinis, vel ejus Viceſgerens, cum aſſenſu Prioris Provincialis, in cujus Provincia Capitulum Generale celebrandum fuerit, de conſilio diſcretorum ad alium Conventum ejuſdem Provinciæ poſſit illud transferre. Quod ſi in eadem Provincia commode celebrari non valeat, eodem anno Magiſter Ordinis, vel ejus Viceſgerens, ipſo mortuo, vel amoto, dictum Capitulum ad aliam Provinciam mutare poterit, ſi expediens judicaverit de Fratrum conſilio Diſcretorum.

(e) *Et quidquid inde, Spiritu Sancto dictante ordinaverit Capitulum; univerſaliter, unanimiter, & devote ſuſcipiant.*) Declaramus, quòd in Capitulo Romano 1589. declarat. 12. ſic fuit ordinatum: Conformiter ad ea quæ in pluribus Capitulis Generalibus ſancita fuerunt, non eſſe in poteſtate alicujus Provinciæ prætextu cujuſvis privilegii, aut conſuetudinis, Generalium Capitulorum ſtatuta, vel acta non acceptare: ſed Provincias omnes, & ſingulas, decretis, & ordinatis factis in ejuſdem Capitulis, ita eſſe ſubjectas; ut unaquæque illarum eadem acta in Conventibus ſingulis publicare, acceptare atque inviolabiliter obſervare teneatur, utpote quæ pro communi Fratrum, Conventuum, Provinciarumque bono facta ſunt. Et quatenus opus eſſet, authoritate Apoſtolica conſuetudinem quamcunque aut privilegium quomodolibet prætenſum, aut in contrarium exiſtens revocamus, & annullamus: & hoc confirmatum fuit in ſubſequentibus Capitulis, Pariſiis 1611. admonit. 2. Ulyſſiponæ 1618. admonit. ultima, & Mediolani 1622. admonit 5.

(f) *Porro Magiſter, aut Priores Provinciales non mutent Acta Capituli.*) Declaramus, quòd Magiſter Ordinis quamprimum electus fuerit, ſtatim plene, & libere curam gerit animarum Fratrum totius Ordinis; eoſque propria authoritate ligare, & abſolvere poteſt: nec non in ipſo Ordine ea agere valet, quæ ipſe, & Deffinitores Generalis Capituli juxta Ordinis Conſtitutiones, & ſecundùm Deum Fratribus, & Religioni viderint expedire; ac Fratres omnes in iis, quæ ſecundum Regulam, & Conſtitutiones ſunt, tenentur ei devote, atque humiliter obedire, ſicut habetur in *Mari magno.* Et quamvis ordinationes, atque Acta Capitulorum non debeat mutare, illa tamen quoad aliqua in particulari ex utili, vel neceſſaria cauſa limitare vel tollere poteſt. Similiter quamvis Generale ſtatutum Ordinis, vel conſuetudinem diù retentam, & communiter in Ordine approbatam non poſſit auferre; poteſt tamen ex rationabili, utili, vel neceſſaria cauſa in prædictis omnibus diſpenſare.

Item ex commiſſione, quæ à Deffinitorio Provincialis Capituli conceditur Priori Provinciali, ut poſſit facere omnia, quæ poſſet & ipſum Deffinitorium; Prior Provincialis non poteſt Fratrem aliquem abſolvere à pœnis gravioris culpæ, & ab aliis pœnis, quæ alias Provinciali ex vi Conſtitutionum non conceduntur; ſicut fuit declaratum in Capitulo Romano 1518. declarat. 3.

(g) *Capitula etiam Provincialia eodem modo infra taxatum numerum dierum terminentur.*) Declaramus juxta Bononienſis Capituli 1564. declarationem, quòd Deffinitores Capituli Provincialis ſuam authoritatem ultra duos alios dies prorogare non poſſunt: ac propterea à die electionis eorum, uſque ad diem quo eorundem expirat authoritas, nunquam ſint niſi decem dies; cum in Conſtitutionibus noſtris hic dierum numerus Generalis Capituli Deffinitoribus aſſignetur, & habeatur ibidem, quod Capitula Provincialia infra prætaxatum dierum numerum terminentur.

CAPUT X.

De Capitulo Generaliſſimo.

I.

Capitulum Generaliſſimum non convocetur niſi quando major pars Provinciarum petierit; vel Magiſtro cum media parte Provinciarum viſum fuerit expedire. Provinciæ vero, quæ petunt, ſcribant cauſas, quare petunt. De his tamen Capitulum Generale non habebit judicare, utrum ſufficientes ſint, vel non; ſed tamen ſcribantur, ut Fratres de his ante Capitulum conferre valeant. Priores autem Provinciales ſinguli cum duobus Sociis à Capitulo ſuo Provinciali electis à pluribus medietate omnium eligentium, tale Capitulum celebrabunt. Duobus autem annis ante pronuncietur, niſi urgens fuerit neceſſitas.

II.

(*a*) Anno ab Incarnatione Domini 1228. convenerunt Pariſiis in Domo Sancti Jacobi, Priores Provinciales, una cum Venerabili Patre Fratre Jordano bonæ memoriæ Magiſtro Ordinis noſtri, ſinguli cum duobus Deffinitoribus à Capitulis Provincialibus deputatis: in quos Fratres omnes vota ſua unanimiter tranſtulerunt; eiſdem poteſtatem plenariam concedentes, ut quidquid ab eis fieret, ſive in conſtituendo, ſive in deſtituendo, mutando, addendo, vel minuendo, de cætero firmum, ac ſtabile permaneret: nec liceret alicui quantæcunque authoritatis, aliquid eorum immutare, quæ ipſi ſtatuerunt perpetuis temporibus permanſura.

III.

Priores igitur præfati cum ſuis Deffinitoribus, gratia Spiritus Sancti invocata, quaſdam Conſtitutiones ad utilitatem, & honeſtatem, & conſervationem Ordinis, (præmiſſa diligenti examinatione) unanimiter, & concorditer ediderunt; quas in ſuis locis inter Conſtitutiones alias inſerere procurarunt. (*b*) Inter alias autem, quaſdam voluerunt inviolabiliter, & immutabiliter in perpetuum obſervari: videlicet de poſſeſſionibus,

bus, & redditibus nullatenus habendis, vel recipiendis, de appellationibus removendis; & quod non possit per Fratres Deffinitores Prioribus Provincialibus, neque per Priores Provinciales Fratribus Deffinitoribus, in suis Deffinitionibus in aliquo præjudicium generari.

IV.

QUasdam vero voluerunt sic immobiles permanere, ut nonnisi à Consimilibus Capitulis, novis emergentibus articulis, casibus, vel negotiis, de ipsis possit aliquid pro tempore immutari: videlicet de Constitutionibus non faciendis, nisi per tria Capitula Generalia continua fuerint approbatæ: de non equitando, de expensis non portandis, de carnibus (nisi causa infirmitatis) non comedendis; ita tamen ut in his pro loco, & tempore Prælato liceat dispensare.

(a) *Anno ab Incarnatione Domini* 1228.) Declaramus, post hoc Generalissimum Capitulum, de quo hæc Constitutio sermonem habet, aliud Capitulum Generalissimum Parisiis itidem sub eodem Reverendissimo Magistro Jordano Anno Domini 1236. fuisse celebratum, de quo supra mentio facta est. Nullum autem aliud Generalissimum Capitulum usque ad hæc tempora celebratum fuit, etiam si bis, tempore videlicet Magistri Vincentii Bandelli, & demum tempore Magistri Sixti Fabri Lucensis, nec non tertio, tempore Magistri Nicolai Rodulphii indictum fuerit; neutrum tamen celebratum fuit, sed utrumque factum est Generale Capitulum: & in unoquoque duobus electis Deffinitoribus pro Generalissimo Capitulo antiquior post longam discussionem, fuit ad definiendum admissus.

(b) *Inter alias autem quasdam voluerunt inviolabiliter, & immutabiliter in perpetuum observari: videlicet de possessionibus, & redditibus nullatenus recipiendis.*) Declaramus, quòd propter istam Constitutionem multa dicta, & scripta sunt, à quamplurimis viris doctis, & piis, de quibus mentio supra facta est. At in primis in Trident. Concilio omnis scrupulus removetur, dum in Sessione 25. titulo de Regularibus capit. 3. *Sancta Synodus concedit omnibus Monasteriis, & Domibus tam virorum quam mulierum, etiam Mendicantium, exceptis Domibus Fratrum Sancti Francisci Capucinorum, & eorum qui Minores de Observantia vocantur, etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum; ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex prædictis quibus authoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint: eadem omnia illis restituenda esse decernit.* De quo supra in hac 2. distinctione dictum est pag. 68. colum. 1.

Caput XI.

De Visitatoribus.

I.

(*a*) STatuimus, ut quatuor Fratres ad visitandam Provinciam in Capitulo Provinciali, à Priore Provinciali, & Definitoribus assignentur; vel plures, secundum quod Capitulo Provinciali videbitur expedire. (*b*) Qui excessus Priorum Conventualium, & Fratrum audiant, & emendent, absque constitutione, & immutatione status Domus. Loca verò sua ubique tenebunt, nisi in Capitulo, dum ab eis officium suæ correptionis exercetur: (*c*) quod in tribus diebus continuis terminetur. Si quæ autem gravia, & periculosa invenerint emersisse à tempore Visitationis ultimò factæ per Visitatorem præcedentem, licet correcta fuerint, nihilominus cum testimonio majoris partis Capituli studeant denunciare Magistro, & Definitoribus Capituli Generalis, vel Priori Provinciali, & Definitoribus Capituli Provincialis, si ibi Generale Capitulum non fuerit celebrandum.

II.

VIsitatores præsentes verbo, absentes scripto, referre debent Definitoribus Provincialis Capituli, vel Generalis (cùm in sua Provincia celebratur) de his quos visitaverint Fratribus: si in pace continui, in studio assidui, in prædicatione ferventes; quæ de eis fama, quis fructus, si in victu, & vestitu, & aliis secundùm tenorem institutionum Ordo servetur. Priores autem, sive Lectores, & Suppriores, in Visitatores nullatenùs eligantur. Quòd si quis Visitator antequam visitet, vel in ipsa visitatione in Priorem fuerit electus, & confirmatus, vel mortuus, vel aliàs impeditus, provideat Prior Provincialis de alio Fratre qui visitet loco ejus.

(a) *Statuimus, ut quatuor Fratres &c.*) Declaramus, quòd Constitutio hæc Bononiæ fuit edita 1244. sed postea Bononiæ pariter 1275. facta fuit alia Constitutio, quæ supra *de electione Prioris Provincialis* habetur: quod videlicet Prior Provincialis totam suam Provinciam per se si poterit; vel per idoneos Vicarios teneatur quotannis visitare &c. Ex qua Constitutione patet, Priorem Provincialem posse per se, sine Deffinitoribus constituere Visitatores, eisque committere authoritatem suam, juxta quod judicaverit expedire.

Item declaramus, quòd Visitatores instituendi, non debent esse juvenes, sed antiqui in Ordine, graves & maturi, qui moribus, & vita probati sint. Qui in suis visitationibus de juvenum, ac studentium profectu, quomodo in moribus, & scientia se gerant, & an Fratres caste, & sine proprio vivant, & silentium, jejunia, abstinentiam à carnibus & alia regularia instituta observent, debent quam diligentissime inquirere: & omnia Priori Provinciali, vel Deffinitoribus Provincialis Capituli, fideliter exponere; sicut in pluribus Capitulis Generalibus fuit ordinatum.

Item declaramus in Capitulo Lugdunensi 1536. ordinat. 1. sic fuisse ordinatum: Quoniam per negligentiam Visitatorum maxime declinat Regularitas, & reformatio retardatur; ordinantes præcipimus sub pœna absolutionis ab officiis, omnibus

nibus RR. Provincialibus nostri Ordinis ; quatenus semel in anno infallibiliter per se ipsos, vel per alios idoneos Patres experientia, & zelo Religionis præditos, visitent omnes Conventus, & loca suarum Provinciarum : & quantum possunt observantiam nostrarum Constitutionum inducant. Præsertim vero infrascripta, in quibus, (ut vidimus,) valde Religio infirmatur, volumus toto conatu inviolabiliter, & penitus observari.

In primis, ut dicti Visitatores studeant diligenter reparationi Divini cultus, debitæ clausuræ, & communitati Conventus ; pœnis etiam, & præceptis adhibitis. Diligenter etiam curent ut uniformitas vestimentorum, celebrationis Missarum, Divinorumque officiorum, & cunctarum Ordinis cæremoniarum ubique teneatur. Item facient, ut cura non desit infirmis, quemadmodum habetur supra, *capite de Infirmis.*

Item inhibeant vagationes inutiles. Et Rom. 1571. ordinat 13. sic dicitur: Ordinamus, & præcipimus omnibus Provincialibus, & Vicariis Generalibus Congregationū, & Vicariatuum; ut infra quadriennium teneantur Provinciales quadriennales suas Provincias, seu Congregationes, vel Vicarias, & singulos suos Conventus, saltem bis per seipsos, nisi legitimum impedimentum habuerint, visitare. Quodnam tamen impedimentum sit legitimum, à discretis Provincialibus judicandum est. Si autem eorum officium fuerit biennale, saltem semel Provinciam, vel Congregationem per seipsos visitare teneantur. Quod fuit confirmatum Barcinonæ 1574. confirm. 26. & in utroque Capitulo nuper relato. Ac Romæ 1571, & 1580. ordinatum, & stricte præceptum est omnibus Prælatis, & Visitatoribus Ordinis nostri : ne vel pecuniam, vel prætiosa munera à Fratribus, vel Sororibus accipiant; maxime vero ab iis, qui aut gratiam, aut justitiam ab eis expectant, sed observetur ab illis constitutio Clementis VIII. *de largitione munerum.* Contra hoc autem facientes authoritate Ordinis privamus eos largitis muneribus, quæ Divino cultui (quæcunque fuerit) harum serie applicamus. Declarantes tales Prælatos in crimen proprietatis incurrisse, & pœnis à Sacro Tridentino Concilio, & à nostris Constitutionibus statutis subjectos esse; præter alias pœnas, quæ in Constitutione Clementis VIII. continentur.

Item declaramus, quòd Visitatores, & multo magis Provinciales, in visitatione admonere debent, & operam dare, ut ordinatio facta in Capitulo Bononiensi 1564. executioni mandetur: videlicet, quod cæremoniæ omnes, quæ ad Divinum ministerium, atque ad alia divina officia in nostris Ordinariis notatæ sunt, prorsus observentur ; & quod earum executioni juvenes incumbant, ita ut eas optime addiscant. Et quoniam ex Rubricis nostris maxima dubia oriri solent, curet Reverendissimus Generalis, ut à tribus ab ipso designandis, omnia explicentur, quo in sacro illo Altaris ministerio maxime uniformitas inter Fratres nostros ubique appareat. Sacrarum quoque vestium, & corporalium, quoad fieri potest, eadem sit forma, & ea mundities, quæ tantum decet sacrificium. Et præsertim in Capitulo Januensi 1513. & Neapolitano 1515. ordinat. 6. mandatum fuit universis Fratribus, ut exhibeant reverentiam debitam in Missis, Sacramento sanguinis Domini nostri JEsu Christi: ut scilicet ante oris absterfionem, digitorumque ablutionem, sumant ablutionem calicis, faciendam cum vino, & postea digitos abluant &c. Atque ut hoc omnino observetur, Prælati id publicent, & contrafacientes à Visitatoribus graviter puniantur.

(b) *Qui excessus Priorum Conventualium, & Fratrum audiant, & emendent.*) Declaramus, quòd Visitatores in sua visitatione possunt omnes Fratres ad suam visitationem pertinentes ligare præcepto, & in eos ferre excommunicationis sententiam, quando præcepto non possunt veritatem extorquere; sicut fuit declaratum Perpiniani 1327.

Item declaramus, quòd omnes Fratres suis Prælatis, & Visitatoribus præcipientibus, tenentur etiam secreta sibi commissa quæ in periculum communitatis, vel aliarum personarum vergunt, revelare. Quapropter in juramento fidelitatis continetur, quod servi debeant hujusmodi secreta Dominis revelare. Prælati ergo præcepto Religiosus obstringatur ad pandendum tale secretum, etiam si promisisset se non revelaturum, dicentibus Augustino, & Isidoro: *In male promissis rescinde fidem.* Quare in Capitulo apud Montem Pesulanum 1283. ordinat. 4. sic dicitur: Severissimè inhibemus Fratribus nostris, aliquid sub secreto recipere, quod vel correptionem impediat, aut vergat in præjudicium, vel periculum Ordinis, vel quarumcunque personarum. Quod si quis tale secretum receperit, teneatur illud suo Prælato, ipso requirente, fideliter revelare Et hoc etiam ordinatum fuit Parisiis 1279. ordinat 5. Si autem secretum illud in confessione Sacramentali audivisset, non tenetur, immo nec potest ex Præcepto Prælati illud ullo modo revelare. Quare in Capitulo Mediolanensi 1278. ordinat. 10. sic dicitur. Strictissime prohibemus, ne Fratres secreta in confessione Sacramentali accepta, directe, vel indirecte, nutu, vel signo, vel quovis alio modo aliis revelent. Hæc ibi. Si vero secretum eis commissum non vergat in præjudicium communitatis, aut alterius personæ, & tale sit quod absque peccato celari possit ; nullo modo tenentur, nec debent Prælato percipienti, illud revelare: si enim revelarent, peccarent frangendo fidem; nam lege naturæ, & promissione in Baptismo facta obligantur ad servandum ea, quæ sunt fidei, & charitatis ; qualia sunt illa, quæ & nulli nocent, & sub secreto fidei committuntur.

Item declaramus, quòd si Visitatores, vel Prælati præcipiant Fratribus, ut quæcumque crimina à Fratribus commissa revelent, & crimen illud sit omninò occultum, & nullo modo ad multorum notitiam pervenerit, ac tale sit, ut nulli noceat nisi committenti ; ille, qui tale peccatum occultum scit, ad hoc solum mentem debet intendere, ut peccantis Fratris saluti prospiciat, servato ordine correctionis fraternæ: ut scilicet prius eum secreto corripiat inter se, & ipsum solum, postea adhibeat duos, vel tres Fratres, & tandem si se non correxerit, dicat Ecclesiæ, id est Prælato. Et tale crimen occultum ante correctionem fraternam, non tenetur subditus Prælato præcipienti revelare, quia potiùs Deo, quam hominibus obedire oportet. Ille tamen qui scit tale crimen, si firmiter credit, quod ille correptus non se emendet, immò ex adverso in ipsum indignetur, & prætcrea existimet correctionem illius multo facilius esse futuram ex admonitione Prælati, qui pius, discretus, & spiritualis sit, non habens indignationem, seu odium contra illum subditum: tunc posset etiam non accedente præcepto, crimen illud occultum ei tanquam Patri denunciare: & tunc non dicit Ecclesiæ, quia non dicit ei tanquam Prælato, & Judici; sed sicut personæ intendenti ad correctionem, & emendationem proximi, ad quam semper debet voluntatem intendere ille, qui denunciat. Secus de-

denunciando peccabit, quia facit contra præceptum Evangelii: Si autem peccatum Fratris, non ita sit occultum quin aliquibus suspicantibus innotescat multis, ex qua notitia multi scandalum sumant; tale quidem peccatum non solum nocet committenti illud, sed etiam multis. Et quoniam multitudinis bonum præfertur bono unius, debet Prælatus inquirere veritatem, ut vel per pœnam peccantis, vel ejus purgationem, & excusationem, scandalum à multitudine auferatur. Et in tali casu subditus, qui scit Fratris crimen, tenetur Prælato præcipienti obedire, peccatum illud ei manifestando; ut docet Sanctus Thomas Quodlibeto primo, articulo 16. & 17.

(c) *Quod in tribus diebus continuis terminetur.*) Declaramus, quòd Visitatores primum debent Priorum, Fratrumque excessus audire, atque illa, quæ eis manifestantur, si alicujus fuerint momenti, in scriptis redigere. Nec potest eis præfiniri tempus audiendi defectus hujusmodi, sed satis est, ut cum diligentia, & sollicitudine Fratres audiantur ab eis, ut tempus inaniter non conteratur. Ut autem audierint Fratres, eos seorsim, vel in Capitulo debent corrigere, & hoc corrigendi officium post tres dies continuos terminare. Ea autem, quæ in sua visitatione corrigenda invenerint, debent Magistro, Generalis Capituli Definitoribus (si anno illo in eorum Provincia celebratur) verbo, vel scripto denunciare: si vero alibi celebretur, Priori Provinciali, & Definitoribus Provincialis Capituli denuntiabunt.

CAPUT XII.

De Prædicatoribus.

I.

(*a*) PRovideant diligentissime Priores, ne committant Prædicationis officium, nisi Fratribus ad hoc idoneis; ac moribus, & scientia approbatis: ne eorum insufficientia, Prædicantium Ordo veniat in contemptum; & vergat in periculum animarum.

Statuimus autem, quod in qualibet Provincia à Præsidente, & Deffinitoribus instituantur aliqui viri docti, & zelum Religionis habentes; examinatores, & approbatores omnium eorum Prædicatorum, & Confessorum, quos non constat manifeste esse doctos: ita quod nullus talium (nisi approbatus à duobus eorum in scriptis, vel declaratus à Deffinitoribus in scriptis, sufficiens, & idoneus ad prædicandum, vel confessiones extraneorum audiendum,) prædicet populo, etiam in villulis; aut audiat confessiones extraneorum sub pœna carceris: & nihilominus Præsidentes hoc permittentes ab officiis suis absolvantur.

II.

NUllus assumatur ad Prædicationis officium extra claustrum, & Fratrum consortium, infra viginti quinque annos: nec prædicet populo, (*b*) nec confessiones audiat extraneorum sine licentia Prioris in Capitulo de consilio Discretorum sibi data. Illi vero, qui apti sunt, cum in prædicationem exire debuerint, eis Socii dabuntur à Priore, secundùm quod moribus eorum & honestati judicaverit expedire. Qui accepta benedictione exeuntes, ubique (tanquam viri qui suam, & aliorum salutem procurare desiderant) religiose, & honeste se habeant, sicut viri Evangelici, sui sequentes vestigia Salvatoris: cum Deo, vel de Deo, secum, vel cum proximis utiliter loquendo, vitabunt suspiciosi comitatus familiaritatem. Placitis, & causis (nisi pro fidei negotiis) non intersint.

III.

CUM Fratres nostri Diœcesim alicujus Episcopi ad prædicandum intraverint, primo (si poterunt) visitabunt Episcopum, ut secundùm consilium ejus in populo faciant fructum, quem facere intendunt. Et quandiu in ejus Episcopatu fuerint, ipsum devote obedientes erunt. Prædicare vero non audeat aliquis in Diœcesi illius Episcopi, qui ne prædicet, interdixerit ex causa rationabili: nisi litteras, & mandatum habeat Summi Pontificis. (*c*) Caveant etiam Fratres nostri, ne (ponendo os in cœlum) in suis prædicationibus Religiosos, & Clericos scandalizent, sed ea, quæ in ipsis emendanda viderint, obsecrando, ut patres, emendare procurent. (*d*) Socius autem datus Prædicatori, ipsi ut Priori suo obediat.

(a) *Provideant diligentissime Priores.*) Declaramus, quòd cum prædicationis officium in Ecclesia præcipuum sit, multisque privilegiis dotatum, ut habetur in cap. *Ex injuncto* extra *de Hæreticis*, & cap. primo & secundo, extra. *De Excessibus Prælatorum*: Prædicator in primis, ut digne prædicet, debet habere ardentem dilectionem, atque in omnibus suis studiis, & operibus animarum salutem, & ad eam suas vires, intendere. Deinde foris debet præseferre mores Religiosos, vitæque honestate, & Christianæ pietatis exemplo populos ædificare. Tandem scientiâ, atque intelligentia sacrarum scripturarum satis eruditus esse debet, & utilia potius, quam curiosa docere, sicut in multis Capitulis ordinatum fuit.

Item declaramus, quòd in Capitulo Bononien. 1564. ordinatum fuit, ut in exponendis, & examinandis Prædicatoribus, & Confessoribus, magna diligentia adhibeatur: & quod non nisi in matura ætate ad audiendas secularium confessiones aliquis exponatur; & quod juvenes non sacerdotes ad prædicandum etiam in villulis non mittantur. Et Prælati qui contrarium permiserint, gravius puniantur. Et idem fuit confirmatum Romæ 1566. & 1571. & Barcinonæ 1574. Et Romæ 1589. inter alias ordinationes authoritate Apostolica confirmatas, una est, in qua sic decernitur: Ordinamus & sub formali eodem præcepto, eademque censura (videlicet latæ sententiæ) præcipimus; ut nullus titulo, vel officio Prædica-

dicatoris donetur, seu Prædicator instituatur; nisi saltem per completum triennium sacram Theologiam audiverit, & à quinque deputatis examinatoribus (qui ipsum concionantem audiverint, & nedum de litteris, & moribus, sed de ejusdem ad prædicandum aptitudine judicium facere possint) idoneus fuerit judicatus, & approbatus. Cui ordinationi additum fuit, (quod & confirmatum fuit Romæ 1601. confirmat. 5. & Vallisoleti 1605. confirmat. 3.) ut Prædicatores per vota secreta approbentur. Venetiis vero 1592. ordinat. 12. statutum fuit, ut in qualibet Provincia, Congregatione, sive Vicaria teneantur Præsidentes illarum respective, de graviorum earumdem Patrum consilio infra unum mensem ab harum Constitutionum publicatione, deputasse unum, vel plures Conventus, in quo, vel in quibus, à designandis Patribus idoneis erudiantur juvenes de prædicationis officio: præsertim ii, qui ad tale munus exequendū sunt aptiores; qui debito tempore ad Dei gloriam, salutemque animarum prædicantes, juste sibi nomen Prædicatorum vendicaturi videantur. Et nullus in posterum Prædicatoris titulo donari possit, nisi confecerit cursum Artium, sacramque Theologiam per triennium audiverit, casibus conscientiæ operam dederit, & in modo concionandi in aliquo Conventu ad id constituendo, judicio examinatorum per vota secreta ferenda in Generali studio, non parum profecerit; & morum sit denique religiosorum, ut virum decet Evangelicum. Similiter nullus admittatur ad secularium confessiones audiendas, nisi pariter à quinque examinatoribus (& ubi tot non suppetunt idonei Fratres, saltem à tribus) aptus atque ideoneus fuerit judicatus. Præcipientes ipsis, Prædicatorum, sive Confessorum examinatoribus respective, sub eodem formali præcepto, eademque excommunicationis latæ sententiæ pœna; ut per vota secreta sua dantes suffragia, excluso quolibet particulari affectu, ineptos excludant, & aptos admittant.

(b) *Nec confessiones audiat extraneorum.*) Declaramus, quòd ad confessionum audientiam nullus exponi debet, nisi sit in vita, & moribus, & scientia approbatus, maturus, discretus, securus, & in casibus Sedi Apostolicæ, & Episcopis reservatis, ac etiam aliis ad salutem pertinentibus animarum, satis eruditus: sicut fuit ordinatum Bononiæ 1235. ordinat. 1. Parisiis 1236. & ibidem 1239. Nec secularium confessiones, maxime mulierum, ante trigesimum annum debent audire; sicut fuit ordinatum Bononiæ 1244. & Neapoli 1600. & nisi habeant specialem licentiam ab Episcopo, & à suo Prælato: sicut fuit ordinatum Budæ 1254. Nec ullo modo debent implicare se negotio casuum de jure Ordinariis reservatorum, vel quos præfati Ordinarii ex rationabili causa duxerint esse reservandos; nisi ex eorum beneplacito, & licentia; sicut fuit ordinatum Viennæ 1282.

Item declaramus felicis memoriæ Gregorium XIII. vivæ vocis oraculo, & etiam de consilio Congregationis super Concilium Tridentinum declarasse, ac statuisse; facultate per *Mare magnum*, & per alia privilegia concessa, non posse Regulares absolvere à casibus Episcopo reservatis. Et Sacra Congregatio Episcoporum, & Regularium de speciali mandato Sanctissimi Domini nostri Clementis VIII. jubet omnibus Confessariis, tam secularibus, quam Regularibus, quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium, & Societatis JEsu, ne quis eorum sub prætextu quorumcumque privilegiorum à Sede Apostolica ductorum, quibuscumque, etiam singularibus personis, ab ullo ex casibus dubie, vel clare contentis in Bulla Cœnæ Domini, vel alias Sedi Apostolicæ reservatis, nec etiam à casibus Ordinariis reservatis, vel reservandis quocumque casu, nisi in mortis articulo, sine nova licentia à Sede Apostolica, vel ab Ordinariis respective obtenta, absolutionis beneficium impendere audeat. Quam licentiam à sancta Sede Apostolica obtentam, teneantur Ordinariis ostendere, etiam sub pœna excommunicationis, privationis officiorum, & dignitatum, & inhabilitationis ad audiendas confessiones, & ad quæcumque officia, & Prælaturas, ipso facto incurrenda absque alia declaratione &c. A quibus nonnisi à Romano Pontifice absolutionem obtinere valeant, & quatenus opus sit Sanctitas sua tales facultates nullas esse voluit. Sed postea eadem Congregatio speciali mandato ejusdem Sanctissimi Domini nostri Clementis VIII. similiter vivæ vocis oraculo super ea re habito, ipsum Decretum ita moderatur, & declarat etiam sub eadem prohibitione: eos tantum comprehendi casus, qui in Bulla Cœnæ Domini legi consueta continentur; ac præterea violationis immunitatis Ecclesiasticæ, in terminis Constitutionis Gregorii XIII. violationis clausuræ Monialium ad malum finem, provocantium, & pugnantium in duello, juxta Decretum Concilii Tridentini, & Constitutionem Gregorii XIII. injicientium manus violentas in Clericos, *juxta Canonem. Si quis &c.* ac juris dispositionem: Simoniæ realis scienter contractæ, ac etiam confidentiæ beneficialis. Item omnes casus, quos sibi Ordinarii locorum reservarunt, ac imposterum reservabunt. In quibus omnibus enumeratis casibus dumtaxat, & sublata etiam pœna inhabilitationis audiendi confessiones, eadem Sacra Congregatio vult, & mandat dictum Decretum in sua firmitate, & pristino robore permanere. Et præterea declarat eos Sacerdotes, tam seculares, quam Regulares, qui aliquo privilegio in dicto Decreto expresso suffulti fuerint, posse juxta eorum privilegia, indulta, & facultates usu ante idem Decretum receptas, & quæ sub aliis revocationibus non comprehenduntur, tantum, & non aliter absolvere à casibus in præsenti declaratione non comprehensis: aliis vero Sacerdotibus talia privilegia non habentibus, nihil de novo concedit.

Item in Capit. Rom. 1569. admonit. 1. jussu Sanctissimi Domini nostri Pii V. debent omnes Provinciales facere, ut ex eorum mandato publicetur in Conventibus Bulla Cœnæ Domini, & omnes Confessarii penes se habeant exemplar illius, ejusque tenorem fideliter observent: & si qui illam non habuerint, confessionum audientia priventur. Et Romæ 1571. confirmat. 13. id confirmatur, & additur, ut bis anno legatur coram toto Conventu, & in Sacristia affixa maneat. Et Barcinonæ 1574. confirmat. 11. & Venetiis 1592. ordinat. 1. statuitur: ut in singulis Sacristiis loco patenti pendeant duæ tabellæ, in quarum una sit Bulla Cœnæ Domini; in alia vero sit nota casuum Summo Pontifici, & Episcopis quovis modo reservatorum. Et Romæ 1608. ordinat. 21. statuitur, ut cum in actu confessionis, vel proximo, pœnitens eleemosynam dare voluerit, eam non accipiat Confessarius, sed ei significet reponendam esse in communi arca Ecclesiæ: & qui contra hoc fecerit, ipso facto sit privatus officio Confessarii per triennium, & idem confirmatur Parisiis 1611.

Item declaramus in Capit. Bononiensi 1564. ex Trident. Concil. sic fuisse statutum: Prælati Ordinis diligenter attendant omnia, quæ circa Reverendiss. Episcoporum observantiam à Sancta Synodo fuerunt statuta. Et si expositos ad confessiones, aut promovendos ad Ordines velint exami-

minare, humiliter pareant: neque ipsis contradicentibus, etiam in Ecclesiis nostris prædicare præsumant. Et si in aliquo horum durius aliquando cum Fratribus nostris agere videantur, æquo animo sustineant: nec de ea re quæstiones habeant, ut lites intentent. Cæterum si non ferenda gravamina interim occurrant, consulatur Reverendissimus Generalis Magister, vel illius Provinciæ superior Prælatus, & secundum eorum consilium de opportuno remedio provideatur. Item declaramus in Capitulo Romæ 1612. admonit 2. ordinatum fuisse, ut Præsidentes nostrorum locorum non permittant Clericos seculares habere conciones in Ecclesiis nostris tempore tum Adventus, tum etiam Quadragesimæ. Similiter nec permittant Regulares alterius Ordinis, tempore, vel Adventus, vel Quadragesimæ, vel infra annum regulariter habere conciones in Monasteriis Fratrum, & multo minus Monialium.

(c) *Caveant etiam Fratres nostri &c.*) Declaramus, quòd omnes Fratres nostri, tum Priores, tum Prædicatores, tum etiam alii, erga Dominos, & Prælatos Ecclesiæ, & verbis, & factis debent observantiam habere, & quoad possunt lites in Clericos inferendas vitare: nec quæstiones, aut causas contra eos agere, à quibus scandalum, & perturbatio posset oriri; sicut fuit ordinatum in Capitulo Bononiensi 1252. & Viterbii 1268. ordinat. 2. & Florentiæ 1272. ordinat. 2. & Palentiæ 1291. & Parisiis 1306. ordinat. ultima. Et cum causa servandi, vel non servandi interdictum contingat, ut inter Fratres, & Clericos discordia, & dissentio oriatur: debent Fratres omnes, integris Dei honore, & privilegiis Ordinis, matrici Ecclesiæ morem gerere: sicut fuit ordinatum apud Cæsar-Augustam 1309. ordinat. 11.

(d) *Socius autem datus Prædicatori &c.*) Declaramus per hanc Constitutionem non dari aliquam jurisdictionem Prædicatori supra Socium, sed solum intelligi Socium debere ei tamquam Superiori servire: atque in his, quæ ad personam, & ad officium pertinent, sponte, ac libenter parere, & obedire, sicut fuit declaratum Victoriæ 1331.

IV.

Statuimus etiam, ne Fratres nostri in prædicationibus suis (*e*) dari, vel colligi pecuniam admoneant pro domo, vel aliqua persona speciali. Nullus Frater audeat quæstus facere; aut Bullas aliquas prædicare, nisi de licentia Magistri Ordinis sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, quam sedentes pro tribunali proferimus in his scriptis; & sub pœna privationis omnium bonorum eis ab Ordine concessorum, & communitati applicandorum.

(e) *Dari, vel colligi pecuniam &c.*) Declaramus, quòd cum Prædicatores debeant se tamquam veros Religiosos, & viros Apostolicos in omnibus exhibere, & nulli materiam scandali præbere, & abstinere se ab omni suspicione criminis: ideo nullo modo debent permittere, ut dum ipsi actu prædicant, pecuniæ, sive pro Domo, sive pro alia quacumque persona colligantur: ne cupiditatis, & avaritiæ crimine notentur, & prædicationis officium contemnatur. Idem fuit ordinatum Parisiis 1236. & proinde in multis Capitulis præsertim Saviliani 1439. sub pœna excommunicationis fuit prohibitum omnibus Fratribus, prætextu cuiuscumque extranei quæstus, & indulgentiæ prædicandæ, vagari extra suos Conventus: vel pretium, aut mercedem causa hujusmodi prædicationum accipere; vel ad hoc Fratrem alium inducere. Et nihilominus tales Divini verbi corruptores, qui labe cupiditatis, & quæstuaria illusione splendorem nostræ Religionis offuscant, officio prædicationis, & bonis ad usum eis concessis, statim privati sint: & per annum ad carceres deputentur. Poterunt tamen Prædicatores Conventus, & Fratres Populo commendare, & eis paupertatem, & necessitatem illorum exponere: atque ut tempore opportuno eis eleemosynas largiantur, hortari.

V.

Statuimus etiam, ut (*f*) nullus fiat Prædicator Generalis, antequam Theologiam audierit per tres annos, & nisi sit maturus, & discretus ad negotia Ordinis pertractanda in Capitulis: & nisi in Provincia illa gloriose prædicet; ita quod saltem per tres quadragesimas in aliqua bona Civitate, seu terra, seu aliquibus bonis Civitatibus, seu terris prædicaverit. (*g*) Idem dicimus de Inquisitoribus hæreticæ pravitatis non instituendis qui sufficienter in locis suæ Inquisitionis nesciunt prædicare. Quod si secus factum fuerit, nullius sit roboris, vel momenti.

(f) *Nullus fiat Prædicator Generalis.*) Declaramus in Capitulo Lugdunensi 1536. ordinatum fuisse, ut Provincialis Capituli Deffinitores per se, vel per alios teneantur examinare eruditionem, tempus, & locum illius; qui petit ut fiat Prædicator Generalis: quantum scilicet, & ubi Theologiam audierit. Quod si tempus à Constitutionibus taxatum non compleverit, & idoneus minus reperiatur; illum præsenti statuto à promotione prohibemus, & promotum de cætero tali privamus officio, & Salmanticæ 1551. dicitur: Ordinamus, ut in creandis Prædicatoribus Generalibus debitæ conditiones contentæ in Constitutionibus observentur; quibus & hanc addimus, quod sit ætatis saltem triginta quinque annorum. Quod si contrarium fiat, vel factum fuerit, totum decernimus esse irritum, & inane. Et Romæ 1589. authoritate Apostolica sub formali præcepto mandatum fuit, ut nullus postuletur Prædicator Generalis, qui actus legitimos non fecerit, ac requisitas conditiones non habuerit, locusque vacaverit: & stantibus æqualibus meritis, & æquali idoneitate, antiquiores junioribus præferantur, in quorum petitionibus exprimi debet quot annis prædicaverint, & an, atque ubi vacet locus; secus petitiones illorum non admittantur. Item declaramus, quod Prædicatores Generales numerum Conventuum non possunt excedere, ut constitutio *infra* cap. 16. disponit, & in Capitulo Veneto 1592. declarat. 5. fuit pariter ordinatum: ita sane, ut in numero Conventuum, domus Vicariatuum non comprehendatur, ut habetur in Capitulo Romæ 1589. declarat. 2. Et si qui modo ultra prædictum numerum reperiuntur instituti, decernitur eos non esse Prædicatores Generales, ac eorum gratiis, &

& privilegiis non posse uti. Hi tamen indecedentium locum gradatim succedent secundum ordinem suarum institutionum, semper tamen habitis requisitis. Item Romæ 1537. sic habetur: Ordinamus in toto Ordine, ut Lectores, & Baccalaurei, vel Præsentati fieri non possint Prædicatores Generales: & qui modo tales existunt, volumus eos tali munere esse privatos: quemadmodum re ipsa, ac de facto privamus.

(g) *Idem dicimus de Inquisitoribus.*) Declaramus, quòd Inquisitoris officium non est committendum, nisi Fratribus maturis, Religiosis, discretis, eruditis, cuilibet negotio idoneis, atque ad tam salubre officium exercendum aptis, sicut fuit ordinatum Argentinæ 1358. Inquisitores autem, non exercentes actu Inquisitionis officium, vel non actu occupantes se in illo, subjaceant potestati, & obedientiæ suorum Priorum Conventualium, quorum obedientias tenentur re ipsa adimplere eo modo, quo alii Fratres: atque etiam frequentare Chorum, & alia officia more cæterorum Fratrum exercere; nec debent à Conventu absque licentia Prælatorum exire. Præsidentes etiam Conventuum tenentur ipsis Inquisitoribus dare Socios discretos, providos, honestos, atque idoneos, ad eorum officia exequenda. Et Inquisitores tenentur sicut cæteri Fratres accedere ad Capitula, sicut fuit ordinatum Bononiæ 1275. & 1285. Quod si quis Inquisitor fuerit electus Prior, confirmari non potest, nisi Sacra Congregatio Sancti officii consulatur. Item tenentur de personalibus, singulis annis reddere rationem suo Priori Conventuali, uti jam supra pag. 95. column. 1. dictum est.

CAPUT XIII.

De Itinerantibus.

I.

(*a*) EUntes ad Prædicationis officium exercendum, vel aliàs itinerantes: aurum, & argentum, pecuniam, aut munera (excepto victu, & necessariis indumentis, & libris) nec accipient, nec portabunt. Si quis autem aliquid acceperit de prædictis, teneatur Prælato suo cum redierit libere præsentare. Fratres autem non recipiant à mulieribus munuscula, nec dent: maxime Confessores. Item (*b*) Fratres non sint dispensatores alienarum rerum, nec pecuniarum: nec extraneorum deposita recipiant, nisi librorum, aut peramentorum Ecclesiasticorum.

(a) *Euntes ad Prædicationis officium exercendum, vel aliàs itinerantes, aurum, & argentum &c.*) Declaramus, hæc omnia ita esse intelligenda; ut non fiant sine licentia Prælatorum, juxta id quod supra *cap. de graviori culpa* dictum est: sicuti fuit declaratum Romæ 1558. & ibidem 1589. sic fuit dispositum. Admonemus omnes, & singulos Fratres ex Provinciis Indiarum advenientes, ut rationem semper habeant Apostolici Brevis editi à Pio IV. die 12. Augusti Anno 1562. infra scripti tenoris *Mandamus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, per contrafacientes eo ipso incurrenda, quod nullus Frater, vel Religiosus cujusvis dignitatis, gradus, vel conditionis existat, ab Indiis, aliisque partibus regrediens, pecunias ultra quam viatico suo verisimiliter necessariæ fuerint, asportare præsumat: omnesque pecunias per eos asportandas, antequam naves ascendant Superiori suo in partibus illis existenti denunciare, ostendere, literasque taxationis viatici hujusmodi ab eo recipere teneantur.*

(b) *Fratres non sint dispensatores alienarum rerum &c.*) Declaramus, quòd (sicut jam supra in Prologo Const. pag. 31. insinuatum est) Fratres non possunt suscipere commissiones causarum, arbitria, sive judicia, sive executiones testamentorum, vel dispensationes aliarum rerum, nisi eis authoritate sui Ordinis, vel alicujus Superioris commissa sint, ut dicit Sanctus Thomas *quodlibeto* 3. quæst. 6. art. 1. cum quo consentit glossa in cap. *Non dicatis* 10. qu. 1. ubi dicitur. *Religiosos non habere velle, neque nolle, nisi quando eis actus aliquis à lege, vel à Superiore permittitur.* Et de hac re fuerunt expresse prohibiti Fratres nostri in Capitulo Parisiis 1234. ordinat. 2. & Bononiæ 1252. ordinat 6. & Coloniæ 1301. & in multis aliis Capitulis. Atque hoc ideo, quia ex talibus odia, damna, & scandala Ordini, ac Fratribus oriri solent. Hac etiam re prohibentur de jure communi Religiosi omnes 16. quæst 1. cap. *Monachi*, & cap. de præsentium; ubi dicit glossa, *Religiosum, nisi ex Superioris licentia judicem, vel arbitrum, vel Advocatum esse non posse.* Abbas autem, sive Prælatus, bene hæc facere potest sine licentià, ut sentit *glossà* prima *in Clementina* Religiosus, & Bonifacius VIII. in privilegio concedit, ut Magister Ordinis, & Priores Provinciales, ac etiam dicti Ordinis Fratres inferiores, ex licentia eorum, ultimas voluntates, & testamenta quorumcunque, qui ab eis hæc requisierint, ac eos designaverint, exequi possint, & debitæ executioni mandare. Item cum ex litigiosis, & arduis, ac per se odiosis causis frequenter perturbationes, ac scandala oriantur: volumus, ac districte prohibemus aliquem Fratrem de cætero hujusmodi causas assumere, neque matrimoniis procurandis, seu etiam magnis arduisque negotiis pertractandis ullo modo implicari sine Prioris Provincialis speciali licentia. Contrarium autem facientes à Prioribus Provincialibus acrius, & severius puniantur; sicut fuit ordinatum apud Treverim 1266. Argentinæ 1307. & Metis 1313.

II.

PRædicatores, vel itinerantes, cum in via existunt, officium suum dicant, prout sciunt, & possunt: & sint contenti officio Ecclesiarum, ad quas quandoque declinant. (*c*) Fratres autem viatores litteras testimoniales secum deferant, & in Conventibus ad quos declinaverint, de excessibus suis corrigantur. (*d*) In quacumque autem Provincia Fratres itinerantes deliquerint, Prior Provincialis, vel Conventualis, seu eorum Vicarii, Supprior, & Visitator, & cæteri, in quorum terminis inventi fuerint; corrigendi ipsos sicut Fratres suos liberam habeant facultatem. (*e*) Prior in Ordine, sit Prior in via; nisi fortè Prædicatori adjungatur, vel cum egrediuntur, Prior aliter ordinaverit de eis.

(c) *Fratres autem viatores litteras teſtimoniales ſecum deferant.*) Declaramus, quòd cum ex nimio, & inordinato Fratrum diſcurſu, diſpendia, & perturbationes, ac diſtractiones plurimæ oriantur, regularisque obſervantia plurimum relaxetur: Patres noſtri hujuſmodi diſcurſus inutiles, atque vagos compeſcendos, & ſubtrahendos curaverunt; atque id in multis Capitulis voluerunt, ſtatueruntque debere inviolabiliter obſervari. Et Priores Conventuales, eorumque Vicarii, Fratres eorum Conventibus aſſignatos, ultra terminos eorundem Conventuum, id eſt ultra dietam (ut declaratur in Capit. Romano 1569.) licentiare non audeant: niſi cauſa gravis infirmitatis ipſorum, vel ſuorum parentum, vel etiam evi andi grave ſcandalum Ordinis, vel propter evidentem neceſſitatem, vel utilitatem Conventuum, ſive etiam ſingularium Fratrum; & tunc ex diſcretorum conſilio talis licentia concedatur. Qui verò hujuſmodi licentiam obtinent, conſtitutionem de litteris teſtimonialibus deferendis, & præſentandis obſervent; in quibus & cauſa ipſius licentiæ generaliter, vel peculiariter, & terminus itineris exprimantur. Quicumque autem Prior, vel ejus Vicarius prædicta non ſervaſſe repertus fuerit, teneatur infra quindenam in pane, & aqua triduo abſtinere; ita ſanè ut talis pœnitentia ſit Conventui manifeſta: quam ſi (abſque cauſa infirmitatis) non peregerit, à Provinciali, vel ejus Vicario ſtatim, ut ipſi de exceſſu legitimè conſtabit, à ſuis officiis abſolvatur. Fratres vero, qui ad quoſcumque Conventus ſine hujuſmodi litteris teſtimonialibus porrexerint, à Prioribus, & Supprioribus eorundem Conventuum, ad quos pervenerint, noſtra authoritate ad unum annum voce priventur, & pœna gravioris culpæ eis imponatur: & Conventui de quo ſunt, quod talis pœna eis impoſita ſit, litteris peculiaribus ſignificare teneantur: & ſi hoc facere neglexerint, à ſuis officiis abſolvantur, & poſt abſolutionem ſint ipſo facto ad unum annum voce privati; ſicut fuit ordinatum Placentiæ 1310. & apud Carcaſſonam 1312. & apud Montem Peſulanum 1316. ordinat. 2. Et in Capitulo Romano 1558. ordinatum fuit, ut nullus Prior Provincialis, vel Conventualis, nullusque Præſidens ſub pœna gravioris culpæ Fratres recipiat fugitivos, & vagos ſine illorum Provincialis licentia: niſi quantum, non quidem ſpecies fictæ pietatis, ſed vera neceſſitas infirmitatis religioſam exigit charitatem. Item declaramus in Capitulo Lugdunenſi 1536. ordinatum fuiſſe, ut ſi itinerantibus domos ſecularium adire, & in eis commorari opus fuerit; nunquam eis niſi cum Religioſo ſocio, & adire liceat, & commorari.

Et in Capit. Romano 1589. ordinatum fuit, ut Fratres exeuntes de terminis ſuorum Conventuum litteras teſtimoniales ſemper deferant, alioquin non recipiantur. Quod & fuit confirmatum Bononiæ 1564. ordinat. 3. & additum; quod Prælati litteras teſtimoniales Fratrum ad eos pervenientium legere teneantur. Similiter, quod nullus ſine ſui Prælati licentia à ſuo Conventu recedat, etiam cauſa eundi ad Superiorem, ſub pœna gravioris culpæ, quam tamdiu perſolvet, quamdiù extra Conventum ſine licentia fuerit commoratus. Et in Capitulo Romano 1580 ordinatum fuit, quod nullus Frater Ordinis noſtri, è ſuo Conventu, vel Provincia ſine dimiſſoriis litteris egredietur; & quod Superiores, ad quos hujuſmodi Fratres ſine licentialibus litteris venerint, eos in carceribus includant, & penitus ad ſuas Provincias, ſuoſque Conventus redire compellant. Quod fuit confirmatum in ſequenti Capitulo Romano 1583. hoc inſuper addito; quod Præſidentes Conventuum ſub pœna abſolutionis ab officio tales fugitivos retinere non audeant. Et tandem Romæ 1589. ſic dicitur: Admonemus etiam, qualiter Sanctiſſimus D. N. Sixtus Papa V. ſua conſtitutione, & declaratione anno ſuperiori edita, prohibuit expreſſe, ne quis Regularis ex una Provincia ad aliam, ſive ex uno ad aliud ejusdem Provinciæ Monaſterium, Domum, vel locum ad habitandum, vel tanquam hoſpes recipi, aut ad modicum tempus divertere poſſit: niſi à Superiore illius loci, ubi reſidet, expreſſam licentiam diſcedendi in ſcriptis deferat, & exhibeat, vel niſi ita ſit cognitus, ut nulla omnino de ejus perſona dubitatio, vel ſuſpicio oriri poſſit. Et illi, qui hujuſmodi Regulares ſine licentia in ſcriptis advenientes etiam ob cauſam pietatis, vel hoſpitalitatis receperint, eo ipſo ab eodem Sanctiſſimo D. N. privantur, & in perpetuum privati declarantur voce activa, & paſſiva: necnon officiis, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuſcumque per eos obtentis, atque indigni, & inepti ſint ad alia in poſterum obtinenda: præter id quod ſæpius in multis Capitulis ordinatum fuit, ne quis Frater adveniens ſine licentia, poſſit à Prælatis recipi, vel detineri, niſi in carceribus, ut punitus ad ſuum Conventum, & Provinciam remittatur. Quod quidem omnibus Prælatis, & Conventuum Præſidentibus ſub pœna abſolutionis ab officio mandatum fuit. Ordinamus præterea mandantes omnibus Fratribus Ordinis noſtri ſub pœna gravioris culpæ, ne quis extra terminos ſuæ Provinciæ, vel Conventuum prædicet, aut in noſtris, aut in Eccleſiis alienis, & ne etiam quæſtum faciat, ſine licentia Magiſtri Ordinis, aut Patris Provincialis, aut Prioris locorum, in quorum terminis prædicare, aut quæſtum facere voluerit. Quæ ordinatio alias facta in Capitulo Avenionenſi 1561. & Bononienſi 1564. confirmata fuerat.

(d) *In quacumque autem Provincia Fratres itinerantes deliquerint &c.*) Declaramus, quòd Fratres viatores, & hoſpites, Præſidentibus Ordinis, ad quos perveniunt, ratione juriſdictionis ſubjiciuntur: qui & eorum malefacta non ſolum ibi, ſed etiam alibi commiſſa caſtigare, & punire poſſunt, & debent, quia in ſuo crimine plectitur quis, ubi invenitur, Can. *Ubi de crimine agi oportet*, lib. 1. ubi gloſſa allegat illud: *Ubi te invenero, ibi te judicabo.* Et de hoc habetur gloſſa 3. quæſt. 6. cap. 1. ſicut fuit declaratum, & in Capitulo Romano 1336. quod exiſtentes in pœna gravioris culpæ in una Provincia non poſſunt in alia abſolvi, etiamſi in illa fuerint aſſignati.

(e) *Prior in Ordine ſit prior in via.*) Declaramus, quod per hanc Conſtitutionem Priori in Ordine, (niſi Prælatus ſit) nulla datur in via ſupra ſuum ſocium juriſdictio, ſicut fuit declaratum Victoriæ 1331.

III.

(*f*) NUllus Frater vadat ad Curiam, niſi de licentia Magiſtri Ordinis, vel Capituli Ceneralis: ſed mittatur nuntius ad Fratres; qui ſunt ibi, vel per aliquem alium (prout melius fieri poterit) negotium procuretur. (*g*) Prior Priorem ſupervenientem honoret: ſed & hoſpes per Civitatem ſine conſilio ejus non diſcurrat, nec moram faciat.

(f) *Nullus Frater vadat ad Curiam.*) Declaramus, in Capitulo Parisiensi 1245. sic fuisse ordinatum: Caveant diligentissime Fratres nostri, ne quis eorum accedat ad Curiam sine licentia Generalis Magistri: qui vero ex licentia ipsius iverint, vadant pedestres, secundum statuta Ordinis; & litteras secum deferant, causas, & negotia, propter quæ vadunt plene continentes. Et in Capitulo Placentino 1310. sic dicitur: Præcipit Magister Ordinis in virtute sanctæ obedientiæ ex Definitorum consilio, & assensu: ut nullus Fratrum ad Curiam Romanam vadat, vel e suo Conventu cum intentione eundi ad Curiam iter capiat, etiam causa procurandi negotia Ordinis, absque ipsius Generalis Magistri peculiari licentia. Quod ordinatum fuit in Capitulo Romano 1601. & ibidem 1608. denunc. 9. fuit denunciatum: felicis recordationis Clementem VIII. amplo Decreto Superioribus mandasse, ne permittant Fratrem quempiam Romam venire; nisi prius à Generali dumtaxat licentiam in scriptis impetraverit. Si quis autem sine hujusmodi facultate Romam venire præsumpserit, voce activa, & passiva ad biennium privatus existat; subiturus etiam alias, arbitratu Superiorum infligendas pœnas. Quæ item omnia adversus eos, qui supradictos admiserint, & receperint, sine ulla exceptione locum habeant. Inter pœnas autem arbitrarias hanc idem Sanctissimus expressit, ut huiusmodi Fratres in carceribus per sex menses detineantur; prohibetque hujusmodi pœnam posse ab eorum Superioribus remitti; cum earum dispensationem & relaxationem Sua Sanctitas sibi reservaverit. Similiter in Capitulo Placentino 1310. ordinat. 12. præcepit Magister Ordinis in virtute sanctæ obedientiæ ex Definitorum consilio; ut nullus Frater accedat ad Curias Regum, seu Dominorum, Legatorum, seu secularium Principum, Potestatum, vel Baronum ob causas litigiosas, & propter negotia quæcumque procuranda, quæ per se secularibus odiosa sint; qui autem contra hoc fecisse comprehensus fuerit, privetur omni voce; & præterea pœnis aliis gravioribus puniatur: & hoc idem fuit ordinatum Carcassonæ 1312. ordinat. 13. & Bononiæ 1285.

Item Perpiniani 1327. & apud Claromontem 1339. declaratum fuit: quod quilibet Frater ad suum Provincialem sine licentia sui Prioris, vel ad Magistrum Ordinis sine licentia sui Provincialis accedens; nisi recto tramite, sed ex adverso solus vagando, & hinc & inde cursitando iter habeat, tanquam apostata judicandus, & in carcerem includendus est.

(g) *Prior Priorem supervenientem honoret, &c.*) Declaramus, quod tum Prior, tum alii Fratres, qui hospites sunt, & peregrini, sub jurisdictione, & obedientia illius Prioris sunt, à quo in suo Conventu hospites recipiantur; atque adeo ejus ordinationibus, & mandatis sunt subjecti; nec debent absque illius licentia e Conventu exire, seu per villam, vel Civitatem pergere; ut Valentiæ 1596. confirmat. 5. ordinatum fuit, & Romæ 1601. confirmat. 3. confirmatum, ut hospites legi Depositi ita subjecti sint; ut si post sextum diem in Conventu aliquo moraturi sunt, teneantur quamlibet summam pecuniarum in communi Deposito illius Conventus reponere, nec sine licentia Prælati illius, pro negotiis quibuslibet expendere. Debet etiam advenientem Priorem humane benigneque recipere, eumque præ cæteris honorifice tractare; quia qui bene præsunt, duplici honore digni sunt. Sed & si contingeret alienæ Provinciæ Priorem Provincialem in Refectorio comedere, absente Præsidente Provinciæ, Prior Conventus debet illi dare locum nolæ: cum ille non sit locus judicii, sed dignitatis, unde & Abbatibus, & Episcopis datur, sicut fuit declaratum in Capitulo Januensi 1513.

Item in Capitulo Viennensi 1282. sic fuit ordinatum. Cum ex insinuatione terminorum, & limitum aliorum Conventuum, & Provinciarum perturbationes, & scandala oriri soleant: Magister Ordinis ex consensu Definitorum Prioribus Provincialibus, & Conventualibus, cæterisque Fratribus stricte injungi; ut limitationes factas inter unam Provinciam, & aliam, & inter Conventum & Conventum summa, & exacta diligentia observari studeant: & Fratres quoties oppositum fecerint, toties pœnæ gravioris culpæ subjiciantur; & quidquid infra limites alterius Provinciæ, vel alterius Conventus acquisierint, teneantur statim Conventibus, in quorum præjudicium quæstum fecerint, absque ulla dilatione restituere. Et Treveris 1249. sic dicitur: Stricte prohibemus Fratres unius Provinciæ audere infra terminos alterius Provinciæ quæstum facere, vel ibidem (nisi forte transeundo, vel iter agendo) prædicare, absque licentia Prioris Provincialis, vel Conventualis, ad quos spectant prædicti termini: quod si contrarium fecerint, gravius puniantur. Et hoc idem fuit confirmatum Romæ 1605. ordinat. 23.

IV.

(*h*) FRatres Minores, sicut & nostri charitative, & hilariter recipiantur; & secundùm facultatem Domus pie, & honeste procurentur. Quicumque autem Prior Provincialis sine licentia Magistri Ordinis, vel Frater alius quicumque, sine licentia Prioris Provincialis (*i*) Archiepiscopatum, vel Episcopatum receperit; (nisi per talem obedientiam cogatur, quam transgrediendo peccaret mortaliter) ipsum præsenti statuto suffragiis, societate, ac omnibus beneficiis Ordinis, tam in morte, quam in vita privamus.

(h) *Fratres Minores, sicut & nostri charitative, & hilariter recipiantur.*) Declaramus, quòd Priores, & Fratres nostri omnes diligentissime curare debent, ut amorem maximum erga Fratres Minores semper, & ubique habeant, & corde conservent, ore eos laudent, opere benignissimeque recipiant, humanissimeque tractent; & de pace cum eis habenda quantum possunt solliciti sint, qui autem contrarium ausi fuerint, graviter puniantur. Et caveant Fratres, ut neque inter se, neque cum aliis quantumcumque familiaribus, de ipsis minus bene loquantur. Si qui vero amicitiæ, & familiaritatis specimen præseferentes, mala de prædictis Fratribus retulerint, Fratres nostri non sint faciles ad credendum: quin potius eos quantum possunt excusare conentur. Quod si forte ipsi Fratres Minores de nobis male loquendo, nos quandoque provocaverint; tamen nullo modo publice cum eis contendamus, sicut fuit ordinatum Parisiis 1236. & 1256. & Valentiæ 1647. ordinat. 18.

Item in Capitulo Mediolanensi 1255. & Parisiensi 1256. ordinat. 16. sic fuit ordinatum: Fratres solliciti sint, ut humaniter excipiant hospites, & charitative tractent, præsertim venientes ex Provinciis extraneis, quibus omnia, quæ eis opus fuerint, ut necessitates itineris postulabunt, provideant, & administrent; eisque consulant, & ferant auxilium, quod ad alios Conventus transire possint, maxime ex his locis, in quibus sit transeundi difficultas.

(i) *Archiepiscopatum, vel Episcopatum receperit.*) Declaramus, quòd solus Magister Ordinis, & Prior Provincialis, non autem eorum Vicarii licentiam dare possunt recipiendi Episcopatum, non obstante ordinat. Capit. Generalis Treverensis 1289. declarat. 2. ubi etiam Vicariis Magistri Ordinis, & Priorum Provincialium tribuitur, quod possint dare licentiam recipiendi Episcopatum. Tamen hæc facultas, ex authoritate Apostolica solis Magistris Ordinis,& Prioribus Provincialibus fuit reservata: prout Innocentius IV. Clemens IV. & Nicolaus IV. in privilegio concesso Ordini nostro sic dicunt: *Prohibemus, ne quis Frater Ordinis vestri, sine speciali licentia Magistri Ordinis, aut Provincialis, aut mandato Sedis Apostolicæ, electioni, aut postulationi ad quamcumque dignitatem extra Ordinem de se factæ audeat consentire; decernentes irritum, & inane quidquid secus contigerit attentari.*

V.

(*k*) FRatres, nostri Ordinis Episcopis, vel aliis quibuscumque personis extra Ordinem assignatos, qui in jejuniis, & abstinentiis, victu, & vestitu statuta Ordinis non servant; suffragiis, & beneficiis Ordinis tam in morte, quam in vita privamus: quousque super hujusmodi excessu adeo digne satisfecerint, quod per Magistrum Ordinis, vel Provincialem suum ad hujusmodi suffragia restitui mereantur.

(k) *Fratres, nostri Ordinis Episcopis &c.*) Declaramus, quòd Priores Provinciales in suis Provinciis debent Episcopos ex Ordine nostro assumptos admonere, ut secundum Ordinis instituta, vestibus, calceamentis, jejuniis, & abstinentiis aliisque rebus utantur, quæ Episcopali officio non inferunt impedimentum, alioquin eis non concedant Fratres in munus Socii, & concessos revocent; sicut fuit ordinatum in Capitulo apud Montem Pesulanum 1247. ordinat. 2. Et in Capitulo Metis 1313. sicut fuit ordinatum: Cum ex Fratrum Ordinis nostri promotione ad incertos, & vagos titulos Episcopatuum, idem noster Ordo in contemptum adducatur; diligenter caveant Priores Provinciales, ne propter cujusvis preces, & petitionem, alicui Fratri licentiam dare præsumant; Magistro Ordinis, vel Provinciali Capitulo inconsulto. Nec talibus Episcopis, vel aliis quibuscumque, ullos ex Ordine nostro Socios nisi discretos, & maturos, moribusque probatos concedant. Si qui autem Episcopi Ordinis nostri inventi fuerint, qui minus honeste in detrimentum, & præjudicium Ordinis vivant; Socios eis assignatos studeant, quamprimum ad Ordinem revocare.

Item Bisuntii 1353. sic habetur. Declaramus, & denunciamus universis Fratribus nostri Ordinis, Dominum Papam nostrum publice, & manifeste denunciasse, quod Capellani honoris Domini Papæ, aliorumque Prælatorum nullam exemptionem habent a Superioribus suis: sed Magister Ordinis aliique Prælati possunt contra tales Capellanos procedere, illos corrigere, ad claustrum reducere, & si opus fuerit, arrestare. Item dicimus de Fratribus, qui Regibus, Prælatis, Domicellis, atque aliis Ecclesiasticis personis assignati sunt; qui cum deliquerint, ac minus honeste se gesserint, à suis Prælatis pœna plectantur, & reducantur ad Ordinis disciplinam: & in eorum locum eisdem Ecclesiasticis personis alii maturi, atque honesti Fratres tribuantur. Et Bonifacius IX. in privilegio Ordini concesso, sic dicit: *Statuimus, & ordinamus ut omnes, & singuli Fratres Ordinis Prædicatorum Apostolicæ Sedis Capellani præsentes, & futuri, perinde suis Superioribus, eorumque correctioni in omnibus, & per omnia subjecti sint; ac si prædictæ Sedis Capellani non essent; non obstantibus exemptionibus, aliisque quibuscumque privilegiis, indulgentiis, gratiis, & litteris Apostolicis Capellanis dictæ Sedis conjunctim, vel divisim sub quavis forma, vel expressione verborum a dicta Sede concessis, vel in posterum concedendis.* Hæc ille. Et in Capitulo Bononiensi propter Concilium Tridentinum, sic statutum fuit: Nullus Fratrum nostrorum alicujus Principis, vel Episcopi, vel Communitatis, sive etiam cujusvis alterius personæ obsequio se subjiciat, vel legendi sive prædicandi officio, sine sui Prælati licentia suas operas locet; secus tanquam inobediens, & proprietarius pœna plectatur. Neque cuiquam liceat absque licentia Præsidentis recedere à Conventibus suis, etiam causa adeundi Superiorem, nisi cum ab illo fuerit evocatus. Quod si quis contra hoc fecerit tamdiu pœnæ gravioris culpæ subjaceat, quamdiu sine licentia extra Conventum fuerit commoratus. Illi vero, qui studiorum causa ad Universitates mittuntur in quibus sunt Conventus Ordinis nostri, in ipsis dumtaxat habitent, secus omni gradu acquirendo habeantur indigni, & insuper Prælato ejusdem Conventus causa juste cognita, pœna plectantur.

VI.

FRatres vero nostri Ordinis, cum fuerint ad aliquam Ecclesiam, vel dignitatem extra Ordinem ad sui instantiam à Sede Apostolica pronunciati, (*l*) ipso facto sint ab omni præsidentia, & officio intra nostrum Ordinem sibi commisso absoluti: à quibus eosdem tenore præsentium, absolutos esse decernimus. Alii vero, qui sine sui instantia, sunt similiter pronunciati, nisi infra quatuor dies à notitia dictæ pronunciationis sibi factæ, ipsi publice renunciaverint, & per publicum instrumentum; simili modo, ut præfertur absoluti existant. Præcipientes omnibus, & singulis Fratribus præsentibus, & futuris, quatenus nulli prædictorum obedire præsumant, vel audeant quoquo modo. Fratres nostros beneficiatos, vel etiam habilitatos solummodo ad beneficia, inhabiles reddimus ad prælationem, seu superioritatem in Ordine nostro. Nec aliquis eorum passivam, vel activam vocem quomodolibet in Ordine

dine habere possit, nisi ante beneficio, & habilitationi renunciaverit: ita quod renunciatio sit legitima acceptata instrumento testante. Renunciatio autem cum regressu, aut quacumque reservatione fructuum, nisi hujusmodi fructus mere & integraliter proveniant ad nostrorum utilitatem Conventuum, & non tantum alicujus particularis personæ; non acceptetur, nec alicujus momenti habeatur.

(1) *Ipso facto sint ab omni præsidentia, & officio intra nostrum Ordinem sibi commisso, absoluti.*) Declaramus, quòd non solum illi, qui sive ad sui, sive ad aliorum instantiam pronunciantur designati ad aliquam dignitatem extra Ordinem, sunt ipso facto ab omni præsidentia & officio Ordinis absoluti; verum etiam illi, qui per litteras Apostolicas, quodcumque Ecclesiasticum beneficium, vel Capellaniam aliquam obtinuerint; nec activam, vel passivam vocem habere, nec in Conventibus residere, nec in eis cameras obtinere possunt sine licentia Magistri Ordinis. Et idem dicimus de aliis provectis ad Ecclesias titulares, vel ad quascumque Ecclesiasticas dignitates: sicut Sixtus Papa Quartus in *Bulla aurea* declaravit. Item in alio Brevi ejusdem Papæ Sixti recepto in Cap. Perusino 1478. sic habetur: *Nos, qui & scandala amputare, & quietem dicti Ordinis Prædicatorum præservare desideramus: declaramus, quod Patres prædicti Ordinis ad beneficia habilitati, donec beneficia sint consecuti, activam tantum vocem in dicto Ordine habent: quamprimum vero aliquod beneficium obtinuerint, etiam activam vocem amittant, & neutra in dicto Ordine, uti possint, non obstantibus quibuscumque contrariis.* Hæc ille. Et in prædicto Capitulo sic dicitur: Statuimus, & ordinamus, quod Fratres, qui licentiam habent exercendi Divina officia extra Ordinem, quamdiu extra Ordinem sic exercuerint, nec cellam, nec activam, vel passivam vocem in Conventibus ejusdem Ordinis habere possint. Nec Conventus sit eis in aliqua re obligatus, nisi suffragiis in morte: & hoc idem fuit antea ordinatum Venetiis 1357.

Item in Capitulo Romano 1525. sic statutum fuit: Ordinamus, ut Fratres manentes extra Ordinem sine Superiorum licentia, si postea ad eundem Ordinem, etiam ex Superiorum licentia redierint; non possint habere infra decennium aliquod prælationis, vel Vicariatus officium, sine expressa licentia Reverendissimi Magistri Ordinis in scriptis obtenta. Et in Capitulo Romano 1508 sic habetur. Fratres aliarum Provinciarum nisi per triennium fuerint in Provincia; aut alias habeantur cogniti, Conventibus, aut locis non præficiantur nec Magistri Novitiorum, nec Sacristæ fiant, nec similes administrationes eis committantur. Et Romæ, 1553. sic dicitur: Admonemus omnes, & singulos Fratres Ordinis nostri, præsertim Prælatos, eisque in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus: ne eos, qui curata, aut non curata beneficia acceperint, retineant ad manendum in Domibus Ordinis: nec ad vocem activam, vel passivam absque Magistri Ordinis dispensatione admittant, nisi prius re ipsa eisdem beneficiis renunciaverint. Et iterum Romæ 1585. sic habetur: Ordinamus, ut Fratres, qui quacumque de causa, & quomodocumque extra Conventum permanent, (præterquam si officio sanctæ Inquisitionis inserviant) non censeantur in Conventibus assignati ad vocem quacumque ratione habendam: sed omnino ab electionibus faciendis, sicut dictum est, intelligantur exclusi; quod Romæ 1589. pariter confirmatum fuit.

VII.

PRæcipimus autem in virtute Spiritus Sancti, & sanctæ obedientiæ Prioribus Provincialibus, & Conventualibus, ac eorum Vicariis: quod nulli Fratri electo, seu postulato extra Ordinem ad quamcumque dignitatem, personatum, vel gradū infra dignitatem Episcopalem, licentiam concedant hujusmodi electiones, seu postulationes acceptandi, vel alio quomodolibet prosequendi. Eodem præcepto prohibentes, ne Fratres aliqui propter licentiam sibi datam contra prohibitionem hujusmodi, præmissas electiones, seu postulationes aliquatenus, vel per se, vel per alium prosequantur. Si quis autem in præmissis secus fecerit, incurrat excommunicationis sententiam ipso facto; quam sententiam ferimus præsenti statuto: & nihilominus (*m*) omnibus gratiis Ordinis sit privatus; ad quas restitui non valeat, nisi per Magistrum Ordinis, vel Capitulum Generale.

VIII.

(*n*) SI quis Frater nostri Ordinis per se, vel per alium pro se, vel pro alio ordinationem de se, vel de alio factam, vel obedientiam sibi, vel alii Fratri injunctam per quamcumque personam extra obedientiam nostri Ordinis constitutam quocumque modo procuraverit revocari: vel in aliqua Provincia, aut Conventu, aut officio, sive etiam studio generali poni, vel remanere, vel inde amoveri: ipso facto ex vi præsentis statuti in pœnam incidat gravioris culpæ; in qua, vel à qua cum tali dispensari non possit, nisi per Magistrum Ordinis, vel Capitulum Generale.

(m) *Omnibus gratiis Ordinis sit privatus.*) Declaramus, quòd privare Fratrem omnibus gratiis Ordinis, est ipsum privare Prioratu, Supprioratu, Lectura, Prædicatione generali, omnique gradu, & promotione, quæ in Ordine nostro acquiri potest. Et volumus, atque ordinamus, ut talis Frater omnibus gratiis Ordinis sic privatus, omni etiam voce privatus sit: & bonis omnibus ad proprium usum ei concessis; quæ ad Conventum illius applicanda erunt; sicut fuit declaratum apud Narbonam 1354. & apud Rothomagum. 1361. ordinat. 3. Quæ quidem gratiæ non possunt restitui, nisi à Magistro Ordinis, vel à Generali Capitulo.

(n) *Si quis Frater nostri Ordinis per se, vel per alium &c.*) Declaramus, quòd si quis Frater Ordinis nostri per se, vel per alium, pro se, vel pro alio ordinationem de se, vel de alio factam, vel obedientiam sibi, vel alteri Fratri impositam, quocumque modo per quamlibet personam extra obedientiam nostri Ordinis constitutam revocari consenserit: vel in aliqua Provincia, seu Conventu, sive etiam studio generali poni, aut remanere, aut inde amoveri

vel

vel cum perfonis extraneis commorari, vel in aliquo officio effe tentaverit; ipfo facto ex vi præfentis ftatuti incidat in pœnam gravioris culpæ, à qua, vel in qua cum tali difpenfari non poffit, nifi à Magiftro Ordinis, vel à Capitulo Generali. Talis autem quamdiu erit in hac pœnitentia, fi Prædicator eft prædicationis officium non exequatur, neque ad aliquod officium Ecclefiæ admitti debet, neque ei aliqua obedientia committatur, nec vocem habeat, nifi in fui accufatione: & fi Sacerdos fuerit, vel Confeffarius, his officiis non fungatur, atque adeo celebrare, & confeffiones audire non poterit; fed omnia debebit Sacerdotis officia prætermittere, ficut fuit declaratum Ferrariæ 1362. Atque animadvertendum eft, prædictam Conftitutionem correctam fuiffe apud Verdunum 1356. ficut fupra confcripta eft.

Item in Capitulo Lugdunenfi 1318. ordinat. 7. fic dicitur: Cum Fratres aliqui in confufionem Ordinis, & damnationem animarum fuarum, correctionem de eis, vel aliis factam, five etiam faciendam impedire, & per perfonas extra obedientiam Ordinis conftitutas aliis Fratribus gravamen facere contendant: volumus, & ordinamus, ut quicumque repertus fuerit effe talis, pœnæ gravioris culpæ fubjaceat, & omnibus gratiis Ordinis privatus fit: quæ ei non poffint reftitui nifi à Magiftro Ordinis, aut per Definitores Capituli Generalis. Et Romæ 1571. ordin. 9. fic dicitur: Ordinamus ne Fratres Ordinis noftri ad feculares cujufcumque conditionis, aut dignitatis confugiant: vel ad evadendas pœnas à fuis Prælatis impofitas, vel ad rejiciendum aliquid quomodolibet ab eis mandatum, vel ad obtinendum quemcumque gradum, vel dignitatem. Declarantes præfenti ftatuto Fratres noftros effe inhabiles ad quafcumque Ordinis dignitates, nifi à Magiftro Ordinis fuerint reftituti. Præcipientes infuper Prælatis, ut Fratrem quemlibet hujufmodi, tamquam præcepti transgrefforem pœnæ gravioris culpæ fubjiciant. Quod Bononiæ 1574. & Romæ 1580. confirmatum fuit.

Item declaramus in eodem Romano Capitulo 1580. publicatum fuiffe Breve Gregorii XIII. in quo ipfe Summus Pontifex Prælatis omnibus Ordinis noftri in virtute fanctæ obedientiæ mandabat, ne ad inftantiam, & petitionem quarumcumque perfonarum five fecularium, five Ecclefiafticarum extra eundem Ordinem conftitutarum, etiam Cardinalatus honore, & quamcumque feculari dignitate, & excellentia, etiam Ducali, Regali, & Imperiali fulgentium; cuiliber dicti Ordinis Religiofo ullam gratiam concedere, vel pœnas aliquas remittere audeant. Quinimmo quofcumque dicti Ordinis Fratres, & Religiofos, qui contra decreta fuarum Conftitutionum hac via, & his mediis per conquifitos favores, & fuffragia aliquid fibi procuraverint, ad talia, & fimilia, ac etiam majora in eodem Ordine confequenda perpetuo inhabiles declaravit. Quapropter in Capitulo Romano 1589. poftquam Breve Gregorii ad verbum relatum eft *in* §. *Quamobrem*, fic habetur: Quamobrem fingulos noftri Ordinis Prælatos admonemus, ut fcientes fe non poffe abfque peccato mortali quidquam ad fecularium, vel perfonarum extra noftrum Ordinem conftitutarum inftantiam concedere, abftineant prorfus, neque id unquam faciant. Subditos vero pariter monemus, ut confiderantes fe inhabiles fieri ad munera omnia, caveant ne aliquid hoc modo procurent. Et quoniam ex hujufmodi mendicatis fuffragiis Religionis ruina patenter exoritur, ac ejufdem ftatus, atque tranquilitas fummopere perturbatur, diftributivæ juftitiæ aditus intercluditur, ambitioni via aperitur, & demum indigni (utpote audaciores) virtute præditis, ac benemeritis in fua fe humilitate, ac modeftia continentibus, interdum præferuntur, idcirco ad hujufmodi abufus tollendos, in virtute Spiritus Sancti, & fanctæ obedientiæ fub formali præcepto, necnon fub pœna excommunicationis latæ fententiæ, hac una pro trina canonica admonitione præmiffa, præcipimus, ne quifquam directe, vel indirecte, per fe, vel per alium, pro fe, vel pro aliis ejufdem Ordinis Fratribus apud perfonas extra noftrum Ordinem conftitutas, & de noftro Ordine non affumptas, gratiam aliquam, vel pœnarum remiffionem à Prælatis noftri Ordinis obtinendam procuret. Et fub eodem formali præcepto eademque cenfura prohibemus, quemlibet hac de caufa aliqua munera fecularibus promittere, vel exhibere.

Item declaramus, quod cum à nonnullis dubitaretur, an fub gratiarum nomine, quo Gregorius XIII. in fua Conftitutione ufus fuerat, gradus, honores, dignitates, officia, & munia prædicti Ordinis comprehendantur, fel. recor. Clemens VIII. per alias fimiles litteras datas *ad diem* 23. *Maji* priores Gregorii Conftitutiones quoad omnia confirmavit: & quoad quofcumque gradus, honores, dignitates, officia, adminiftrationes, functiones, Prælaturas ejufdem Ordinis perpetuo amplificavit, atque ampliandas effe decrevit. Et univerfis Ordinis Fratribus non folum in prædictis omnibus favorem fecularium minime procurare, fed ne quidem fponte oblatum recipere: & fimiliter ne propter hanc caufam munera aliqua fecularibus elargiri, vel exhibere audeant, in virtute fanctæ obedientiæ, & fub pœnis in dictis Gregorii prædecefforis litteris contentis præcepit, interdixit, & expreffe prohibuit. Item quæcumque contenta tum in Gregorii XIII. litteris, tum in illo § *Quamobrem*, Romani Capituli 1589. his pœnæ verbis in perpetuum confirmavit: *Nos Ordinis prædicti quieti, ac Religioforum illius faluti opportunius confulere, aliafque in præmiffis providere volentes, ad litterarum præfatarum, necnon Decreti Capituli Generalis ejufdem Ordinis, in executionem earumdem litterarum facti quod incipit*: Quamobrem, fingulos noftri Ordinis Prælatos admonemus &c. *veriores, & totos tenores præfentibus pro expreffis ac ad verbum infertis habentes, motu proprio, ex certaque noftra fcientia, ac de Apoftolicæ poteftatis plenitudine, litteras, ac Decretum hujufmodi, ac in eis contenta Apoftolica authoritate tenore præfentium perpetuo confirmamus, & approbamus, & illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnefque, ac fingulos tam juris, quam facti, & alios defectus, fi qui in eis intervenerint, fupplemus.* Tandem Sanctiffimus D. N. Paulus Papa V. in alia Conftitutione *ad diem* 7. *Januarii* 1608. motu proprio, & ex certa fcientia prædictas Gregorii & Clementis litteras atque etiam in eis contenta in perpetuum confirmavit, & approbavit, & perpetuæ firmitatis robur adjecit. Quam poftea Pauli. V. Conftitutionem, Patres Ordinis noftri in Actis Romani Capituli 1608. infertam effe voluerunt.

CAP. XIV.

Caput XIV.

De Studentibus.

I.

(*a*) QUoniam circa ſtudentes diligens eſt adhibenda cautela, aliquem ſpecialem Fratrem habeant, ſine cujus licentia non ſcribant quaternos, nec audiant lectiones: & quæ circa eos in ſtudiis corrigenda viderit corrigat; & ſi vires ejus excedant, Prælato proponat. In libris Gentilium, & Philoſophorum non ſtudeant, & ſi ad horam inſpiciant. (*b*) Sæculares ſententias non addiſcant, neque artes, quas liberales vocant; niſi aliquando circa aliquos Magiſter Ordinis, vel Capitulum Generale, vel Prior Provincialis, vel Capitulum Provinciale voluerit aliter diſpenſare, (*c*) ſed tantum libros Theologicos, tam juvenes, quam alii legant. Ipſi vero in ſtudio taliter ſint intenti, ut de die, de nocte, in Domo, in itinere legant aliquid, vel meditentur; & quidquid poterunt retinere cordetenus nitantur.

(a) *Quoniam circa ſtudentes diligens eſt adhibenda cautela &c.*) Declaramus, quòd ſtudium ſacrarum ſcientiarum Religioni noſtræ quam maxime congruit. Imprimis, propter illud quod vitæ contemplativæ proprium est: nam contemplatio ordinatur ad rerum Divinarum conſiderationem, quæ recte ſtudio dirigitur. Etenim ſtudium liberat contemplantem à periculis, quæ ſunt errores; in quibus ſæpe verſantur ii, qui contemplantur, cum tamen Scripturas ſacras ignorent. Quapropter Greg. lib. Moralium dicit: *Nonnulli dum plus exquirunt contemplando quam capiant, uſque ad perverſa dogmata erumpunt.* Secundo, ſtudium Religioni noſtræ neceſſarium eſt, quoniam ipſa eſt inſtituta ad tradendum aliis contemplata per doctrinam; quæ ſane res fieri non poteſt ſine ſtudio ſcripturarum, earumque contemplatione. Quare Hieronymus ep. 16. quæſt. 1. dicit: *Multo tempore diſcas, quod poſtea poſſis docere: ne ſis miles antequam tyro, & Magiſter antequam diſcipulus.* Et Apoſtolus de Epiſcopo, ad quem pertinent actus hujusmodi, dicit: *Ut potens ſit exhortari in doctrina ſana, & eos qui contradicunt arguere.* Quamobrem diſtinct. 38. dicitur: *Ignorantia quæ mater eſt cunctorum errorum, à cunctis vitanda eſt, & maxime ab his qui officium docendi in populo ſuſceperunt.* Tertio litterarum ſtudium Religioni noſtræ convenit, quoad illud, quod ei cum omnibus Religionibus eſt commune: valet enim primo ad profligandam carnis laſciviam; quapropter Hieronymus inquit: *Ama ſtudia litterarum, & carnis vitia non amabis*, de conſecratione *diſtinctione* 5. cap. Nunquam. Deinde valet ad comprimendam, atque reſtringendam divitiarum cupiditatem; quia ut dicit Philoſophus: *Melius eſt philoſophari, quam ditari.* Ac proinde Hieronymus: *Crates ille Thebanus, cum ad philoſophandum pergeret, magnum auri pondus abjecit* 12. quæſt. 2. capit. Gloria. Tandem valet ad exequendum ea, de quibus erudimur. Quare Aug. dixit: *Quæ perverſitas eſt illi lectioni nolle obtemperare, qui vult ei continuo vacare. A ſacra etiam Scriptura docentur homines de modo, atque ordine obediendi*, ut habetur 8. quæſt. 1. capit. Sciendum.

(b) *Sæculares ſcientias non addiſcant.*) Declaramus, quòd quamvis liceat Fratribus noſtris ſtudere ſcientiis ſecularibus, non tamen diu in illis verſari debent, & omne ætatis ſuæ tempus conſumere, ſed potius ſcripturarum ſtudio, atque eis quibus conſulere poſſunt ſaluti animarum, debent ſe aſſidue, ac ſollicite exercere; à curioſitate, & inani gloria cavendo, atque ex illis non ſibi ſolum, ſed etiam aliis ad bene, ſancteque vivendum documenta capere, ſicut fuit in plurimis Capitulis ordinatum.

Admonemus etiam, ne per ſpeciem bonarum, ut ferunt humanarum artium, & excultioris, atque ornatioris linguæ, libros maxime à Canone prohibitos legant; ex quibus corruptos mores, & dogmata perverſa facile poſſunt imbibere, ſicut fuit ordinatum Romæ 1569. & 1571. & confirmatum Barcinonæ 1574. Verum poſtea quoad Hebraicam, & Græcam linguam, Romæ 1608. ordin. 9. ſic juſtis de cauſis fuit diſpoſitum. Ordinamus, ut poſt ſex menſes à præſentium notitia, Priores Provinciales ſinguli in ſuis Provinciis, teneantur ſtudium linguarum, præſertim Hebraicæ, & Græcæ inſtituere, perquirendo doctiſſimos harum artium Præceptores: quos ſi in Ordine habere nequiverint, ex ſeculo accerſant, diſcipuliſque præficiant; decernendo illis annua ſtipendia, ex communibus ſumptibus ſuorum Conventuum. Et hoc idem poſtea non ſolum ordinatum Pariſiis 1611. denunc. 3. verum etiam à SS. D. N. Paulo V. Apoſtolica authoritate ſtatutum fuit.

(c) *Sed tantum libros Theologicos &c.*) Declaramus, in S. Concil. Trident. Seſſ. 4. editum fuiſſe Decret ad hanc ſpectans Conſtitutionem, his verbis: SS. *Synodus ad coercenda petulantia ingenia, decernit; ut nemo ſuæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum ad ædificationem doctrinæ Chriſtianæ pertinentium, S. Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens, contra eum ſenſum quem tenuit, & tenet S. Mater Eccleſia (cujus eſt judicare de vero ſenſu, & interpretatione S. Scripturarum) aut etiam contra unanimem conſenſum Patrum, ipſam S. Scripturam interpretari audeat: etiamſi hujuſmodi interpretationes nullo umquam tempore in lucem edendæ forent; qui contra fecerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis à juribus ſtatutis puniantur.* Et Romæ 1569. habetur: Diſtricte præcipimus ſub pœna privationis cujuſcumque gradus, ultra pœnas à jure ſtatutas: ne quis Magiſter, aut Regens, aut Lector, aut quivis noſtri Ordinis, audeat aſſerere, vel defendere publice, vel privatim, ullum articulum pugnantem cum Decretis Sacri Concilii Tridentini; cum aſſertionibus ad dogmata fidei, vel ad bonos mores attinentibus: præſertim vero cum Canone illo de ſacramentali Confeſſione, ante ſumptionem Sacratiſſimi Corporis Chriſti neceſſario præmittenda, etiamſi aliquem ex noſtris Doctoribus inſignioribus, nempe Durandum, Cajetanum, ſeu quamvis alium patrocinantem habuerit. Quod quidem confirmatum fuit Romæ 1571 confirmat. 5. & Barcinonæ 1574. Inſuper prohibemus Fratres omnes recitare, aut confirmare ſingularem aliquam opinionem oppoſitam communi Doctorum ſententiæ, in his quæ ad fidem, aut ad honeſtos mores pertinere noſcuntur; niſi reprobando, ac ſtatim objectionibus reſpondendo. Qui autem in hoc deliquerint, à Priore Provinciali,

vel ab ejus Vicario in pœnam ſtudio atque officio Lectoratus priventur; ſicut fuit ordinatum apud Cæſarauguſtam 1309. ordinat 3. & Metis 1313. ordinat. 8. & apud Ciſtericum 1329. Præterea diſtincte injungimus Lectoribus omnibus, & Sublectoribus, ut præſtantiſſimam noſtri Angelici Doctoris Sancti Thomæ doctrinam ſemper legant, diſcant, & doceant: & juxta eam omnia quæſita, & diſputata determinent, & definiant, ſuoſque diſcipulos in ipſa erudiant, & faciant ut ſtudentes in eam toto animi impetu diligenter incumbant. Eſt enim excellentiſſima hæc doctrina, ſana præ cæteris, culta à doctioribus viris, Ordini noſtro utilis, ſalutaris univerſæ Eccleſiæ, & toti terrarum Orbi admirabilis, ac denique Chriſti Salvatoris noſtri judicio comprobata. Lectores ergo atque ſtudentes eam in lectionibus atque diſputationibus non prætermittant, ſed in ea verſentur, eamque explicent & exhibeant: ipſi denique in fine ſuarum diſputationum, rationibus contrariis ſolutis, & fractis, firmiſſime adhæreant, ſtricte prohibentes ne Fratres legendo, determinando, reſpondendo, aſſerere audeant ex propria ſententia oppoſitum ejus, quod communi omnium judicio creditur aſſertum eſſe à Sanctiſſ. Præceptore.

Item in Capitulo apud Carcaſſonam 1342. ſic fuit ordinatum: Cum præclariſſima Doctoris Angelici S. Thomæ Aquinatis Doctrina, in toto Orbe terrarum tanquam lux ſolis eluceat, & ut firmiſſima, ac ſolidiſſima doctrinarum omnium, à Sede Apoſtolica, & à principalibus Eccleſiæ Doctoribus, cum teſtimonio Epiſcopi, atque Univerſitatis Pariſienſis honorifice approbata fuerit, & Divinis laudibus ornata: imponimus Lectoribus, & Studentibus, ut ſpretis, & poſtpoſitis vanis, & curioſis, ac frivolis doctrinis, quarum plurimæ à veritate abducunt, ejuſdem ſanctiſſimi Doctoris doctrinæ omnino dent operam, & aſſidue ſtudeant, juxta quam quæſtiones omnes, & dubia determinent. Item in Capitulo Salmanticen. 1551. ordinatum fuit, in lectionibus Theologicis legatur totus artic. S. Thomæ, & ex eo declaretur, & manifeſtetur veritas. Quod Pariſiis 1611. confirmatum, & ampliatum fuit, ita tamen, ut ordinatum fuerit, articulum Sancti Doctoris legendum eſſe non compendioſe, & confuſe, ſed diſtincte, & articulate eſſe declarandum, & exponendum; rationem habendo non ſententiæ ſolum, ſed etiam ordinis, atque connexionis textuum, & curando, ut diſcipuli hæc eadem omnia faciant, & memoriæ mandent, atque de eis in diſputationibus, & collationibus illos informent. Et Romæ 1553. & 1558. & 1569. ordinat. 5. & 1571. confirmat. 6. Avenione 1561. confirmat. 5. & Bononiæ 1564. additum fuit, ut quicumque à ſolida doctrina S. Thomæ receſſerit, & vel verbo, vel ſcripto aliquid contrarium dixerit, officio Lectoratus, & quocumque alio gradu, & dignitate in perpetuum privatus ſit, & eiſdem pœnis plectendus eſt quicunque aliquid contra S. Thomæ doctrinam prædicaverit; ſicut fuit ordinatum Valentiæ 1596. admonit. 1.

II.

CUret Prior Provincialis, (*d*) ſi habuerit aliquos utiles ad ſtudendum, qui poſſunt in brevi apti eſſe ad regendum, mittere ad ſtudendum ad loca ubi viget ſtudium, (*e*) extra ſuas Provincias, de Deffinitorum Capituli Provincialis, vel majoris partis eorum conſilio, & aſſenſu. Si vero aliquem miſſorum ſtudentium infra ſex menſes à tempore celebrati Capituli mori contigerit, vel alias legitime impediri, Prior Provincialis loco illius poſſit alium ſubrogare. Et in aliis, illi, ad quos mittuntur, non audeant eos occupare, neque ad Provinciam ſuam remittere, niſi fuerint revocati. (*f*) Poſtquam autem in aliquo ſtudio per tres annos, ad plus, fuerint commorati, ipſo facto ſint ab ipſo ſtudio abſoluti: niſi de Magiſtri Ordinis licentia ſpeciali. Et hoc idem circa ſtudentes ejuſdem Provinciæ obſervetur.

(d) *Si habuerit aliquos utiles ad ſtudendum.*) Declaramus, quòd Priores Provinciales debent diligenter exquirere juvenes ad ſtudium aptos, qui brevi tempore poſſint proficere; & eos Conventibus, in quibus vigent ſtudia, aſſignare. Et Fratres non mittantur ad Studia Generalia, niſi qui bonis moribus præditi, atque ad proficiendum apti ſint: & juvenibus ad ſtudium aptis non permittantur inanes vagationes extra Domum, & aliæ vagationes, quæ eis in ſtudio impedimentum inferunt. Nec concedatur illis licentia exeundi è Monaſterio, niſi ob maximam neceſſitatem: quæ ſi contingat detur eis Socius cum quo pergant, ſicut fuit ordinatum Valliſoleti 1605. Nequaquam autem moleſti, atque inepti Fratres mittantur ad ſtudia: & ſi quos tales miſerint, ſine dilatione ſtudeant revocare. Nec imperiti Fratres, ut ſtudentes in aliquo Conventu aſſignentur: ne ſtudii locum aliis eripiant, ſicut fuit ordinatum Metis 1251. ordinat. 7. Valencenis 1259. & apud Peſtum 1273. ordinat. 1. & Lugduni 1274. ordinat. 5. ac demum Pariſiis 1279. ordinat. 2.

(e) *Extra ſuas Provincias.*) Declarâmus, quod Fratres miſſi ad Studia Generalia extra ſuas Provincias, ex illis Conventibus ſunt, ex quibus erant, antequam recederent. Fratres vero qui conſtituuntur comites peregrinorum, ad eos Conventus, & ad illas Provincias pertinent, ex quibus Superiorum juſſu profecti ſunt, atque ibi vocem habent, ſicut fuit declaratum Ferrariæ 1362. & Januæ 1513. & Neapoli. 1515.

(f) *Poſtquam autem in aliquo ſtudio per tres annos &c.*) Declaramus, quod ille ſtudens, qui ex ea Provincia eſt, in qua eſt ſtudium, poſt triennii ſpatium, præſcriptum ei à Conſtitutionibus noſtris, remanet Conventualis in ipſo Conventu in quo fuit ſtudens: at vero ſtudens ex alia Provincia poſt elapſum ſuum triennium, remanet Conventualis illius Conventus, in quo manebat tunc, cum in ſtudio fuit aſſignatus; ſicut Perpiniani 1427. & Peruſii 1478. declaratum fuit. Item declaramus in Capitulo Romano 1571. fuiſſe Lectoribus præfinitum tempus Dialecticæ, Philoſophiæ, ac Metaphyſicæ legendæ. Et Valliſoleti 1605. ſic fuit ſtatutum: Confirmamus, quòd ſtudii tempus formalium ſtudentium ſit triennium expletum: quo elapſo non poſſint amplius in eodem ſtudio permanere; ut detur locus aliis, ſicut iſta Conſtitutio poſtulare videtur. Sin autem ſine legitima cauſa extra Conventum, cui ad ſtudendum fuit aſſignatus, ultrà quatuor menſes fuerit commoratus; ad Conventum ſuum remittatur omnino; ſicut fuit ordinatum Romæ 1530.

III.

III.

TRes Fratres tantùm mittantur Parisios ad studendum de Provincia : exceptis Provinciis , Hispaniæ , Tolosanæ , Provincia S. Dominici , Teutoniæ, Lombardiæ , Saxoniæ , Dalmaciæ , Daciæ , Poloniæ , Græciæ , Terræ Sanctæ , Aragoniæ,Bohemiæ, Provinciæ : de quarum qualibet duo tantum mittantur. Quælibet autem Provincia (exceptis Græciæ, Daciæ , Terræ sanctæ) provideat , ut semper in Conventu aliquo idoneo sit Generale Studium : & ad illum locum quilibet Prior Provincialis potestatem habeat mittendi duos Fratres idoneos ad studendum. (*g*) Quod si in aliqua dictarum Provinciarum Lector sufficiens pro tali studio non fuerit, Magister Ordinis de Lectore provideat competenti.

IV.

STatuimus autem, ut quælibet Provincia Fratribus suis missis ad studium ad minùs in tribus libris Theologiæ teneatur providere : videlicet in Biblia , Historiis , & Sententiis , & ipsi in his tàm in textu , quam in glossis , præcipuè studeant diligenter , & intendant. Item nullus faciat scribi libros de rebus Domus, nisi ad communem utilitatem. Nulli etiam certus usus librorum concedatur , nec dedignetur à quocumque auferantur, nec in cujus custodia dimittantur. In diebus Dominicis , & in Festis præcipuis , à quaternis scribendis se contineant.

(g) *Quod si in aliqua dictarum Provinciarum Lector sufficiens pro tali studio non fuerit.*) Declaramus, quòd cum ex studiorum profectu dignitas Ordinis, & animarum utilitas propagetur. Priores Provinciales, & Conventuales debent dare operam quantum possunt , ut studium semper vigeat , & studentes diligentissimi sint in lectionibus audienuis , nec à Gymnasio absint , nisi ex rationabili causa , & ex peculiari licentia. Et Lectores legant textum S. Thomæ , disputent assiduè, & continuent lectiones : qui verò in his reperti fuerint negligentes, merita pœna plectantur. Curent autem inprimis Prælati , ne Fratres propter studium artium, sacræ Theologiæ studium omittant: & si in aliqua Provincia non sit copia Lectorum , Fratres, & præcipue juvenes, bonis moribus ornati, & ad studium apti , mittantur ad loca in quibus Lectorum copia suppetat. Nec Lectores iis officiis , & negotiis occupentur , quibus impediantur. Et si non invenerint Lectores , qui sint idonei ad lectiones publice habendas , saltem inveniant qui vel sacræ Scripturæ , vel Summæ Casuum , vel alicujus hujusmodi rei privatas lectiones habeant , ne Fratres marcescant otio, & tempus inaniter perdant. Volumus autem , ut in Studiis tàm Generalibus quam particularibus, aliqui Lectores , qui sint præ cæteris ad legendum magis idonei , nequaquam in officio regiminis occupentur : donec per aliquot annos Lectoratus officium exercuerint. Lectores autem actu legentes nullam habeant libertatem recedendi à Refectorio , sed volumus,ut Priores pro ipsorum laboribus,possint aliquando cum eis in abstinentiis dispensare. Et hæc omnia supradicta ordinata fuerunt in nostris Capitulis,Bonon. 1240. Valencenen. 1259. apud Montem Pesulanum 1265. Mediolani 1278. Parisiis 1279. & Londonis 1314. Tandem Romæ 1553. & 1558. fuit ordinatum, & Avenione 1561. Bononiæ 1564. & iterum Romæ 1569. fuit confirmatum: ut si Lectores quarumcumque facultatum, etiam Casuum Conscientiæ, lectiones reipsa,quacunque de causa prætermittant, aut à doctrina Sancti Thomæ recedant , munere legendi omnino priventur.

Item declaramus , in Capitulo Bononiensi 1564. ordinatum fuisse, ut in Conventibus, in quibus studia majora non vigent, habeatur Lectio de Casibus Conscientiæ. Ubi autem non vigent studia Theologiæ, habenda est lectio de Casibus ex Summa Cajetani , vel similis huic ; sicut fuit ordinatum Romæ 1671. & Barcinonæ 1574. Ad quam sanè lectionem convenire debent Sacerdotes omnes, & Confessarii , præterquam Graduati , & Lectores; sicut fuit ordinatum Romæ 1580. & hujusmodi lectiones ternæ per singulas hebdomadas esse debent, ubi hoc commode fieri poterit. Ubi vero ob Fratrum paucitatem fieri non poterit , curent Superiores , ut pro lectione Fratres simul commorantes aliquem Conscientiæ Casum inter se conferant, ut fuit ordinatum Romæ 1569. & confirmatum 1571. & Barcinonæ 1574., & iterum Romæ 1601.

Item declaramus, in Capitulo Romano 1569. declarat. 6. sic fuisse ordinatum : Quoniam sæpissime, ea quæ ad studium pertinent , vocantur in controversiam inter Prælatos , & ejus officiales studii, necessarium esse duximus declarare, quid ad Regentis, quid ad Baccalaurei, quid ad Magistri Studentium spectet officia : eo præcipue quod de nullis istis officiis quidquam ordinaverint Constitutiones nostræ , neque in Ordinario Religionis ulla fiat mentio de eis.

Et primo declaramus , quòd in omnibus Universitatibus nostri Ordinis, Regens est caput Studii : & non modo studentes cujuscunque facultatis, sed etiam omnes alii officiales studii, & Lectores , subditi sunt ei in omnibus illis rebus, quæ ad studium pertinent, cujusmodi sunt lectiones , disputationes publicæ, circuli quotidiani , Casus Conscientiæ , & quicunque alii actus litterarii.

Item declaramus , maxime pertinere ad eum terminare , resolvere , & definire quaslibet quæstiones in disputationibus propositas , silentium imponendo omnibus : hac lege ut post datam ab eo resolutionem, nulli omnino , exceptis RR. Provincialibus, liceat quidquam in medium adducere. Item declaramus Regentes habere præcipuam Theologiæ lectionem , aliisque Lectoribus præscribere debere quid legere debeant : ipse vero legat hora, qua maluerit , eiusque lectioni teneantur interesse non solum studentes formales , sed etiam dantes operam Metaphysicæ. Alii autem Lectores legant horis ab ipso Regente constitutis. Declaramus etiam, ad ipsum primario pertinere illa omnia , quæ de Magistro Studentium , tum in Constitutionibus , tum in Ordinario Religionis , *Capite de Officio Magistri Studentium*, scripta sunt. Cum autem ei in Generali , vel Provinciali Capitulo disputandum est , in ejus libertate omnino sit positum , hunc , vel alium sibi eligere in respondentem.

Deinde declaramus, secundum locum in studiis (quantum attinet ad litteraria exercitia) Baccalaureum, sive secundum Lectorem Theologiæ tenere; præterquam in illis Universitatibus, in quibus sunt duo, vel plures Regentes: volumus enim in ipsis ita se Regentes habere, ut alter alterum juxta suum ordinem, & omnes Baccalaureum, sive secundum Lectorem Theologiæ antecedant. Et proinde absentibus tum primario, tum aliis omnibus Regentibus, ad Baccalaureum spectat, omnia Regentis munia modo jam dicto obire. Præterea declaramus tertium locum pertinere ad Magistrum Studentium, quoad prædictas litterarias exercitationes. Præter illa vero, quæ de ipso in locis commemoratis dicta sunt, declaramus, ad eum peculiariter spectare conclusiones in quotidianis circulis disputandas proponere, & respondentibus assistere; Casus Conscientiæ opportunis temporibus, ac dubia super Epistolas, & Evangelia proponere, ac rationes adducere pro utraque parte, ipsi Regenti ultima determinatione relicta. Debet etiam ex Regentis consilio scribere litteras dimissorias Studentibus, postquam suum studium expleverint; curando, ut illis Regens, & Baccalaureus una secum subscribant. Insuper declaramus eundem Magistrum Studentium exemptum esse à sequela Chori, sicut alii Regentes, tametsi nulla lectio legenda ad ipsum pertineat. Debet etiam habere librum Registri, in quo præscribat continuate seriem Officialium, atque studentium omnium, eorumque receptiones & remissiones: nec non ordinationes editas, circa studium. Et hæc omnia confirmata fuerunt Romæ 1571. Barcinonæ 1574. & iterum Romæ 1580. ubi fuit additum: quod quamvis præcipuo Prælato Conventus, primus locus in sedendo conveniat, in proponendis tamen, examinandis, recipiendis, & nominandis Studentibus convenit ipsi Regenti, cui etiam à Definitorio commemorati Capituli hoc fuit concessum, & tributum.

Item declaramus Romæ 1571. ordinat. 4. ordinatum fuisse, ut Regentes, Baccalaurei, Magistri Studentium, aliique Lectores, illi fiant, non qui sunt majores natu, sed qui ad discipulos edocendos sunt aptiores: nec pro his officiis ad determinatum tempus sunt assignandi, ita ut illi in primis, qui in hoc docendi munere fuerint egregii, etiam Prælaturæ causa, à studio non removeantur. Et hoc fuit confirmatum Barcinonæ 1574. Romæ 1580. & iterum Romæ 1589. In quo ultimo Capitulo sub pœna excommunicationis præceptum fuit, ut omni peculiari affectu deposito, non nisi idonei ad hæc exercenda litterarum officia eligantur. Item declaramus Neapoli 1600. fuisse ordinatum, ut nullus fiat Magister Studentium, qui non legerit cursum Artium, & ad legendam Theologiam idoneus per examinationem præviam non fuerit judicatus. Ad legendum autem Logicam, Philosophiam, & Metaphysicam, nullus admittatur, nisi per tres annos easdem disciplinas audierit, & per tres alios cursum Theologiæ confecerit, atque insuper à Theologiæ Lectoribus, & Magistro Studentium aptus ad tale officium fuerit judicatus.

Item declaramus Barcinonæ 1564. fuisse ordinatum, ut nullus admittatur ad legendam Theologiam, nisi prius artibus studuerit, cursu non interpolato sed continuato, ab ipsa Dialectica ducto exordio. Item declaramus, quod tempus habendarum lectionum, Romæ 1571. sic fuit statutum: Ordinamus, quod saltem decem menses quotannis ad lectiones habendas constituantur: & neque studentes, neque Lectores ad prædicandum mittantur; sed in studiis omne tempus consumant, nisi quandoque aliter ipse Prior Provincialis judicaverit. Quod etiam fuit confirmatum Barcinonæ 1574. Et Vallisoleti 1605. fuit ordinatum, ut nulla ratione intermittantur lectiones, & litterariæ exercitationes, à Festo Sanctæ Crucis, usque ad Festum Sanctæ Mariæ Magdalenæ, exceptis hebdomada ante Adventum, & duabus hebdomadibus ante Quadragesimam: dummodo eo etiam tempore singulis diebus una lectio habeatur. A Dominica autem in Ramis Palmarum, usque ad Dominicam in Albis, cessare poterunt omnia. Et Romæ 1601. & Vallisoleti 1605. fuit ordinatum, ut Lectores Artium tempore Quadragesimæ non possint concionari: ita ut ob conciones habendas consuetæ lectiones omittantur; & quod ambo Theologiæ Lectores eodem tempore concionibus non dent operam, sed semper alter eorum, sit qui in legendi munus incumbat. Item in utroque Capitulo ordinatum fuit, ut quotidie lectionum omnium quæ habentur, conclusiones fiant, (quæ Circuli vulgari nomine appellari solent) nisi actus magis principalis impedimentum afferat.

V.

BOna Fratris defuncti, quod ad illa, quæ ab aliqua Provincia, vel Conventu habuit, sint illius: quæ vero aliter acquisivit, sint Conventus, cujus est filius; si in alio Conventu non est assignatus in perpetuum, sed ad tempus propter studium, vel officium aliquod. Quæ vero hæreditario jure obtinuerit, vel ei obvenerunt, erunt Conventus sui originalis; (*b*) etiam si alterius Conventus factus sit filius. (*i*) Si vero est assignatus in aliquo Conventu simpliciter, ac pro tali ibidem præsentialiter receptus: & Conventus ille consuevit (prout tenetur) providere talibus de toto victu, vestitu, & aliis hujusmodi, tam tempore sanitatis, quam infirmitatis: divident hæc taliter acquisita mobilia, æquis portionibus, inter Conventum in quo est assignatus, & Conventum cujus est filius. Alioquin quarta pars tantum erit Conventus, in quo simpliciter est assignatus; immobilia vero non hæreditario jure obvenientia, semper erunt Conventus, cujus est filius.

VI.

IN utroque autem casu (sive assignetur simpliciter, sive ad tempus) Conventus cui assignatus fuerit, & ipse eidem Conventui ad suffragia teneatur. Si autem ex quo alii Provinciæ assignatus fuerit, ipsum mori contingat, (*k*) antequam certo Conventui deputetur; Prior ejusdem Provinciæ provideat eidem de Conventu, qui sibi ad suffragia teneatur, ne consuetis defunctorum subsidiis defraudetur.

(h)

(h) *Etiam ſi alterius Conventus factus ſit filius.*) Declaramus, in Capitulo Romano 1542. ordinatum fuiſſe, ne filiationes intra eandem Provinciam ex uno Conventu in alium transferantur; niſi præcedente conſenſu Provincialis, & majoris partis Capituli ejuſdem Conventus. Et in Capitulo Romæ 1553. ordinatum fuit, ut non fiant niſi ex conſenſu majoris partis omnium in Conventu præſentium Fratrum nativorum utriuſque Conventus reſpectivè, congregatorum ſimul in Capitulo: & ſi ſecus factum fuerit, totum ſit irritum, & inane, præterquam in Provinciis Græciæ, Terræ Sanctæ, & cæteris deſolatis. Et hoc fuit confirmatum Romæ 1558. & fuit additum: quod hujuſmodi translationes filiationum non fiant niſi ex conſenſu Provincialis. Idem habetur Avenione 1561. Bononiæ 1564. Et poſtea Romæ 1580. ſic dicitur: Ordinamus, quod in poſterum non fiant in Ordine noſtro translationes filiationum ex uno Conventu in alium, niſi per vota ſecreta. Nolumus autem Prælatos poſſe recipi tamquam filios in illis Conventibus, quorum ſunt Prælati, quamdiu funguntur prælationis officio etiam ſi habuerint omnia vota. Quod Venetiis 1592. fuit confirmatum, declarando, hanc ordinationem vim ſuam habere etiam apud Vicarios Domorum. Tandem Romæ 1601. ordinat. 29. ex Clementis VIII. Decreto, hujuſmodi filiationum tranſlationes fuerunt omnino prohibitæ.

(i) *Si vero eſt aſſignatus.*) Declaramus, quod hæc recens Conſtitutio in hoc uiu verſatur; quod ſi quis Frater in aliquo Conventu ſimpliciter aſſignatus ſit, bona omnia poſt ejus mortem apud ipſum inventa, quæ vivens ab alio Conventu non habuit, in duas partes dividantur: quarum altera datur Conventui originali illius, altera vero Conventui, in quo moritur aſſignatus. Et Barcinonæ 1574. ſic ſtatutum fuit: Declaramus, & declarando omnino præcipimus, ut in diſtributione bonorum defuncti Fratris, ſervetur Conſtitutio: videlicet, ſi contingat, ut aliquis non ſimpliciter, ſed ad tempus tantum cauſa ſtudii, vel alicujus officii aſſignatus moriatur; ex vi Conſtitutionum Diſtinctione 2. Cap. 14. bona ejus ſint illius Conventus, cujus erat filius: ut ſæpe contingit de Fratribus, qui ex ſuo originali Conventu, vel ex alio, in quo ſunt ſimpliciter aſſignati, ad Prioratus aſſumuntur. Declarantes, quod ſi quis profeſſus Conventus, fiat poſtea ex conceſſione Magiſtri Ordinis filius alterius Conventus; bona immobilia ad Ordinem ſpectantia per talem Fratrem, debent ad primum Conventum pertinere. Bona vero mobilia erunt ſecundi Conventus, ad quem aggregatus eſt, ſi in eo aſſignatus moriatur; ſicut fuit ordinatum Peruſii 1478. ordinat. 11. Si quis autem Frater unius Provinciæ moriatur in alia Provincia, dimidia pars bonorum, quæ ibi acquiſivit, pertinebunt ad eam Provinciam, in qua moritur: dimidia vero ad ſuum Conventum originalem, niſi Magiſter Ordinis aliter ordinaverit; ſicut fuit declaratum Venetiis 1387. Et in Capitulo Romano 1530. facta fuit infraſcripta declaratio circa acquiſitionem bonorum à Fratribus defunctis relictorum: quod ſerventur Conſtitutiones in his, de quibus ipſæ plane, & aperte loquuntur; quemadmodum de his qui ſunt aſſignati in Conventibus, & Provinciis. De his autem qui commorantur extra Conventum, nullam habentes aſſignationem à Provinciali, aut ſunt extra Ordinem; omnino declaramus, dimidiam partem ſuorum poſt eorum mortem ad Magiſtrum Ordinis, dimidiam vero ad Provincialem pertinere.

(k) *Antequam certo Conventui deputetur.*) Declaramus, quòd ſi quis Frater, vel verbo, vel ſcripto, alicui Conventui aſſignetur dicendo: Ex nunc, prout ex tunc, ſive præſentem, ſive abſentem, aſſigno tali Conventui; ſtatim valet aſſignatio, & Frater ille ad hunc modum aſſignatus, & ejus bona ad illum Conventum pertinent, cui ſic aſſignatus eſt; non autem ad illum cui prius aſſignatus fuerat: ſive ipſe antequam recedat à priore illo Conventu, ſive in itinere, ſive intra Provinciam, ſive extra illam moriatur. Si vero aſſignetur alicui Conventui juxta communem formam, dicendo videlicet: Tenore præſentium deputo, atque etiam aſſigno tali Conventui: tunc non valet aſſignatio, donec literæ exhibitæ fuerint aſſignato. Et propterea ſi mors ei contigat antequam in ejus manus pervenerint, ſpectabunt bona illius ad Conventum, in quo prius erat Conventualis: non ad alium, cui fuit poſtea aſſignatus; ſicut fuit declaratum apud Toloſam anno Domini 1328.

VII.

(*l*) Circa eos autem, qui ſtudent, taliter diſpenſetur à Prælato: ne propter officium, vel aliud, de facili à ſtudio retrahantur, vel impediantur. (*m*) Locus vero proprius ſecundum quod Magiſtro Studentium videbitur, ſtatuatur; in quo poſt diſputationem, aut Veſperas, vel etiam alio tempore, prout vacaverit, ad dubitationes, vel quæſtiones proponendas, vel collationes faciendas, ipſo præſente conveniant. Et uno quærente, ſive proponente, alii taceant: ne loquentem impediant. Si quis autem inhoneſte, vel confuſe, vel clamoſe, vel proterve quærens, vel proponens, vel reſpondens, offenderit; ſtatim ab eo, qui tunc inter eos præeſt, corripiatur. Cellæ, quibus Magiſtro Studentium expedire videbitur, aſſignentur. (*n*) Quod ſi quis infructuoſus in Studio inveniatur, cella ejus detur alteri, & ipſe in aliis officiis occupetur. In cellis vero ſcribere, legere, orare, dormire, & etiam de nocte vigilare ad lumen poſſunt, qui volunt propter Studium.

(l) *Circa eos autem, qui ſtudent, taliter diſpenſetur à Prælato.*) Declaramus, quod Præſidentes eorum Conventuum, in quibus eſt ſtudium, ſtudentes omnes, qui ad eos mittuntur, debent benigne recipere, & liberaliter, humaniterque eos tractare: & gratias omnes, immunitates, & privilegia à Conſtitutionibus, vel à Magiſtris Ordinis, ſive à Generalibus, vel à Provincialibus Capitulis eis conceſſa, vel in poſterum concedenda; eiſdem cum omni integritate ſervare: alioquin à Provincialibus, vel Viſitatoribus debita pœna plectantur; ſicut fuit ordinatum Romæ 1292. & Viennæ 1282. & Cæſarauguſtæ 1309. & Metis 1313. Declaramus, quod etiam Studentes Generalium Studiorum, diebus Dominicis, & Feſtis ſolemnioribus, ſub officio Toto Duplici celebratis, tenentur ad Chorum accedere: atque ibi Horas Canonicas perſolvere, & Miſſam Conventualem decantare; niſi tamen ipſi iiſdem diebus in actibus ſcholaſticis exerceantur. Ad Completorium vero, & ad Miſſam quotidie debent accedere.

Item etiam femel in Anno ad hebdomadariam, & ad lectionem menfæ notandi funt. Et ut Studentes non diftrahantur à ftudio, non poffunt Præfidentes Conventuum Fratribus ftudio affignatis, dare licentiam egrediendi extra terminos fuorum Conventuum, fine Prioris Provincialis, vel ejus Vicarii peculiari licentia; ficut fuit declaratum Argentinæ 1307. Paduæ 1308. & Cæfarauguftæ 1309.

(m) *Locus vero proprius, fecundum quod Magiftro Studentium videbitur ftatuatur.*) Declaramus, quòd Magifter Studentium, frequenter Studentes præcipue juniores, convocare debet, eofque examinare faltem femel in hebdomada circa quæftiones, & lectiones illas, quæ eis per hebdomadam fuerint explicatæ. Studentes autem cujufcumque facultatis, teneantur affidue fequi fcholas, & difputationes, collationes, tum publicas, tum privatas: repetitiones, aliafque ftudiorum exercitationes non omittere; fed in his omnibus diligentiffime verfari. Qui in aliquo fuerint negligentes, à Magiftro Studentium accufentur, & à Prælatis æqua pœna plectantur. Debent etiam Vifitatores in fuis Vifitationibus diligenter inquirere, quid, & quas lectiones in anno legerint, & quoties difputaverint, & an Priores ftudium propagaverint, & quomodo in ftudia Fratres incubuerint: & hæc omnia nunciare debent Priori Provinciali, ut eos, qui negligenter fe gefferint, graviter puniat; ficut fuit ordinatum apud Montem Pefulanum 1265. Januæ 1305. & Metis 1313.

(n) *Quod fi aliquis infructuofus in ftudio inveniatur.*) Declaramus, quòd Priores Provinciales non debent ad ftudium mittere Fratres infolentes, & moleftos; fed modeftos potius, & Religiofos. Eos autem, quos invenerint in prædictis erraffe, atque in ftudiis non profeciffe; teneantur à ftudio revocare, ficut fuit ordinatum Parifiis 1256. apud Peftum 1273. ordinat. 1. Cadurci 1319. & Carcaffonæ 1342.

VIII.

(*o*) NUllus fiat publicus Doctor, nec difputet, nifi de licentia Prioris Provincialis, & Deffinitorum Capituli Provincialis. Nec aliquis habilitetur, feu affignetur in aliqua Univerfitate ad legendum pro forma, & gradu Magifterii in Theologia; nifi fit fufficiens ad Lecturam hujufmodi folemniter perficiendam. Nec aliquis fiat Magifter in Theologia (Romæ 1542.) qui non fit ætatis ad minus triginta annorum, & nifi fit fufficiens ad hoc, ut fit Regens in aliquo ftudio Generali, ubi viget in veritate ftudium Theologiæ. (*p*) Judicetur autem fufficientia hæc (nifi fit manifefta) per examinatores, qui abfolute referant: eft vel non eft judicio noftro fufficiens ad legendum folemniter fententias; vel ut fit Regens in ftudio, ubi in veritate viget ftudium Theologiæ. Et nihilominus (*q*) per fuæ Provinciæ Provinciale Capitulum, vel illius Definitorium fit expofitus: (*r*) & à Magiftro Ordinis, vel Capitulo Generali tantummodo affignari, vel licentiari poffit.

IX.

SI quis autem abfque dictæ fufficientiæ judicio Baccalaureatus, vel Magifterii in Theologia gradum, etiam cum licentia Magiftri Ordinis, vel Capituli Generalis affecutus fuerit, pro non Baccalaureo, vel Magiftro habeatur in noftro Ordine in omnibus, & per omnia. Dantes facultatem cuilibet Deffinitorio, confcio notorie de infufficientia promoti fibi fubditi, abfque judicio, vel examine fuæ fufficientiæ hic ftatuto; quod declarent ipfum pro non promoto in noftro Ordine habendum. Poterit tamen Magifter Ordinis; fi aliquem talem affignatum impediri contigerit; loco ejus illum deputare, cujus actus valeant pro forma, & gradus Magifterii: dummodò per fequens Capitulum Generale fuerint approbati.

(o) *Nullus fiat publicus Doctor, nec difuputet, nifi de licentia Prioris Provincialis.*) Declaramus, quòd Conftitutio publicum Doctorem ftatuit effe illum, qui eft principalis Lector: hujufmodi autem principales Lectores non debent Lectoratum cujufcumque facultatis obtinere; nifi à Priore Provinciali, & à Definitoribus idonei ad tale officium fuerint judicati. Et debent quotidie, vel faltem quaternas in fingulis hebdomadibus lectiones habere, nifi forte legitime fuerint impediti: alias omnibus gratiis Lectorum fint eo ipfo privati, ficut fuit ordinatum Narbonæ 1394. ordinat. 3.

(p) *Judicetur autem fufficentia hæc*, (nifi fit manifefta,) *per examinatores.*) Declaramus, quòd in qualibet Provincia, & Congregatione feu Vicaria Ordinis noftri, debent à Provinciali, vel à Vicario ex confilio Fratrum (quorum omnium confcientias oneramus) inftitui judices docti, & Dei timore affecti; qui promovendos ad gradus examinare debeant, ficut fuit declaratum Romæ 1546.

Item declaramus, quòd nullus promoveri poteft ad aliquem gradum, vel officium, utpote Prædicaturæ, Lectoratus, Magifterii Studentium, Baccalaureatus, Magifterii facræ Theologiæ, nifi prius genuflectens coram Provinciali, vel Præfidente Conventus fidei Profeffionem fecerit: juxta Bullam Pii Papæ IV., & Capitulum Vallifoleti 1605. ordinat. 4. De cujus fidei profeffione fidem per litteras authenticas debet recipere: & fi fecus factum fuerit, collatio illius gradus vel officii nulla erit, ficut fuit ordinatum Neapoli 1600. ordinat. 2.

(q) *Per fua Provincia Provinciale Capitulum, vel illius Deffinitorium fit expofitus.*) Declaramus, in Capitulo Romano 1580. fuiffe ordinatum, ut nullus promoveatur deinceps ad Magifterium facræ Theologiæ, vel ad Baccalaureatum, nifi fuæ Provinciæ petitionem habeat: qua etiam habita, non nifi rigorofa examinatione per quinque examinatores, & per vota fecreta, ad gradus hujufmodi admittatur. Quod fuit confirmatum Romæ 1583. & 1589. & fuit additum; quod fi fecus ex quacumque caufa fiat, tanquam non factum habeatur. Et quod qui falfo petendo Provinciæ nomine gradum quemcumque obtinuerint, cum vere Provincia non petierit: inhabiles fiant ad nunquam hujufmodi gradum obti-

obtinendum. Petitio autem non ſolum à Provinciali, ſed etiam à Definitorio fieri debet. Et in eodem Capitulo Romano 1589. fuit ordinatum, ut in Graduatorum, vel Prædicatorum Generalium petitionibus, ſemper exprimatur, quibus in locis, & quot annos illi qui petuntur, lectioni, aut prædicationi operam dederint. Et declaratum fuit, ut quotieſcumque litteræ patentes pro Magiſterio conceduntur, ſemper clauſula illa generalis (ſalvis ſuæ Provinciæ juribus) intelligenda eſt, etiam ſi in ipſis litteris non exprimatur: ita ut generales clauſulæ, quæ videntur facere in oppoſitum, nulli ſuffragari debeant: niſi fiat peculiaris mentio de privilegioſa derogatione pro illa vice. Et Romæ 1601. ordinatum fuit, ut ſi conceſſæ fuerint alicui litteræ patentes, ſubreptitiæ, teſtificantes eum legiſſe, vel egiſſe alia hujuſmodi, & earum vigore litterarum gradum aliquem fuerit conſecutus, talis gradus à Provinciali Capitulo non admittatur. Et hoc idem fuerit etiam ordinatum de Prædicatoribus Generalibus, atque amplificatum etiam ad eos qui falſam informationem Generali Capitulo, vel Magiſtro Ordinis exhibuerint; quos ſuis officiis privari, & ad ea inhabiles declarari debere decretum eſt. Quæ ſane ordinatio fuit confirmata Vallifoleti 1605., & Romæ 1608. Et Valentiæ 1569. fuit confirmatum, id qud de promovendis ad gradus dictum eſt: ſed Valliſoleti 1605. explicatum eſt, non eſſe intelligendum de Baccalaureis, & Magiſtris, qui ſua legendi munera exercuerint, ad tempus præſcriptum à Conſtitutionibus noſtris. Item declaramus Romæ 1571. ordinatum fuiſſe, ut in quolibet Conventu, ubi viget Studium Generale, Magiſtri omnes, etiam actu non legentes, votum habeant in receptione ſtudentium formalium, vel quorumcumque aliorum Fratrum, qui in ſtudia admittuntur: tum & in remiſſione eorumdem ſtudentium, quando eos ad ſuos Conventus reverti oportuerit; quod fuit confirmatum Barcinonæ 1574. cum hac tamen conditione, quòd eorum examinationi, diſputationique interſint.

(r) *Et à Magiſtro Ordinis, vel Capitulo Generali tantummodo aſſignari, vel licentiari poſſit.*) Declaramus, quòd licet Prior Provincialis, vel Provinciale Capitulum poſſit Fratres omnes aſſignare, & aliquos ad legendam Theologiam conſtituere; etiam tanquam Lectores principales noſtrorum Conventuum, in quibus non viget Studium Generale, (dummodo non ut Magiſtri legant, vel doceant;) non tamen poſſunt Fratrem aliquem reddere habilem ad gradum Baccalaureatus, aut ad legendam Theologiam pro gradu, & forma Magiſterii: quoniam hujus rei poteſtas in Definitoribus Generalibus conſtituta eſt. Neque habilitas hujuſmodi debet concedi alicui, qui ſaltem per tres annos Theolog. in aliqua Univerſitate non ſtuduerit, & per quatuor annos artes non legerit: ſicut fuit declaratum Romæ 1546. & 1583. Avenione 1561. & Bononiæ 1564. & tandem à Provinciali Capitulo non fuerit expoſitus Capitulo Generali. Poſtquam autem legerit, & actus Baccalaureatus pro gradu, & forma Magiſterii perfecerit; non poterit fieri habilis ad Magiſterii gradum, ipſumque Magiſterium ſuſcipere, niſi ejus Lecturam, ac ſcholaſticos actus, quos per quatuor annos exercuit, Generale Capitulum, vel Magiſter Ordinis approbaverit. Oppoſitum vero faciens eo ipſo eſt excommunicatus, atque officiis & gratiis Ordinis, & cunctis exemptionibus in perpetuum privatus. Neque cum eo poteſt diſpenſari, niſi per Generale Capitulum: non obſtantibus privilegiis, gratiis, & Conſtitutionibus Apoſtolicis in genere, vel in ſpecie quibuſvis Fratribus, Provinciis ſeu locis, conceſſis, aut concedendis ſub quavis forma, & expreſſione verborum: quemadmodum Bonifacius IX. decernit in Bulla. Et ſicut pariter ordinatum fuit Londonis 1263. Coloniæ 1428. Venetiis 1437. Saviliani 1439. apud Montem Peſulanum 1456. Peruſii 1478. Romæ 1481. & Cenomani 1491. in quibus locis ſic dicitur: Ordinamus, quod nullus Frater promoveatur, vel fiat habilis ad Baccalaureatum, ſive ad legendum pro forma, & gradu Magiſterii: niſi prius à Definitoribus Capituli Provincialis ſuæ Provinciæ tanquam idoneus, Generali Capitulo fuerit exhibitus. Et poſtquam Lecturam ſuam, alioſque actus ſupra jam poſitos perfecerit, non poſſit ſuſcipere Magiſterium, niſi de licentia Magiſtri Ordinis, qui Lecturam ejus approbaverit. Declarantes eſſe irritum, & inane quidquid in contrarium fuerit attentatum.

X.

NEque aliquis Magiſtretur in Theologia, (ſ) niſi prius actus exercuerit pro forma, & gradu prædicti Magiſterii, per quatuor annos ad minus (t) in aliqua Univerſitate: oppoſitum autem faciens eo ipſo ſit excommunicatus, atque omnibus gratiis, & officiis Ordinis, & exemptionibus perpetuo ſit privatus: nec ſecum diſpenſari valeat, niſi per Capitulum Generale. Nullus Frater noſtrorum legat in Prophetis, vel in Pſalmis alium ſenſum litteralem, niſi quem Sancti PP. approbant, & confirmant. (u) libri Ordinis, vel Fratrum non vendantur, niſi pretium eorum in alios libros, vel ſcripta convertatur.

(ſ) *Niſi prius actus exercuerit.*) Declaramus, in Capitulo Romano 1546. ordinat. 9. ordinatum fuiſſe, ut nullus promoveatur ad Magiſterium, niſi per quatuor annos Sententias legerit, & in Generali, aut Provinciali Capitulo Theologicas concluſiones publice defenderit; exceptis his, qui ſua ſcholaſtica munera exercent in Studio Pariſienſi. Quod fuit confirmatum Romæ 1558. confirmat 13. & fuit additum, quod Sententias per illos quatuor annos debet legere in aliqua ex deſignatis Univerſitatibus, Studio Lovanienſi excepto: in quo, ſicut & in Pariſienſi, promovendi ad gradus conſueta exercitia ab Univerſitate ſtatuta ſervare debebunt.

(t) *In aliqua Univerſitate.*) Declaramus, quòd in Capit. Salmaticenſi 1551. & ſubinde Romæ 1553. & 1558. & Avenione 1561. determinatæ fuerunt Univerſitates, in quibus actus Scholaſtici modo explicari exercendi ſunt; & extra quas in eiſdem actibus ſe exercentes, ad gradus non ſunt admittendi. Sunt autem infraſcriptæ.

In primis Conventus noſter Pariſienſis.

In Provincia Hiſpaniæ Conventus Salmantinus, Valliſoletanus, Segovienſis, & de Tajanos. Item Collegium ſancti Gregorii Valliſoleti, & Complutenſe, & Collegium Toletanum Sancti Petri Martyris erectum in Univerſitatem, Romæ 1583.

In Provincia Toloſana Conventus Burdigalenſis.

In Provincia Franciæ, Conventus Bituricenſis, & Rhemenſis.

In

In Provincia utriusque Lombardiæ, Conventus Bononiensis.

In Provincia Romana, Conventus Perusinus, & Collegium Romanum.

In Provincia Regni, Conventus Neapolitanus Sancti Dominici.

In Provincia Theutoniæ, Conventus Coloniensis, Romæ 1553.

In Provincia Provinciæ, Conventus Aquensis.

In Provincia Aragoniæ, Conventus Barcinonensis, Valentinus, Cæsaraugustanus, Luchentinus, & Illerdensis, & Conventus Sancti Dominici in Insula Majoricarum, (dummodo in eo sint Lectiones, una Artium, & duæ Sacræ Theologiæ, Romæ 1571.) & Conventus Calatajubii Sancti Petri Martyris, Romæ 1580. Collegia Dertusense, Oriolæ, & Sancti Vincentii Cæsaraugustanum.

In Provincia Dalmatiæ, Conventus Jadrensis.

In Provincia Trinacriæ, Conventus Sancti Dominici de Panormo, & Conventus Sancti Dominici de Messana.

In Provincia Portugalliæ, Conventus Ulyssiponensis, & de Bello, & Eborensis, & Coimbricensis.

In Provincia Bethicæ, Conventus Cordubensis, Hispalensis & Giennensis.

In Provincia inferioris Germaniæ, Conventus Lovaniensis & Duacensis.

In Provincia Sancti Thomæ, Conventus Andriensis.

In Provincia utriusque Calabriæ, Conventus Consentinus.

In Provincia Sanctæ Crucis Indiarum, Conventus Civitatis Sancti Dominici.

In Provincia Sancti Jacobi de Mexico, Conventus Civitatis Angelorum.

In Provincia Sancti Joannis Baptistæ de Perù, Conventus Civitatis Regum, & Conventus de Cuzco, Neapoli 1600 & Conventus Sancti Dominici Civitatis de la Plata, Romæ 1608.

In Provincia Sancti Dominici Venetiarum, Conventus Paravinus

In Provincia S. Petri Martyris, Conventus S Eustorgii de Mediolano.

In Provincia Sancti Antonini de Novo Regno, Conventus Sanctæ Mariæ de Rosario, Civitatis de Sancta Fe, Romæ 1580. & Conventus S. Dominici de Junia

In Provincia Sancti Laurentii de Chile, Conventus Sanctæ Mariæ de Rosario Civitatis sancti Jacobi.

In Provincia Sancti Petri Martyris de Guaxaca, Conventus Sancti Dominici de Oaxaca.

In Provincia Aprutina, Conventus Aquilanus.

In Provincia Occitana, Conventus Tolosanus, & Avenionensis.

In Provincia Russiæ, Conventus Leopoliensis.

In Congregatione Callicana, Conventus Nannetensis.

Denunciamus autem scholasticos actus sive lecturas extra hos Conventus, nequaquam in posterum alicui suffragari ad gradum Magisterii consequendum; salva tamen Apostolica concessione, facta aliis Universitatibus quibuscumque.

Et quia post præallegata Capitula, plures aliæ fuerunt erectæ Universitates per subsequentia alia Capitula Generalia; contigitque, quod aliquæ ex iis Provinciis noviter institutis, & erectis fuerunt incorporatæ, & unitæ; proinde unaquæque Provincia gaudeat in qualibet Universitate designata, juribus, & privilegiis, juxta consuetudinem, & praxim cujuscumque Provinciæ respective.

(u) *Libri Ordinis, vel Fratrum non vendantur, nisi pretium eorum in alios libros, vel scripta convertatur.*) Declaramus, quòd cum Ordo noster propter prædicationis officium, & propter salutem animarum fuerit ab initio principaliter institutus; illa nos diligenter, ac sollicite procurare debemus, quæ noscuntur ad propagationem studiorum, & profectum sacræ scientiæ pertinere. Quoniam vero librorum copia, & ad hoc plurimum confert, & ad profectum incitat studiosos: ideo Frater Aymericus Generalis quondam Magister Ordinis, in Capitulo Generali Paravii celebrato 1308. ordinat. 15. ex Definitorum consilio, atque decreto, præcepit omnibus Prioribus, Supprioribus, Vicariis, & Fratribus universis: ut libros, qui per mortem Fratrum, vel titulo donationis, aut legati; sive quocumque alio modo ad Conventum pervenerint, vendere, distrahere, alienare, pignorare, dare, vel concedere alicui simpliciter ad vitam nequaquam præsumant: sed ad communem pertineant Bibliothecam: nisi forte Conventus tales libros duplicatos haberet, vel judicio Prioris, Supprioris, aut eorum Vicarii, ac Lectoris, & Bibliothecarii, communi Fratrum commodo, minus utiles viderentur. In quibus casibus vendi quidem poterunt: sed eadem obligatione præcepti teneantur illorum pretium commutare libris utilioribus, ac melioribus, vel ad celebrationem Divinorum officiorum, vel ad similia Bibliothecæ commoda. Verum si quidam libelli, vel quaterni, sive commentarii essent non magni pretii, & parvæ æstimationis: poterunt à Priore ex dictorum consilio, aliquibus Fratribus magis indigentibus, ad usum concedi. Et eodem præcepto prohibuit Fratribus omnibus, ne vendant Theologicos libros personis extra Ordinem constitutis, sine rationabili causa, & Prioris Provincialis expressa licentia: qui autem contrarium fecerint à Superioribus acri plectantur pœna, donec totum prædictorum librorum pretium, sine fraude reddiderint Conventibus, ad quos prædicti Fratres, & libri pertinent.

Item declaramus, quod libri ex communi Bibliotheca non possunt extrahi sine Superioris licentia, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ: sicut fuit ordinatum Vallisoleti 1605. confirmat. 10. Et in Capitulo Romano 1608. confirmat. 5 statutum fuit, ut in posterum nullus liber typis excudi possit, nisi prius examinatus, atque approbatus fuerit à duobus, vel tribus Patribus in unaquaque Provincia à Provinciali, & Definitoribus Capituli Provincialis constituendis: quibus sub formali præcepto mandatur, ut totum librum diligenter perlegant, & examinent, atque perquirant, gravine, an abjecta scriptionis forma, & an de magni, an parvi momenti re, ipse liber compositus sit. Declarantes non sufficere, ut nihil contra fidem, aut bonos mores in ipso contineatur, sed talis esse debet, qui decori, atque honori Religionis nostræ esse possit. Nec liber sic quilibet examinatus, & approbatus imprimi possit in Italia, antequam Romam mittatur ad Magistrum Ordinis, vel ejus Vicarium, ut ab eorum altero pariter approbetur: mandando sub formali præcepto, ne in libro, postquam examinatus, correctus, & approbatus fuerit eo modo quo supradictum est possit addi quidquam, vel detrahi, nisi illud iterum examinatoribus, & Superiori, quod ab eis approbetur, vel reprobetur, iterum ostendatur. Et in Concilio Trident *session. 4. de editione, & usu sacrorum librorum*, sic dicitur: *Nulli liceat imprimere seu imprimi facere quosvis libros, de rebus sacris sine nomine authoris; neque illos in futurum vendere, aut etiam apud*

se

ſe retinere, niſi primum examinati probatique fuerint ab Ordinario ſub pœna anathematis, & pœnis in Canone Concilii noviſſimi Lateranenſis, appoſitis. Et ſi Regulares fuerint, ultra examinationem, & approbationem hujuſmodi, licentiam quoque à ſuis Superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, juxta formam ſuarum ordinationum. Qui autem ſcripto eos communicant, vel evulgant, niſi antea examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubjaceant, quibus Impreſſores: & qui eos habuerint, vel elegerint, niſi prodiderint authores, pro authoribus habeantur. Ipſa vero hujuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque adeo in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſſi authentice appareat: idque totum, hoc eſt, & probatio, & examen gratis fiat, ut probanda probentur, & reprobentur improbanda.

XI.

(*x*) NUlla ſcripta facta vel compilata à Fratribus aliquatenus publicentur: niſi per Fratres peritos, quibus Magiſter Ordinis, vel Prior Provincialis commiſerit, diligenter fuerint examinata. Fratres extra Conventus, quorum ſunt filii aſſignati ad tempus, (id eſt ad exercitium, ſeu officium certo tempore durans, & determinato) completo illo certo tempore, (ex quo ſunt abſoluti ab aſſignatione) intelligantur aſſignati in Conventibus, quorum ſunt filii, niſi Superior eos aliter aſſignaverit. Aſſignati autem ſimpliciter, nunquam intelligantur aſſignati in Conventibus, quorum ſunt filii, niſi reaſſignentur. (*y*) Nullus ordinetur in Subdiaconum, niſi ſciat Grammaticam, ita quod ſciat latine loqui, & ſcribere abſque falſa latinitate: & ſi eſt Subdiaconus, non fiat Diaconus, ſi eſt Diaconus, non fiat Sacerdos. Prælatus autem quilibet exponens aliter aliquem, abſolvatur in pœnam ab officio, & per triennium omni officio Ordinis privetur.

(x) *Nulla ſcripta facta, vel compilata à Fratribus aliquatenus publicentur &c.*) Declaramus, quòd in Capitulo Metis 1313. ordinat 9. ſic fuit declaratum: Inhibemus Fratribus ſtrictiſſime, ne tractatus, compilationes, ſeu commentarios editos, vel edendos, quovis modo extra Ordinem publicentur: quouſque ab eis, quibus Magiſter Ordinis id commiſerit, diligenter examinata fuerint, & correcta. Qui autem contrarium fecerint, debita pœna plectantur; juxta id, quod etiam apud Treverim fuit ordinatum 1266. ordin. 6.

(y) *Nullus ordinetur in Subdiaconum &c.*) Declaramus in Capitulo Lugdunenſi 1536. innovatum fuiſſe: quòd nullus Frater promoveatur ad ſacros Ordines juxta ſeriem Conſtitutionum noſtrarum, niſi ex conſenſu R. P. Provincialis: qui nullum debet promovere, niſi omnia certa habeat de ætate, moribus, & eruditione Grammaticæ, & niſi à Priore, & Patrum conſilio exponatur, & præſentetur. In Capitulo quoque Januenſi 1513. ordinat. 3. ſtatutum fuit, ut quilibet promotus ad ſacros Ordines, litteras habeat teſtimoniales, ſive ab ordinario Epiſcopo, ſive à Præſidente loci, ubi eſt ordinatus, acceptas, cum ſubſcriptionibus teſtium, qui ordinationi interfuerunt; quas ſi non habuerit, non permittatur exequi ſuſceptos Ordines. Et in Capitulo Bononienſi 1564. præceptum fuit, omnia decreta communia Concilii Tridentini de ætate, vita, & moribus ordinandorum firmiter obſervari: & fuit additum; ut nemo poſt ſuſceptionem Minorum Ordinum, ante elapſum annum ad majores promoveatur. Nec Subdiaconus intra ſpatium alterius anni ad Diaconatum aſcendat, niſi ſit Miniſtrorum neceſſitas, quæ Patrum conſilio judicetur ſufficiens cauſa ut aliter fiat: & ordinaturo Epiſcopo etiam referatur, & renuncietur: Item Barcinonæ 1574. ordinat. 18. fuit ordinatum, & Romæ 1580. confirmatum, quod Priores non poſſint mittere juvenes ad ſacros Ordines, niſi cantandi facultatem juxta Religionis formam calluerint. Et Romæ 1589. ordinat. 2. authoritate Apoſtolica Prælatis omnibus ſub formali præcepto, & ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ præceptum fuit: ne quempiam mittant ad Ordines niſi probatæ vitæ, & bonorum morum, & litteris ſatis eruditus ſit, & præſertim, niſi clarè, & diſtinctè legere ſciat, & ea, quæ legit benè intelligat. Quicumquè verò alias ſacros Ordines ſuſceperunt, & diſtinctè legere neſciunt; decreto illo interdicuntur, & prohibentur in ipſis Ordinibus miniſtrare, quouſque didicerint: Prælatiſque ſub pœna abſolutionis ab officio eo ipſo incurrenda, mandatur, ne eos interim miniſtrare permittant. Verùm poſtea in Capitulo Veneto 1592. eadem Apoſtolica Authoritate ſic ſtatuitur: Declaramus, ab illa ſecunda ordinatione facta in Capitulo Romano 1589. ablatam eſſe excommunicationem: oneramus tamen conſcientias Prælatorum, ut nonniſi Fratres eruditos, & bonis moribus præditos dimittant ad ſacros Ordines ſuſcipiendos. Item in eodem Capitulo Romano 1589. ſub eodem formali præcepto, eademque cenſura Prælatis præcipitur; ut nullum dimittant ad Ordines, niſi prius per litteras fidem facientes, legitimè illis conſtiterit, eum legitima eſſe ætate: juxta decreta ſacri Concilii Tridentini. Si autem poſt publicationem Conſtitutionis SS. D. N. Sixti V. contrà malè promotos, aliquos ante legitimam ætatem ad Ordines acceſſiſſe repererint, eos in cenſuras, & pœnas in eadem Conſtitutione ſtatutas incidiſſe declarent.

CAPUT XV.

De Converſis.

I.

(*a*) EOdem tempore ſurgant Converſi, quo & alii Fratres, & eodem modo inclinent. Cum ſurrexerint ad Matutinas dicant Pater noſter, & Credo in Deum: quod faciendum eſt ante primam; & poſt Completorium. In Matutinis dicto Pater noſter, & Credo in Deum, erigant ſe dicendo: Domine labia mea aperies &c. Pro Matutinis in profeſtis diebus, dicant viginti octo Pater noſter, & in fine tantummodo dicant Kyrie eleiſon. Pater noſter &c. quo dicto dicant: Per Dominum noſtrum &c. dicendo: Benedicamus Domino &c. In Veſperis vero quatuordecim Pater noſter, in aliis horis ſeptem Pater noſter dicant.

II.

IN feftis autem novem lectionum, in Matutinis (*b*) quadraginta Pater nofter dicant: & hoc fub filentio in Ecclefia, vel ubicumque fuerint. Loco Pretiofa, tria Pater nofter dicant. Pro benedictione menfæ, Pater nofter. Gloria Pàtri, &c. Poft menfam pro gratiis, tria Pater nofter, Gloria Patri, &c. vel Miferere mei Deus, qui fciunt. (*c*) Indumenta tot habeant, quot cæteri Fratres, præter cappas: loco quarum habeant fcapularia longa, & lata ufque ad juncturam inter pugnum, & brachium; quæ etiam non fint alba ficut & tunicæ, fed fimilis coloris cappis Clericorum.

III.

POffunt & brevia grifei coloris habere fcapularia, ad menfuram fcapulariorum noftrorum. De jejuniis, cibis, abftinentiis, culpis, & aliis omnibus, fic fe habeant ficut & Clerici: in labore tamen cum eis Prælatus poterit difpenfare. Soli non vadant, fed cum Socio Clerico, vel Converfo; Pfalteria non habeant, nec etiam aliquos alios libellos.

(a) *Eodem tempore furgant Converfi, quo & alii Fratres.*) Declaramus, quòd Fratres Converfi, quoties recitant *Pater nofter* perfolvendo etiam in fuo modo Canonicas Horas, toties *Ave Maria* recitare tenentur; ficut fuit declaratum apud Treverim 1266. non tamen tenentur Fratres Converfi perfolvere Horas Canonicas, quamvis profeffi fint, & ex eleemofynis vivant: quia ad temporales, & corporales exercitationes recipiuntur, ut in fudore vultus fui vefcantur pane fuo. Quapropter fufficiet eis recitare *Pater nofter*, & Miffam audire: ad Completorium tamen vel faltem ad falutationem Beatiffimæ Virginis, nifi magna eos neceffitas excufaverit, quotidie debent accedere Corrigendi etiam funt quando propter fuas privatas devotiones opera communia & publicas exercitationes prætermittunt. Quare in Capitulo Florentino 1284. ordinat. 7. & Parifiis 1286. ordinat. 6. fic fuit ordinatum: Ne Converfi torpefcant otio, monemus Priores, eorumque Vicarios, ut curam adhibeant, quod in coquina, & ubique in omnibus externis occupationibus teneantur occupati: & cogantur addifcere artem aliquam factivam Conventibus utilem; ficut fuit ordinatum apud Tolofam 1372.

(b) *Quadraginta Pater nofter dicant.*) Declaramus, in Capitulo Salmanticenfi. 1551. authoritate Apoftolica fic fuiffe ftatutum: Vt à tanta obligatione recitandi *Pater nofter*, fubleventur Converfi, tùm Fratres, tùm Sorores, qui potius ad corporalia munia pro communi utilitate fuftinenda, quam ad alia officia exequenda recipiuntur; ftatuimus; ut ad Matutinas loco viginti octo, vel quadraginta *Pater nofter*, fingulis diebus five trium five novem lectionum fufficiant viginti quatuor: pro Vefperis duodecim, *ad cæteras Horas feptem *Pater nofter* ficut ufque modo fervatum eft. Pro Pfalterio vero propter fuffragia mortuorum, pro quingentis *Pater nofter*, recitentur centum quinquaginta: & pro Pfalmis Pœnitentialibus ubi centum habeant, fufficiant viginti quinque. Et ad hunc modum Conftitutiones in Cap. *de Suffragiis mortuorum*, & *de Converfis* reformetur. Atque hæc ab omnibus obfervanda funt, ac fi haberent tria Capitula Generalia; nam ex authoritate Apoftolica habent vim, & robur perpetuæ Conftitutionis. Curent autem quam diligentiffime Priores, & Præfidentes, ut gravem aliquem, & optimum Clericum ftatuant Converforum Magiftrum: qui eos religiofa pietate, inprimis vero humilitate, ac obedientia imbuat; quod confirmatum fuit Vallifoleti 1605. confirm. 42.

(c) *Indumenta tot habeant, quot cæteri Fratres.*) Declaramus, quòd Fratres Converfi tunicas albas, & fcapularia nigra nequaquam vero alba, habere debent: ficut in multis Capitulis ordinatum fuit, & præcipue apud Montem Pefulanum 1294. ordinat. 8. Debent etiam Fratres Converfi recipi in Capitulo Clericorum, ubi fine cantu recitandus eft Hymnus; *Veni Creator Spiritus*: nec poffunt fieri Clerici fine licentia Magiftri Ordinis. Quod fi quis eorum Clericus fiat, debet fuum tenere locum infra omnes, qui priufquam ipfe Clericalem Habitum fufceperunt; ut fuit ordinatum Bifuntii 1303. ordinat. 10. Si quis autem effet nobilis Laicus, litterarum ignarus, qui propter fuam claritatem reciperetur ad Habitum Clericalem: ifte, non ad perfolvendas horas Canonicas, fed ad recitanda *Pater nofter* teneretur; nec poffet eligere, neque eligi, neque frui gratiis Clericorum, præfertim fi ei prænunciatum fit non obligari officiis Clericorum. Quomodo autem Converfi admittendi non fint ad Habitum Clericorum; & quomodo etiamfi admittantur fieri non debeant Sacerdotes: & tametfi fiant, à quo tempore vocem in electionibus poffint habere, dictum eft fupra Cap. *de Recipiendis* pag. 74. & 196. Si quis autem Frater Clericus effet facinorofus, & ad Clericorum officia ineptus; poffet à fuo Prælato (culpa id poftulante) Habitu privari, & gratiis Clericorum, & fieri Converfus; dummodo ad facros Ordines non effet jam promotus; ficut fuit ordinatum Bifuntii 1303. & Narbonæ 1394.

Ordinationes, & Admonitiones factæ in Capitulo Generali ad Perpinianum celebrato, Anno Domini 1327.

CAPUT XVI.

De certis detractionibus, & fingularitatibus vitandis.

I.

(*a*) QUicumque in publica prædicatione, vel in communi coram fecularium multitudine, ullo tempore fummum Pontificem diffamaverit, vel ipfius proceffus & facta, vel irreverentiam notabilem fecerit, carcerali cuftodiæ mancipetur; nec inde liberetur, nifi per Capitulum Generale, & cogatur (fi commode fieri poterit) in publico revocare. Qui autem in privato poftquam per teftes legi-

legitimos constiterit, vel judicialiter confessus fuerit; pœna gravioris culpæ puniatur: & nisi per Provinciale Capitulum, vel per Priorem Provincialem, de maturo consilio discretorum cum eo minime dispensetur.

II.

EAndem pœnam incurrat, quicumque Præsidens vel Frater Conventus, vel Provinciæ, qui renunciaverit alicui privilegio nostro Ordini concesso, absque Generalis Capituli assensu; Sine cujus assensu omnem hujus modi renunciationem qualitercumque factam nullius volumus esse roboris, vel momenti. In quo similiter casu similem pœnam incurrant, quicumque Præsidentes aut Fratres, sive Conventus, qui sine causa legitima, & urgente litigaverint, aut appellaverint, contra Diœcesanos quoscunque. Idem fiat de falso accusatore, vel teste legitime convicto, vel judicialiter confesso, in materia prædicta. Prælati vero, qui in corrigendo hujusmodi transgressores, inventi fuerint negligentes, per Generale, vel Provinciale Capitulum à suis officiis absolvantur in pœnam; & præter hoc pœnis aliis gravius puniantur.

(a) *Quicunque in publica prædicatione &c.*) Declaramus, quòd cum ex favore, & gratia Prælatorum Ordo noster summopere suam augeat & dignitatem, & utilitatem; valde illos venerari, colere, & officiose observare debemus, & nequaquam eis unquam detrahere, aut lites, vel controversias illis inferre; sed è contra ut eorum famam custodiamus, ac tueamur diligentissime curandum est. Populum etiam in eorum obedientiam, ac reverentiam debemus inducere, & nequaquam Laicos ab Ecclesiarum suarum frequentia, vel accessu avertere, sicut in pluribus Capitulis ordinatum fuit. Qui autem oppositum fecerint, pœna gravioris culpæ debent puniri. Et si summo Pontifici publice detraxerint, debent carceri mancipari.

III.

ITem quicunque in nostro Ordine inventi fuerint, (*b*) singularem vitam quocumque modo vitiosam ducentes, & contra communem modum vivendi diu ab Ordine approbatum: primo moneantur, & si admoniti correcti non fuerint, separentur, & in diversis Conventibus ponantur. Et si in eadem persistant, per Priorem Provincialem, vel Provinciale Capitulum carcerali custodiæ mancipentur. Item quicumque crimen comiserit, pro quo in seculo pœna mortis deberet plecti, in carcerem retrudatur; pœnis aliis macerandus ibidem, plus, & minus secundum delicti, & personæ qualitatem, & circumstantias alias alleviantes, vel etiam aggravantes: & nisi per Generale Capitulum non possit ab ipso carcere liberari. Quod si secundo recidivaverit, carceri perpetuo mancipetur.

(b) *Singularem vitam quocunque modo vitiosam ducentes.*) Declaramus, quod illi dicuntur singularem, & vitiosam vitam ducere, qui mercaturas exercent; qui arti Alchimiæ student, & dant operam; qui aleis, & taxillis ludunt; qui concubinas tenent; qui Monasteria sine licentia intrant; Habitum Religionis nostræ dimittunt, vel occultant; qui venationibus, & aliis exercitiis hujusmodi frequenter incumbunt, quæ Religiosis sunt prohibita; tales enim sunt carceri mancipandi; sicut in multis Capitulis ordinatum fuit.

IV.

ITem volumus, quod ordinatio Capituli Burdigalensis 1342. de mutationibus Fratrum servetur, quæ est infrascripti tenoris: Cum electiones nostræ maxime liberæ esse debeant, & omni nota coactionis carere: districte injungimus Prioribus Provincialibus, & quibuscumque Vicariis: quod (*c*) infra mensem ante electiones quascumque, novas assignationes, & mutationes Fratrum non faciant in Conventibus, in quibus electiones hujusmodi fuerint celebrandæ, nisi pro officio Lectoratus, vel Prioratus, vel gravi scandalo evitando; (*d*) vel nisi in Provinciali Capitulo, vel in loco ipsius Provincialis Capituli, sicut in aliquibus Provinciis est consuetum. Quod si contrarium factum fuerit, hujusmodi assignationes, vel mutationes (quoad privationes vocis in Conventu; de quo fiunt ipsæ mutationes, & quoad ipsam vocem in Conventu, ubi fiunt assignationes) suum non sortiantur effectum. Priores autem Provinciales, qui in hoc inventi fuerint excessisse, per Magistrum Ordinis, vel Definitores Generalis Capituli (cum legitime constiterit) à suis officiis in pœnam absolvantur. Vicarii vero omni officio Ordinis usque ad tres annos sint privati. Nec Fratres possint privari vocibus eodem tempore, nisi ob causas in Capitulo de graviori culpa contentas.

(c) *Infra mensem ante electiones quascumque, novas assignationes, vel mutationes non faciant.*) Declaramus, quòd ut supra dictum est Cap. 2. *de Electione Prioris Conventualis* pag. 199. ex Constitutione Clementis VIII. duobus mensibus ante tempus electionis, novæ assignationes, ac mutationes fieri non possunt. Cum autem tempus electionis sit mensis, qui incipit à die, quo nota fuit carentia Prioris, sequitur, ut per duos alios menses, antequam iste mensis electionis incipiat, tales mutationes, & assignationes fieri non possunt. Viennæ etiam 1282. & Burdigalæ 1287. & Bononiæ 1315. ordinatum fuit, ne à die quo fuit nota carentia Prioris Provincialis, usque ad completum mensem, quod est tempus constitutum ad eandem electionem, assignationes & mutationes Fratrum non possint fieri.

Item declaramus, quod ab anno 1504. quo per Bullam Julii Papæ II. Priores tum Provinciales, tum Conventuales, redacti sunt ad determinatum tempus, & jam in toto fere Ordine, hæc Bulla recepta est: ac proinde cum certo sciri possit tempus vocationis, seu absolutionis cujuscumque Prioris, fieri non possunt novæ Fratrum assignationes infra duos menses eandem absolutionem, seu vocationem antecedentes, ut supra dictum est. Et de hoc admoniti fuerunt RR. Provinciales in Capitulo Romano 1601. ex Clementis VIII. Constitutione.

(d) *Vel nisi in Provinciali Capitulo &c.*) Declaramus, prædictam clausulam ita intelligi, quod infra decem dies à Constitutione concessos propter Capituli celebrationem, tales Fratrum mutationes, & assignationes possunt fieri. Ante principium vero Capituli, vel post ejus finem, mutationes hujusmodi fieri non possunt. Quare si Provincialis, vel ejus Vicarius Generalis ultra illos dies post actorum publicationem quamlibet faciat mutationem, ipsa nullam habebit vim, neque ullum consequetur effectum, ut fuit declaratum Brugis 1369. & Venetiis 1357.

V.

ITem ordinamus, & districte prohibemus, ne fiat aliquis Prædicator Generalis, nisi maturus, & discretus; & sufficientis litteraturæ; & qui convenienter sciat proponere verbum Dei, & qui sit idoneus ad negotia Ordinis pertractanda: (*e*) nec numerum Conventuum Provinciarum excedant. Et non fiat aliquis in aliqua Provincia habente numerum excessivum, donec ad dictum numerum sint redacti, Magistris in Theologia, & illius dumtaxat exceptis, qui ratione antiquitatis, vel infirmitatis ad Capitula Provincialia venire non possunt. Quod si secus factum fuerit, totum sit irritum, & inane.

(e) *Nec numerum Conventuum Provinciarum excedant.*) Declaramus, quòd hæc Constitutio cum dicit Prædicatores Generales non debere excedere numerum Conventuum: nomine Conventuum, Vicariatus, & loca Ordinis non comprehenduntur; sicut fuit declaratum Romæ 1589. declaration. 3. & confirmatum Venetiis 1592. declarat. 5. & Romæ 1612. confirmat. 3.

VI.

ITem, quod arceantur Priores, qui male associant Fratres: debet enim saltem alter illorum esse claræ famæ, & sufficientis ætatis, & de lingua patriæ, ubi hoc commode poterit observari. Item, quod (*f*) Fratres quando recedunt de Capitulis, per Superiores combinentur; ne vagando discurrant, sed directe ad suos vadant Conventus. Sciant omnes Fratres Ordinis nostri, quod omnes Constitutiones prædictæ vim Constitutionum nostrarum habent authoritate Summi Pontificis, non obstante quod non habeant, nisi præsens Capitulum Generale, & omnes in fine Constitutionum nostrarum integre conscribantur.

(f) *Fratres quando recedunt de Capitulis, per Superiores combinentur: ne vagando discurrant.*) Declaramus, quòd cum inutilis vagatio Fratrum perturbationes Ordini, scandala proximis afferat; & ex mala Fratrum consocietate dissolutiones, & insolentiæ oriantur, & crescant: decernimus, quod nemo omnium Fratrum, sine licentia Magistri Ordinis ad Generale Capitulum, & sine licentia Prioris Provincialis ad Capitulum Provinciale potest accedere; sub pœna privationis activæ, & passivæ vocis per unum annum. Quando vero è Capitulis, vel è Conventibus redeunt, debent Superiores prudenter, & discrete alterum cum altero consociare; & Fratres ad hunc modum consociati, non se separent, ita ut mutuo se videre non possint, sed contra simul ambulantes, ut sibi dare possint mutuum testimonium in quocumque loco, vel de quocunque negotio. Et si quos transgressores invenerint, debent acrius, & severius corrigere, & punire. Debent etiam ipsi viatores litteras testimoniales deferre, & Præsidentibus Conventuum ad quos declinaverint, exhibere: vel Præsidentes ipsi ab illis exigere, legere, & diligenter inspicere. Si autem eas non habuerint, viatores acri pœna plectantur: & voce per unum annum priventur: sicut fuit ordinatum apud Montem Pesulanum 1294. Treverim 1289. Placentiam 1310. & iterum apud Montem Pesulanum anno Domini 1316.

CAPUT XVII.

De Capitulo Biennali, vel Triennali.

COnstitutio nova facta est, in Capit. Generali Florentino, celebrato 1374. de Capitulo biennali, vel triennali, authoritate Gregorii Papæ XI. vim Constitutionis habens, licet non fuerit, nisi unum Capitulum Generale. Ideoque in Constitutionibus nostris, cura Reverendiss. P. Fr. Vincentii Bandelli Generalis Magistri editis, hoc Capit. 17. fuit insertum: at quia in Capitulo Generali Avenione celebrato 1561. confirmat. 2. hoc Capit. deleri posse declaratum fuerat; in editione Constitutionum nostrarum, Barcinonæ facta 1620. fuit omnino suppressum. Cæterum Patres nostri in Capitulo Generali Romæ celebrato 1629. declarat. 2. sanciverunt, ut hoc Capit. quod in Constitutionibus nostris Barcinonæ impressis omissum fuerat, in iisdem Constitutionibus restitueretur: hacque declaratione fulti, illud in hac Romana editione restituimus.

I.

(*a*) STatuimus, seu præsenti statuto decernimus; quod Magister Ordinis, seu vices ejus gerens, & Deffinitores Capituli Generalis, sicut possunt ex causa legitima quoad locum mutare Capitulum; ita etiam quoad tempus prolongando, vel accelerando illud: ita dumtaxat: quod neque acceleratio fieri possit infra annum prius assignati Capituli, neque prolongatio ejusdem ultra triennium, nisi Magistri vocatio contingeret in Festo, vel post Festum Beati Michaelis in tertio anno triennalis Capituli, prout inferius explicatur.

Au-

Authoritatem autem accelerandi, vel prolongandi Capitulum, cuicumque Vicario concedi posse simpliciter prohibemus : adjicientes, quod quandocumque imminente biennali Capitulo, Ordinem Magistro carere contigerit ; nulla mutatio quoad tempus fieri possit nisi Magistri vocatio contingat in Festo, vel post Festum B. Michaelis, in secundo anno : quia tunc supersederi debet illo anno à Capitulo Generali. Si vero anno primo imminentis triennalis Capituli, Ordo Magistro caruerit : tunc accelerabitur Capitulum ; ita quod inter vocationem Magistri, & Capitulum electioni, nisi unum Pentecostes intervenire non possit. Alias si post unum annum computandum à Vigilia Pentecostes exclusive, Magistri vocatio contingat, nulla mutatio Capituli quoad tempus fiat : nisi contingeret ultimo anno in Festo, vel post Festum Beati Michaelis; quia tunc supersederi etiam debet à Cap. Gener. ut expressum est de Capitulo biennali.

(a) *Statuimus, seu præsenti Statuto decernimus &c.*) Declaramus, quòd ante istud Statutum celebrabatur Capitulum Generale quolibet anno, ne poterat ultra annum prolongari : nisi contigisset post Festum S. Michaelis, Magistrum Ordinis mori, vel amoveri. Post vero istud Statutum, usque ad Annum 1396. perseveravit prima consuetudo, & ex tunc cæperunt Capitula Generalia esse biennalia, vel triennalia, eo modo, quo hic fuit statutum & ordinatum

II.

IMminente autem biennali, vel triennali Capitulo, (*b*) non eligatur Definitor Generalis Capituli, nec ei Socius assignetur : nisi in anno ultimo quo scilicet celebrandum est Capitulum Generale. Et (*c*) qui una vice electus fuerit ad prædictam Definitionem, ad eandem eligi immediate sequenti vice non possit. (*d*) Singulis annis nihilominus post Festum Pentecostes, fiant Capitula Provincialia, nisi per Magistrum ordinis in aliquibus Provinciis ex causa ad biennium fuerint prolongata. In quibus etiam fiant scrutinia de Provincialibus, deferenda per Definitores, vel Socios eorum, aut per Socium Provincialis in anno Provincialium ad Capitulum Generale ; qui Definitores duabus vicibus, & Provinciales tertia vice definient, constituent, & tractabunt. Recitabuntur insuper obitus Fratrum, post præcedens Capitulum Defunctorum, & fiet pro eis communis absolutio, ut moris est.

(b) *Non eligatur Definitor Capituli Generalis, nisi in anno ultimo.*) Declaramus, quòd si aliquis Frater eligatur in Definitorem Capituli Generalis in aliquo Capitulo Provinciali, & postea per mortem, vel amotionem Magistri Ordinis, vel ex alia causa Generale Capitulum prolongetur ; non poterit virtute talis electionis in Capitulo Generali definire : sed oportebit aliam electionem in ultimo anno Generalis Capituli celebrandi facere.

(c) *Qui una vice ad prædictam Definitionem electus fuerit, ad eandem eligi immediate sequenti vice non possit.*) Declaramus, quòd cum per tria Capitula Generalia continua, in quibus Priores Provinciales una vice, & Definitores duabus vicibus habent definire, possit fieri Constitutio ; non potest unus, & idem Frater in illis tribus Capitulis continuis, plus, quam una vice definire : & propter hoc in hoc Statuto dicitur ; quod ille, qui una vice ad prædictam Definitionem electus fuerit, ad eandem eligi immediate sequenti vice non possit. Et dato, quod inter primam electionem Definitoris, & secundam electionem mediaret Definitio Provincialium ; adhuc ille, qui in prima electione fuit electus, non poterit in secunda eligi. Et poterit secunda electio dici immediate sequens ad primam ; quia inter ipsam, & primam nulla alia electio Definitoris mediat : cum Definitio Provincialium non fit per electionem. Sive ergo inter duas electiones Definitorum, nulla alia Definitio media cadat, sive cadat media Definitio Provincialium : non poterit ille, qui est electus in prima, postea eligi in secunda.

(d) *Singulis annis nihilominus post Festum Pentecostes fiant Capitula Provincialia.*) Declaramus, quòd quando in initio Ordinis fiebant Capitula Generalia singulis annis, tunc etiam quolibet anno celebrabatur Capitulum Provinciale ; de quo plura declarata fuere supra Capit. 7. hujus dist. 2. quæque ad declarationem hujus Textus sufficiunt.

CAPUT XVIII.

Constitutiones D. Bonifacii Papæ IX

I.

DEnunciamus D. Bonifacium Papam IX. Anno 1402. quinto Kalend. Maij, Pontificatus sui Anno XIII. Constitutione edidisse, quæ per nostrum Ordinem nequeunt immutari, tenoris infrascripti. (*a*) Authoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetua, & irrefragabili Constitutione sancimus, statuimus, & ordinamus : quod de cætero perpetuis futuris temporibus, nullus ex Fratribus Ordinis Prædicatorum, absque licentia, seu assignatione Capituli Generalis, secundum morem ejusdem Ordinis ad legendum pro forma, seu ad honorem Magisterii in Theologia promoveri, vel gradu hujusmodi Magisterii fungi possit, aut debeat, nisi per dictum Capitulum fuerit approbatus vel promotus.

II.

COntrarium vero faciens eo ipso excommunicationis sententiam incurrat. Et si per Capitulum prædictum reprobatus

tus extiterit, pro non Magiſtro habeatur: Conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, conſuetudinibuſque Provinciarum, & locorum dicti Ordinis, nec non privilegiis, & conceſſionibus Apoſtolicis in genere, vel in ſpecie, quibuſvis Fratribus, Provinciis, ſeu locis, conceſſis, ſeu factis; aut concedendis, vel faciendis; ſub quavis forma, & expreſſione verborum (etiamſi de eis de verbo ad verbum habenda eſſet in præſentibus mentio ſpecialis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque; Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

(a) *Authoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetua, & irrefragabili Conſtitutione ſancimus &c.*) Declaramus, à Sede Apoſtolica ſtatutum, atque ordinatum fuiſſe, ut nullus Frater Ordinis noſtri Baccalaureatus gradum poſſit aſſumere, niſi à Generali Capitulo ad illum aſſumendum fuerit promotus, & expoſitus, nec pariter gradum Magiſterii aſſumere poſſit, niſi ejus lectura ab eodem Capitulo fuerit approbata, & ipſe ad Magiſterium aſſumendum fuerit expoſitus, & promotus. Et ſi ſecus factum fuerit, talium aſſumptio graduum ſit irrita, & inanis, atque aſſumentes eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant. Et hæc conſtitutio à noſtris Capitulis Generalibus approbata fuit, & renovata etiam Venetiis 1437. Peruſii 1478. Romæ 1481. & Cenomanis 1491.

III.

ITem ſtatuimus, & ordinamus, quod (*b*) quorumcumque Mendicantium Ordinum Fratres, hujuſmodi Prædicatorum Ordinis Fratres, aut Sorores ſubjectas eiſdem, in ipſorum, aut dictorum aliorum Ordinum Fratres, aut Sorores (etiam vigore quarumcumque litterarum Apoſtolicarum ſuper hoc hactenus forſan conceſſarum, vel in poſterum concedendarum, etiam quod ad parem, vel arctiorem tranſire poſſint Ordinem continentium, niſi in eiſdem de Ordinibus, ex quibus recedunt, & ad quos accedunt, & ad quos transferendi ſe licentiam obtinuerint, necnon de præſentibus, & earum toto tenore, ſpecialis, & expreſſa mentio habeatur) recipere non poſſint, aut debeant.

IV.

QUodque nullus ex Fratribus, & Sororibus Prædicatorum Ordini ſubjectis, aliquem, vel aliquam ex Fratribus, ac Sororibus hujuſmodi coram quocumque judice, qui non ſit de dicto Ordine, ex quacumque cauſa convenire, ſeu facere conveniri: nec à correctione quacumque, ſeu alias ab aliquo Prælato, ſeu Fratre dicti Ordinis, quavis occaſione appellare, aut contra eos querelam proponere (niſi prius coram Conventuali, ſeu Provinciali Priore, ſeu Magiſtro, & ſucceſſive in Generali Capitulo dicti ordinis, cauſam, vel querelam ſuam propoſuerit verbo, vel in ſcriptis) poſſit, aut debeat.

V.

QUodque Ordinis Prædicatorum contra ordinis Minorum, nec ejuſdem ordinis Minorum Fratres, Inquiſitores hæreticæ pravitatis pro tempore exiſtentes, contra hujuſmodi ordinis Prædicatorum Fratres, aut etiam dicti ordinis Prædicatorum Fratres Inquiſitores, ſine licentia Magiſtri, aut Provincialium Priorum contra ipſorum Confratres ejuſdem Ordinis inquirere nequaquam poſſint, aut debeant. Sed ſi quid Prædicatores contra Minorum, & Minores Fratres Inquiſitores contra Prædicatorum Ordinis Fratres prædictos de pravitate hujuſmodi perſenſerint, id ad Sedem Apoſtolicam, vel præfatorum Fratrum Superiores deferre teneatur. Item, quod prædictus Magiſter, & alii Præſidentes in dicto Ordine, ad quos pertinuerint pro tempore in correctionibus Fratrum ejuſdem Ordinis, juris Ordine poſtpoſito ſecundum conſuetudines approbatas, & inſtituta Ordinis antedicti procedere libere poſſint, & valeant; eis authoritate Apoſtolica tenore præſentium ex certa ſcientia indulgemus.

(b) *Quorumcumque Mendicantium Ordinum Fratres.*) Declaramus, in hac Conſtitutione Mendicantes eſſe intelligendos illos Religioſos, qui etſi poſſeſſiones habent in communi, non tamen poſſunt ſine mendicitate acquirere neceſſaria ad victum & veſtitum; aliaque neceſſaria ad vitam ſufficienter procurare. Quare in Capitulo Valencenis 1337. ſic dicitur: declaramus, quod noſtra Conſtitutio Religioſos Mendicantes intelligit, non ſolum illos, qui poſſeſſiones non habent: ſed etiam eos, qui etſi poſſeſſiones habeant, tamen propter earum exiguitatem conſueverunt communiter mendicare.

VI.

ITem nullus ſecularis, vel Regularis, aliquod Monaſterium Sororum Prædicatorum Ordini ſubjectarum (niſi in quantum earum Conſtitutiones, & Statuta id patiantur, vel de Sedis Apoſtolicæ, aut Magiſtri dicti Ordinis licentia ſpeciali) intrare; aut aliquæ Sorores hujuſmodi exire inde quoquomodo præſumant. Contrarium vero facientes excommunicationis ſententiæ (à qua præterquam per Sedem, vel Magiſtrum memoratos aut aliquem ex dicti Ordinis Fratribus, cui Magiſter prædictus id commiſerit, (*c*) abſolvi non poſſint) volumus ſubjacere.

Item

VII.

ITem ſtatuimus, volumus, atque ordinamus quod omnes, & ſinguli Religioſi quorumcumque etiam Mendicantium Ordinum dictæ Sedis Capellani, qui ſunt, & erunt, perinde eorum Superioribus & correctioni ipſorum in omnibus, & per omnia ſint ſubjecti, ac ſi prædictæ ſedis Capellani non eſſent. Non obſtantibus exemptionibus, ac aliis quibuſcumque Privilegiis, Indulgentiis, gratiis, & litteris Apoſtolicis Capellanis dictæ ſedis, vel aliis conjunctim, vel diviſim ſub quavis forma, vel expreſſione verborum à dicta ſede conceſſis, vel inpoſterum concedendis: etiamſi de illis de verbo ad verbum, & de ipſorum Capellanorum nominibus, & cognominibus propriis, plena, & expreſſa mentio præſentibus ſit habenda, quæ (quoad hoc) ipſis in nullo volumus ſuffragari.

(c) *Abſolvi non poſſint.*) Declaramus, quòd quicumque habent per Sedem Apoſtolicam generalem licentiam abſolvendi quoſcumque, à quibuſcumque caſibus, ex vi talis facultatis Fratres Ordinis noſtri nequaquam poſſunt abſolvere; ſicut idem Bonifacius declaravit in Bulla, & ſi quis intra clauſuram Monaſterii alicujus, curæ, & reginini Ordinis commiſſi repertus fuerit; poterit per dicti Ordinis Præſidentes, ſeu ex eorum mandato capi, & carcerari, & pœna plecti, ſecundum eorum arbitrium, & qualitatem delicti: ſicut idem Bonifacius in commemorata Bulla declaravit. Et ſi quis ſecularis, vel Regularis in aliquod prædictorum ſuorum Monaſteriorum intrare, vel Sorores aliquæ inde exire ſine licentia Magiſtri Ordinis auſi fuerint; ipſo facto ſententiam excommunicationis incurrunt: à qua non niſi per Papam, vel Magiſtrum Ordinis, vel ab aliquo Fratre, cui prædictus Magiſter facultatem conceſſerit, abſolvi poſſint.

Caput XIX.

Conſtitutio D. Alexandri Papæ VI. de Electione Magiſtri Ordinis.

I.

(*a*) DEnunciamus, quod Dominus Alexander Papa VI. in Capitulo Generali Romæ celebrato Anno Domini 1501. Statutum, & Conſtitutionem fecit infraſcripti tenoris, quæ tunc acceptata, & ſervata fuit. Volumus, & authoritate Apoſtolica per præſentes perpetuis futuris temporibus ſtatuimus, & ordinamus: quod modernus Vicarius veſtri Ordinis per nos inſtitutus, & quilibet alius in ſimili caſu futuris temporibus per Sedem Apoſtolicam inſtituendus, ſicut primum locum in ipſo Capitulo, & ubique tenet, ita & in electione ipſius Generalis Magiſtri primam vocem habeat: & cum duobus Provincialibus in dicto Capitulo exiſtentibus, qui diutius poſt expreſſam profeſſionem Habitum veſtri Ordinis portaverunt; ad inquirendum, & conſcribendum vota electorum ad bancum ſcrutinii electionis prædictæ, ſedere debeat. Et hoc idem in quolibet Vicario Generali veſtri Ordinis, quem futuris temporibus contingent ſecundum Conſtitutiones veſtri Ordinis inſtitui, volumus, & ordinamus debere obſervari; non obſtantibus Conſtitutionibus prædicti Ordinis, & Ordinationibus Apoſtolicis, & quibuſcumque aliis in contrarium facientibus.

(a) *Denunciamus, quod Dominus Alexander Papa VI.*) Declaramus, hanc Domini Alexandri Conſtitutionem in Generali Capitulo Romæ 1539. authoritate Domini Pauli III. nullum apud Ordinem noſtrum obtinuiſſe locum: & ab eo tempore, & deinceps in Magiſtri Ordinis electione, neque fuiſſe receptam, neque ſervatam; quamquam de hoc nullæ authenticæ litteræ Apoſtolicæ extent.

Finis Conſtitutionum Fratrum Ordinis Prædicatorum, cum Declarationibus ſuis jam olim ordinatis, ac emendatis per bo. me. P. F. Vincentium Bandellum, & Fr. Vincentium Juſtinianum ejuſdem Ord. Magiſtros Generales: nunc vero plurimis acceſſionibus locupletatarum, authoritate Reverendiſſ. P. F. Seraphini Sicci Papienſis S. T. Profeſſ. & ejuſdem Ord. Gener. Magiſtri, etiam accedente Decreto, & approbatione Capituli Gen. Ulyſſiponæ celebrati, An. 1618. in quo RR. PP. Definitores omnes ſubſcripſerunt in hunc modum.

Approbamus has Conſtitutiones, & Gloſſas, Nos

Fr. Petrus de Herrera, Magiſter & Definitor Hiſpaniæ.
Fr. Joannes Tourne, Magiſter & Definitor Toloſanus.
Fr. Guillelmus Dudouyt, Magiſter & Definitor Franciæ.
Fr. Joannes Michael de Bononia, Magiſter & Definitor Lombardiæ.
Fr. Michael Arrigus, Magiſter & Definitor Provinciæ Romanæ.
Fr. Ambroſius de Cardova, Magiſter & Definitor Regni.
Fr. Jo. Baptiſta de Capriata, Magiſter Provincialis, & Definitor Angliæ.
Fr. Jo. Bertram, Præſentatus & Definitor Aragoniæ.
Fr. Franciſcus Papa, Magiſter & Definitor Trinacriæ.
Fr. Vincentius Pereyra, Magiſter & Definitor Portugalliæ.

Fr. Jo.

Fr. Joannes de los Angelos, Magister & Definitor Bethicæ.
Fr. Jacobus de Rocourt, Magister & Definitor Germaniæ inferioris.
Fr. Franciſcus Sproverius à Monte alto, Magiſter & Definitor Calabriæ.
Fr. Ludovicus Barroſo, Magiſter & Definitor Mexicanus.
Fr. Raynaldus Poiſſon, Magiſter & Definitor Occitaniæ.
Fr. Balthaſar Verdugo, Prædicator Generalis & Definitor de Chile.
Fr. Archangelus de Dominicis, Lector, Prædicator Generalis, & Definitor Pro*vinciæ S. Catharinæ Senenſis.*
Fr. Gabriel Drobobicenſis, Magiſter & Definitor Ruſſiæ.

INCIPIUNT
CONSTITUTIONES
SORORUM ORD. PRÆDICATORUM.

PROLOGUS.

QUoniam ex præcepto regulæ jubentur Sorores habere cor unum, & animam unam in Domino: juſtum eſt, ut quæ ſub una Regula, & unius profeſſionis voto vivunt, uniformes in obſervantia canonicæ Religionis inveniantur: quatenus unitatem quæ interius ſervanda eſt in cordibus, foveat, & repræſentet uniformitas exterius ſervata in moribus. Quod profectò eò competentius, & plenius poterit obſervari, ſi ea quæ agenda ſunt, ſcripto fuerint commendata: ſi omnibus qualiter ſit vivendum ſcriptura teſte innoteſcat; ſi mutare, vel addere, vel minuere nulli quidquam propriâ voluntate liceat: ne ſi minima negligant, paulatim defluant. Ad hoc tamen in Conventu ſuo quæ præeſt, diſpenſandi cum Sororibus habeat poteſtatem, cum ſibi aliquando videbitur expedire: niſi in his in quibus Magiſter Ordinis, vel Prior Provincialis, vel eorum Vicarii ex cauſa aliter ordinarent. Prioriſſa etiam utatur diſpenſationibus, ſicut & aliæ Sorores. Ut igitur unitati, & paci Sororum provideremus, librum iſtum quem Conſtitutionum appellamus, diligenter conſcripſimus, per certa Capitula infraſcripta diſtinctum, ut quod quæretur, facilius inveniatur. Declaramus autem, quod Conſtitutiones non obligent Sorores ad culpam, ſed ad pœnam tantum, niſi propter præceptum, vel contemptum.

SERIES CAPITULORUM.

I. *De Officio Eccleſiæ.*
II. *De Inclinationibus.*
III. *De Suffragiis mortuorum.*
IV. *De Jejuniis.*
V. *De Cibo.*
VI. *De Collatione.*
VII. *De Infirmis.*
VIII. *De Minutione.*
IX. *De Lectis.*
X. *De Veſtitu.*
XI. *De Communitate rerum.*
XII. *De Communione, & lavatura capitum, & tonſura.*
XIII. *De Silentio.*
XIV. *De Recipiendis.*
XV. *De Novitiabus, & earum inſtructione.*
XVI. *De Modo faciendi Profeſſionem.*
XVII. *De levi Culpa.*
XVIII. *De media Culpa.*
XIX. *De gravi Culpa.*
XX. *De graviori Culpa.*
XXI. *De graviſſima Culpa.*
XXII. *De Apoſtatis.*
XXIII. *De Electione Prioriſſæ.*
XXIV. *De Modo eligendi.*
XXV. *De Inſtitutione Supprioriſſæ.*
XXVI. *De Cicatricibus.*
XXVII. *De Cellaria.*
XXVIII. *De Labore.*
XXIX. *De Ædificiis.*
XXX. *De Ingreſſu, & egreſſu domorum.*
XXXI. *De Capitulo.*
XXXII. *De Conceſſione domorum.*

Fr. Joannes de los Angelos, Magister & Definitor Bethicæ.
Fr. Jacobus de Rocourt, Magister & Definitor Germaniæ inferioris.
Fr. Franciscus Sproverius à Monte alto, Magister & Definitor Calabriæ.
Fr. Ludovicus Barroso, Magister & Definitor Mexicanus.
Fr. Raynaldus Poisson, Magister & Definitor Occitaniæ.
Fr. Balthasar Verdugo, Prædicator Generalis & Definitor de Chile.
Fr. Archangelus de Dominicis, Lector, Prædicator Generalis, & Definitor Provinciæ S. Catharinæ Senensis.
Fr. Gabriel Drohobicensis, Magister & Definitor Russiæ.

INCIPIUNT
CONSTITUTIONES
SORORUM ORD. PRÆDICATORUM.

PROLOGUS.

QUoniam ex præcepto regulæ jubentur Sorores habere cor unum, & animam unam in Domino: justum est, ut quæ sub una Regula, & unius professionis voto vivunt, uniformes in observantia canonicæ Religionis inveniantur: quatenus unitatem quæ interius servanda est in cordibus, foveat, & repræsentet uniformitas exterius servata in moribus. Quod profectò eò competentius, & plenius poterit observari, si ea quæ agenda sunt, scripto fuerint commendata: si omnibus qualiter sit vivendum scriptura teste innotescat; si mutare, vel addere, vel minuere nulli quidquam propriâ voluntate liceat: ne si minima negligant, paulatim defluant. Ad hoc tamen in Conventu suo quæ præest, dispensandi cum Sororibus habeat potestatem, cum sibi aliquando videbitur expedire: nisi in his in quibus Magister Ordinis, vel Prior Provincialis, vel eorum Vicarii ex causa aliter ordinarent. Priorissa etiam utatur dispensationibus, sicut & aliæ Sorores. Ut igitur unitati, & paci Sororum provideremus, librum istum quem Constitutionum appellamus, diligenter conscripsimus, per certa Capitula infrascripta distinctum, ut quod quæretur, facilius inveniatur. Declaramus autem, quod Constitutiones non obligent Sorores ad culpam, sed ad pœnam tantum, nisi propter præceptum, vel contemptum.

SERIES CAPITULORUM.

I. *De Officio Ecclesiæ.*
II. *De Inclinationibus.*
III. *De Suffragiis mortuorum.*
IV. *De Jejuniis.*
V. *De Cibo.*
VI. *De Collatione.*
VII. *De Infirmis.*
VIII. *De Minutione.*
IX. *De Lectis.*
X. *De Vestitu.*
XI. *De Communitate rerum.*
XII. *De Communione, & lavatura capitum, & tonsura.*
XIII. *De Silentio.*
XIV. *De Recipiendis.*
XV. *De Novitiabus, & earum instructione.*
XVI. *De Modo faciendi Professionem.*
XVII. *De levi Culpa.*
XVIII. *De media Culpa.*
XIX. *De gravi Culpa.*
XX. *De graviori Culpa.*
XXI. *De gravissima Culpa.*
XXII. *De Apostatis.*
XXIII. *De Electione Priorissæ.*
XXIV. *De Modo eligendi.*
XXV. *De Institutione Supprioris sæ.*
XXVI. *De Cicatricibus.*
XXVII. *De Cellaria.*
XXVIII. *De Labore.*
XXIX. *De Ædificiis.*
XXX. *De Ingressu, & egressu domorum.*
XXXI. *De Capitulo.*
XXXII. *De Concessione domorum.*

Caput I.

De Officio Ecclesiæ.

AUdito primo ſigno ſurgant Sorores cum matura feſtinatione, religioſè, & honeſtè ſe præparando : & ſtando dicant in Dormitorio Officium de Beata Virgine, quando pro tempore eſt dicendum; una incipiente, & dicente unum verſum, aliis vero reſpondentibus, & dicentibus alium verſum. Matutinas autem, & omnes Horas Canonicas ſimul audiant Sorores, niſi cum aliquibus ex cauſa legitima fuerit diſpenſatum. Horæ Canonicæ omnes in Eccleſia tractim, & diſtinctè taliter dicantur, ne Sorores devotionem amittant, & alia quæ facere habent minime impediantur. Quod ita dicimus eſſe faciendum, ut in medio verſus metrum cum pauſa ſervetur, non protrahendo vocem in pauſa, vel in fine verſus. Hoc tamen magis, & minus pro tempore obſervetur. Horæ verò de Beata Virgine, ante Horas Canonicas dicantur in Eccleſia, excepto duntaxat Completorio, quod nonniſi poſt officium de tempore, vel de feſto quocumque minoris ſolemnitatis, juxta diſpoſitionem Kalendarii, dicitur. Tempore quo bis reficiuntur Sorores legatur ante Completorium in Eccleſia: *Sorores ſobriæ* &c. Poſtea dicto ab ea, quæ præeſt *Adjutorium noſtrum in nomine Domini*, & facta confeſſione, dictoque Completorio, Hebdomadaria aquam aſpergat benedictam: poſteà dicatur *Pater noſter*, & *Credo in Deum.* Poſt Completorium autem (receptis pro tempore diſciplinis), concedatur Sororibus ſpatium mediæ horæ ad clepſidram, ut ſacris meditationibus, & orationi mentali vacare poſſint : ſimiliter, & poſt Matutinas dum de nocte dicuntur. Si verò Matutinum in ſero dicatur, prædicta mentalis oratio medietati horæ commenſuranda, fiat de manè ante Horas Canonicas. Facto autem ſigno omnes egrediantur ab Eccleſia, & intrent locum dormitionis. Aliquis autem locus ſtatuatur, in quo ad prævidendum officium divinum Sorores conveniant tempore opportuno, præſente Prioriſſa, vel alia cui commiſerit.

Caput II.

De Inclinationibus.

FInitis Matutinis de Beata Virgine, cum Sorores in Chorum venerint, inclinent ante Altare profundè; & cùm ad ſedes ſuas venerint, facto ſigno ab ea quæ præeſt, flexis genibus, vel inclinatæ pro fundè protempore dicant *Pater noſter*, & *Credo in Deum*: & iterum facto ſigno ab ea quæ præeſt, ſurgant. Horâ itaque devotè inceptâ, verſæ ad Altare, muniant ſe ſigno Crucis, & ad *Gloria Patri*, inclinet Chorus contra Chorum profundè, vel proſternant ſe pro tempore, uſque ad *ſicut erat.* Hoc etiam faciendum eſt quoties *Pater noſter*, & *Credo in Deum* dicuntur : niſi Miſſa, & ante lectiones, & gratiarum actiones, in quibus inclinandum eſt ſolum ad *[P]ater noſter*, & ad orationem *Retribuere.*

Idem etiam faciendum eſt ad *primam collectam in Miſſa*, & ad *Poſtcommunionem* & ſimiliter ad *Orationem*, *pro Eccleſia*, & in ſingulis horis ad Collectam, & ad *Gloria Patri*, quotieſcumque in inchoatione horæ dicitur. Ad omnia autem alia *Gloria Patri*, & ad extremos verſus hymnorum, & ad penultimum verſum Cantici *Benedicite*, inclinent uſque ad genua : & quando cantatur *Gloria in excelſis*, ad *Suſcipe deprecationem noſtram*, & item in benedictione lectionis, & in capitulo ad orationem, *Sancta Maria.*

Item quando *nomen JEſu* in Collecta, & in Præfatione, vel in Antiphona *Salve*, vel in *Gloria in excelſis* nominatur. Quando autem *nomen JEſu* alias nominatur in Choro, Sorores eidem reverentiam faciant, capite cum devotione inclinato.

Item in omni Oratione, quando *nomen Domini noſtri JESU Chriſti*, & *Beatæ Virginis*, & *Beati Dominici*, nominatur, & etiam quando *nomen Beatæ Virginis* nominatur ad Antiphonam *Salve Regina*, & in Miſſa in Præfatione, & ad *Gratias agamus* &c. Sorores in Choro inclinent profundè uſque ad genua. Horâ itaque prædicto modo devotè inceptâ, poſtquam ad *Gloria*, poſt *Venite* inclinaverint uſque ad genua; ſtet Chorus contra Chorum : deinde ad primum Pſalmum ſedeat unus Chorus, & ad ſecundum ſimiliter ſtet, & ſedeat alter Chorus, & ſic alternent uſque ad *Laudate Dominum de cælis*, & ſic faciant ad omnes Horas. Finitis autem lectionibus in Matutinis, (dum in verbis dicuntur) illa quæ legit, inter pulpitum quod eſt in medio Chori, & gradus Altaris inclinationem faciat, vel proſternat ſe pro tempore. Si verò Matutinæ in Cantu perſolvuntur, quælibet ex Sororibus, finitâ Lectione quam cantavit, faciat inclinationem, vel proſtrationem, modo quo ſupra dictum eſt. Porrò ad *Salve ſancta parens*, & ad *Salve* poſt Completorium ad illa verba nimirum *Eja ergo advocata noſtra* uſque ad *poſt hoc exilium oſtende*, maneant Sorores genuflexæ, verſo vultu ad Altare. Idem faciant ad illa verba invitatorii, *Venite adoremus*, & *procidamus ante Deum*: poſt expletum verò hunc verſum, illæ quæ cantant, vel reci-

citant Invitatorium, reverenter inclinent. Similiter ad *Veni Sancte Spiritus*, ad *Veni Creator Spiritus* in die Pentecostes, & per totam hebdomadam, ad *Ex Maria Virgine, & Homo factus est*, ad illa verba Hymni de Passione, *O Crux ave &c.* ad verba Evangelii: *Verbum Caro factum est*, & in die Epiphaniæ ad *& procidentes adoraverunt eum*: ad Versum Hymni Corporis Christi *Tantum ergo Sacramentum*: ad *Te ergo quæsumus* in Cantico *Te Deum*: in processione Dominicæ Ramis Palmarum, ad verba *Ave Rex &c.* in die Parasceves ad *Sanctus Deus*, ad *Sub tuum præsidium*, ad *Ave Maris stella*, ad *Veni Creator Spiritus* in Missa de Spiritu Sancto, ac demum in Hymno Festi Sanctissimæ Trinitatis ad illa verba: *Adsumus & nos cernui &c.* Similiter in Hymno, *Christe qui lux es*, ad versum *quos sanguine mercatus es* genua flectant.

In ferialibus quoque diebus jaceant prostratæ à *Sanctus*, usque ad *Agnus*.

In Festis verò Trium, vel Novem Lectionum, jaceant prostratæ ab elevatione Corporis Christi, usque ad *Pater noster*. Non tamen faciant iisdem Festis similes prostrationes ad Horas Canonicas, quas faciunt ferialibus diebus. Quando Prælatus vel illa quæ præest injunxerit aliquam communem orationem, inclinent omnes. Similiter omnes faciant, quibus aliquid facere, vel dicere injunxerit. Si autem aliquam obedientiam, vel officium, vel ministerium aliquod cuivis injunxerit, humiliter se prosternens, suscipiat quod ei injunctum fuerit. Quando etiam Sororibus quidpiam vestimenti tribuitur, inclinantes *Benedictus Deus in donis suis*, dicant.

CAPUT III.

De Suffragiis mortuorum.

A Festo S. Dionysii usque ad Adventum, pro Anniversario Fratrum, & Sororum, familiarium, & receptorum per litteras ad beneficia Ordinis, litteratæ Sorores Psalterium, non litteratæ quingenta *Pater noster*, dicant.

Idem faciat quælibet Soror pro Sorore defuncta sui Conventus. Et idem fiat pro Magistro Ordinis, & pro Priore Provinciali defunctis.

Idem etiam pro Visitatore earum, si dum intendit visitationi Monasterii, eum mori contigerit.

Idem etiam fiat pro Procuratore Ordinis, si in Curia Romana in procurationis officio decedat. Quælibet litterata pro Fratribus, & Sororibus nostris defunctis, triginta vicibus septem Psalmos Pœnitentiales dicat in anno. Non litterata triginta vicibus centum *Pater noster*. In Anno quatuor Anniversaria fiant. Anniversarium Patrum, & Matrum, tertia die post Purificationem Beatæ Mariæ. Anniversarium benefactorum, & familiarum die crastina post Octavam Beati Augustini. Annversarium verò Fratrum, & Sororum, in crastino Beato Dionisii. Anniversarium demum omnium sepultorum in cœmiteriis nostris, ubique fiat prima die vacante post octavam Visitationis Beatæ Mariæ. *Porrò circa hæc Anniversaria servetur illa Rubrica, quæ in Breviariis, & Diurnis noviter impressis, ad diem 10. Novembris adscripta est.*

CAPUT IV.

De Jejuniis.

A Paschate usque ad festum sanctæ Crucis, reficiuntur bis Sorores, exceptis diebus Rogationum, & sextis feriis, & vigiliâ Pentecostes, & jejuniis Quatuor Temporum, vigiliâ sancti Joannis Baptistæ, Petri, & Pauli, Jacobi, & Beati Dominici Patris Nostri, Laurentii, Assumptionis Beatæ Mariæ, & Bartholomæi, ac Nativitatis Beatæ Virginis. A festo autem sanctæ Crucis usque ad Pascha continuum teneant jejunium, & Nona dicta comedant: exceptis diebus Dominicis (nisi dispensatio fiat interdum, & ex causa.) In toto autem Adventu, & Quadragesima, & jejuniis Quatuor temporum, & in vigilia Ascensionis, & Pentecostes, sancti Joannis Baptistæ, Petri, & Pauli, Jacobi, & Beati Dominici Patris nostri, in vigilia sancti Laurentii, Assumptionis Beatæ Mariæ, Bartholomæi, & Nativitatis Beatæ Virginis, Matthæi, Simonis & Judæ, & Omnium Sanctorum, Andreæ Apostoli, & omnibus sextis feriis, Quadragesimali utantur cibo: nisi in locis in quibus in dictis sextis feriis aliter comederetur, vel nisi præcipuum festum fuerit, vel nisi cum aliqua ex causa dispensetur. Quando autem festum habens vigiliam, in qua secundùm Ordinem jejunandum est evenerit in secunda feria; ejus vigilia præcedenti sabbato jejunetur, contraria consuetudine non obstante. Feria II. & III. post Quinquagesimam, Quadragesimali utantur cibo, & jejunent. In Parasceve verò per totum diem in pane, & aqua abstinebunt.

CAPUT V.

De Cibo.

HOra competenti ante prandium, vel cœnam, à Sacristissa paucis ictibus campana pulsetur, ut Sorores venire ad refectionem non tardent. Postmodum pulse-

setur cimbalum si cibus sit paratus, aliòquin non pulsetur donec paratus sit. Congregatis Sororibus in atrium Refectorii, illa quæ præest, incipiat Psal. *De profundis*: illa dicente unum versum, aliis verò omnibus respondentibus, & dicentibus alium Versum; in fine tandem subjungatur Oratio *Absolve*. Ablutis verò manibus nolam Refectorii quæ præest pulset, & tunc Sorores ingrediantur; quibus ingressis dicat *Benedicite* quæ dicit versiculos: & Conventus prosequatur benedictionem. Servitrices autem in deportandis pictantiis incipiant ab inferioribus usque ad mensam Priorissæ ascendentes. Nulla Soror à prima mensa remaneat nisi servitrices, & nisi de licentia, & ex causa. Quotquot autem remanserint comedant in secunda, ita quod tertiam facere non oporteat. Nulla fiat pictantia servitricibus, vel ministris, quæ non sit Conventui: nisi sint infirmæ vel minutæ. Soror non mittat Sorori pictantiam, excepta Priorissa; sed sibi datam dare potest à dextris, vel à sinistris tantum. Priorissa comedat in Refectorio, & cibariis conventus sit contenta: similiter, & Infirmariæ, & aliæ quæ ministrant in officio quocumque, nisi cùm aliquibus Priorissa dispensaverit ob aliquam causam. Pulmenta sint in Conventu sine carnibus, præterquam in infirmariis. Singulis diebus si fieri potest & expedierit, duo cocta pulmenta habeant Sorores. Poterit autem Priorissa superaddere prout opus esse judicaverit, & facultas permiserit. Si quæ juxtà se sedenti viderit aliquid deesse de communi, requirat à ministra. Si quæ aliquam de Sororibus serviendo, vel comedendo in aliquo offenderit, surgentibus Sororibus veniam petat; & facto signo ab ea quæ præest, redeat ad locum suum.

Caput VI.

De Collatione.

Tempore jejunii hora competenti Sacristissa ad collationem signum faciat: posteà Refectoraria cimbalum pulset. Deindè Sororibus venientibus in Refectorium, ad signum illius quæ præest, legat lectrix præmisso *Jube Domne benedicere*, & sequatur benedictio: *Noctem quietam &c.* facto rursus signo ab ea quæ præest, & dicto *Benedicite* à lectrice, datâque benedictione ab hebdomadaria, *Largitor omnium &c.* infra lectionem poterunt bibere quæ voluerint. Finita lectione dicat quæ præest, *Adjutorium &c.* Et tunc cum silentio intrent Sorores Ecclesiam. Quæcumque extra horam bibere voluerit, licentiam petat, & unam sociam accipiat.

Cum tamen intrare Ecclesiam facta Collatione non sit amplius in usu, satius est ut Sorores servent illam consuetudinem quoad hæc, quæ pro nunc in Monasteriis observari solet.

Caput VII.

De Infirmis.

Circa Infirmas caveat ne sit negligens Priorissa: sic enim procurandæ sunt Infirmæ, ut citiùs releventur, sicut dicit in Regula Beatus Augustinus. Poterunt autem quædam vesci carnibus, prout earum gravior exigit infirmitas vel debilitas; secundùm quod Priorissæ visum fuerit. Si quæ verò talem infirmitatem habuerit, quæ nec eam debilitet multum, nec comedendi turbet appetitum; talis nec supra culcitram jaceat, nec consuetudinaria frangat jejunia, nec cibos Refectorii mutet. In domo non sint nisi duo loca, in quibus comedant debiles & infirmæ, unus carnium, & alius aliorum ciborum: nisi sit evidens necessitas vel urgens infirmitas. Si autem Priorissam infirmari contigerit, in infirmaria cum aliis procuretur.

Caput VIII.

De Minutione.

Minutio quater in anno fiat. Prima in mense Septembri: secunda post Natale: tertia post Pascha: quarta circa festum Beati Joannis Baptistæ. Præter has minutiones nulla sibi minuat, nisi discretio Priorissæ propter aliquam causam (prævio Medici consilio, & exploratâ necessitatis veritate) judicaverit alicui aliter esse faciendum. Minutæ verò extra Refectorium comedant cum silentio: & secundùm quod facultas permiserit commodiùs procurentur. Causâ verò minutionis non comedant carnes.

Caput IX.

De Lectis.

Super culcitras non dormiant Sorores, nisi in infirmaria: super stramina, & laneos saccones dormire licebit. Quæ autem culcitras petierint, jejunent una die in pane & aqua. Cum tunica, & velo, & capitegio, & cinctæ dormiant: & etiam cum caligis in regionibus in quibus mulieres portare caligas consueverunt. Nulla quæ in communi tolerari possit, habeat specialem locum ad jacendum; nisi forte propter rerum custodiam, cum necessitas hoc requirat. In quo casu non minus quam tres jaceant in loco prædicto.

CAPUT X.

De Vestitu.

VEstes laneas honestas, & non notabiliter prætiosas deferant Sorores:& in mantellis vilitas potius observetur. Lineis non utantur ad carnes. Pelliceum verò inter duas tunicas habere possunt,quod aliquantulum brevius sit tunicis. Linteamina autem non habeantur, nisi forte Priorissa in infirmaria cum aliqua propter gravem infirmitatem judicaverit dispensandum. Pelliceis, & coopertoriis silvestribus Sorores non utantur. Tunicæ usque ad talos, scapularia verò sine quibus non vadant, sint tunicis breviora. Soccos, pepla, & capitegia, & vela habeant ut necesse fuerit, & facultas permiserit: chirothecas autem non habeant.

CAPUT XI.

De Communitate rerum.

OMnes Sorores singulis annis, vel pluries si eis dictum fuerit, omnia sibi commissa Priorissæ suæ exponant pariter & exhibeant; ejus dispositioni omnia relinquendo. Nulla etiam scyphum, vel vas aliquod, vel aliquid hujusmodi sibi appropriet. Item nulla habeat arcam vel aliquid quod cum clave firmetur, exceptis illis quæ propter officium suum non possunt non habere. Item nulla mittat vel recipiat sine licentia litteras, vel schedulam scriptam etiam sine sigillo, nec etiam scriptum aliquod in tabulis, vel in cera,nisi Magister Ordinis, vel Priori Provinciali,vel Vicario aut Priorissæ ostendat: Priorissa etiam cum duabus Sororibus quas elegerit, cum sibi expedire videbitur, Sororibus absentibus scrutetur singulos lectos Sororum. Et si inveniant ibi aliquid quod Soror sine licentia Priorissæ habeat, illud accipiat, & eam condignè puniat. Item sine licentia, & expressione personarum quibuscumque viris nihil dent, nec ab ipsis recipiant. Quæcumque autem contra fecerit, furti judicio condemnetur.

CAPUT XII.

De Communione, & lavatura capitum, & tonsura.

COmmunio poterit fieri in anno quindecim vicibus, in terminis, in quibus visum fuerit Fratribus curam Sororum gerentibus: dummodo ad præparandum se possint habere copiam Confessorum. In Capitulo tamen Generali Barcinonen. Anno 1574. ordinatum est, ut Communio Generalis fiat qualibet Dominicâ Adventus, & Quadragesimæ: aliis autem temporibus de quindena in quindenam fieri poterit. Septem vicibus in anno poterunt lavari capita, & tonderi capilli Sororum. Sit autem tonsura non modica, ut decet religiosas personas.

CAPUT XIII.

De Silentio.

SIlentium teneant Sorores in Oratorio, in Claustro,in Dormitorio, in Refectorio. Alibi verò loqui poterunt de licentia speciali,prout,& quando fuerit eis concessum. Si quæ tamen submissè aliquid, & breviter de necessariis protulerit, non teneatur de silentii fractione. Omnes autem Sorores ubique in Mensa silentium teneant, tàm Priorissa, quàm aliæ: exceptâ unâ quæ major fuerit inter eas, vel alia cui pro se loqui commiserit, & tunc taceat. Nulla autem aliarum ibidem loquatur, nisi de necessariis mensæ, & hoc per unicam orationem, vel dictionem breviter, & submissè. Si vero hoc silentium fregerit ex proposito, vel licentiam loquendi dederit, in uno prandio aquam tantùm bibat, & unam disciplinam in Capitulo accipiat coram omnibus sine dispensatione, exceptis infirmis decumbentibus. Caveat autem Priorissa, ne sit facilis ad dandas licentias loquendi sine causa rationabili. Quatuor de Sororibus magis Religiosis, & discretis assignentur, sine quarum una vel duabus, vel Priorissa, vel Suppriorissa nulla licentietur ire ad fenestram locutorii secularium. Nec aliquid loquatur ibi Soror nisi in auditu Sociæ, vel Sociarum. Ista autem Socia, vel Sociæ debent accusare eam cum qua mittuntur, si verbo, vel gestu, vel aliter in aliquo notaverint reprehensibilem. Priorissa autem, & Suppriorissa cum aliquibus in prædicto locutorio non loquantur, nisi in præsentia alicujus quatuor prædictarum, vel alicujus antiquarum Sororum. Nulli detur licentia loquendi in locutorio secularium cum extraneis, aut intrandi locutorium illud; quamdiu horæ, vel Missa dicuntur, vel quando Conventus dormit, vel comedit nisi ex causa valdè necessaria. Ad fenestras confessionum nulla loquatur de aliis quàm de confessione scienter, & ex proposito, nisi fortè de pertinentibus ad officium Ecclesiæ cum exterioribus, & hoc de licentia, & submissè. Nulla confiteatur alicui seculari, vel alicui cujuscumque alterius Religionis etiam Fratri, nisi de licentia Magistri Ordinis, vel Prioris Provincialis; vel illius cui super hoc secundùm certam formam aliquis horum

rum

rum commiſerit poteſtatem. Item ad rotam nulla loquatur, niſi alia; vel illæ, quæ propter aliquod officium ſunt ipſi rotæ deputatæ: & illæ etiam non loquantur ibi, niſi de pertinentibus ad officium prædictum. Pro prima fractione ſilentii ex deliberatione commiſſa extra menſam, dicat Soror Pſalmum *Miſerere mei Deus*: & pro ſecunda recipiat in Capitulo diſciplinam coram omnibus, pro tertia ſedeat ſemel in terra, & hoc in prandio non in cœna: computatio tamen iſta, inter duo capitula fiat. Prioriſſa tamen poteſt dare aliquas licentias generales loquendi Cellariæ, coquinariis, ſive aliis officialibus, prout ratione officiorum viſum fuerit expedire.

Caput XIV.

De Recipiendis.

Nulla notabiliter juvenis recipiatur in Sororem. Non recipiatur etiam aliqua, niſi cum diligenti examinatione facta ſeorſim de moribus, & vita, & viribus corporalibus, & induſtria animi: & utrum ſit conjugata, & non per Eccleſiam ſeparata à viro. Examinetur etiam diligentiùs utrum ſit gravida: & ſi non poſſit de hoc certitudo haberi expectandum eſt donec certitudo habeatur. Item inquiratur utrum ſit ſerva, vel ratiociniis obligata, vel alterius profeſſionis, vel occultam habeat infirmitatem, vel alia impedimenta propter quæ non expediat eam recipi. Hæc autem examinatio à Prioriſſa, & à duabus Sororibus diſcretis de conſenſu Capituli ad hoc electis, fieri debet. Cum autem recipienda adducta fuerit in Capitulum, proſternat ſe in medio. Interrogata verò ab ea quæ præeſt? *Quid quærat*: reſpondeat: *Miſericordiam Dei, & veſtram.* Qua ad juſſum illius quæ præeſt erecta, exponat ei auſteritatem Ordinis, propoſitum ejus requirens, Quod ſi reſpondeat ſe proponere cuncta ſervare, dicat poſt cætera: *Dominus qui incepit ipſe perficiat*, & Conventus reſpondeat, *Amen*: Tunc depoſitis ſecularibus veſtibus, & Religioſis indutis, in ſocietatem Sororum in Capitulo recipiatur. Verumtamen antequam ſtabilitatem, & communem vitam promittat, & obedientiam, ac profeſſionem faciat; tempus probationis aſſignetur. Probationis verò tempus ſtatuimus unius anni, vel eo amplius; prout illi qui præeſt, de prudentum conſilio videbitur expedire: ut & ipſa auſteritates Ordinis, & Sorores mores ipſius experiantur. Magiſter Ordinis, vel Prior Provincialis, penſatis facultatibus domus, quæ pro tempore fuerint, aliquem certum numerum Sororum ſtatuat: ultrà quem non recipiatur aliqua in Sororem, niſi talis eſſet perſona, quæ ſine gravi damno, vel ſcandalo recuſari non poſſet. Et tunc non niſi de conſilio Magiſtri Ordinis, vel Prioris Provincialis recipiatur. Nulla etiam fiat promiſſio de Sorore aliqua recipienda, antequam locus vacaverit. Licebit quoque aliquas recipere intus in Sorores Converſas, ubi hoc expediens videbitur: in numero tamen moderato, prout earum officiis, & adjutoriis aliæ Sorores indigebunt. Hæ autem dicant in profeſtis diebus pro Matutinis 28. *Pater noſter*, in Feſtis autem Novem Lectionum 40. pro Veſperis 14. pro qualibet aliarum horarum ſeptem. Loco *Pretioſa*, tria: pro benedictione menſæ unum: poſt menſam pro gratiis, tria. In jejuniis, & vigiliis, & aliis quæ earum ſtatui competunt, ſe aliis conformabunt.

Caput XV.

De Novitiabus, & earum inſtructione.

Prioriſſa Novitiabus Magiſtram diligentem in ipſarum inſtructione præponat, quæ eas de Ordine doceat: in Eccleſia, & ubicumque negligenter ſe habuerint, verbo, ſigno, quantum poterit ſtudeat emendare; neceſſaria prout poteſt debet eis procurare. De apertis negligentiis cùm ante eam petierint veniam, pœnitentiam dare, vel eas in Capitulo proclamare. Humilitatem cordis, & corporis doceat eas habere, frequenter, purè, & diſcretè confiteri, ſine proprio vivere, propriam voluntatem deſerere: pro voluntate majorum, obedientiam in omnibus voluntariè obſervare. Quomodo ubique, & in omnibus ſe habere debeant, ipſas debet inſtruere; quòd locum ubi fuerint poſitæ ubique teneant. Qualiter ſe ad cameras contineant, ut oculos ſublimes non habeant. Quomodo, vel quid orent, & quam ſilenter, ut aliis rugitum non faciant. Quomodo in Capitulo, vel ubicumque reprehenſæ fuerint ab ea quæ præeſt, venia ſit facienda: & quod ſi quæ Sororem ſuam aliquo modo ſcandalizaverit, ad pedes ejus proſtrata veniam petat. Inſtruendæ etiam ſunt Novitiæ, ut cum nemine contendere præſumant, & quod in omnibus Magiſtræ ſuæ obediant. In proceſſione Sociam ſibi collateralem attendant; nec loquantur locis, & temporibus interdictis, nec aliàs ſine licentia: & quòd neminem penitùs judicent: ſed ſi quæ ab aliqua fieri viderint; *licet mala, bona ſuſpicentur, vel bona intentione facta, ſæpe enim humanum fallitur judicium.* Et quod non loquantur de abſente niſi quæ bona ſunt: quod diſciplinas fre-

frequenter ſuſcipiant, & cum duabus manibus bibant, & ſedendo: quod libros, veſtes, & res alias Monaſterii cuſtodiant diligenter. Et quod ſi quid petitum fuerit ab una earum quæ præeſt, & negaverit, non petatur ab alia; niſi negatione priore expoſita: ſed nec ſi à majore petierint, & negaverit: vadant ad majorem. Item confeſſiones Novitiarum ante profeſſionem recipiantur, & diligenter de modo confeſſionis, & in aliis inſtruantur, & omnia alia ad pedes Prioriſſæ ponant. Item Novitiæ, & aliæ Sorores quæ aptæ ſunt, in Pſalmodia, & officio divino ſtudeant diligenter: præter Converſas, quibus ſufficiat ut ſciant vel addiſcant ea, quæ debent pro horis dicere. Omnes verò in aliquo labore addiſcendo, vel exercendo occupentur. Item Novitiæ non interſint Capitulo de culpis, ſed in principio ſe accuſent: vel Magiſtra earum, extra Capitulum culpas earum audiat, & ipſas quantum poterit diligenter in moribus inſtruat, & charitativè corripiat.

CAPUT XVI.

De modo faciendi profeſſionem.

MOdus faciendi profeſſionem talis eſt. Ego Soror N. facio profeſſionem, & promitto obedientiam Deo, & Beatæ Mariæ, & Beato Dominico, & tibi Sorori N. Prioriſſæ talis Conventus; vice Fratris N. Magiſtri Ordinis Fratrum Prædicatorum, & Succeſſorum ejus: ſecundùm Regulam Beati Auguſtini, & inſtitutiones Sororum quarum cura prædicto Ordini eſt commiſſa: quòd ero tibi obediens, aliiſque Prioriſſis meis uſque ad mortem. Novitiarum autem veſtes in earum Profeſſione benedicantur hoc modo. ℣. *Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam.* ℟. *Et ſalutare tuum da nobis.* ℣. *Domine exaudi orationem meam.* ℟. *Et clamor meus ad te veniat.* Oremus. *Domine JEſu Chriſte, qui tegimen noſtræ mortalitatis induere dignatus es: obſecramus immenſæ largitatis tuæ abundantiam; ut hoc genus veſtimentorum, quod ſancti Patres ad innocentiæ, & immortalitatis indicium ferre ſanxerunt, ita benedicere digneris; ut quæ hoc uſa fuerit, te induere mereatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum.* ℟. *Amen.* Poſtmodum aſpergantur aqua benedicta. Ad profeſſionem nulla recipiatur infra 16. annos completos, juxta Concilium Tridentinum ſeſſ. 2. de Regular. Cap. 12. Nolumus etiam quòd aliquæ Sorores benedicantur, cùm Beatus Pater Dominicus hoc ordinaſſe dicatur, circa illas quæ fuerunt tempore ſuo. Et hujuſmodi benedictio ſoleat eſſe aliquibus occaſio, ut ſuper alias ſe extollant.

CAPUT XVII.

De levi Culpa.

LEvis culpa eſt, ſi quæ mox ut ſignum factum fuerit, non relictis omnibus cum matura feſtinatione ſe præparaverit; ut ad locum pro quo fit ſignum veniat tempeſtivè. Si quæ deſignatum ſibi legendi, vel cantandi officium, non attente compleverit; vel Reſponſorium, vel Antiphonam, vel aliud inceptura Chorum turbaverit. Si quæ malè legendo, vel cantando offendens, non ſtatim ſe coram omnibus humiliaverit. Si liber in quo legendum eſt in collatione, vel in Capitulo, vel in Eccleſia, cujuſquam negligentiâ defuerit. Similis culpa eſt, ſi quæ ad menſam, vel collationem, vel ſermonem, vel Capitulum, vel ad Horas in Eccleſia, vel ad laboratorium commune citò non venerit; vel ad lectionem menſæ notata ad benedictionem ſe tardè obtulerit. Si quæ in dormitorio, vel alibi in Conventu aliquem tumultum fecerit, vel orantes, vel legentes, vel laborantes in aliquo inquietaverit. Si pannus ad involvendum Calicem, vel Patenam, vel Corporale, vel Stola, vel Manipulus, vel ſimilia, per negligentiam cujuſquam in terram ceciderit: vel ſi veſtes ſuas ſuo tempore, & loco ſtatuto, honeſtè, & ordinatè aliqua non repoſuerit. Item levis culpa eſt ſi quæ cereum, vel aliquod utenſilium perdiderit, vel fregerit, vel aliquod veſtimentorum ſuorum deterioraverit, vel amiſerit. Si quæ in officio, vel ſermone, vel laboratorio dormitaverit, vel oculos vagos habens per clauſtrum, vel domum ad vanitates ſæpè direxerit. Si quæ verbis otioſis vacaverit, vel diſſolutè riſerit, vel alias ad ridendum concitaverit: vel in aliquo geſtu, vel motu, vel ſtatu, vel habitu, vel verbo reprehenſibilis apparuerit. Pro his unus Pſalmus, vel plures ſecundùm quantitatem exceſſuum, prout videbitur Capitulum tenenti injungatur.

CAPUT XVIII.

De media Culpa.

MEdia culpa eſt, ſi quæ ad *Gloria primi Pſalmi* non adfuerit, & in medio Chori non ſatisfecerit, vel in vigilia Annunciationis, vel Nativitatis Domini in principio Capituli non adfuerit: ut pronunciatis exordiis noſtræ ſalutis, & redemptionis gratias agat corde, & corpore Redemptori noſtro. Similis culpa eſt, ſi quæ in Choro non intenta divino Officio, vagis oculis, & motu irreligioſo levitatem mentis oſtenderit. Si quæ lectionem tempore ſtatuto non prædixerit: vel aliud lege-

legere, vel cantare præſumpſerit, quam quod ordinatum eſt. Si quæ in Choro riſerit, vel alias ridere fecerit; vel in Conventu diſſolutionem aliquam fecerit. Item media culpa eſt, ſi quæ à Capitulo, vel ſermone, vel collatione, vel refectione communi, vel laboratorio, vel hora aliqua ex cauſa minùs rationabili remanſerit. Si quæ commune mandatum dimiſerit. Si quid cibi, potus, abſque benedictione aliqua ſumpſerit. Similis culpa eſt, ſi quæ eam à qua proclamata eſt eadem die quaſi vindicando ſe proclamaverit, vel clamans in proclamatione ſua jurgium fecerit. Si quæ (ut loquendo fieri ſolet) cum juramento aliquid affirmaverit, vel negaverit: vel vaniloquium dixerit. Si quæ Sororem proprio nomine, omiſſo hoc nomine (Soror) vocare in uſu habuerit. Pro hujuſmodi culpis Pſalmi, diſciplinæ, & veniæ ſecundùm diſcretionem tenentis Capitulum imponantur, quantitate culparum penſata.

Caput XIX.

De gravi Culpa.

Gravis culpa eſt, ſi quæ cum aliqua lites habuerit, vel inhoneſtè contenderit. Si quæ aliqui opprobrium dixerit, vel culpam pro qua ſatisfecit improperaverit. Si quæ in proclamatione jurgium fecerit, vel in illam à qua proclamata eſt, vel quamlibet aliam maledicta, ſeu verba inordinata, vel injurioſa malitioſè invexerit. Similis culpa eſt, ſi quæ diſcordias inter Sorores ſeminaverit: vel detraxerit, ſeu ſuſurratrix inventa fuerit. Si quæ mala de Sororibus, vel domo malitioſè evomuerit: vel culpam ſuam, aut alterius protervè defenderit. Si quæ mendacium ſcienter dixerit: ſi quæ pro victu, vel veſtitu, vel qualibet alia re murmuraverit. Si quæ ſilentium non tenere, in conſuetudinem duxerit. Item gravis culpa eſt, ſi quæ carnes abſque licentia, & neceſſitate comederit: vel jejunia ſtatuta fregerit. Si quæ in aliquem oculum fixerit, vel turpem ſermonem protulerit. Si quæ res aliquas alii deputatas, quamvis non animo retinendi, ſine licentia acceperit: vel à Capitulo, vel ſermone, vel communi dormitione ſine cauſa aliqua, & licentia remanſerit. Pro hujuſmodi culpis, & ſimilibus injungantur tres dies in pane, & aqua, & tres diſciplinæ, vel plures in Capitulo coram omnibus recipiendæ: & Pſalmi, & veniæ prout ſecundùm exceſſus majores, vel minores videbitur eſſe juſtum.

Caput XX.

De graviori Culpa.

Gravior culpa eſt, ſi quæ per contumaciam, vel manifeſtam rebellionem ſuis majoribus inobediens extiterit: vel cum eis proterve contendere auſa fuerit. Si quæ aliam malitioſè percuſſerit. Si quæ res aliquas aliis conceſſas, vel de communi (animo celandi) acceperit, vel proprium habuerit. Similis culpa eſt, ſi quæ munuſcula, vel alias res ſine licentia dederit, vel receperit, vel receptas celaverit. Si quæ litte as, vel aliqua in ſcripto aliquo ſine licentia miſerit, vel receperit, vel legerit: vel ſibi legi fecerit. Si quæ aliquid inhoneſtum domus, Sororum, vel ſecretum aliquod extraneo cuiquam revelaverit: vel aliquod quodcumque crimen capitale commiſerit. Pro hujuſmodi culpis quæ rea fuerit, veniam petens, ſceleris ſui immanitatem lamentabiliter proferat: & denudata uſque ad cingulum vapulet ad pedes ſingularum, primo Prioriſſæ, deindè utriuſque lateris ſedentium, & ſit omnium noviſſima in Conventu. In Refectorio quoque ad communem menſam non comedat cum aliis, ſed in medio Refectorii ſuper nudam terram: & provideatur ei groſſior panis, & aqua, niſi quæ præeſt ei per miſericordiam aliquid impendat, nec reliquiæ prandii ſui cum aliis miſceantur. Ad Canonicas Horas, & ad gratias poſt comeſtionem, ante oſtium Eccleſiæ tranſeuntibus Sororibus proſtrata jaceat; dum intrant, & exeunt. Nulla verò audeat ſe conjungere ei, vel aliquid mandare. Talis quamdiu erit in hac pœnitentia, non communicet, non veniat ad oſculum pacis, nec notetur ad aliquod officium in Eccleſia: nec ulla ei committatur obedientia. Prioriſſa verò ne in deſperationem labi poſſit, mittat ad eam quæ eſt in tali pœnitentia Sorores: quæ illam moneant ad pœnitentiam, provocent ad patientiam, foveant per compaſſionem, hortentur ad ſatisfactionem, adjuvent per ſuam interceſſionem. Quibus & ſuffragetur totus Conventus, ſi apparuerit in ea debita humilitas: nec renuat quæ præeſt cum ea facere miſericordiam; & ſi videbitur ei, denuò vapulet modo ſupradicto. Eodem modo debet pœnitere, ſi quæ (quod abſit) in peccatum carnis lapſa fuerit: quod gravius cæteris puniri cenſemus, & pluſquam alia abominamur. Poterit autem ei quæ talis fuerit velum nigrum auferri, quamdiu fuerit in hac pœnitentia. Si verò hujuſmodi peccatum occultum fuerit, diſquiſitione ſecreta ſecundùm tempus, & perſonam, condignam agat pœnitentiam. Si verò aliquæ per conſpirationem vel conjurationem, vel malitioſam concordiam adverſus Prioriſſam, vel Superiores ſuos manifeſtè ſe erexerint, ſupradicto modo pœniteant: & de cætero in tota vita ſua extremum locum ſui Ordinis teneant; & vocem in Capitulo niſi in ſui accu-

accusatione non habeant, neque eis aliqua obedientia injungatur. Si quæ tamen non malitiose, sed in veritate adversus Priorissam aliquid habuerit quod tolerari non debeat nec deceat: prius inter se cum omni humilitate, & charitate, de sua correctione eam admoneat. Quod si frequenter admonita corrigere se neglexerit, aut contempserit: Priori Provinciali, vel ejus Vicario significetur.

Caput XXI.

De gravissima Culpa.

GRavissima culpa est incorrigibilitas illius, quæ nec culpas timet admittere, & pœnam recusat ferre. Si quæ igitur talis inventa fuerit, exuta Habitu Sororum, & earum societate privata, recludatur in loco separato, ac segregato ab aliis: & utatur cibis qui pro graviori culpa superius sunt expressi. Ad correctionem autem talium, habeantur aliqua loca apta: in quibus non solum prædictæ incorrigibiles; sed etiam contagiosæ, & suspectæ probabiliter, de nocumento inferendo in personis, vel rebus, vel de fuga, poterunt recludi. Pro culpis vero aliquibus minoribus istis, poterit interdum injungi aliquibus, ut in eisdem locis morentur ad tempus sequestratæ: secundùm quod videbitur expedire.

Caput XXII.

De Apostatis.

SI quæ in apostasia, vel fuga deprehensa, invita deducta fuerit: pœnam quæ supra determinata est pro incorrigibili, sustinebit. Si quæ verò fugitiva voluntariè redierit petens misericordiam, nullatenus recipiatur in perpetuum, maximè si de lapsu carnis commisso suspecta fuerit: nisi prius Magister Ordinis, vel Prior Provincialis super hoc consulatur; & nisi ab illis, quid in hoc casu faciendum sit plenè resolutum fuerit. Cùm autem fuerit recipienda, denudata usque ad cingulum cum virgis in Capitulum veniat, & prostrata veniam petat: & pœnis omnibus supradictis de graviori culpa, vel lapsu carnis, vel conspiratione subjiciatur. Receptura tamen de misericordiis ibi taxatis plùs vel minus, citius vel tardius, secundum exigentiam excessus præcedentis, & signorum pœnitentiæ subsequentis.

Caput XXIII.

De Electione Priorissæ.

PPiorissa eligi debet à Sororibus illis, quæ jam annos duodecim à professione sua expleverunt, juxta ordinationes Capitulorum Generalium, confirmatas à Gregorio XV. Summo Pontifice per Breve quod incipit: *Expone nobis &c. Datum Romæ apud S. Petrum die 6. Aprilis 1523.* & etiam juxta præscriptum Concilii Tridentini sess. 25. de Regular. Cap. 6. ubi dicitur: ut in Priorissam non eligatur quadragenaria minor, & nisi habuerit à Professione annos duodecim; quorum octo post Professionem expressam, laudabiliter transacti esse debent. Quod si in aliquo Monasterio non inveniatur persona tantæ ætatis: in tali casu, cum consensu Superioris eligatur aliqua alia ex Sororibus ejusdem Monasterii dummodo tamen habeat ætatis annos triginta completos, & à Professione annos 12. pariter completos: in qua annorum duodena, demonstrari debent saltem quinque honeste, & religiosè exacti.

Porrò Conventus qui confirmationem electæ Priorissæ petierit, scribat numerum, & simul nomina illarum Sororum, quæ in electione nominatæ fuerunt; & tunc Magister Ordinis, vel Prior Provincialis, vel quicumque alius, à prænominatis ad hoc specialiter deputatus, legitimè electam confirmabit. Sorores Electrices vacante officio Priorissæ, habent tempus præfixum unius mensis quo ad electionem accedere possunt: si verò infra illud spatium mensis unius electionem non fecerint; devolvitur omnis authoritas ad Magistrum Ordinis, vel Priorem Provincialem, providendi de Priorissa huic, vel illi Monasterio.

Caput XXIV.

De Modo eligendi Priorissam.

MOdus eligendi Canonicè Priorissas, juxta tenorem Constitutionis Bonifacii VIII. hic antiquitus servabatur: ut nimirum, vel per communem inspirationem, vel compromissionem Priorissa eligeretur: jam verò nunc inhærendo Decreto Sacri Concilii Tridentini, electio fieri debet in hac forma, quæ sequitur.

Postquam Suppriorissa cum consensu Vocalium diem faciendæ electionis determinaverit, omnes Sorores vocem in electione habentes Sacra Communione refici debent: juxta ordinationem Capituli Generalis Romæ 1580. celebrati. Superior verò illarum, cum aliis duobus Patribus, qui & Scrutatorum munus subire debebunt, ad Crates Locutorii convenient (absque eo tamen ut Monasterium ingredi audeant) ibique collocati juxta præscriptum Concilii Tridentini & declarationem Sacræ Congregationis Concilii, recipient uniuscujusque Sororum Electricum vota, ab ipsis per involutas sche-

ſchedulas porrecta, & in aliquo vaſe ſeu urna ad hoc præparata recepta: in quibus ſchedulis exprimi debet nomen Priorissæ quæ eligitur, his verbis præciſè: Ego Soror N. eligo talem N. in Priorissam hujus Monaſterii: nec ultra hoc apponi debet nomen, vel ſignum aliquod, per quod poſſit deveniri in cognitionem eligentis. In reponendis vero hujuſmodi ſchedulis Vocalium, prima debet eſſe Suppriorissa, & ſic deinceps aliæ Sorores conſequenter, ſecundùm ordinem profeſſionis illarum. Quod ſi aliqua ex Vocalibus infirma fuerit, ac proinde ad locum electionis venire nequiverit: tenebitur Suppriorissa cum duabus aliis Sororibus antiquioribus, Cameram decumbentis accedere; ab eaque ſchedulam involutam (uti ſupra dictum eſt) recipere: quæ una cum aliis ſchedulis Sororum Electricum commiſceri, atque per manus Scrutatorum in urna eadem reponi debebit.

Poſtquam verò omnium Electricum vota in toto fuerint recepta, PP. Scrutatores ſchedulas illas involutas in menſam effundere, numerare, atque cum numero Vocalium conferre tenebuntur. Quod ſi numerus earum non fuerit æqualis numero eligentium, ſtatim omnes comburantur, abſque eo quod legantur, vel explicentur: adque faciendam denuo electionem procedatur. Idem fieri debet, ſi nulla ex illis quæ in electione nominatur, habuerit duo vota ultra medietatẽ: rurſus enim nova electio inſtituenda erit. Vbi vero inventum fuerit, electam quamcumque habere duo vota ſaltem ultrà medietatem: ille, qui inter Scrutatores major fuerit, ſcrutinium publicabit; factoque Decreto ſcrutinium Electionis ad Confirmatorem tranſmittetur.

CAPUT XXV.

De Inſtitutione Suppriorissæ.

PRiorissa de conſilio diſcretarum Sororum, & Prioris Provincialis, vel Vicarii ejus inſtituat Suppriorissam. Cujus officium erit, habere diligentiam, & curam circa Conventum, & in aliis quantum Priorissa aſſignaverit ei, vel permiſerit. In quotidianis verò Capitulis non proclametur, niſi aliquando pro magno exceſſu: ſecundùm quod Priorissæ viſum fuerit. Eadem autem Suppriorissa, mortuâ Priorissâ vel amotâ, vices ejus plenariè obtineat: quouſque Priorissa fuerit electa, & confirmata: & niſi Magiſter Ordinis, vel Prior Provincialis, vel ejus Vicarius aliter ordinaverit.

CAPUT XXVI.

De Cicatricibus.

PRiorissa duas Sorores diſcretas aſſignet & ordinet Ordinis zelatrices, quæ ſint ſollicitæ, & intentæ, circa geſtus, & facta Sororum. Poſt Completorium, & de die etiam interdum, clauſtrum, & alias officinas circumeant: & ſi quam minùs religioſè in aliquo ſe habentem invenerint; eam debebunt in Capitulo proclamare. Viſitatorem quoque tempore viſitationis, de ſtatu Religionis quomodo ſervetur, vel non ſervetur, plene informare tenebuntur.

CAPUT XXVII.

De Cellaria.

CEllariam Sorores habeant unam de majoribus, & diſcretioribus Domus: quæ per ſe, & Socias ſibi aſſignatas, ex conſilio Priorissæ, & Suppriorissæ, fideliter & devotè bona temporalia procuret: quæ pecunias, pannos, frumentum, vinum, vel aliquid hujuſmodi ſine licentia generali, vel ſpeciali dare non præſumat. Cellaria coram Priorissa, & Suppriorissa, & tribus de maturioribus Sororibus ad hoc aſſignatis à Conventu, computationem faciat quolibet menſe receptorum, & expenſarum. Semel autem in anno, vel ampliùs ſi viſum fuerit, coram Priore Provinciali, vel ejus Vicario computatio fiat: & ſtatus Domus exponatur. Poſſeſſiones ſine conſenſu Conventus alienari, vel minui non poſſunt, ſed obſervanda ſunt in hoc paſſu Decreta Summorum Pontificum; tum & Decretum Sacræ Congregationis Concilii, factum cum conſenſu Urbani Octavi Summi Pontificis, ſub die 7. Septembris 1624.

CAPUT XXVIII.

De Labore.

QUia otioſitas inimica eſt animæ, & mater, ac nutrix vitiorum, nulla Sororum ſit otioſa: ſed diligenter obſervetur, ut exceptis illis horis, & temporibus, quibus orationi, vel officio, vel aliæ occupationi neceſſariæ debent intendere, operibus manuum ad utilitatem communem omnes attentè inſiſtant prout fuerit ordinatum. Cum Sororibus autem quamdiu ſunt in labore, Priorissa, vel Suppriorissa, vel aliqua alia ad hoc à Priorissa aſſignata ſit præſens. Laborent autem cum ſilentio: nec ulla recedat à communi laboratorio, ſine licentia, & neceſſitate. Quæ autem ſic exierit, expleta neceſſitate redeat.

Caput XXIX.

De Ædificiis.

ÆDificia Sororum sint humilia, curiositate, vel superfluitate non notanda: & apponatur cura diligens, ut ordinentur officinæ, proùt meliùs fieri poterit pro Religione servanda. Ante omnia detur opera, quod clausura sit valde alta, & fortis: ita ut egrediendi, vel ingrediendi per clausuram, opportunitas nulla detur. Non sit autem in clausura Sororum, nisi unum ostium forte, & bonum, quod cum duabus clavibus, vel pluribus, quantitate, & forma differentibus claudatur; cum una interius, & cum alia exterius. Interior autem custodiatur exterius vel intus, secundùm dispositionem Prioris Provincialis, vel Vicarii ejus: exterior verò intus secundum dispositionem Priorissæ, & Monasterii. Aptetur autem in aliquo loco convenienti ipsius clausuræ, in muro inseparabiliter ipsi adhærenti, aliquod instrumentum rotundum, quod Rotam vocamus: per quod ita possint res necessariæ dari, & accipi; quod dantes & accipientes] nullatenus possint se videre. In Ecclesia vero in aliquo loco intermedio inter Sorores, & exteriores, aptetur aliqua fenestra ferrata competentis magnitudinis, in qua fient sermones. Similiter fiant in aliquo loco apto duæ fenestræ parvulæ ferratæ, ad confessiones audiendas. Poterit etiam haberi aliquod locutorium ad loquendum cum extraneis in aliquo loco convenienti, ubi aptetur fenestra ferrata simili modo, sicut dictum est de fenestra majori in Ecclesia. Vel in ipsa Ecclesia ad prædictam fenestram majorem, fieri poterunt locutiones cum extraneis, ubi hujusmodi locutorium non habetur. Porrò omnes supradictæ fenestræ, vel fenestrellæ ferratæ, sic disponi debent, vel per duplicationem ferraturæ, vel per acutos clavos; quod inter exteriores, & interiores, nullus possit intervenire contactus. Item omnes fenestræ, vel fenestrellæ, & etiam rotæ, debent interius habere ostia lignea bona, cum clavibus diligenter firmanda. Præter prædictas fenestras nulla alia habeatur: nisi fortè causa loquendi; una alia similis fenestrellæ confessionum, in loco competenti, de licentia Magistri Ordinis, vel Prioris Provincialis concedatur.

Caput XXX.

De ingressu, & egressu Domorum.

CIrca ingressum, & egressum Domorum Sororum, summam adhibere volentes cautelam: interdicimus sub pœna anathematis, ne unquam aliqua Sororum egrediatur clausuram, nisi propter periculum ignis, vel ruinæ, vel latronum, vel malefactorum, aut similium eventuum, qui solent vergere in periculum mortis: nisi forte de licentia Magistri Ordinis, ex causa aliqua transferri contigerit aliquam ad aliam Domum faciendam, vel factam. Jam vero B. Pius V. per Breve quod incipit: *Decori, & honestati. Datum Romæ apud S. Petrum die prima Februarii Anno* 1570. in tribus tantummodo casibus permittit egressum Sororibus ex Monasterio. Nimirum propter vehemens incendium si fortè exoriatur: secundo propter lepram, si aliquæ ex Sororibus ea afficerentur: ac tertio demum propter morbum contagiosum epidemiæ. Priùs tamen hæ infirmitates à viris peritis probe agnosci, ac testimonio in scriptis dato ab iisdem confirmari debent, antequam egressus extra clausuram concedatur. Et per hanc Constitutionem præallegatam, abrogantur omnes anteriores concessiones, factæ à Summis Pontificibus Benedicto XII. Vrbano IV. Julio II. tùm ab ipso Concil. Trident. juxta declarationem Sac. Congreg. Episcoporum, & Regularium, factam die 22. Septembris 1617.

Similiter Gregorius XIII. per Breve quod incipit: *Ubi gratiæ, & indulta &c.* Datum *Romæ apud Sanctum Petrum die* 13. *Junii* 1575. revocat, & annihilat omnes licentias datas antehac ad ingrediendum Monasteria Monialium Comitissis, Marchionissis, & Principissis, aliisque omnibus viris & fœminis; ipsisque prohibet sub pœna Excommunicationis, ne prætextu hujusmodi concessionum, ac licentiarum, Monasteria ingredi præsumant.

Licitum nihilominùs est Magistro Ordinis, vel Priori Provinciali sub tempus Visitationis ingredi Monasteria Sororum, una vice dumtaxàt in anno: ita tamen ut si unus ex illis Monasterium visitando ingrediatur, alter eodem anno ingredi non possit; juxtà tenorem Bullæ ab Alexandro VII. editæ, quæ incipit: *Fidei Sacrarum Virginum &c.* ubi hoc etiam cavetur: ut Magister Ordinis cum duobus Sociis, jam verò Provincialis; nonnisi cum uno Socio Monasteria ingrediantur. Et Gregoriis XIII. in quadam Constitutione, quæ incipit: *Dubiis quæ emergunt.* Data *Romæ apud S. Petrum die* 23. *Decembris* 1581. Superioribus Regularium facultatem concedit ingrediendi Monasteria Monialium, in casu scilicet necessitatis: si verò aliquis extra omnem necessitatem ingrediatur, pœnam Excommunicationis, ac privationem officii supra eundem decernit.

Quando

Quando autem aliquis prædictorum ingreditur, Priorissa cum tribus antiquioribus eum semper comitetur: aliæ verò non discurrant, sed sint in Capitulo, vel in Ecclesia, vel in alio loco honesto omnes: præter illas quæ necessariò occupantur in aliquibus officiis, donec regressus fuerit extra domum. Nulla loquatur cum aliquo ingredientium seorsim ab aliis: nisi forsan occasionaliter cum aliquo prædictorum; qui possunt, & debent intrare, & hoc de licentia: exceptis Priorissa, & tribus Sororibus ad hoc deputatis. Priorissa, cum prædictis tribus Sororibus simul stent, & simul vadant binæ, & binæ. Loquatur autem cum illis, quos ex aliqua causa contigerit ingredi, de expedientibus breviter, & succinctè. Item si oporteat infra terminos Sororum aliqua opera fieri necessaria, poterunt intrare operarii aliqui de licentia Prioris Provincialis, vel Vicarii: & tunc Priorissa, & Supprioriſsa, & Procuratrix, vel aliæ tres de Sororibus antiquioribus, & maturis, ad hoc deputatæ, operariis loqui poterunt; ita tamen quòd una ab aliis duabus audiatur, aliæ verò nullo modo loquantur eis, nec etiam ad eos accedant. Item si aliquam ita infirmari contigerit, quod ad locum consuetum Confessionis, ac Communionis venire non possit: si desideret confiteri, tenebitur Confessarius ad Cameram infirmæ venire, associatus à Priorissa, & duabus aliis Sororibus antiquioribus: & intereà dum infirma confitebitur, Socius Confessarii cum eo Monasterium ingressus, manebit penes Priorissam, & illas duas Sorores supradictas, in loco remotiori, dummodo tamen Confessarium infirmæ assistentem commodè videre possit juxtà Bullam Alexandri VII. superius relatam. Si verò eam etiam communicare oportuerit, Sacerdos insuperpelliceo cum stola Corpus Christi deferens reverenter, præcedentibus eum duabus Sororibus cum cereis, & una cum aqua benedicta, & alia campanulam deferente: associantibus nihilominus aliquibus de maturioribus Sororibus, ad infirmariam vadat, & infirmam communicet; prout in Ordinario continetur. Si autem aliqua Soror infirmetur in tantum, quòd eam injungi oporteat: tunc Sacerdos indutus, ut supra de communione dictum est, oleum sacræ Unctionis deferat; & una Sorore Crucem portante, præcedentibus duabus cum cereis ad infirmariam vadat, & totus Conventus eum personaliter antecedat. Intrans autem Sacerdos infirmariam dicat: *Pax huic Domui*: & cætera fiant, sicut notatum est in Ordinario: ita tamen quòd abstersiones cum stupis, fiant vel à Priorissa, vel ab aliqua Sorore cui injunxerit. Cavendum est autem ne de facili multiplicentur ingressus, modo causa Communionis, modo causa Unctionis, sine magna necessitate, sed simul fiat utrumque. Cum autem simul communicari, & inungi aliquam oportuerit: Soror aliqua Crucem portet, & Frater, ac Socius sacram deferant Unctionem, & primò fiat Communio, deindè Unctio, & in isto casu semper remaneant Conventus in infirmaria, usque ad completionem Officii. Porrò ubi copia ministrorum supradictorum non habetur in promptu, vel propter aliquam necessitatem festinare oporteat; omissa Ministrorum assistentia, omnique alio apparatu ac solemnitate, fiant omnia eo modo, quo melius perfici poterunt.

CAPUT XXXI.

De Capitulo quotidiano.

FInitis Matutinis teneatur Capitulum, vel post Primam, vel post Tertiam, & Missam, si Missa post Primam dicatur: aliquando etiam poterit intermitti, si Priorissæ videbitur. Ingresso Conventu Capitulum, Lectrix pronunciet lunam, & quæ de Kalendario pronuncianda sunt: & Hebdomadaria prosequatur *Pretiosa*, &c. Deinde Sororibus residentibus, Lectrix pronunciet Lectionem de Constitutionibus, vel de Evangelio pro tempore, præmisso *Jube Domne &c.* & Hebdomadaria subjungat benedictionem, *Regularibus disciplinis &c.* vel *Divinum auxilium &c.* pro tempore. Et facta absolutione pro defunctis, dicat quæ tenet Capitulum, *Benedicite*: & responso, *Dominus*, inclinent omnes. Deinde recitatis beneficiis, & recommendatis recommendandis orationibus omnium, ac dicto à Priorissa, *Retribuere dignare &c.* dictis etiam à Conventu Psalmis: *Ad te levavi*, & *De profundis &c. Kyrie eleison. Pater noster &c.* subsequentibus etiam tribus Versiculis: *Oremus pro Domino Papa &c. Salvos fac servos tuos, & ancillas tuas. Requiescant in pace*, ab Hebdomadaria dicendis, cum his tribus Collectis: *Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia &c. Pretende &c. Fidelium Deus &c.* sedeant Sorores. Tunc quæ præest poterit dicere breviter si quid ad honestatem, & correctionem Sororum viderit expedire. Post hæc dicat quæ præest: *Faciant venias suas, quæ se reas existimant.* Continuo quæ se reas intellexerint, prostratæ veniam petant. Deinde auditis primò Novitiabus (si in Capitulo fuerint audiendæ) & egressis, aliæ surgentes humiliter confiteantur culpas suas: & quarum culpa talis est, quæ digna sit correctione, præpa-

rent ſe ad correctionem, quam tenens Capitulum faciat, vel illa cui injunxerit. In Capitulo verò Sorores niſi duabus de cauſis non loquantur: ſcilicet culpam ſuam, vel aliarum dicendo ſimpliciter, & Prælatis ſuis tantum ad interrogata reſpondendo. Unâ etiam ſtante, & loquente, nulla loquatur. Nulla faciat proclamationem, ex ſola ſuſpicione. Item nulla accuſet de auditu, niſi perſonam à qua audierit, dicat. Similiter quælibet caveat ne malum quod audierit de alia, alteri conferat, niſi dicat à quo audierit. Auditis culpis dicatur Pſalmus *Laudate Dominum omnes gentes &c.* cum ℣. *Oſtende nobis Domine &c.* & *Domine exaudi &c.* & Collecta *Actiones noſtras &c.* In fine dicat Prioriſſa: *Adjutorium noſtrum &c.* & ſic ſolvitur Capitulum. Cùm non tenetur Capitulum de culpis, pronuncianda ſunt ea quæ ſunt de Kalendario, & deinde *Pretioſa*, ſive in Choro, ſive in Capitulo modo ſupradicto; exceptis recitationibus beneficiorum, & orationibus annexis.

Caput XXXII.

De conceſſione Domorum.

INhibemus ſub pœna excommunicationis, ne aliqua ſcienter det operam directè, vel indirectè, quòd aliqua Domus Sororum conſtruatur, vel conſtructa Ordini Fratrum Prædicatorum committatur: niſi priùs ſuper hoc habeatur conſenſus Capituli Generalis. Eâdem diſtrictione ordinamus, ne unquam in aliquo caſu, Domus aliqua recipiatur ſub curam ipſius Ordinis, niſi cum ſufficienti proviſione in bonis temporalibus pro neceſſitatibus Sororum. Nulli etiam libellus iſte tradatur ad tranſcribendum, vel videndum, ſine licentia Magiſtri ordinis, vel Prioris Provincialis.

Hic finiuntur Conſtitutiones Sororum Ordinis Fratrum Prædicatorum.

INCIPIT TRACTATUS

De initio & fundatione Regulæ, ſeu formæ vel modi vivendi, Fratrum & Sororum de Militia JESU Chriſti, de Pœnitentia Beati Dominici.

TRactatum compilare intendo, ſuper informatione, & approbatione Regulæ, ſeu formæ vel modi vivendi Fratrum, & Sororum de Militia JEſu Chriſti, de pœnitentia Beati Dominici Fundatoris Ordinis Prædicatorum: per diverſos Summos Pontifices approbatum, maximè per Papam Gregorium IX. Honorium IV. Joannem XXII. Bonifacium IX. Innocentium VII. & Eugenium IV. ſicut habetur diffusè in legenda Beatæ Catharinæ de Senis cap. 8. quam compoſuit Reverendiſſimus Pater Frater Raymundus de Capua, Sacræ Theologiæ Profeſſor, ac totius Ordinis Prædicatorum Magiſter Generalis 22. & Magiſter Thomas de Firmo ejuſdem Ordinis Magiſter Generalis 24. tranſtulit in vulgari Regulam de Militia JEſu Chriſti, de pœnitentia Beati Dominici. Item invenitur quidam liber in quo eſt Regula ſecundùm quam vivebant tempore Militiæ actualis contra hæreticos, qui liber eſt in Conventu Ferrarienſi, & Veneto Ordinis Prædicatorum, & eſt talis: *Pateat univerſis fidelibus, qualiter ego Frater Thomas de Senis, una cum Reverendo Patre, & Magiſtro Fratre Bartholomæo de Senis, ambo de Ordine Prædicatorum, Anno Domini* 1422. *Venetiis exiſtentes, & quantum valuimus diligentius inquirentes de Regula, ſive ſtatu Fratrum & Sororum de Militia JEſu Chriſti, de pœnitentia Beati Dominici: invenimus quantùm ad initium ejuſdem Regulæ taliter ſe habere ſicut patet in legenda Beatæ Catharinæ de Senis ſupradicta, capitulo* 8. *ubi ſic dicitur:* Cunctis volentibus legere notum facio: prout legi pariter, & audivi à fide dignis, in diverſis Italiæ partibus, geſtaque Beatiſſimi Patris Noſtri Dominici teſtantur. Ipſe glorioſus fidei Catholicæ pugil, ac Chriſti athleta Beatus Dominicus, ſicut totus zelator boni ſtatus Eccleſiæ militantis; per ſe, ac per ſuos Fratres, tàm in Toloſa, quàm in Lombardia, hæreticos triumphaliter debellavit: ita ut ſicut fuit tempore ſuæ Canonizationis coram Summo Pontifice Gregorio IX. probatum legitimè, centum millia hæreticorum, & ultrà converſi fuerunt tantùm in Lombardia, tàm doctrina, quàm miraculis ejus. Nam ita venenoſa doctrina hæreticorum infecerat mentes hominum, quòd ferè omnia jura Eccleſiarum erant per laicos occupata: qui ea poſſidebant quaſi jure hæreditario. Ex quo cogebantur Pontifices mendicare, nec ullam habebant potentiam, per quam poſſent errori reſiſtere: nec etiam Clericos, aut pauperes valebant ſecundùm ſui officii debitum nutriendo juvare. Unde in multis partibus

INCIPIT LIBER

De Instructione Officialium Ordinis Fratrum Prædicatorum,

A Reverendissimo P. Fr. HUMBERTO Magistro Generali ejusdem Ordinis, editus.

PROLOGUS.

RElligiones approbatæ, sicut in Constitutionibus ferè omnium Religionum diligenter perlectis vidimus, distinxerunt antiquitùs, officia tradentes in scriptis quid cuilibet competeret Officiali: ut dum hæc sciret quilibet, nullus alterius occuparet officium, nequè suum negligenter; & sic ordinatiùs, & completiùs fierent universa. Porrò in Ordine nostro sunt Officiales quidam, qui habent ordinariè curas pertinentes ad animas, differentes secundùm plus, & minùs: ut Magister Ordinis, Prior Provincialis, & Prior Conventualis. Alii sunt qui habent hujusmodi curam ex commissione: ut Supprior, Magister Novitiorum, Magister Conversorum, & Corrector familiæ. Ex horum quatuor, primus habet universalem in Conventu, alii vero particularem circa determinatas personas. Alii sunt circa cultum Divinum, ut Cantor, Succentor, Sacrista: alii circa studium, ut Lector, Magister studentium, Librarius, Procurator librorum, & scriptorum. Alii sunt circa custodiam diversarum rerum, quæ indigent custodia: ut Examinatores recipiendorum, circa custodiam ingressus Circator, circa custodiam Religionis Zelator, Custos Dormitorii circa Dormitorium, & Portarius circa portam, Depositarius circa res depositas. Alii circa varias necessitates Fratrum: & horum quidam sunt generales, Procurator, Consiliarii, Eleemosynarius; quidam particulares, & horum quidam sunt circa necessitates quotidianas, ut circa Conventum Refectorarius, servitor mensæ, lector in mensa, & corrector in mensa, quorum primi deserviunt necessitatibus corporalibus, alii duo spiritualibus. Et circa infirmos Infirmarius, & infirmorum Custos, & circa hospites, receptor hospitum: & his omnibus, scilicet Conventui, infirmis, & hospitibus deserviens, coquinarius, & custos cellarii. Alii circa indumenta, ut vestiarius, sartor, sutor: alii circa opera Domus, ut præfectus operum; alii circa culturam horti, ut hortulanus. Sunt igitur in universum, quadraginta septem genera officialium apud nos, scilicet: Magister Ordinis, Prior Provincialis, Prior Conventualis, Supprior, Magister Novitiorum, Magister Conversorum, Corrector familiæ, Cantor, Succentor, Sacrista, Lector, Magister studentium, Librarius, Curam gerens de scriptis, Examinator, Circator, Custos Dormitorii, Portarius, Depositarius, Procurator, Eleemosynarius, Refectorarius; servitor mensæ, Lector in mensa: Corrector in mensa: Infirmarius, Custos infirmorum. Receptor hospitum, Coquinarius, Custos cellarii, Vestiarius, Sartor, Sutor, Præfectus operum, Hortulanus. Sunt insuper alii, quibus Ordo non indiget continuè, sed in casibus, & ad tempus, ut sunt Deffinitor Generalis Capituli, & Socius ejus; Elector Magistri Ordinis, Elector Prioris Provincialis, Definitor Capituli Provincialis, Visitator, Prædicator generalis, & Socius Prioris Conventualis ad Capitulum, & Confessor. Similiter præter hos sunt alii quorum officia patent ex Ordinario: ut Hebdomadarius, & Ministri Altaris, Lector Kalendarum, & alii qui in tabula scribi solent. Item cùm sunt aliqui Fratres qui sciunt artes aliquas mechanicas, ut suere, scribere, radere, dolare, & hujusmodi, debent hoc facere, proùt eis injungitur: sed hæc non computantur inter officia. Item ubi paucitas est Fratrum, solent plura officia injungi uni & tunc ipsius interest omnia quæ pertinent ad illa exequi. Videtur autem tàm ex ratione, quàm ex consuetudinibus nostris, quod ea quæ Religiones prædictæ super hujusmodi ediderunt, possunt apud nos distingui, & assignari modo prædicto.

Ista quæ scripta sunt de Officiis Ordinis, non sunt scripta ad hoc, quod inferant aliquam necessitatem: sed ad hoc tantùm, ut Fratres quibus imponuntur aliqua officia, & non sunt in illis plene instructi, possint hic respicere si velint; & si aliquid ibi invenitur, quod eis rationabile videatur, possunt acceptare si volunt: alioquin in nullo tenentur ex vi hujusmodi scripturæ; propter quod dicunt Instructiones.

SE-

SERIES CAPITULORUM.

I.	*De Officio Magistri Ordinis.*
II.	*De Officio Prioris Provincialis.*
III.	*De Officio Prioris Conventualis.*
IV.	*De Officio Supprioris.*
V.	*De Officio Magistri Novitiorum.*
VI.	*De Officio Magistri Conversorum.*
VII.	*De Officio Correctionis familiæ.*
VIII.	*De Officio Cantoris.*
IX.	*De Officio Succentoris.*
X.	*De Officio Sacristæ.*
XI.	*De Officio Lectoris.*
XII.	*De Officio Magistri Studentium.*
XIII.	*De Officio Librarii.*
XIV.	*De Officio Examinatorum.*
XV.	*De Officio Circatoris.*
XVI.	*De Officio Custodis Dormitorii.*
XVII.	*De Officio Portarii.*
XVIII.	*De Officio Depositariorum.*
XIX.	*De Officio Procuratoris.*
XX.	*De Officio Consiliariorum.*
XXI.	*De Officio Eleemosinarii.*
XXII.	*De Officio Refectorarii.*
XXIII.	*De Officio Servitoris mensæ.*
XXIV.	*De Officio Lectoris mensæ.*
XXV.	*De Officio Correctoris in mensa.*
XXVI.	*De Officio Infirmarii.*
XXVII.	*De Officio Servitoris Infirmorum.*
XXVIII.	*De Officio Receptoris hospitum*
XXIX.	*De Officio Coquinarii.*
XXX.	*De Officio Custodis Cellarii.*
XXXI.	*De Officio Vestiarii.*
XXXII.	*De Officio Sartoris.*
XXXIII.	*De Officio Sutoris.*
XXXIV.	*De Officio Præfecti operum.*
XXXV.	*De Officio Hortulani.*
XXXVI.	*De quibusdam communibus, ad Officiales multos spectantibus.*
XXXVII.	*De Officio Definitoris Capituli Generalis.*
XXXVIII.	*De Officio Socii Definitoris Capituli Generalis.*
XXXIX.	*De Officio Electoris Magistri Ordinis.*
XL.	*De Officio Electoris Prioris Provincialis.*
XLI.	*De Officio Definitoris Capituli Provincialis.*
XLII.	*De Officio Visitatoris.*
XLIII.	*De Officio Prædicatoris Generalis.*
XLIV.	*De Officio Socii Prioris Conventualis ad Capitulum Provinciale.*
XLV.	*De Officio Confessoris.*
XLVI.	*De Officio Prædicatoris communis*

CAPUT I.

De Officio Magistri Ordinis.

Circa Ordinem in Genere.

MAgistri Ordinis Officium est, de toto Ordine sibi commisso gerere assiduam solicitudinem: paupertatis, humilitatis, & omnium observantiarum Ordinis, totiusque sanctitatis quantum possibile est naturæ suæ, præ omnibus in se monstrare indicia; ut non solùm præsentes Fratres exemplo ædificet, sed etiam absentes fama reficiat. Fratres præsentes verbis, absentes verò litteris promovere ad omne bonum: & Deo, ac Beatæ Virgini, & Beato Dominico recommendare in orationibus Fratres, & Ordinem incessanter, & ad hoc etiam bonorum suffragia procurare. Debet quoque habere secum Regulam, Constitutiones, Privilegiorum Ordinis transumpta, admonitiones Capitulorum Generalium, Breviarium, & Missale bene correcta: & hoc scire bene, & Fratribus super his satisfacere. Item ipsius interest pro posse laborare, ut intersit Capitulo Generali.

Circa Capitulum Generale.

IN Vigilia Pentecostes post Primam, prælectis in Capitulo Kalendis, & tabula, faciendus est sermo aliquis brevis de pertinentibus ad Religionem, & statum Fratrum ab ipso, vel ab eo cui ipse injunxerit ad hoc idoneo: & postmodum admonitiones, circa ea quæ pertinent ad instans Capitulum. Orationes quoque aliquæ vel Missæ pro ipso Capitulo sunt Fratribus injungendæ. Potest etiam dare licentias aliquas generales durante Capitulo, vel de loquendo, vel de aliis secundùm quod viderit expedire. Ipsius etiam est congregare tunc Definitores, & in Definitionibus minùs exercitatos dirigere: de Constitutionibus confirmatis, vel inchoatis, & de aliis actis præteriti Capituli, cum necesse fuerit, rationes quæ moverunt Definitores, reddere. Summa quoque cura est ei adhibenda, ut Constitutiones utiles pro Ordine procedunt, aliæ verò non: & idem circa admonitiones, & alia agenda in Capitulo faciendum. Et circa hujusmodi tunc providendum est ei, & frequenter per totum Capitulum cogitandum. Litteræ generales aliquæ de aliqua consolatione, & utili exhortatione ad Fratres omnes, & Sorores, tunc sunt ab eo transmittendæ: & tàm tempestivè promulgandæ cum indulgentiis, si quæ novæ fuerint, vel litteræ Papales, vel alia præter acta per Ordinem mittenda; quod ante Definitionem possint omnia à Fratribus transcribi. Curandum quoque est ei, quod acta modo debito, & decenter formentur, & quod omnia fiant in Capitulo ordinatè. Committere etiam alicui debet, quòd habeat curam de litteris, de beneficiis concedendis, alii vel aliis, de legendis illis quæ fuerint transcribenda. Omnibus etiam qui scribunt ei, sive Fratribus, sive extraneis de aliquo quod requirat rescriptum; per litteram decentem rescribendum est rationabiliter, & prout poterit gratiosè, & ut pleniùs expediantur litteræ, debet sibi de pluribus providere dictatoribus idoneis, tunc habendis. In tenendo quoque Capitulum curandum est sibi quòd dissolutiones non fiant, quòd in loquendo, & in aliis, modus, & forma scripta servetur, quod proclamationes iniquæ, vel indiscretæ, dolosæ, & frivolæ reprimantur, quòd absentes etiam leviter non infamentur, & hujusmodi multa. In terminatione verò Capituli, in ipso Capitulo potest præfigere terminum, infra quem recedant Fratres: si timetur de mora Fratrum, & Domus gravamine. Denunciare quoque quò proponant inter dirigere, ut sciant Fratres ubique ubi poterit inveniri, si eo indiguerint: & tam præ-

præsentium, quàm absentium Fratrum orationibus se recommendare. Et his factis ad absolutionem ibidem faciendam est procedendum.

Circa Provincias verò debet habere curam magnam, quòd bonos Provinciales habeant, cùm ex ipsis pro magna parte dependeat bonus status Ordinis in Provinciis. Et ideo debet interdùm electoribus Priorum Provincialium litteras ad hoc pertinentes dirigere: interdùm etiam concedere eisdem, quòd possint eligere de aliis Provinciis; interdùm etiam circa personam eligendam eos dirigere; cum autem electio devolute fuerit ad eum, cum diligenti discussione prout utiliùs poterit providere. Item pro communi bono Provinciæ debet quandoque speciales litteras specialibus Provinciis mittere, secundùm exigentiam negotiorum, & temporis: vel Visitatores interdum secundum formam taxatam cum discretione, cum major fuerit necessitas, (præcipuè cum consilium Definitorum in hoc concurreret) destinare. Item Provinciis magis desolatis, vel minùs sufficientibus sibi, debet esse favorabilior in concedendis Fratribus utilibus, & idoneis, sive ad legendum, sive ad prædicandum, sive ad alia Ordinis negotia peragenda: vel in collocando Fratres de illis Provinciis alibi ad proficiendum in hujusmodi gradibus, per quos possint utilitèr revelari. Suum est etiam transferre Fratres de Provincia ad Provinciam; pro utilitate vel Ordinis, vel Fratrum transferendorum, vel Provinciæ, à qua, vel ad quam translatio hujusmodi fuerit facienda. Contentiones quoque, si quæ fuerint inter Provincias debet dirimere, & à mutuis injuriis conservare easdem. Per Fratres venientes ad Capitula, & alias cum commode poterit, de statu Provinciarum debet inquirere diligenter: & ad habendam notitiam qualemcunque de regimine earum, ut Acta Capitulorum Provincialium ad se deferantur ad Capitula generalia, si voluerit, mandare.

Circa Conventus.

Interest etiam ipsius, ut ad Conventus ad quos non declinat, interdum litteras mittat consolatorias, si sint in tribulationibus; vel de concordia, si sint inter se discordes, vel aliàs secundùm quod exigunt causæ variæ emergentes: vel etiam mittat Visitatores secundùm formam taxatam, si major necessitas, & Prioris Provincialis carentia, vel absentia, vel negligentia, & sufficientia hæc requirant. Sanè cum declinat ad Conventum aliquem in transitu, semper debet intrare Capitulum, & ibidem Fratribus congregatis recommendandos recommendare Fratrum orationibus, & causam sui transitus (nisi sit res secreta, referare eisdem.) Nisi verò arcta necessitas ipsum festinare compellat, non debet, si audivit aliqua notabilia ibidem corrigenda, ipsa incorrecta dimittere. Si vera non audivit nihilominus, vel in Capitulo, vel coram senioribus aliquibus debet se offerre ad corrigendum, si aliqua videntur suam correctionem requirere. Quod si videatur ei, ut istis intendat, debet seorsim summatim illa, quæ eos moverunt prælibare: & tunc sic ei visum fuerit, postea Capitulum, vel quoad omnia, vel quoad illos casus tenere. Ante recessum autem suum, debet cum omnibus in Refectorio, si fieri potest comedere, & in Capitulo aliquem sermonem, vel collationem, vel admonitiones aliquas proponere Fratribus, tam Clericis, quàm Laicis, secundùm exigentiam status eorum: & in fine consuetam absolutionem facere generalem; & se specialitèr, & negotia si quæ grandia habet, tunc temporis Fratrum orationibus recommendare. Cum verò moram trahit in aliquo Conventu, debet tàm frequenter, quàm diligenter tenere Capitulum: & cùm non tenet, interdùm tam utiles, & tam efficaces admonitiones proponere; quòd ex ejus mora non solum in ejus præsentia, sed etiam post recessum sequatur in eadem Domo evidens Religionis augmentum. Melius quoque est, ut necessitates suas de communi provisione Conventus, vel aliquibus amicis Ordinis manifestè recipiat, quàm quòd aliquid fiat circa hoc per modum occultum, vel ab aliquo Fratre singulariter procuretur. Cavendum est autem ei diligenter, nè reddat onerosum se in expensis, aut in servitiis, quæ Fratribus aliis fieri non consueverunt, aut fastu aliquo tamquam non sit unus illorum, aut in serviendo nimias fieri sibi reverentias: sed potiùs laboret, ut societas sua non solum Fratribus, sed etiam familiæ (cum qua etiam habenda est ei aliqua Religiosa collatio) sit amabilis, & accepta. Non decet etiam ut extrà Domum facile comedat, vel inter seculares discurrat. Cùm autem eum ire oportuerit inter seculares, cum societate moderata ire eum convenit, ne nimis magna societas attribuatur pompæ, vel nimis modica apud imperitos pariat contemptum. Sed in hoc tamen secundùm conditiones Regionum est temperandum. Fratres quoque qui occasione ejus superveniunt, ne ex eorum mora Domus gravetur, debet breviter expedire, & licentiare curialiter commorantes sine causa.

Circa Fratres.

AD ipsum quoque pertinet majorum Fratrum excessus viriliter corrigere; minoribus verò se talem exhibere, quod ad illum non timeant accedere. Dignos honore pro meritis, vel aliis conditionibus decenter honorare, irreligiosos, & malè viventes à sua gratia, & familiaritate ad correctionem repellere. Laborantibus laudabiliter, & fructuosè pro Ordine se gratum ostendere: infirmis corpore, seu mente piè condescendere, protervorum, contumacium duritiem frangere. Noviciis tentatis, & afflictis, dulces consolationes impertire, petitiones Fratrum rationabiles libentèr exaudire: cùm verò repellendæ fuerint, causas quare recipi non debeant prudentèr explicare; querelantium de aliis, causa diligenter audita, quod justum fuerit ordinare. Dissolutiones notabiles coram se nunquam sustinere, de utilibus, vel de confessione loqui secum volentibus facilè locum dare. Fratres omnes advenientes (nisi sit certum quòd inordinate vadant) cum læto vultu, & ad osculum pacis semper recipere: discussa verò causa itineris, eosdem secundùm merita tractare. Recedentes ad partes remotas cum osculo licentiare; absolutionem generalem si petierint, eis conferre; & se per eos Fratribus ad quos declinaverint recommendare, & salutare eosdem. Apostatis, & ejectis ad se confugientibus audientiam præbere, ipsisque auditis scribere eorum Prioribus Provincialibus, & Conventualibus: & secundùm eorum relationem, quod visum fuerit expedire. In similibus, & dissimilibus se singulorum utilitatibus secundùm diversos status eorum, coaptare.

Circa Curiam Romanam.

CUria Romana visitanda est à Magistro tàm pro ipsius reverentia, quàm Ordinis utilitate, temporibus opportunis: ubi si eam turbatam invenerit in aliquo contra Ordinem, vel Fratres aliquos, debet ad sedandam ipsam sollicitè laborare. Indulgentias, concessiones etiam verbo solo, utiles Ordini quas poterit impetrare, D. Papæ, & Cardinalium, & aliorum Curialium benevolentiam erga Ordinem cap-

captare, negotia magna si quæ habet Ordo, pro viribus promovere, Cappellanis, & Pœnitentiariis Fratribus, & si qui sunt alii in Societate Curialium, tenere Capitulum, & ipsos diligenter corrigere: apponere etiam diligentiam, quòd inde cautè removeantur, si qui fuerint minùs apti, & quòd pauci sint ibidem in societate alicujus Curialium, & quòd qui fuerint, tales sint, quod ex eorum mora in Curia honor sequatur Ordinis, & utilitas animarum. Providendum est etiam ab ipso, quòd in Conventibus Civitatum, ubi Curia fuerit, semper sint sive de ipsa Provincia, sive de aliis, Fratres personati discretione, & honestate pollentes: & præcipuè Prior, & Lector sufficientes, & famosi. Constituendos semper ab ipso aliquis Frater in Curia litteratus, discretus, & zelator Ordinis, honestæ, & amabilis conversationis inter seculares; firmus in amore status Ordinis, & personatus: qui sit ibidem Generalis Ordinis Procurator, habens super hoc suas litteras cum discretione formatas. Cui etiam committenda est potestas aliqua super Apostatas Ordinis, & super Fratres ad Curiam inordinatè venientes: & etiam super illos, qui ordinatè veniunt; ut cum consilio suo procedant, & circa alia quædam, prout visum fuerit expedire. Et de expensis ei necessariis, debet cum Definitoribus Generalis Capituli, vel per se, si commodè poterit, quod expedierit ordinare: & licentias ei dare, quæ ad exequendum suum officium utiles reputantur.

Circa Nationes.

Licet autem de omni fructu animarum per Ordinem faciendo sit ei multum curandum, tamen specialiorem curam, & zelum ferventiorem habere debet circa Barbaras nationes, & Paganos, Saracenos, Judæos, Hæreticos, Schismaticos, & hujusmodi qui sunt extra Ecclesiam: ut per Ordinis laborem, & sollicitudinem in viam dirigantur salutis, & Christi in eis gloria dilatetur. Et ideò curandùm est ei, ut semper in Ordine sint aliqui tractatus contra errores eorum in quibus Fratres exercere se valeant competenter: & ut aliqui idonei insudent in locis idoneis ad linguas Arabicam, Græcam, & Barbaras addiscendas. Et in Provinciis, quæ sunt ad hujusmodi fructum faciendum aptiores, debet super hoc excitare Fratres: & non quoscumque, sed qui circa fructum hujusmodi fervent, & aliter sunt idonei, ad hujusmodi negotia deputare.

Circa Extraneos.

Cum aliqui extranei voluerint Magistrum visitare, non debet esse ad eum difficilis accessus: sed sine mora in loco opportuno, vel exeundo ad eos, vel ipsis introductis ad eum, sui debet præsentiam exhibere acceptabilem; affabiliter omnes recipere, & secundùm conditiones eorum plùs vel minùs honorare. Si verò petitiones aliquas faciunt, si commode fieri potest, debet omnibus libenter satisfacere: vel si non possunt exaudiri, de impotentia tali sunt eis rationabiles causæ assignandæ. Caveat autem omnino ne incivile aliquid in eo inveniatur, & det operam quantùm potest, ut nullus scandalizatus ab eo recedat. Circa legationes, & alios nuncios ad se missos, sic se debet habere urbanè in loquendo, & in necessitatibus eis providere faciendo: ita quòd recedentes occasionem habeant bona loquendi de eo. Cum Religiosis tractandum est ei de sanctitate, cum secularibus sunt ei verba salutaria verbis secularibus immiscenda. Nulli qui manifestè non sit indignus, negare debet in propria persona gratiam hospitalitatis, aut eleemosynas quæ fieri consueverunt in Ordine. Benefactoribus, & amicis Ordinis specialibus, dignæ sunt gratiæ reddendæ, & in amore Ordinis sunt per ejus diligentiam confirmandi. Ipsi autem aliundè venientes (cum eos tales cognoverit) sunt cum omni devotione suscipiendi, & omnis humanitas tàm in hospitalitate, quàm in aliis quæ nos decuerint, est eis ab ipso exhibenda. Prælati per quorum Diœceses transit, & præcipuè sub quibus morantur Fratres, sunt ab eo visitandi: & si quas habent erga Fratres turbationes, pro posse conandum est ei ipsos pacificare, & Fratribus gratiam eorum acquirere; aut in ipsa continuanda (si habent) eos solidare. Magnates, sive sint Principes seculares, sive personæ Ecclesiasticæ, quos non expedit per Fratres quoslibet, vel argui, tempore opportuno cum discretione, & modestia charitativè de salute sua debet etiam commonere. Ad pacem Fratrum Minorum custodiendam diligentiam debitam debet adhibere, ipsosque visitare; aut si non potest per se, per Fratres ad eos missos excusare. In visitatione verò cum opportunitas fuerit, collationem efficacem aliquam eis facere, eosque cum omni devotione recipere, & tractare: pedesque eorum personaliter interdùm lavare, & excessus Fratrum contra eos sine dilatione dignè corrigere. Providendum autem est ei, quod omnes cum quibus eum esse contigit, antequam recedant ab ipso aliquam ædificationem in verbo, vel in facto reportent. Ad trahendum quoque ad Ordinem personas idoneas, curam debet apponere diligentem.

Circa Divinum Officium.

Non convenit Magistro libenter se absentare à Divino Officio, & maximè à Completorio: nisi forte propter impotentiam corporalem, aut si habeat occupationes circa majores utilitates. Cùm autem præsens fuerit in Choro, debet primum locum in dextro Choro tenere: tempore communionis absolutionem in Capitulo facere, & Missam celebrare Conventualem. Fratribus infirmis, ubi præsens est sacram ministrare Communionem, & extremam Unctionem: & sepelire Defunctos, recipere Novitios, recipere ad beneficia, recipere Legatos, & Magnates in Conventibus in quibus fuerit; in magnis solemnitatibus facere Officia, & alias Conventuales Missas interdum, cum requisitus fuerit à Cantore celebrare. Extra Chorum verò cum majori maturitate, & diligentia quàm ab aliis communiter consuevit fieri, est officium dicendum ab ipso, & celebrandum frequenter. Officium quoque mortuorum, non debet ab eo prætermitti.

Circa Mensam.

Cum comedit in Conventu, non est ei sustinendum quòd ei singularitates notabiles fiant: cum vero habet unde possit aliquibus aliquid mittere, illi sint potiùs eligendi, quibus cedit ad consolationem: ut sunt Novitii, vel tentati & hujusmodi, vel qui sunt magis indigentes, ut debiles, vel infirmi, vel qui pro aliqua ratione sunt honorandi, ut qui fuerunt nobiles, vel divites in seculo, vel sunt in Ordine Lectores, & similes. Protrahenda est ab ipso comededo sic mensa curialiter, ut qui morosius comedunt, comestionem interrumpere non cogantur: nec signum facere debet quousque videat, quòd comestio communiter sit completa. Quòd si quis morâ notabili faciat alios plus debito expectare, per servitorem potest ipsum priusquàm signum faciat, ut finem faciat commovere. Cùm autem extra Refectorium comedit in hospitio, vel in infirmitorio, cavendum est ei, ne occasione ipsius superfluitates fiant inconsuetæ, & maximè si adsunt extranei. Nec danda est

eſt loquendi licentia paſſim, ſed modò uni modò pluribus, modò omnibus, modò nulli ſecundùm diverſas circumſtantias ſecum comedentiū: præcipuè verò cum interſunt extranei, cautè ſunt hujuſmodi licentiæ dandæ. Intereſt autem valdè ipſius aliqua verba ædificatoria, & ſpiritualis conſolationis interſerere comeſtioni, & frequenter lectionem aliquam in menſa, in parte, vel in toto habere: niſi pro reverentia perſonæ excellentis quæ adſit intermittatur; aut de ejus beneplacito fieri procuretur.

Circa Cameram.

CUM autem Camera ſit ei conceſſa propter certas utilitates Ordinis, attendendum eſt ei, ne redundet in damnum Ordinis talis conceſſio: quod fieret, ſi fierent ibi diſſolutiones; ſi protenderentur vigiliæ ultrà ſignum; ſi fierent ibi comeſtiones, vel potationes, niſi tempore ſuæ infirmitatis; ſi permitteret fieri ibidem faſtum aliquem in lecto, aut in aliquo apparatu. Et ideò ſunt hæc ab ipſo, & familia coercenda. Nunquam etiam dormire debet in Camera, ſine duobus Sociis, & lumine.

Circa Itinera.

IN itinere conſtituto, ut tempus utiliter expendatur, ſunt ei cum Sociis aliqui Pſalmi, & Orationes devote dicendæ, aliquæ ſalutares collationes habendæ: ſed cum tali moderamine, ne vertantur in tædium grave Fratribus, quibus non moleſtum, ſed jucundum debet ſe Socium exhibere. Adjungentes ſe quoque ei debent ab eo, vel Sociis ſemper aliqua ſalutis monita reportare. Cùm opportunitas occurrerit, non eſt omittendum quin per eum, vel Socios prædicatio fiat. Illi autem qui cauſa Conſilii, vel loquendi de ſalute ad eum, acceſſerint, benignè ſunt audiendi, & cum favore dimittendi. Quamvis autem Fratres viatores non debeat facile à ſua Societate repellere; tamen cavendum eſt ei, ne ex multitudine Fratrum concurrentium, vel ex ſuperfluitate expenſarum, quam cohibere poſſit, graventur hoſpites, & ſine utilitate eorum tranſeat. Et de ſalute animæ eſt cum habitantibus collatio ſemper habenda, & ad beneficia Ordinis ſunt interdùm recipiendi; & laborandum, ut nihil fiat, in quo male ædificentur, & quod bonus odor, & gratia apud eos remaneat poſt receſſum.

Circa Litteras.

LItteræ ineptæ nunquam ab eo ſunt mittendæ, ſed decenter formatæ, plus vel minus ſecundùm exigentiam materiæ, vel perſonarum, quibus dirigendæ ſunt. Et ideo ſunt omnes ante ſigillationem ſolicite reſpiciendæ. Scribentibus, diligenter eſt reſcribendum. Verba pungitiva ſunt in ejus litteris ſemper devitanda, & inferenda lenitiva, & gratioſa: dandaque eſt ei opera, ut fructum quem verbis facere non poteſt, litteris compleat apud abſentes, ſive Fratres, ſive extraneos in variis caſibus emergentibus, prout fuerit opportunum. Non ſunt etiam litteræ paſſim dandæ, ſive de beneficiis Ordinis, ſive de precibus, ſive de teſtimonio, & ſimilibus: ſed cum multa cautela, & deliberatione; Fratribus, & aliis qui ſcribunt, ſcribere non omittat.

Circa Poteſtatem.

LIcet autem Magiſter habeat plenam, & generalem poteſtatem in Ordine, tamen nunquam eſt ei utendum hujuſmodi plenitudine poteſtatis, ubi cauſa rationabilis non occurrerit. Specialiter vero eſt cavendum ei ne in temporalibus gravet Provincias, vel Conventus, vel Fratrem aliquem: utpote libros, vel paramenta unius alteri concedendo, onus pecuniæ alicui ſolvendæ imponendo, & ſimilia, ſine cauſa rationabili evidenti. Officia inferiorum non debet ſibi aſſumere libenter, niſi cauſa urgente. Licentias, quæ per alios expediri poſſunt raro dare debet, ſed potiùs Fratres ad Prælatos ſuos mittere pro iis. Et quas dederit, quæ ſecretum non requirant, Prioribus Provincialibus, vel Conventualibus, prout magis convenit ſignificare debet. In concedendo verò licentiam alicui Fratri confitendi alii, quam Prælato ſuo debet habere cautelam, ſciens quod hujuſmodi confeſſiones interdum in grave periculum Ordinis redundant. Item in licentiando aliquem ab Ordine, cavendum eſt ei, quòd nihil faciat niſi quod liceat, & quod expediat, & quod ſalutem Fratris non negligat propter onus. Cùm autem fuerit faciendum, ſic provideatur, quod habeat locum, ad quem tranſeat antequam recedat, quod evagationi periculoſæ non exponatur. Circa diſpenſationem, & licentias, quæ ſibi reſervantur, ut de ſtudio in liberalibus artibus, de eundo ad Curiam, vel quæ non conſueverunt fieri per aliquem de facili, ut de ingreſſu mulierum in clauſtra, & ſimilia: talem mediocritatem tenere debet, quod propter nimiam ejus duritiem circa hoc major fructus non impediatur; vel grave ſcandalum generetur, & rurſus ex nimia facilitate periculoſa diſſolutio in Ordinem inducatur. Circa ſe vero quantùm valetudo permittit, ipſi parum diſpenſationibus eſt utendum: & cum neceſſitas requirit aliud, hujuſmodi neceſſitas eſt opportuno tempore inſinuanda Fratribus, ut non ſcandalizentur in ipſo.

Circa Socios.

ELigendi ſunt à Magiſtro Socii Deum timentes, Ordinis zelatores, diſcretione pollentes, religioſæ, & amabilis converſationis, corpore potentes, qui inter Fratres ſe ſicut unus cæterorum gerentes, nihil in hoc Officio quærant niſi ſolam Ordinis utilitatem. Horum enim commune erit officium, quæ viderint in eo corrigenda, interdum cum humilitate, & modeſtia ei dicere; interdum quæ in aliis ſciverint, vel audiverint emendanda, eidem tempore ſuo referre, agenda ei ad memoriam reducere, & circa eadem ipſum ſollicitare. Secreta quæ ad ipſum veniunt ſub diſtricto ſilentio cuſtodire. Si quæ gravia, vel periculoſa Ordini multum ſciverint in eo, Definitoribus, vel aliis qui prodeſſe poſſunt, & non obeſſe, tempore ſuo non tacere. Fratres cum eo loqui volentes, etiam in hoc timidos ad eum adducere. Advenientes ad eum ſive Fratres, ſive alios extraneos benigne recipere, & ad eum ipſos introducere, vel ad ipſos eum evocare. Ipſorum negotia ſi quæ habent ſollicitè promovere, & curam habere, quod charitativè tractentur à Fratribus in hoſpitalitate, & hujuſmodi, cum fuerit faciendum. Dare operam ad pacificandum eos, quos turbatos viderint occaſione repulſarum petitionum, vel alia de cauſa erga Magiſtrum; & quòd in pace recedant, & cum gratia. Cùm ſenſerint murmur de factis aliquibus Magiſtri, eidem charitativè narrare debent: & murmurantes pro poſſe reddendo rationes de factis, vel quas fortè ignorant, ſedare. Contra neminem ipſum provocare, niſi fortè cauſa correctionis, prout neceſſe fuerit. Horum unus debet eſſe Converſus, cujus erit officium ſpeciale cuſtodire ſigillum, ſigillare litteras, & pertinentia ad hæc in promptu habere: libros Magiſtri, & veſtes aliquas cùm fuerit neceſſe, portare in via, & circa neceſſitates ejus corporales ſollicitudinem gerere, & ſuſtinere labores. Alius debet eſſe Notarius competens, qui magis debet laborare ad notandum ſententioſè, & breviter, quam

ador-

adornata verba multiplicare. Cùm Magister commiserit ei litteras sibi missas, debet eidem legere, & sensum ei referre summatim, & plenè: & notare diligenter ad quas litteras, vel ad quos articulos sit respondendum. Si aliquod secretum in eis contineri adverrit, statim supersedere debet à legendo, & reportare Magistro. Congregationibus, & similibus personis, & pro magnis negotiis, decentes litteras facere, & de littera magis legibili, & meliori. Litteras de beneficiis, & alias quæ committuntur aliis scribendæ, vel faciendæ, ante sigillationem debet inspicere, ut videat si sint debito modo formatæ, & scriptæ. Potest, & præter istos (si visum fuerit) tertium assumere Socium, virum consilii, & litterarum, cum quo possit habere consilium, vel de scripturis conferre: modò in via, modò in Domo, & in iis quibus sibi studendum est, ipsum adjutorem habere; vel aliqua sibi agenda, ei interdùm committere, cùm viderit expedire. Præter supradicta verò sunt alia quædam scripta in Regula, & in Constitutionibus, & ordinario, aut in usu. Alia verò quædam quæ dicere in singulis casibus est magis rationis benè dispositæ, vel unctionis, quàm hominis: veluti nihil subitò negare, vel concedere, non de facili aliquid in futurum promittere, quorundam consiliis interdum acquiescere, quorundam non; de nocte Deo, de die proximis vacare, benignè omnes audire, & similia quæ sunt ei sollicitè peragenda. Quod similiter intelligendum est de aliis Officialibus infra scriptis.

CAPUT II.

De Officio Prioris Provincialis.

Circa principium regiminis.

OFficium Prioris Provincialis est, circa principium regiminis sui cum timore, & tremore incedere; per orationem ad Deum concurrere; frequenter orationes aliorum sibi sollicite procurare, pro potestate committenda supra se in confessione, ad Magistrum recurrere: novitates nullas citò inducere, quousque magis per experientiam, quàm per aliquam sapientiam sit edoctus: mutationes paucas facere, quousque de statu Provinciæ, Conventuum, & Fratrum notitiam habeat pleniorem: Fratrum Deum timentium, & Religionem zelantium, & ampliori discretione pollentium magis consiliis adhærere: notam fovendi partem aliquam, si forte inter aliquos reputetur, declinare pro posse; & cavere ne ex amore privato, vel familiaritate, aliquid faciat non faciendum, aut facere videatur. Item ad ipsius pertinet officium diligenter considerare, quæ de Officio Magistri sunt prædicta, & ea quæ dicuntur infra de Officio Prioris Conventualis, & ea quæ de illis competunt sibi, secundùm statum suum: & cum his, quæ continentur in præsenti nota de officio suo, quod debet studiosè perlegere, & opere adimplere. Laudabilia quæ in antecessoribus suis fuerunt, prudenter inquirere, & inventa pro viribus observare: & per eorum Socios laude dignos instrui in officio humiliter, & devotè. Item ipsius est in Choro sinistro stare, & quod Officium Divinum dicatur reverenter, & devotè, & secundùm modum Ordinis, tàm in Choro, quàm extra, diligentiam apponere: & de Cantoribus competentibus, prout potest Conventibus providere. Item interest sua, cum Magister præsens non est, celebrare Missam in majoribus solemnitatibus, & ministrare Sacramenta decedentibus; & hujusmodi, quæ supra dicta sunt de Magistro Ordinis.

Circa commune bonum Provinciæ.

ITem ad ipsum pertinet commune bonum Provinciæ procurare sollicitè, sive apud Magistrum, sive in Capitulis Generalibus, & Provincialibus. Item de iis quæ videntur corigenda, vel facienda, quæ per se non potest commodè expedire, memorialia facere, & ipsa Capitulorum tempore promovere. Item in emergentibus necessitatibus Fratrum, in diversis locis consilium dare, sive per recursum ad Curiam Romanam, sive aliis modis, prout variæ necessitates exigunt; ad communem pacem Provinciæ dare operam efficacem. Partes si quæ sunt pro viribus auferre, instruendo unitatem, & concordiam ponendo; querelas, si quæ sunt inter Conventus de terminis, vel aliis quibuscunque, citò terminare. Conventus novos, qui evidenter reputantur utiles procurare, de minùs necessariis non curare. Regulam, Constitutiones, Privilegia, Acta Capitulorum, Litteras Magistri benè correctas secum portare, & ad exemplar suum ubique per Conventus facere scribi, quæ non habentur: quæ verò habentur perlegi, & corrigi diligenter, & interdùm facere legi, ubi viderit expedire. Infirma Fratrum, vel Conventuum aliquorum sine causa rationabili numquam debet aliis recitare. Quòd Fratres ubique pacem habeant erga Clerum, & Populum, & Prælatos, & alios, laborare. Quòd metas privilegiorum, vel concessionum, quæ habuit à Prælatis in confessionibus audiendis, vel absolutionibus, & dispensationibus, & hujusmodi, Fratres non transgrediantur; & quòd ad hæc exequenda non ponantur Fratres nisi sufficientes, monere, & cavere. Discursus Fratrum restringere, nec permittere, quòd discurrant propter negotia quæ possunt per litteras expediri.

Circa Conventus.

ITtem circa Conventus debet apponere curam quam potest, ut habeant omnes Priores idoneos: & ut in quolibet sit Lector, & aliquis, vel aliqui gratiosi Prædicatores; similiter aliquis, vel aliqui viri consilii. Et ubi non poterunt haberi tot Lectores, quot sunt Conventus; saltem sit aliqua lectio, vel de summa Casuum, de textu Sancti Thomæ, de Artibus, vel de Historiis, vel de aliqua alia summa, & hujusmodi. Conventus autem desolatos, & pauperes, & remotiores, magis debet habere cordi, & plus cavere ab eorum gravamine, & eis magis subvenire in quibus potest.; sive in Fratribus concedendis, sive in aliis; & ad subveniendum eis, Conventus alios, & Fratres animare, eosdem quoque per litteras consolari frequentiùs, & excitare in bonum. In missione verò novorum Conventuum, sic sollicitè providere debet de Fratribus Religione claris; quòd à principio Religionis rigor in illis servetur, & fructus animarum cum ipsis perveniat ad totam viciniam, & honor Ordinis, & fama in illis partibus dilatetur.

Circa Priores.

ITem circa absolutiones Priorum qui boni reputantur, non debet esse facilis, nec propter eorum instantiam, nec Fratrum aliorum importunitatem. Magis autem debet eos animare ad oneris sustinentiam propter Deum, & Ordinem, eosque fovere, & adjuvare in quibus bono modo potest: eosque molestantes comprimere, pacemque eis prout possibile est procurare. Priores verò minùs idoneos facilè debet absolvere, cùm speratur quod meliores possint haberi; & quandoque etiam super eos aliquibus aliquam potestatem tradere, vel in recreationibus recipiendis, vel hujusmodi, cùm causa rationabilis hoc requirit.

Circa Fratres.

ITem ipsius est de Fratribus periculosis, & dissolutis, sollicitè ordinare, quòd non ponantur in locis dissolutis, in quibus minus viget disciplina: sed in domibus, in quibus melius custodiri possint, & corrigi. Et quantum fieri licet, conditiones eorum Prioribus ad quos mittuntur, notificare debet. Et cùm transferuntur de loco ad locum, providere, ut benè associentur, & certum tempus habeant pro itinere taxatum. Qui autem pestiferi fuerint inventi secundùm quòd graviores eorum culpæ requirunt, graviùs, vel per carceres, vel percussiones, vel per ejectiones à Fratrum societate, vel aliter puniantur. Perturbatores Conventuum, aut Priorum aliò transferre, colligationes in malum, per dispersionem dissolvere. Talem se debet omnibus exhibere, quò ad confitendum eidem non timeant accedere. Extra Capitulum quoque Fratribus aliquibus interdùm charitativas facere exhortationes, prout statum eorum viderit indigere. Diligenter quoque debet ubique advertere, qui & quot sint in quolibet Conventu, qui sint apti ad proficiendum in studio; & hujusmodi si sint benè morigerati, ad studium promovere: vel ad studia meliora mittendo, vel in ipsis domibus propriis libertates aliquas concedendo, vel occupationibus aliquibus eximendo; insuper de libris eisdem providendo. Et eos etiam, de quibus est bona spes, quòd possint esse utiles ad Prioratus, & officia Ordinis magis necessaria, in scientia, & hujusmodi promovere. In recipiendis verò Conversis pluribus, vel qui non noverint officia, in quibus possint Ordini deservire, & etiam Clericis minùs idoneis, dignam debet adhibere cautelam.

Circa Visitationem.

ITem visitare frequenter Provinciam debet prout potest, & frequentiùs Domos quæ plus indigent. Cum autem non potest in propria persona, debet interdum cum necessè fuerit, per alios Fratres discretos, & acceptos Fratribus hoc supplere; taxata eis per litteras discretè potestate. Cum autem de Provincia recedit, semper relinquere Vicarium, vel Vicarios per diversas partes Provinciæ: & interdum etiam cùm præsens est in Provincia in aliquibus locis magis remotis, Vicarium, vel Vicarios instituere; potestate eis taxatâ semper per litteras, & expressâ. Item cùm Visitatores assignati à Capitulo Provinciali visitare non possunt, pro eis Visitatores idoneos substituere. Porrò in visitatione tantum debet in qualibet domo morari, quòd diligenter, & plene, quod requirit visitatio valeat exercere. Episcopum loci, Fratres Minores, & alios amicos Ordinis visitare, vel cum ipsis eum visitantibus competentem collocutionem, & collationem habere. Populo, Clero, & Religiosis (ubi hoc expedierit) prædicare; scandala, & turbationes si quas invenerit erga aliquos Religiosos, Prælatos, Clerum, & alios, sedare curabit. Cum Fratribus in Refectorio, in Officiis divinis, & in Dormitorio aliquo tempore interesse. Fratribus tàm Clericis, quam Laicis sui copiam facere, sive de confessione, sive de quibuscumque aliis loqui voluerint cum eo, sive in Capitulo, sive extra. Collationes Fratrum audire, ut de profectu eorum aliquid in studio eorum advertere possit. Saltem semel audire computationem domus, & statum, quoad temporalia. Auscultare infirmos, pusillanimes, & tentatos, & Novitios singularibus collationibus consolari; Novitiis Conversis aliquas privatas collationes facere. Familiam ubicumque superfluam invenerit, removere. Si quæ majoris ponderis ordinare voluerit, priùs discretorum consilium convocare. Et quantùm potest fieri rationabiliter dare operam, ut omnes in pace, & consolatione relinquat. Et sic inter eos in illo tantillo temporis studeat conversari, quod plùs eos exemplis, quam verbis ædificet, & informet.

Circa Capitulum Provinciale.

ITem ad locum Capituli Provincialis debet aliquantulum tempestivius aliis venire, ut cum Fratribus domus tractet, si expedierit, de aliquibus ad Capitulum pertinentibus: & ut Fratres, qui quandoque citiùs veniunt pro aliquibus negotiis, expediat. Item interest sua tunc temporis litteras sibi missas per se, vel per Secretarium respicere, & ea ad quæ respondendum est notare: & quæ sine Capitulo potest facere citò expedire. Ea verò, quorum responsio ex Capitulo dependet, in memorialibus ponere, vel ipsas litteras distinctè pro diversis Conventibus ad confusionem cavendam in diversis locis servare, & quàm citò poterit expedire: illas verò quæ responsionem non requirunt, statim discerpere. Item providere debet, quòd Acta Capituli Generalis, & litteræ Magistri, & si quæ aliæ litteræ, vel scripta emanaverint à Capitulo Generali per Provinciam habendo, legantur ante electionem Definitorum: & ordinetur quòd certo loco, & certo tempore conveniant, qui habent transcribere, & per aliquem, vel aliquos legantur, & ad scribendum necessaria ibidem ministrentur de domo; ita quòd ante Definitionem Capituli omnia hujusmodi sint transcripta, & tunc Acta Capituli, & si quæ alia mittenda sunt in scriptis per Provinciam, sunt ab eodem Capitulo celeriter secundùm modum eundem scribenda. Item non debet dare licentias veniendi ad Capitulum sine causis rationabilibus, & qui aliter veniunt, condigne cum consilio Definitorum in ipso Capitulo confundere debet, & punire: vel segregando à Capitulo, vel statim remittendo, vel alias prout major excessus eorum exigerit. Ordinare etiam debet quòd nimis tempestivè non veniant, & quòd non nimis morentur qui venire tenentur. Item Definitores minus expertos in aliquibus dirigere, & de conditionibus personarum, quarum notitiam non habent, (cùm de eis agitur) instruere eosdem quantùm commodè, & licitè potest, & Ordinis utilitas requirit. Item dare operam quòd paucæ mutationes Fratrum fiant, & quæ fiunt, non fiant sine causa valde rationabili: cum ex hujusmodi mutationibus frequenter inconvenientia multa oriantur. Item cavendum est ei, ne in suis agendis sit ita favorabilis majoribus Conventibus, & personis contra minores (quibus magis est subveniendum) quod inde scandalum apud eos, & turbatio subsequatur. Ordinandum est etiam ab eo, quòd Fratres qui tunc mittuntur de Conventu ad Conventum, certam, & bonam societatem, & tempus ad viam habeant arripiendam, & consumandam. Eo modo expedit tunc ordinare propter discursus evitandos, quod Conventus qui carent Prioribus habeant potestatem eligendi, prout sibi visum fuerit aliunde: & confirmare in domo, vel vicino Conventu aliquo interdùm, & pronunciare, quod ad eum nulli Fratres mittantur pro hujusmodi, & similibus, quæ per garziones, & litteras valeant expediri.

CAPUT III.

De Officio Prioris Conventualis.

Circa se ipsum.

OFficium Prioris Conventualis est diligenter notare ea, quæ de supradictis Officiis Magistri, & Prioris Provincialis sibi competunt, secundùm suum statum, & ea adimplere. Item pro Religione primo, & pro studio secundo, plusquam pro aliis quibuscunque zelare. Item non tantum extra domum morari, quod ea quæ sunt intus agenda negligat; nec tantum intus residere, quod fructus quos potest extra facere, damnose perdat. Item amore quietis, Fratrum, & Ordinis negotia non negligere, & rursus propter nimiam occupationem circa curam ad alios, nimis à se exire. Item circa occupationes odiosas, & devotionem hominum ad Ordinem suffocantes, (ut sunt visitationes, & correctiones potestativæ Monasteriorum, receptiones arbitriorum, & similia,) se de facili non implicare. Circa fructum vero animarum, qui fit per prædicationes, per charitativas admonitiones, per consilia, per confessiones, per paces, & hujusmodi, quæ magis decent Ordinem, & spiritum magis sapiunt, libenter intendere debet spiritualibus quoque exercitiis intra claustrum, ut sunt scholæ, collationes, sermones, Officium divinum, & hujusmodi, libenter interesse. Circa coquinam verò, vestiariam, vel hortum, vel ædificia, & hujusmodi quotidianas angustias, & minoris valoris, quæ per alios Officiales exerceri solent, occupari raro. Item ipsius interest in absentia Magistri, vel Prioris Provincialis, vel de eorum mandato (si præsentes existunt) recipere Novitios. In magnis solemnitatibus facere officium. sepelire Fratres, infirmis ministrare Sacramenta, & alia similia, quæ supra dicta sunt in officio Magistri. Non autem debet de facili unquam deesse à Completorio. Cum autem est in Choro, stare in dextra parte debet.

Circa Majores.

ITem ad ipsum pertinet, Magistrum, vel Priorem Provincialem, Visitatorem, & omnes Majores suos cum debita reverentia suscipere, & tractare: statum sui Conventus cum quæsierint, vel expetierint, fideliter eis exponere, eorum mandata, & ordinationes, & Capitulorum Generalium, & Provincialium devote suscipere, memoriæ commendare, Fratribus frequenter exponere, & ut plenarie observentur operam dare. Utilitatem quoque Domus, & Fratrum suorum sollicite procurare, gravia si quæ sibi imponuntur ab eis, sine murmure portare, eos pro sua absolutione, vel aliis negotiis, non graviter molestare: repulsam petitionum suarum patienter sustinere, & causam quare hoc fiat ab eis rationabilem esse (licet nesciat) supponere; & in suis angustiis de multitudine negotiorum, & impotentia satisfaciendi omnibus, eis potiùs compati, quam de repulsa hujusmodi indignari. Pro eis quoque orare, & alios frequenter inducere ad hoc ipsum. Si quæ in eis corrigenda viderit, vel de aliquo quocumque tractare cum eis habuerit, cum digna humilitate loqui debet eisdem.

Circa Conventum.

ITem ipsius inter est Conventui in victu, & in vestitu, & infirmitatibus, & aliis necessitatibus, prout potest, commoditatem procurare. In Refectorio, in communi minutione, & rasura, & ubique libenter esse cum Conventu. Singularitates in cibo, vel extraordinariis comestionibus, & hujusmodi, cavere. In vestium pretio sequi communitatem, tàm in se, quàm in aliis. Singulares provisiones in necessariis nulli concedere, sed de communi omnia providere, nunquam apud se, vel alium, nisi communem custodem, & nonnisi pro libris pecuniam habere, superfluitates in hospitio, & infirmitorio, & horum frequentationes præter necessarias, restringere; & in dispensationibus circa corporalia se non facilem exhibere. Ipsos quoque Fratres in spiritualibus debet in Capitulo informare, ad omne bonum sanctis exhortationibus animare, magis in dulcedine spiritus, quàm per potentiam pertractare. Curandum est ei multum de pace Conventus conservanda prout fieri potest: nec facilè deviandum est ei à concordia ipsius, vel voluntate, vel consilio, vel petitione. Debet quoque ab ipso assignatos habere Fratres, qui audiant computationem, & statum Domus sciant, & de quorum consilio in ædificiis procedatur. Dispensationes verò in jejuniis, in abstinentiis cum toto Conventu, nunquam sunt faciendæ, etsi personis aliquibus fit interdùm meritò indulgendum. Debita magna contrahere, vel emptiones, vel venditiones magnas, vel alia magna facere non debet, sine consensu Conventus, vel Consiliariorum: qui ex parte Conventus ad hoc fuerint assignati, & quibus super his fuerit commissa potestas. Cùm autem accedit ad Capitulum, vel aliàs longè; debet semper Vicarium relinquere, sive Suppriorem, sive alium utilem, & idoneum pro Religione: & prout fieri potest acceptum communitati Fratrum. Debet autem ei potestatem taxare, & in iis quæ videntur utilia instruere diligenter. Item cùm egreditur è civitate, semper Suppriori, vel pluribus, causam viæ quò vadat significare, & interdum ipsi Conventui, si major ratio hoc requirit.

Circa Officiales.

ITem ad officium ejus pertinet Officiales idoneos cum consilio Fratrum discretorum, vel constituere, vel absolvere: ipsos verò constitutos in suis officiis diligenter informare, & potestatem quam eos habere voluerit taxare, & si expediens viderit in scriptis eisdem tradere: licentias quoque aliquas generales dare pro loquendo; vel de remanendo ab horis aliquibus, vel aliis quibusdam, quæ ad exequendum officia sua necessaria reputantur. Non licet autem ei aliqua officia ad manum suam tenere, nec de ipsis se multum intromittere; sed potiùs officialium negligentias corrigere, & in eis quæ facienda fuerint, ipsos frequenter sollicitare, & instruere. Fratres verò ipsos perturbantes corripere, reprimere, & pacem eis Fratrum procurare. Cavere etiam ne occasione officiorum, ea quæ sunt Ordinis negligant Officiales, aut omittant; nisi quantùm propter officium compelluntur, vel de licentia rationabiliter eis permissum fuerit, aut concessum.

Circa varietates Fratrum suorum.

ITem ipsius est cognoscere tàm interius, quam exterius varias conditiones, & complexiones & dispensationes Fratrum suorum, & non eodem modo tractare omnes: & coaptare se(quantùm ratio, & Religio permittit) singulis, secundùm eorum dispositionem; & absque peccato debet aliorum infirmitates, & defectus tàm morum, quam corporum portare. Aliorum proterviam, & contumaciam humiliare, pusillanimes roborare, desolatos, & tristes consolari, naturaliter impatientes ad horam sustinere: vitiosos debet corrigere, de Societate Fratrum ejicere contagiosos, ferventiores plùs debito refrænare: periculosos sollicitè custodire, ipsosque si contingat interdùm

dùm exire, associare caute: juvenes de facili non exponere: maturos, & idoneos ad fructum faciendum, non permittere otio de facili torpere: inutiles ad fructum animarum, circa negotia, & officia domus occupare. Cùm autem tempus extiterit, quòd Fratres ad prædicandum, vel quærendum necessaria fuerint dispergendi; est ei de hoc tractandum cum Fratribus senioribus, & discretis. Summoperè verò illi, qui apti sunt ad magna, vel officia Prioratuum, vel Lectoratuum, dare opportunitatem ad proficiendum in studio: & ad hoc etiam compellere ipsos cùm fuerint negligentes. Sic agendo in similibus, & dissimilibus, modò privatè, modò publicè, modò dure, modò blandè, modò verbis, modò disciplinis, modò pœnis, modò recreationibus, modò per se, modò per alios Fratres discretos agendo, modò licentias negando, modò concedendo dare debet singulorum, & Ordinis profectibus operam efficacem. In trahendis verò, & recipiendis Novitiis, tantam debet in Deo habere fiduciam: quòd nunquam propter onus domus, aut expensas in vestibus, si pauperes fuerint, repellat aliquos, qui ad Ordinem idonei reputantur. Nec rursum debet ita esse facilis, quòd Ordo oneretur personis inutilibus, & veniat in contemptum. Nullum quoque debet licentiare ab Ordine, absque Magistri, vel Prioris Provincialis licentia speciali.

Circa Fratres aliorum Conventuum.

ITem Fratribus, & Conventibus vicinis, debet se favorabilem, si eo in aliquo indiguerint, exhibere: eis piè in eorum necessitatibus, in quibus poterit subvenire, bona aliqua procurare. Advenientes Fratres charitativè suscipere, & tractare: & secundùm quòd eorum status requirit plus, vel minùs honorare Quando verò de aliis Provinciis venerint lætiùs eos videre, & in provisione eorum, quibus indiguerint, ut sunt sotulares, naulum, vel vestes interdùm, & hujusmodi; antequam cogantur petere, prævenire, & ipsos commodiùs recreare. Cavendum est tamen ne curialitatis causa ad hospites, Fratres ad hoc se extendant, ut in hospitio nimis sine necessitate rationabili detineantur: vel quòd ibidem dissolutiones fiant, vel quæ sunt Religionis dissipentur: quin potiùs ad Capitulum evocandi sunt, & corrigendi charitativè, & ad ea servanda, quæ sunt Ordinis inducendi, & si necesse fuerit, compellendi.

Circa Extraneos.

ITem laborandum est ipsi, ad amicos Ordini conservandos, & multiplicandos, & habendam gratiam Prælatorum, Magnatum, Sacerdotum, Cleri, & Nobilium, & si fieri potest, omnium aliorum. Proinde debet omnes affabiliter recipere, eos etiam in suis negotiis honestis libenter per Fratres, & per se juvare, illorum aliquos magis interdùm visitare, ad hospitalitatem aliquos magis familiares recipere, & invitare: & Fratribus eis notis aliquas licentias super hoc cùm expedierit dare. In hoc tamen cavendum est, ne superfluitates aliquæ, quæ paupertatem nostram non deceant, pro eis fiant: & ne ad tantam recipiantur familiaritatem, quòd infirma nostra videntes minùs appretient, quòd antè in reverentia habebant. Providendum est ei cum discretione, qui inducantur in hospitium, & qui in refectorium, & quòd quando comedunt in hospitio pauci Fratres, aut interdùm nulli, cum eis comedant: cum autem in refectorio deputandi sunt Fratres, qui eos associent intrando, & exeundo, & eos collocent in suis locis. Hoc proviso, quòd in mensa Prioris non ponantur passim personæ minores, nec mutetur ordo deferendi scutellas, nisi pro magnis personis, sicut sunt Episcopi, Comites, & majores hjs: & nihilominùs ultima scutella feratur tunc Priori, & pro hujusmodi personis, & non minoribus, in refectorio remaneat ad gratias. Alii verò in Ecclesiam sequantur Fratres, vel alii Fratres ducant eos ad capitulum, vel ad locutorium: & ibi redditis gratiis, ducantur ad lotionem manuum in lavatorio. Majoribus verò, qui remanent in refectorio, ministretur ibi aqua ad lotionem prædictam post gratias, & postà secundùm morem patriæ, tam hi, quam alii prædicti ducendi sunt ad hospitium, ad bibendum, vel ad capitulum ad loquendum: & quocunque ducentur habenda sunt cum eis verba sancta, & ædificatoria. Instruendi sunt quoque ab eo servientes, & Fratres, ad quos supradicta pertinebunt, circa prædicta, & alia facienda: & providendum est, quod tales servitores tunc ponantur, qui omnia expedite faciant, & decenter. Cavendum est autem ne in mensa Prioris collocentur nisi personæ dignæ reverentiæ: nec etiam omnes hujusmodi immediatè juxtà eum collocentur, nisi magna reverentia hoc exquirat: quod etiam strictiùs servandum est circa Priorem Provincialem, & Magistrum, cum in illa mensa fuerint. Non debet autem cedere Magister loco suo, qui est ante campanam, nisi pro Rege, vel Cardinali, vel Legato, vel Episcopo, vel Electo. Pro Abbatibus vero, & Majoribus, ut sunt Cluniacenses, Cistercienses, & similes: Archidiaconis, & Decanis, Magister potest aliquantulum cedere, ita quod campana sit inter utrumque. Priores vero Provinciales, vel Conventuales pro minoribus causis possunt cedere, primo, vel secundo modo: ita tamen, quod non sine rationabili, & decenti causa.

Circa fructum animarum.

ITem ad officium ejus pertinet scire clare, & plene, & cum nescit diligenter certificari ab aliis, cujusmodi potestatem habeat Ordo in confessionibus audiendis, in prædicationibus, in dispensationibus, & in absolutionibus circa Fratres, & aliis multis. Scire etiam cujusmodi potestatem habeat ipse ab Episcopo suo, vel Episcopis vicinis, circa confessiones, & absolutiones tam pro se, quam pro aliis Fratribus: & quid in hujusmodi potest committere Fratribus, & quid non. Et cavere debet ne ultra potestatem, quæ habetur, fiat aliquid à quocumque. Procurandum etiam est ipsi, quid, & quantùm, & quibus expediat in hujusmodi committere Fratribus. Ipsos vero, qui novi sunt Sacerdotes, vel etiam antiqui minùs instructi circa ista, instrui diligenter, ne circa salutem animarum oberrent. Et licet quantùm rationabiliter fieri potest sit ei zelandum pro animarum salute, tamen magis expedit pro Ordine, & Fratribus, quod minor potiùs fiat fructus, quam cum fructu multo fiant Fratres occasio periculi, vel scandali; dum minùs idonei laxantur indiscrete ad prædicandum, ad consilia danda, & ad confessiones audiendas, & similia.

Circa temporalia.

IN procurandis quoque temporalibus, sive per se, sive per Fratres, cavendum est ei quantum fieri potest, ne graventur homines notabiliter, & ne fiant quæstus inhonesti. Cogitandum quoque est ei, quod hujusmodi sic acquisita, cum timore Dei, & parcitate congrua ex-

expendantur: ne propter negligentiam custodiendi depereant, vel prodige consumantur. In ædificiis vero nulla curiositas, sed sola Fratrum commoditas est attendenda qualiscumque, & Religionis opportunitas est ei quærenda. Et quia Fratres laici propter Fratrum, & Religionis servitia corporalia concessi sunt in Ordine, non sunt recipiendi, nec procurandi, nisi quibus necessariò indigent Fratres; et attendendum est ei, quod qui erunt in domo, omnes utiliter occupentur.

Circa familiam.

FAmilia quoque nonnisi necessaria, & de cujus honestate, & fidelitate firma præsumptio habeatur, nullatenus est habenda. Circa quam providendum est etiam, ut ipsi habeant Fratrem instructorem, & correctorem, ut per ejus diligentiam apud Fratres proficiant in his, quæ pertinent ad salutem animarum suarum. Provideatur autem, quod non sit notabilis in lascivia, vel ætate, vel pulchritudine, vel ornatu. Cum autem recipiuntur, fiat eis protestatio, quòd Fratres nolunt eis tenere in aliquo, quin Fratres possint eos quandocumque voluerint, etiam sine mercede licentiare, vel expellere: si sibi à mortalibus peccatis non caverent, vel bona domus distraherent, quamdiù essent cum eis. Providendum est tamen ipsi, quòd illi, qui laudabiliter Fratribus serviunt, non fraudentur justâ retributione: etiamsi Fratres ex pacto eis non teneantur; & quando incurrent infirmitates, vel impotentiam in servitio Fratrum, non expellantur, sed charitativè cum illis agatur.

CAPUT IV.
De Officio Supprioris.

Circa Priores, & Majores.

OFficium Supprioris est, cùm institutus fuit quærere diligenter à Priore, & retinere memoriter, cujusmodi potestatem vult eum habere, sive in præsentia, sive in absentia sua, & non ultrà se extendere. Aliquando etiam eadem, quæ dicta sunt de officio Prioris inspicere, & notare quid sibi convenire possit, sive ratione officii Suppriorattus, sive ratione Vicariæ, cùm Vicarius Prioris relinquitur, & illa cùm illis, quæ Constitutiones sibi concedunt facere sollicitè. Item ipsius est conservare memoritèr mandata, & ordinationes Prioris Conventualis, Visitatoris, Prioris Provincialis, Capitulorum Generalium, & Provincialium: & dare operam, quòd à Fratribus plenariè compleantur. Item ipsius est Priorem fideliter adjuvare: quærulosorum, & turbantium alios, non se receptorem exhibere; & de his, quorum curam ei injunxit Prior, ut hospitum, vel infirmorum, & hujusmodi, sollicitè servare, vel curare. Ad ipsum etiam pertinet pacem Prioris erga Conventum, quantùm potest, procurare: & in factis ejus, quæ turbant aliquos, quantùm conscientia permittit, ipsum apud alios excusare: pro his quoque, quæ utilia sunt Conventui, sive corporalia, sive spiritualia, apud ipsum intercedere; & gravamina, si quæ facit, eidem ipsi charitative ostendere, & quandocumque occurrerit occasio inter Priorem, & Conventum, fidelis mediator esse. Ideo enim Supprior est, & super alios, ut sit mediator eorum. Ipsi etiam Priori debet majora quando emergunt reservare, & quæ corrigere non valet ei denunciare, & de his, quæ agenda sunt, vel corrigenda frequenter cum eo tractare. Item notabilia, quæ emerserint in absentia Prioris, debet eidem cum venerit referre, licet fuerint correcta, & circa ea, quæ fuerint facienda ab ipso, cum fuerit oblitus, vel negligens, aut occupatus aliis, ipsum debet sollicitare. Item ipsius interest specialiter Visitatorii, & Provinciali statum Domus, & Fratrum, & Prioris enarrare fideliter: & super his scribere Priori, vel Capitulo Provinciali, vel Generali interdum, cùm major necessitas hoc requirit.

Circa Conventum.

ITem ipsius officium est de Conventu magnam, & specialem curam habere, & quasi continue cum ipso esse. Cum autem propter processionem, vel funus, vel alios casus emergentes fuerit convocandus Conventus, debet de convocando ipso, & de ducendo, & reducendo diligentem curam habere. Providere etiam debet, quod non nimis citò, vel nimis tarde, sed debito modo surgat; quod signa, quæ ipsum convocant, debito modo fiant: quod nunquam inutiliter moretur aliquid exspectando: quod hora debita comedat, & intret dormitorium, quod nunquam sine rationabili causa extraordinarie congregetur, & omnia fiant decenter, & ornate. Cùm autem in absentia Prioris tractatur de Priore in Conventu, vel de aliquo; sive tempore quo tractatur de mittendo ad Capitulum, sive alio; debet ipsum regere, & inordinationes, & insolentias, si quæ emerserint, cohibere. Si autem aliqua ordinantur, quæ Priorem, & alios, qui non adsunt, non expediat scire, potest imponere, quod illud non reveletur. Hebdomadam etiam suam, ubi non est multitudo Fratrum nimia, debet in Conventu, suo tempore facere, & in Conventu ubique in sinistro Choro primum locum habere: & in absentia majorum signa facere in Choro, & in fine Horarum *Fidelium* dicere; & in absentia Prioris, quæ dicta sunt supra de Priore, supplere pro eo. Item debet habere curam, quod sigillum Conventus custodiatur: & quod nihil sigilletur cum illo, nisi negotia Conventus.

Circa Religionem.

ITem ad ipsum pertinet, quòd Religio in Domo plenè servetur, & districtè. Et ideò curare debet, & apud Priorem laborare, quòd habeantur in Domo bene correcta, & bene legibilia, Regula, Constitutiones, litteræ Magistri, Acta Capitulorum, & præcipuè admonitiones: & quod totum officium Ecclesiæ diligenter servetur. Ut autem per oblivionem non negligantur, debet ordinare communicato consilio Prioris, si præsens fuerit, quod interdum cum plures Fratres intersunt, legantur Constitutiones, & litteræ prædictæ, aliæque Rubricæ de officiis, quorum notitia frequentiùs indigent Fratres. Debet etiam laborare, quod habeantur in domo vitæ Patrum, & liber Collationum, & hujusmodi libri, ex quorum lectione proficiunt Fratres in Religione; & præcipuè juvenes sollicitare, quod in hujusmodi partem studii ponant: & ordinare, quod in Refectorio in serò legantur: Item ipsius est advertere defectus, & offensas, quas faciunt Fratres in quocunque officio in Conventu, vel qui aliquid de Religione omittunt, vel in aliquo reprehensibiliter gerunt se: & ipsos quandoque extra Capitulum, quandoque in Capitulo accusare, & corrigere. Item si dubietas de aliquo pertinente ad officium, vel Religionem inter Fratres oriatur, certitudinem debet habere à majoribus: & quod diffinitum fuerit, facere observare. Manifestos quoque errores, & inordinatos, qui fiunt publicè in Conventu statim corrigere, maximè in absentia majorum.

Circa Vacationem Prioratus.

ITem ipsius intereſt, vacante Prioratu, ad tractandum de Priore creando convocare Conventum, & cum conſilio Fratrum diem ad electionem Prioris aſſignare: abſentes vocandos vocare, ac dare operam, quòd bonus Prior eligatur. Ad Priorem Provincialem mittere garziones pro hujuſmodi negotio, vel alios, cum neceſſe fuerit, & à miſſione Fratrum quantum commode fieri poteſt, abſtinere. Item ad eum pertinet apponere curam, quòd Prior citò habeatur, & interim Conventum in bono ſtatu cuſtodiat: quòd pauca immutet, quòd nihil magnum interim attentet, niſi fortè magna neceſſitas, vel evidens utilitas hoc expoſcat, & conſilium magnum concurrat. Debet quoque Priorem cum aliunde venerit, vel ſtatum Domus, vel Fratrum ignoraverit, ſollicitè in hujusmodi inſtruere, prout viderit expedire. Ipſique prout poterit, ſolatio eſſe, onera ipſius, circa primordia maximè, fideliter ferendo.

Caput V.

De Officio Magiſtri Novitiorum.

Circa ſe ipſum.

OFficium Magiſtri Novitiorum eſt in primis inquirere à Priore, quam poteſtatem velit eum habere ſuper Novitios in confeſſione, & dandis licentiis de loquendo, & hujuſmodi: & in providendo eis in neceſſitatibus, quoad veſtes, quoad jejunia, & aliis hujuſmodi. Item quas licentias Generales vult ei dare ratione officii quoad perſonam ſuam, ſive de loquendo cum omnibus, ſive cum ſolis Novitiis: vel de intrando officinas, vel de remanendo ab horis interdum, & cavere ne licentias petat, vel recipiat, niſi quas rationabiliter reputat ſibi neceſſarias propter officium ſuum, & quod ipſis ad aliud non abutatur. Item diligentiam magnam apponere debet circa Novitios, ſciens quòd tota ſpes eorum Religionis, dependet ex informatione eorum primitiva. Se quoque eis ita amabilem debet reddere, quod ſit eis ex hoc occaſio libentiùs in Ordine remanendi. Item reſpicienda ſunt ab eo diligenter ea, quæ habentur in Conſtitutionibus ad eum ſpectantia, & complenda.

Circa ingreſſum Novitiorum.

ITem cùm aliquis debet ingredi, ducendus eſt ab eo in aliquem locum extra capitulum idoneum antequam intret Capitulum; & ibidem debet dicere aliqua verba ei conſolatoria, & inquirere de his, quæ in capitulo publicè ſunt inquirenda. Et ſi invenerit in eo aliquid de impedimentis, debet hoc notificare illi, qui habet eum recipere, antequam ulterius procedatur: & fiat tunc, quod ei videbitur faciendum. Si verò nihil talium invenerit, nihilominùs debet ei dicere, quòd hæc inquirentur ab eo in capitulo, & quomodò debeat reſpondere. Item ibidem debet eum inſtruere, quomodò ſit venia facienda in capitulo, deindè in choro, & ſi viderit expedire ei, ipſe Magiſter faciat, vel ab alio Fratre faciat fieri coram illo, ut melius ſic addiſcat. Item debet eum inſtruere quid debeat facere, vel reſpondere in capitulo, ad ea, quæ dicentur ei, ſecundùm quod ſcriptum eſt in Conſtitutionibus: & quid poſtmodum ſit ei faciendum in choro cùm illuc ducetur. Item debet eum docere quomodo in capitulo removebit veſtes ſeculares uſque ad tunicam, & providere, quod omnia pertinentia ad veſtes ſint parata in capitulo, antequam eum inducat: Poſtea debet eum introducere, & uſque ad locum veniæ ducere, & ibidem propè eum ſtare: & dirigere, ſi neceſſe fuerit in agendis, & juvare ad ipſum veſtiendum. Et egrediente Conventu ipſum ducere in fine, uſque ad locum veniæ antè Altare, & ibidem interim propè eum ſtare, quouſque finitis Orationibus fuerit erigendus ab ipſo. Quo erecto ducendus eſt ab ipſo, extracto aliquantulum caputio ad receptorem, & aquâ benedictâ aſperſus, ad oſculum recipiendus, & ab omnibus Fratribus, per choros diſcurrendo: & primò per dextrum, deindè per ſiniſtrum, ipſo Magiſtro eum ſemper ſociante, & in omnibus eum dirigente. Deindè ad locum tonſionum immediatè eſt ducendus ab ipſo: proviſo primò, quòd in hoc nullus ſit defectus. Facta autem tonſura, & raſura, poſtmodum citò hora competenti ducendus eſt ad locum, in quo deponat omnes veſtes ſeculares, & ſotulares; ut ſolum ea, quæ ſunt Religionis, deindè habeat. In remotione ſecularium veſtium, & indutione regularium, curialiter eſt inſtruendus.

Circa Profeſſionem.

POrrò ut ſciatur quando ſit completus annus probationis, ſcribenda eſt ab ipſo dies receptionis: & appropinquante termino anni, animandus eſt ab ipſo ad profitendum, ſi viderit eum utilem pro Ordine, aliter non. Et cùm petierit recipi ad profeſſionem, antè diem profeſſionis petitionem ejus in capitulo proponere debet, & de eo cùm requiſitus fuerit, ſive pro eo, ſive contra eum, fidele teſtimonium perhibere: ita tamen quòd per teſtimonium, vel conſilium ſuum nulla mala ſuſpicio poſſit in cordibus Fratrum de ipſo generari: de aliquibus illorum malorum, ſi quæ ſunt, quæ ipſe per confeſſionem novit, & aliter, & ab aliis neſciuntur. Sanè cum recipiendus fuerit Novitius ad profeſſionem, aſſignanda eſt dies profeſſionis, & ante illam inſtruere eum in omnibus, quæ ei tunc fuerint agenda: videlicet qualiter venia ſit facienda, & ad verbum dicentis: *Quid petis?* reſpondendum eſt: *Miſericordiam Dei, & veſtram.* Et cùm erectus fuerit, & propoſitum ei fuerit de voluntate profitendi, quid reſpondendum? quomodò verba profeſſionis ſunt ei cordetenus retinenda, & quomodò flexis genibus inter manus recipientis ſunt dicenda: & quomodò antequam dicat illa, ſi vult petat quòd mutet ei in profeſſione alia vota, ſi quæ alia habeat. Deinde quomodò ſolus ille, qui recipit ad profeſſionem, poſt illum receptum, recepit eum ad oſculum pacis. Ad ipſum etiam pertinet providere, quòd aqua benedicta, & liber, in quo eſt oratio benedictionis veſtium, ſint in promptu, & benedicendam veſtem offerre benedicenti: & deinde profeſſo tradere (quòd non ſolet fieri niſi de ſcapulari) poſtmodum autem debet mittere profeſſum ad locum ſuum. Si autem viderit expedire, debet ſuggerere Priori, quòd adhuc ad majorem humilitatem, & informationem, ſit cum aliis Novitiis in capitulo eorum, & ſub cura ſua ad tempus: ſecundùm quod utilitas illius, & Ordinis requirit.

Circa repulſam.

ITem ipſius intereſt, cum aliquis minùs benè ſe habet in probatione, circa tempus profeſſionis conſulere, quòd adhùc ſtet in probatione, niſi omnino ſit certum, quòd nullatenùs expediat, quòd recipiatur, & hoc ad videndum ſi melius ſe habebit; cum proteſtatione tamen, quòd adhuc tanquam Novitius, & ſolùm ad probationem retinetur. Si ergo benè ſe poſtea habuerit, debet ipſi poſtmodum adjutorium præ-

ſtare,

stare, quòd ad professionem recipiatur. Si autem non fuerit spes in processu temporis, quòd benè se habeat, procurandum est ei tam apud Novitium, quàm apud Fratres, quòd recedat: & dandum est ei consilium, & auxilium, quòd in aliqua Religione sibi magis competenti ponatur. Non autem debet esse facilis ad repellendum, nisi magnæ causæ concurrant: & Fratribus minùs rationabiliter motis ad repellendum eum, prout meliùs potest, bono modo contrarium persuadere, & pro Novitio stare. Nunquàm autem repellendus videtur invitus Novitius pro illiteratura, vel impotentia aliqua, vel deformitate corporali, & hujusmodi defectibus, qui ab initio noti fuerunt Fratribus: nec propter infirmitatem supervenientem, nisi à principio receptioni facta fuisset protestatio expressa, quòd pro hujusmodi casibus, vel pro sola voluntate, possent eum Fratres repellere si vellent. Cum autem recedere debebit, providendum est sollicitè ipsi Magistro, quòd tam urbanè, & cautè, & occultè, & cum omnibus bonis suis, quæ portare voluerit recedat; quòd aliis non sit scandalum, nec ipse scandalizatus recedat, sed potiùs quantùm fieri poterit ædificatus, & cum amore Ordinis, & Fratrum.

Circa Scholam, & Capitulum.

ITem ad eum pertinet laborare, quòd aliquis locus sequestratus, & remotus ab accessu secularium, & idoneus habeatur, qui sit quasi schola Novitiorum, ad quem ducendi sunt, cum ipse, vel alius Frater habuerit loqui cum eis de eorum necessitatibus, & de quocumque alio. In hoc loco instruendi sunt in cantu, & legendo quæ nesciunt, addiscere possunt. In hoc repetendum est ab eis quidquid habent legere, vel cantare in Conventu: & auscultandum, & reddendum cordetenus illud, quod de Psalterio, & divino Officio cordetenus scire oportet; videlicet Officium Mortuorum, & de Beata Virgine, Psalmi de Horis diurnis, & Vesperarum per ferias. In hoc faciendæ sunt eis admonitiones interdùm, vel collationes, vel collocutiones ædificatoriæ ab ipso, vel Fratribus ad hæc gratiosis: ipso procurante familiares collocutiones, & consolationes. Cavendum tamen est ei, ne Fratres quicumque adjungant se eis sua voluntate, nisi de sua licentia, & quibus viderit expedire. In hoc etiam loco docendi sunt de Regula, de Constitutionibus, de Officio, & aliis, quæ in dòcendo locutionem requirunt. In hoc etiam loco (si alius aptior non habetur) tenendum est eis capitulum: in quo cavendum est, quod Novitius per multos dies non accuset se, nec accusetur, quousque multoties viderit quomodò alii se accusant, vel accusantur: nec molestandi sunt in aliquo pro culpis, quas in primis incurrunt. Si verò non fuerit nisi unus Novitius, vel duo, mittendi sunt aliqui de juvenibus professis ad capitulum eorum, qui se accusando multis diebus, exemplo suo eos doceant, quomodò sunt hujusmodi facienda. Cavendum est autem ipsi Magistro, nec in capitulo eorum aliquid fiat, quòd alicui verecundiam inducat: & quòd modus capituli scriptus in Constitutionibus bene servetur; quod magis informationi eorum intendat, quam punitioni culparum Sunt etiam instruendi, quod ad locum capituli sui conveniant, cùm in capitulo Fratrum dicitur: *Exeant Novitii*, si tunc debet eis capitulum teneri, vel alio tempore cum teneri debet: & quomodo finito capitulo recipiant disciplinas, qui recipere debent. Et posteà, vel alio certo tempore, & loco assignato ab eo, loqui de confessione. Cùm autem tanta fuerit multitudo Novitiorum, quod Magister non potest plene sufficere omnibus, potest aliquibus magis novis, aliquos magis instructos assignare: qui circa eos curam habeant de aliquibus, prout eis videbitur expedire Non tamen debet ita aliis imponere onus, quin ipse nihilominus sit frequenter cum eis, & eis quantum poterit intendat.

Circa necessitates.

ITem ipsis Novitiis semper pie compatiens debet cogitare, quod competenter secundùm quod Ordo, & facultates permittunt, habeant necessitates in victu, in vestitu, in lecto, in infirmitatibus, & in hujusmodi: & dispensare quandoque cum necessitas fuerit in vigiliis, & facile in jejuniis Ordinis. Cavere etiam debet ne singularitatibus aliquibus in abstinentiis, vel vigiliis, vel aliis afflictionibus indiscretis, conterant corpus suum. Porrò circa paupertatem, & necessitates, quas interdum secundùm Ordinem oportet sustinere, sic debet eos animare, & ab omni superflua recreatione retrahere, ut à principio quantum fieri potest asperis assueti semper Ordinem tolerabilius ferant: & declinare, prout commode potest, ut causa recreationis ad commune hospitium, vel minutionem, vel infirmitorium (ubi interdum fiunt dissolutiones majores) sed alio ducantur. Et cum oportebit ducere illuc, habeatur cura ab ipso, vel ab alio, quod tarde veniant, & cito recedant; & Fratres cauti reddantur, quod coram eis dissolutiones non fiant. Ipsos quoque debet Novitios confortare, quod in quibuscumque aliquo indiguerint, ad eum sicut ad martem recurrant. Et debet eos docere, ubi sit lectus, vel cella sua, ut si die, vel nocte ipso indiguerint, sciant, ubi poterunt eum invenire, & illuc ad eum recurrant. Debet etiam & docere eos, quomodo in necessitate in loco silentii per unam dictionem, vel imperfecte loqui possunt: & quomodo in hujusmodi locis digito ori superposito sciant petere licentiam loquendi.

Quo ad membra sua.

ITem ipsius officium est informare diligenter, & sollicitè Novitios circa hominem exteriorem, & interiorem. Circa exteriorem, quo ad membra sua, ut manibus caveant ab omni tactu indecenti, & ab injurioso: pedibus à vagis, & incertis discursibus, & ne intrent loca prohibita. Cùm sederint ne coxas nimis disjunctas teneant, vel unam tibiam super aliam ponant; cum maturitate incedant, nec se moveant de facili ad eundum sine causa præmeditata. Cùm autem steterint, non sicut arundo mobilis, sed potiùs appareant sicut fixi super gradum suum. Oculis quoque caveant ab intuitu rei, quam non licet concupiscere, à vagatione, ab haustu vanitatis, & aspectu turpi, & curioso. Linguam assuescant refrænare, licet invitam, & libentiùs audiant quam loquantur. Cum autem loquendum fuerit, pauca sint verba, & priùs ad limam quam ad linguam veniant. Omnibus autem cum reverentia loquantur: per pluralem dicendo potius *vos*, quam per singularem *tu*: nunquam de Fratre, vel Fratribus loquendo vocent eum sine additione hujus nominis *Frater*, nec nomen novum imponant Fratri, vel impositum recitent ullo modo, nec aliquid cum juramento quantumcumque levi, more secularium proferant. Cùm autem majoribus loquuntur, semper caputium extrahant: vultum non tristem habeant, sed jucundum moderate. Os ad cachinnos, vel ad risus dissolutos pronum non habeant, licet ad risus mediocres ipsum interdum aperiri sit tolerabile. Cervicem, & collum erectum non habeant, sed potiùs mediocriter

ter inclinatum. Iram, vel impatientiam in vultu, vel actu aliquo non ostendant: Supercilia non erecta, sed potiùs depressa habeant. Aures, non ad rumores seculares, & otiosa, sed ad ea, quæ Dei sunt, & salutaria faciles, & veloces habeant. Nares ad fœtores aliquos si occurant, non sicut delicati cum scandalo intuentium nimis notabiliter obturent; sed pro odoribus, in quibus malè delectati fuerant in seculo, ista in pœnitentia patienter ferant. Quòd in faciendo venias non prosternant se super ventrem, sed super latus, & in longum, tibiam unam super aliam tibiam tenendo. In prostrationibus verò super cubitos se appodient iunctis manibus stando. In inclinationibus verò usque circa genua caput deponant. In genuflexionibus, stent super genua capite elevato.

Quo ad vestes.

ITem quo ad vestes informandi sunt, ut eas diligenter secundùm modum Religiosum, non lascivum sibi coaptent, in omni loco, & tempore providentes, quod inferiores tunicæ non appareant ultrà superiore, & quòd tunicæ non nimis sint succinctæ, aut breviatæ notabiliter, & maximè cùm transeunt per villas. Quòd cappa, vel caputium non sint ultrà formam Constitutionum longa: in Conventu, & in quocunque loco, caputium non nimis super oculos habeant: quod ad cameras è contrario vadant, & stent capite coperto. Quòd in cameris sedendo vestes circa se non nimis elevent: sed potiùs se ipsos honestè cooperiant. Quod in discalceando, & calceando se fotularibus, aut caligis, tibias non nimis elevent. Quòd ubicunque sedeant, caveant ne vestes eleventur. Quòd cùm tunicas deponunt, retento caputio per aperturam tunicam superiorem, vel inferiorem si voluerint deponant Et quòd cùm intrant lectum, aut surgunt, vel ad ministrandum in Altari se parant, nunquam, sine caputio in capite appareant. Quod in Conventuali loco discalceati, vel in caligis, vel soccis, sine fotularibus nunquam vadant. Quòd sedendo, vel inclinando, cappam super genua complicent, vel caputium, cùm fuerint sine cappa. Quòd in loco Conventuali, nunquam deferant ad modum mantelli cappam. Quòd in rasura, & lotione capitis, caputium inversatum retineant, & in lotione pedum nunquam ultrà genua se discooperiant. Quòd ad primam tunicam cingulum, & cordam pro bracali habeant. Quòd ad disciplinas se parando, cincti corrigia retenta, & cappa, & caputio, vel caputio solo pro tempore, superiores partes tunicarum cadere primò permittant, & postea cappam, vel caputium super caput replicent. Quòd cappellum nunquam sine necessitate ferre assuescant, & quando ferunt vile sit: & quòd nunquam in loco Conventuali extra caputium appareant. Quò provideant ne pelliceum per collum, vel alias appareat unquam Quòd ad extraneos cum bottis magnis nunquam vadant, & de die sine necessitate nunquam ferant: quòd cùm jacent, caputium, vel in capite retineant, vel ipso caput cooperiant, & quòd sic semper se cooperiant, quòd aliquid indecens in eis videri nunquam contingat. Quòd lectum postquam surrexerint decenter cooperiant, & quòd subtus, vel circa, nihil appareat, quòd videri, vel non deceat, vel non expediat. Quòd lectisternia, & vestes munde custodiant; & non sub lecto, sed in loco honesto alio replicata reponant, & interdùm excutiant, & tempore suo ad lavandum tradant, & de modo excutiendi doceantur. Quòd cum serviunt in Refectorio, vel Hospitio, cappam deponant. Cùm autem in lavandis pedibus, vel capitibus occupantur, honestè se succingant, caputii prima parte cum corrigia ligata. Quòd ad lectum, vel cellam alterius, sine causa valde necessaria non accedant. Quòd vestes, vel fotulares (cum alii indigent) habita licentia libenter concedant. Quòd abjectas, & humiles vestes cariùs complectantur. Quòd quando novæ dantur, veteres semper reddant, & quæ sunt ultrà numerum in Constitutionibus expressum.

Circa loca, & primo de Choro.

ITem ad officium ejus pertinet instruere eos circa loca, quæ eis licet intrare sine licentia, quæ non; & quando fiunt signa, ad quæ loca debent convenire secundùm varietatem signorum, sive ad Ecclesiam, sive ad Capitulum, sive ad scholam, sive ad Refectorium, sive ad collationem, sive ad repetitionem officii, sive ad infirmitorium cùm infirmi fuerint, & hujusmodi. Item quòd nunquam se ingerant inter Fratres colloquentes, nisi vocati fuerint, aut adducti. Quòd in omni loco ubi Conventus fuerit congregatus, religiosiùs, & maturiùs se gerant, & in Choro præ cæteris, præcipuè quando ministrant ibi in aliquo officio, vel quando fiunt admonitiones, adorationes solemnes, ut in die Parasceve ad adorationem Crucis; vel oblationes, ut in festo Purificationis cùm cærei offeruntur, & hujusmodi, & maximè vero tempore communionis; circa quæ, & similia instruendi sunt, quomodo se habeant secundùm formam traditam in Ordinario, cujus Rubricæ ad hæc pertinentes suis temporibus sunt eis exponendæ, & addenda, quæ in illis minus plenè continentur: sicut est, quòd mappam cum duabus manibus urbanè sub mento applicent, quòd recepta hostia terram non osculentur, sed solùm aliquantulùm caput inclinent, & recedant ad locum, ubi flexis genibus hostiam consumant; qua consumpta ad calicem cum reverentia accedant, & alia ad hujusmodi pertinentia ordinatè faciant, & honestè. Docendi sunt etiam, quos libros, & quibus horis ad Chorum deferant, & ut finitis horis reponant eosdem decenter: & quomodo de nocte candelas pro absconsis accendant tempestivè, & ad libros ipsas teneant; caventes, ut poterunt, ne lumine lædant oculos aliorum, & cum aliis diligenter cantent, & psallant.

Circa Refectorium.

ITem instruendi sunt circa Refectorium, quomodo lavandæ sunt manus: ad quod cùm primo debent venire, vestes replicent, ne eas deturpent, & ubi lotis manibus sedeant. Quomodo intrantes Refectorium, ante imaginem quæ est ante mensam Prioris aliquantulùm inclinent. Quòd in prandio, vel cœna ordinatè intrent, & sedeant, & exeant sua loca tenentes. In collatione verò non exigitur istud. Quòd collocantes se ad sedendum, non nimis unum super alium se comprimant: sed tantum sit spatium, quòd competenter in illo valeant excreare. Quòd se collocent ante præparatam aliquam portionem. Quòd non nimis citò postquam sederint ad modum secularium comedere incipiant, sed cum maturitate, mappa explicata, & pane inciso. Quòd panem, vel aliam pictantiam superfluè non scindant, vel in frusta comminuant, sed sorum quantum comedent. Quòd paraturas panis notabiles non faciant. Quòd vinum (nisi temperatum fuerit) temperare assuescant. Quod à deturpatione manicarum, & cappæ, vel mappæ nimia, caveant. Quòd pro modica effusione vini, vel aquæ, vel aliis hujusmodi minimis, in fine veniam facere

cere

cere non oportet. Quòd singularitates in comestione non faciant: sed comedant, quod apponitur cum gratiarum actione; & si aliquod genus ciborum non consueverint comedere, assuescant, ut possint inconsueta comedere. Quòd scutellas, quando comederint quod placebit, ponant in loco apto ministris ad tollendum. Quòd oculos vagos ad respiciendum quid alii faciant, non habeant. Quòd circa finem mensæ advertant quando alii finiunt comestionem, ita ut eos in protrahendo comestionem exspectare non faciant. Quòd cum alii replicare mappas cœperint, & ipsi replicent decenter: semper reliquias, & panem removendum anteponant, vel servientibus discurrentibus ad tollendum, in canistro eorum projiciant decenter. Quòd etiam prædicta, & alia hujusmodi, quæ ad honestatem pertinent, servent etiam alibi ubicumque eos comedere contingat, & magis quando seculares contigerit interesse. Quod (nisi forte aliquando data fuerit licentia loquendi ab aliquo, qui hoc possit,) nihilominus servent silentium, aut valde parum loquantur.

Circa Locutorium.

ITem instruendi sunt, quod ad locutionem, vel ad locum alium loquendi, facile non vadant, nisi vocati fuerint, vel ex aliqua causa rationabili, & præmeditata. Tolerabile est autem, ut interdum vadant illuc ad horam, propter tollendum fastidium, vel aliquam recreationem habendam, sed cum licentia, & speciali ad hoc Socio deputato, qui ad recreationem honestam eis faciendam idoneus reputetur. Verùm in hujusmodi locis non est loquendum de facili, nisi sedendo, & sine clamore: & nunquam est coram Novitiis disputandum, vel contentiose loquendum; sed de aliquo utili quærendum, vel conferendum. Si autem ad seculares vocati fuerint, nunquam sine licentia speciali, & Socio ad hoc deputato, est ad eos eundum. Cùm autem sunt cum eis, debent dare operam, ut eos ædificent, religiose, & mature se habendo: vultus hilaritatem prætendendo, de rumoribus non curando, verba salutaria inferendo, eos si perversi fuerint reprehendendo, & mala quæ fecerint detestando, & eis de religione, vel pœnitentia potiùs persuadendo, & periculum status secularis ostendendo. Non autem est immorandum cum eis in quacunque locutione, sed inventa curialiter aliqua occasione recedendum est festine. Item docendi sunt quod semper libentius morentur in claustro cum Fratribus, quam extra cum secularibus. Item quod libentius in claustro morentur in loco silentii, ut sunt cella, oratorium, & hujusmodi, quam frequentent locutoria. Item quod libentiùs intersint in locis omnibus cum Conventu, quam extra in locis aliis extra Conventum, ut sunt hospitium infirmitorium, & hujusmodi. Item quod libentius declinent ad loca, ubi sunt maturi, & religiosi aggregati, quam ubi sunt dissoluti, & leves. Item quod libentiùs currant ad loca in quibus audiuntur utilia, ut sunt scholæ, & locus collationum; quam ad alia in quibus contigit interdum audiri inutilia, ut sunt hortus, & plateæ curiosorum. Item quod libentiùs veniant ad loca, in quibus in aliqua actione salubri occupantur, ut est lotio pedum vel vestium; quam inutiliter discurrant per Domum. Item quod plus diligant loca, in quibus exercentur magis utilia, scilicet pertinentia ad Religionem, & virtutem, ut est Capitulum, & Oratorium; quam alia in quibus minùs utilia, & pertinentia ad scientiam, vel corporis necessitatem, ut sunt scholæ, Infirmitorium, & Refectorium, & hujusmodi.

Circa tempus.

ITem instruendi sunt circa tempus, quod ipsum non solùm quando sunt in occupationibus Conventualibus, sed etiam totum residuum utiliter expendant. Et ideo inter duo signa post dictum Officium de B. Virgine, & quandocumque Conventus congregatur, vel congregatus aliquid expectat, & intrando lectum, & surgendo, vel in lecto cum jacentes dormire non possunt; vel cum spatiando per hortum, vel claustrum deambulant soli, & hujusmodi similibus temporibus, debent aliquas orationes dicere, vel aliquid salubre meditari. Similiter, tempus quod est inter gratiarum actiones, & dormitionem in æstate post prandium, in oratione, vel lectione, vel aliqua actione utili sub silentio occupent. Item tempus quodcunque conceditur ad loquendum, si in hoc recreare moderate voluerint, reddere sibi utiles recreationes hujusmodi ad finem debitum dirigendo: videlicet ut fortiores ex hoc reddantur ad Ordinis actiones, & servitium Creatoris, vel in hujusmodi recreationibus de repetitionibus lectionum, disputationum, vel sermonum, vel aliis utilibus cum aliis pertractando, vel dum his vacant, aliis, vel aliquibus quæ sibi agenda sunt; ut si habent aliquid facere in vestiaria, vel similibus, tunc intendendo. Sunt etiam docendi, quòd in cella nunquam sint otiosi, sed legant, aut scribant, aut orent, aut meditentur utilia. Item juvando Fratres in quibuscumque officiis, vel servitiis libenter occupentur. Quòd non de facili, otiosi discurrant. Quòd aliqua mechanica, quæ nesciunt, ut sunt scribere, qui nesciunt, vel similia interdùm addiscant. Quod ad officium mortuorum extraordinarium libenter remaneant. Quòd in itinere rumores, & otiosa declinent: sed de aliquo utili quærant, vel conferant cum socio, vel cum aliis, cum quibus fuerint, sive in Domo, sive in via; quòd aliquem librum ferant, in quo cùm non meliùs fecerint, & vacaverint, semper legant.

Circa servitia.

ITem ipsius est instruere Novitios, quomodo servire debent in Missis privatis, in ministerio Altaris, in Conventu, & incensando Chorum: in Refectorio, & hujusmodi, tàm in spiritualibus, quàm corporalibus servitiis diversis; secundùm quòd in Rubricis, & in descriptionibus officiorum diversorum continetur, & addat, quòd minùs continetur in illis. Sunt etiam animandi, quòd libenter in hujusmodi serviant, vel suppleant vices Fratrum cum fuerint requisiti, & præcipuè in magis humilibus, sicut est lotio pedum, mundatio Domus, lotio vestium, serviri infirmis, parare mortuos, & hujusmodi. Cavendum est tamen ei, ne de facili occupentur in servitiis extra Conventum, propter dissolutiones, quas faciliùs videre ibidem possunt.

Circa reverentiam.

ITem instruendi sunt, quòd reverenter se semper habeant, & ubique. Quòd quando transseunt antè imaginem aliquam, vel Altare, vel alia sacra, inclinent, & caputium extrahant aliquantulum. Quòd in Officio Divino dicendo extrà chorum reverenter se gerant, cum maturitate dicendo: quod dicendum est sollicitè providendo, in nullo alio se occupant, & humiliter inclinationes, & prostrationes bono modo faciendo. Quod non solùm Prælatis suis, immo etiam omnibus honorem exhibeant, & præcipuè senibus Sacerdotibus, Prioribus in Ordine, sanctitate famosis, & hujusmodi, prout variæ conditiones requirunt. Fiat autem reverentia hæc multis modis: scilicet cùm trans-

eunti assurgitur, cùm ante alium non nimis propè transitur, cùm ante alium inclinatur, aut genuflectitur; cum sedenti decenter assistitur, cùm juxtà sedentem sedere volens aliquantulum à longè se collocat, vel sedere volenti sedens assurgit, vel cedit, vel loqui volens antè alium extrahit caputium, vel in humili servitio ministrat, vel alium in via, vel in omni verbo anteponit, vel cùm præire in aliquo cogitur, cum reverentia hoc facit, & aliis variis modis, quæ secundùm plùs, & minùs sunt exhibende diversis, & præcipuè Prælatis, non solùm Ordinis, sed etiam Episcopis, quibus secundùm consuetudinem regionum sunt interdùm manus osculandæ, vel genuflexiones faciendæ, similiter Regibus, & Magnatibus.

Circa Confessionem.

ITem instruere debet eos circa Confessionem, quomodo plenè, & benè confiteri sciant, supplendo cùm nesciunt per interrogationem de peccatorum generibus, & circumstantiis: quod, & de quibus circumstantiis debeant confiteri. Item quando recordantur, vel advertunt in scripturis aliquod peccatum, quod ante nesciebant, vel quod non sunt confessi, vel aliquod de novo occurrerit in cogitationibus, vel omissione alicujus eorum, quæ sunt de Ordine, & similibus: debent citò venire ad confitendum ista. Item quando possunt scribere confessionem, ut per scriptum meliùs sciant quando erunt, plenè & benè confess.

Item attendendum est ei, quod det eis bona consilia, quomodò expediantur de restitutionibus, de irregularitatibus, de votis, si istis fuerint irretiti. Item & docendi sunt, quod in confessione nihil celent, nec de præteritis, nec de emergentibus, nec de tentationibus quibuscumque, nec de visionibus, aut visitationibus sibi accidentibus, nec de singularitatibus, si quas supra alios facere voluerint: & quod super his, & similibus semper credant Magistro suo, ne fortè aliquo modo decipiantur. Item cum fuerint nimis scrupulosi, quomodo non oporteat eos de aliquibus, vel timere, vel confiteri: cum autem fuerint negligentes circa confessionem, quod certo, & assignato tempore confiteantur. Item quomodo venientes ad confessionem debent facere veniam, & dicere *Mea culpa*: & erecti flexis genibus, inclinato capite, & procumbentes, extracto caputio incipere debent, dicendo: *Confiteor Deo Omnipotenti, & B. Mariæ semper Virgini, & B. Dominico P. N. & omnibus Sanctis, & tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, locutione, opere, & omissione, mea culpa*, vel causa brevitatis, sic dicere: *Mea culpa, ego peccavi in hoc, & in hoc*, & in fine dicere: *Et in multis aliis, mea culpa, precor te orare pro me*; & recepta pœnitentia, & absolutione, & completa instructione, si in aliquo Confessor eum instruere voluerit, surgere debet, caputium reponendo ut primo. Item quod nunquam cum conscientia alicujus peccati mortalis ingrediantur lectum de nocte, vel accedant ad Sacramentum aliquod, vel ministerium Missæ, sive in Conventu, sive in privatis Missis, nisi prius confiteantur. Item quod non confiteantur, nisi Magistro suo, vel Priori, sine licentia speciali. Item quod quando per primam Confessionem generalem non est eorum conscientiis satisfactum plenè, possunt secundo, vel pluries Confessionem generalem iterare, ut tunc eis pleniùs satisfiat, cum sciunt melius confiteri.

Circa Orationes.

ITem circa Orationem debet eos instruere, quod non solùm Psalmos, vel orationes formatas debent dicere: immò secundùm varias necessitates modo pro peccato, vel offensa aliis, vel talibus remittendis, vel cavendis, vel pro talibus defectibus tollendis, vel talibus gratiis, aut virtutibus conferendis, & similibus devotè supplicare. Item, quod orationi ad contritionem, vel devotionem incitandam potiùs debent intendere, quam in multis dicendis laborare. Item non solum sui, sed etiam parentum, & amicorum, familiarum, & benefactorum, & etiam peccatorum, & infidelium Deum ignorantium, aliorum, qui adhuc longe sunt à Deo, & per diversa detinentur peccata, debent memores esse. Item tempora otiosa debent in aliqua oratione occupare, & aliquem locum ad hoc idoneum in Ecclesia eligere: vel ante Altaria singula discurrendo ibidem, ad quodlibet aliquam orationem facere specialem, vel in quocumque loco facere idem. Item, quod in orationibus communibus magis, quam in privatis debent confidere, & illis libentiùs interesse: sive in Horis, sive in privatis post Completorium, post Matutinas, & quod ad hæc benè, & devotè dicenda, debent magnam curam adhibere; & quod ante plenam terminationem Horarum, vel gratiarum, è Choro sine necessitate non recedant, nec etiam ipsis terminatis, nisi priùs aliquantulùm orent, vel Deo se commendent. Item, quod cum legendo, vel audiendo intelligunt aliqua, in quibus peccaverunt, vel omittendo, vel committendo, vel aliqua bona, quæ eis desunt: debent in ipsa lectione converti ad orationem, pro malis amovendis, vel bonis adipiscendis. Item quomodo in perplexitatibus, dubiis, & tentationibus, & difficultatibus, & in principio novarum actionum ad orationem recurrere: & quomodo pro malis quibuscumque, quæ vident, vel audiunt, tollendis, vel remittendis assuescere supplicare, & pro bonis gratias agere, & in omnibus tam prosperis, quam adversis, semper Deum laudare oporteat. Item quomodo laborare debent, ut in his, quæ dicunt orando, cor versetur; quod si non semper fecerint, non tamen debent propter hoc desperare, quin orationes sint fructuosæ; nec propter impugnationes, quas acriores interdùm ibi facient inimici, debent eis cedere, & orationes dimittere. Item, quod in orando non debent se super ventrem, nec se totos extendere, vel caput nimis inclinatum tenere: sed potius stando super genua, erecti, vel aliquantulum incurvati orare debent.

Circa Studium.

ITem instruendi sunt ab ipso circa studium, quod secularibus scientiis neglectis, se totos transferant ad divinas: & inter alias à principio magis vacent utilibus, & planis, quàm subtilioribus, & obscurioribus; & præcipuè illis, quæ utiliores sunt ad informationem, & inflammationem ipsorum, ut sunt Meditationes B. Bernardi, S. Bonaventuræ, & Divi Anselmi: Liber Confessionum S. Augustini: Collationes, & Vitæ Patrum, & Dicta eorum: Passiones, & Legendæ Sanctorum. Epistola ad Fratres de Monte Dei: D. Bernardus de gradibus superbiæ. Item Lib. de diligendo Deum. Et Libri Fr. Ludovici Granatensis. Item Tractatus de vitiis, & virtutibus, & similia. Item, quod potius intendant pauca sapere, & memoriæ commendare, & circa illa se afficere, & se informare, quam multa legere. Item quandocumque alia audiunt, vel legunt, considerent,

si

ſi poſſint ſibi ad aliquid valere, & indeali quam ædificationem trahere. Item, quod ſemper libenter audiant, & ad docendum non feſtinent. Item, quod quando incipiunt facere collationes, vel ſermones, potiùs ſtudeant circa bonum modum dicendi, & utilem materiam, quàm circa multitudinem verborum: & quod ſemper multitudinem caveant, ſive in audiendo lectiones plures, & nimias, ſive in legendo nimis: ſive in docendo multa in collationibus, & in ſermonibus, & lectionibus, ſi quandoque contingat ipſos Lectores fieri. Item, quod nunquam ſic ſint ardentes circa ſcientiam, quod propter ſtudium negligant ea, quæ ſunt Religionis, vel virtutum, vel charitatis. Item, quod nunquam de libris, & ſcriptis ſuis ſint avari, ſed libenter illa aliis communicent; & quod nunquam confidentiam de ſciendo aliquid ponant in ſcriptis, ſed potius ingenium, & memoriam excitent ad ſciendum cordetenus quidquid poſſunt.

Circa Meditationes.

ITem circà Meditationes inſtruendi ſunt, quod tempus interdum expendant: vel cum ſunt in via, vel cum per clauſtrum, vel hortum, vel alibi per Domum quaſi ſpatiando deambulant; vel cum ſunt in orationibus ſecretis, vel in cella, vel in lecto vigilando quieſcunt. Sunt autem Meditationes hujuſmodi habendæ quandoque circà Dei beneficia generalia, vel particularia: quandoque circa peccata ingratitudinis humani generis generalia, vel propria: modo circa opera creationis, modo circa opera Redemptionis, ut eſt Incarnatio, Paſſio, & hujuſmodi; modo circa præmia bonorum, modo circa pœnas malorum: modo circa vindictas jam factas, modo circa miſericordias exhibitas, modo circa creaturas, modo circa ſcripturas, modo circa proprios defectus: modo circa profectus, modo circa fallacias dæmonum, modo circa miniſteria Angelorum, modo circa exempla Sanctorum, modo circa perverſitates perverſorum, modo circa ſtatum ſuum interiorem, modo circa exteriorem: modo circa facta recogitando, modo circa facta faciendo, modo circa Dei omnipotentiam, modo circa ejus ſcientiam, modo circa bonitatem, modo circa ſeveritatem, modo circa ejus miſericordiam, modo circa juſtitiam, modo circa judicia manifeſta, modo circa occulta. Sunt autem in hujuſmodi, & ſimilibus, diverſæ trahendæ affectiones, modo ſpei, modo timoris, modo doloris, modo gemitus de malis, modo ſuſpiria ad bona, modo admirationis, modo exclamationis, modo gratiarũ actionis, modo ſupplicationis: modo verecundiæ, modo reverentiæ, & hujuſmodi, quæ per experientiam meliùs, quam per doctrinam addiſcuntur.

Circa alia exercitia multa.

ITem inſtruendi ſunt, quòd de viſionibus videndis, & miraculis faciendis non curent, cùm hæc parùm valeant ad ſalutem, & interdùm in his homines illudantur; ſed potiùs curent de virtutum operibus, in quibus ſalus conſiſtit. Item, quòd ſi conſolationes divinas, quas audiunt alios recipere, non habent, non indè contriſtentur; ſed ſciant hoc interdùm ex cauſa ſubtrahere pium Patrem. Item, quòd ſi compunctionis, vel devotionis gratiam non habent, non ex hoc reputent ſe non eſſe in ſtatu bono: dummodò bonam habeant voluntatem, cùm ipſam ſolùm reſpiciat Deus. Item circà conſcientiam dirigendi ſunt, quod ipſi purgandæ, curam magnam habeant, & opponant: quòd non nimis ſcrupuloſam, vel audacem habeant, quod contra ipſam nihil faciant, quod erroneam ad conſilium deponant. Item intentionem in omnibus operibus ſaltem à principio ad Deum erigant, & vana ſi quando advenerint, abjiciant. Item, quod nullam affectionem carnalem ad aliquam perſonam habeant ſuſpectam, vel in ſe diù durare permittant: & quod caveant ne affectiones ſanctæ in carnales tranſeant. Item quod propriam voluntatem frangere aſſueſcant, ſenſum ſingularem penitùs dimittant, privatum amorem ad aliquid nunquam habeant. Item, quod in omnibus obedientiam præponant, & propter ipſam omnia alia etiam bona dimittant. Quod tam ſibi, quam aliis in melioribus bonis, quàm minoribus libentiùs vacent, & intendant. Quod virtutes eorum, quos audiunt laudabiliùs vivere, diligenter notent, & imitentur pro poſſe. Quæ autem ſuprà ipſorum vires, vel naturam ſunt, potiùs admirentur, quam imitentur. Quod ſuper lapſus aliorum non indignentur, ſed compatiantur, & ſibi à ſimilibus timeant. Quod de factis aliorum non cogitent, nec de domus negotiis ſint in aliquo ſolliciti, ſed tantummodo de ſe. Quod omnia agant cum diſcretione, quæ ſummè conſiſtit in hoc, ut non ſenſu ſuo ſe regant, ſed alteriùs, & maximè Magiſtri ſui. Quòd ea, quæ audiunt in ſcripturis de virtutibus, & operibus à Deo acceptis, ſtudeant exercere; & vitia, ſeu mala, quæ quotidiè in ipſis ſcripturis plus, & plus cognoſcunt, diligenter cavere.

CAPUT VI.

De Officio Magiſtri Converſorum.

AD Officium Magiſtri Converſorum pertinet ſcire à Priore, poſtquam impoſuerit ei iſtud Officium, qualem vult eum habere poteſtatem ſuper eos: ſive Novitios, ſive Profeſſos, ſive in confeſſionibus audiendis, ſive in licentiis dandis, ſive in corrigendis exceſſibus. Item reſpicere diligenter, quæ prædicta ſunt de Officio Magiſtri Novitiorum, & illa, quæ de illis ad Converſos, ſive Novitios, ſive Profeſſos pertinere poſſunt, notare, & circa illos executioni mandare. Item debet eiſdem exponere de Regula, & Conſtitutionibus, quæ ad eos pertinent: & ea, quæ dicuntur in Actis Capitulorum Generalium, vel Provincialium, vel in Capitulo Conventuali, vel à Priore Conventuali. vel à Priore Provinciali, vel Viſitatoribus, vel à Suppriore, vel Vicariis ipſorum. ad hos pertinentia ſollicite retinere, & iiſdem notificare, & obſervanda imponere: & *Pater noſter*, & *Ave Maria*, & *Credo in Deum*, cùm neſciunt docere, non in ſcriptis, ſed cordetenùs. Item debet eis tenere Capitulum tempore, & loco ad hoc à Priore aſſignato, & accuſationes Fratrum Clericorum, quas in capitulo ſuo, vel extra de eis faciunt retinere: & eos ſuper his in capitulo proclamare, & Fratres Clericos, qui interdùm ad capitulum eorum propter hoc veniunt, recipere ad accuſandum, & exceſſus majores Priori relinquere ad corrigendum. Ipſum quoque Priorem Conventualem invitare frequenter ad tenendum eis capitulum: & tam ipſum Viſitatorem, quam etiam Priorem Provincialem (cùm ad domum veniunt de corrigendis circa ipſos, debet inſtruere. Item ſtudium debet apponere, ut fiant eis exhortationes utiles, & ad ſtatum ſuum pertinentes: ſive ſermones, ſive collationes, ſive per alium, ſive per ſe: ita tamen quod pauca ſemper dicantur eis una vice. Procurare etiam debet, quod ſit aliquod ſignum in Domo, per quod convocentur, vel ad ſuum Capitulum, vel ad Capitulum Clericorum, ſecundùm diverſitatem ſignorum: & cùm vocandi fuerint, debet illa ſigna facere. Accuſationes quoque eorum contra Clericos (ſi quas habent) debet ex par-

te ipsorum in Capitulo Clericorum facere, & molestatores eorum accusare, & ab injuriis aliorum prout potest defendere: & cum irrationabiliter aliqui insurgunt in eos, in Capitulo, vel extra quantum potest cum bona conscientia, eorum innocentiam ostendere, & in sua justitia semper eos fovere. Item debet esse certus, quod confiteantur frequenter, vel sibi, vel Priori, vel alii de licentia speciali; & si negligentes fuerint, statuere eis certum tempus, & locum, in quibus confiteantur. Item debet eos in officiis, quæ eis imponuntur interdùm instruere, quomodo illa faciant sollicitè, & plenè, & diligenter. Item illis qui nesciunt, aliquam artem in Ordine necessariam, debet assignare de illis qui sciunt aliquem, qui eos doceat, & ad discendum eos compellere. Item debet eos summe incitare ad laborandum semper, & libenter in aliquo opere pro Conventu: & propter hoc licentiare eos ab omnibus horis sive de die, sive de nocte, præterquam à Completorio, à quo non sunt licentiandi, nisi propter servitia quæ tunc ex necessitate sunt facienda. In Festis, etiam similiter sunt licentiandi propter officia quæ tunc oportet fieri, & etiam concedendum est eis, quod nunquam teneantur ad Missam Conventualem, vel Horas Canonicas præter Completorium: sed sufficiat eos audire aliquam Missam privatam, & dicere horas ubi voluerint. Illis etiam qui instante hora dormitionis de die laborant, poterit indulgeri ne surgant ad Matutinas. Coercendi sunt etiam à multitudine Missarum audientiarum, & ab audiendo Horas Conventuales, cum propter hoc labores omittant. Instruendi sunt etiam diligenter ab eo quando sunt inter extraneos, ut honeste se habeant, & mature, & quod ad mensas magnorum se non collocent, nisi invitati, & tunc etiam cum quadam difficultate. Item debet esse sollicitus pro eis, quod in infirmitatibus, & aliis eorum necessitatibus, charitative ministrentur ei necessaria. Item cum senserit eos scandalizatos ex aliquibus ordinationibus quæ interdum fiunt circa eos per capitula, vel majores, quæ reputant fieri in eorum contemptum, piè, & prudenter debet eos sedare: ostendendo quomodo non in contemptum eorum hæc fiant, sed propter aliquam causam rationabilem. Sicut supra Priores, & Lectores, & alios interdùm fiunt similia, non in contemptum eorum, sed proper aliquam utilitatem Ordinis, ostendendo quomodo in statu honorabili magis sunt apud nos, quam alii Conversi in aliis Ordinibus. Item debet eis reducere ad memoriam, quomodo, faciunt eandem professionem, quam & Clerici: ut ex hoc intelligant se ita esse obligatos, ad ea quæ sunt Ordinis, & sic non negligant ea, quæ sunt Religionis. Item ubi habent dormitorium separatum, debet jacere cum eis, ubi vero non habent separatum, debet saltem jacere propè eos. Debet etiam quandoque de eis sollicitudinem specialem habere, ubique notare defectus, & offensas eorum, & ipsos charitative corrigere, vel ad partem, vel in Capitulo. Cùm aliqui fuerint ei inobedientes, quod supra vires suas est, debet majoribus referre, ut per eos meliùs emendentur.

CAPUT VII.

De Officio Correctoris familiæ.

FRater cui imponitur cura de familia, debet præ cæteris Fratribus curare, quod non recipiantur in familia nisi tales, de quibus sit bona spes, quod honeste se habeant inter Fratres. Cùm autem recepti fuerint, debet habere curam quod sibi, vel alii confiteantur frequenter, & de hoc debet esse certus. Instruendi sunt etiam ab eo, cum ei confitentur, vel alio cui confitentur, ipso procurante. Circa confessionem, quod plene sint confessi, & quod sciant benè confiteri. Item informandi sunt ab eo singulariter, & insimul de modo habendi se honestè, & cogitandi, & laborandi pro salute sua; & interdum faciendæ sunt eis aliquæ collationes ab ipso, vel ab alio, ipso procurante, & ordinante: & curet, quod veniant ad sermones, qui fiunt ad populum in Domo cum possint, vel ad sermonem qui fit Conversis interdum, si Priori visum fuerit. Item quod laborent fideliter, & diligenter in suis officiis: & qui fuerint in coquina mundè faciant omnia, & bono modo parent quæ habuerint ibi præparare, & ea quæ nesciunt sollicite addiscant, vel à Fratribus, vel ab aliis de familia qui sciunt. Item quod per villam non discurrant nisi pro necessitatibus Domus, & cum licentia; nec pro servitiis Fratrum specialibus dimittant communia, nisi de licentia Prælati speciali. Item debet Priori ostendere, & apud eum procurare, si clausura Domus est minus bona, quod sic aptetur, quod non possint egredi de nocte, vel hora dormitionis: ne fortè ex nimia requisitione ab eorum devotis, videantur modo aliquo abhorreri. Item debet esse sollicitus quæ sit fama de eis, vel intus, vel extra, & considerare facta eorum, & vitam; & quod invenerit, vel per alios audierit corrigendum in eis, ad partem corrigere, vel interdum in communi quasi per modum capituli possunt eis pœnitentiæ aliquæ tolerabiles tamen injungi. Et est eis dicendum in principio quando veniunt, quod si volunt esse cum Fratribus, quod ipsi ita corrigentur. Cavendum tamen est omnino ne unquam ipse, vel alius Frater eos percutiat, non solum ex ira, sed nec ludo, nec etiam causa correctionis. Fratres quoque qui excedunt in eos, vel indebitè eos molestant, vel aliquod malum exemplum ostendunt eis, vel in aliquo reprehensibiliter se habent circa eos, debet proclamare in Capitulo: & cum minus rationabiliter loquuntur contra eos, debet eos excusare prout potest cum bona conscientia, dum non sunt in culpa super illis quæ dicuntur. Item cùm aliquis petit recipi in Conversum, debet fidele testimonium perhibere quid super hoc expediat: magis attendendo Ordinis utilitatem quàm illius petitionem. Cum autem aliquis invenitur talis, quod non expedit Fratribus, ut cum eis moretur, debet apponere curam quod sic urbane licentietur, quod non scandalizetur contra Fratres, sed cum amore eorum, & Ordinis recedant, & ad id laborandum est circa omnes qui recedunt à Fratribus quocumque modo. Porro circa advenientes garriones debet cavere, quod nunquam introducantur alicubi ultra portam: nisi priùs constet, quod sint apud Fratres alios unde veniunt intimi, & familiares valdè, & quasi unus ex eis. Debet autem instare apud Procuratorem, vel Priorem, quod fiat eis in porta, vel in villa quoad jacendum, illud quod fuerit faciendum. Debet etiam laborare quod illis qui gratis serviunt, & propter Deum Fratribus, vel laudabilius se habuerunt inter eos, Fratres sint magis grati, devoti, & in suis necessitatibus ampliorem eis exhibeant charitatem. Ipsius etiam interest majorem apponere diligentiam, quod omnia quæ de ipsis ordinantur in Capitulis, vel à majoribus, executioni mandentur: sicut est illud, quod divisim jaceant tam illi de Domo, quam extranei. Quod non habeant vestes notabiles in pulchritudine,

dine, vel ornatu, vel pretio, vel colore: & rursus, quòd non habeant vestes similes Conversis, nec tondeantur ad modum eorum. Quod non recipiantur ad secreta, & familiaria servitia Fratrum, ut est lavare pedes Fratrum, servire in hospitio, in Refectorio, in Infirmaria. Quod carnes pro eis non parentur. Quod nullus Frater singularem habeat gartionem. Quod quando mittuntur, ita provideatur eis in expensis, quod alios Fratres non gravent, & similia. Et quæ non potest deducere ad effectum, debet ad Priorem deferre, & ipsum sollicitare, ut hoc faciat observari.

Caput VIII.

De Officio Cantoris.

Circa libros, & scripta.

Officium Cantoris est sollicitare Priorem, ut totum officium bene correctum habeatur in Domo, & si negligens fuerit circa hæc, apud majores eum accusare, & laborare sollicitè quod hoc faciat emendare. Pertinet etiam ad eum libros Ecclesiasticos corrigere diligenter in cantu, & verbis, & punctationibus, & accentibus, & hujusmodi: vel per se, si scit, vel per alios si nescit, adhibita auctoritate Prioris; & eosdem mundos servare, præparare, & reparare in camisiis, & coopertoriis, & in ligaturis, & malè tractantes accusare. Item debet respicere diligenter totum officium, & firmare cordetenus, & maximè ea quæ ad ipsum pertinent, secundùm quod notata sunt in diversis locis, & rubricis; & in notula præsenti, quæ continet multa, quæ alibi minùs plenè sunt notata. Item oportet procurare quod aliquod armarium habeatur in Choro, vel in Sacristia, vel alibi, prout videbitur locus magis idoneus deputatus ad hoc, in quo libri omnes de Choro reponantur: præter libellos processionales. Et inde per ipsum, vel per alium, si Prælato visum fuerit, deportentur ad Chorum tempore officii, prout necessarii fuerint, & posteà reportentur. Ipsius autem est distribuere ipsos per Chorum, prout videbitur expedire, sive pro funeribus, sive processionibus. Item ipsius interest ponere in aliqua cedula, quæ affigenda est parieti in Sacristia in loco apto, numerum Missarum, & Orationum, quæ injunguntur in Capitulo, vel à majoribus cuilibet Fratri, vel Conventui, ut Fratres sciant ad quid teneantur, & quando solverunt totum, & de Missis quæ debentur à Conventu specialem curam debet habere, ut solvantur quàm citò commodè fieri potest, & facere memoriale de solutis. Item quando emanat aliquod mandatum, quod fiat aliquod Festum, vel memoria alicujus Sancti, vel alicujus defuncti Anniversarium, vel memoria alicujus animæ perpetuò per Orationem aliquam in Missa, debet hoc inserere per scripturam in libris, in suis locis. Item ipsius est procurare apud Prælatum, quod aliquæ rubricæ de officio, quæ magis sunt necessariæ ad sciendum, legantur in Refectorio interdùm, maxime quando Fratres plures intersunt; & similiter illæ, quæ habent majorem difficultatem, & minus sunt usitatæ, ut sunt illæ, quæ pertinent ad tres dies lamentationum, & similes, legantur instantibus diebus, ad quos pertinent. Item ad ipsum pertinet formare litteras, quæ interdùm ad alia loca mittuntur pro suffragiis impetrandis, & procurare per quem mittantur. Forma autem hujusmodi litterarum est talis: *Tali die obiit Frater talis in tali Conventu.* Similiter recipere hujusmodi litteras quando mittuntur aliundè, & tradere eas ei, qui legit Kalendas, ut eas recitet in Conventu ante illud: *Commemoratio Fratrum, & Sororum &c.* similiter in rotulis qui mittuntur interdùm pro suffragiis scribere. Et scribi solet hoc modo. *Titulus Fratrum Prædicatorum talis loci: anima ejus, & animæ omnium fidelium defunctorum requiescant in pace. Oravimus pro vestris, orate pro nostris. Die tali fuit rotulus apud nos.* Item debet auscultare Fratrem, qui voluerit, qui habet aliquid legere, vel cantare, loco, & tempore ad hoc assignato. Et etiam si fuerint aliqui rudes in his, debet eos per Priorem facere corrigi. Interdum etiam cùm occurrunt novæ historiæ, vel alia ad cantandum difficilia, debet convocare Conventum hora qua videbitur Priori, ut communiter cantus hujusmodi prævideatur, & repetatur. Item ipsius interest facere tabulam semper, nisi fortè ad alleviationem ejus alii injungatur à Priore. Debet autem ipso procurante haberi tabula bona, & ad hoc officium apta, & de littera bona, per illum, qui eam scribit, vel alium sibi ad hoc assignatum, & ita tempestivè, quod in Sabbato legi possit cum Kalendis post lectionem de Constitutionibus, vel de Evangelio illa tabula, quæ est pro septimana; illa verò quæ fit pro Festis, & aliis diebus, in mensa præcedentis diei. Debent autem omnes absque acceptione personarum scribi ad officia tempore suo, qui possunt, & sciunt ea facere: nisi forte aliquibus ex causa de licentia Prioris parcatur quoad aliquod officium; hoc tamen proviso, quod in Festis, & diebus quando plures conveniunt, talis Sacerdos ponatur ad officium, qui laudabiliter sciat dicere, & maximè Missam. Qui autem ex impotentia, vel ignorantia, vel de licentia non facit illa officia, debet sic in aliis recompensare, quæ potest facere, & ad illa scribi, ut fiat æqualitas qualiscumque. Cum autem post tabulam scriptam aliquis de Fratribus scriptis in ea debet recedere, vel infirmatur, vel alias habet causam rationabilem, quare non potest facere illud, ad quod scriptus est: debet hoc notificare Cantori, qui debet tunc alium scribere loco ejus. Quotiescumque immutat aliquid circa tabulam post pronunciationem ejus, debet notificare illi qui scribitur, & illi qui deletur. Porrò defectu Fratrum qui desunt, nec alios posuerunt loco sui, debet supplere authoritate sua, per se, vel alios, & omnes debent eidem in hoc obedire: & facientes defectus, debet tempore suo in Capitulo proclamare. Frater qui per quatuor dies facit officium ad quod scriptus est, & postea impeditus non potest residuum facere, septimanam fecisse reputetur. Si Prior ordinaverit, quod aliqui Fratres scribantur in tabula per septimanam, vel quindenam, vel mensem, vel amplius, ad aliqua officia, quæ non pertinent ad Ecclesiam: ut est servire infirmis, vel in hospitiis, & hujusmodi; faciendum est secundum modum quem dixerit, & de personis, & de tempore. Tabula verò scripta collocanda est in Sacristia, vel in alio loco idoneo eminenti, & aperto, ut possint ibidem legere, qui eam non audierint, vel audientes non intellexerint: vel qui audierint, & oblivioni tradiderint, & ut sciatur quid. quid debet facere, & quos defectus quis faciat

Circa Sedes.

Item ad ipsum pertinet stare in Choro dextro, potest tamen causa officii mutare sedem, & stare modo supra, modo infra, modo in Choro majori, modo in Choro minori, & quandoque transire ad sinistrum. In festis vero Duplicibus, & Totis Duplicibus, licet habeat stare in medio Chori incipiendo aliquid: tamen potest post inceptionem discurrere ante Fratres sui Chori, ad inclitan-

tandum eos ad cantandum meliùs : & interdum in Choro suo sedere inferius, vel appodiare se in aliqua sede. Ipsius est etiam collocare Novitios, vel alios Fratres de novo venientes in Choro altero, prout viderit expedire in suis se diebus secundum tempus, quo steterint in Ordine : quod à supervenientibus quærere, pèrtinet ad ipsum. Cum autem aliqui extranei intrant Chorum, vel ponunt se in ostio, pertinet ad ipsum secundum quod digniores fuerint, eos trahere ad locum honestum. Si autem abjectæ fuerint personæ, urbanè eos trahere à sedibus dignioribus, vel à toto Choro, si sine scandalo fieri potest. Ipsius etiam est dare operam, ne extranei nimis faciliter intrent Chorum, & maximè laici, vel pueri. Quod si Clerici aliqui cantent cum Fratribus, ipsius est in pausis, & cantu eos rectificare, ut Fratribus se conforment, & eos in locis debitis collocare. Ad ipsum etiam pertinet sic providere cum consilio Prioris utrique Choro de Fratribus, qui sciunt legere, & cantare, quod non sit inæqualitas notabilis. Cùm autem propter absentiam Fratrum aliquando Chorus alter nimis est vacuus, debet innuere aliquibus de alio Choro, ut ad alterum se transferant, & illi debent in hoc obedire eidem : vel ad horam, vel ad diem, vel plùs faciendum quod ipse ordinaverit. Ipsius etiam est novos Sacerdotes instruere circa Missam ; & providere eis de auditore, & instructore idoneo in Missis primi, quousque sint sufficienter edocti. Similiter omnes promotos de novo debet in suis officiis instruere diligenter. Cum autem Abbas, vel Episcopus, vel alius extraneus celebraturus est in Conventu, debet providere quod tales ponantur ad officia, qui omnia sciant facere decenter, & ordinatè : & quod talem Sacerdotem sibi assistentem habeant (si viderit expedire) qui eos sciat in omnibus rectificare discrete. Cum autem tales celebrant, vel ministrant in Conventu, vel etiam Fratres celebrent, de quorum ruditate timet, debet accedere versus Altare interdum, ut si voluerint aliquid ab eo quærere, habeant ejus copiam, vel ipsemet eos in aliquibus præveniat : ut quando debet dici *Credo*, vel non, vel quando debet dici *Flectamus genua*, vel non; vel cujusmodi Orationes debent dici, & hujusmodi, maxime quæ non habentur semper in memoria à minus providis. Debet etiam notificare Sacerdoti in Missa, vel ante, quando aliqua Oratio, vel aliquæ Orationes sunt ex aliqua injunctione dicendæ in Missa: ut pro infirmis, vel pace, vel hujusmodi.

Item Missas, quæ non debentur, vel ratione diei, vel ordinis, vel alicujus injunctionis, non debet dicere pro arbitrio suo in Conventu, sed cum consilio Prælati. Cum autem Missa fuerit celebranda, potest interdum inter primum signum, & secundum ad Sacristiam ire, ad sollicitandum Sacerdotem, & ministros super faciendis. Item ad officium ejus pertinet facere Officium, cum hebdomada pertinet ad Chorum dextrum : & semper ità cito venire ad officium, & maximè in septimana sua, quod in principio inchoationis sit; & ita continuè, & finaliter ibi manere, quod ex ejus absentia non sit defectus in aliquo. Item debet excitare dormientes in Choro, & torpentes incitare ad cantandum, & psallendum : & interdum eos ad librum ducere, ad melius cantandum, maxime in Festis devotioribus. Item Antiphonas in Choro suo imponendas debet injungere, similiter omnia cantanda, vel legenda, quæ ex Ordinario, vel tabula non sunt determinata à quo debeant dici, debet imponere in hebdomada sua. Item Antiphonas de Choro suo debet reincipere, præter Antiphonas super Magnificat, & Benedictus in Duplicibus, & Totis Duplicibus. Similiter Alleluja in Missa in hebdomada sua, cum cantatur à pluribus. Item inchoare Psalmum ex parte Chori sui modo mediocri, & tenere tonum, & exaltare vocem, tam in Psalmis, quam in aliis, quando nimis demittitur, & facere signa cum manûs percussione ad pausas in Psalmis, vel Hymnis, & aliis hujusmodi faciendis distinctè cum notabiliter confunduntur, & ad illos, qui confundunt pausas, interdum accedere, ad corrigendum eos, sine strepitu manuum, & ira, sed cum pace & honestate, ne correcti perturbentur, & adstantes offendantur. Item Sacerdoti, in Festis præcipuis deferre versiculum, quem oportet dicere ante Laudes. Item, quando tarde surgitur ex errore ad Matutinas, facere festinare officium, & abbreviare lectiones. Item pertinet ad eum in hebdomada sua, in solemnibus processionibus, in sepulturæ officio, in ministratione Sacramenti infirmis, & hujusmodi, providere de ministris, si non sunt scripti in tabula: & si sunt scripti, reducere ad memoriam quid facere debeant. Debet etiam providere, quod omnes vadant ordinate, & quod qui facit officium, habeat librum sibi necessarium : & juxta eum stare frequenter, & rectificare eum, & alios omnes in his, quæ agenda sunt, vel dicenda. In Processionibus vero solemnibus pertinet ad utrumque, scilicet Cantorem, & Succentorem de his curam habere. Item ipsius interest in hebdomada sua cum Prælatus non vult, vel non potest facere officia, quæ ad eum pertinent, & est præsens, de consilio ejus imponere alicui alii hujusmodi officia. Si autem non est præsens, vel ei loqui non poterit, debet alicui injungere, quod faciat officium : hoc observato, quod hujusmodi officia semper injungantur personis senioribus, & qui sciant ipsa facere competenter. Ipsius etiam est corrigere errores in quocumque errent, sive ab aliquo, sive à Conventu, sive in legendo, sive in cantando, sive in annexis Officio : ut sunt inclinationes, prostrationes, genuflexiones, sessiones, stationes, & similia, in quocumque loco, præterquam in Refectorio, in lectione, & super hujusmodi facere proclamationes. Ipsius autem correctionem omnes sequi debent (etiamsi erret) dummodo error non sit intollerabilis, & obedire ei in his, quæ pertinent ad officium, licet proclamandus sit in Capitulo, & corrigendus super his, in quibus erraverit.

CAPUT IX.

De Officio Succentoris.

Officium Succentoris est respicere diligenter, quæ prædicta sunt de Officio Cantoris, & circa ea, quæ dicta sunt de libris, & scriptis sollicitare Cantorem, & juvare eundem diligenter: & quæ ad se pertinent de illo titulo memoriter retinere, & studere in Officio diligenter, & firmare cordetenus, & de distributione librorum in suo choro executioni mandare. Item pertinet ad eum juvare Cantorem circa tabulam faciendam, vel ipsam facere pro septimana sua, vel semper, si à Priore fuerit ordinatum. Defectum verò Fratrum debet in hebdomada sua supplere secundum modum, qui supradictus est de Cantore in Choro suo. Ipsius est etiam stare in Choro sinistro, & mutare sedem suam potest ratione officii in Choro suo, cum voluerit. In Festis Duplicibus, & Totis Duplicibus, post inceptionem, quæ fit in Missa, vel in Choro, potest facere, quod supra notatum est de discursu, & sessione, & apodiatione Cantoris. Item de

ex-

extraneis collocandis, vel repellendis, & de Clericis, qui cantant in Choro suo rectificandis, debet habere curam, sicut supradictum est de Cantore. Cum autem Chorus suus nimis à Fratribus vacuus fuerit, si in alio abundant, potest innuere Cantori, ut aliquos mittat ad Chorum suum. Ad ipsum etiam pertinet facere in septimana sua circa Missam quidquid supradictum est ab illo loco: Cum autem tales in Conventu celebrant, vel Fratres, &c. usque ad illum locum: Item officium ejus pertinet &c. Item ipsius est, cum hebdomada sua fuerit ex parte sui Chori, facere officium, & exequi diligenter ea, quæ circa officium Cantoris supra notata sunt ab illo loco: Semper ita cito venire, &c. usque ad illum locum: Ipsius autem correctionem &c. in quantum pertinent ad Chorum, & septimanam suam: hoc excepto, quod correctiones, & directiones in Officio non pertinent ad eum super totum Chorum, sed solum suprà Chorum suum, nisi tempore hebdomadæ suæ, præter errores intollerabiles, quos semper potest corrigere Cantore non corrigente. Ad Cantorem vero pertinet illa omni tempere, quando sibi videtur expedire. Item ad ipsum pertinet acquiescere Cantori in dubiis, & etiam si male corrigat, vel dicat non debet ei contradicere in Choro, sed corrigi debet in Capitulo. Item, quando Cantor non est præsens, debet supplere vices ejus, & transire in ejus septimana ad Chorum ejus, & è contrario, quando Succentor, vel non habetur, vel non est præsens in Choro, debet Cantor facere pro eo, vel alii committere, ut suppleat vices ejus. Cum autem constituuntur aliqui adjutores Cantoris, vel Succentoris, vel utriusque; eorum interest supplere vices eorum cum desunt, & cum præsentes sunt juvare possunt eos, si in quibus fuerit de consilio Prælati ordinatum.

Caput X.

De Officio Sacristæ.

Officium Sacristæ est curam habere de Ecclesia sæpe scopanda, & ab araneis, & hujusmodi purganda, & munde servanda; & de choro magis, quam de navi, & de presbyterio tam majoris Altaris, quam minorum, quam de choro. Et ubi est consuetudo in majoribus Festis in æstate herbas virentes, vel ramusculos aliquarum arborum, & in hyeme paleas sternere in choro, & presbyterio, & ante parva Altaria, & in Sacristia, & in capitulo: & habere curam de reparandis coopertoriis, ne unquam pluat in Ecclesia, & de alis reparandis in Ecclesia, vel Sacristia, cœmeterio, & de seris, & clavibus ostiorum omnium. Et debet hæc claudere, & aperire tempore suo, sequens ordinem Prioris de horis claudendi, & aperiendi ostium Ecclesiæ de die.

Circa Pulsationes

Item ad eum pertinet omnis pulsatio, quæ fit in Ecclesia, nisi quando fiunt causa Capituli, vel sermonum. Porrò primum signum sic debet fieri, quod non sit nimis prolixum, nec nimis breve, sed medie temperatum: hoc tamen magis, vel minus pro tempore observetur. Similiter signum, quod fit pro collatione, ad quod sufficiunt quasi quinque ictus ex utraque parte campanæ. Secundum vero sic debet esse prolixum, quod à principio illius possint convenire Fratres de omni loco in quocumque fuerint in domo, ad Ecclesiam: & tunc debet statim terminare cum venerint omnes, non expectato etiam signo Prælati. Spatium verò quod est inter duo signa, sic debet esse temperatum præcisè, quod illo spatio possint esse Fratres expediti de Horis Beatæ Virginis, quas habent dicere: & de necessitate camerarum, & lotione manuum hora Primæ. Ad Vesperas verò tali debet hora pulsare, quod post secundam mensam tempore binæ refectionis, vel post Vesperas tempore jejunii, non sit multum de spatio, vel tempore usque ad horam Completorii. Ad Completorium vero tali debet hora pulsari, quod facto ultimo signo in æstate sit adhuc quasi dies, in hyeme vero quasi nox. Spatium verò, quod conceditur ad orandum post Completorium, nec nimis prolixum sit, nec nimis breve; sed mediè temperatum, & tam moderatum, quòd Fratres communiter sine fastidio possint illud tempus in oratione expendere, quod reputatur posse fieri, cum tempus est tantum præcisè, quod possint in illo dici Psalmi septem, & Litaniæ. Signum vero ultimum sic faciendum est, quod bene possit audiri ubique per totam domum. Cæterum de modo pulsandi ad Missam, & ad funus, potest consuetudo patriæ observari. Consuetudo tamen Ordinis magis generalis videtur esse, quod pulsatio ad Missam fiat per tres interruptiones. Ad funus verò, et ad processionem, & ad unctionem faciendam, convocantur Fratres per signum in campana factum tantum ex una parte. Ad ipsum etiam pertinet habere curam, ut sollicitet Priorem, & Fratres de bonis campanis habendis, & moderatæ magnitudinis, & de habendo horologio tali, quod non sit notabile curiositate, vel pretiositate, magis autem detur opera, quod sit verax, & certum. Et de consilio Prioris, & Fratrum, horam surgendi ad Matutinas, & Primam, & Nonam tempore dormitionis diurnæ observet. Debet autem valdè esse sollicitus circa pulsationes tempore suo, & modo debito faciendas, ne earum inordinatione contingat Conventum turbari, vel impediri.

Circa Luminaria.

Item ipsius interest cura de habendis lampadibus, & oleo, & cera, & candelis, & cereis, & candelabris competentibus; & in ministerio circa Altare majus, & in processionibus, circa funera, & de ministrandis his tempore suo, & in lampadibus, cereo Paschali: & aliis cereis circa majus Altare in Missa, in Vesperis, in Matutinis, in Completorio accendendis, & extinguendis, & melius inflammandis, & emungendis. Similiter curam debet habere, & providere, quòd non solum in majori Altari, sed etiam in minoribus, cerei aliqui competentes secundum varietates dierum, & Festorum, & candelæ sufficientes ibidem in choro semper sine defectu habeantur. Debet etiam providere de candelis in hospitio, in infirmitorio, refectorio, & Fratribus itinerantibus, & similibus, vel plus, vel minùs, ubi hoc ordinatum fuerit à Prioribus. Porrò expensas ad supradicta debet accipere à Procuratore, vel de quæstu proprio, vel de oblationibus, vel alio modo, secundum ordinationem Prioris, & de omnibus computationibus secundum tempus computare. Beneficia verò collata Sacristiæ specialiter debet recitare in Capitulo. Debet etiam habere ferrum, & lapidem, cum quo solet ignis excuti ad habendum ignem, si fortè esset necesse; in quo casu contingit ignem non inveniri in domo. Item debet providere, quod hostiæ pulchræ cum pixidibus decentibus, & vinum purum, & sanum, & bonum, & aqua recens, & munda, cum ampullis honestis: calices, vestimen-

ta,libri necessarii pro Missis, carbones in patellis tempore magni frigoris, flabella tempore muscarum, thuribulum cum carbonibus, & thus in diebus festivis in majori Missa, & Crux deferenda in Totis Duplicibus, cussini, & mappulæ ad tergendas manus, & aliæ ad purgandos nares, candelabra, instrumenta apta ad candelas tenendas in Missis, & omnia alia necessaria pro Missis, tam in majori solemnitate, quam aliis semper habeantur in promptu, & in certis, & competentibus locis inveniantur, & reponantur. Cavere quoque debet ne hostiæ propter loci humectationem, vel alias corrumpantur, & cum minus idoneæ fuerint, alias ministrare. Debet etiam providere, quod in Sacristia in loco competenti semper inveniatur aqua ad lotionem manuum volentium celebrare, vel ministrare, & mappulæ ad extersionem faciendam. Solent etiam haberi ibidem à quibusdam pectines honesti ad capillos componendos, & forcipes ad ungues scindendos ab illis, qui interdum his indigent, & hoc ibidem volunt facere. Debet etiam providere, quod in Sacristia sit piscina, vel pelvis, in quibus recipitur ultima ablutio, & quod munde, & honeste, & sollicite custodiantur in omni munditia, & quod in istis nunquam alia ablutio recipiatur, vel ad alios usus applicetur. Debet etiam procurare, quod aliqua scamna lignea sint circa minora Altaria apta ad orandum, in quibus interdum procumbere possint Fratres ministrantes, vel assistentes.

Circa Sacramenta, & Sacramentalia.

ITem accuratius quoque debet habere diligentiam magnam quod locus honestus, & decentis pulchritudinis habeatur super Altare, in quo Corpus Domini in pixide habeatur, & honestè sub clavi servetur.

Item, quod Oleum infirmorum ad faciendam Extremam Unctionem semper habeatur in Domo, & in honesta ampulla in loco honesto sub clavi conservetur.

Item si debent fieri Ordines in Domo, vel Confirmationes, vel Consecrationes Ecclesiæ, vel Altaris, vel Episcoporum, vel benedictio Abbatum vel Cœmeterii, & similia; debet providere cum consilio Capellani Episcopi, ut secundùm Ordinarium ejus omnia ad huiusmodi pertinentia fiant, & habeantur in promptu. Si vero fiant aliquæ coronæ, ejus est assistere Episcopo, & ministrare forcipes ad capillos incidendos, & ipsos debet recipere, & comburere. Et cum instat inunctio facienda pro fratribus, vel communio infirmi decumbentis, vel etiam ad Altare non potentis venire, vel etiam extraordinaria Communio Fratris alicujus ex alia aliqua causa facienda in Conventu, debet de omnibus ad hoc pertinentibus gerere sollicitudinem, & de necessariis providere: & convocandos convocare vel verbis interdum, vel cum pulsationibus, cum Conventus fuerit convocandus. Item circa funera ejus officium est providere de fossis faciendis, & de loco fossarum, cum consilio Prioris. Item de cereis, & candelis, & candelabris, & thure & thuribulo, & carbonibus pro thuribulo, & de convocandis Fratribus suo tempore, & de Cruce deferenda, & aqua benedicta, & stola, & libello Sacerdoti recepturo funus, & de libellis manualibus, & aliis necessariis ministrandis tam pro Fratribus, quam pro extraneis defunctis curam debet habere. Item debet, si contingat Episcopum, vel Abbatem utentem mitra, vel annulo, vel baculo, vel Cardinalem, vel Legatum, vel alium dignitatis excellentis apud nos facere officium in Missa, vel Processione, vel aliter quocunque modo, debet cum consilio Capellani sui, vel aliorum sociorum ejus, de necessariis, secundum suæ dignitatis exigentiam providere, & gerere sollicitudinem, quod non sit defectus in aliquo, & quod fiant omnia ordinate.

Circa ornatus, & paramenta, & mundicias.

ITem ad officium ejus pertinet apponere curam, quam potest, quod habeantur indumenta pro Ministris, & ornamenta pro Altaribus honesta, & pulchra, & diversa, secundum diversitatem temporum, & Festorum; ita quod in diebus festivis meliora producantur. Porrò ad ornatum Altaris cujuslibet, præter illam mappam, quæ adhæret lapidibus, debet habere aliam desuper: quæ tam longa sit, quod quasi usque ad terram ex utraque parte descendat, super quam palla iterum collocetur, quæ sit adeo longa, & lata, quod quasi totum Altare desuper cooperiat, super quam est corporale collocandum. Cum autem ista fuerint replicata, debet haberi aliquod ad totum grossum coopertorium cooperiendum Altare. Cogitandum est etiam ei, quo habeantur aliquæ Reliquiæ in vasis pulchris, & decentibus, vel arcellis, & Cruces, & imagines competentis decoris: & de his aliqua sunt ponenda in Festis majoribus super Altare ad ornatum. Debet etiam habere curam, quod ampullæ, piscinæ, & pelves, & alia vasa, & utensilia, camisiæ, albæ, pallæ, & tobaliæ, & Altarium corporalia, & manutergia, & cætera omnia linea in usus Altarium, vel ministrorum sic frequenter laventur, quod semper inveniantur munda, & nitida, & præcipuè ea, quæ sunt circa Altaria. Corporalia verò, & panniculi pro absterfione calicum, & manuum post ultimam ablutionem, lavanda sunt separatim ab aliis, & lotio in piscinam sacram mittenda. Cum autem consumpta fuerint vetustate comburenda sunt, & cineres in eandem piscinam mittendi.

Circa Custodiam rerum.

AD ipsum etiam pertinet cum de novo ponitur in officio, facere memoriale de numero calicum, librorum, paramentorum, & omnium hujusmodi, quæ sunt valoris notabilis, & sunt ab eo custodienda. Et cavere debet ne perdatur aliquid de istis, sed potius secundùm ejus industriam augmentetur. Et cum absolvitur, successoribus per memoriale debet rationem reddere de prædictis. Debet etiam cavere vestimentis, & paramentis à putrefactione, & corrosione, interdum ad ventum, & calorem exponendo, non in locis humidis, sed siccis, & à tineis conservando. Debet curam habere, quod dissuta resarciantur, & læsa in aliquo, sive vasa, sive utensilia, & hujusmodi, reparentur diligenter. Vetusta, & minus utilia, quæ possunt vendi, de licentia vendantur, & eorum pretia in aliqua meliora commutentur. Item debet oblationes omnes Ecclesiæ recipere, & diligenter custodire, & eas Procuratori integre reddere, vel necessaria pro Sacristia de illis procurare, & residuum eidem Procuratori, si quid fuerit, reddere: vel in alios usus expendere, secundùm quod Prior duxerit ordinandum. Pro receptione verò, & custodia horum solent interdum haberi trunci in Ecclesia, vel pixides clausæ desuper, cum modicis aperturis, vel alia hujusmodi apta ad securam reservationem. Sunt etiam habenda aliqua armaria, & arcæ fortes, & aptæ ad custodiam rerum, vel in Sacristia, vel extra in loco securiori,

riori, vel utrobique. Et Sacristia debet esse fortis in ostiis, fenestris, & clavibus, in qua etiam, propter rerum custodiam jacere potest cum uno socio, vel duobus, cum locus ad hæc aptus fuerit; & hoc, si Priori videbitur expedire.

Circa Ordinarium.

AD eundem pertinet scire benè Ordinarium totius Officii, ut per eum quandoque Fratres rectificentur de aliquibus, quæ requirunt: & ea, quæ in eodem scripta sunt præter supradicta ad eum pertinentia; ut in cineribus in capite jejunii, & ramis in die Palmarum, & similibus sollicitè exequatur. Debet etiam habere curam, quod Ordinarium de Ministris, & Missa majori, & aliis habeatur in Sacristia, ut Fratres per hujusmodi scripturam certificari possint, cum de aliquo dubitant de prædictis. Summas quoque, & tractatus Magistrorum de officiis Ecclesiæ, debet procurare libenter cùm poterit, út in Sacristia inveniantur. Postremò, quia in magnis Conventibus difficile est omnia supradicta ab uno executioni mandari; tamen cum socius ei datus fuerit de consilio Prioris, possunt supradicta sic per eos dividi, ut utroque sciente, quid ad se pertineat, nec confidente de alio in his, quæ ad se pertinent, fiant ordinatiùs universa.

CAPUT XI.

De Officio Lectoris.

Circa Doctrinam.

OFficium boni Lectoris est conformare se capacitati auditorum; & utilia, & expedientia eis utiliter, & intelligibiliter legere: opiniones novas refugere, & antiquas, & securiores tenere: ea quæ non benè intelligit nunquàm dicere: à fastidiosa prolixitate, quæ accidere solet ex nimia repetitione ejusdem, aut ex involutione verborum, vel ex aliis causis, cavere semper. Dare operam, ut ex lectionibus suis proficiant auditores, aut circa veritatem librorum, aut circa quæstionum utilium intelligentiam, aut circa aliqua, quæ possint ad morum ædificationem esse: literam tantùm legere, relicta multitudine eorum, quæ dici possunt ad singula; quod auditores sub eo proficiant ad sciendum Biblia, & historias, & sententias, maximè lectiones, aut omnes, aut saltem unam continuare libenter. Tempore verò vacationum, & in alio tempore, libenter legere debet aliquid Fratribus aliquibus in camera, qui habiles ad proficiendum in studio reputantur. Dubitantibus vero, & interrogantibus de aliquo debet benignè, & charitativè satisfacere, prout potest, & scit. Cùm verò exigente intelligentia, & utilitate auditorum, interdùm expedit disputare, eligenda est ab eo materia utilis, & intelligibilis, maximè si sit disputatio inter minùs peritos. Ut autem melius, & fructuosius officium exequatur, debet studere diligenter, & præcipuè in scriptis, quæ communi judicio meliora reputantur. Et ut melius possit vacare studio, ab aliis occupationibus, sive in domo, sive extrà, potest salvâ obedientiâ subtrahere se libenter.

Circa Vitam.

ITem ad ipsum pertinet, ut sicut alios præcellit in scientia Divina, ita, & in exemplo totius sanctitatis, & virtutis, & præcipuè humilitatis, patientiæ, & sobrietatis. Debet etiam animare alios sermonibus, collationibus fraternis ad omnem Religionem obedientia specialiter, & juvare efficaciter Prælatos. Item ad Prælatos semper pacem habere debet, & reverentia dignam, & cavere ne perturbatores, vel discoli, vel indisciplinati apud eum refugium inveniant, vel favorem. In Refectorio, vel Choro debet libenter esse cum potest, & à Capitulo, vel Completorio nunquam sine magna, & evidenti necessitate remanere. Dispensationes verò in jejuniis, & abstinentiis (cùm non indigent) aut nunquam, aut raro, & cum difficultate recipere; cum verò recipit, caveat, ne in infirmitorio, vel hospitio, occasione ejus fiat aliqua dissolutio, aut in vigiliis, aut superfluitatibus, aut inordinatis locutionibus, & similibus. Item nomine Magistri, vel Lectoris quantùm in eo est, non debet permittere se vocari, sed solùm nomine Fratris. Cùm habuerit, debet se ad Socium habere non sicut dominus, sed sicut Socius, & Frater, nec permittere debet, quod ei faciant servitia, quæ non solent aliis Fratribus fieri, ut est facere lectum suum, & discalceare eum, & similia. Debet etiam cavere ne camera sua sit in occasione dissolutionis, aut ex vigiliis, aut ex frequentibus ibidem collocutionibus, vel conventiculis, vel clamoribus, vel hujusmodi aliis. Item non debet verecundari, quin libenter quærat ab aliis dubitationes suas, immò quandocumque occurrunt notare debet diligenter, & cùm invenerit à quo possit edoceri, quicunque sit ille, quærere debet humiliter, & audire, & retinere diligenter. Debet etiam procurare quantùm in eo est, quod habeat aliquem Sublectorem, qui legat interdùm cùm hoc requirit multitudo, vel utilitas auditorum, & eidem charitativè in omnibus assistere debet. Porro monitiones emanantes à Capitulis circa Lectores, debet diligenter retinere in memoria, & servare. Licentiis verò generalibus de loquendo, vel remanendo à choro, & similibus non debet uti propria auctoritate, & ad libitum suum, sed prout Priori visum fuerit, & causa rationabilis requisiverit. Postremo vero, ut Deo, & Prælatis, & Fratribus sit acceptum ejus obsequium, non debet se reddere difficilem ad legendum, vel quærere in hoc aliquid, quod sapiat vanam gloriam, ut est legere in majoribus Conventibus, vel anhelare ad habendam licentiam in solemnibus studiis; vel ferre graviter, si de modo legendi in aliquo corrigatur; sed bono animo debet implere quidquid à suis majoribus fuerit ordinatum, & se corrigere libenter in his, quæ fuerint sibi dicta corrigenda.

CAPUT XII.

De Officio Magistri Studentium.

Circa Studium in genere.

OFficium Magistri Studentium est habere zelum, & curam specialem de studio promovendo, modis omnibus, quibus potest. Et ideo debet habere in memoria ea, quæ scripta sunt in Constitutionibus, & Ordinationibus, quæ emanaverint, vel emanant quotidie à Capitulis, vel Generalibus, vel Provincialibus, à Priore Provinciali, vel Visitatoribus circa studium, & dare operam, ut diligenter serventur. Ipsius etiam est notare diligenter, & suggerere admonitiones, quas reputat expedire fieri Fratribus, pro studii promotione in domo. Debet quoque sollicitare Priorem, & majores, ut procurentur libri utiles pro Conventu: negligentias verò Prioris, & Fratrum circa studium Priori Provinciali, & Visitatoribus referre fideliter, & super his accusare eosdem, vel in domibus propriis, vel mittere accusationem ad Capitulum Provinciale. Interdùm procurare etiam, & pro posse suo laborare, quod necessaria ad studium, scilicet cellæ aptæ, atramentum, sebum pro tempore ad lumen,

men, & similia sine defectu habeantur in domo, & Fratribus cum his indiguerint, ministrentur. Ipsius etiam est habere sollicitudinem, quod habeantur scholæ competentes, & aptæ in fenestris, & sedibus, & contra pluviam bene munitæ. Et ubi veniunt seculares, debet providere, quod recipiantur, & collocentur honorifice, juxta exigentiam sui status.

Circa Sermones.

ITem ipsius interest, injungere sermones, qui solent in capitulo fieri in omni festo novem Lectionum, nisi legatur in scholis: & in capite jejunii, & in vigilia Natalis Domini, & in aliis casibus emergentibus, sicut est tempore Capitulorum Provincialium, vel Generalium, & quandocumque in casu aliquo sunt faciendi. Non sunt autem ad hujusmodi sermones passim admittendi extranei, nisi ubi interesse voluerit competens multitudo, & hoc de licentia, & cum scientia Prælati, & debet dici illi, qui facturus est sermonem, quod extranei debent adesse; & in hoc casu non injungantur sermones alicui, nisi tali, de quo credatur, quod sit idoneus ad laudabiliter proponendum. Porrò sermones, qui fiunt in Generali, vel Provinciali Capitulo, debet injungere de licentia, & scientia majoris Prælati. Extraneis verò non debent hujusmodi sermones injungi, nisi de scientia, & voluntate Prælati. Cùm autem contigit pertransire Cardinalem, vel Legatum, vel Episcopum magnæ litteraturæ, vel Magistrum aliquem in Theologia, vel alium magnæ authoritatis virum, & in prædicatione exercitatum: vel Ministrum Fratrum Minorum Generalem, vel Provincialem, vel aliquem de Ordine nostro Priorem, vel Lectorem, vel Fratrem alium in prædicatione famosum: debet cum Prælato conferre, si sit horum aliquis invitandus ad prædicandum Fratribus in Capitulo aliqua die, & fiat quod ei videbitur faciendum. Hujusmodi vero sermones Capituli fieri solent vel post Matutinas, cum sunt noctes prolixæ, vel post Primam, cùm hora illa non est in aliis occupata, vel post Nonam tempore dormitionis diurnæ, vel alia hora, secundum ordinationem Prioris, in qua Fratres possunt commodius interesse. Pertinent verò ad ipsum pulsare hora competenti pro sermone hujusmodi. Cum autem horam variari contigerit, debet in præcedenti Capitulo, si hoc sciverit, Prælato dicere, ut Fratribus prædicatur. Debent autem hujusmodi sermones Fratribus tam tempestivè injungi, ut se de modico tempore non valeant excusare. Debet etiam dirigere Fratres, maximè juniores, indicando, in quibus libris invenire possint opportunas materias ad prædicandum, & magis utiles ad salutem audientium: & diligentiam adhibere, quod tales libri in domo habeantur, aut procurentur, quibus Fratres magis proficere valeant; & circa hoc frequentius sollicitare Priorem, aut alios, ad quos spectabit, providere. Undè cum aliquis Frater se excusat à faciendo sermone sibi injuncto, nec apparet rationabilis causa, præter solam ignaviam, non debet esse facilis ad relaxandum eum; sed omnino urgere, & omnem operam polliceri. Si autem imminenti die prædicationis, appareat ei, quod debeat esse defectus sermonis ex causa quacumque, debet rogare Prælatum, vel alium ad hoc idoneum, quod suppleat hunc defectum, vel ipsemet suppleat: & ille, qui defectum hujusmodi facit, suo tempore, vel in ipso die sermonis in Capitulo corrigatur. Si autem aliqui Fratres adeo sunt inepti, quod non speretur, quod unquam possint habere modum prædicandi; non oportet, quod sit nimis importunus istis, ad injungendum sermones. Ipsius etiam est præmonere Fratres, quibus injunguntur sermones, ut caveant à prolixitate sermonum: interdum juxtà eos sedere, ut cum nimis prolongant sermones, faciat eis signum. Cum autem aliquid reprehensibile dixerint in sermone, debet ipsa die hora competente charitativè ostendere Fratri, ut aliàs caveat circa illud; vel si melius ei videbitur, & fructuosius, antequam sermo fiat in Conventu, prævidere quid ibi sit dicendum, & blandè corrigere, si quid displicuerit; ne fortè Frater concionaturus animum despondeat. Porrò sermones ad populum in villa, vel extrà, debet alii, cui Prior injunxerit imponere, & annexa illi officio exequi: vel ipsemet, ubi propter paucitatem Fratrum, hoc ei committitur à Prælato.

Circa Collationem.

CIrca collationes, quæ fieri ejus opera, & diligentia inter Fratres soleant, advertat in primis, quod ad eas non sunt admittendi extranei, sive seculares, sive Religiosi alterius Ordinis, nisi essent adeo familiares, quod in defectibus Fratrum, si quos ibi viderent, credatur eos non esse scandalizandos. Tam vero circa collationes privatas, quàm circa publicas disputationes, ad eum spectat suggerere Priori admonitiones, quas in capitulo faciat Fratibus, ad hoc, ut bene se habeant, & religiosè in omnibus prædictis. Item ad ipsum pertinet convocare Fratres aliquo signo ad collationes in loco apto ad hoc, secundum ordinationem Prioris, & hoc semel, vel bis in septimana, vel frequentius, ubi, vel quando non sunt lectiones. Facienda autem est hujusmodi convocatio cum signo ad hoc determinato, vel post Nonam, binæ refectionis tempore, vel post Vesperas tempore jejunii, vel inter comestionem, & Completorium in Quadragesima; vel alia hora, in qua Fratres commodius possint interesse, secundum voluntatem Prioris. In hujusmodi autem collationibus solet interdum recitari aliqua quæstio determinata in scholis ab illo, cui fuerit injunctum, vel recitari aliqua ab aliquo, qui eam præviderit, ex injunctione sibi facta: & post recitationes, Fratres qui volunt opponant recitanti, & ità exercitent se opponendo, & respondendo. Vel solet ab eo quæri aliquid de lectionibus, vel quæstionibus auditis à Fratribus, ut videatur de profectu eorum. Vel solent fieri collationes de moralibus, vel de certa aliqua materia, ut de Evangelio, vel de Epistola, vel de summa de vitiis, & virtutibus, vel de casibus, & similibus: ità quod quilibet Frater sciat de quo titulo debeat recitare: vel de quolibet, ad voluntatem cujuslibet, & ab illis, qui non sunt adhuc sufficientes ad majora, saltem aliqua notabilis authoritas recitari. Solet autem interdum ordinari, quod unus Chorus dicat una vice, & alius alia vice; vel certis Fratribus injungi, quod faciant collationem, alii in una die, alii in alia die, & sic de aliis. Et de modis istis quis servetur, fiat cum consilio Prioris,. quod melius videbitur. Fratres autem, qui non faciunt, quod debuerint, vel in aliquo offendunt, vel falsum dicendo, vel authoritatem aliquam non bono modo assignando, vel confusè, vel prolixè loquendo, vel ibidem clamosè contendendo, vel alias quoquo modo reprehensibiliter se habendo: debet ibidem verbis corrigere, cum humilitate, & curialitate; & de excessibus gravioribus suo tempore in Capitulo accusare. Cum vero sunt intermissæ aliquando collationes, & debent resumi, debet hoc prædici in Capitulo præcedenti, & ordinari quomodo fiant.

Circa

Circa Disputationem.

ITem ipsius interest instare, quòd fiant disputationes cum expedit, vel quod non fiant, vel raro fiant: vel quando non est ad hoc Lector sufficiens, vel non sunt qui convenienter possunt apponere, vel respondere; vel non creditur, quod sequatur inde notabilis utilitas propter statum auditorum. Cum autem fiunt, debet conferre cum Lectore, quod fiant de utili materia. Debet etiam ante prædicare Fratribus tempestive, de quo fieri debet disputatio, ut sibi provideant; & docere, in quibus scriptis, & ubi possint de illa materia invenire. Debet autem semper injungere alicui, ut sibi provideant de respondendo, si necesse fuerit, ne sit in hoc unquam defectus. Debet autem injungere Fratribus, qui sunt ad hoc idonei, quod semper in omni disputatione sint parati apponere in aliquo: & quod sibi in hoc provideant illi, qui sine prævisione ad hoc sufficere non putantur. Non debet autem aliquis incipere, opponere, vel respondere in scholis, nisi prius ei hoc impositum fuerit, vel licentiam habuerit. Extranei vero quando veniunt ad disputationes, honorandi sunt, ut cedatur eis ab omnibus cum volunt opponere, & invitentur ad respondendum; & si malè dicunt, non confundantur: nec contendatur cum eis, & caveatur ab eorum offensa. Porro si quis, vel Frater, vel Lector in disputando in aliquo reprehensibiliter se habuerit, debet eum super hoc suo tempore in Capitulo proclamare Si autem aliquis contentiosus notabiliter in disputatione se habeat, & non speratur de ejus correctione; debet ei imponere silentium extra scholas in aliquo loco charitative, vel suggerere Priori, quod hoc faciat in Capitulo publice, vel privatim, si magis visum fuerit expedire.

Circa Lectiones.

ITem ad ipsum pertinet conferre cum Fratribus, quot lectiones, & quæ sint lectiones legendæ; & ad illud, quod ei visum fuerit utilius, inducere Lectorem. Ubi vero est studium solemne, vel magna multitudo Fratrum, vel aliorum auditorum; debet procurare si potest, quod habeatur aliquis Frater, qui legat extraordinarie tempore vacationum: & in diebus vacationum, quibus non legit Lector saltem sit aliqua lectio levis, vel de historiis, vel de aliqua summa, vel similibus: & si aliqui sunt juvenes habiles ad proficiendum, habeant aliquem Lectorem in Grammaticalibus, vel Logicalibus, & similibus, prius super hoc licentia impetrata. Item debet procurare, quod fiat repetitio Lectionum semper, vel per eum, vel per alium, vel per alios: vel modo per istum, vel modo per alium, vel una lectio per unum, alia repetatur per alium, prout ab ipso, vel à Priore fuerit ordinatum. Fratres verò qui proficiunt, & non sunt multum provecti in scientia, & maxime juniores, sunt compellendi, ut repetitioni hujusmodi intersint.

Circa Profectum Fratrum in studio.

ITem ad ipsum pertinet gerere sollicitudinem circà Fratres omnes, & singulos, quomodo se habeant circà studium, vel qui frequentant scholas, collationes, disputationes, repetitiones: vel qui non libenter in cellis resident, vel sunt vagi: vel qui student, in quo student: qui habent voluntatem proficiendi in studio, & qui non curant: qui student ordinatè, & qui confuse: qui circa utilia, qui circa curiosa: qui libenter audiunt vel interrogant, quod nesciunt, & qui non: & quidquid cirà hoc, & similia invenerint reprehensibile in aliquo, studeat emendare, modò per admonitiones secretas, & charitativas, modo per accusationes in Capitulo, & modiis aliis, quibus poterit diligenter. Cùm autem fuerint aliqui in Conventu, de quorum profectu in studio multum speretur, & sunt benè morigerati; debet laborare, ut detur eis occasio, & adjutorium ad proficiendum in studio; juvando eos ad hoc, in quibus potest per se, & innotescendo hoc majoribus, intercedendo pro eis, ut mittantur ad studia meliora, aut parcatur eis ab aliis occupationibus; ut fiant eis aliquæ recreationes (si fuerint debiles) ut habeant aliquas licentias ab officio remanendi, & similia, quæ possunt ad promotionem valere prædictam. *Hæc fere omnia ad officium Regentis pertinent, juxta Constitutiones nostras distinct. 2. cap. 14. de Studentibus.*

CAPUT XIII.

De Officio Librarii.

Circa Armarium.

OFficium Librarii est, habere curam ut potest, quod habeatur bonus locus pro Libraria, & securus, & benè aptus contra pluviam, & intemperiem, & copiam habens boni aeris pro libris custodiendis. Armarium autem, in quo libri reponuntur, debet esse de lignea materia, ut melius custodiantur à putrefactione, vel nimia humectatione, & habere multa intermedia, & distinctiones, in quibus réponantur libri, & scripta diversarum facultatum, & diversi libri, & hujusmodi ejusdem facultatis separatim, & non confusè, cum signationibus debitis factis per scripturam: quæ applicanda est unicuique interstitio, ut sciatur, ubi inveniatur, quod quæritur. Debet autem ipse custodire clavem hujusmodi armarii, seu Librariæ, & aperire, & claudere tempore suo: & habere cellam pro studio (si locus est aptus) in ipsa libraria: vel propè, ut citiùs inveniatur, cum quæritur pro aliquo negotio ad suum officium pertinente.

Circa Libros.

ITem ad ipsum pertinet habere chartam, in qua sint scripti omnes libri Conventus, & cùm augmentantur, vel minuuntur, scribere, vel abradere in charta illa, sicut fuerit faciendum. Hujusmodi autem chartam debet tradere successori suo, cum dimittit officium, & accipere à prædecessore cùm assumit officium de novo: ut sic semper possit reddi ratio de libris, cùm exigitur à Prælato: ne per oblivionem eos deperire contingat. Ipsius etiam interest habere curam, quod per se, vel per alium, secundùm ordinationem Prioris reparentur, cooperiantur, & benè ligentur, & signentur in unoquoque volumine in tergo cujusmodi libri, vel liber sit, vel cujus scriptum, vel scripta contineantur in illo, & in principio cujuslibet ponatur titulus hujusmodi: *Iste liber est talis Conventus Fratrum Prædicatorum.* Et si fuerit dignum, quod dator libri in memoria habeatur, addatur, & dicatur, *quem dedit talis N. pro anima sua.* Debet etiam dare operam, quod libri communes sub eo augmententur, acquirendo eleemosynas ad hoc aliquas cùm potest: vel à Novitiis cùm intrant, & habent libros aliquos; vel laborando, quod de libris Fratrum decedentium aliqui ad usus communes applicentur, & modis aliis, quibus poterit diligenter. Item debet apponere curam, quod libri, qui non habentur in omni genere facultatum, habeantur. Cùm habentur aliqui duplices, vel triplices,

plices, de quibus Fratres non multum indigent, retentis melioribus alii cum licentia vendantur, & pretium in alios uſus librorum, qui non habentur, convertatur; & idem fiat de veteribus, vel aliàs parum valentibus. Item ſemel in anno, vel bis, debet omnes recolligere, & ad locum idoneum reportare, cum ſociis ad hoc ſibi deputatis ad vertendum, & ad videndum ne aliquis depereat, vel ne aliquis à vermibus deſtruatur. Quod ſi aliquem invenerit deeſſe, debet diligenter laborare, quod reinueniatur. Si autem aliquis læſus fuerit in aliquo debet apponere curam, quod reparetur, & cavere in poſterùm ab his, quæ libris invenerit nocuiſſe. Et cùm viderit aliquos libros de armario otioſos, debet illos ad armarium reportare. Item ad ipſum pertinet providere, quod in aliquo loco ſilentii, & apto, ſit aliquis pulpitus magnus, vel plures, in quibus ligentur aliqui libri, quibus frequentiùs Fratres indigent cum habentur: ut eſt Biblia gloſſata in toto, vel in parte, Biblia ſine gloſſis, Summæ de Caſibus, Concordantiæ, Interpretationes, Decreta, Decretales Deciſiones morales, Sermones varii de Feſtis, de Dominicis per totum annum; Hiſtoriæ, Sententiæ, Chronica, Paſſiones, & Legendæ Sanctorum; Hiſtoria Eccleſiaſtica, & ſimilia multa ut communitas Fratrum in promptu poſſit illa habere. Armarium vero ſic debet apertum tenere certo tempore, vel eſſe juxta eum, vel in ipſo; ut qui volunt aliquid in tranſitu videre in aliis libris, qui ſunt, vel habere ad horam brevem poſſint copiam eorum de facili habere.

CAPUT XIV.

De Officio Examinatorum.

OFficium Examinatorum eſt reddere cautos Fratres, qui aliquem volunt examinari, quod non præſentent aliquem de quo certum ſit, quod non ſit ſufficiens; ne fiat ei, qui talis eſt, confuſio pro nihilo. Illos etiam de quibus veraciter conſtat per certos teſtes, vel facti evidentiam, vel famam publicam, quod ſunt benè ſufficientes, non oportet examinare, ſed referre Priori hujuſmodi certitudinem. Cùm autem de aliquo propter dubium fuerit examinatio facienda, non expedit, quod fiat cum aliqua ſolemnitate, vel acerbè: ſed ità urbanè quod ipſe, qui examinatur, quod ſit examinatus plenariè non advertat, quod fiet quando diviſim, vel etiam ſimul Examinatores eundo per hortum, vel alibi loquuntur latinè cum eo, modo de rumoribus mundi, modo de rebus pertinentibus ad ſcientias, modo de ſcientia aliqua inquirendo, in qua ſtuduit, & quantum, & ubi, & ſub quibus Magiſtris: & ſic intrando quaſi inſenſibiliter ad inquirendum aliquid de ſcientia, in qua ſtuduit, & modo transferendo ſe ad alios rumores, modo revertendo ad propoſitum. Magis autem attendendum eſt ad ingenium, ad facundiam, ad aptitudinem ad addiſcendum, & ad bonam diſpoſitionem ingenii naturalem: quam ad hoc, quod multa audierit, & diù. Poſſunt etiam examinare illos, qui ſciunt ſcribere, imponendo eis, quod faciant aliquam litteram de aliqua materia, quam dent eis quaſi ad videndum quomodo ſciunt ſcribere: & tunc poſſunt ex modo dictandi, aliquid perpendere de ſufficientia illius. Poſſunt etiam inquirere ſi ſciunt cantare, & legere, ut ſi in hujuſmodi ſunt excellentes, poſſit facilius cum eis in alia inſufficientia diſpenſari. Poteſt autem ſufficiens, quo ad ſcientiam reputari quicunque talis eſt, quod ex bono ingenio, & aliis bonis naturalibus, & ex ſcientia jam acquiſita, vel ex aliis, quæ apparent in eo poteſt æſtimari, quod poſſit Theologiam addiſcere, & apud Fratres proficere ad hoc, ut poſſit tantum intelligere de ſcripturis, quod poſſit fieri Prædicator, vel Confeſſor ſecurus. Veruntamen ſecundùm ſtatum, & indigentiam Provinciarum, vel Conventuum, & abundantiam, vel penuriam litteratorum in natione facilius ſunt aliqui recipiendi in uno loco, quam in alio; & poſſunt ſecundùm modum patriæ, alicubi aliqui ſufficientes judicari, qui alibi inſufficientes reputantur. Porro inquiſitio de moribus ſic cautè eſt facienda, vel à ſociis, vel à notis, quod ipſi non aduertant propter quid fiat. Hujuſmodi autem inquiſitio fieri debet maximè circa vitia, quæ ſunt quaſi naturalia, & inſeparabilia: ut innata iracundia, ebrietas; vel à debilitate naturæ proveniens, vel à vitioſa conſuetudine: diſpoſitio ad furioſitatem, vel malitiam, vel percuſſionem, vel hujuſmodi perpetranda; & de receptione talium, & ſimilium, de quorum correctione vix ſpes habetur ſummopere eſt cavendum. Si verò poſt examinationem de ſcientia, & moribus hujuſmodi, videatur Examinatoribus, quod indubitanter recipi debeat examinatus ſic à Conventu: poſſunt antequam plus procedatur, inquirere leviter de illis impedimentis recipiendorum, quæ in Conſtitutionibus ſunt expreſſa: ne forte in vanum ulterius procedatur, ſi tale aliquod habeat, propter quod nullo modo ſit recipiendus. De omnibus autem, quæ invenerint, debent Priori, & Conventui relationem facere fideliter, nec zelo receptionis, & repulſionis in partem aliquam declinare.

CAPUT XV.

De Officio Circatoris.

OFficium Circatoris debet imponi tali Fratri, qui ſit zelator Religionis, & maturus, & induſtrius ad cognoſcendum ea, quæ ſunt Religionis, vel contra; non præceps in zelo ſuo. Hujuſmodi ergo officium eſt circuire per totam Domum, & per omnes officinas, & in Eccleſia exteriori, & ubi Fratres ſolent Confeſſiones audire, vel loqui, vel morari cum exterioribus; & per omnia alia loca infra ambitum clauſuræ exterioris, ſemel vel plures in die; præcipuè cum viderit expedire. Specialiter verò poſt prandium tempore dormitionis id facere tenetur, & notare, ſi alicubi invenerit in quocunque loco aliquid fieri ab aliquo Fratre, ſive majore, ſive minore, quod ſit contra Religionem, vel debitam honeſtatem. Præcipuè autem debet circuire poſt ultimum ſignum, vel cum lumine, cum profunda nox fuerit, vel ſine lumine, cum adhùc dies ſit, per hoſpitium, & infirmitorium: ad videndum, ſi ſunt adhuc in locutionibus, vel aliquibus diſſolutionibus Fratres aliqui; & poſtea ſingula claudenda, ad videndum utrum ſint bene clauſa. Et tempore Matutinarum interdùm per dormitorium, & cellas, ad videndum, ſi aliqui remanſerint in locis iſtis. Ipſius etiam intereſt providere, ne aliquod oſtium faciat inquietitudinem tempore ventoſo; & ponere repagula in oſtiis, & feneſtris, cum fuerint reponenda. Cum autem pluvia ſuperinundat, debet citò ſuccurrere in locis, in quibus maximè nocere poteſt, & præcipuè circa libros. Si aliqui remanſerunt in lectis, vel ſi dicunt Matutinas, qui remanent de licentia, loco, & tempore debito, vel ſi qui habent licentiam cauſa ſtudii, vacant ſtudio tunc, vel revertuntur ad lectos. Verum non eſt ejus ſingula circumeundo corrigere, ſed notare, & memo

riæ

riæ commendare, & proclamare proclamandos in capitulo, & referre graviores diſſolutiones, & magis inuſitatas Prælatis, ut majus apponant conſilium; & tempore viſitationis Provinciali, vel alii Viſitatori ſtatum Domus quo ad Religionis obſervantiam plenius indicare. Poteſt tamen aliquod leve verbum dicere interdùm, vel ſignum aliquod facere in tranſitu, ad diſſolutiones aliquas compeſcendas, & præcipuè poſt ultimum ſignum, vel tempore dormitionis diurnæ. Ad ipſum etiam pertinet diligenter notare, ſi clauſura Domus ſit bona, ſi bona oſtia, ſi bonæ claves ubique: & ſi quid in his emendandum fuerit pro hoc inſtare apud Prælatos frequenter. De claudendis vero oſtiis aliquibus, vel clavibus oſtiorum aliquibus cuſtodiendis, & accipiendis, & reddendis, facere debet prout Prior ordinaverit. Porrò ſi Conventus adeo magnus fuerit, quod unus Circator non ſufficiat, debent aſſignari duo, vel plures; & ità inter ſe dividere officium per loca, & tempora; quod nihil ex mutua confidentia negligatur. Si autem Circatorem recedere contigerit ad breve tempus, debet alicui vices ſuas committere: ſi ad longum tempus, debet ad memoriam reducere Prælato, quod alicui vices ſuas imponat, uſque ad ſuum regreſſum. Item Prior, & Supprior poſſunt, & debent interdum hujuſmodi officium exercere (non obſtante, quod ſit alius Circator) cum eis videbitur expedire.

Caput XVI.

De Officio Cuſtodis Dormitorii.

CUſtodia Dormitorii ſolet injungi Fratribus per ſeptimanas in tabula; vel alicui Converſo, ſeu Clerico, qui ad alia minus utilis invenitur, poteſt injungi ſimpliciter. Hujuſmodi autem officium eſt claudere, & aperire dormitorium ſuis temporibus. Cum autem poſt ultimum ſignum, vel ſecundam menſam tempore dormitionis fuerit claudendum, debet facere cuſtos aliquod ſignum modicum cum clavibus parum antequam claudat, ut ſi qui adhuc extrà ſunt intrare feſtinent. Verum ſi fuerint hoſpites Fratres, debet inveſtigare utrum fuerint expediti, & ſi ſic, propter eos non oportet amplius expectare. Si autem non fuerint expediti, & intrare debent dormitorium, poteſt aliquantulum expectare, & ſignum eis facere, quod feſtinent. Ad eum etiam pertinet claudere, & aperire feneſtras communes dormitorii, & cellarum, & camerarum etiam proprias ſingulorum in ab entia Fratrum, cum fuerint aperiendæ, cauſa aëris, vel pluviæ, vel caloris, vel frigoris, vel venti, vel alicujus inquietudinis, & hujuſmodi. Ipſius etiam intereſt providere, ne aliquod oſtium faciat inquietudinem tempore ventoſo, & ponere repagula in oſtiis, & feneſtris, cum fuerint reponenda. Cum autem pluvia ſuperinundat, debet cito ſuccurrere in locis, in quibus maximè nocere poteſt, & præcipue circa libros. Defectus autem circa oſtia, & feneſtras, & claves, & repagula, & coopertura m dormitorii, cellarum, camerarum, & domorum aliarum, & viarum, ſi quæ ſunt his annexæ, debet ſignificare Priori, & inſtare, ut emendentur. Item ad ipſum pertinet providere de oleo in lampadibus dormitorii, & camerarum, & viis inter hæc: & accendere, & extinguere hujuſmodi lumina tempore ſuo. Item ipſius eſt, ſi aliquæ immunditiæ inveniantur in cameris, quæ ſunt abſtergendæ, vel dormitorium ſit ſcopandum, vel cellæ; hoc per ſe facere, ſi poteſt commodè, vel cum aliis adjutoribus ſibi datis. Item debet habere curam, quod ſic ſemper ſit aptatum dormitorium, quod ſi quos intrare contigerit, nihil ibi videant, quod eorum offendat aſpectum. Et debet aliorum negligentias in hujuſmodi ſupplere, faciendo circa hæc, quod fieri debet; & ipſos ſuper hujuſmodi negligentiis in capitulo proclamare. Item ſi fuerint plura oſtia in dormitorio, debet habere locum ad ſedendum vel ſtudendum propè illud, per quod communius eſt ingreſſus ſecularium de die, & alia ſi fuerint claudenda claudere. Juxta introitum verò illius oſtii, debet eſſe campanula parva, in qua faciant illi, qui introducunt extraneos, vel ipſe ſi præſciverit ingreſſum iſtorum, ſignum, ſi illi Fratres omiſerunt facere ſignum: ut Fratres, qui ſunt in dormitorio, vel in cellis hoc audito caveant ne apud eos aliquid videant, quod eorum offendant aſpectum, & in quo malè ædificentur. Ipſe etiam debet eſſe ſollicitus, ne per illos, qui ſic intrant, vel etiam occaſione aliquorum operum, libros aliquos, vel res alias deperire contingat. Item cauſa ſervandi dormitorium ſecurum, vel ſalvum poteſt remanere à Matutinis, vel aliis Horis, vel à prima menſa, cum neceſſe fuerit, & Prior duxerit ordinandum. Si vero non hoc fuerit viſum Priori, nihilominus cum vadit ad Horas, vel ad menſam, debet habere curam, quod claudantur, quæ claudenda fuerint, vel ponatur ad cuſtodium eius loco ſui. Notare quoque qui aliqua reprehenſibilia habet, vel faciunt circa lectos, & cellas ſuas, & ipſo in capitulo proclamare. Fratribus verò, qui circa ſe ſunt negligentes, aut in coopertoriis, aut in cuſſinis, aut in lecti commoditate aliqua, & ſimilibus, compati debet, & procurare, quod eis melius provideatur.

Caput XVII.

De Officio Portarii.

Circa ſtatum Portarii.

CUſtodia portæ debet injungi tali Fratri Converſo, vel Clerico, ſi poteſt haberi, qui ſit ætate provectus, religioſus, aſpectu gratioſus, & in actibus ſecurus: contra omne vitium, diſcretus in ſenſu, prudens in reſponſis, dulcis in affectu; qui nullum multiplicibus interrogationibus fatiget, nullum dura reſponſione, aut injurioſa, vel ruſtica collutione commoveat: qui ſcandalizatos ſciat placare, & omnes cum eo moram aliquam contrahentes, vel eidem ſe applicantes, verbis, & factis ædificare ſufficiat. Hic debet habere locum aliquem aptum juxtà portam intrinſecus, in quo cùm non habeat aliam operationem, operetur aliquid, ſi eſt Converſus, vel legat, vel ſcribat, vel aliud honeſtum faciat, ſi eſt Clericus. Non autem debet eſſe vagus, ſed ibi continue reſidere: niſi forte ex cauſa rationabili interdùm declinet, & alium, vel ſocium, ſi habet loco ſui, ponat. Cum autem alibi eum declinare oportet, & nullus ibidem remanet, ſic debet oſtium firmare, quod nullus ante ſuum introitum poſſit intrare. In hoc quoque loco, cum ſocium non habuerit, poterit tempore dormitionis diurnæ remanere, propter advenientes: vel vigilare, vel paululùm dormitare, & in nocte à Matutinis remanere, niſi per Priorem aliter fuerit ordinatum, videlicet, ut de die dormiat, & aliquis ſit in loco illa hora pro eo: & hoc idem ſervetur de remanendo à prima menſa, & collatione, hoc addito; quod cum comedit in ſecunda menſa, ordinetur, qui tunc portam cuſtodiat loco ejus. Si autem ſocium habuerit Fratrem, tunc per ſeptimanas poſſunt dividere quis de die lectum intret, & in prima menſa comedat, & interſit collationi communi. Si verò fuerit ſecularis ſocius, tunc ſecundùm ordinationem Prioris fiat de dormiendo de die & comedendo in prima menſa,

mensa, & de conveniendo ad collationem communem: ita quod socius semper portam custodiat, cum ipse fuerit absens. Porrò ab Horis diurnis, & Missa semper remanere potest, si fuerit Conversus, & Missam audire in mane privatam, antequam in suo officio eum oporteat occupari. Si autem fuerit Clericus, eodem modo ab Horis potest remanere, nisi propter paucitatem Fratrum sit ejus præsentia interdùm necessaria: & semper Missam audiat Conventualem, vel privatam; ita tamen, quod in his casibus, aliquis sit in porta loco ejus. Si fuerint duo Fratres ad portam, tunc si sunt ambo Clerici, vel unus, semper Clericus unus sit in Missa majori, si potest alius competenter supplere, quæ tunc circa portæ custodiam sunt agenda.

Circa multa Officia ejus.

ITem ad eum pertinet habere curam de portis, per quas est ingressus ad curiam exteriorem, & ad claustrum claudendis, & aperiendis suo tempore; & claves vel servare, vel tradere illi servandas, de quo Prior ordinaverit. Si aliqui de nocte pulsaverint ad intrandum, vel exire voluerint, debet investigare causas, & cum difficultate, & non sine licentia speciali tunc alicui aperire.

Item, cum aliqui Clerici, vel Religiosi, vel peregrini transeuntes petunt hospitium, vel comestionem, debet vel urbanè ostendendo paupertatem Domus, vel consuetudinem contrariam eos expedire: vel procurare, quod petunt, ab illis, ad quos pertinet, si fuerint personæ dignæ, vel de scandalo, si non fiat, timeatur. Cùm autem aliqui recipiuntur ad comedendum ad portam intus, vel extra, debet gerere curam de ministrando eis charitative, & munde, quod fuerit ministrandum, & curialiter licentiare, cùm fuerint expediti. Item ipsius est cum omnibus, qui cum eo resident, vel moram contrahunt, aliquid loqui de Deo; & cavere, ne quis scandalizatus recedat ab eo. Item, cùm videt aliquos per Domum discurrentes, debet eos pacificè, & curialiter revocare. Eos verò qui quandoque intrant sine licentia, & non consueverint licentiari ad intrandum, debet similiter pacificè, & mansuetè inducere ad egressum. Cum pulsatur ad portam, cito debet adesse per fenestram parvam aliquam, (quæ semper debet esse in ostio,) antequam ostium aperiat, respicere personam pulsantis; & si fuerint tales, quas non oportet introduci, ut mulieres, & viles personæ, debet eis satisfacere sicut poterit in his, quæ petunt, sine introductione. Cum autem introducendi fuerint, si sunt personæ excellentes, ducat eos ad Capitulum, & advocet illis Fratres, qui fuerint advocandi. Si fuerint personæ mediocres, remaneant prope portam, & ibi advocentur ad eos, qui fuerint advocandi. Si vero Prælati, vel Religiosi, primo ducantur ad Ecclesiam ad orandum, quam ad Capitulum. Si vero fuerint Fratres extranei, ducantur ad Ecclesiam, & quæratur qui det eis benedictionem, & significetur statim hospitium receptori. Si vero persona fuerit excellens, ut Episcopus, vel Abbas, vel vir nobilis, magnus amicus Fratrum, vel similis; dum venerit ad Domum Fratrum, debet hoc indicare Prælato, etiam si non petatur ab eis Item in recipiendo advenientes, debet habere modos diversos secundum differentiam personarum: omnes quidem in primò occursu, debet affabiliter recipere, & jucunde, si vero fuerint Religiosi cum humili inclinatione, & reverentia. Si Episcopi, vel Abbates excellentes, cum majori humiliatione, vel osculando manus, vel flectendo genua, secundum morem patriæ, Si Fratres Minores, vel nostri extranei, vel magni familiares, cum summo gaudio, & charitate magna. Si fuerint Principes, vel sublimes in statu sæculari, cum magno honore tam per se, quam per alios Fratres, ad hoc idem per ipsum invitatos. Debet etiam habere magnam sollicitudinem de cognoscendis familiaribus Fratrum, ut cum venerint, nullus defectus fiat circa eorum receptionem: & debet Fratribus qui non cognoscunt eos, eorum notitiam dare; & Prælatos incitare ad ostendendum eis omnem familiaritatem, & humanitatem in hospitio, & in aliis quibuscunque. Item in vocando Fratres ad portam, debet servare modum, qui à Prælato fuerit ordinatus. Ordinant autem Prælati quandoque ex causa, quod aliqui Fratres nunquam vadant ad portam, aut nunquam ad mulieres, aut nunquam ad talem, vel talem personam, aut numquam nisi prius dicatur eis, talis aut talis vocatur à tali: quandoque autem dant licentiam aliquibus, ut Confessoribus, vel aliis, qui possint ire, quandocunque vocantur: de aliis volunt, ut non vadant sine licentia speciali, primo quæsita à Portario, non à Fratre, vel è contrario ab ipso, non à Portario. In his ergo, & similibus observare debet Domus consuetudinem, & ordinationem Prioris. Item ipsius interest notare Fratres, qui in aliquo excedunt circa portam, aut nimis loquendo cum mulieribus, frequenter, & leviter veniendo, & morando in porta aut qui duros se exhibent ad veniendum ad Confessionem, & similia, & referre Prælatis, vel proclamare interdum, vel facere proclamari eosdem. Si quis etiam sit defectus in seris, in portis, in clavibus, & repagulis pertinentibus ad suum officium, debet hoc indicare Priori, & instare, quod emendetur. Porro si duo, vel plures fuerint Portarii, debent onera, & officia ita inter se dividere, quod in spe alterius, alter defectum non faciat, sed fiant omnia plene, & ordinate.

CAPUT XVIII.

De Officio Depositariorum.

CUstodia Depositorum solet imponi duobus, vel tribus Fratribus, discretis, & securis, quorum quilibet debet habere clavem unam de loco depositi, nec alii committere, sed apud se diligenter custodire. Isti autem debent habere curam, quod locus depositorum sit ita firmus, & securus in omnem eventum, quod nec ab interioribus, nec ab exterioribus, possit aliquatenus temeraria manus ad Depositum aliquod unquam extendi. Porro in recipiendo Deposita, cavere debent ne unquam recipiant aliquod depositum sine licentia speciali, vel generali: nec deposita recipiant, quæ secundùm Constitutiones nostras recipi non debent, nisi fortè ex depositione Prælati expresse facta super hoc, interdum ex causa. Item securius est quod semper illud, quod recipitur, recipiatur signatum, vel clausum quam aliter: quia in rebus, quæ sunt in pondere, numero, & mensura, si aliter reciperentur, videretur secundùm jura, quod periculum transiret ad depositarium, & non apud deponentem remaneret, & ideò si periret, posset agi contra depositarium, sicut de commodato. Item debet in aliquo memoriali subscribi cujus sit Depositum, & quid inde depones ordinaverit, de reddendo sibi, vel alii: vel quid inde sit faciendum, si contigeret non repeti, vel deponentem mori. Item solet interdùm per chirographum cujus una pars sit apud deponentem, alia apud Depositarium, ordinari de deposito, secundùm voluntatem

tatem

tatem deponentis, de modo reddendi; licèt iſtud, ſecundùm jura non reputetur multum efficax ad aliquod probandum. Item cavendum eſt depoſitariis, ne unquam aliquid accipiant de depoſito, nec etiam pro mutuo, ſine voluntate deponentis, nec depoſitarius tenetur ſuper hoc in contrarium obedire Prælato. Item Depoſitum ſemper reddi debet ſecundùm formam traditam à deponente, niſi in caſibus quatuor exceptis à jure. Primus eſt, cum quis gladium deponit, & furens repetit. Secundus, cùm deponens fuerit deportatus, nam bona ejus tunc in publicum deferuntur. Tertius eſt cum fur deponit, & repetit, ſed repetitio domini cum fure concurrit. Quartus, cùm fur rem furtivam deponit apud illum, à quo furripuit. Et ſciendum quia ſi res deponitur præſente Prælato, & Capitulo, tenetur Eccleſia illa depoſito, aliter non; niſi ſolus ille, vel illi apud quos deponitur, ut Sacriſta, Theſaurarius, & hujusmodi. Cùm autem redditur depoſitum, ſemper ſub bono teſtimonio reddi debet, propter calumnias evitandas, quæ naſci poſſent, ſi aliter fieret.

CAPUT XIX.

De Officio Procuratoris.

PRocurator licet verſetur circa temporalia, tamen quantæ virtutis debeat eſſe, debet conſiderari ex verbis Beati Benedicti, de ſtatu Cellerarii (qui apud nos Procurator vocatur) ſic loquentis: *Cellerarius Monaſterii eligatur de congregatione ſapiens, maturus moribus, ſobrius, non multum edax, non elatus, non turbulentus, non injurioſus, non tardus, non prodigus: ſed timens Deum, qui in congregatione ſicut pater curam gerat de omnibus: ſine juſſione Patris nihil faciat, quæ jubentur, cuſtodiat, Fratres non contriſtet.* Si quis Frater ab eo fortè irrationabiliter aliqua poſtulat, non ſpernendo eum contriſtet, ſed cum humilitate male petenti deneget: animam ſuam cuſtodiat, memor ſemper illius Apoſtolici præcepti: *Qui bene miniſtrat, gratum bonum ſibi acquirit.* Infirmorum, hoſpitum, pauperumque cum omni ſollicitudine curam gerat, ſciens ſine dubio, quod pro his omnibus in die judicii rationem redditurus eſt. Omnia vaſa Monaſterii, cunctamque ſubſtantiam, ac ſi Altaris vaſa ſacrata conſpiciat, nihil ducat negligendum, nec avaritiæ ſtudeat, nec prodigus ſit, aut extirpator ſubſtantiæ Monaſterii, ſed omnia menſuratè faciat ſecundùm juſſionem Abbatis ſui. Humilitatem autem ſuper omnia habeat, & cùm ex ſubſtantia non eſt quod tribuatur, ſermo bonus reſponſionis porrigatur, ut ſcriptum eſt: *Sermo bonus, ſuper datum optimum.* Omnia quæ ei injunxerit Abbas, ipſe habeat ſub cura ſua, à quibus eum prohibuerit, non præſumat Fratribus conſtitutam annonam ſine aliquo typo, vel mora offerat, ut non ſcandalizentur, memor eloquii Divini, quid mereatur, *qui ſcandalizaverit unum de puſillis iſtis, expedit ei, ut ſuſpendatur mola aſinaria in collo ejus, & demergatur in profundum maris.* Si congregatio fuerit magna, dentur ei ſolatia, à quibus adjutus, & ipſe æquo animo adimpleat officium ſuum. Horis competentibus dentur, quæ danda ſunt, & petantur, quæ petenda ſunt, ut nemo perturbetur, neque contriſtetur in Domo Domini.

Circa Actus multiplices.

AD hujus officium pertinet, recipere omnia, quæ dantur Domui, vel procurantur, vel obveniunt quoquomodo: niſi quando fortè Prior in aliquo aliter interdùm duxerit ordinandum. Item facere, & ſolvere omnes expenſas, quæ fiunt in Domo, niſi fortè circa Sacriſtiam, vel opera, vel alia hujuſmodi Prior aliter ordinaverit. Item recitare fideliter beneficia omnium in Capitulo. Item computare de omnibus coram Priore, & Suppriore, & Fratribus conſiliariis, quoties ipſis viſum fuerit, & debet habere proprium ſcriptum, in quo recepta, & expenſa ſollicitè ſcribat quotidiè, ne per oblivionem aliquid omitatur; in quo etiam ſtatus Domus quo ad ea quæ debentur eidem, diligenter, & per ſingula apertè deſcribat. Item ipſius intereſt emere omnia, quæ emenda ſunt tempore ſuo, ut ligna, oleum, corium, & ſimilia, quæ ſolent emi. Similiter vendere, ſi quæ vendenda fuerint, de his quæ ſub manu ejus ſunt, ut bladum interdùm, vel vinum ſuperfluum, & hujuſmodi. Item cùm inſtat tempus ad procurandum in aliquo, vel quærere; debet ſuggerere Prælatis tempeſtive, quod ordinent de Fratribus ad hoc mittendis. Cùm autem aliqua quæſita fuerint, debet habere curam qualiter apportentur, & apportata qualiter in locis debitis reponantur, & conſerventur. Item debet habere ſollicitudinem generalem, ne aliquæ res ex mala cuſtodia depereant, vel male tractentur, ne fiant ſuperfluitates in hoſpitio, vel infirmitorio, vel alibi, & ea quæ remanent, diligenter recolligantur: quod officiales particulares, ut ſervitor hoſpitum, ſervitor infirmorum, Coquinarius, Refectorarius, & ſimiles, officia ſua diligenter faciant; & ad hæc videnda interdùm diſcurrere debet per officinas, & ſupplere defectus eorum, & ſuper hujuſmodi facere proclamationes in Capitulo. Item ipſius eſt habere ſpecialem curam quotidie de Conventu, & hoſpitibus, ſi fuerint procurandi, & de pictantiis, ſecundùm poſſibilitatem Domus, & Prioris ordinationem faciendis. Circa horam verò prandii debet ſemper viſitare coquinam, & ſi res non ſunt paratæ, facere diſferri pulſationem cymbali. Et cum viderit expedire, vel cauſâ hoſpitum, vel Conventus, ut juvet in coquina, ut melius fiant omnia, poteſt à prima menſa remanere. Ad ipſum autem pertinet tempore minutionis generalis, vel particularis, tempore raſuræ, tempore lotionis pedum, vel capitum Conventus, tempore ignis faciendi propter frigus pro Conventu, cogitare, & providere de neceſſariis ad hoc, & pro miniſtris ad hoc neceſſariis requirere Prælatum, ut eos aſſignet, vel in tabula pronuncientur. Item debet habere curam de cognoſcendis amicis Fratrum, & familiaribus: & cum ad Domum veniunt, eos honorificè, & devote recipere, & tractare. Licet autem ſine licentia generali, vel ſpeciali nihil dare debeat, tamen debet conſiderare, quibus expediat aliquando aliqua ſervitia fieri, vel de fructibus horti, vel de mittenda aliqua pictantia, vel faciendo aliquam remunerationem pro ſervitiis exhibitis, vel in domo à gartionibus, vel extra ab aliquibus pauperibus, licet gratis: & ſimilia, & ſuggerere Priori, quod bonum videbitur in hac parte, & cum licentia ejus facere, quod fuerit faciendum. Circa gartiones debet habere diligentiam, ut videat qui valent, qui utiles, qui fideles, qui neceſſarii, qui ſuperflui, qui religioſi, qui irreligioſi, qui ſuſpecti, qui ſecuri ſunt: & quod ei videbitur bonum de abjiciendis, de retinendis, de recipiendis de novo, ſuggerere Priori; & cum conſilio, & licentia jus facere, quod fuerit faciendum. Item ad ipſum pertinet juxta poſſe ſuum procurare per ſe, & per alios utilitatem Domus in teſtamentis, & aliis modis, quibus poterit, juxta modum, qui fuerit conſuetus in Domo.

Caput XX.

De Officio Conſiliariorum.

QUædam modica frequenter oriuntur in Religione, quæ Prælatus poteſt ſine conſenſu aliorum expedire. Quædam vero ſunt adeo magna, quod nullo modo debent ſine conſilio Conventus expediri: quædam vero media, ad quæ expedienda ſolent aſſignari Fratres aliqui à Conventu, de quorum conſilio, quæ hujuſmodi ſunt expediantur, ne vel Conventus in hujuſmodi nimis fatigetur, vel Prælatus pro ſuo libitu faciens iſta, minus ſapienter procedat. Debent ergo ad hoc aſſignari, ſi poſſibile ſit, Fratres, qui bonæ ſint diſcretionis, exercitati in agendis, amatores boni, in ſenſu ſuo non nimis abundantes, authoritatis competentis, & qui Dei ſpiritum habere credantur. Porro ad horum officium pertinet audire cum Priore, Suppriore, & Procuratore computationem, & ſcire ſtatum Domus in his, quæ habentur, & quæ debet Domus. Item dare conſilium circa ædificia, circa officiales creandos, vel abſolvendos, & mutandos, circa Fratres ad Ordines promovendos, circa miſſionem Fratrum, & combinationem: vel cauſa prædicationis, vel quæſtus, circa familiam recipiendam, vel abjiciendam, vel ſuſtinendam, circa proviſiones in neceſſariis emendis, vel procurandis, circa diſtributionem librorum Fratrum defunctorum, & ſimilia, in quibus neceſſario non requiritur de jure conſenſus Conventus. Porro in apponendo ſigillum Conventus aliqua littera, vel charta, in alienatione, vel emptione rerum immobilium, & mobilium, in magna ſumma, in receptione Fratrum, & ſimilium, in quibus requiritur de jure conſenſus Capituli, cavere debent, ne dent conſilium ſine licentia & cum ſcientia Conventus (niſi forte ſuper his commiſſionem habeant à Conventu) ſed referre debent talia ad Conventum.

Caput XXI.

De Officio Eleemoſynarii.

Circa petitionem eleemoſynæ.

ELeemoſynarius dicitur, qui habet petere eleemoſynam. Porro ad iſtud officium debet poni talis Frater Converſus, qui ſit ſecurus contra omne peccatum, affabilis in verbis, amabilis, & honeſtæ converſationis inter homines, qui ſufficiat aliqua verba ædificatoria ſimplicia interdum dicere: prudens in obſervando quid, & quando, & qualiter, & à quibus petere debeat, non importunus notabiliter in petendo, nec tædioſum ſe reddens hominibus; nec de fructu ſui laboris, & induſtriæ ſuperbiens inter Fratres. Ad hujuſmodi officium pertinet eſſe ſollicitum qualiter caute, & religioſe melius poſſit procurare eleemoſynas pro Fratribus, ſive in pane, ſive in pictantiis, ſive pro infirmis ſive in denariis, ſive in aliis rebus ſecundùm morem patriæ, & ordinationem Prioris. Quod autem in pecunia acquirit, debet ſecundùm ordinationem Prioris, vel in pane, vel in aliis neceſſariis expendere, vel Procuratori tradere. Debet autem ſibi familiares acquirere, qui eum, & Domum juvent, & dirigant interdum in procurando aliquas eleemoſynas de teſtamentis, vel aliis eleemoſynis. Item eundo per villam, non ſe debet à Socio ſeparare, maxime cum aliquam domum intrat; & cavere debet ne unquam cum mulieribus longas collocutiones habeat, vel frequentes, ſedens cum eiſdem. Ubi autem eſt conſuetudo, quod petitur eleemoſyna panis, clamando pro Fratribus, debet ſub nomine Prædicatorum, & non alio. Ad Magnates autem cum tranſeunt, non debet pro eleemoſyna accedere, niſi prius habita collatione cum Prælato. Et cum accedit, debet explorare modum Curiæ illorum virorum, videlicet utrum in propria perſona ſoleat ab eis peti eleemoſyna, vel ab eleemoſynariis ſuis, vel aliis de curia ſua, & conſuetudinem curiæ ſervare. Item cum Fratres habent aliquid mandare, vel explorare aliqua quæ per eos expediri poſſunt, & procurari in villa, debet hoc libenter expedire, ne diſcurſus per alios oporteat multiplicari.

Circa largitionem eleemoſynarum.

POrro ad largiendam eleemoſynam communem ſecundùm poſſibilitatem Domus, ſolet Frater aliquis aſſignari: vel idem, qui habet petere eleemoſynas, aut alius qui ſit pius in compatiendo, manſuetus in tolerando improbitates, & moleſtias petentium, diſcretus in diſtribuendo, ſollicitus in congregando, quæ fuerint largienda. Ad hujus officium pertinet recolligere debito tempore in Refectorio, in procuratione, in hoſpitio, in infirmitorio, in coquina, tam Conventus quam infirmariæ, in domo familiæ, & ubicumque ſolet in domo comedi, ea quæ remanent ad eleemoſynam pertinentia: & ſervare munde, & honeſte in vaſis propriis ad hoc deputatis, in loco honeſto uſque ad tempus diſtributionis. Ea vero, quæ in infirmitorio colliguntur, in quibus aliquid de carnibus, vel brodio carnium poteſt inveniri, ſic debet ſemper ſeparare, & cuſtodire, & dare alicubi in villa, non in porta ſecundùm conſilium Prioris: ita quod nunquam aliquid mixtum de iſtis, inveniatur in elemoſyna communi. Eleemoſyna communis ſecundùm morem patriæ, & ordinationem Prælati, debent, vel certis perſonis dari, vel ad eleemoſynam venientibus ad portam, certis diebus, & horis, & locis ad hoc aſſignatis. Cum autem datur ad portam, cavere debet, ne ingerentes ſe improbe, vel tumultum facientes percutiat, vel aſperis verbis corripiat, ſed cum omni patientia eos ordinate, & pacifice faciens reſidere, miniſtret charitative quod habet, & de verbis dulcibus conſoletur eos. Si qui verò inter iſtos veniunt, qui videbitur magis reverendæ, & verecundæ perſonæ; ad partem eos ſegreget, miniſtrans eis honorabilibus, quod poterit, & à verecundia ipſis caveat prout poteſt. Infirmis vero, & magis miſerabilius, abundantius prout poteſt aliquid debet dare. Item debet ſollicite curare, ne ea, quæ debent in eleemoſyna dari, per negligentiam pereant, vel in uſus alios transferantur. Diligenter etiam debet conſiderare, ſi ſit aliquid in Domo, ſive legumina, ſive herbæ in horto, ſive alia quæcunque non ſint neceſſaria Fratribus, & inſtare apud Prælatum, quòd hujuſmodi in eleemoſynas largiantur.

Caput XXII.

De Officio Refectorarii.

Circa Menſam Conventualem ordinariam.

AD officium Refectorarii ponendus eſt Frater Clericus, vel Converſus, qui ſit induſtrius, & diligens ad faciendum honeſte quæ hujuſmodi requirit officium. Porro ad ipſum pertinet præparare menſam tempeſtive ante comeſtionem, decenter, & munde: & ſic plene in ea ſingula ponenda collocare, quod ſervitores non habeant ponere niſi pulmenta, ſalſas, & pictantias. Proinde debet à principio aptare mappas, ponere panem, & vinum ubi uſus eſt vini: vel in ſingulis vaſis pro ſingulis Fratribus; vel in vaſe uno pro multis, ſecundùm conſuetudinem, & ſcyphos. Item ſal, & aquam in tot vaſis, quot competenter poſſint habere, qui voluerint. Item cochlearia, cum fuerint apponenda aliqua, ad quæ ſunt neceſſaria. Item can-

de-

delas cum decentibus candelabris cum cœnatur, vel sit collatio tarde, tot, quot sufficienter illuminent unumquemque. Sic autem aptandæ sunt mappæ, quod à parte interiori remaneat tantum de mensa nudum, quod vasa pro vino, pro sale, pro aqua, pro candelabris, & ossa fructuum, & paraturæ pomorum, & hujusmodi inutilia remanentia, ibidem valeant collocari, ne mappam deturpent. Alia vero prædicta, quæ super mappam collocantur, debent cooperiri de parte mappæ dependente, super illa replicata honeste, quousque Fratres sedentes partem illam replicent super genua. Debet etiam habere curam, quod tempore magni frigoris, quando Prior dederit licentiam, ut stupha Refectorii calefiat (ubi est usus stupharum) vel ubi non est usus hujusmodi, carbones accensi habeantur in Refectorio in patellis congruis deferendis per servitores: & in aliquo vase, vel in aliquibus aqua calida, vinum calidum pro illis, qui voluerint vinum suum calefacere. Debet etiam expedite in solo caputio, & frequenter circuire per mensas ad videndum si deest aliquid alicui de communi: vel si quis aliquid dimittit, illud reportet, vel det alii, qui non habuerit. Si qui vero fuerint Fratres, qui propter infirmitatem, vel alia de causa, de licentia utantur aliquibus aliis quam communibus, vel aliter paratis; debet esse sollicitus circa illos, ut sciat sine defectu, prout Prior duxerit ordinandum, & debet circumeundo coram Prælato se præsentare frequenter, ad videndum, si quid dixerit ei faciendum. Cum aliquis Frater tarde venit, & non audet intrare sine licentia, ipsius est petere pro eo licentiam, & providere de loco, si forte sedes omnes fuerint occupatæ, & eidem mistrare, vel servitoribus hoc suggerere. Si autem aliquos extraneos contingit in Refectorio comedere, tunc magis debet esse sollicitus, ne ibi videant aliquid quod eos minus ædificet, & secundum eorum statum magis curare de eis, & Priori reducere ad memoriam, si vult eis mittere aliqnid vel vult eis aliquid melius ministrari, in pane meliori, vel aliis quibuscumque. Porro ea, quæ remanent, & recolliguntur de mensa, quæ uno deferuntur ad coquinam, ipsius est servare, & sequestrare: seorsim ponendo ea, quæ pertinent ad eleemosynam, & alia, quæ possunt iterum Fratribus dari, & illa, quæ magis competunt familiæ, vel operararii, quando sunt tales, quibus provideatur in cibo, vel in in hujusmodi usus alios reservare. Cæterum cum Fratres conveniunt solum causa collationis, vel in die Parasceves ad Refectorium, non sunt mappæ ponendæ; nisi solum ea, quæ pertinent ad horam illam, & diem.

Circa mensam extraordinariam.

Item ipsius est servire Novitiis, & illis, cum quibus dispensatur, ut bis comedant tempore jejunii: & certo tempore ad hoc facere signum, & præparare ea, quæ fuerint præparanda sine defectu; & ministrare illis prout à Priore fuerit ordinatum. Si autem aliquos Fratres cum licentia contingat præoccupare horam comestionis causa egrediendi, vel post utramque mensam venire, & comedere in Refectorio: debet istis servire, & adstare ipsis; & ea, quæ Conventus sunt eisdem ministrare. Si aliquis extraneus ibi de licentia comedat, debet eidem servire, & minstrare, secundum statum personæ suæ, & familiaritatem ad Fratres, plus, vel minus. Debet autem cum tanta disciplina, & religione se habere in omnibus, ne occasione officii frangat silentium cum aliquibus; nec clamet alte pro negotio, nec ad fenestram coquinæ tumultuosè, nec multum, nisi de necessariis loquatur. Benignè autem, & mansuetè se habeat ad omnes, & charitative, & hilariter serviat, & faciat, quæ fuerint facienda. Caveat autem sollicite, ne alicui, vel in mensa ordinaria, vel extra ministret, nisi quæ secundum ordinem fuerint, nec ministrare permittat. Et licet ab acceptione personarum sit ei cavendum, tamen Novitiis, & magis indigentibus debet ostendere ampliora viscera charitatis.

Circa Domum Procurationis, sive Dispensam.

Item ipsius est habere domunculam juxta Refectorium, quæ dicitur Domus Procurationis, vel Dispensa, quam debet mundam habere, & sic aptare modis diversis in fenestris, in perticis, & in armariis, & in arcis, & similibus; quod commode possint ibi servari, & collocari, quæ sunt ibi servanda, vel reponenda. In hac verò debet servare panem, & ministrare per totam Domum ubicumque fuerit ministrandus: hoc servato moderamine, quod in infirmitorio, meliorem infirmis ministret, ubi varietas. & panis habetur. In hac etiam debet servare caseos, fructus, & cæpas, & hujusmodi, quæ sibi traduntur à Procuratore, vel quotidie, vel certis diebus, secundum ejus ordinationem ministranda. In hac etiam debet servare mappas, canistros, utensilia necessaria ad suum officium, nisi fortè in Refectorio reponantur in alio loco apto. Tempore quoque comestionis, vel collationis instante, debet de cellario vinum apportare ad hanc: & si temperatum non fuerit temperare, & inde in Refectorio ministrare; vel tradere servitoribus ministrandum. Ibi etiam debet in certo loco reservare ea, quæ pertinent ad eleemosynam, quæ de Refectorio colliguntur, ut eleemosynarius inde accipiat tempore opportuno.

Circa Lavatorium, & munditias, & alia quædam.

Item ad ipsum pertinet providere de aqua in lavatorio, & ipsum lavatorium frequenter mundare, & mundum servare. Item de manutergiis in claustro providere, & illa frequenter mundare, & interdùm alicubi removere certa hora, propter advenientes ea deturpantes. Item debet providere, quod mappæ de Refectorio laventur, & mundentur tempore congruo, & quod justæ, & lagenæ, & scyphi pro sale, & aqua, & utensilia, & cætera omnia, quæ ad Refectorium pertinent, laventur, & tergantur, & munda serventur; & Refectorium, & Procurationis Domus scopentur, & ab araneis, muribus, & hujusmodi immunditiis laventur, vel purgentur sæpe, & diligenter, prout requirit necessitas. Cùm autem Magnates comedunt in Refectorio, debet providere, quod semper pulchras mappas, & honestas, scyphos, & scutellas, & cochlearia, & hujusmodi habeant in mensa sua: insuper pulchra manutergia debet habere, quæ ante eos ponantur cum comedunt; & alia similia, quæ eis apponantur in manuum lotione. Debet quoque sollicitare Coquinarios, ut sic tempestive parent omnia, quod facto signo in Ecclesia omnia sint parata, & ipso audito, & inquisito utrum sint omnia parata, sine mora debet cymbalum pulsare, si omnia sunt parata, ne Fratres otiosi spectent. Et hujusmodi mora similiter cavendum est in pulsando cymbalum ad collationem, post signum factum in Ecclesia. Ad ipsum etiam pertinet habere curam, quod sedes aptæ habeantur in claustro, in quibus sedeant Fratres post manuum lotionem. Cum autem aliquid aptandum fuerit in refectorio, vel extra, vel aliqua emundanda, vel reficienda, circa ea, quæ pertinent

ad officium suum: debet pro his instare sollicite apud Procuratorem, vel Prælatum, si negligens fuerit Procurator. Cùm autem scit aliquos extraneos debere comedere in refectorio, vel debere xenia deferre, vel aliàs intraturos; debet Priorem cautum reddere, ne aliquos sedere in terra permittat: quod si aliqui redierint jam, & alii debeant supervenire, debet hoc Priori dicere antequam aliquos intrare contingat. Debet quoque vel semper certis sic adstare in refectorio, vel circa illud, quod cùm necesse fuerit, possit facilè reperiri: præcipuè ubi magnus est Conventus, & multæ ocupationes circa refectorium occurrunt. Ubi verò propter paucitatem Fratrum modica sunt agenda, debet cum circa refectorium non est occupatus, in aliis occupari libenter.

CAPUT XXIII.

De Officio Servitoris Mensæ.

Circa primam Mensam.

SErvitor, seu Servitores primæ mensæ, audito signo post Horas in Ecclesia facto, debent festinè ad refectorium ire, & remota cappa in caputio solo remanentes, juvare Refectorarium, in faciendis, quæ ad eum pertinent circa illam horam, si fortè illa non complevit. Pulsato vero cymbalo debent incipere ponere scutellas, incipiendo à mensa Prioris (præcipuè ubi est magnus Conventus) nisi fortè propter magnum frigus, & muscas interdum dimittant; & si necesse fuerit aliquos de Fratribus, qui manus jam laverint, ad adjuvandum se in hoc advocare. Facta autem benedictione, & residentibus Fratribus scutellas quæ positæ non fuerint, ponant: vel si nullæ positæ fuerint festinè, & mature easdem apportare debent, incipiendo tunc ab inferioribus. Collocatis vero primis scutellis sine mora longa apportare debent quidquid est iterum apportandum ante remotionem primarum scutellarum; ita quod si falsa fuerint apportanda separatim ab alio, cum ferculo illo, vel ante opportetur; & idem est observandum in tertio, vel ultimo ferculo, si fuerint apportanda in comparatione ad præcedens. Cum autem communiter videntur Fratres expediti de pulmento, vel alio ferculo, tunc primo debent illud communiter removere; caventes ne removeant aliquid à conspectu Fratris, qui illud non elongaverit à se, & amplius non videatur curare de illo. Ipsorum etiam est circuire cum aliud non habent facere, ad videndum si deest aliquid, vel aliquis aliquid dicere velit. Appropinquante autem fine primæ mensæ, cum omnia vasa, in quibus ministratur apportaverint ad coquinam, debent fructus, si qui fuerint supra in canistris, vel aliis vasis decedentibus, & paraturas fructuum, & testas ovorum, & nucum, vel hujusmodi, & inutilia in aliis vasis decentibus recolligere separatim, & ad procurationem deferre. Tandem cum Fratres communiter cessant comedere, in sportis, vel aliis vasis honestis recolligere panis particulas, quæ supersunt. Attendendum autem est eis in omnibus, quod disciplinate se habeant, & mature incedant: ne in frangendo silentium, vel clamando, vel tumultuando ad fenestram coquinæ, vel contendendo cum aliquo, vel frangendo, vel effundendo aliquid, aliquem scandalizent, & præcipue cum extraneos contigerit interesse: circa quos magis debent esse solliciti, & tanto plus, quanto fuerint honestiores, vel excellentiores personæ. Ipsorum etiam est tempore comestionis primæ mensæ curam habere de ostiis, & fenestris claudendis & aperiendis, prout fuerit opportunum, & de catis, & de hujusmodi animalibus excludendis. Cum autem plures sunt Servitores scripti, ubi propter paucitatem Fratrum unus tantum sufficit; debent inter se ordinare, quod unus interdum comedat, & alter serviat vicissim. Porro ad servitores secundæ mensæ pertinet, quod egresso Conventu de refectorio ipsi remaneant, & ibidem gratiis redditis remotis cappis parent mensam, in qua debent comedere, qui comesturi sunt in secunda mensa: & ipsis serviant portando, & reportando, & alia faciendo, quæ dicta sunt supra de servitoribus primæ mensæ. Si autem aliqua superfuerint in mensa, quæ non pertinent ad eleemosynam, si possunt iterum dari Fratribus, illa debent colligere, & ponere separatim: quæ omnia facienda sunt post secundam mensam, si forte illa durante non habuerint ad hoc tempus. Si autem istis factis adhuc durante mensa tempus fuerit, debent in scyphis tergendis, vel in aliis ad adjutorium Refectorarii pertinentibus occupari; vel si Fratres voluerint, & eis vacaverit, legere aliquid submisse. Finitâ vero secundâ mensâ, debent facere de remanentibus in illa, sicut supra dictum est de reliquiis primæ. Tempore vero jejunii debent mappas, & omnia (præter scyphos) removere de mensa in prandio, & in suis locis reponere, similiter semper in cœna. Cum vero bis comeditur, debent mappas post prandium in mensis dimittere usque ad cœnam replicatas decenter.

Circa Collationem.

AD Servitores vero primæ mensæ pertinet audito signo in Ecclesia pro collatione convenire, & juvare Refectorarium in his, quæ ad collationem pertinent, & servire in collatione. Servitores vero secundæ mensæ servire debent illis, qui post Conventus recessum à collatione immediate habent bibere, & juvare si necesse fuerit Refectorarium, in his, quæ tunc habet facere, si potest breviter absque Completorii amissione. De ribendo verò Servitore uno, vel pluribus in mensa, debet fieri prout Prior ordinaverit, considerata paucitate, vel multitudine Fratrum.

CAPUT XXIV.

De Officio Lectoris Mensæ.

AD officium verò Lectoris Mensæ pertinet prævidere diligenter, lectionem non solùm quoad punctuationes, & modum accentuandi; sed etiam quoad scientiam, ut sciat sensum eorum, quæ dicuntur, & ut sic etiam ibi proficiat in addiscendo. Cùm autem de aliquo dubitat sive quo ad sensum, sive quo ad modum legendi, debet recurrere ad glossas, & postillas, vel ad Fratres, per quos possit instrui, & maximè ad Correctorem mensæ. Cùm autem accipit benedictionem in prandio, vel cœna, debet accipere in medio Refectorii: in Collatione verò de sede, in qua sedet, facto signo à Prælato, vel Hebdomadario, si Prælatus non fuerit præsens. In prandio vero, & cœna debet exspectare, quod omnes sedant pacifice, antequam incipiat legere. In Collatione verò postquam aliqui licet pauci convenerint, potest incipere ad signum prædictum, vel sine signo illo, cùm desunt illi, ad quos pertinet illud facere. Debet autem se sic disponere in sede, in qua legit, quod pro magna parte habeat vultum versum ad Conventum, si loci dispositio hoc permittat. Porrò in legendo debet cavere ne nimis submisse, vel clamosè legat, nec nimis cursim, sed morose valdè, & distinctè, & sonorè, & pausas faciat interdùm competentes. Debet autem aurem ap-

po-

ponere ad intelligendum, si in aliquo corrigitur, & correctionem quæ fit à Correctore, etiam si minùs bene dicit, humiliter suscipere, & exequi; dummodò manifestum errorem non dicat. Cum autem legitur in Bibliis, debet sic incipere: *Talis Libri, Capitulum tale*, dum incipit lectio in principio Capituli: si autem incipit infra Capitulum, debet sic incipere: *Talis libri, Capitulo tali.* Cùm incipit in principio alicujus libri, sic debet incipere: *Incipit liber talis.* Cùm autem incipit in aliquo Prologo, si sit unicus Prologus in libro illo, debet sic incipere: *Incipit Prologus in talem librum.* Si verò multi, debet in primo sic incipere: *Incipit primus Prologus in librum talem*, in secundo verò sic: *Prologus secundus in librum talem*, & sic deinceps. In Epistolis verò Divi Pauli debet sic incipere: *Incipit argumentum, &c.* postea legere argumentum, deinde dicere: *Incipit Epistola talis.* Si autem legit Homiliam, præmisso textu Sancti Evangelii, & præmisso: *In illo tempore, &c. & reliqua: & lectio Sancti Evangelii, &c.* debet sic incipere: *Homilia talis.* Cùm autem legit Evangelia, & venit ad Passionem debet transire usque ad Resurrectionem. Ubi autem est consuetudo, quod legatur tabula in mensa in Festis majoribus, debet eam prævidere, & legere circa finem mensæ. Cùm verò finitur liber, debet sic terminare: *Explicit liber talis.* In legendo autem talem, vel talem librum, sive in comestione, sive in collatione, non debet aliquid propria authoritate facere, sed quod ei dictum fuerit à Correctore in mensa. Regulam debet legere prima die post Dominicam, quando non contingit extraneos interesse in Refectorio. Ad ipsum etiam pertinet habere curam de libro, in quo legitur, custodiendo, & portando in Refectorium, & reportando. In terminatione vero lectionis, debet aliquod signum tunc facere cum cera, vel speram superponere, ut sciat ubi debeat reincipere, vel ostendere successori, sive alii, qui legerit loco sui. Cui debent extranei interesse, si non est talis Lector, qui consueverit bene legere, debet alii magis idoneo ad legendum committere lectionem: vel rogare Prælatum, ut hoc faciat, præcipuè cum illi extranei litterati, & intelligentes reputantur.

Caput XXV.

De Officio Correctoris in Mensa.

Officium Correctoris in Mensa, est ordinare cum Prælato, quid, quo tempore, sive in prandio, sive in cœna, sive in collatione legatur. Ipsius etiam interest cum consilio Prælati observare, quando Fratres melius sunt in Domo: tunc facere legere frequenter in anno Acta Capitulorum Generalium, & Provincialium, litteras Magistri, & Constitutiones; & notas aliquas de Rubricis magis utiles, & frequentius necessariis secundum judicium Cantoris. In collatione vero, & in cœna debet providere, quod legantur libri aliqui bonæ ædificationis, & præsertim historiæ, quæ retineri valeant, continentes: ut sunt vitæ Patrum, libri collationum, & similes. In prandio vero, etsi frequentiùs Biblia est legenda, tamen possunt interdum utiles libri aliqui legi. In vigiliis vero, & Festis, & in diebus privilegiatis, ut sunt dies Rogationum, & hujusmodi, possunt legi Passiones, vel Homiliæ, vel Sermones Sanctorum ædificatorii, & in die Parasceves solent legi Threni Hieremiæ, vel Sermones devoti de Passione. Porro ipsius est prævidere diligenter lectionem, & studium suum circa illa maxime applicare: & Lectorem instruere cum petierit, vel etiam si ipse non petierit, prævenire eum in hoc, maxime cum in lectione occurrerit aliquid difficile, vel dubium in accentuando, vel pronunciando. Cum autem sedes sua nimis distat à loco lectionis, vel non est bene disposita ad intelligendum Lectorem, potest de licentia eligere locum alium ad sedendum in Refectorio, propinquum Lectori ante faciem constituto. Cavendum est autem ei ne correctionibus nimis curiosis, seu inusitatis, vel minus utilibus molestet Lectores, vel auditores. Si autem contingat, quod extranei litterati debeant interesse, & Lector non reputetur multum idoneus ad legendum: providendum est ei, quod alius legat loco ipsius, & super hoc Prælatum adeat. Cum vero aliquem Lectorem viderit frequenter circa aliqua deficere, debet his observatis ad aliquem locum congruum ipsum advocare, & ipsum circa defectus, & ignorantias suas instruere charitative. Ut autem, quæ ad istud officium pertinent, melius fieri possint, debet procurare, quod habeantur in Domo aliquæ summæ de modo accentuandi, & pronunciandi, & ad Grammaticam pertinentes, per quæ Fratres in legendo possint dirigi, & Corrector in corrigendo, & hoc debet Corrector, prout poterit procurare.

Caput XXVI.

De Officio Infirmarii.

Infirmarius dicitur, qui habet curam generalem infirmorum, & infirmitorii. Debet autem ad hujusmodi officium poni Frater, qui sciat esse patiens ad molestias infirmorum, & compatiens infirmitatibus, & necessitatibus eorum: qui sit dulcis eloquio, verbis consolatoriis affluens, & providus, & discretus in procurandis, servandis, & ministrandis necessariis; nec tenax in dispensando necessaria, nec prodigus in consumendo aliqua sine causa. Ad hujusmodi igitur officium pertinet, habere curam de omnibus, quæ ad infirmitorium, vel infirmos pertinent generaliter, vel in casibus variis, & emergentibus, quæ pro aliquibus haberi debent, vel fieri: & providere de his, quod habeantur sine defectu tempore opportuno.

Circa Res habendas.

Proinde debet sollicitudinem habere apud majores quantum potest, quod habeatur infirmarium sanum & bonum, & bene dispositum in officinis commodè aptis, sufficientibus, commoditate camerarum, & horto seu prato ad recreationem infirmorum: in quo etiam sint aliqua loca, seu domunculæ, & arcæ, & armaria apta ad repositionem rerum omnium, quas ibidem servare oportet; & quod hujusmodi domus frequenter purgetur, & munda servetur, & reparetur, & reficiatur, cum necesse fuerit diligenter. Debet etiam providere, quod habeantur ibidem competentia vasa, vel utensilia, mappæ, scyphi, scutellæ, mensæ communes, & singulares pro comedentibus in lecto, instrumenta, & hujusmodi necessaria abundanter: circa coquinas, circa lectos, circa comestionem, circa medicinalia, balnea, vel stuphas, circa minutiones, circa rasuram, circa lotiones pedum, & capitum, circa potionandos, urinariæ quoque, & sellæ pro impotentibus surgere, & ire ad cameras communes: feretrum quoque, & coopertoria propria, & alia necessaria pre mortuis, & loca apta ad lavandum mortuos, & lavatorium commune pre manibus, & receptacula aquarum, quæ effunduntur interdum: libris quoque pro Officio Divino dicendo, & ad legendum interdum pro consolatione, & ædificatione infirmorum, ut sunt vitæ Patrum, & similes libri. Candelæ quoque, & oleum pro lan-

lampade, servitores secundum exigentiam multitudinis, & secundum conditiones infirmorum, procuranda sunt apud Prælatum. Et cavendum ne extranei serviant infirmis, sed Fratres invicem, ubi hoc poteſt commode obſervari. Ubi vero etraneos advocare compellit neceſſitas, cavendum eſt ne aliqui ad hujuſmodi recipiantur ſervitia, niſi adeo familiares ſint, quod Fratrum ſecreta poſſint eis revelari ſecure. Ipſius eſt etiam, ſi novit per ſe medicinam, vel alios Medicos Fratres, vel extraneos, adhibere conſilium medicinæ, circa infirmos, & procurare, quod fiat, quod faciendum fuerit pro ſalute: ordinare etiam, & providere quid quotidie comedatur, ſive ab illis, qui veniunt ad menſam communem, ſive qui decumbunt; & habere ſollicitudinem, quod tam hoc, quam medicinalia tempeſtive, & ſuo tempore miniſtrentur, ſicut requirit conditio, & neceſſitas infirmorum. Neceſſaria vero pro expenſis debent à Procuratore recipere, vel aliter ſi Prior duxerit ordinandum: & omnia computare, & in capitulo recitare, ſi quæ ſpecialia beneficia notabilia fuerint collata infirmis. Ipſius etiam intereſt frequenter viſitare infirmos, & diſcurrere per coquinam, & officinas alias ad videndum ſi fiunt omnia, quæ fieri debent: & ſi quid negligentiæ invenerit, corrigere debet, & cum commode poteſt, apponere manum ad adjuvandum. Notare etiam ſi aliqua fiat diſſolutio, vel inordinatio ibidem, & illud interdum charitative corrigere, & interdum etiam Prælatis referre, interdum etiam in capitulo ſuper hujuſmodi proclamare. Si quæ vero dicta fuerint in capitulo, quæ ad infirmos pertineant, debet illa infirmis referre; & cum eorum infirmitates aggravantur, Prælato in capitulo dicere, ut faciat orare pro eis. Mortuos quoque de novo, ipſi Prælato in capitulo ad memoriam, ut Fratribus recommendentur reducere, & habere curam, quod per Domos alias cito ſignificentur per Vicarium.

Circa Infirmos.

PORro cum aliquis de novo mittitur ad infirmitorium, debet eum cum omni charitate ſuſcipere, & dulciter conſolari; & ſecundum ſuam neceſſitatem de eo ſollicite cogitare: ſive in aſſignando locum, & lectum, ſi expedit eum jacere in infirmitorio, ſive de ſpeciali ſervitore ſi indiget, & aliis hujuſmodi, quibus ejus infirmitas noſcitur indigere. Si autem commiſſum fuerit ei à Priore, quod curam habeat de ponendo Fratres in infirmitorio, debet eſſe ſollicitus de his, quibus indigent, cum ei dicitur, vel advertit: & eos prævenire antequam petere illud cogantur. Cum vero aliquis abutitur infirmitorio, ſine cauſa rationabili ibi nimis morando, debet hoc caute ſuggerere Prælato, ut ipſe faciat, quod circa hoc fuerit faciendum. Circa vero illos, qui ex nimia humilitate, vel religione petunt licentiam recedendi antequam expediat eorum ſtatui: debet etiam Prælatum cautum reddere, vel ipſemet debet eſſe cautus; ſi data eſt ſibi poteſtas in hujuſmodi licentiis concedendis, ne cedat eis ſua religio in corporis notabile detrimentum. Cum vero nullus infirmus fuerit, debet habere curam de domo infirmitorii claudenda, & cuſtodienda.

CAPUT XXVII.

De Officio Servitoris Infirmorum.

SErvitor infirmorum dicitur, qui deputatus eſt ad ſerviendum infirmis; vel in communi, quo ad illos, qui veniunt ad menſam communem, vel ſingulariter alicui, vel aliquibus cum decumbunt. Hujus autem officium eſt ſollicitum eſſe, ut fiant omnia facienda ratione officii diligenter, & ſuo tempore: & pium eſſe ad infirmorum neceſſitates, patientem ad eorum moleſtias: conſolationes charitativas verbis, & factis impendere eis, & omnia, quæ ad ſtudium, vel alias occupationes (quæ non ſunt de neceſſitate ſalutis, vel Ordinis) poſtponere, propter hujuſmodi pietates.

Circa communem Servitorem.

POrro qui deputati ſunt ad ſerviendum communiter omnibus, ſive ad ſerviendum in domo, in qua comeduntur carnes, ſive in domo recreationis; debent ſcire diligenter illud, quod ſupra notatum eſt circa officia Refectorii, & ſervitorum primæ menſæ, vel ſecundæ, circa menſas parandas, & ſervitium ibidem faciendum, & renovanda, & recolligenda in fine, & munditias faciendas, & utenſilia, & hujuſmodi cuſtodienda, & lavanda: & lavatorium, & ſimilia, & illa omnia, quæ illi ad ſuum uſum pertinere videntur exequi diligenter. Debet autem in infirmitorio eſſe domus aliqua pro procuratione, vel duæ pro duabus prædictis domibus in loco, vel in locis idoneis, quarum, vel cujus cuſtodiam, debet, vel debent habere qui eſt, vel qui ſunt principales ſervitores. Cum autem comeſtionis hora appropinquat, debet hujuſmodi ſervitor facere ſignum cum campana, quæ ad hoc debet apta haberi in infirmitorio, in loco idoneo; ad convocandum Fratres in infirmitorio conſtitutos. Cum vero eos conveniſſe viderit, debet aliud modicum ſignum facere ad manuum lotionem: quo facto ſine aliqua expectatione eorum, qui non venerunt, debet fieri benedictio. Si vero aliquid mittatur infirmis, debet cavere ne deferens introducatur: quouſque provideatur, quod nihil ibi videri poſſit, quod ipſum valeat ſcandalizare. Debet etiam providere, quod liber aliquis ædificatorius habeatur ſemper in promptu, in quo, vel ipſe quando non eſt in aliis occupatus, vel aliquis Frater alius de comedentibus legere poſſit interdum in menſa ſi velit. Si vero menſæ fuerint mobiles, debet eas in fine reponere in loco ſuo. Expeditis vero omnibus, quæ ad comeſtionem pertinent, debet habere curam de claudenda Domo, in qua comeditur: ſi ibi lecti non fuerint, in quibus aliqui jaceant tempore, & hora à Priore determinatis. Debet autem cum infirmario conferre in ſero de his, quæ agenda ſunt pro infirmis, vel paranda, & innoteſcere ei, de multitudine infirmorum, & conditionibus eorum: & cum multiplicantur, vel minuuntur, ut faciat melius quid, & quantum ſit in craſtinum præparandum. Ipſius etiam eſt accipere, & apportare panem, & vinum de Refectorio, & cellario, prout fuerit ordinatum, & cavere ne ſuperflue apportentur, & ne ea, quæ remanent pereant, vel inutiliter conſumantur; ſed pro eleemoſyna, vel ad aliquos uſus, ſicut ordinatum fuerit diligenter ſerventur. Debet etiam ſæpe cum neceſſe fuerit viſitare coquinam, ſollicitare coquinarios, & eos juvare cum poteſt, & ipſi indigent, ut melius, & citius omnia expediantur. Cum vero non ſunt tot infirmi, vel tot facienda, quod oporteat eum morari multum in infirmitorio, debet cavere multum, ne otioſe ibi commorans, effundat ſe in diſſolutionibus, & ommittat ea, quæ ad ſtudium pertinent, & ad Religionem, & Conventum: & commmittere poteſt aliqua, modica infirmis facienda, qui poſſunt illa facere; ut eſt completio alicujus modici ſervitii, vel quod unus, qui non comedit ſerviat alii, vel

quod

quod removeat mappas, vel mensas cum comederint aliqui, & hujusmodi, ut possit ipse cum aliis interesse Conventui. Cùm autem expeditus fuerit de Conventu, redire debet ad videndum, si quæ commisit, facta fuerint; & si quid deest supplendum ab eo. Debet etiam curam habere de faciendis lectis infirmorum, qui non habent proprios servitores, cum ipsi voluerint.

Circa Servitorem specialem.

PОrrò ad Servitorem deputatum alicui, vel aliquibus decumbentibus pertinet ejus coopertoria, & vestes, & hujusmodi de dormitorio apportare, si ipse voluerit, vel indiguerit; facere lectum infirmi, procurare ei urinalia, vel alia vasa, seu sellam, & hujusmodi, quæ fuerint necessaria; reservare urinam ad ostendendum, assistere eidem de die, & nocte cum fuerit necesse, juvare eum in discalceando, in surgendo, in intrando lectum, & similibus. Jacere in infirmitorio, vigilare coram eo cum fuerit necesse, servare eum in calore, & coram eo stare ne se discooperiat. Quærere consilium diligenter cum Infirmario de infirmitate ejus à Medico, & quæ Medicus mandaverit exequi diligenter, sive in medicinalibus, sive in cibis, sive in aliis quibuscumque. Habere etiam curam specialem de eis, quæ paranda sunt in coquina pro eo quotidie hora debita, & in hoc faciendo juvare, vel totum facere si fuerit necesse: & de aptando mensam circa eum commodè, & omnibus ad mensam pertinentibus ministrandis, & recolligendis, & reponendis in locis suis, & de calefaciendo aquam, vel vinum, & brodium, & similia. Vestes etiam ejus, & coopertoria, & alia lavanda lavare, & purgare locum, ubi jacet. Procurare etiam omnia quæ sunt in casu necessaria, vel causa balnei, vel minutionis, vel lotionis pedum, vel capitis, vel cocturæ alicujus, & similium (dummodò in aliquod periculum mortis non sint, vel gravis mutilationis) & his assistere, & juvare, vel totum facere, cum potest, commodè, & honestè. Panem vero, & vinum, & hujusmodi communia debet accipere à communi servitore, alia vero, quæ non habentur communiter, quæ tamen sunt necessaria, interdum debet quærere ab Infirmario. Ipsius etiam interest providere de lumine, & libris pro Officio dicendo, cum eo, vel coram eo, cum ipse non potest, in quo etiam non est omittendum, quin dicatur coram eo Officium Missæ, cum ad Missam ire non potest. Cùm vero potest, sed debilis est, eum juvare debet, eundo, & redeundo. Debet etiam aliquem librum consolatorium, & ædificatorium habere in promptu, in quo aliquid legatur coram eo interdùm ad ejus consolationem. Et tam per se, quàm per alios Fratres ad hoc idoneos, quos interdum debet ad hoc inducere intendere consolationi, & ædificationi ejusdem. Si quid vero petierit, vel facere voluerit, quod suæ contrarium sanitati sit, cautè debet eum admonere. Si autem non sit contrarium, debet ei obtemperare, cum commodè fieri potest: excogitare quod ei prodesse possit, sive quo ad corpus, sive ad animam, debet totum, sive per se, sive per alios facere, vel procurare diligenter.

Circa Sacramenta suscipienda.

PОrro circa Confessionem, & Unctionem, & Communionem petendam, si fuerit negligens, debet eum caute sollicitare: & cùm hæc facienda fuerint, significare illis, ad quos pertinet, & necessaria ex parte infirmi sollicitè procurare; & ingravescente infirmitate reducere ad memoriam Prioris in Capitulo, ut faciat orare pro eo, si Infirmarius hoc non fecerit. Cùm vero morti appropinquaverit, debet facere signum cum tabula, ad convocandos Fratres ad commendationem faciendam: cineres, & locum præparare cum super eis fuerit deponendus; & pertinentia ad hoc, & similia circa statum illum dirigere, & facere, & sociis ad hoc cum indiguerit advocatis, vel à Prælato petitis. Cùm vero mortuus fuerit, debet habere curam de aqua calefacienda pro ablutione corporis ejus, & involvenda, & coopertorio ad hoc deputato apponendo: ipso vero sepulto feretrum, & coopertorium reportare ad sua loca. Deinde vestes ejus, & coopertoria, in quibus jacuit (si apportata fuerint de dormitorio) debet tradere vestiario: ut ipsis lotis, & mundatis per eum diligenter, de illis postea fiat, quod fuerit faciendum. Si vero coopertoria prædicta erant de infirmitorio, ipsa & capitergia, & hujusmodi, quæ cum eo fuerint, debet tradere Infirmario; ut illa faciat diligenter mundari, & aptari antequam in usus Fratrum iterum assumantur: sotulares vero, & bottas, & consimilia debet reddere in sutoria. Debet quoque Infirmario reducere ad memoriam, quòd habeat curam, quod in primo sequenti Capitulo recommendetur anima defuncti Fratribus: & quod cito denuncietur per alios Conventus, & ipsius in hoc supplere negligentiam, si forte ipse negligens extiterit. Si vero aliquem extraneum in Domo aliquo casu contigerit ægrotari, ad Infirmarium pertinet, ut secundùm voluntatem Prælati ordinet, ubi ponatur, & qualiter, & per quos serviatur eidem tam charitative, & sollicite, secundùm exigentiam personæ, quod in hoc numquam negligentia committatur.

CAPUT XXVIII.

De Officio Receptoris Hospitum.

AD receptionem hospitum talis Frater Clericus, vel laicus est ponendus, qui sit industrius in agendis, hilaris vultu, verbis affabilis, charitativus in necessitatibus, promptus in omni obsequio, disciplinatus in moribus, in expendendo mediocris, inhonestis solatiis carens, non tardus in labore, competenter potens, ædificatorius in verbo, & qui sciat moribus aliorum, & diversitatibus variis prudenter, & religiose se conformare, & gratum cunctis servitium exhibere.

Circa Curam, quam debet habere.

AD hujusmodi officium pertinet habere curam de domo, vel de domibus hospitum (si sunt plures) custodiendis, claudendis, aperiendis tempore suo, mundandis, & honeste, & commode aptandis, in formis, in sedibus, in mensis, & hujusmodi: & quod habetur lavatorium pro manibus intus, vel extra in vicino, & receptacula aquarum, quæ effunduntur, ut domus non madefiat. Et mensæ, & sedes, sive sedilia sufficientia, & quod habeatur ibidem aliqua domuncula pro procuratione, & areæ, vel armaria, seu fenestræ, & perticæ, & hujusmodi, ad repositionem, & conservationem rerum, quas ibidem oportet servari interdum. Et quod habeantur ibidem scyphi, & vasa propria, & cochlearia, & vascula pro sale, & hujusmodi vasa, seu utensilia, prout necesse fuerit, sive ad pedum lotionem, sive ad alios usus; quæ debet mundare frequenter, & diligenter, & in locis debitis custodire. Debet etiam curam habere de lectis eorum parandis honeste, & munde ubicunque fuerint, & habere aliquas caligas, & tunicas, & caputia munda, & bottas sub aliqua clave, quas possit indigentibus tradere, pro tempore, ad mutandum

dum ſua: candelas etiam pro neceſſitatibus hoſpitum, ſive in domo, ſive in via cum recedunt: campanulam etiam aliquam, cum qua fiat ſignum cum fuerit communis hora comedendi pro hoſpitibus, niſi ſit conſuetudo in illo Conventu, quod fiat cum cymbali ictibus. Porro panem à refectorio recipiat, vinum vero à Cellario, quale per Procuratorem fuerit ordinatum. Quæ vero pertinent ad ſotulares, vel veſtes, à Veſtiario ſi modica fuerint, vel à Prælato ſi fuerint magna, quærere debet, & accipere. Ea verò, quæ ad cibum pertinent, vel alia quæcumque, debet miniſtrare Procurator, & pro eis recurrendum ad eum.

Circa Fratres Hoſpites.

Cum igitur intellexerit Frater hoſpitarius adventum Fratrum aliquorum, qui non ſunt de Conventu, vel etiam de Conventu, qui diu ſteterunt extra Domum, ſtatim ad hos debet feſtinare, & occurrere læto vultu; & ſi non ſunt auctoritatis magnæ, debet dare oſculum pacis: ſi vero ſunt grandis auctoritatis, non debet ſe ingerere ad oſculum pacis, niſi primo invitetur ab eis. Deinde ducere eos ad benedictionem, ſi non receperunt, & quærere Sacerdotem, ſi ipſe non eſt Sacerdos, qui eam faciat: & ipſâ receptâ acceptis baculis, & libris, & aliis ſi quæ gerunt, quæ ſunt ab eo cuſtodienda, ducere eos ad hoſpitium, & ſignificare Prælatis adventum eorum. Si vero fuerit Magiſter Ordinis, vel alius recipiendus à Conventu, ſua intereſt pulſare campanam Capituli, ad congregandos Fratres hora competenti ad benedictionem, & ipſâ receptâ iterum pulſare ad Capitulum, cum dubuerit intrare Capitulum, primo ſuper hoc ejus inquiſita voluntate. Cùm ergo reſederint in hoſpitio, ſi tali venerint hora, quod jam comederint, debent invitari ad potum: deinde ad requieſcendum in lectis, ſi voluerint, & hora hoc requiſierit; & de loco camerarum edoceri. Et ſi non eſt dies, in quo eos oporteat jejunare, inquiſito de qualitate refectionis, quam illa die habuerint, debet hoc ſignificare Procuratori: ut ſecundùm exigentiam neceſſitatis, debito modo paretur, quod poterit haberi. Si vero nondum comederint, nec audierint Miſſam, debet de Miſſa audienda, vel celebranda cum ipſi voluerint, & de miniſtris habendis providere. Si vero fuerint fatigati, & quieſcere voluerint, fiat hoc ſi voluerint ante Miſſam, vel poſt: & interim ſollicitare Procuratorem de providendo, quæ fuerint neceſſaria ad refectionem; & ipſe ſollicite adjuvet in præparando, & ordinet, ſi neceſſe fuerit per Prælatum, quod aliquis, vel aliqui interim ſint cum hoſpitibus, qui eos aſſocient, & dirigant ſi aliqua voluerint. Cum ergo fuerint omnia præparata, ſi fuerit hora conſueta comedendi pro hoſpitibus, faciendum eſt ſignum prædictum aliter non. Quod etiam obſervandum eſt omni tempore circa hoſpitum comeſtionem; & deinde ablutis manibus, & dicta benedictione, & collocatis Fratribus ab eodem ſecundùm ſtatum eorum, proſequenda ſunt cætera, quæ ad menſam pertinent. Porro in parandis, & ſerviendo, & removendis menſis, & colligendis reliquiis, & reponendis, tam illis, quam ſcyphis, & aliis hujuſmodi, obſervanda ſunt ea, quæ ſupra dicta ſunt circa Refectorium, & ſervitores primæ menſæ, & ſecundæ, & ſervitores infirmorum, prout & quantum competere poſſunt in Hoſpitio. Habendus eſt etiam aliquis liber in Hoſpitio ædificatorius in promptu, in quo dum comeditur legi poſſit interdum aliquid ab aliquo, ſi viſum fuerit expedire. Ablutis vero manibus poſt refectionem offerendus non eſt potus, niſi aliqui petierint, vel indiguerint, & ſit in patria talis uſus. Ordinandum vero eſt à Prælatis, quod cum comedunt hoſpites hora comeſtionis Conventus, nec ſunt expediti finita prima menſa Conventus, quod aliquis, vel aliqui de Fratribus, qui comederunt, veniant ad Hoſpitium, & ſuppleant vices Receptoris hoſpitum: ut ipſe comedere poſſit in ſecunda menſa, & facta comeſtione redire debet ad videndum, ſi ſint omnia bene facta, & ſupplendum, quod factum fuerit minus. De lotione vero pedum, & miniſtratione potus in prandio, & cœna tempeſtive fiendis debet provideri hora talis, quod eorum occaſione non protrahantur vigiliæ poſt ſignum dormitionis, niſi forte propter tardum adventum hoſpitum ſi obſervari non poſſit: in quo caſu ſi fieri non poſſunt omnia conſueta, fiat quod ſecundùm horam fieri poterit bono modo; ſive in procuratione eorum, ſive in aliis. Cum autem ad lectos ducuntur, providendum eſt eis de urinalibus, vel aliis vaſis idoneis ad urinam, & edocendi ſunt de loco camerarum, ſi uſque tunc neſciunt: & oſtendendæ ſunt eis tunicæ, & caligæ, & caputia ad mutandum, ſi aliquo indigent: & ſi nox fuerit, dandæ ſunt eis aliquæ candelæ, cum quibus vadant ad cameras, vel alibi, & cum quibus dicant Officium. Si verò veſtes eorum indigent lotione, cum eorum licentia debet procurare, quòd laventur. Si verò habeant magnam indigentiam in ſotularibus, vel aliqua veſte, vel fecerint aliquas rationabiles expenſas in via nondum ſolutas, ut de naulo, & hujuſmodi; debet hoc oſtendere Priori, ut antequam petant, cum ejus licentia, illud quo indigent offeratur eiſdem. Quanto autem ſunt magis extranei, vel de nationibus remotioribus, vel de majori labore veniunt, vel ſunt majoris authoritatis ratione ſtatus ſeculi, vel ratione majoris ſtatus in Ordine, vel ſi ſunt Novitii; tanto in omnibus ſunt magis charitative tractandi. Quod ſi fuerint conſueti vagationi, & diſcurſui, vel de modica religioſitate notati, tanto diſciplina religionis, & auſteritatis circa eos magis eſt obſervanda, & excluſi cito de hoſpitio mittendi ſunt ad Conventum, & ad Capitulum ſuo tempore vocandi. Qui ergo digni ſunt ſecundùm ordinem prædictum officio charitatis, cum recedere voluerint, invitandi ſunt ad manendum, & morandum ſecure, & ad hoc quodammodo ſunt cogendi. Ad benedictionem vero vocandi ſunt ab ipſo aliqui de Fratribus antiquis, & præcipue Prælati, & cum oſculo, & recommendatione ſui, & orationibus eorum, & aliorum Fratrum, ſunt per eos licentiandi, & uſque ad portam, vel plus, ſecundùm quod Prælato viſum fuerit per aliquos conducendi. Porrò in communibus, & quotidianis ſervitiis receptor hoſpitum debet eſſe ſollicitus, tempeſtive parare omnia diligenter, & conferre cum Procuratore, ut provideat de neceſſariis, ſecundùm multitudinem, & conditiones hoſpitum: & ſervientes in coquina pro hoſpitibus ſollicite juvare, cùm neceſſe fuerit diligenter. Et ſi aliqua dicantur in Capitulo, quæ pertinent ad hoſpites, debet ipſis referre, ſi in Capitulo non fuerint. Quod ſi aliqui in hoſpitio nimis morari voluerint, vel nimis cito recedere, debet Prælato ſuggerere, quod viderit expedire; ſimiliter de eis ad Capitulum convocandis, vel Chorum interdum cumcirca hæc acedioſi videntur. Cùm verò Fratres Minores apud nos contigerit comedere, vel hoſpitari de nocte, in omnibus devotiùs, & hilariùs debet eis aſſiſtere, & miniſtrare quam Fratribus noſtris.

Circa hospites extraneos.

CUm aliquos alios extraneos, sive Religiosos, sive seculares hospitari contigerit apud nos, pertinet ad eum habere curam diligentem, secundùm consuetudinem Domus, vel ordinationem Prælati, ubi & quid comedant, ubi jaceant: & conducere eos per officinas cùm illas voluerint visitare, ducere ad Refectorium, lotis priùs manibus cum ibi debent comedere, & in locis debitis collocare; & finita mensa cum eis remanere, & ducere eos ad Ecclesiam, ad gratias, vel ducere extra, & dicere cum eis Officium si fuerint magnæ personæ. Et postea ad loca debita ducere, reddere etiam cautos servitores mensæ, quod eis diligenter serviatur secundùm statum eorum. Si autem Capitulum, vel Chorum, vel Ecclesiam ad officium intrare debuerint, debet eos in locis debitis collocare, secundùm statum eorum: & cùm exire debuerint, eos iterùm ad debitum locum ducere. Licet autem omnes sic tractare debeat, quod consolati, & ædificati recedant, tamen secundùm exigentiam status eorum, & familiaritatem majorem, vel necessitatem, plùs, vel minùs est cum eis aliquid faciendum. Utrum autem cum Fratribus in hospitio comedere debeant, vel alibi; & utrum illi soli, vel aliqui Fratres cum eis: ad Prælati discretionem pertinet ordinare. Si autem fuerint adeò familiares, quod quasi Fratres habeantur, non oportet omnem sollicitudinem supradictam circa eos habere.

CAPUT XXIX.
De Officio Coquinarii.

COquinarius dicitur Frater, qui habet curam de coquina, & de pertinentibus ad coquinam. Ad quod debet assignari Frater laicus, qui habeat industriam in parandis eis, quæ ad cibos pertinent, competenter honestè, & mundè. Qui etiam sit discretus in dispensando, & prudens in providendo, & custodiendo, & in occupationibus non turbulentus, patiens, & pacificus cum omnibus, qui secum habent aliquid agere, & non impotens ad officii sui labores. Ad officium ergo hujusmodi pertinet habere curam, quantum potest circa domum coquinæ, quod sit bene apta, & extraneis non pervia: & quod munda servetur, & suo tempore claudatur. Item, quod habeantur ibidem scutellæ, & vasa hujusmodi utensilia necessaria, & sufficientia, & quod diligenter custodiantur, & frequenter mundentur. Item, quod provideatur per Procuratorem tempore debito, quod habeantur ibidem in promptu semper ligna, sal, oleum, allia, cœpæ, & hujusmodi, quæ quotidie, vel frequenter sunt necessaria: & in loco debito illa custodiantur diligenter, & moderatè consumantur, vel expendantur. Item, quod habeantur sub eis custodia legumina, quæ solent comedi in competenti quantitate. Item interest ipsius, quod legumina, vel herbas de horto secundum dies, in quibus illa solent comedi, vel alia pulmenta, faciat tempestive, & diligenter mundari, & parari. Apponenda est etiam magna cura, quod pulmenta bona semper habeantur in Conventu.

Circa Conventum, & Hospites, & alios extraneos.

SCire etiam debet à Procuratore tempestive quid præter pulmenta debeat præparare: utrum unum pulmentum, vel plura; & habere diligentiam magnam, quod Fratribus nunquam dentur ova putrida, vel pisces, vel alia, vel minus cocta. Cum autem appropinquaverit hora comedendi, nunquam debet dicere, quod pulsetur cymbalum, quousque omnia, sive pictantiæ, sive salsæ, sive alia sint ita plene, vel fere parata; quod ministrando omnia continue nullam moram oporteat facere. Ipsius etiam est facere scutellas, & dividere, & dispensare pictantias, & alia hujusmodi bona fide, & omnia ad fenestram ministrare servitoribus: nisi forte Procurator aliquando hoc sibi assumere velit: vel ipsemet aliqua de istis committere velit pueris, vel aliis, qui tunc serviunt in coquina. Si autem Prælatus ordinaverit, quod alicui, vel aliquibus paretur aliquid aliud, quam communiter paratur propter aliquam infirmitatem, vel causam, vel ad tempus, vel semper debet providere, quod circa hoc non fiat defectus. Similiter debet habere diligentiam debitam circa ea, quæ parantur pro hospitibus, sive operariis, sive aliis quibuscunque quod omnia fiant tempestive, & ordinate, & bene: & quod omnia, quæ de mensis remanent reserventur, sive ad eleemosynam, sive ad alios usus, prout eorum qualitas requirit.

Circa Adjutores.

CIrca familiam, quæcunque fuerit in coquina, debet habere curam, ut indoctos charitative instruat in agendis, minus disciplinatos, vel morigeratos, prout poterit bono modo ad honestatem inducat, & corrigenda circa eos, eorum indicet Correctori, & caveat ne res Domus distrahant, vel prodige pro se, vel pro aliis expendant. Summè vero cavere debet, ut nunquam eos percutiat, vel conviciis, aut maledictionibus, vel hujusmodi verbis inordinatis conturbet, vel aliquid faciat, vel dicat coram eis, unde possint habere occasionem detrahendi Ordini post recessum. Debet etiam providere eis de cibo, & potu, & de numero, & horis comestionis, eorum ordinare, & distribuere eisdem, quid in pictantiis, vel aliis fuerit dividendum: & carnes, quæ infirmis remanent, eis interdum dare, & dividere; si Prælato visum fuerit expedire. Debet etiam caute providere, ut cum eis, vel servitoribus hospitum, vel infirmorum, vel aliis accedentibus nunquam litiget, vel clamose contendat: sed in spiritu patientiæ, & mansuetudine omnibus satisfaciat, prout potest. Cavendum etiam ei diligenter, ne unquam extranei intrent coquinam, nisi forte aliqui Coqui Magnatum, cum apud nos comedunt, & Conventum procurant, & tunc valde cavendum est, ne videant aliquid in coquina, quod eos possit offendere; in quo casu cavendum est etiam ne cibi infirmorum cum carnibus unquam parentur in communi coquina Conventus, sed alibi. Ut autem omnia fiant diligenter, debet se extrahere ab aliis occupationibus, & mane brevem Missam audire, & suscitare servientes in coquina, cum nimis dormiunt: & non solum dicendo, sed manum apponendo dare operam ad omnia peragenda. Cum autem comedere habet in secunda mensa, debet ordinare, quod aliquis de servientibus in coquina interim suppleat vices suas, & dicere quid sit ei faciendum.

Circa Infirmos.

UBI autem in magnis Conventibus coquina infirmorum separata est à coquina Conventus, debet ibidem esse proprius Coquinarius, qui secundùm modum notatum omnia peragat, quæ ad coquinam infirmorum poterunt pertinere. Cujus est etiam habere curam, quod plumæ, vel animalium pelles, si quæ superfuerint, ad usus aliquos reserventur. Si vero coquina infirmorum non est alia à communi Conventus, sed

ſed in communi præparatur pro eis, debet ibidem eſſe proprius ſerviens pro infirmis, ſi communes ſervitores non ſufficiant, qui diligenter ibidem præparet, quæ pro eis fuerint præparanda, ſequeſtratim ab aliis, & diſtinctè. Si vero contingat, quod nullus Frater ponatur in coquina pro coquinario, ſed famulus aliquis ſecularis, debet Procurator ſupplere quæ prædicta ſunt de Coquinario per ſe, vel per aliquem de famulis ad hoc aptiorem.

CAPUT XXX.
De Officio Cuſtodis Cellarii.

CUſtos Cellarii dicitur Frater, qui habet cuſtodiam vini, & omnium quæ ad potum pertinent. Ad quod officium ponendus eſt Frater aliquis, qui ſciat de his, quæ pertinent ad cuſtodiam vini. Et ſi neſcit, inquirere debet ab aliis, qui dicuntur ſcire de arte hujuſmodi, & exequi, quæ ad hoc pertinent, ne vinum aliquo modo, per ejus negligentiam deſtruatur. Porrò ad hoc officium debet habere cellarium, ſecundum modum terræ in bono loco, & bene aptatum: habens unum oſtium ex parte exteriori ad inducendum vinum, & aliud ex parte interiori, ad intrandum illuc ſecreto cum fuerit neceſſe. Debet autem, ſi fieri poteſt, ſic eſſe diſpoſitum, quod habeat feneſtras ad Aquilonem. Cavendum etiam eſt, ne unquam illuc intrent extranei, niſi valde familiares Fratrum ſint. Et ideo expedit aliquam domunculam, vel appendicium fieri ante cellarium extra, in quo reponatur vinum à ſecularibus, poſtea introducendum per Fratres, vel familiam, vel alios magis familiares, ſive per canales, ſive alio modo. Pertinet etiam ad iſtum officialem appropinquantibus vindemiis, habere curam de doliis diligenter parandis, & habere utenſilia in loco debito, vel inſtrumenta, & ſimilia ad ſuccurrendum, cum timeretur de vini effuſione; vel ad reparationem aliquam faciendam, vel alios uſus. Debet etiam cum candela frequenter die, & nocte circuire per dolia, ad videndum ne aliquod periculum immineat de effuſione. Cum autem dolia evacuata fuerint, debet ea diligenter mundare, & reponere in loco apto cuſtodiæ eorum, ne putreſcant, vel deteriorentur. Ipſius quoque intereſt frequenter tentare vina, ne corrumpantur, & transferre de vaſe in vas, & miſcere ad invicem cùm fuerit faciendum: & ſcire, quæ melius ſervari poſſunt ſecundùm ordinationem Procuratoris, vel Prælati, habita cum eis collatione: primo miniſtrare, quæ ipſi primo dixerint miniſtranda, & ſecundùm ordinationem eorum ſcire, quod vinum Conventui, quod hoſpitibus, quod infirmis, quod familiæ, quod operariis, quod advenientibus diverſis dare debeat; & utrum temperatum, & qualiter, vel purum; & utrum in menſura, & quod ipſi ordinaverint, exequatur diligenter. Poſt comeſtionem vero debet per omnes officinas, in quibus fuerit vinum, diſcurrere, & recolligere ſi quid ſuperfuerit in loco quocunque: & ponere in certo loco, ut detur poſtmodum, quibus ſecundùm ordinationem Prioris, vel Procuratoris viſum fuerit expedire. Solet autem ad cuſtodiam hujuſmodi reliquiarum, vel deputationem vini haberi dolium, in quo omnes hujuſmodi reliquiæ reponantur, ut meliùs conſerventur. Debet etiam providere, quod horis debitis inveniatur circa cellarium, cum vinum fuerit miniſtrandum: nec debet tradere, niſi illis ſolis, ad quos pertinet ex officio accipere; & nec illis det in aliis horis, vel extra menſuram taxatam, niſi de licentia ſpeciali. Cùm autem aliquid ve vino contingit corrumpi graviter, nunquam poſtmodum dandum eſt Fratribus, nec miſcendum cum alio vino bono: ſed ſecundùm voluntatem Prælati fiat de eo, quod ipſe dixerit faciendum. Cum autem tempus fuerit procurandi, vel emendi vinum, ubi emitur, vel ex toto, vel ex parte; debet hoc ita tempeſtive Prælato, & Procuratori ad memoriam reducere, quod valeant in tempore congruo providere. In claudendis vero feneſtris, & aperiendis, ſive de nocte, ſive in calore, ſive in frigore, ſive in temperie, ſive in inquieto tempore, ſive in vento auſtrali, ſive aquilonari, & claudendo cellarium, & cuſtodiendo clavem diligenter, tantam debet habere curam; ne omiſſione aliqua contingat lædi vinum, vel in aliquo deperire. Porrò ubi non eſt uſus vini, ſed cereviſiæ, vel alterius potus; ſic facere debet circa illud genus potus omnia ſupradicta, quæ competunt circa illud, & alia, quæ requirit conditio potus illius, ſicut fuerit faciendum.

CAPUT XXXI.
De Officio Veſtiarii.

VEſtiarius dicitur non Frater, qui facit veſtes, ſed qui eſt conſtitutus tam ſuper eos, qui faciunt veſtes, quam ſuper illos, qui faciunt ſotulares.

Circa res habendas.

AD officium ejus pertinet habere curam de omnibus, quæ pertinent ad indumenta, & calceamenta, & annexa his: ut ſunt cappæ, caputia, tunicæ, pellicea, & capelli, cinguli, cinctoria, vaginæ cultellorum, ſotulares, conciſiæ ſotularium, bottæ, brachalia, ſive cordæ, & ligaturæ ad caligas, & unctum ad ſotulares, caligæ, ſocci, & ſimilia. Item lecti, & coopertoria pro lectis, & cuſſini, & cervicalia, ſtramina, paleæ, ſiſcones, culcitræ, & capitergia pro infirmis, linteamina pro balneis. Item foreli, & camiſiæ pro libris. Item panni pro lotione pedum, & capitum; & pro raſura, pectines, & raſoria, & bindelli pro minutione, & forcipes ad ungues ſciendendas, & ſi quæ ſunt alia. Ad horum autem conſervationem, & repoſitionem debet habere domum aliquam idoneam, & in loco apto præter illam, vel illas, in quibus operantur ſutor, & ſartor: qui debent habere duas, vel unam in duas diſtinctam, in quibus ipſi famuli ſeculares, ſi qui fuerint neceſſarii, operari debent; & omnes ſub cura veſtiarii, & ejus obedientia debent eſſe. Intereſt etiam ipſius curam habere de omnibus prædictis procurandis, reparandis, reficiendis, miniſtrandis, recolligendis, & conſervandis: & expenſis pro hujuſmodi factis computandis, quas recipere debet, vel à Procuratore, vel aliunde, vel ipſemet, vel ab aliis quærere ſecundùm ordinationem Prælati, & conſuetudinem Domus. Cum autem hyemale tempus appropinquaverit, debet apponere curam, quod id, quod dandum eſt Fratribus pro veſtibus, ſic tempeſtive procuretur, quod antequam frigore Fratres lædantur, omnia habeantur. In diſtributione vero intereſt ipſius videre quid quiſque habeat, ut melius ſciatur indigentia cujuſcumque. Debet autem ſcire à Prælato, quæ liceat eum dare ſine licentia ipſius, & quæ non; & quod juſſerit obſervare Cum autem Frater aliquid petierit de prædictis, & indiguerit, debet ei charitative ſine difficultate miniſtrare, ſi poteſt ſine licentia, vel licentiam procurare. Si autem non indiguerit, debet eum charitative mo-

monere, ut ſuperſedeat à ſuperfluitate quam petit. Quod ſi noluerit, debet hoc ipſum indicare Prælato, & facere quod juſſerit faciendum. Nihilominus debet inſpicere Fratrum neceſſitates, vel intelligere, cum ab aliis ei ſignificantur. Et licet Frater indigens nihil petat, debet ei tanto magis ſollicite providere, quod humilitas ſua dignor eſt favore. Cum autem novum aliquid datur Fratri, debet vetus reddere, niſi de licentia (ſi indiguerit illo) eum retinere contingat. Cum autem emenda fuerint aliqua de prædictis, ſive de bonis Conventus, ſive ex pecunia ſpecialiter ad hoc alicui data, debent omnia emi per manus ejus. Nunquam autem ſine licentia ejus debet aliquis ſibi facere ſcindi veſtem, vel hujuſmodi, aut in Domo, aut extra: niſi forte in itinere conſtitutus. Ejus etiam eſt recipere, ſive pannos, ſive veſtes, ſive denarios, qui dantur pro hujuſmodi, vel Conventui, vel etiam Fratri cuicunque, & cuſtodire: & facere quod de his fuerit faciendum. Ad ipſum quoque pertinet Novitiorum veſtes præparare cum fuerint induendi, & in Capitulum portare, & veſtes eorum ſeculares ſervare; nec ſine eorum voluntate aliquid facere de eiſdem. Debet etiam providere Receptori hoſpitum de veſtibus pro hoſpitibus ad mutandum, & familiæ de competentibus veſtibus, & calceamentis, ſecundum ordinationem Prælati, cum Domus ipſis ad iſta tenetur: et advertere ne veſtes deferant laſcivas, ſeu minus honeſtas. Servitoribus etiam infirmorum, & hoſpitum miniſtrare debet illa, quibus indigent pro illis, quibus ſerviunt, ſive pro lectis, ſive pro aliis quibuſcumque ad ſuum officium pertinentibus. Cum autem in Dormitorio ſit aliquis lectus de novo, vel aliquis eſt, qui non habet neceſſaria, ipſius eſt in hujuſmodi, ſive ibi, ſive alibi providere in tota Domo quæcunque neceſſe fuerint. Tempore vero Capituli ſupervenientis multitudinis Fratrum, cum non ſufficiunt lecti, aut ſupellectilia Domus, ipſius eſt procurare de foris, quod deeſt: & ſignare cujus ſit unumquodque, & habere curam de reddendo tempore ſuo; proviſo, quod ſi aliquid deturpatum fuerit, vel in aliquo læſum, prius reparetur, & mundetur. Item ad ipſum pertinet habere aliqua groſſa ſcapularia pro Converſis, quæ eis tradat quando ſerviunt in coquina, vel cæmento, vel hujuſmodi operibus, quæ ſolent veſtes deturpare. Similiter pro Fratribus, vel famulis, qui ſerviunt in coquina, vel pro Fratribus qui raduntur, & illis qui radunt; aliquas camiſias, quibus tunc utantur deſuper ad munditiam conſervandam. Porrò cum lotio communis veſtium fuerit facienda, debet de omnibus ad hoc pertinentibus, ſive lexivio, ſive miniſtris, & ſimilibus curam habere, & hoc in Capitulo prædicere; ut certa hora, & certo tempore deferant Fratres, quæ fuerint lavanda, & cum ſignis appoſitis veſtibus, tradere ſingula ipſo præſente. De quibus cuſtodiendis, & reddendis ſingulis, quæ ad curam ipſius pertinent, & idem in unctione communi ſotularium obſervetur. Cum autem aliqua viderit circa lectos, vel alibi, ſive coopertoria, ſive alia ad ſuum officium pertinentia otioſa, vel derelicta, debet ipſa recolligere ſollicitè; & bottas, & pellicia omnia, tempore certo ad veſtiariam deferre, & dare operam circa omnia, quæ ſunt in veſtiaria ſic cuſtodienda, & excutienda, vel ad Solem, vel ad aerem pro tempore exponenda; ut à tineis, vel à muribus, vel alias non lædantur. Cum autem Frater indiget aliqua reparatione veſtis, ut cum manicis aliis indiget, vel ſoleis, & ſimilibus, ſuper his debet providere, quod fiant. Cum autem indiget aliquibus ſutoribus ad hujuſmodi opera peragenda, nunquam debet eos introducere ad loca Fratrum ſecreta, niſi ſint valde honeſti, & familiares: ſed in loco à ſecretis Fratrum remoto, in Domo alicubi ſunt ponendi; vel in villa ad eos, vel ad domos proprias interdum hujuſmodi opera ſunt mittenda, dummodo ſint talia, quæ poſſint à ſecularibus ſine ſcandalo videri. Quod ſi ſeculares Domum frequentant, debet cautos reddere Fratres, ne quid per manus temerarias perire contingat. Quod ſi Frater aliquis circa cuſtodiam hujuſmodi negligens fuerit, vel veſtes ſuas male tractaverit, vel in aliquo circa ea, quæ ad ſuum officium pertinent offenderit, pertinet ad ipſum illum in Capitulo proclamare, & ſuggerere Prælato de admonitionibus, quas viderit faciendas circa ea, quæ ad ſuum officium pertinent quoquo modo. Cum autem perpenderit, quod aliqui Fratres aliquas ſuperfluitates habeant in veſtibus, & coopertoriis, & hujuſmodi, debet inſtare apud Prælatum, quod injungat in Capitulo: quod quicunque habet aliquod extra numerum taxatum à Conſtitutionibus, vel aliter ſuperfluat, ſic, vel ſic, reddat infra certum tempus veſtiario. Tempore vero ſcrutinii cum invenitur aliquid ſuperfluum de his, quæ ad ipſum pertinent, debent omnia talia ſibi tradi. Si vero aliquis Frater aliunde aſportaverit aliquam veſtem, vel nimis longam, vel in aliquo notabilem, ſeu etiam ſotulares; pertinet ad ipſum hujuſmodi veſtem corrigere, vel Prælato ſuggerere, quod auferatur ei; ſi ſecundum Ordinem tolerari non debet. Ubi autem pro veſtibus faciunt fieri Fratres pannos de lana, vel empta, vel alias data, debet ſic hoc fieri caute, quod apud extraneos inde facile non poſſit murmur exoriri.

Caput XXXII.

De Officio Sartoris.

Sartor dicitur Frater Converſus, qui ſcit artem ſcindendi, & ſuendi in pannis, & in pellibus, & cognoſcendi pannos: & ſi quid minus plene ſcit, in iſtis debet addiſcere diligenter.

Circa Res habendas.

Ad hujus officium pertinet habere ſecretam aliquam domum bene feneſtratam ad habendum multum de lumine, in qua ſit aliquod inciſorium, ſcilicet locus aliquis de aſſeribus complanatis collocatus in alto, & aptus ad ſcidendum; inſuper perticæ, & arcæ, & armaria, & hujuſmodi ad repoſitionem, & cuſtodiam rerum, quæ apud eum ponuntur. Ad iſtum etiam pertinet habere forcipes, acus, fila, & ſimilia ad artem ſuam neceſſaria, in locis certis pro ſe, & ſuis adjutoribus abundanter, ſecundum quod requirit multitudo eorum, quos oportet interdum ad ſuum adjutorium convocari. Non debent autem aliqui famuli recipi ad manendum in domo continuè ſine licentia Prælati, nec ad horam etiam ſine licentia Veſtiarii. Debet autem illis, qui debent in domo comedere ſecundum ordinationem Procuratoris, & quid, & quando, & ubi comedant providere, & de lectis ſi jacent in domo, ſecundum ordinationem Veſtiarii, ſuper hoc cum Prælato collationem habere. Si vero pro pretio ſtant cum Fratribus, pertinet ad Veſtiarium ſolvere, & ipſius eſt, ad hoc eum inſtigare. Si vero adverterit in eorum aliquo aliquid propter quod non expediat, vel deceat, eum in domo commorari, utpote quia deſtruit bona Domus, vel eſt malæ vitæ in aliquo, vel ſimilia; debet Veſtiario ſine mora, vel Prælato ſignificare. Debet autem tam honeſte coram eis ſe habere, quamdiu ſunt apud nos, & eos in his, quæ

quæ ad falutem pertinent dirigere, & inftruere: quod non fe ingerant inter Fratres, vel in loca ubi non debent, & fimiliter quod ipfi ex converfatione inter Fratres, meliores fiant, & Fratres ab eorum focietate non moleftentur in aliquo, vel perturbentur.

Circa actus ejus.

POrrò in operando fic debet effe follicitus, quod non folùm de die, verùm etiam de nocte, tempore, quo Fratres vigilare folent, operetur ad lumen, orationibus pro Matutinis brevitèr confummatis. Similiter in æftate, dùm Fratres dormiunt in meridie, poteft commodè fuftinere, & licentiam obtinere, quæ de facili dari debet, & in hoc indulgeri, ut poffit à Matutinis remanere, & dormire tunc: ut poffit hujufmodi vigiliam de die meliùs fuftinere. Propter opus etiam poteft ab Horis omnibus, præterquam à Completorio remanere, & fufficit unicam Miffam privatam breviter, & expedite audire. Sic autem debet fubjacere Veftiario, quod in omnibus præferat ea, quæ ipfe dixerit; nec fine ejus licentia debet aliquid dare Fratribus licèt etiam modicum: ut capellum, vel focos, & hujufmodi; nec magnum quid pro eis facere, ut eft fcindere tunicam, ponere novas manicas, & fimilia. Modica tamen, ut eft fuere aliquid in tunica, vel apponere modicam petiam in vefte, & hujufmodi, debet facere fine licentia fpeciali. In fcindendis vero veftibus Fratrum, debet diligenter curare, quod religiofe, & non feculariter fiant, vel cum aliqua lafcivia parentur, fed uniformiter: & ideò debet habere formas aliquas, vel exemplaria de pergameno, vel figno pro caputiis, pro capellis, pro manicis, & fimilibus; ut uniformiter, & modo religiofo ad illa exemplaria faciat univerfa, & fiant in competenti menfura. Cum autem aliquis pannus ei apportatur à quocunque, etiam Veftiario, & videtur reprehenfibilis in pretiofitate, vel colore, vel aliàs: nunquam debet ipfum incidere quoufque Prælato oftenderit, ut ipfo examinato ab eo jubeat, quod voluerit. Cùm autem non habuerit certum opus, debet circa illa quæ reparanda funt, vel paranda pro futuris temporibus fic vacare, quod tempore neceffitatis majoris illa expedita fint, & tunc poffit meliùs fe impendere neceffitatibus inftantibus.

CAPUT XXXIII.

De Officio Sutoris.

SUtor dicitur Frater laicus, qui fcit artem faciendi fotulares, & fuendi in corio. Cùm autem hujufmodi officium imponitur ipfi, pertinet ad eum fcire omnia circa hujufmodi materiam, quæ dicta funt de Sartore circa pannos: cavendum eft ei diligenter, ne faciat fotulares, qui in forma, vel ftrictura, vel in aliqua alia nota, aliquid fapiant feculares; fed potiùs humilitatem, & religionem, nec fint in altitudine nimia reprehenfibiles. Cum autem habet famulos, poffet in miniftrando eis cibum, officium per feptimanas dividere cum Sartore, ne uterque infimul occupentur in eo, quod poteft per alterum fieri competenter. Cum autem officinæ hujufmodi operariorum funt ita extra claufuram clauftri, quod de nocte non poffunt ire illas ad operandum, debent aliqua apportare ad dormitorium, vel ad locum aliquem intra claufuram prædictam, tempore hyemali, in quibus operentur nocte, caventes à tumultu. Cum autem indiget Sutor Sartore in juvando ad unctionem, Sartor Sutore ad lotionem veftium & fimilium; debent libenter mutuo fe juvare. Porro cum non eft aliquis in domo Frater ad artem hujufmodi, vel earum alteram exercendam, fed famulus aliquis fecularis, pertinet ad Veftiarium hujufmodi famulo committere omnia, quæ ad officialem pertinent prædictum, vel aliqua: & ordinare de eo, & circa eum hoc, & alia, prout viderit expedire: Si vero nec Frater, nec famulus fit in domo ad ifta facienda, quod valde cavendum eft, providendum eft à Veftiario, quod fic caute per familiares fiant, quod exinde non poffunt oriri fcandala, vel domus in bonis damnificari.

CAPUT XXXIV.

De Officio Præfecti Operum.

PRæfectus operum dicitur Frater, qui conftituitur ad exequendum circa opera illud, quod Prælatus de confilio operariorum (fi magnum quid fuerit) vel etiam alia fine confilio (dummodo non fint magna) duxerit ordinandum. Debet autem ad hujufmodi officium haberi, fi poffit, Frater qui circa hujufmodi habeat prudentiam, qui inter operarios, & inter alios feculares fciat honefte, & pacifice converfari, qui etiam circa agenda gerat follicitudinem competentem; & qui à majori bono propter hujufmodi occupationes non avellatur. Cum autem, fecundùm modum prædictum, inftant aliqua opera facienda de novo, vel complenda, vel reponenda: ipfius eft cogitare, & providere de materia habenda, & Domum portanda, ut funt ligna, lapides, tegulæ, arena, calix, & fimilia. Si autem aliqua iftorum poffunt procurari per Fratrum ftudium, & laborem, debet fuper hoc follicitare Priorem, ut fiat cum debita diligentia, tempore opportuno. Si autem oporteat ifta emi, debet cum bonis viris, qui circa hoc habent experientiam conferre, qualiter bona materia, & cum meliori pretio, & quo tempore, & ubi poffit haberi; & qualiter deferri, & exequi, quod ipfi confuluerint faciendum. Et fi ftatim non ponatur hujufmodi materia in operibus, cum fuerit Domum apportata, vel extra etiam quæfita, fuum eft providere quomodo cuftodiatur diligenter, ne pereat, vel deterioretur. Porro circa opera, quæ fiunt, debet attendere, ne fiat aliquid, quod curiofitatem, vel fuperfluitatem prætendat: & ad hoc operam dare, quod fiant opera durabilia, & humilia, & paupertati, ac Religioni confona. Ad ipfum etiam pertinet conducere operarios, & follicitare eofdem, & cum funt in expenfis Domus, de cibo, & potu, debito providere eifdem loco, & tempore opportuno: & fi debent aliqui jacere in Domo, de loco, & lectis, fecundum ordinationem Prælati, ordinare. Debet autem attendere, quod illi, quos affumit, fint operarii boni, & fideles, honeftæ converfationis, & famæ; & fi contrarium in eis invenerit, funt ab eo quanto citius licentiandi cum tali cautela, quod fcandalizati non recedant. Sic autem fe debent habere, & dare operam, quod Fratres alii fic fe habeant coram eis, & cum eis, quod non videant apud Fratres aliquid, quod eis cedat in fcandalum, vel offenfam; fed magis apud Fratres proficiant in his, quæ pertinent ad falutem. Solvere quoque eis mercedem ita tempeftive, & fideliter, quod occafionem non habeant contra Fratres murmurandi. Item ipfius intereft notare, & videre, quæ funt in Domo reparanda, vel melioranda, five in tectis, five in claufuris, five in his, quæ ruinam minantur, & in aliis quibufcumque: & oftendere Prælato, & fecundum difpofitionem, & licentiam ejus dare operam ad hujufmodi facienda. Debet etiam diligenter computare quantum recipit, & unde, & quantum, & in quibus expendit; & de

hoc.

hoc suo tempore reddere rationem, & procurare quod poterit pro operibus si ei imponatur: & quod datum fuerit pro operibus specialiter, si non ad manus alias, sed ad suas, secundum ordinationem Prælati, deveniat, in Capitulo recitare. Si vero Frater aliquis fuerit in Domo, qui sciat in hujusmodi operari, si ponatur ad operandum, hujusmodi Officiali obedire debet, & eum adjuvare, in quibus dixerit ei, nisi forte ipsi istud officium imponatur.

CAPUT XXXV.

De Officio Hortulani.

HOrtulanus dicitur Frater, qui habet curam, videlicet de horto procurando: ad quod officium ponendus est Frater, qui habeat experientiam circa hujusmodi, vel sciat saltem habere sollicitudinem ad inquirendum ab illis, qui sciunt, & exequendum secundum consilium aliorum.

Circa virgultum.

AD hujusmodi officium pertinet dare operam ad arbores, vites, arbusta, & omnia ad virgultum pertinentia plantanda, inserenda, riganda, purganda, seu putanda, appodianda, liganda, suffodienda, & similia facienda, prout eorum, & terræ conditio requirit. Et cavendum est circa hujusmodi, ne arbores, vel arbusta, vel alia hujusmodi inutilia habeantur, sed ea, quæ fructus utiles, & abunde secundum modum terræ producere solent, varios secundum tempus, & varietates: & præcipue tales, qui infirmis prosint, vel saltem non sint infirmatum facile generativi. Porro providere debet ne arbores altæ sint juxta clausuram, per quas possit ascensus fieri vel descensus. Item, quod non ponantur nimis spissæ præcipue ubi terra sub arboribus non solum reservatur ad pratum, sed ad aliquid seminandum, quod in decenti ordine, & distantia collocentur: ut non solum ex fructibus, sed etiam recreationem faciant ex decore. Item, quod nunquam sit tanta spissitudo arborum, vel lignorum, quin omnes deambulantes, vel residentes in loco quocunque possint competenter videri. Porro in plantandis arbustis debet attendere quod sint talia, quæ possint in aliquo valere: ut vimina ad ligandum, rosæ ad aquam rosaceam, Altarium ornatum, & similia; & quod hæc talibus locis collocentur, quod non impediant utilitatem majorem. Sine licentia vero Prælati non debet magnum quid novum facere, ut arborem aliquam eradicare, vel plantare in loco, qui solet ad aliquos usus haberi & similia, quæ possunt fieri.

Circa terræ nascentia.

PErtinet etiam ad eum dare operam, quod habeantur prata, sive pro infirmis, sive pro hospitibus, sive pro Conventu in locis opportunis, secundum dispositionem Prælati competentia, pro recreatione honesta, & munda; & quod hujusmodi opus exigit, facere diligenter. Item apponere curam magnam, quod habeantur in horto semper abundanter herbæ tempore competenti ad faciendum olus. Item aliqua legumina, quæ recentia Conventui solent dari, ut fabæ, & pisa nova. Item, porri, cæpæ, allia, cucurbitæ, cucumeres, pepones, & similia, prout gignere potest humus nationis illius. Item salvia, petroselinum, & hujusmodi herbæ, vel floris pro salsis, tam sollicite cultiventur, quod quocumque tempore de ipsis reperiatur copia pro salsamentis faciendis, pro condimento pulmenti, pro pulveribus, pro medicinis idoneis. Item radices, ut pastinacæ, & similia semina feniculi, & anisi, & similia, quæ in varias utilitates, & usus cedere possunt; sive pro Conventu, sive pro medicinis, sive certo tempore consumenda, sive in tempus longius conservanda. Debet autem in ipso horto tales distinctiones, & vias facere, quod omnia sint distincta, & locis debitis sic collocata, quod non contingat ea pedibus transeuntium conculcari. Ubi vero solent multi convenire causa habendi salviam, vel petroselinum, & hujusmodi modica, faciendus est aliquis hortulus prope portam, ubi fieri possint, in quo sint hujusmodi, de quibus extraneis sufficiat, ne ad interiora eos frequenter oporteat intrare.

Circa utraque.

ITem pertinet ad ejus officium procurare diligenter bonos surculos aliunde ad inserendum bona semina, & hujusmodi præcipue, quæ non habentur in domo, & tempora observentur apta ad singula facienda. Item, ut melius terra fructificet, debet habere curam de ipsa firmanda, & riganda, si haberi valeat aqua, & de fodienda, & eligendis lapidibus, & eradicandis herbis, & harbustis malis: suis temporibus, singulis istis, & similibus faciendis. Scire etiam debet, quo tempore, qui fructus, quæ semina, quæ radices, & similia sunt colligenda, quæ, & quomodo debeant, & valeant conservari, & ubi, & apud quem, secundum dispositionem Prælati: & dare operam, ut fiat circa hoc, quod fuerit faciendum. Si vero hujusmodi Hortulanus sit Conversus, debet propriis manibus laborare in prædictis, & alia, quæ circa laborem diurnum dicta sunt superius de Sartore, possunt ad ipsum pertinere. Si vero sit Clericus, potest idem, licet non tantum laborare, si sciat: si vero sit Hortulanus aliquis extraneus secularis, & familiaris, pertinet ad Procuratorem ipsi præesse; & secundum supra dicta ordinare de ipso. Ipsius etiam est custodire clavem horti, & claudere, & aperire tempore opportuno: & cavere ne aliqui extranei indiscrete ingredientes dissipent horti bona. Si vero fuerint personæ reverendæ, nullatenus debet eos prohibere, vel molestare: dare quoque non debet aliquid de horto extraneis sine licentia generali, vel particulari.

CAPUT XXXVI.

De quibusdam communibus ad Officiales multos spectantibus.

DEinde circa Officiales sunt quædam notanda, quæ ad multos pertinere videntur. Debet siquidem omnis Officialis dum imponitur sibi officium aliquod; si videtur sibi, quod non habeat gratiam ad illud faciendum, humiliter excusare se apud imponentem, & ostendere sine falsitate, vel fictione defectus suos circa illud officium. Quod si non audierit illum imponens officium, debet in confidentia de bono obedientiæ suscipere devote, quod fuerit imperatum. Item recepto officio debet considerare cujusmodi licentiæ generales sunt sibi necessariæ ad officium exequendum, pro quibus difficile nimis est recurrere ad Prælatum assidue, & de illis cum Prælato conferre, quas debet Prælatus liberaliter ei concedere. Quod si nolit, debet nihilominus facere, quod potest bono modo, & pro licentiis hujusmodi recurrere ad ipsum, quamquam difficile videatur. Item cum aliqui excedunt circa aliqua de pertinentibus ad officium suum, debet eos super his proclamare, & Prælatis suggerere, quod fiant admonitiones utiles aliquæ circa illa, de quibus eidem videbitur

tur expedire. Item cum non sufficit solus peragere ea, quæ sunt officii sui, potest apud Prælatum pro adjutore instare: & cum adjutoribus sibi datis ita sociabiliter, & amabiliter se habere, quod inveniantur facile, qui in ejus adjutorium sustineant assignari. Item cum contingit eum recedere de Domo, vel infirmitate, vel alia impotentia ab officio præpediri, debet officium suum vel aliis committere, vel ad officiales, qui in hujusmodi habent potestatem, vel ad Prælatum recurrere, & sic diligenter advertere, quod ex ejus absentia defectus non fiat. Item debet diligenter advertere, si quæ scripta sunt in Constitutionibus, vel Ordinationibus Capitulorum Generalium, vel Provincialium, vel quotidianorum, quæ ad suum pertineant officium, & illa sollicite custodire. Cum etiam imponitur sibi officium, cui res aliquæ sint annexæ, ut Sacristiæ calices, paramenta, libri, & hujusmodi, & sic de aliis, debet cum recipit officium suum, scire quæ, & quot recipit; & in dimissione si excreverit, vel si aliqua non supersunt, reddere rationem. Non debet autem sine licentia generali, vel speciali aliquid dare de pertinentibus ad officium, vel intus, vel extra, nec recipere: cum receperit etiam de licentia, debet in Capitulo beneficium collatum Fratribus ad suum officium pertinens recitare. Item expensas, quas facit pro officio suo recipere debet vel à Procuratore, vel aliunde, secundum dispositionem Prælati; & de ipsis computationis tempore, vel quandocumque requisitus fuerit, reddere rationem. Item cum Officiales in aliquo non consentiunt, non debet litigare, vel se perturbare; sed ad Prælatum, vel alium recurrere, qui super his habet potestatem. Item cum habet aliquos seculares in adjutorium, vel cum eis aliquid facere causa officii; debet sic honestè, & pacificè cum eis, & coram eis agere universa, quod non scandalizentur: & cum sunt de familia ad suum officium pertinente, curam gerere specialem, & in omni tempore cavere ne unquam aliquem famulum, vel operarium etiam leviter percutiat, vel injuriis lacesset, charitative tamen potest eum corrigere, & instruere. Cum vero unum officium duobus committitur, debet sic providere Prælatus, quidnam ad unumquemque eorum pertineat: ne fortè dum unus in alterum omnia perficienda refundit, interim aliquid ex necessario faciendis, vel negligatur, vel plene omittatur. Denique super omnia cavere debet, ne sit in aliquo negligens circa ea, quæ ad officium suum pertinent: & præcipue in his, unde turbatio, vel damnum temporale, vel spirituale Fratrum sequi, vel scandalum possit oriri. Cum autem imponitur ei officium de novo, de quo non est conscius bene, quod sciat illa, quæ sunt in illo officio facienda; debet à Prælato petere, ut per aliquem exercitatum in illo officio se faciat in omnibus instrui diligenter.

CAPUT XXXVII.
De Officio Definitoris Capituli Generalis.

Circa ea, quæ sunt agenda ante definitionem.

AD officium Definitoris Capituli Generalis pertinet, cum electus fuerit præsens in Capitulo, quod postulet à Priore Provinciali hujusmodi laborem sibi injungi in remissionem peccatorum: & sic ipso imponente recipiat officium humiliter veniam faciendo, & hoc si oportuerit eum ire in regionem longinquam, Bonum est etiam, quod super hujusmodi officium pro se, & pro socio sibi assignato testimoniales recipiat litteras à Priore Provinciali, & Definitoribus, vel aliquibus aliis Prioribus de Capitulo: quas non negligat propter multas difficultates, quæ ex defectu litterarum hujusmodi possent oriri. In ipso Capitulo, in quo eligitur, debet ordinari de Socio, si præsens fuerit, utrum insimul ire debeant, & quando, & per quas vias. Si autem alter illorum tantum præsens fuerit, debet prædictas litteras procurare, & de supradicta via cum absente per litteras ordinare: quod si neuter præsens fuerit, debet Prior Provincialis prædictas litteras procurare, & Definitori, vel Socio mittere: & qui primo recipit, alteri debet de via prædicta significare. Cum autem declinaverit ad Conventus, & in ipso Capitulo, & inter extraneos, per quos transit, sic in vigiliis, in sobrietate, in silentio, in studio, in oratione, & in omni honestate, & observantia Religionis, in collocutionibus, & verbis ædificatoriis dare debet exemplum, & consolationem omnibus; ut evidenter appareat, quod non immerito ad tantum negotium Ordinis sit assumptus. Si vero Fratres aliqui, per quos transit, vel in ipso Capitulo velint ipsi aliquid dicere de pertinentibus ad Ordinem, quod suum officium possit respicere, debet diligenter audire; sed cavere, ne credat omni spiritui, vel suggestioni; nisi loquentes plene sibi sint noti, vel nisi post inquisierit diligenter à Fratribus discretis, & fide dignis de conditione, & discretione, & zelo, & intentione, & motu loquentium, & in quibus, & in quantum debeat eis credere. Debet etiam scire, quod melius est frequenter sequi consilium, & sensum eorum, qui parum ei loquuntur, quam multorum, qui multum se solent ingerere ad loquendum, & solent de singulis judicare: nec est securum conscientiam suam ex hujusmodi auditu formare, quousque constet sibi plenius de auditis. Item postquam factus est Definitor, debet diligenter respicere Acta Capituli præcedentis, & conferre cum Fratribus discretis, tam super illis, quam super aliis, quæcumque ad utilitatem Ordinis possint in Capitulo promoveri, & super his per totum annum frequenter cogitare, & conferre, ut sic melius ea possit promovere in Capitulo, ad quod debet dare operam habendo in aliquo memoriali Constitutiones novas, vel admonitiones, & alia hujusmodi, quæ videntur ei promovenda, quæ proponere debet inter Definitores tempore opportuno.

Circa definitionem.

ITem ad Capitulum debet ita tempestive venire, ne mora ejus Definitores alii ex hoc impediantur à procedendo in agendis: & cum in Domo fuerit, sic Officium, & Missam dicere, vel audire tempore congruo, quod eorum occasione, vel alia non impediatur, quin semper sit cum ipsis tempestive, vel in Capitulo, vel in loco diffinitionum. Cum autem in capitulo resederit, sic in loquendo, judicando, & in omnibus, Sociis suis debet deferre, & sibi eos anteponere, & in omnibus mature, honeste, & commode agere, juste, & rigide tamen: & sic sine personarum acceptione pro tempore se habere; quod nec præsumptuosus, vel inutilis, vel remissus, vel sine zelo Religionis valeat ab astantibus reputari. Porro in diffinitionibus non debet contentiose aliquid agere, vel clamose, nec esse multum confirmatus in sensu suo super his, quæ ante deliberaverat, vel aliis quibuscumque emergentibus, præcipue cum in discussione videt validiores ad oppositum rationes, vel videt illos, qui magis exercitati sunt, & dif-

discretiones habentur, à sua sententia discrepare: quod si forte in aliquam declinat sententiam, quæ ante pronunciationem diffinitionum videbatur sibi nimis bona, potest, & debet illam sententiam revocare ante diffinitionem prædictam. Summopere cavendum est sibi cum sit judex, ne aliquo casu faciat aliquid pro persona aliqua, vel Conventu, vel Provincia, vel Natione, vel contra, quod sapiat acceptionem quamcumque; neque unquam debet declinare in aliquam sententiam, quæ ad enervationem Ordinis, vel minorationem status ejus cedere possit; vel in aliquam ordinationem, quæ intollerabilis Communitati Fratrum reputetur, vel possit esse transgressionum occasio plurimarum: sed sic in omnibus cum zelo sancto, & discretione intendat, quod in patriam revertens, super aliquo, quod fecerit modico tempore potestatis suæ, non reportet conscientiam remordentem. Si vero aliqua sibi injuncta fuerint a Condefinitoribus facienda, utpote legere litteras, vel scribere aliqua memorialia de his, quæ leguntur inter Definitores, vel habere curam de aliquibus, quæ inter eos recitantur, vel aguntur; ita quod circa hoc omissio, vel negligentia nulla contingat. Si vero Fratres aliqui velint sibi tradere litteras aliquas vel aliqua pertinentia ad Definitores, debet ea recipere, & Definitoribus in communi præsentare. Debet etiam introducere quandoque Fratres, qui habent negotia, cum commode potest, ad eos. Ipsius est providere, quantum potest, ne ipse, vel alii Definitores tantum occupentur circa alia personalia, vel localia, vel minus utilia, quod communia, & utiliora currente tempore expedire non possint. Item de his negotiis, quæ pertinent ad Provinciam suam, debet conferre cum socio suo, ut ea cum communi consilio (si talia sunt, quæ utrique sunt communicata, vel communicari possint) expediat diligenter, & non confuse. Proinde si habentur litteræ aliquæ, aut negotia aliqua pertinentia ad solum Magistrum, debent ante Capitulum quam cito possunt ei litteras præsentare, & negotia proponere ordinate: scilicet ea, quæ Provinciæ sunt primo, quæ sunt Conventus, vel Conventuum aliquorum secundo, quæ sunt Fratris, vel Fratrum, tertio: quæ sunt eorum, qui non sunt de Ordine, quarto. Si vero pertinent ad Definitores, observata hora ab ipso Definitore, debet ingredi Socius, & cum Definitore reddere litteras, vel proponere negotia ordine supradicto: & debent habere curam de expediendis negotiis, & rescribendo cum fuerit rescribendum. Si vero sunt negotia impertinentia ad Magistrum, vel ad Definitores; ut sunt emptio librorum, & similium, debent cum licentia Magistri (si fuerint necessaria) vel Prioris Domus (si ad eum pervenerint) adjutorio (si indiguerint) illa, prout poterunt honeste, & religiose expedire. Si vero fuerit aliquod negotium tale, quod inter utrumque non sit communicandum, debet ille, cui commissum est, vel ad quem pertinet, illud prout commode poterit, expedire. Cum autem inter Definitores agitur de Provinciæ suæ statu, vel aliquibus ad eam pertinentibus, debet super quibus requiritur ab eis, vel à Magistro, per se fidele testimonium dare loquendo de singulis, de scientia, vel credulitate, vel nescientia, prout conscientia sua reperit universa. Si autem aliquid habet referre de sua Provincia, debet omnia sic recitare distincte, ut sciatur à Definitoribus, quid dicat de motu suo, quid ex parte Capituli Provincialis, vel Definitorum Capituli Provincialis, vel Conventus, vel Conventuum, vel Fratris, vel Fratrum aliquorum.

Circa ea, quæ fuerint agenda post definitionem.

POstremo terminata definitione, sua interest dare operam, quod omnia, quæ ad suam pertinent Provinciam, quæ nondum sunt expedita, expediantur: & ubi in ingressu invenerit Fratres turbatos in aliquibus in Capitulo ordinatis, reddere eis rationem super istis, & eos ut commode poterit sedare. In Capitulo vero suo Provinciali, debet reddere omnia, & conferre, quæ ad ipsum pertinent, quæ de Capitulo Generali emanaverint: ut sunt Acta Capituli Generalis, litteræ Magistri, litteræ, vel Indulgentiæ novæ, si quæ sunt impetratæ de novo, & similia: & habere curam, quod ibidem publicentur: & in Constitutionibus inchoatis de novo, vel admonitionibus, si quæ obscuritas invenitur, vel admiratio oritur, declarare intellectum, & rationes assignare, quæ Definitores movent ad ista. Si vero Magister, vel Definitores commiserint ei aliqua verbo, & litteris, in sua Provincia, vel alibi nuncianda, vel exequenda, quod injunctum fuerit diligenter executioni mandare.

CAPUT XXXVIII.

De Officio Socii Definitoris Capituli Generalis.

OFficium Socii Definitoris Capituli Generalis est hujusmodi. Cum officium sibi fuerit injunctum, debet cum venia, & humilitate recipere: deinde cum Definitore de agendis (si præsens est) verbo, vel si absens est, per litteras pertractare, & ei tanquam majori in eis, quæ communiter ad eos pertinent obedire. Habere etiam curam specialem de petitionibus Provinciæ, & litteris Capituli Provincialis, vel Conventuum, vel Fratrum portandis; & de negotiis aliis, ut sunt causæ, vel quæstiones, vel alia quæcunque, proferendis, & cum consilio Definitoris, & auctoritate ipsius suo tempore promovendis. Si autem contingat eum ire cum Definitore, licet prior sit in Ordine, debet eum tanquam priorem habere, & procurare apud Priorem Provincialem, quod hoc ipsum ordinetur ab eo.

Circa Capitulum.

POrro cum in loco Capituli fuerint, debent in dicendo officium, in celebrandis Missis, in jacendo prope eum, si fuerit ordinatum, in scribendo, vel exequendo aliqua pro eo, si voluerit, & similibus, ei assistere reverenter, & diligenter juvare: negotia quoque, prout poterit, debet eidem reducere ad memoriam, & cum eodem, si vult consilium promovere: litteras quoque ad Magistrum Ordinis, & Definitores pertinentes, quas habet cum ejus consilio reddere tempore opportuno. Item dum Definitor vacat definitionibus, debet habere curam specialem de litteris Magistri, & Indulgentiis novis, si ibi fuerint, & sub authentico sigillo habendis, & similibus, quæ oportet ad profectum suæ Provinciæ deferre, & sollicitare Magistrum ad rescribendum illis, qui scripserunt de sua Provincia. Debet etiam litteras procurare de beneficiis, quæ fuerint procurandæ pro personis ad suam Provinciam pertinentibus, & prosequi causas suæ Provinciæ, si quæ fuerint vel agendo, vel respondendo quantum de jure potest; & alia negotia suæ Provinciæ, quantum potest sine Definitore expedire, & pro istis cum potest ad eum recurrere; & omnia hujusmodi sic sollicite expedire, quod facta definitione non oporteat

teat moram contrahere propter iſta. Si vero Definitores, vel Magiſter Ordinis inquiſierint aliquid ab eo de pertinentibus ad Provinciam ſuam, vel ipſe aliquid de iſtis habeat dicere eis, debet circa iſta fideliter, & diſcrete procedere, ſicut ſuprà dictum eſt de Definitore.

Circa regreſſum.

IN regreſſu vero magis ſpecialem curam debet habere de Actis, & litteris, & aliis hujuſmodi reportandis, quàm Definitor, licet uterque habeat de his cogitare, & reddere omnia, quibus fuerint reddenda. In Capitulo vero Provinciali debet Acta, litteras Magiſtri Ordinis, & Indulgentias, quæ ſunt novæ, & alia pertinentia ad Capitulum illud, reddere Definitori, & laborare cum eo, ut legantur, & fiat de eis, quod fuerit faciendum. Si vero Magiſter, vel Definitores aliqua commiſerint ei agenda cum Definitore, vel ſoli; debet exequi diligenter prout fuerit ſibi dictum.

Circa ſucceſſionem in definitione.

QUod ſi oporteat eum Definitorem eſſe ſecundum formam Conſtitutionum propter mortem, vel impedimentum Definitoris, tunc ad eum pertinent omnia, quæ de Definitore ſunt prædicta, ſi vero antequam receſſerit de Provincia ſua, contingat illud impedimentum tali tempore, quod hoc Provinciali poſſit ſignificare, debet illi notificare; & cum ejus conſilio Socium accipere, qui prædicta de Socio prout poterit, compleat diligenter. Si vero in via Definitor impediatur, vel jam intempeſtive, quod non poſſit habere recurſum ad Priorem Provincialem, tunc ſicut poterit provideat de Socio. Denique tam ad Definitorem, quam ad Socium pertinet, cum ſunt novi, & inexperti in iſtis, dare operam, ut per expertos circa hujuſmodi in his, quæ neſciunt inſtruantur: & ipſi cum inſtant agenda, debent diligenter notare, quomodo ſe habeant illi, qui magis ſufficientes in hujuſmodi reputantur, & eiſdem prout potuerint ſe conforment.

CAPUT XXXIX.

De Officio Electoris Magiſtri Ordinis.

AD Officium Electoris Magiſtri Ordinis pertinet, quod poſtquam electus eſt, poſtulet, (ut ſupra dictum eſt de Definitore) ſi oporteat eum ire longius, à Priore Provinciali hujuſmodi laborem ſibi injungi in remiſſionem peccatorum, & injunctum ſuſcipere cum venia humiliter & devote, & hoc ſi fuerit præſens in loco electionis. De litteris quoque teſtimonialibus idem ſervetur, quod de Definitore eſt ſupra dictum: de Socio vero, & via, & tempore eundi, debet facere ſecundum conſilium Provincialis. Porro in via inter Fratres, inter extraneos, in Conventibus, in Capitulo, & ubique, debet illam honeſtatem, & religioſitatem ſervare, quæ de Definitore ſunt ſuperius prædicta. Pro negotio vero electionis, debet a tempore ſuæ electionis orare devote, & orationes a ſanctis perſonis cum poterit impetrare: ut ſecundùm voluntatem Dei, & utilitatem Ordinis tam ipſe, quam alii dirigantur. Cum autem aliquos Fratres invenerint diſcretos, & Deum timentes, exercitatos in negotiis Ordinis, & perſonarum, habentes Ordinis notitiam: debet libenter cum eis conferre in ſancta & ſimplici intentione; ut per eos in aliquibus pertinentibus ad negotium plenius informetur. Cavendum eſt autem ei, ne propter auditum, aut notitiam levem, ad eligendum aliquem inclinetur, niſi prius per fide dignos, & qui talem magis de propinquo noverint, plenius inſtruatur: nec unquam debet ſic animum ſuum in aliquem firmare, quin ſi aliquid melius ex collatione aliqua poſtmodum appareat, paratus ſit ad alium transferre vocem ſuam. Illud quoque diligentiſſime præcavendum eſt ei, ne notitia, vel familiaritas, vel confidentia præſumpta de aliquo, vel turbatio contra alium, vel deſpectio quæcumque, vel aliæ ſimiles, vel diſſimiles cauſæ, quæ Spiritum Sanctum non ſapiunt, eum moveant in aliquo contra aliquem; ſed ſolum pura, & ſancta intentio, & recognitio, ſolum Dei voluntatem, & utilitatem Ordinis inveſtigans. Debet etiam attendere, quod licet in hujuſmodi perſona ſint multa attendenda, ſi reperiri poſſent in aliquo, utpote conditio generis, & perſonæ, ſcientia, fama, auctoritas, notitia, gratia prædicandi, & inter homines converſandi, & alia multa: tamen ſuper omnia videntur attendenda, vitæ ſanctitas, diſcretio naturalis, experientia prælationis, zelus ſanctus, animoſitas ad mala perſequenda, & bona promovenda, maturitas in agendis cum oportuerit, condeſcenſio ad infirma, firma de Deo fiducia in ſolitis, & gravibus cum emergunt. Cæterum vero tamquam pernicioſum, & viliſſimum eſt procul abjiciendum, ne unquam inducat, vel inducere ſuſtineat quemcumque circa hujuſmodi negotium ad aliquid, niſi quod pure ſanctitatem ſapiat, & virtutem; ſed ſic in omnibus cum timore Dei diligenti deliberatione procedat, & votum ſuum ſolum in Deum, & Ordinis transferat utilitatem: habens præ oculis, quod nihil faciat unde malam reportans conſcientiam gemere habeat omnibus diebus vitæ ſuæ, cum aliquid fecerit, quod poſtmodum nunquam poterit emendare. Si vero facto ſcrutinio publico nondum valet electio, nec videatur per proceſſum, quod valere poſſit, niſi mutet vocem ſuam, multo melius eſt mutare vocem (dummodo cum bona conſcientia fieri poſſit) quam diu diſcordiam ſuſtinere. Sed in mutatione iſtud videtur ſecurius, quod cum oportet mutari propter concordiam, illorum ſequatur conſcientiam, & ſenſum, qui ſecundum ſuam conſcientiam, & ſenſum melioris, & ſanioris ſententiæ reputantur. Denique omnia, quæ acta ſunt in ſecreto, ſic debet habere ſecreta, quod numquam ex ore ejus egrediatur aliquid, unde poſſit aliquid de illis percipi: vel poſſit aliquis Frater percipere; quod talis, vel tales Fratres elegerunt hunc, vel illum reprobaverunt, vel illi contrarii fuerunt, & ſimilia, quæ poſſunt inducere turbationem. Debet etiam eſſe cautus, quod in collatione facienda de aliquibus eligendis ante electionem inter Electores ſuos, non eſt ſecurum conſentire propter occaſiones, denigrationis famæ multorum, & alia multa, quæ ſolent inde ſequi. Porro in regreſſu cum declinat ad Fratres, debet laudare quantumcumque poteſt cum bona conſcientia, quod factum eſt, & ſuper hoc Fratrum animos conſolari.

CAPUT XL.

De Officio Electoris Prioris Provincialis.

AD Officium Electoris Prioris Provincialis pertinet, ut cum electus fuerit, conferat cum Priore, & Conventu de litteris ſuper hoc habendis, & de ſocio in via, & faciat, prout ſuper hoc duxerit ordinandum: in aliis autem, quæ ad electionem pertinent, obſervet habito reſpectu ad Provinciam, omnia, quæ ſupra dicta ſunt de Electione Magiſtri Ordinis, habito reſpectu ad Ordinem Univerſum. Multum autem attendere debet, quod talis eligatur (ſi fieri poteſt) qui ſit ad pacem, & conſolationem communem

munem Provinciæ, dummodo aliæ circumſtantiæ bonæ concurrant: & libentius debet procurare, quod aliquis de Provincia eligatur, dummodo ſit ſufficiens, & habeatur utilis; quam aliunde, etiam ſi magis ſufficiens habeatur, de quo non ſperetur, quod poſſit haberi, niſi cum magna anguſtia animi ſui, & anhelaret ad recedendum, quam citius poſſet. In formatione vero decreti, ſi opus fuerit, debet in omni caſu ſine difficultate qualibet, teſtimonium perhibere veritati.

Caput XLI.
De Officio Definitoris Capituli Provincialis.

AD Officium Definitoris Capituli Provincialis pertinet, ut poſt electionem audiat negotia Fratrum modo ſequeſtratim, modo cum aliis Definitoribus, prout ipſi requirunt, & ipſe poterit vacare: recipere etiam litteras, vel memorialia, quæ ad Definitores pertinent, cum ei porriguntur; ut ea inter Definitores præſentet tempore opportuno. Poſtquam autem inchoatum fuerit Capitulum, debet cum Priore Provinciali in loco Definitorum in Capitulo ſedere, hoc ordine ſervato inter Definitores, ut qui primo ſedent in Choro, primo ſedeant inter eos. Cavendum eſt autem ei ne aliquid faciat pro Fratre, vel Conventu, vel contra, quod ſapiat privatum amorem, vel turbationem, vel vindictam contra alium: ſed tantum ea, quæ ſapiunt æquitatem, & bonum. Item ne ſit facilis ad mutationes faciendas, ſive in abſolutione Priorum multorum, vel translationibus Lectorum, & Fratrum, niſi quando poſt diſcuſſionem diligentem manifeſta ratio reperitur. Item non tantum intentus ſit circa particularia facta, ne quod ad commune bonum, & magis, quod pertinet ad ſtatum totius Provinciæ, negligatur. Porro circa Conventus novos, & remotos, & deſolatos, vel præ paucitate Fratrum, vel paupertate, vel propter aliqua ſcandala ibi orta, vel, aliis de cauſis, ut releventur à gravaminibus, & bene provideatur eiſdem, & in aliquo non graventur: ſimiliter circa ſtudium, & omnia pertinentia ad id promovenda. Item circa Fratres, qui notati ſunt de ſcandalo turbationis, & periculoſi reputantur, reprimendos, & refrænandos, & in talibus Conventibus collocandos, ubi ſub diſciplina, & cuſtodia bona alicujus cuſtodiantur; & ſimilibus, quæ ſunt majoris neceſſitatis, debet habere curam majorem quantum in eo eſt. Sunt & alia quædam notata in Capitulo de Officio Prioris Provincialis circa Fratres, quæ pro magna parte eidem quantum ad officium ſuum in modico tempore pertinent, conſideranda ſunt, & ſollicite obſervanda. Item pertinet ad eum, cum aliis dividere Viſitatoribus Domus viſitandas, & alia quædam, quæ in Conſtitutionibus expreſſa ſunt, & in admonitionibus Capituli Generalis, quandoque inferuntur: inſuper, & multa alia de illis, quæ ſupra notata ſunt de officio Definitoris Capituli Generalis, quæ omnia ſunt ab eo conſideranda diligenter, & prout competunt obſervanda. Deinde finita definitione, cum aliquos turbatos viderit de aliqua ordinatione, non debet ita ſe ſuper aliquo excuſare, (licet in illo non conſenſerit) quod ſuper ſocios ſuos calumnia devolvatur; vel quæ acta ſunt inter eos, de quibus oritur turbatio, per quos factum ſit, reveletur.

Caput XLII.
De Officio Viſitatoris.
Circa ea, quæ præcedunt viſitationem.

AD Officium Viſitatoris pertinet, ſi laborioſa fuerit ſua viſitatio, poſtulet à Priore Provinciali laborem in remiſſionem peccatorum ſibi injungi. Socium quoque de ejus ordinatione, ſi poteſt ei loqui, vel ſcribere, vel ſi hoc non poteſt, de ordinatione Prioris ſui Conventualis aſſumere debet. Si vero ante tempus viſitandi contigerit eum infirmari, vel aliter impediri, debet Priori Provinciali hoc indicare, ut de alio provideat, qui ſuppleat vices ejus. Porro tempus ad viſitandum debet eligere tale, in quo Fratres melius poſſint haberi in domo, ſine damno prædicationis, vel proviſionis temporalium, & quod non concurrat cum viſitatione Prioris Provincialis, vel nimium ſit vicinum viſitationi, vel Capitulo ſequenti, vel præcedenti Provinciali, vel Generali, ſi fuerint in Provincia illa celebranda. Cum autem venturus eſt ad domum aliquam, debet primo ſignificare tempus adventus ſui; ut Fratres abſentes commode convocari poſſint. Non debet autem ad convocandos Fratres inferre neceſſitatem, qui ſine magno damno domus, aut ſalutis animarum convenire non poſſint: niſi magna, & rationabilis cauſa, & neceſſitas hoc requirat.

Circa quædam in generali.

INtereſt etiam ipſius portare ſecum litteras Magiſtri Ordinis, & alia, quæ emanaverunt à Capitulo Generali, vel Provinciali: & facere ea legi in præſentia ſua, in Capitulo, vel in menſa cum Fratres communiter interſunt. Debet autem ſummatim in omni Conventu videre, & inquirere, ſi habentur libri Officii Eccleſiaſtici bene correcti. Item ſi habentur libri ſcholaſtici ſufficienter, ſi habentur paramenta Eccleſiaſtica, & hujuſmodi, quæ pertinent ad cultum Dei competentia. Item quomodo ſit Divinum Officium, & quomodo proficitur in ſtudio. Item qui, & quot Fratres ſunt in domo, qui multum reputentur idonei ad proficiendum in ſtudio, quos exigentibus meritis ad hoc expediat promoveri: quot boni Prædicatores, quot boni in conſiliis, quot boni ad Confeſſiones; ſi qui graves in moribus, vel notati publice de ſcandalo: ſi multi gravibus, & longis infirmitatibus prægravati: ſi habentur competenter temporalia, & qualiter. Item ſi habitant inter devotos homines, ſi domus eſt onerata multitudine Fratrum, vel paucos habet, ſi ſunt Fratres de illa Natione, vel aliunde, ſi libenter morantur Fratres in illo Conventu, vel inviti, ſi habent pacem Fratres cum Prælatis, & ſimilia multa, ut tempore ſuo his cognitis in genere, ſciat melius Priori Provinciali, vel Definitoribus conſulere de his, quæ circa domum illam fuerint ordinanda, & ipſe nihilominus faciat bonum quod poterit, quantum officium ſuum ſe extendit. Porro ante tempus viſitationis ſuæ, non pertinet ad eum facere aliquam inquiſitionem ex officio, licet ipſe poſſit audire aliqua, ſi aliqui gratis ad hoc ſe ingeſſerint, vel ſine invitatione aliqua gratis dicere voluerint: in quibus tamen non ſunt expendendi dies multi; ne in fraudem prolongandi dies officii, hæc fieri videantur.

Circa Capitulum.

CUM autem primò Capitulum intraverit ad officium exercendum, poteſt aliquam brevem collationem facere Fratribus de aliqua ſpirituali materia, & utili ſi voluerit: deinde recommendare Fratrum orationibus, illos, quos voluerit. Poſtmodum facere injunctionem, & admonitiones de pertinentibus ad officium; ſicut viderit expedire. Solet autem in communi viſitatione Capituli, ubi aliqua ſpecialis cauſa hoc requirit, injungi univerſis abſque præcepti expreſſione, quod quilibet dicat ei illud, quod ſibi videtur dicendum ſecundum ſuam conſcien-

tiam pro bono Ordinis, five in Capitulo, five extra, fecundum quod requirit natura negotii: videlicet, quod dicendum eft in Capitulo, dicat ibi; & quod extra dicendum eft, dicat extra. In admonitionibus vero folent Fratres reddi cauti, ne aliquid dicant contra aliquem ex aliqua turbatione, vel motu inordinato; fed folum ex finceritate fraternæ charitatis, & amore Ordinis. Item ne taceant aliquid dicendum, vel ex familiari amore perfonæ, vel timore quocunque, vel alia quacunque ex caufa minus religiofa. Ipfis etiam Prælatis, & Fratribus poteft injungi, fi videatur expediens, quod occafione eorum, quæ dicuntur ex confueto modo contra aliquem nihil poftmodum dure agant, cum etiam fit confuetum, quod ipfi Priores inftante vifitatione foleant animare in Capitulo Fratres ad dicendum fideliter omnia, quæ videntur eis dicenda. Item, quod caveant quod non dicant inutilia, vel quæ alias funt correcta; vel quæ fecrete funt dicenda, non dicant in publico, & fimilia. Item, quod in proclamando fe habeant modefte, & formam Conftitutionum obfervent diligenter. Hæc quoque, & fimilia plura, vel pauciora poffunt dici, fecundum quod ratio fuggeret, ftatu domus, & circumftantiis ad hoc pertinentibus confideratis. Poft hujufmodi vero injunctiones, & admonitiones antequam procedatur ad culpas audiendas, dandum eft aliquod tempus Fratribus ad loquendum fibi fecreto, fi voluerint; ut ex aliquibus auditis magis inftructus, fciat melius quid fit agendum. Si vero fibi videatur, poteft vocare aliquos, & maxime difcretos, & magis dignos fide, etiamfi gratis non veniant, ad inquirendum de ftatu domus leviter, & fummatim. Ex his vero, quæ fibi dicuntur ad partem, non multum expedit, quod confcientiam fuam formet, nifi poftquam diligentius inveftigaverit de conditionibus perfonæ loquentis; fi forte eum non cognofcat, ex difcretione, & zelo, & motu, & modo. Ex his autem, quæ dicuntur in occulto, non debet ad aliquam fententiam contra aliquem in aliquo procedere, nifi in publico recitentur. Inftruere etiam debet fibi loquentes in fecreto, cum loquuntur de talibus, quæ folent & poffunt in proclamationibus dici, quod non bene liberant animas fuas, nifi in publico illa dicant. Si autem viderit aliquos paratos ad dicendum aliqua in publico, quæ dici fic non folent, nec debent, debet eos inftruere charitative, fi ex fimplicitate hæc faciunt, quid eis fit agendum: Si vero fibi videatur malitiofe id fieri, terroribus, & comminationibus, debet eos in juftitia refrænare, & condigne punire poftmodum fecundum quantitatem exceffus, fi procedunt. Porro cum prælibatis prædictis, tenetur Capitulum de culpis, fic cum debito moderamine, & difcretione cuncta funt eidem agenda; ut vifitatio, quæ inducta eft ad correctionem malorum, non fit occafio exceffuum augendorum. Proinde curandum eft ei, quod male accufantes reprimat, & refrænet, & quod bene accufantes juvet; quod dubia diligenter inquirat, quod accufato det licentiam, & tempus ad refpondendum: quod in frivolis non permittat fe occupari, quod ea, quæ digna funt reprobatione cum audiuntur, valde verbis reprobet, & infinuet effe horrenda; quod laudabilia fic commendet, quod ad fimilia animet advenientes, quod injungendo pœnitentias prudenter difcernat quantitates culparum, & prout poffibile eft fine tranfitione puniat jufto modo, & plus quam in quotidianis Capitulis puniri foleant exceffus, ne vifitatio veniat in contemptum. Ante injunctionem vero pœnitentiæ, aggravet culpas, quas audivit dignas majori reprobatione in quolibet accufato; ut per hæc audientes inducantur efficacius ad cavendum. Ad hoc, fi in his, quæ in fecreto, vel in publico, in domo, vel etiam extra domum audivit, videatur quod circa aliqua majora fit plenius aliquid inquirendum, de quibus per communem modum fupradictum vifitandi nondum ei eft fatisfactum, poteft procedere ad præcepta, vel omnibus, vel aliquibus facienda, in publico, vel fecreto, fecundum quod negotii natura requirit. Cavendum tamen ne faciat aliquid contra aliquem injuriofe: in gravibus vero ne ita parcat alicui, quod culicem excolare, & camelum glutire videatur. Sunt & alia ei diligenter obfervanda, quæ in Conftitutionibus, & admonitionibus Capitulorum, & fupra in *Capitulo de Officio Prioris Provincialis* circa vifitationem funt confcripta. Cum autem ad terminationem vifitationis accedere voluerit, fi vel aliquas ordinationes, vel admonitiones arctius cuftodiendas relinquere, debet primo fuper his cum difcretis Fratribus conferre, & eorum fenfui, qui noverunt plenius ftatum domus, & patriæ, quam fenfui fuo credere. Poteft autem, & hujufmodi in fcriptis in aliquo memoriali relinquere in cuftodiam Supprioris; ut fciatur tempore fuo fi illa fuerint correcta, vel obfervata, & ipfe poteft memoriale retinere. Finaliter autem principaliter debet intendere ad hæc, & laborare, quod per vifitationem fuam fequatur correctio exceffuum, pax, & tranquillitas relinquatur. Propter quod fi videt aliquam turbationem, debet ante terminationem vifitationis dare operam ad quietandum; fi religio in aliquo depereat, reformetur obedientia, concordia, devotio, & omne bonum in Fratribus augeatur.

Circa quædam poft Vifitationem.

SI vero Fratres, vel Conventus rogaverit eum, vel fuper aliquibus promovendis apud Priorem Provincialem, vel ad Definitores Capituli Provincialis, vel Magiftrum Ordinis, vel alibi: fi fibi rationabilia videntur, debet eis libenter acquiefcere, & fuper his memoriale facere, & proponere ea tempore opportuno: nec Fratrum defectus, nifi folum Provinciali, vel Definitoribus, vel Magiftro, prout eft fecundum ordinem faciendum dicat; fed potius bona de Conventibus vifitantis prædicet, prout fecundum confcientiam facere poterit bono modo.

CAPUT XLIII.

De Officio Prædicatoris Generalis.

AD Officium Prædicatoris Generalis pertinet, cum ad hoc affumitur, cum venia fufcipere illud officium, & ad Capitulum Provinciale venire, nifi de licentia, vel ex caufa remanferit. Cum autem non venerit, debet fe excufare per litteras continentes caufam abfentiæ fuæ. Ipfe etiam eft de corpore Capituli Provincialis, & pertinet ad ipfum electio Definitorum Provincialis, & Generalis Capituli, & Vifitatorum, & difcuffio petitionum Capituli ejufdem, & fimiliter, quæ ad ipfos pertinet. Et ideo folet fpecialiter talibus concedi, quod habeant fpeciale figillum. Ad hoc etiam debet apponere curam, quod habeat majorem notitiam Fratrum de Provincia, & exercitium circa ea, quæ in Capitulo funt agenda, vel pertinent ad communem ftatum Domus, vel Provinciæ. Debet etiam frequentius, & libentius ubique prædicare, præcipue fi gratiam habeat prædicandi. Non eft autem propter hoc officium exemptus in aliquo ab obedientia Prioris fui, vel à communi vita Fratrum aliorum: nifi quo ad hoc, quod poteft fine licentia fpeciali ire ad Capitulum Provinciale, ut prædictum eft. Sed de Socio, & tempore eundi, ftare debet ordinationi Prioris fui, dummodo fic ordinaverit, quod fperetur, quod poffit illuc commode pervenire.

CAP.

Caput XLIV.

De Officio Socii Prioris Conventualis euntis ad Capitulum Provinciale.

Circa quædam ante Capitulum.

PRiori Conventuali ituro ad Capitulum Provinciale, eligendus eſt in Socium Frater, qui poſſit laborem viæ ſecundum formam Ordinis ſuſtinere: qui commode exercitium habeat, vel ſaltem aptitudinem ad ea, quæ in Capitulo agenda ſunt, quod etiam fidelis reputetur ad agendum pro omnibus, ſive pro Conventu, ſive Fratribus ſingulis; ſive Prælatis, ſive Lectore, quod ſecundum veritatem fuerit faciendum. Ad hujuſmodi vero officium pertinet accuſationes Prioris, ſi quæ fuerint, petitiones, & litteras, & negotia quæcumque, ſive Conventus, ſive Fratrum ſingulorum recipere, & portare ad Capitulum; & dare operam, quod illa, quæ ſigillanda ſunt, ſigillentur.

Circa Capitulum.

CUM autem fuerit in Capitulo, pertinet ad eum ſicut ad membrum, cum ſit de corpore, circa omnia, quæ ad cauſam pertinent, ſicut prædictum eſt de Prædicatore Generali. Specialiter verò negotia Conventus, vel Fratrum ſuorum, debet procurare; videlicet litteras miſſas Priori Provinciali, vel Definitoribus, vel aliis reddere tempore opportuno. Accuſationes Prioris ſui in Capitulo diſcretè, & ſimpliciter proponere, prout fuerint formatæ. Si autem aliquas alias de motu ſuo facere voluerit, eas ſequeſtratim & diſtinctè ab aliis opponere Petitiones ſingulorum Fratrum ad Provincialem, ſi quæ ſibi commiſſæ fuerint, oſtendere, & procurare. Si verò à Provinciali, vel Definitoribus aliquid ab eo fuerit inquiſitum, de ſtatu Prioris, vel Conventus, vel Fratrum aliquorum, ſic ſimplicem veritatem dicere debet, quod pro aliquo, vel contra aliquem nunquam inclinet ſe: niſi quantum requirit æquitas, & veritas, omni motu inordinato excluſo. Cùm autem aliquid dicit, debet hujuſmodi diſtinguere diſcretè, quid dicit de motu ſuo, quid de aliorum, & quorum: quid de voluntate Conventus, vel totius, vel majoris partis, & quæ ſit pars illa major, ſi expedierit enarrare. Item pertinet ad ipſum oſtendere Priori Provinciali indulgentias Domus, quas habet, aut in Lectore, aut in Prædicatoribus, aut in Fratribus expeditis in conſiliis, aut in Confeſſoribus, aut in Cantoribus, aut in Converſis, ſecundum varia exercitia, aut in paucitate Fratrum, & ſimilibus, & gravamina, aut in infirmis, aut in diſcolis, aut in nimia multitudine Fratrum, & ſimilibus, & laborare debet per ſe, & per Fratres ſibi notos, & amicos ſui Conventus, ut domui ſuæ per Priorem Provincialem, & Definitores utiliter provideatur. Cavendum etiam eſt ei, ne de motu ſuo, vel aliorum de ſuo Conventu, qui ad partes locuti fuerint, ſibi procuret aliquid, quod ad turbationem Conventus: vel Fratrum de Conventu ſuo, qui meliores, & diſcretiores reputantur valeat provenire.

Circa quædam poſt definitionem.

VErum ſi contingat Priorem ſuum abſolvi, vel poſt definitiones omitti aliquid eorum, quæ in ſuo Conventu ſunt neceſſaria, ut proviſio de Lectore, & hujuſmodi: tunc cum illis, qui fuerint in Capitulo de domo ſua, vel etiam aliorum Fratrum, vel quibus Conventus ſuus confidit, debet tractare quid poſſit fieri pro domo ſua; ſive in poſtulando, quos poſſit eligere, ſive in confirmationis commiſſione; ſive in proviſione de Lectore, & ſimilibus. Deinde in regreſſu non debet moram contrahere, ſed ſicut poterit, bono modo ad Conventum ſuum feſtinare. Et ſi aliqua negotia fuerint, quæ expediat eis tam cito ſcire, debet hoc, quam cito poterit per litteras intimare, ſi ante aduentum ſuum hoc præſciri expediat. Cum autem venerit cavere debet ne rumores inutiles de Capitulo referat, vel infirma, vel aliquid, unde Fratres turbet contra Priorem Provincialem, vel Definitores, vel aliquos Fratres, qui minus fuerint favorabiles, vel contrarii in ſuis negotiis, ſed potius ea referat, quæ ad conſolationem, & pacem Fratrum debeant provenire; & det operam pacificare Fratres in communi, & ſingulariter, ſi aliquos eorum viderit turbatos ſuper iis, quæ acta ſunt in aliquo, vel omiſſa, ſuper his reddens, prout poterit excuſationem rationabilem.

Caput XLV.

De Officio Confeſſoris.

FRater, qui confeſſiones auditurus eſt, neceſſarium eſt, ut ſciat quantum poteſtatis habet. Item, ut ſciat quæ & qualiter à confitente inquirere debet. Item oportet eum eſſe cautum circa abſolutiones, & circa excommunicationes, diſpenſationes, & alias ſatisfactiones, & circa caſus matrimoniales: & circa pœnitentiarum injunctiones, & ſimoniarum reſignationes, & circa modum habendi ſe ad confitentem & ſpecialiter circa ſecretum Confeſſionis.

Circa poteſtatem.

CIrca poteſtatem notandum eſt, quod Frater, cui non eſt dictum à Prælato ſuo, vel ab alio, qui poſſit ei dare juriſdictionem, quod audiat Confeſſiones, de nullo peccato mortali poteſt abſolvere. Ille autem, qui habet poteſtatem à Diœceſano videre debet, quam poteſtatem habeat, & ad majorem certitudinem, bonum eſt, quod de hoc litteras habeat, vel memoriale aliquod.

Circa inquiſitionem.

CIrca inquiſitiones notandum eſt, quod duo ſunt genera interrogationum, quæ à peccatore confitente quærendæ ſunt. Quædam enim pertinent ad ipſam perſonam confitentis: quædam vero ad facta perſonæ. Illæ vero, quæ pertinent ad perſonam naturaliter ſunt priores: unde niſi Sacerdos ſciat, poteſt inquirere à confitente utrum ſit Clericus, vel laicus: & ſi Clericus, utrum Religioſus, vel non, & utrum habeat beneficium Eccleſiaſticum, vel non, præcipuè cum cura animarum. Si laicus, inquiri poteſt cujus officii ſit, & utrum in matrimonio ſit, vel ſolutus: & utrum paterfamilias, vel de familia alterius. Cognito vero qualis ſit perſona, ſecundum ſtatum ſuum, vel perſonæ, poſſunt fieri aliquæ aliæ interrogationes. Mulieres verò præcipuè inquirendæ ſunt de iis, quæ ad eas pertinent. Milites inquirendi ſunt præcipuè de rapinis, & injuriis, de venditione juſtitiæ, de profuſione pecuniæ cauſa adulationis, vel hiſtrionatus facta: de vana gloria, & laboribus, & doloribus, quos pro ea habent: & ſumptibus, quos propter ea faciunt. Mercatores verò quærendi ſunt de mendaciis, & perjuriis, & venditione ad terminum in fraudem uſurarum facta, & de aliis fraudibus. Burgenſes verò inquirendi ſunt de ſocietate, de modo, & cauſa congregandi divitias. Inquirendi ſunt etiam de invidia: mos enim civium eſt: alios aliis invidere. Illi vero, qui ſunt de familia alicujus potentis inquirendi ſunt utrum domino ſuo fideles extiterint, de adulatione, de mendaciis, de rapinis, de pravis conſiliis, de iniqua acceptatione munerum, &

& utrum domino præcipienti aliquod impium obedierint. Clerici vero inquirendi sunt de perceptione simoniaca beneficiorum, & Ordinum: & si deserviant, prout beneficia sua requirunt; & an dicant officium, secundùm quod Ordo eorum requirit, & de modo dispensandi redditus suos. Alii, qui habent curam animarum, inquirendi sunt, utrum sint solliciti, quomodo de cibo spirituali filiis suis provideatur: & aliis, quæ ad regimen animarum pertinent. Inquirendi sunt agricolæ de fraudatione sui laboris, & utrùm reddant, quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei Deo: de falsis testimoniis, & de usurpatione alienarum terrarum, & de invidia: & de accusatione proximorum apud Deum. De fide non est tutum interrogationem facere, licet hoc aliqui magnifaciant nisi in casu, in quo illa persona suspecta esset de fide. De peccatis vero occultis, ut est de peccato contra naturam, non est inquirendum, nisi cautè, ne aliquid manifestetur simplicibus, quod ipsi nesciant, quod possit eis esse occasio peccandi. Modus autem inquirendi poterit esse talis: poterit quæri utrum insultus carnis aliquando patiatur: & si responderit, quod sic: poterit quæri, utrum titillatio ducat eum ad aliquid faciendum: & si sic, quod est illud, & sic nihil ei manifestatur, sed datur ei occasio manifestandi se. Aliqui tamen quærunt utrum vigilando semen effuderit absque naturali usu mulierum, & si responderit, quod sic: qua occasione ei accidit. Sed inexperti opus carnale, non intelligerent, quid esset effusio seminis.

Circa absolutiones vero.

NOtandum est, quod non est requirendum ab eo, qui confitetur juramentum, vel votum, vel alia obligatio, quod abstineat à mortali; sed sufficit, quod habeat bonum propositum, & bonam voluntatem abstinendi, & specialiter à luxuria: & quod remittat odium, si quod habet contra aliquem: & quod velit satisfacere pro posse de injuriis, si quas fecit: & quod pœniteat de omni peccato mortali, quod fecit; ad minus in generali. Si autem dicit se nolle, vel non posse abstinere ab aliquo mortali, non est injungenda pœnitentia; sed significandum est ei, quod si decederet in tali statu, damnaretur. Verum dandum est ei aliquod consilium, quod faciat, ut Deus illustret cor ejus ad pœnitentiam; & dicendum est ei, ne in tali statu communicet.

Circa Excommunicationes.

NOtandum est, quod ille, qui audit confessiones, non debet se intromittere ad dandam alicui absolutionem ab Excommunicatione, nisi sciat se potestatem habere; & nisi sciat formam, secundum quam debet fieri absolutio. De qua forma breviter notandum est, quod minor Excommunicatio absolvitur solo verbo: major absolvitur ita: *Authoritate, qua fungor, absolvo te ab omni vinculo Excommunicationis: vel specialiter ab Excommunicatione, qua ligatus es pro hoc facto, vel à tali judice.* De potestate autem talium absolutionum breviter notandum est, quod ille, qui audit confessionem, non potest absolvere sua authoritate ab aliqua majori Excommunicatione, quam alius judex tulerit, qui sit major, vel par ei. Item notandum, quod absolutio Excommunicationis debet præcedere absolutionem peccatorum.

Circa dispensationes.

NOtandum est, quod circa dispensationes nullus debet intromittere se de aliqua dispensatione votorum, vel irregularitatum, nisi sciat se habere potestatem licentiandi, & dispensandi: necesse est etiam, ut sciat secundum quam formam debet fieri dispensatio votorum. Dicat ergo peccatori, ut quæ vovit impleat, donec sibi consultum sit ab eo, qui cum eo possit dispensare.

Circa vero restitutiones.

NOtandum est, quod non est alicui danda pœnitentia, nisi voluntatem habeat restituendi proximo, quod ei abstulit, nisi proximus voluerit ei remittere. Caveat vero ne det ei dilationem, nec injungat, quod inde faciat eleemosynas: spoliato enim debet illud restituere, vel hæredi ejus, quam citius potuerit, nisi spoliatus det ei dilationem vel non possit invenire, cui restituendum est. Tunc etiam debet erogari de consilio Ecclesiæ in pios usus, & nisi peccator habeat voluntatem sic faciendi, non est ei injungenda pœnitentia. Si vero occultum est factum, instruendus est peccator, quomodo occulte restituat, vel occulte dilationem petat, scilicet per aliquam honestam personam, præcipue Sacerdotem, cui in confessione reveletur, quod tacito nomine peccatoris negotium procuret.

Circa injunctiones pænitentiarum.

SImiliter oportet esse cautum, ut parvas injungat: melius est enim ponere homines in Purgatorio, quam in Inferno; habet enim Deus, ubi purget filios suos, si non purgentur hic. Dicat etiam quando numerum orationum injungit: quod si aliquando non dixerit, non ei ad culpam imputetur, ad minus mortalem. Item, non injungatur pœnitentia alicui, si habet officium, quod secundum conscientiam suam sine peccato mortali facere non possit, nisi deserat id officium. Item, si habeat aliquam aliam peccandi occasionem, ex qua vero simile est, quod non possit sibi cavere à peccato mortali; nisi eam à se removerit: (ut est cohabitatio mulieris suspectæ, cum qua peccare consuevit) pœnitentia non detur ei, nisi occasionem illam à se removeat.

Circa vero Simoniacos.

NOtandum est, quod ille, qui per simoniam adeptus est aliquod beneficium, non debet recipi ad pœnitentiam, nisi habeat propositum renunciandi illi beneficio pure, & simpliciter: quæ autem dispensatio possit postea fieri cum eo invenies in *Summis in Tractatu de Simonia*. Forma vero absolvendi à peccatis hæc est: Facta generali confessione in latino, vel in Romano à peccatore, & dicta illa oratione: *Misereatur* &c, *Absolutionem* &c. *Et ego absolvo te ab omnibus peccatis tuis, In nomine Patris*, &c. Debet autem tunc esse fides tam Sacerdotis, quam ejus, qui confitetur, quod nisi per culpam confitentis steterit, remittentur peccatori peccata sua tunc, & gratia Dei infunditur, si prius non erant dimissa, & gratiam non habebat. Si vero prius peccata dimissa, & gratiam prius habebat, tunc augetur Dei gratia.

Circa modum habendi se ad confitentem.

ITem ad officium Confessoris pertinet, omnes confiteri volentes benigne, & affabiliter recipere, & præcipue illos, qui raro confiteri consueverunt. Omnes autem, qui nesciunt modum standi in confessione debet instruere, ut stent flexis genibus, inclinato capite, appodiando se ad dexteram, vel ad sinistram Sacerdotis. Antequam vero incipiat confiteri, potest illis, qui non sunt assueti confiteri frequenter, aliqua verba dicere de pertinentibus ad confessionem; ut quærere de patria sua, vel hujusmodi, ut confitens interim sumat audaciā ad confitendū. In pœnitentia vero injungenda, debet reminisci, quod præter ea, quæ injungit specialiter, imponat ei etiam omnia bona, quæ fecerit in remissionem omnium peccatorum, & det ei potestatem cuicumque confiteri poterit, quod laxare possit de pœnitentia si

bi

bi injuncta ab eo, si forte viderit expedire. Debet etiam diligenter observare Confessor, quod semper libentius, & prius audiat confessiones illorum, qui magis indigere reputantur, vel qui raro venire solent, vel qui sunt extranei, vel qui sunt in statu majori, vel de quorum confessione major utilitas secutura speratur.

Porro circa mulieres cavere debet, ne unquam audiat earum confessiones, nisi in publico, & ubi ab aliquo, vel ab aliquibus videatur. Illis vero, quæ vocantur *Beghinæ*, & frequenter volunt confiteri, certum tempus assignet ad confitendum: extra quod ipsas non audiat, nec in aliis collocutionibus frequentibus se eis exponat unquam; & semper potius duris, & rigidis verbis utatur ad eas, quam mollibus.

Deinde circa secretum confessionis sic debet esse cautus, ne unquam directe, vel indirecte, de longe, vel de prope, in genere, vel in particulari, possit aliquid percipi de ore ejus, quod aliquam notam habeat de aliqua revelatione quantumcumque levi. Nec etiam debet in speciali laudare aliquem, cujus confessionem audivit, de virginitate, vel innocentia, & hujusmodi, ne apud sapientes, cum de alio orietur verbum, quem etiam audisset, & non ita laudaret, posset oriri suspicio, quod idem non esset in illo.

CAPUT XLVI.

De Officio Prædicatoris communis.

Qualis debeat esse in se?

PRædicator communis habet officium speculi quantum ad bonum exemplum, & habet officium lucernæ ardentis quantum ad prædicationis verbum. Unde necesse est, ut concordet in ipso vita, & doctrina, ne quod per unam manum ædificat, per aliam destruat. Prætendat itaque Prædicator in habitu humilitatem, in moribus honestatem, in verbis discretionem, in zelo animarum charitatem, in cibo, & potu sobrietatem, & in agendis maturitatem.

Qualiter ad Socium?

PRædicator egrediens, difficultatem non faciat in Socio, sed acceptet illum, quem sibi Prior assignaverit. Ad hæc etiam niti debet, ut quemlibet Socium sustineat, ut possit quemlibet sustinere; in via, & in hospitiis, non se notabiliter separet à Socio. Item concordes sint ad invicem, & pacifici, nec loquantur simul aspere, aut contentiose, & præcipue coram secularibus mutuo se honorent, aut supportent. Si ad unum mota fuerit quæstio aliqua, alter non respondeat pro eo, dummodo ille sit sufficiens respondere: pro via non litigent, si quandoque erraverint, non propter hæc se objurgent. Iterum, si ambo sunt Prædicatores, & æqualem habent gratiam: major in via non sibi solemniores stationes eligat, sed prædicationes suas dividant, prout paci ipsorum, & saluti animarum viderint expedire, nisi Prælatus aliter cum ipsis ordinaverit. De nocte meliorem lectum major notabiliter non eligat, nec in aliis se super Socium extollat.

Qualiter in hospitiis?

PRædicator non solum domi studeat, sed etiam in hospitiis, & in via ædificatoria verba libenter dicat. Non fatiget homines, alios cibos, quam præparaverint postulando, aut etiam aliquos refutando. Item non habeat in consuetudine cibos mensæ diversis mittere, vel dividere, vel etiam eleemosynas dare pro arbitrio suæ voluntatis. Item in bonis consuetudinibus conformet se his cum quibus conversatur. Sunt etiam alia, quæ apud homines sunt indecentia, sicut dormire in mensa, vel loqui dum quis cibum in ore tenet, & hujusmodi: hæc ubique sunt vitanda. Item, quando Prædicator propter æstum, vel propter viæ laborem sitim patiatur, potest in mensa, vel ante per haustum aquæ illam restinguere vel vinum cum aqua melius temperare. Committat Socio verbum quandoque in mensa, nec ibi dicantur otiosa, sed seriosa; & de Passione Domini non debet fieri mentio, nisi cum omni reverentia, & maturitate.

Quid prædicandum?

CUM Prædicator proponit verbum Dei, attendat quid dicat, quia materia sermonis ejus est, Deus, Angelus, Homo, Cœlum, Diabolus, Mundus, Infernus, præcepta, consilia, sacra Scriptura, virtutes, vitia. Item, magis illa studeat semper prædicare, per quæ magis videtur posse fructificare.

Quibus prædicandum?

ATtendat etiam quibus dicat, ut secundum hoc sermonem suum formet. Quibusdam enim competunt subtilia, quibusdam plana, & simplicia, quibusdam instructiva, quibusdam motiva, quibusdam terribilia, quibusdam gaudiosa. Consideret ergo, quid Clericis conveniat, vel laicis, quid Religiosis, vel secularibus, quid militibus, aut rusticis, quid sanis, aut infirmis, quid juvenibus, aut senibus, quid obstinatis, vel humilibus, ac devotis.

Qualiter prædicandum?

STudeat quandoque prædicare breviter, ferventer, utiliter, faciliter, & decenter: multum denique nitatur quod tractim prædicet, & distincte. Item si Fratres Minores ante sermonis inchoationem supervenerint, verbum prædicationis eis exhibeat, nisi rationaliter quid obstet. Si vero quæstuarii supervenerint habentes litteras Apostolicas, vel Episcopi, studeat ut in pace sit cum eis.

Quæ sunt vitanda in prædicatione?

NON prædicet sine præmeditatione, sciat alias quid dicere velit, vel debeat. Item vitet, quando bono modo potest prædicare immediate post prandium: id enim tempus est tam audientibus, quam loquentibus minus aptum: sed si oporter fieri temperatius sumat cibum, & potum. Item non rapiatur in iram contra impedientes prædicationem, vel contra pueros ibi flentes, aut etiam contra dormientes, sed benigne moneat eos. Item caveat in sermone derisiones præsentium, vel derogationes absentium: specialiter autem vitam Clericorum, vel Religiosorum coram populo nunquam arguat: nec eos directe, vel indirecte quasi sub pallio notet; quia de talibus non sequitur ædificatio, sed frequenter scandalum, & turbatio plurimorum. Item videat diligentissime Prædicator, ne quando de verbo Dei faciat sibi viam vindictæ, ut videlicet in sermone suas persequatur injurias. Item dubia pro veris non prædicet, nec fabulas vanas, aut scurrilia, quæ possunt sermonem facere contemptibilem, vel minus authenticum. Item non verecundetur idem prædicare sæpius, dummodo bonum sit, & utile, nec etiam id omittat dicere, quod alias prædicavit. Denique tam in sermonibus publicis, quam in collationibus privatis, advertat Prædicator circumstantias, quæ continentur in hoc versu:

Respice quid, cur, ubi, quomodo, quando loquaris.

Explicit Liber de Institutione Officialium Ordinis Fratrum Prædicatorum, Reverendissimi Patris Fratris Humberti præfati Ordinis Generalis Magistri.